Sven Wimnell 18 juni 2016:
Världen och Sverige 5-13 juni. Regeringens utbildningspolitik, politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner och politik för hushåll samt partiledardebatt.

http://wimnell.com/omr36-39zzzt.pdf

Sven Wimnell 18 juni 2016:
Världen och Sverige 5-13 juni. Regeringens utbildningspolitik, politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner och politik för hushåll samt partiledardebatt.
http://wimnell.com/omr36-39zzzt.pdf

Sida

7 **Kapitel 1: Inledning.**

8 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
10 Ämnet om samhällsplaneringens problem
12 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
15 Utvecklingens krafter.
16 Systemet för mänskliga verksamheter.
19 Sveriges regeringar under 100 år
21 Makthavare i världen efter andra världskriget.

23 Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,
25 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
26 Något om skatte- och bidragshistoria.
29 Mer om skatter och bidrag.
35 Tillägg om skatter.
37 Fyra förslag.
37 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
37 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
38 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
38 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
40 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

43 Nationen slår tillbaka
44 Klassresan är målet
46 Vi uppskattar våra ledare först när de avgått.

48 **Kapitel 2: Världen 5-13 juni 2016.**

49 Alis moraliska instinkt skakade om världen
51 Hans ord borde in i Bibeln
53 Obama och Trump enade i hyllningskör
54 Så blev hans namn boxningens största
58 Clinton och Trump kunde inte ha varit mer olika
59 Sanders vill fortsätta att påverka
60 Historisk nödvändighet
62 En dröm om vit manlig makt
63 Skjutningen den dödligaste hittills i USA
65 Tragedin lär utnyttjas för att sprida skräck
67 Bra att det rubriceras terrorbrott
68 Massakern en våldsam påminnelse om det politiska i att vara hbtq-person
70 Trump har inget svar på terrorn
71 Frågan: Går det att bomba bort IS idéer?
72 Twitteruttalanden väcker känslor

73 Bråk om omstritt hav trappas upp
74 Ledarnas maktkamp skapar förvirring om Kinas vägval
77 Kina översvämmas av lån
78 Köp av företagspärla droppen för Merkel

79 3 000 gripna i jättelik terrorräd

80 Splittring för svårar irakisk kamp mot IS
82 Mat lockbete för att få nya jihadister
83 Kosmopolitisk och tvetydig
85 Midnattssol ett problem vid fastemånaden
86 I de gamla kvarteren tas ramadan på största allvar
87 Tusentals flyr undan striderna i Falluja
88 Israel stänger gräns mot Västbanken
89 Attentatet gynnar alla sabotörer
90 FN-chefen gav efter för saudiska påtryckningar

92 Rebellernas ledare övergavs av Putin
95 Han passade inte i Kremls propaganda

96 På jakt efter flyktingar
102 Bulgarien vädjar till EU om en plan B
103 Nya EU-förslag om flyktingar
104 Hot att stänga läger får FN att rycka in

105 Mäktigast i världen – men pressad på hemmaplan
106 Säkerheten största frågan inför EM
109 Zlatan redo för nya storverk i Paris
110 Sverige har flest Brexitskeptiker
111 Sverige saknar en plan för livet efter Brexit
113 Oron växer – OECD varnar för Brexitchock
113 Stanna eller lämna EU – det är frågan
121 Tidslinje – från inträde till utträde?
123 Nejsägare utan plan
124 Brexit talar mot allt förnuft

125 Det pekar uppåt för Ryssland – trots alla problem
126 Minus på många marknader
127 Vinnarna hittar man i de smala kategorierna
128 Brexit avgörande för Europafonder

129 Sverige och USA överens om fördjupat försvarssamarbete
131 Sverige i nytt samarbete med Natomakt
132 Naturligtvis pinsamt att myndigheternatog fel

133 Den svenska regeringen
135 En svensk världsplanering.
137 SIDA Webbkarta
142 Torkans offer behöver satsningar på jordbruket

144 Den osvenske fredskrigaren

165 **Kapitel 3: Sverige 5-13 juni 2016**

167 Partiledningen vill bara ha ja-sägare
168 Ett regeringsparti med hårda nypor
169 Romson gör rekordsnabb comeback
170 Populäraste ministern får mest kritik av KU
172 Ygeman öppnar för nya lagar för migration
173 Toppstyrningen kvar inför 2018
174 Inför timplan och nationella examensprov på gymnasiet

176 ”De som studerar ekonomi borde läsa mer etik
180 Girighet verkar handla om att aldrig bli nöjd
184 Bo Lundgrens pension sänks efter DN:s avslöjande
186 Ny skolfilm ska få killar att sluta tafsa
187 Ungfestival satsar på ökad trygghet
188 20 miljoner till svenska för invandrare
189 Skolan måste stävja fördomar
190 Rektor måste kunna stänga av elever

191 Tolv olagliga HVB-hem har tvingats stänga
192 Nytt boende ska hjälpa unga i riskzonen
194 Man bli gammal av att fly, själen far illa
196 Nu byggs 16 nya äldreboenden
197 Nybyggda områden får inte boendeparkering

198 I väntan på läkarnas svar
199 Slutstriden om den alternativa medicinen
202 Orimligt att anta att medlen har effek
203 Forskaren som vill förstå psykedelika
206 Krogar börjar informera om köttets ursprung
207 Med socker i botten …

209 Tarmarnas vrår kan gömma svar om många sjukdomar
212 Vården är inte patientsäker

213 SKL vill ha anställdas hjälp att utforma framtidens välfärd
215 Brist på aretskraft
215 Utbildningspropp hejdar jobbtåget
217 Bostäderna och skolan styr jobben
218 Byggbranschen ropar efter arbetskraft
218 Svårare för de svagaste i Stockholm att få jobb
219 Nyblivna sköterskor får flera tusen mer i lön hos kommunen
220 60 000 i bonus till sköterskor

221 Kvinnor fortsätter att ta fler styrelseplatser
223 “Högt fackligt spel om tjänstepension
225 Idrotten och facket ense om villkor för schysta mästerskap”
228 Rätt att demaskera läktarna
229 Anmälningarna utreds inte – polisen beskylls för passivitet
231 Virusattacker slog ut myndigheter
232 Myndigheter i strid om utbyggnad av bredband
233 Här slutar brevbärarna dela ut post på lördag
235 Myndigheten ville stoppa tolkars uppehållstillstånd
237 Agerandet så fel det bara kan bli
238 Romer diskriminerades av staten – får skadestånd
240 I fredags blev staten rejält uppläxad i domstol.
242 Nya chefen ska driva in miljardskulderna

243 En tredjedel av Sveriges glaciärer har smält bort
245 Snart är Kebnekaises sydtopp bara näst högst i Sverige
246 Sinande brunnar ger uppsving för borrare
247 Välkommen avspänning
249 Borgerlig spricka hotar historisk kompromiss
251 MP räddar kärnkraften – M stöder vindkraft
252 Vattenfall: Inga planer på nya reaktorer

253 M tänker inte släppa fram Löfven
254 Bilen är vänsterstyrd men drar kraftigt åt höger
255 ”Hög tid för alliansen att fälla den rödgröna regeringen”
258 En fälld regering löser inte problemen
259 Därför misslyckas enfrågepartier som MP

261 Här är kartan som visar det delade Sverige
265 Misslyckande att nyanlända passiviseras
266 I Ovanåker finns jobb att få – för den med rätt utbildning
269 Stora risker med tudelning av landet
270 Skillnaderna är alarmerande stora
271 Fler måste söderut

272 Enklare att bygga tillfälliga bostäder
273 Mångmiljonsatsning på de mest utsatta hemlösa

275 **Kapitel 4: Regeringen.**

277 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
280 Utvecklingens krafter.
281 Systemet för mänskliga verksamheter
284 Den fundamentala påverkanskedjan
286 Politiska och opolitiska planeringar
287 Påverkans- och förändringsproblem

288 Libris. Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken
308 22 politikområden för politiken
309 Myndigheter med flera

319 Brev om politik.
319 Skatter, bidrag, pensioner, bostadspolitik, ekonomisk politik mm. 12 maj 1993

332 Innehållet i :
Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

334 Innehållet i :
Sven Wimnell 4 juni2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering. http://wimnell.com/omr36-39zzzs.pdf

336 **Regeringen efter regeringsombildningen den 25 maj 2016**. De flesta ministrarna har inte fått några kommentarer, de antas sköta sina uppgifter. Men utbildningsministern har fått kritik för sin utbildningspolitik, den nya miljöministern och ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat har fått råd om de verksamheter de ska sköta och socialförsäkringsministern har pålagts utvidgning av sin verksamhet.

336 Det ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat bör göra har kommenterats i kaptitel 2 och på sidorna 150-154 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

336 Kritiken mot utbildningsministern finns på sidorna 200-227 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf.
Grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och Religionskunskap på gymnasiet. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap

337 Det miljöministern bör göra finns på sidorna 58-141 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf
Det finns fysiska och sociala miljöer. Miljöministerns arbetsuppgifter blir att ha koll på de fysiska och sociala miljöerna i regioner och kommuner och ett fullständigare namn på departementet blir “ Miljöministerför fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. “
339 Sveriges kommuner 2013.
340 Innehållet i
Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp. http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

341 **Politikområdet för socialförsäkringar och hushållsverksamheter.**

341 Sverige bör ha en minister för hushållen och hushållsverksamheterna, som redovisar hur det var, är, kan bli och bör bli, och som ser till att de blir bra och att det blir jämn fördelning av välfärden.

342 Runt hushållen grupperar sig politikområden
343 Ministerområdet för hushållsverksamheter gäller områden. Dessa områden finns på hemsidan, men områdena reviderades den 10 april 2014 och då plockades bort texter som lagts in 1998-2014 och som var för gamla. Några blev kvar, men sidorna innehåller mest bara hänvisningar till bibliotekssystem och hänvisningar till de särskilda sammanställningarna i pdf-format. På hemsidans entrésida finns förteckning över pdf-dokument efter 30 januari 2010.

343 Hänvisningar till Libris på biblioteken.
346 Socialförsäkrings- och hushållspolitik har behandlats i Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf346

347 Livsmedelsverkets hemsida
357 Konsumentverkets hemsida
361 Energimyndighetens hemsida
363 SCB Webbkarta
366 Andra myndigheter o d som kan vara intressanta

368 Registerbaserad hushållsstatistik

370 Socialförsäkrings- och hushållsministern bör studera hemsidorna för i första hand...

370 641- 642 De börjar med maten.

371 643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.

371 644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp m m.

371 645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.

372 646 Personlig hygien od, umgänge, fester. Vad gör man hemma?

372 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.
373 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

374 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

374 649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
375 Kommittédirektiv Dir. 2016:10 föräldraförsäkring

376 **Kapitel 5: Riksdagen**
377-446 Partiledardebatten den 15 juni 2016

Kapitel 1: Inledning.

Innehåll:

8 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
10 Ämnet om samhällsplaneringens problem
12 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
15 Utvecklingens krafter.
16 Systemet för mänskliga verksamheter.
19 Sveriges regeringar under 100 år
21 Makthavare i världen efter andra världskriget.

23 Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,
25 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
26 Något om skatte- och bidragshistoria.
29 Mer om skatter och bidrag.
35 Tillägg om skatter.
37 Fyra förslag.
37 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
37 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
38 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
38 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
40 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

43 Nationen slår tillbaka
44 Klassresan är målet
46 Vi uppskattar våra ledare först när de avgått.

Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har sedan 15 år tillbaka på hemsidan grupperats i 129 verksamhetsområden i huvudområden numrerade 1-9.

På Sven Wimnells hemsida på Internet, ges en redovisning av ett forskningsarbete med titeln: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. Forskningen har med varierande intensitet pågått sedan mitten av 1960-talet.

Utvecklingen mot framtiden beror huvudsakligen av människornas verksamheter. De har ordnats in i 129 verksamhetsområden i nio huvudområden numrerade 1-9. I områdena finns verksamheter som tillsammans formar världens framtid: myndigheter och privata företag och organisationer, arbetare, tjänstemän, filosofer, forskare, lärare, elever, författare, människor av alla slag med alla upptänkliga verksamheter, yrkesverksamheter, fritidsverksamheter, tankeverksamheter o s v

Hemsidan lades in på Internet våren 1998. Redovisningen omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med verksamhetsområden som i första hand ska belysa hur verksamheterna fördelas på de olika områdena. De första åren fylldes de 129 sidorna med sådant, men det visade sig att allt inte kunde läggas in, det skulle bli för mycket. Därför gjordes särskilda bilagor, vanligen i pdf-format, som fick länkar på de 129 sidorna.

På område 40 förtecknas bilagor som har att göra med klassifikationssystemets utformning. Klassifikationssystemet innebär en samhällsbeskrivning som beskriver de olika verksamheterna, verksamhetsområdena och hur de beror av varandra.

Senare har arbetet mer växlats över till att påverka utvecklingen genom politiken och många bilagor om det har gjorts och finns förtecknade på område 36-39. Många bilagor handlar både om att visa systemets uppbyggnad och att påverka politiken och mycket gäller att bara undersöka verksamheterna i de olika områdena.

Det är så mycket som händer att det är svårt att både sköta de 129 områdena på hemsidan och att göra bilagor. Arbetet gäller att hålla koll på alla som med verksamheter påverkar utvecklingen. Det är så många att enda möjligheten i det arbetet är att skaffa kunskaper från hemsidor på Internet. Människor som väsentligt påverkar utvecklingen finns ofta i företag och organisationer som numera måste ha hemsidor på Internet för att kunna göra sig gällande. Hemsidesinnehavare som man har anledning besöka har vanligen sitt material svåröverskådligt och ändrar ofta åsikter och adresser. Det är inte möjligt att ständigt kontrollera dem och deras ändringar.

I mars 2011 gjordes en revidering av de 129 områdena, där mycket plockades bort. I april 2014 påbörjas revideringar då ännu mer tas bort. Det finns på de 129 områdena på hemsidan inte plats för några mer omfattande beskrivningar eller beskrivningar som har kort giltighetstid. Områdena måste i stor utsträckning få innehålla länkar till bilagor som innehåller beskrivningar av verksamheter och länkar till beskrivningar.

De särskilda utredningarna/bilagorna finns förtecknade i följande pdf, som också innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

Sven Wimnell 080203+++: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. (http://wimnell.com/omr40zf.pdf)

I början är dokumenten uppdelade på olika kategorier, men från och med 8 april 2011 (sidan 164) förtecknas de i kronologisk ordning, varvid den senaste läggs underst.

De senaste utredningarna, som var för sig ofta redovisar aktuella saker i alla de 129 delområdena. De förtecknas i början av hemsidan i kronologisk ordning med den senaste allra överst. Adressen till hemsidan är http://wimnell.com

Utredningen den 1 oktober 2015 innehåller mycket omfattande och aktuella uppgifter om högskolor, forskning, klassifikationssystemet för verksamheter m m.
Sven Wimnell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.
http://wimnell.com/omr40zj.pdf

Sven Wimnell 25 oktober 2015: Kommentarer till "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden. http://wimnell.com/omr40zj.pdf "
http://wimnell.com/omr40zk.pdf

Utredningen den 5 februari 2016 innehåller en sorts sammanfattning av arbetet med samhällsplaneringens problem t o m 4 februari 2016.
Sven Wimnell 5 februari 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett system för mänskliga verksamheter som kan hjälpa oss att forma framtiden. http://wimnell.com/omr36-39zzzk.pdf

Utredningen den 1 april innehåller en repetition av förslag och något om politik efter 4 februari 2016 till slutet av mars 2016.
Sven Wimnell 1 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Tillägg till utredningen 5 februari 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf

Utredningen den 2 april innehåller tidningsartiklar efter 4 februari 2016. (Den är inte avslutad)
Sven Wimnell 2 april 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Tidningsartiklar och debattartiklar efter 4 februari 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzm.pdf

Utredningen den 4 april 2016 innehåller regeringens prioriteringar och förslag om regionplaneringar i Sverige.
Sven Wimnell 4 april 2016: Utvecklingens krafter. Levnadsförhållanden. Regeringens verksamheter och prioriteringar enligt hemsidan på internet 2 april 2016. Vad gör Kristina Persson ? Planering av Sverige. Utbildning och kultur. http://wimnell.com/omr36-39zzzn.pdf

Utredningen den 29 april 2016:
Sven Wimnell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.
http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf

Sven Wimnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016. Miljöpartiet. Oppositionen. Kungen
http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf

Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp m m.
http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

Sven Wimnell 4 juni2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering.
http://wimnell.com/omr36-39zzzs.pdf

Ämnet om samhällsplaneringens problem

Ämnet om samhällsplaneringens problem har utretts i samband med forskarutbildningen i samhällsplanering vid Nordiska Institutet för Samhällsplanering, Nordplan. Intitutet bildades 1968 av de nordiska länderna med plats i Stockholm. Av någon anledning lades det ner efter ett par decennier.

Innan nedläggningen publicerade intitutet dock en rapport, Nordplan meddelande 1986:5 "Sven Wimnell : Samhällsplaneringens problem: ett klassifikationssystem som hjälpmedel."

Systemet ordnar samhällsplaneringens problem på ett systematiskt sätt. Enligt Libris finns rapporten på bibliotek :

Umeå universitetsbibliotek,
Kungl. biblioteket,
Nordregio, Biblioteket,
Riksdagsbiblioteket,
Stockholms universitetsbibliotek, Geobiblioteket,
Lunds universitets bibliotek, Universitetsbiblioteket,
Malmö stadsbibliotek, Informations- och lånecentralen och
Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek, Alnarpsbiblioteket.

Nordiska institutet för samhällsplanering

gör veterligt att
Arkitekt Sven Wimnell
född den 29 april 1925
under läsåret 1969-1970 deltagit
I vidareutbildning i samhällsplanering
vid Nordiska institutet för samhällsplanering
och därvid genomfört föreskrivna kursmoment.

Utbildningen vid institutet är ettårig och omfattar tre föreläsnings- och seminarieperioder om fyra veckor samt i övrigt litteraturstudier och utredningsarbete på hemorten.

Undervisningen har främst behandlat följande:

Regionsfunktionslära: Regionala strukturer, samhällsutveckling och social miljö.
Prognos- och värderingslära: samhällsplaneringens mål och medel.
Planeringslära: planeringsprocessen och genomförandeprocessen.

Följande temata har därvid givits fördjupad behandling:
Samordning av fysisk planering och dess genomförande, metoder och modeller inom samhällsplaneringen, storstadsregioner och andra regioner.

Under en månad har utbildningen varit förlagd till Åbo, Finland, där deltagarna har analyserat skilda planeringsproblem med tillämpning på Sydvästra Finland och Åboregionen.

Sven Wimnell
har deltagit i utarbetandet av obligarorisk grupparbetsrapport över ämnet Demokrati och planering

Stockholm den 18 Juni 1970

Nordiska institutet för samhällsplanering

Lennart Holm	**Stig Nordqvist**
Professor	**Professor**
styrelsens ordförande	**institutts föreståndare**

Nordiska institutet för samhällsplanering

Sven Wimnell
.....
född den ....29.april.1925.....

har genomgått forskarutbildning i samhällsplanering i enlighet med Kungl. Maj:ts stadga 1968:427 för nordiska institutet för samhällsplanering med ändring 1973 samt fastställd studieplan och därvid följt undervisningen under ...4.... år samt undergått prov i nedan angivna delkurser i forskarutbildningens allmänna kurs med vitsordet godkänd, vilket härmed meddelas till bevis.

Grundläggande metoder och teorier
Ekonomi
Samhällsgeografi
Sociologi, socialpsykologi och samhällshygien
Rätt, administration, politik och förvaltningsekonomi
Samfärdsel
Bebyggelse- och anläggningsteknologi
Naturförhållanden och miljöbiologi
Bebyggelse- och socialhistoria, idéhistoria
Planeringslära

Stockholm den 26 maj 1977
Nordiska institutet för samhällsplanering

föreståndare

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.
Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.
Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:
* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.
* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.
Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.
Kollektiva viljor. (Politik).
Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).
Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).
Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ?	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ?	Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ?	Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ?	Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter. Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och
sociala miljöer.

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världsförbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskningar, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personers, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1, att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna,
behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1, att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav,
gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2, att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen,
gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2, att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna,
är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifika-tionssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikationssystemet för verksamheter.

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskningar inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resuser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	**20 områden**
2. Religiösa verksamheter o d.	**5 områden**
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	**15 områden**
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	**3 områden**
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	**11 områden**
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	**30 områden**
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	**21 områden**
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	**12 områden**
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	**12 områden**
Summa	**129 områden**

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de härefter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 653 Handelsverksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.
SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.
SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

Sveriges regeringar under 100 år

Nedan finner du en förteckning över de ca 40 olika regeringar som har styrt Sverige under de senaste 1900-talets början.

Årtal Statsminister Typ av regering

1900-09-12
1902-07-0 Fredrik von Otter Borgerlig

1902-07-05
1905-04-13 Erik Gustaf Boström Borgerlig

1905-04-13
1905-08-02 Johan Ramstedt Expeditionsministär

1905-08-02
1905-11-07 Christian Lundeberg Borgerlig samlingsregering

1905-11-07
1906-05-29 Karl Staaff Liberal

1906-05-29
1911-10-07 Arvid Lindman Höger

1911-10-07
1914-02-17 Karl Staaff Liberal

1914-02-17
1917-03-30 Hjalmar Hammarskjöld Höger

1917-03-30
1917-10-19 Carl Swartz Höger

1917-10-19
1920-03-10 Nils Edén Koalition: Liberal, Socialdemokratisk

1920-03-10
1920-10-27 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1920-10-27
1921-02-23 Louis De Geer (dy) Ämbetsmannaministär

1921-02-23
1921-10-13 Oscar von Sydow Ämbetsmannaministär

1921-10-13
1923-04-19 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1923-04-19
1924-10-18 Ernst Trygger Höger

1924-10-18
1925-01-24 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1925-01-24
1926-06-07 Rickard Sandler Socialdemokratisk

1926-06-07
1928-10-02 Carl Gustaf Ekman Koalition: Frisinnad, Liberal

1928-10-02
1930-06-07 Arvid Lindman Höger

1930-06-07
1932-08-06 Carl Gustaf Ekman Frisinnad

1932-08-06
1932-09-24 Felix Hamrin Frisinnad

1932-09-24
1936-06-19 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1936-06-19
1936-09-28 Axel Pehrsson (i Bramstorp) Bondeförbundet

1936-09-28
1939-12-13 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet

1939-12-13
1945-07-31 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet, Folkpartiet och Högern

1945-07-31
1946-10-06 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1946-10-11
1951-10-01 Tage Erlander Socialdemokratisk

1951-10-01
1957-10-31 Tage Erlander Koalition: Socialdemokratiskt, Bondeförbundet

1957-10-31
1969-10-14 Tage Erlander Socialdemokratisk

1969-10-14
1976-10-08 Olof Palme Socialdemokratisk

1976-10-08
1978-10-18 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1978-10-18
1979-10-12 Ola Ullsten Folkpartiet

1979-10-12
1981-05-19 Thorbjörn Fälldin
Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1981-05-19
1982-10-08 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Folkpartiet

1982-10-08
1986-02-28 Olof Palme Socialdemokratisk

1986-03-01
1990-02-26 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1990-02-26
1991-10-04 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1991-10-04
1994-10-07 Carl Bildt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokratiska samhällspartiet

1994-10-07
1996-03-22 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1996-03-22
2006-10-06 Göran Persson Socialdemokratisk

2006-10-06 Fredrik Reinfeldt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet

I september 2014 förlorade de borgerliga valet och en regering Stefan Löfven med socialdemokrater och miljöpartister trädde till.
Den svenska regeringen är beroende av världen utanför.

Makthavare i världen efter andra världskriget.

(010604. Datum och stavning är troligen rätt, men det kan finnas fel i stavningen av namnen.)

Sovjetunionen.
Upphörde 1991.Unionen ersattes av OSS, Oberoende Staters Samvälde, men Ryssland framstår som främste makthavaren.

1917-24 Vladimir Iljitj Lenin. Död i ämbetet.

24-53 Josef Stalin .Död i ämbetet.
53-55 Georgij Malenkov (regeringschef) utmanövrerad 1955+Nikita Chrustjev (förste sekr. i kommunistpartiet).
55-58 Chrusjtjev (k-partiet) + Nikolaj Bulganin (regeringsch, utstött 1958. Död 1975.
58-64 Chrusjtjev (k-sekr.+regch.) Avsatt. Död 1971.
64-77 Alexej Kosygin (reg-ch). Död1980+ Leonid Bresjnev (sekr k-partiet)
77-82 Bresjnev (k-sekr+president).Död i ämbetet
82-84 Jurij Andropov (k-sekr+president) Död i ämbetet
84-85 Konstantin Tjernenko (k-sekr+ president . Död i ämbetet.
85-91 Mikhail Gorbatjov (president mm)

53-56 Utrikesminister V Molotov.
57-85 Utrikesminister Andrej Gromyko
85-91 Utrikesminister Edvard Sjevardnase
91-91 Utrikikesm. Alex Bessmertnych + Boris Pankin + Sjevardnase

Ryssland.
1992-99 Boris Jeltsin
2000-2008 Vladimir Putin
2008-2012 Dmitrij Medvedev
2012- Vladimir Putin

Amerikas förenta stater. USA.Presidenter.
1933-45 Franklin D Roosovelt (D=demokrat= amerikansk vänster). Död i ämbetet.
45-53 Harry S Truman. (Demokrat)
53-61 Dwight D Eisenhower (R= republikan= amerikansk höger)
61-63 John F Kennedy (Dem, mördad)
63-69 Lyndon B Johnson (Dem)
69-74 Richard M Nixon (Rep,Avsatt)
74-77 Gerald R Ford (Rep)
77-81 Jimmy Carter (Dem)
81-89 Ronald Reagan (Rep)
89-93 George Bush (Rep)
93-00 Bill Clinton (Dem)
2001-08 George W Bush (Rep)
2009- Barack Obama (Dem)

Storbritannien/England. Premiärministrar.
1940-45 Winston Churchill (konservativ med samlingsregering)
45-51 Clement Attlee (Labour =vänster)
51-55 Churchill (konservativ= höger)
55-57 Anthony Eden (k)
57-63 Harold Macmillan (k)
64-70 Harold Wilson (lab)
70-74 Edward Heath (k)
74-76 Wilson (lab)

76-79 James Callaghan (lab)
79-90 Margaret Thatcher (k)
90-97John Major (k)
97- 07 Tony Blair (lab)
07-10 Gordon Brown (lab)
10- David Cameron (k)

Frankrike. Makthavare och Presidenter.
1944-46 Provisoriska regeringar, chef till jan 1946 Charles de Gaulle, motståndsledare under kriget, därefter Gouin, Bidault, Blum.
47-59 "Fjärde republiken", relativt svag presidentmakt med många regeringar med svårigheter. Presidenter: 1947-54 Vincent Auriol, 54-59 René Coty. De Gaulle regeringschef fr o m juli 1958.
59- "Femte republiken", med stark presidentmakt, skapad av de Gaulle.

Härefter presidenter:
59-69 Charles de Gaulle (höger)
69-74 Georges Pompidou (höger)
74-81 Valery Giscard d 'Estaing (höger)
81-95 Francois Mitterand (socialist=v)
95-07 Jacques Chirac (höger)
07-12 Nicolas Sarkozy (höger UMP)
12- François Hollande (vänster)

Tyskland. Förbundskansler.
(tom hösten 1990 enbart Västtyskland)
1949-63 Konrad Adenauer (CDU= högerparti)
63-66 Ludwig Erhard (CDU)
66-69 Kurt Georg Kiesinger (samlingsreg)
69-74 Willy Brandt (SPD= socialdem=v)
74-83 Helmut Schmidt (SPD)
83-98 Helmut Kohl (CDU)
98- 2005 Gerhard Schröder (SPD)
2005- Angela Merkel (CDU)

Förbundsrepubliken Kina
1949-76 Mau Tse-tung (Zedong)
1977-97 Deng Xiaoping . Död 1997.....
president Hu Jintao
2013 mars president Xi Jinping
premiärminister mars Li Keqiang

FNs generalsekreterare
1946-53 Trygve Lie
53-61 Dag Hammarskjöld
61-71 U Thant
71-81 Kurt Waldheim
82-92 Javier Péres de Cuellar
92-96 Boutros Boutros Ghali
97-2006 Kofi Annan
2007- Ban Ki Moon

Sidorna 6-7 i http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf

Samhällsplaneringens problem, hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,

Sven Wimnells hemsida, "Samhällsplaneringens problem, hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter", wimnell.com , lades in på Internet den 29 april 1998. Ursprunget till den är bostadsbristen efter krget.

Sverige var på 1800-talet ett utpräglat klassamhälle. Världen hade styrts av krigiska furstar och religiösa fördomar i tusentals år. I senare hälfen av 1800-talet kom Darwin med sin bok om arternas uppkomst och slog hål på religionerna.

I slutet av 1800-talet ersattes ståndsriksdagens adel, präster, borgare och bönder med en tvåkammarriksdag, Den var konstruerad med regler om inkomster och förmögenheter så att arbetare o d hade svårt att komma in i politiken. Socialdemokratiska partiet bildades 1889 för att åstadkomma bättre rösträtt och åtta timmars arbetsdag.

Sverige styrdes av kungen och hans godtycke med hjälp av riksdagen, men på 1910-talet tog riksdagen makten. Kvinnor fick rösträtt 1921 och fick rösta första gången 1924. Vid den tiden fick också flickor rätt att komma in på de statliga läroverken som de inte haft tidigare. Den formella demokratin grundad på rösträtt är i Sverige bara cirka 90 år. Socialdemokraterna kunde inta regeringsmakten 1932 och behöll den i 44 år til1976.

Sveriges radio tillkom 1925, då fanns det stumfilm, ljudfilm kom omkring 1930. Små civila flygmaskiner. började komma. Mjölken kostade 21 öre litern och ett halvt kilo köttfärs kunde man få för 89 öre. en arbetares årslön låg kring 4000 kr,

Kvinnor hade små möjligheter att få arbete, de skulle bli gifta och bli hemmafruar och stå vid spisen och föda barn, de kunde bli butiksbiträden, gå in vid telegrafen, skriva maskin, diska, städa och skura golv, bli pigor hos förmögna. Så kom kriget, männen blev inkallade och kvinnorna måste ta deras jobb.

Efter kriget fick man inte bygga bostäder utan tillstånd från AMS, arbetsmarknadsmyndigheten. regeringen ansåg det viktigare att bygga vägar och industrier o d än att bygga bostäder.

Samtidigt ökade inflyttningen till städerns från landet där man börjat med maskiner så att folk blev arbetslösa. De måste flytta till städerna och försöka få arbete där. Det blev bostadsbrist och en del, särskilt ensamma, hade nästan inte rätt att få bostad. Det kunde man få om man hade barn, men barn borde man inte ha om man var ogift.

Ogifta kvinnor födde barn i alla fall och smög undan med det. De annonserade i tidningarna som "obemärkta" som ville ha svar och ville komma ut på landet i hemlighet och föda barn. Alla visste vad det handlade om.

Länge gällde gamla regler om att man måste lämna prästbetyg med intyg om att man var döpt och konfirmerad när man ville ha arbete hos offentliga myndigheter eller ville in på högskola.

Hur som helst ökade bostadsbrisen i städerna och myndigheterna ville till en början inte tala om den. När TV kom på 50-talet intervjuade ”de tre O-na” statsminister Tage Erlander om råd han ville ge de bostadslösa. Han svarade att de skulle ställa sig i bostadskön, vilket var ett meningslöst råd. Han har senare ångrat den dåligs bostsdpolitiken. Han tog intryck, ordnade “miljonprogrammet”, att bygga en miljon bostäder på tio år från 1965.

Det genomfördes men när det var klart gick luften ur bostadspolitikerna och man började bygga bostadsrätter som kräver stora kapital av de boende. Bostadsbristen har fortsatt.

Under efterkrigstiden gällde sambeskattning, men när kvinnor blev mer självständiga genom arbete utom hemmet växte kravet om en ombildning till särbeskattning. Finansminister Gunnar Sträng lyckades genomföra en halvdan särbeskattning 1970, som sedan förbättrades 1982 och 1990.

På 1960-talet började projektet om samhällsplaneringens problem som en följd av konflikten att man hade skyldiget att arbeta och betala skatt men för små möjligheter att få bostad.

Skattesystemet nu innebär att de med de lägsta inkomsterna måste betala så höga skatter att de inte kan hålla den levnadsstandard politikerna ser som minsta lämpliga.

De borgerliga partierna har styrt Sverige åtta år och har gynnat dem med höga inkomster och missgynnat dem med de lägsta inkomsterna så att det blivit sämre för dem. De borgliga har sagt att de vill fortsätta den politiken och strävar efter att med hjälp av sverigedemokraterna avsätta den rödgröna regeringen,

De rödgröna, socialdemokraterna plus miljöpartiet, samt vänsterpartiet behöver hjälp med att förbättra politiken så att välfärdsfördelningen blir mer acceptabel.

Det behövs förbättringar på många områden, men en viktig del gäller att man har pengar till sina levnadskostnader.

För förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn gäller 2016 följande:

Bostadshyran antages vara 5300 kr per mån = 63 200 kr per år för ensam och 6450 kr per mån för makar/sambor= 77 400 kr/år.

Hushållsbudgeten för de minsta rimliga levnadskostnaderna är
för ensam 149 000 kr
för makar/sambor 232 000 kr
I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor.

Vid höga inkomster blir det överskott i hushållsbudgetarna sedan de lägsta rimliga levnadskostnaderna och skatten betalats.

Vid de lägsta inkomsterna blir det underskott i hushållsbudgetarna sedan de lägsta rimliga levnadskostnaderna och skatten betalats.

Det framgår av följande tabeller för åren 2006-2016.

I den sista tabellen visas för ensam utan barn, mellan 2006 och 2014 :

underskottet vid inkomst 6 000 kr per månad har ökat med drygt 16 000 kr för året (1348 kr per månad).

överskottet vid inkomst 60 000 kr per månad har ökat med drygt 32 000 kr för året (2678 kr per månad).

Sidan 13 i **http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf**
http://wimnell.com/omr36-39zzs1.pdf sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushålls-butdgetarna för förvärvsarbetande med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamma och makar med líka stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnads-kostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kost-naderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att
*** underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,**
*** att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och**
*** att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomser 35000 och högre.**

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomsgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	2006 Över-skott/år	2014	Skillnad	
6001	-64356	**-80536**	**-16180**	**Underskottet har ökat**
7001	-55524	**-71200**	**-15676**	**Underskottet har ökat**
8001	-46692	**-61864**	**-15172**	**Underskottet har ökat**
9001	-37920	**-52528**	**-14608**	**Underskottet har ökat**
10001	-29880	**-43192**	**-13312**	**Underskottet har ökat**
11001	-22176	**-34072**	**-11896**	**Underskottet har ökat**
12001	-14532	**-25612**	**-11080**	**Underskottet har ökat**
13001	-6888	**-17524**	**-10636**	**Underskottet har ökat**
14001	756	**-8716**	**-9472**	**Överskottet har minskat**
15001	8400	**-268**	**-8668**	**Överskottet har minskat**
16001	16044	**8180**	**-7864**	**Överskottet har minskat**
17001	23688	**16280**	**-7408**	**Överskottet har minskat**
18001	31332	**25076**	**-6256**	**Överskottet har minskat**
19001	38976	**33524**	**-5452**	**Överskottet har minskat**
20001	46200	**41624**	**-4576**	**Överskottet har minskat**
21001	53844	**50072**	**-3772**	**Överskottet har minskat**
22001	61488	**58520**	**-2968**	**Överskottet har minskat**
23001	69132	**66968**	**-2164**	**Överskottet har minskat**
24001	76776	**75416**	**-1360**	**Överskottet har minskat**
25001	84420	**83864**	**-556**	**Överskottet har minskat**
26001	92124	**92324**	**200**	**Överskottet har ökat**
27001	98424	**100772**	**2348**	**Överskottet har ökat**
29001	109704	**117668**	**7964**	**Överskottet har ökat**
30001	115344	**126008**	**10664**	**Överskottet har ökat**
35001	143544	**166208**	**22664**	**Överskottet har ökat**
40001	171240	**196712**	**25472**	**Överskottet har ökat**
45001	196440	**224912**	**28472**	**Överskottet har ökat**
50001	221640	**253112**	**31472**	**Överskottet har ökat**
55001	246840	**278972**	**32132**	**Överskottet har ökat**
60001	272040	**304172**	**32132**	**Överskottet har ökat**

Från http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf (sid 63-73)

Något om skatte- och bidragshistoria.

Sid 27-29 i 36-39zz.pdf (20 maj 2013) Kompletterad 3 april 2015.

"Jag har noga följt riksdagens fördelningspolitik sedan 1964 och nästan varje år lämnat kommentarer och förslag. De nuvarande statsråden var 1964 i genomsnitt 13 år gamla.

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte-och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag en ny serie som då började med sidan 1. Mina utredningar har vanligen gått till statsråd, i första hand statsministrar, finans- och skatte-, social-, och bostadsministrar, till ledarna för alla eller de största partierna inom eller utom regeringen, samt ibland till riksdagsutskott. Sedan jag börjat lägga in skatteutredningarna på min hemsida, http://wimnell.com , har den gamla sidnumreringen upphört. Sista sidnumret var 3557 den 8 april 2004.

Under mellankrigstiden och tiden närmast efter andra världskriget var en väsentlig del i hushållsstrukturen att av makar var den ene, vanligen mannen, förvärvsarbetande med inkomster till hushållet, och den andre, vanligen frun - hemmafrun, var hemma och skötte hemmet. Skattesystemet byggde på det och innehöll sambeskattning av makarna. Kvinnorna skulle bli gifta och försörjda. Ogifta kvinnor fick försörja sig själva. Sedan började fruarna ta arbete och systemet med sambeskattning började te sig alltför ålderdomligt.

Bl a med uppgiften att avskaffa sambeskattningen arbetade Allmän-na Skatteberedningen i början av 60-talet. Utredningens förslag var dåliga, det enda som kom ut av utredningen var momsen. Finansminister Gunnar Sträng (s) tillsatte Familjeskatteberedningen, som lämnade förslag som kan betecknas som svagsinta.

Gunnar Sträng utfomade på egen hand, med sina närmaste medhjälpare, 1970 års skattereform. I reformen avskaffades, huvudsakligen, sambeskattningen, men Sträng lyckades inte göra en reform som tillgodosåg kravet på skatt efter förmåga vilket hade varit möjligt. Ett led i reformen var en hemmamakeskattereduktion (april 2015: som jag föreslog Sträng), som till en del fyllde några krav om skatt efter förmåga. Denna skattereduktion smälte sedan bort med inflationen och togs såsmåningom bort helt. När den togs bort hade hushållsstrukturen förändrats så att det inte fanns många hemmafruar kvar.

Det har hela efterkrigstiden funnits sådana som klagat över höga marginalskatter. I skattepropositionen 1970 tog Sträng bort allt om marginalskatter, han menade, att det viktiga var skatterna och inte marginalskatterna. Efter reformen var visserligen skatteskalan vid höga inkomster böjd uppåt, men det fanns en komponent som gjorde, att kurvan blev nästan rak. De gamla marginalskattekverulanterna fortsatte dock att tala om att marginalskatterna ökade med stigande inkomst, trots att så inte var fallet.

Under 50-och 60-talen var bostadsbristen ett stort politiskt kapitel. (april 2015: Jag påpekade det för Erlander och han har sedan sagt att han ångrat den tidens bostadspolitik) Det s k miljonprogrammet under 60-talet och början av 70-talet gav en miljon nya bostäder, en fantastisk satsning. Efteråt har många klankat på bostäderna från programmet, men lägenheterna håller god standard. Brådskan att bygga bort bostadsbristen gjorde att det blev många stora flerbostadshus, som sedan ogillades av somliga. De som fick bostäder fick ändå någonstans att bo, vilket är en fördel. På senare tid har kommit propåer om att

stadslandskapen är för litet stadslika och att det behövs mer tät bebyggelse. När miljonprogrammet var utfört gick musten ur och det har sedan knappast funnits någon bostadspolitik med prisvärt engagemang. Efter miljonprogrammet följde småhusbyggande. Ingvar Carlsson var den förste bostadsministern (som inrättades på 70-talet. (april 2015: som sedan togs bort, men finns nu igen) och avskaffade paritetslånen som betalades av de boende och ersatte dem med räntebidrag som betalades av staten. Senare har gjorts försök att förbättra bostadsfinansieringssystemet.

I 1970 års skatterform fanns kvar den kapitalinkomstbeskattning som gjorde att det gick att tjäna stora pengar på ränteavdrag, eftersom skattelättnad av ränteavdrag följde förvärvsinkomstens marginalskatt. (april 2015: jag gav förslag om att ge kapitalinkomsskatten skattesats oberoenda av inkomstens storlek). 1982 års skatterform ändrades dessa avdragseffekter något. I 1990 års skattereform skildes kapitalinkomstskatten från skatt på andra inkomster, varigenom effekterna av ränteavdragen fick en bättre form.

Det har hänt mycket i skattesystemet sedan 1970. En tid minskades inkomstskatterna och i stället ökades arbetsgivaravgifterna. Senare har det gått i andra riktningen: arbetsgivaravgifter har minskats och istället har införts egenavgifter på inkomstsidan, och nu håller man på och reducerar egenavgifterna genom avdragsrätter.

Bostadsbidragen har ändrats många gånger sedan 1970 och sällan med goda resultat. Många av dem som i regeringarna sysslat med bostadsbidrag har blivit landshövdingar. Långa tider levde riksdagsmännen i tron att barnen i Sverige bara bestod av tvillingar, man buntade ihop barnen två och två och gav bostadsbidrag per par. För avtrappning av bostadsbidrag fanns länge två procensatser, den högsta 23 %, nu är det en på 20%. I mitten på 70-talet förlorade socialdemokraterna regeringsmakten till de borgerliga, som införde flerbarnstillägg. 1982 återtog socialdemokraterna makten.

I skattesystemet fanns mellan 1970 och 1990 mycket höga marginalskatter vid höga inkomster. Bostadsbidrag kunde utgå vid mycket höga inkomster i fall med många barn, och vid höga inkomster kunde summan av avtrappning och marginalskatt ligga nära 100 %. Hans Gustafsson var den bäste bostadsministern och på mitt förslag överförde han en del av bostadsbidragen till ej avtrappade flerbarnstillägg, vilket i några fall minskade de annars otrevliga höga summamarginaleffekterna.

Hans Gustafsson införde också, efter påpekanden från mig, bostadsbidrag för barnlösa med låga inkomster, dels ett s k ungdomsbostadsbidrag, dels ett bidrag för äldre icke-pensionärer med låga inkomster. Det senare bidraget har i ovist nit tagits bort i samband med nedragningarna under 90-talet, men bör återinföras enligt mina förslag.

I 1990 års skattereform sänktes marginalskatten mycket avsevärt för de högsta inkomsterna, reformatorerna räknade med “dynamiska effekter” som skulle göra så att staten ändå skulle få in tillräckligt med pengar för den förlust staten gjorde med de sänkta marginalskatterna. De dynamiska effekterna som verkligen uppstod skulle redovisas när de hade uppstått. Redovisningar har förekommit, men har smygits undan, det har nog inte uppstått så mycket dynamiska effekter man hoppats på, men det är inte heller lätt att räkna ut. Nu är det glömt att marginalskatterna sänktes rejält för höga inkomster och höginkomsttagare fortsätter med att kräva sänkta marginalskatter.

I samband med 1990 års skattereform ändrades bostadsbidragen för barnfamiljerna. Ändringarna av skatterna medförde behov av ändrade bobidrag, och barnfamiljerna kompenserades i bostadsbidragen, noga räknat kompenserades två gånger, men det var det nog inte många som förstod. En förändring var att tidigare fem kategorier barnantal minskades till tre: ett, två och tre+. Det finns numera inte många familjer med fyra eller fler barn.

En epokgörande och storartad förändring har inträtt med det nya systemet med maxtaxa på dagis. Det minskar marginaleffekten för berörda med ca 5%enheter. Märkligt är, att partier som vanligen brukar kräva sänkta marginalskatter, ogillat maxtaxan.

I 1970 års skattereform var skatteskalan inte indexreglerad och folkpartiledaren Bertil Ohlin, som vid den tiden var oppositionsledare, krävde många år enträget en indexreglering. Utan indexreglering och med inflation och högre löner fick staten in mer och mer i skatter, vilket Gunnar Sträng gillade. I ett TV-program kommenterade Ohlin detta och sa, att om han varit finansminister skulle han nog också gillat en skatteskala utan indexreglering. Nu är skalan indexreglerad genom koppling till basbelopp.

I de sista skälvande minuterna innan 1990 års skattereformproposition lades fast krävde LO och fick en förändring av grundavdraget på så sätt, att grundavdraget vid en viss låg inkomst ökades på med 25% (2004 20%) av ökande inkomst och sedan vid en viss inkomst litet över 100 000 sedan minskas med 10% av ökande inkomst. Detta gör, att en skatt längst ned på 32% minskades till 24% (2004 25,6%) i ett intervall och därefter ökas till 35,2% för att vid vissa höga inkomster gå ned till 32%, och över den s k brytpunkten öka till 52% och längst upp till 57%. Detta lär vara föga känt av den stora allmänheten. I de hjälpredor de skattskyldiga får från myndigheterna inför deklarationen finns inte detta nämnt, däremot finns tabeller med grundavdrag för olika inkomster, men det lär inte vara många som med ledning av tabellerna räknar ut vilka marginalskatterna är i olika inkomstlägen.

Jag har aldrig vågat föreslå politikerna att studera systemet med höjningar och sänkningar av grundavdraget, därför att jag fruktar att om de okunniga politikerna ger sig på det, och börjar ändra, blir det bara sämre.

Skatteskalan före 1970 och i 1970 års skattereform bestod av många skikt med allt högre skattesatser. Det stora antalet skattesatser gjorde skattesystemet onödigt otrevligt och komplicerat. Många år föreslog jag förenklingar av skalan till tre skikt. Mina förslag har burit frukt. I 1990 års skattereform var det i princip två skikt (bortsett från det buckliga grundavdraget), som åstadkoms av den procentuella kommunalskatten och av den kommunala plus den statliga procentuella skatten över den s k brytpunkten, ett begrepp jag införde för länge sedan. I slutet på 90-talet har det blivit ett skikt till allra överst där den statliga skatten ökar till 25%. Den gamla skalan med många skikt är nu bortglömd.

Ett stort fel med det nuvarande skattesystemet är att det inte fördelar efter bärkraft. Enligt min mening har man ingen kraft att betala skatt förrän man har inkomster över det som behövs för att leva med en rimlig lägsta levnadsstandard. År 2004 var de lägsta rimliga levnadskostnaderna för vuxna icke-pensionärer avrundat 108 000 kr per år för ensam och 162 000 kr per år för två makar/sambor. (2006 120 000 respektive 180 000) Makar/ sambor 150% av ensam. (2009 130/195) (2010 134/201) (2011 134/201 (2012 142/216) (2013 145/220)

Levnadsstandard beror av många förhållanden, men en viktig komponent är tillgången till pengar för det nödvändigaste. Det är dessa pengar som är av intresse när man ska konstruera ett skattesystem som fördelar efter bärkraft. Det ska redan nu sägas, att det idag, på grund av politiskt motstånd, torde vara nästan omöjligt att konstruera ett system som fördelar efter bärkraft, men man kan göra förbättringar i den riktningen.

Jag har mycket ägnat mig åt dem med låga inkomster eftersom politikerna intresserar sig så litet för dem. När det gäller icke-pensionärerna är barnlösa med låga inkomster missgynnade, för dem bör införas bostadsbidrag enligt mina förslag, som jag lämnat under många år.

Bostadsbidragen för barnfamiljerna har jag lämnat förslag om. TV-licensen är en dryg post för dem med låga inkomster, den är orättvis och missgynnar ensamstående. Licensen (avgiften) bör för hushållen ersättas med en kollektivlicens betald av staten. Jag har lämnat förslag om finansiering. “

Från omr 36-39zz sid 32 m m

Mer om skatter och bidrag.

Politikerna har under årens lopp då och då talat om att skatt ska utgå efter bärkraft och skattekraft och bidrag ska utgå efter behov. Men varken regeringen, riksdagen eller partierna har någonsin under de senaste femtio åren visat upp hushållsbudgetar som visar behov eller visat hur bärkraft hänger ihop med hushållsbudgetar.

Jag har nästan varje år under denna tid redovisat hushållsbudgetar och påpekat att inkomsterna vid låga inkomster inte räcker till hushållsbudgetarna och att skatter och bidrag bör bestämmas med hänsyn till det. Tyvärr har politikerna inte rätttat sig efter det, och fortfarande måste många med låga inkomster betala skatter trots att inkomsterna inte räcker till rimliga levnadskostnader.

Skattefördelningen bör ske efter bärkraft. Den bör ske med hänsyn till inkomst och med hänsyn till hushållsutgifter för rimliga behov.

Skattefördelningen har två dimensioner: Vertikal och horisontell fördelning.

Den vertikla fördelningen gäller fördelningen på personer med samma rimliga utgifter men med olika höga inkomster. Den horisontella fördelningen gäller fördelning på personer med olika rimliga utgifter men samma inkomster.

I den allmänna skattedebatten talas nästan bara om den vertikala fördelningen av skatterna - med hänsyn till inkomstens storlek.

Den vanligaste komplikationen i den horisontella fördelningen är förekomsten av barn. Oberoende av inkomstens storlek medför barn kostnader som det finns skäl att ta hänsyn till vid fördelningen av skatter och bidrag.

Eftersom vi har ett progressivt skattesystem som innebär att man procentuellt tar ut mer skatt vid högre inkomster än vid låga är det olämpligt att utforma hänsynen till barnkostnader som ett avdrag på inkomsten, det innebär att skattelättnad för barn blir större vid höga inkomster än vid låga. Därför sker hänsynen till barn genom barnbidrag som är lika stora oberoende av inkomstens storlek. Barnbidragen kan ses som en negativ skatt.

Före skattereformen 1970 sambeskattades makar. Det ville man komma ifrån och i reformen infördes särbeskattning, dvs makara beskattades var för sig efter sina inkomster. På den tiden var det vanligt att makar fördelade sina insatser så att mannen hade heltidsarbete med penninginkomster medan frun var hemma med barnen och stod vid spisen och tvättbaljan, utan penninginkomster, var hemmafru.

Vid övergång till särbeskattning uppstod problem för hemmafruarna. Mannen behövde kompensation för att han försörjde en hemmafru. Hemmafrun kunde inte spara in på hushållsutgifterna till de kostnader hon förorsakade mannen. Man införde då ett hemmamakeavdrag som var en horisontell fördelningsfaktor och lika stor vid alla inkomster. Hade man utformat det som ett avdrag på skatten skulle män med höga inkomster och större marginalskatter få större skattelättnader än de med låga inkomster.

När åren gick blev det färre hemmafruar och hemmamakeavdraget smälte i någon takt med det bort med inflationen. Till slut togs hemmamakeavdraget bort när hemmamakarna (hemmafruarna) var nära utrotade.

I början efter skattereformen 1970 hade man kvar bl a sättet att dra av för räntekostnader, avdrag gjordes med samma maginaleffekt som för inkomsten, dvs ju högre inkomst man hade och ju högre marginalskatt man hade desto mer tjänade man på ränteavdragen,

Direktören med hög lön och hög maginalskatt kunde få större skattelättnader av skuldränteavdragen än den lägst betalda i firman om man hade samma sorts hus att bo i och samma skuldräntor. Det var inte bra. I skatterformen 1982 rättades detta till något, men i reformen 1990 blev det klart att ränteavdragen blev samma vid olika inkomster. Man stannade då för 30% skatt på ränteinkomster och 30% skatteavdrag för skuldräntor. Hänsynen till räntorna hör till den horisontella fördelningen, räntorna har inget med inkomsterna att göra. Nu får direkören och springpojken vid inkomstbeskattningen samma hänsyn.

Bostadsbidragen hör till de horisontella fördelningshänsynen, men är också dimensionerade efter inkomstens storlek. För barnfamiljerna trappas de av med 20% av ökande inkomst.

Det borgerliga blocket vann valet 2006 med löften om skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och åtgärder som skulle ge jobb åt arbetslösa och minska “utanförskapet”. Det blev stora skattesänkningar för dem med höga inkomster och nedskärningar som mest drabbar dem med låga inkomster. Arbetslösheten är stor. De borgerliga har ställt i utsikt att de ska forsätta på samma sätt.

En central fråga, som alltid, är skatterna. Vem ska betala dem och vad ska de användas till. De som ska betala är individer, hushåll och företag och skatterna ska gå till saker som är till nytta för de kategorierna. Skatterna tas ut på skattebaser: skatter på arbetsinkomster, inkomster av företag, vinster och kapital, skatt på varor mm.

En högerfilosofi är att de som har höga arbetsinkomster inte arbetar om de inte får lägre skatter och högre bidrag och att de med låga inkomster inte arbetar om de får lägre skatter och högre bidrag.

Den borgerliga alliansen hatar bidrag och har satt ett annat namn på jobbskatteavdragen, nämligen avdrag, som är detsamma som bidrag. Jobbskatteavdragsbidragen är vid höga inkomster mycket stora.

Folkpartiet framför krav om att den s k värnskatten ska tas bort, annars vill ingen utbilda sig, och utbildat folk är nödvändigt i den globala konkurrensen. Kravet är nonsens. De som inte vill utbilda sig på grund av värnskatten har fel inställning till utbildning och om de avstår utbildning är det bara bra. Samhället bör undvika att släppa fram giriga personer till välbetalda platser där de bara tänker på att skaffa sig själva förmåner.

De som nu ihärdigt propagerar för lägre skatter för höginkomster borde istället intressera sig för dem med låga och de lägsta inkomsterna och kräva förbättringar för dem. Skattesänkningarna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Levnadskostnaderna för en ensam förvärvsarbetande icke-pensionär är 2013 145 000 kr per år. Den som tjänar 15 000 kr per månad har efter skatt så att det går ungefär jämnt upp, d vs inget överskott i budgeten. Ensam som tjänar 60 000 kr per månad har sedan dessa levnadskostnader betalats ett överskott i hushållsudgeten på 324 000 kr, som kan användas till bilar, resor, dyrare bostad, lyxartiklar mm.

Motsvarande kostnader för makar/sambor är 2013 220 000 kr Om makarna har lika stora inkomster behöver de bara tjäna cirka 11 000 kr var per månad för att få ihop till kostnaderna. Tjänar de 60 000 kr var per månad har de 717 000 kr överskott sedan hushållskostnaderna betalats.

Ensam som tjänar 12 000 kr per månad skulle kunna betala levnadskostnaderna, men måste betala skatt så att det blir ett underskott i hushållsbudgeten på cirka 24 000 kr, och borde begära socialbidrag till skatten, vilket naturligtvis inte går för sig. Han eller hon tjänar alltså till sin försörjning men måste sänka sin levnadsstandard cirka 17 % på grund av skatten.

Krav om att avskaffa värnskatten visar på synnerligen olämplig oförmåga. Ingen i riksdagen har de senaste 40 åren visat intresse för att på lämpligt sätt avväga skatterna efter levnadskostnaderna.

Skattereformen 1970 föregicks av många skatteutredningar. I en utredning stod att det inte gick att hitta ett belopp för levnadskostnader som kunde ligga till grund för skattefördeningar. Det var mycket dumt skrivet. Redan då fanns socialbidragsbelopp att utgå från. Nu är dessa belopp tydligare och grundar sig på bantade belopp i konsumentverkets budgetar.

Bostadskostnader är inte med i de beloppen utan bedöms från fall till fall. Emellertid finns statistik om svenska folkets bostadsstandard och statistik om bostadskostnader. En lägsta rimlig levnadskostnad kan beräknas från konsumentverkets budgetar och från statistik om hyror i hyreslägenheter i riket eftersom sådana lägenheter är de enda som är aktuella vid de lägsta inkomsterna. Det är tillräckligt många hyresboende för att det ska duga som grund. Statistiken för andra boendefor-

mer ger skäl för att det är lämpligt. När det gäller bostadsstandard ger statistik och utrymmesnormer från Boverket skäl räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar/sambor.

Enligt detta blir de lägsta rimliga levnadskostnaderna 2013 för förvärvsarbetande icke-pensionärer: ensam 145 000 kr och för makar/sambor 220 000. Makarnas belopp blir nära precis 150% av beloppet för ensam, och så har det varit sedan 1970. För pensionärer blir det något annorlunda.

Ett problem när man ska avväga inkomstskatterna vid de lägsta inkomsterna är att det per person är dyrare levnadskostnader för en ensam än för makar/sambor. Sambeskattningen togs bort i skattereformen 1970 och man kan inte få en lämplig skattefördelning genom att höja grundavdraget, eftersom det bör vara lika per person. Om man sätter grundavdraget så att ensamma får lämplig skatt får makar för låg skatt och sätter man grundavdraget så att makar får lämplig skatt får ensamma för hög skatt. Det är därför lämpligt att lösa det problemet med bostadsbidrag som kan formas så att man får en bättre fördelning vid låga inkomster. Det är här fråga om horisontell fördelning där rimliga hushållskostnader är olika för ensamma och makar.
Som komplement till inkomstskattesystemet finns nu barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag för barnfamiljer som avses korrigera skattesystemets skevheter. För barnlösa ungdomar finns också bostadsbidrag och för barnlösa äldre låginkomster har funnits bostadbidrag, som dock tagits bort. Det är skäl att återinföra bostadsbidrag för barnlösa äldre icke-pensionärer.

Det är möjligt beräkna levnadskostnader för barnfamiljer, men det är mer komplicerat än för kategorierna vuxna ensamma och vuxna makar och man måste då också ta med barntillsynskostnader. Det är regeringens och riksdagens uppgift att följa barnkostnaderna och vartefter justera belopp för barnbidrag o d.

Tillsynskostnaderna är relativt stora för småbarn, men kostnaderna för mat och kläder mm är då relativt låga. För mellanbarn är tillsynskostnaderna lägre och för de största barnen inga alls, men ju äldre barnen blir desto högre blir kostnadena för mat och kläder etc.

Beräkningar av barnkostnader har gjorts i

Sven Wimnell 10+12 maj 2011+ 7 feb 2013: Barnfattigdom och annan fattigdom. http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf

Det är tidsödande att göra sådana beräkningar, de måste göras för olika barnatal, olika åldrar på barnen, olika inkomstnivåer och för ensamma och makar. Genomsnittskostnaden var 2011 inklusive bostadskostnader omkring 38 000 kr per barn och år, Partierna borde redovisa sådant men tycks sakna både förmåga och intresse för det.
I detta sammanhang är det lämpligt påpeka TV-avgiftens inverkan. Den är orättvis och missgynnar ensamma. Den bör avskaffas för hushållen och ersättas med en kollektivavgift för hushållen som betalas av riksdagen och som kan bindas till folkmängdens utveckling om riksdagen inte förmår fortsätta att avgöra hur mycket som ska läggas på TV. Avgiften är nu drygt 2000 kr per år och är en stor belastning vid låga inkomster. TV har haft en löjlig patrull som åkt omkring och sjungit för sådana som betalar avgiften samtidigt som man påstår att SVT är fri television. Avskaffa snarast TV-avgiften som är att se som en skatt. De pengar som behövs för det kan tas från Jobbskatteavdragen enligt förslag.

Pensionärer med låga inkomster: Det nya systemt med garantipensioner ger det omöjligt att kontrollera om pensionerna som utbetalas är riktiga. Reglerna för bostadstilläggen är orimliga och bör ändras på flera punkter. Det gäller bland annat reglerna för hur kapitalförekomst ska påverka.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.

Kd-ledaren Göran Hägglund gjorde en stor insats för att förbättra fastighetsbeskattningen. En stor del av befolkningen äger småhus och för dem har fastighetsskatten många år varit en pina. Skatten har byggt på fastighetstaxeringarna, som bygger på uppmätta marknadspriser för fastigheter i omvärlden. Skatterna har byggt på fiktiva inkomster på husen, inkomster som i verkligheten inte funnits. Husägarna har inte haft inkomster av husen som kunnat användas till fastighetsskatten.

Det gamla systemet har fått en bättre efterföljare. För reavinstskatten finns förmånliga regler om uppskov som kostar mycket pengar för staten, regler som kanske är alltför förmånliga.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållkostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärerer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Erik Åsbrink föreslår " kraftigt höja grundavdrag så att även låginkomsttagarna skulle få en skattesänkning." Det är ett okunnigt förslag. Höjer man grundavdragen sänker man visserligen skatten för låginkomster, men också för dem med höga inkomster, och då försämrar

man skattefördelningen. Om man höjer grundavdragen för att låginkomster ska få lägre skatt måste man höja marginalskatten för låginkomster så att de högre inkomsterna inte får sänkt skatt.

Problemet med låginkomsterna löses bäst med bostadsbidrag.
Erik Åsbrink skriver också: " Enligt en samstämmig uppfattning bland ekonomer är fastighetsskatten en av de bästa (eller minst skadliga) skatterna. " Ja, enligt ekonomerna kanske, men ekonomena har vanligen dåliga uppfattningar, eller inga alls, om fördelningsproblem.

Hela världens finanssystem är förstörda av ekonomerna....

I den nyss nämnda utredningen om barnfattigdomen har diskuterats förändringar av jobbskatteavdragen, men något förslag har inte lämnats. Att förvärvsarbetande har extrakostnader kan man gå med på,men inte så stora som motiverar nuvarande jobbskatteavdrag och framför allt inte avdrag som stiger med inkomsten.

Det lär knappast finnas någon som direkt kan förstå jobbskatteavdragens konsekvenser vid läsandet av skatteverkets beskrivningar

Konsekvenserna kan man enklast få uppfattningar om genom att se på skatteverkets tabeller för preliminärskatter, där skatteverket säkert räknat rätt. De tabellerna har använts för att beräkna hushållens över- och underskott i hushållsbudgetarna.

Över- och underskott finns redovisade för 2006 och för flera av de senaste åren. Jämför man år 2006 och 2013 finner man att låginkomster fått mycket betydande försämringar och höginkomster mycket betydande förbättringar, något som borde få socialdemokraterna upprörda.

Förbättringar för låginkomster har föreslagits genom införande av bostadsbidrag för barnlösa i förvärvsarbetande åldrar och genom att slopa den nuvarande TV-avgiften och istället minska jobbskatteavdragen med 100 kr per månad utom för låga inkomster och pensionärer.

Se mer om detta på sidorna 312-369 i
Sven Wimnell 1 mars 2013: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Med ett klassifikationssystem för verksamheter som förändrar världen.
http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf

Observera sidan 349:
"Pensionärerna med låga pensioner. Göran Persson genomförde svåra försämringar för pensionärer. Han gjorde inget för att ta bort försämringarna. Mona Sahlin gjorde heller ingenting i förbättrande syfte. De förlorade också valen.
Om dessa pensionärer finns mycket skrivet och ett sammandrag finns på sidorna 95-105 i Sven Wimnell 16 maj 2012: Politik i maj 2012 och socialdemokra-ternas möjligheter att vinna valet 2014.
http://wimnell.com/omr36-39zq.pdf " Sid 105: " Ingen i regeringen eller riksdagen har visat tillräckligt intresse för de lägsta inkomsterna. "

Tillägg om skatter.

Alliansregeringspartiernas rötter finns i den dominerande överklassen före första världskriget 1914-1918, del i den överklass nere i Europa som skapade kriget och skickade ut miljontals unga män att dö meningslöst när de ville ha en annan framtid.

Vad jag förstått byggdes det socialdemokratiska partiet först upp mest av arbetare som hade arbetsinkomster. Bland dem fanns ett hat mot sådana som inte kunde försörja sig - "inte göra rätt för sig". I sina berömda tal om solidaritet vände sig Per-Albin Hansson mest mot överklassen, men också mot sina egna.

Solidariteten mot de sämst ställda växte till sig. Andra världskrigets konekvenser för Sverige hjäpte nog till med det. Efter det kriget kom bl a barnbidrag, studiestöd, allmän sjukförsäkring m m.

Ekomiska skribenter som vill se världen i stort menar nu ofta att 1980 var en vändpunkt. Då började girigheten gripa kring sig och alla skulle tänka på sig själva och klara sig själva. Världen skulle bygga på konkurrens och marknadsprinciper, allt skulle privatiseras.

Folkparttiledaren menar nu att de som har låga inkomster är ansvarslösa. De som inte har arbetsinkomster men sjukersättningar ska hjälpas att få inkomster genom att man tar bort sjukersättningarna. Arbetslösa ska hjälpas till arbete genom att man tar bort arbetslöshetsersättningar. Den här synen bör brytas

De förslag till riksdagsbeslut som lämnats i det föregående behöver inte utredas i långa utredningar, de kan sättas igång direkt. Det som satsas på låginkomster går troligen direkt till konsumtion som leder till arbete för arbetslösa, som i sin tur konsumerar och betalar skatt så att pengarna kommer tillbaka till de offentliga kassorna.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30%

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållkostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärerer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske

för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Nyligen har det tagit fart i det gamla förslaget om skatt på finansiella transaktioner. Det finns troligen ingen som kan konstruera och administrera en sådan skatt. De stora finansiärerna kommer att motarbeta och gå runt en sådan skatt och ta betalt för att hantera den så att det till slut blir konsumenterna som får betala skatten, hela adminstrationen och domstolarna som ska döma i brotten mot skatten.

Det finns många förslag om skatter på kapital av olika slag. Det bästa torde vara att helt avstå från alla skatter på kapital och inrikta sig på att ta skatt på avkastningarnna, att avskaffa de regler som gör det möjligt att hitta kryphål som kan minska kapitalinkomstskatterna.

En skatt på kapital kommer bara att till sist drabba de små kapitalisterna som vill spara för oförutsedda utgifter, eventell sjukdom och eventuell ålderdom. och som kanske drömmer om att få ihop kapital till en egen verksamhet.

Låt de stora kapitalisterna hålla på med sitt kapital, som de ibland använder för nyttiga saker. Men bolagsskatterna, som är ett slags kapitalinkomstskatt, tycks ha blivit för låga.

I det man bör göra ingår intresse och förbättringar för de lägsta inkomsterna och minskning av gapet mellan fövärvsarbetande och andra.

Vi har offentliga verksamheter och privata verksamheter för hushållen och för näringsverksamheter.

Socialdemokraternas fiender är inte näringsverksamheterna utan de andra partierna. Därför bör socialdemokraterna inte beskatta näringslivets kapital utan beskatta näringslivets kapitalinkomster. Till kapialinkomster hör vinster.

Alla verksamheter bör omges av lämpliga restriktioner som hindrar skador och leverans av onyttigheter. Näringslivet ska hålla god arbetsmiljö, goda löner och trygghet i anställning. Vinster bör beskattas, men att beskatta kapitalet lär inte ha mycket gott med sig, bara leda till onödigt krångel. När kapital säljs kan finns skäl att ta ut skatt, men då är ju kapitalet en vara.

Detta synsätt kan ge konflikter med v och kanske också mp, som kan tänkas vilja bekämpa ägandet. Kapitalisterna tenderar att missbruka sin makt, men det bör man komma till rätta med ge-

nom restriktioner på verksamheterna och det som levereras. Om företagarna slipper skatt på kapital kan de tåla restriktioner.

De svenska nationalekonomerna har varit och är föga intresserade av välfärdsfördelningen. Det de mest diskuterar är hur staten ska få in inkomster, och det är lätt att hitta på det om man inte tar hänsyn till välfärdproblem och välfärdsfördelning.

Det har nu på många håll gjorts förslag till ändring av systemet för inkomstskatterna, och det påstås ofta, att alla tycker att inkomstskattesystemet behöver ändras. Men de stora dragen i systemet är bra, det behövs ingen stor omläggning av systemet, det som kan behövas är justeringar av detaljer.

Det som främst är dåligt är jobbskatteavdraget, men vid alla justeringar måste man ta hänsyn till att man inte bör ändra för mycket och inte för snabbt därför att ändringar kan slå hårt på välfärdsfördelningen, isynnerhet vid låga inkomster. De som har höga inkomster och stora överskott i hushållsbudgetarna har stora marginaler som gör att de kan tåla ändringar.

När man sänkte momsen på mat var det ett misstag. Att nu höja den momsen är inte lätt, man måste då införa kompensationer som är svåra att beräkna.

Att införa nya amorteringskrav på lån till bostad drabbar sådana med låga inkomster, med följd att de inte kan ha en egen bostad. De med höga inkomster klarar sådant utan bekymmer.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar rörligheten och förändrar finansmarknaden med oöverskådliga problem med svåra konsekvenser för isynnerhet låga inkomster.

Fyra förslag. (http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf 76-78)

Politiken ändrar sig hela tiden. Sammanställningarna görs vartefter vid tidpunkter då det hänt något inom politiken som bedömts viktigt att kommentera. Det blir då nödvändigt att anknyta till det som hänt förut. Det gör att saker och ting ofta behöver upprepas. Ämnet är så stort att allt inte kan upprepas varje gång. Varje sammanställning har sitt eget tema där vissa sidor av det hela behandlas. Förslag till åtgärder måste upprepas eftersom ingen tycks reagera på dem.

Några förslag har upprepats många gånger. det gäller förslag om förbättringar för de lägsta inkomsterna. De borgerliga partierna gynnade överklassen. Nu behövs förbättringar för underklasserna. Här är förslag om det. Förslagen anges här i korthet, men de finns behandlade mer urförligt i de nämnda sammanställningarna. Bl a i
Sven Wimnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd.
Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag.
Vårbudgeten. **http://Wimnell.com/omr36-39zzz.pdf**

1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
Bostadsbidragen som gäller för åldrarna 18-28 år utvecklas till att gälla även för åldrarna 29-64 år och där med avtrappning 20% vid stigande inkomst.

2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadstilläggen avskaffas
Regeln 15% innebär en förmögenhetsskatt som tillsammans med vanlig skatt på räntan år 2013 är över 500% av bankavkastningar. För fastigheter innebär regeln en extra förmögenhetsskatt på 7,75% av taxeringsvärdet utöver den avgift för fastigheter som betalas på skattsedeln Se sidan 352 i **http://wimnell.com/omr36-39zs.pdf**

3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

Det är dock inte lika angeläget som för pensionärerna. Marginaleffekterna av regeln är för barnfamiljerna bara en tredjedel av pensionärernas högsta marginaleffekt av samma regel.

Men när förmögenhetsskatt nu tagits bort så att ickepensionärerna inte betalar förmögenhetsskatt kan det verka ologiskt att för de barnfamiljer som är beroende av bidrag ha kvar den förmöghetsskatt som 15%-regeln innebär: på marginalen 20% av 15%= 3% där pensionären har 9, 3% (62% av 15%=9,3%) och icke-pensionärerna 0%.

Hur noga var man med att beräkna statens kostnader när förmögenhetsskatten togs bort? När det gjordes borde man på samma gång ha tagit bort regeln 15% i bostadsbidragssystemen.

Enligt DN 3 feb 2013 var sparräntorna då cirka 1% (se sida 352):
Om banfamiljen har 200 000 på banken är räntan säg 1% = 2000 kr.
Skatten på räntan är 30%= 600 kr.
Bostadsbidraget minskar med 20% av räntan 2000 kr= 400 kr
Förmögenhetstillägget är 15 % av 100 000= 15000 och det minskar bostadsbidraget med med 20% av det= 3000 kr.
Skatt och bidragsminskning blir : 600+400+3000= 4000 kr.
Den verkliga inkomsten av 200 000 kr på banken är räntan 2000 kr och det ger en förlust på 4000-2000=2000 kr=100% av räntan 2000 kr
En förståndig barnfamilj bör ta ut pengarna från banken och lägga dem i madrassen och tjäna 2000 kr per år, på 10 år 20 000 kr.

Om riksdagen anser att de nuvarande regeln om 15% är lämplig och förenlig med de jämlikhetsideal man förespråkar, kan regeln behållas, men om så inte är fallet bör regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen avskaffas.

4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.

Motsvarande belopp betalas som en kollektivavgift av riksdagen till public-serviceföretagen. För riksdagens finansieringen avskaffas inflationsindexregleringen av jobbskatteavdragen och minskas jobbskatteavdragen för alla med 1200 kr per år = 100 kr per månad utom för inkomster under cirka 11 000 kr per månad.

Svensk radio kom till 1925. Radiopratare var främst Sven Jerring. För att lyssna behövde man mottagare. Det var kristallmottagare med en nål som skulle styras mot en kristall. En del lyssnare, isynnerhet ungdomar, byggde själva sina apparater. De gav dåligt ljud och man behövde hörlurar.

Sedan kom apparater att köpa, med rör och högtalare. Men de var dyra, många hade inte råd att köpa. I mitten på 1930-talet kunde man köpa en femrörs Luxor för 300 kr på avbetalning, i dagens penningvärde motsvarar det ungefär vad en stor TV-apparat nu kostar.

Det blev vanlig att lyssna på utländsk radio, man kunde ta in hundratals namngivna stationer som man ställde in med rattar.

För att få lyssna krävdes att man till Radiotjänst hade betalat radiolicens för 10 kr om året.

Många köpte nog radio till olympiska spelen 1936, på vintern i Garmisch-Partenkirchen och på sommaren i Berlin, där Hitler gjorde propaganda för sin politik. Man kunde höra hans stora tal i radion. Och höra reportage om Jesse Owen.

Svensk radio började om dagarna med klockorna i stadshuset klockan tolv och dagens dikt. Sedan följde ofta levande musik av kapell som då var vanliga. Halv ett kom Dagsnyheter från TT, väderleksrapport och börsnoteringar. I början av kvällen kom en timmes grammofonmusik. Senare Dagsnyheter från TT igen och diverse program, bl a underhållningsprogram som blev en stor del av svenska folkets underhållning.

För sin information om världen och vad som hände i den hade man främst tidningar, radio och bio med förspel som innehöll diverse saker, bl a varje vecka journaler som SF-journalen och tyska UFA-journalen som visade bl a Hitler och tysk propaganda.

De stora morgontidningarna var Stockholmstidningen, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Ute i landet hade de flesta inte råd med stocksolmstidningarna utan lär mest ha nöjt sig med att prenumerera på en lokaltidning som kunde komma som varannansdagstidning med tidning tre dar i veckan.

Bio kom till som stumfilm som blev ljudfilm 1929-1930. Ljudet ordnades till en början med grammofonskivor som filmskötaren skulle passa in till bilderna, sedan fördes koder för ljudet in i kanten av filmremsan så att ljudet passade precis till bilderna. Al Jolsson med Sonny Boy hörde till de första på ljudfilmen.

På söndgarna var det på eftermiddagen mattinéer för barn, biljetter 55 öre, och bl a rafflande cowboyfilmer utlöste glädjetjut hos barnen.

När kriget var slut kom såsmåningom svartvit TV, tjocka apparater, TV-licenser, kanal 2, färgTV och på de allra senaste åren platta TV-apparater.

Internet kom till i början av 1990-talet, hade liten omfattning i början, men är nu jättestort och oumbärligt.

Sedan TV kommit till har biogåendet minskat. Internet har tagit annonser från tidningarna som nu är på fallrepet.

Mobiltelefonerna har kommit i rasande fart och har utvecklats till att ta hand om bilder, man fotograferar med telefonerna, tar in från internet, läser tidningar etc.

Användningen av internet har utvecklats. Alla som vill synas och höras måste finnas på internet. Det sägs att man kan få veta allt på internet, men det myckna som finns där gör det svårt att vaska fram det man vill ha tag i.

Den nuvarande TV-avgiften är orättvis därför att den kräver samma avgift för ensamma som för hela familjer som bara behöver en licens för flera personer.

SVT har nu en stor verksamhet på Internet, man kan bl a se TV-program där utan att ha betalt TV-avgift. För att lyssna på radio behövs nu ingen avgift.

*

Radio och SVT sysslar med publicservice som gäller information som alla behöver och som alla enligt en följd av demokratins princip måste ha. Det enda rimliga är att TV-avgiften avskaffas för hushållens del och kostnaden för publicserviceverksamheterna betalas av staten till dem som utför verksamheterna som en kollektivavgift från hushållen, samtidigt som hushållens jobbskatteavdrag minskas i motsvarande mån och då på sätt som tar bort orättvisor.

TV-avgiften för företag bör behållas som nu.

Lagstiftningsmässigt är det enkelt att genomföra omläggningen. Alla regler om hur publicservice-verksamheterna ska bedrivas blir kvar och riksdagen får som nu göra de lagförändringar om ändringar i det som den vill ha. Riksdagen bestämmer nu vilken omfattning verksamheterna ska ha och vad de får kosta. Det är något som ligger vid sidan om frågan om fördelning av kostnaderna på individerna i svenska folket.

Jobbskatteavdragen är olämpliga och måste reformeras så att välfärdsfördelning blir bättre, mer pengar till låga inkomster som måste tas från de högre inkomsterna. Den föreslagna omläggningen av TV-avgifterna är ett led i detta. Andra led är att förbätttra sjuk- och arbetslöshetsersättningar o d och samtidigt minska jobbskatteavdrag vid höga inkomster.

*** TV-avgiften bör ersättas med en kollektivavgift för hushållen, betald av staten, samtidigt som jobbskatteavdragen minskas med 100 kr per månad utom för de lägsta inkomsterna. Det kan ske genom en enkel ändring av en brytpunkt i skalan för jobbskatteavdragen. Inflationsuppräkningen av jobbskatteavdragen bör tas bort och avdragen frysas till de avdrag som gäller för inkomståret 2015.**

Det är lämpligt att göra en enkel justering av brytpunkten som nu ligger vidinkomst 2,94 prisbasbelopp= 130536 kr per år= 10878 kr/månad. I skiktet nedanför denna gräns är marginaleffekten 4,28% och ovanför gränsen 6,495%. Genom att höja gränsen kommer avdraget att minska över gränsen. Vid inkomst 3,04 prisbasbelopp har avdraget minskat 100 kr per månad så när som på 4 kr. Brypunkten bör därför sättas vid 3,04%.

Från **http://wimnell.com/omr36-39zzzl.pdf** (sid 73-75)

Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

I 1990 års skattereform infördes en ny typ av kapitalinkomstbeskattning: Kapitalinkomster beskattas med 30% och kapitalutgifter ger avdragsrätt 30%, en procentsats som skruvas ner vid vissa höga kapitalutgifter. Systemet bör behållas och procentsatsen 30% behållas för både kapitalinkomster och kapitalutgifter. Vad man kan gör är att studera minskningen av avdragsrätten vid höga kapitalutgifter, procentsatser och storleksgränser, och eventuellt minska avdragsrätten genom att ändra procentsatser och storleksgränser vid höga inkomster.

Inflationen är nu låg och riksbanken vill att den ska öka till 2%. Riksbanken har rätt att självständigt styra den s k reporäntan. Riksbanken gjorde den negativ i början av 2015, Löntagarnas organisationer vill ha 2% inflation så att de kan kräva höjda löner.

Riksbankschefen menar att hushållen lånar för mycket pengar, men har inga förslag om hur man ska få hushållen att låna mindre, det är inte hans bord.

I det läget har det från olika håll kommit förslag om att minska hushållens ränteavdrag och att införa amorteringskrav för dem. Finansinspektionen har haft förslag till krav om amorteringar på nya lån från och med 1 augusti 2015, men har den 23 april 2015 dragit tillbaka förslagen då finansinspektionen troligen inte har rätt att utfärda sådana krav. Då menar somliga att det är nödvändigt att försämra ränteavdragen. Statsminister Stefan Löfven och finansminister Magdalena

Andersson är med rätta emot detta då det på olämpligt sätt rubbar hushållens hushållsbudgetar, hushållen måste ha en rimligt bra stabilitet i reglerna som styr hushållens budgetar.

Amorteringskrav och minskade ränteavdrag minskar hushållens möjligheter att köpa saker och ting, det minskar konsumtionen, och bidrar till att inflationen inte ökar så som riksbankschefen vill. företagen kan inte höja priserna och inte investera så att arbetslösheten sjunker. Både amorteringskrav och försämrade ränteavdrag motverkar riksbankschefen önskemål om högre inflation.

Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Finansmarknadsministern (MP) tycks nu vilja införa amorteringskrav för bostadslån.
Det är en olämplig högerpolitik som gynnar dem med höga inkomster. Statsministern och finansministern bör som socialdemokrater övertyga finansmarknadsministern om att förslaget inte bör genomföras.

Amorteringskraven är en mycket svår belastning för dem med låga inkomster, de kan inte ha råd att köpa lägenheter. De lägen--heter de inte köper blir tillgängliga för dem med högre inkomster, som har stora överskott i sina hushållsbudgetar och väl tål amorteringskraven. Kraven gynnar alltså de högre inkomsterna, vilket knappast kan vara en politik som passar socialdemokraternas ambitioner.

Tanken med statligt styrda amorteringskrav är felaktig, amorteringskraven är i första hand en fråga mellan banker och låntagare, inte något för staten att lägga sig i.

Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Somliga menar att hushåll som lånar pengar till bostäder riskerar att gå i konkurs och tvingas sälja sina hus. För att förhindra det vill de försämra för låntagarna så att de går omkull och tvingas sälja sina hus. Förstå logiken i det den som kan.

Amorteringskrav och försämring av ränteavdragets 30% drabbar alla med hus, bl a alla de som varit tvungna köpa bostad för att få någonstans att bo. isynnerhet yngre personer. De yngre nu kan ofta låna till bostad med hjälp av föräldrarnas medverkan och med hjälp av annat som gör att deras hushållsbudgetar är mycket känsliga för amorteringskrav och försämringar av ränteavdrag. De förslag om försämringar som förekommer drabbar bl a dem med låga inkomster.

Det finns en annan logik ifråga om försämringar.

Istället för att försämra för alla husägare kan man försämra för dem som har hus med ovanligt högt värde och ovanligt höga ränteavdrag, vanligen ägare med höga inkomster.

Enligt “Dags att deklarera” får man för underskott av kapital skatterduktion med 30% om underskottet är högst 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr är skattereduktionen 30% av 100 000 plus 21% av den del av underskott som överstiger 100 000 kr (gäller inte ivesteringsavdrag).

Om man sänker underskottsgränsen 100 000 kr till 50 000 kr: skatterduktionen vid underskott 100 000 kr blir 15 000 kr för delen under 50 000 kr och 21 % för delen däröver, 10 500 kr, tillsammans reduktion 25 500 kr, dvs reduktionen minskar med 4 500 kr. Relativt litet. **Skattereduktionen för underskott 100 000 kr blir 25, 5% av underskottet.**

Om man dessutom sänker procentsatsen 21% till 11 % blir skattereduktionen för delen mellan 50 000 och 100 000 11% av 50 000= 5500 kr och skatterduktionerna tillsammans 15 000 + 5500= 20 500 kr. **Skatterduktionen för underskott 100 000 blir 20,5% av underskottet.** Kännbart.

Vid underskott över 100 000 kr blir skattereduktionen för delen över 100 00 kr: 11%.

Riksbankschefen menar att småhusägarna har för stora lån och vill att de ska minska lånen. Men det finns ingen bra förklaring till varför det är bra med låga lån.

Tvärtom: det är bra med höga lån så att folk kan skaffa sig bostad. Den nuvarande regeln om att lånen bör vara högst 85% av husvärden bör behållas.

Förslagen om amorteringar visar att bostadskostnaderna med amorteringsförslagen stiger med 51 000 kr per år för ett hus värt 3 miljoner kr (kan vara 2rok) och med lån 85% av värdet. Om årslönen är 300 000 kr= 25 000 kr per månad (ungefär mittlönen i Sverige) innebär ökningen 17 % av lönen.

Är lönen 20 000 kr per månad = 240 000 kr per år blir ökningen 21% av lönen. Vid löner under 22 000 kr per månad för ensam blir det underkott i hushållsbudgetarna.

Om amorteringsreglerna ska gälla bara nya lån kan det alltså bli 51 000 kr i skillnad per år mellan nya och gamla låntagare, vilket är en mycket besvärande (och oacceptabel) skillnad med hänsyn till levnadskostnader. och besvärande med hänsyn till rörligheten på bostadsmarknaden,

När hushållen med de nya lånen förlorar 51 000 kr på amorteringar måste de minska konsumtionen för att leva och staten förlorar säg 15% därav på momsinkomster = cirka 8000 kr per hushåll. De som lånar ut får cirka 2000 kr lägre räntor. Låntagarna får det bättre med att betala räntor på lånedelar som inte amorteras än att betala amorteringar.

Utan amorteringar får låntagarna möjlighet att fördela sina kostnader på ett sätt över tiden som de kan leva med.

Att införa de föreslagna amortringskraven är ett sätt att öka klassklyftorna och är därför inget som socialdemokraterna bör göra.

DN MÅNDAG 6 JUNI 2016

“ Nationen slår tillbaka

Från London till Washington till Warszawa svallar nationskänslorna. Den 6 juni händer det att även vi svenskar, om än lite krampaktigt, viftar med flaggan. Vad betyder det år 2016?

Dagens firande sker i skuggan av en global nationell trend. Om Donald Trump vinner det amerikanska presidentvalet tänker han porta mexikaner och muslimer och riva den internationella ordning som föregångarna i Vita huset har byggt upp. USA reser ragg och blickar inåt. Populister i Europa ger sitt bifall åt retoriken, medan de fortsätter sin egen marsch framåt i opinionen.

Storbritannien vrider sig samtidigt i våndor över vad det innebär att vara en självständig stat. Går denna tillvaro att förena med medlemskapet i EU? Inför folkomröstningen den 23 juni pågår en dragkamp om brittisk identitet och suveränitet, och om invandringen.

I Sverige har vi just hunnit vänja oss vid att fira nationaldagen. Men det är inte särskilt svenskt att vara nationalist. Firandet brukar därför bli ett slags manifestation i en icke-nationalism som vi är synnerligen stolta över. Bakom initiativet att göra den 6 juni till helgdag fanns också tanken att nationaldagen skulle underlätta Sveriges övergång till att bli ett öppet invandrarland. Vi hyllar demokratin, Zlatan och Ikea.

Men om det tidigare gick att hålla en kylig distans till den abstrakta svenska nationstanken har begreppet plötsligt blivit påträngande.

Särskilt höstens flyktingkris har påmint om nationalstatens begränsningar. Före årsskiftet infördes, förutom nya hårdare asylvillkor, gränskontroller vid Öresundsbron och i förra veckan beslutade regeringen att förlänga insatserna till november månad. Att inrikesminister Anders Ygeman är regeringens populäraste statsråd är sannolikt ingen slump.

Det senaste året har en viktig konflikt mellan rättighetsperspektiv ställts på sin spets, som historikern Lars Trägårdh skrev om i ett temanummer av tidskriften Axess tidigare i år. Upplysningens och den franska revolutionens rättighetsidéer, påminner han i artikeln, var nationella. De byggdes på tanken om medborgare.

Flyktingar får samtidigt sin status genom ett modernt rättighetssystem, nämligen FN:s mänskliga rättigheter, som vi ofta föreställer oss står över staten. Alla människor är födda fria och lika i värde, står det i FN:s deklaration.

Men utan den nationella demokratin, med sin skattebas och rättsapparat, går sådana universella värden inte att värna. Det universella vilar på en nationell grund. Därför ska inte nationalstaten förringas, skriver Trägårdh. Och vidare: ”Paradoxen handlar om konflikten mellan moraliska ideal och handfast makt i form av rättsutövning”. Humanisten Hannah Arendt uppmärksammade tidigt detta dilemma.

Nationalstaten är full av motsägelser. Också kraven på Brexit är en stor paradox. Förespråkarna för ett utträde hävdar att Storbritannien har förlorat sin självständighet. Vilket är sant, i bemärkelsen att regeringen och myndigheterna måste rätta sig efter EU-domstolens beslut.

Men argumentet motsägs samtidigt av det faktum att landet nu folkomröstar om sin framtid i EU. Oberoendet existerar alltså. Frågan är hur det ska användas. Britternas val står därför snarare mellan olika perspektiv på det nationella egenintresset.

Tendensen att definiera det allt snävare syns också i USA, som enligt Trump ger sina grannländer och resten av världen för många saker gratis. Men amerikansk öppenhet och internationalism har aldrig varit ren altruism. Nato är ett praktiskt arrangemang, liksom frihandeln. Landet vinner på stabila internationella spelregler.

Under nationens revansch i den svenska debatten har det också förts fram förvrängda uppfattningar. Att kontrollera alla människor som passerar gränsen har sagts vara ett slags nationalstatligt uransvar. Passtvång och visumkrav har dock aldrig varit det som definierat en suverän stat.

Nationernas återkomst kan föra med sig goda saker. En djupare och öppnare svensk gemenskap, till exempel. Större medvetenhet om nationalstatens dilemman och begränsningar skulle samtidigt inte skada. Men en värld utan mellanstatligt samarbete och utan universalism vore en mörk plats. Om flaggviftandet ombesörjs med dubbla känslor är det därför inte fel.

DN 6/6 2016 “

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“ Klassresan är målet

Den sociala rörligheten i Sverige behöver förstärkas. Mobiliteten i alliansens politiska förslag är för låg.

Statistiska centralbyrån rapporterade i veckan för första gången siffror över svenskarnas inkomströrlighet. De visade, som på så många områden, en skillnad mellan könen och att kvinnor tenderar att befinna sig längre tid i det lägsta inkomstskiktet.

Samma dag som statistiken offentliggjordes besökte Raj Chetty, Stanfordprofessor och världsledande forskare om klassresor, Stockholm för att tala om sina nya rön hos Studieförbundet näringsliv och samhälle (SNS).

Sammanträffandet är möjligen ett tecken i tiden.

Hur ett samhälle ger människor lika möjligheter är visserligen ingen ny fråga. Men större ekonomisk ojämlikhet i västvärlden och modern forskning har väckt ett slumrande ämne till liv.

Den svenska drömmen går, enligt de flesta sätt att mäta, oftare i uppfyllelse än det amerikanska originalet. Delvis därför att de ekonomiska skillnaderna är mindre här än i USA. Vandringen från botten till inkomsttoppen är helt enkelt kortare i ett land som Sverige.

Att jämlikhet och rörlighet inte är varandras motpoler säger sig självt, och bekräftas av de resultat som professor Raj Chetty presenterade hos

SNS. Ju finmaskigare skyddsnät, desto lättare att häva sig ur problem och desto mindre risk att sårbarheten går i arv.

Men omvänt gäller också att bidragsberoende kan hålla människor tillbaka. Och att större social rörlighet kan lyfta alla. Chetty betonar att mindre mobilitet hämmar hela ekonomin. De flesta länder har i det avseendet stora slumrande tillgångar.

Behöver Sverige mer rörlighet? Definitivt. Sjukskrivningar går numera i arv. Vad gäller utsikterna i skolan är de lika för barn ur olika skikt av medelklassen, men barn till låginkomsttagare har avsevärt sämre förutsättningar att nå goda resultat. Här har politiken misslyckats och konsekvenserna kommer att märkas på framtidens arbetsmarknad.

Två viktiga slutsatser går att dra av Raj Chettys forskning. För det första börjar alla klassresor i skolbänken. De inleds i tidiga år, och det är läraren som gör skillnaden. För det andra har uppväxtorten stor betydelse för barns livschanser.

Slående resultat kommer från ett experiment på 1990-talet, då fattiga familjer i amerikanska städer fick delta i ett lotteri som gav vinnarna en biljett till en bostad i ett bättre område. De första utvärderingarna gav skrala resultat. Livet förbättrades inte nämnvärt för de som flyttade.

Först senare kunde Stanfordprofessorn gå tillbaka i registren och jämföra de långsiktiga effekterna för barn som flyttade i unga år. Mönstret har bekräftats i ytterligare studier av Chetty: Att byta adress till mer välmående kvarter leder till avsevärt högre lön i framtiden.

Trots betydande inkomstskillnader görs många klassresor inte minst i USA:s storstäder. Barn i exempelvis San Diego i Kalifornien har rentav mer jämlika livschanser än svenska barn. Miljön – grannarna, graden av segregation, socialt kapital – är avgörande.

Moderaternas partiledare Anna Kinberg Batra hävdar med jämna mellanrum att vi borde tala mer om den sociala rörligheten i Sverige. De skarpa förslagen kommer mer sällan. Var är den bostadspolitik som ger mer lika livschanser för nästa generation? Fler poliser kommer inte att räcka för att lyfta förortens barn.

DN 5/6 2016 “

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“ Peter Wolodarski: Vi uppskattar våra ledare först när de avgått.

För den som tittar på ekonomisk statistik framstår Sverige som en framgångssaga. Men i väljarkåren råder andra stämningar.

Arbetslösheten sjunker, varför är ni ledsna? frågade statsminister Stefan Löfven i förra söndagens direktsända partiledardebatt i SVT.

Statistiken ger stöd för hans påstående. I april var 51 000 färre personer arbetslösa jämfört med året innan. Arbetslösheten låg på 7,3 procent, en minskning med 1 procentenhet.

Det är en ganska imponerande prestation, med tanke på att regeringen Löfven knappt har fått bedriva någon ekonomisk politik sedan den tillträdde. Men som statsministern påpekade: Varför vara besviken?

Den svenska arbetsmarknaden har utvecklats väl de senaste tio åren, trots finanskrisen. Sedan 2006 arbetar ungefär 600 000 fler personer i Sverige.

Jo, vi har haft befolkningstillväxt under samma period. Men utvecklingen ser även god ut när man mäter antalet sysselsatta som andel av befolkningen, särskilt i ett internationellt perspektiv.

Få motsvarande länder kan uppvisa något liknande, vilket speglar en stark underliggande ekonomi. Förra året steg BNP i Sverige med hela 4,2 procent.

Jag besökte Finland i förra veckan, och från andra sidan Östersjön märks kontrasten tydligt. Finländarna har faktiskt skäl att vara lite ledsna, för att tala löfvenska.

Den finska ekonomin har inte ens återhämtat sig sedan finanskrisen 2008–2009. BNP ligger ännu under de gamla toppåren och tillväxten fortsätter att vara svag. Arbetslösheten låg i april på 9,8 procent, samtidigt som Finland det senaste decenniet inte behövt hantera någon omfattande invandring.

Det har Sverige gjort. I det korta perspektivet försämrar det jämförelsen för svensk del, eftersom det tar tid för flyktingar att träda in på arbetsmarknaden. Ändå har vår ekonomi klarat sig mycket bättre.

Tur eller skicklighet? De borgerligas eller socialdemokraternas förtjänst?

Det mest rättvisande svaret på bägge frågor är det tråkiga ”både och”.

Bra lag brukar ha tur – såväl Göran Persson som Fredrik Reinfeldt hade exempelvis tur som inte fick sin vilja igenom i eurofolkomröstningen 2003. Att Sverige till skillnad från Finland behöll den egna valutan gynnande vår exportindustri när vi navigerade oss igenom finanskrisen.

Finland har de senaste åren också påverkats negativt av närheten till Ryssland, vars ekonomi tyngts av västliga sanktioner och fallande olje- och gaspriser.

Men i det långa perspektivet avgör inte kortsiktiga svängningar på valutamarknaden nationers välstånd. Vad Vladimir Putin får för infall har betydelse om man handlar mycket med Ryssland. Men i det långa loppet bestäms inte ekonomins och arbetsmarknadens styrka av Kremls nycker.

I stället gäller den gamla sanningen att mödosamt slit lönar sig i längden.

De senaste 25 åren har socialdemokratiska och borgerliga regeringar ägnat sig åt ett växelvis reformarbete. I debatten har konfrontationen ofta varit hård, men sett i backspegeln är det mer som förenat än som skiljt de två blocken åt.

Avregleringar, budgetsaneringar, nya spelregler för den ekonomiska politiken, arbetsmarknadsreformer – ingen enskild förändring förklarar varför Sverige gått bra. Men de sammantagna åtgärderna har gett resultat. Och framgången har många fäder.

När Fredrik Reinfeldt vill missionera om sin arbetslinje i Europa, vilket han i veckan berättade i en DN-intervju, har han skäl att vara lite mallig, även om alliansregeringen begick vissa misstag och lämnade en del reformarbete ogjort – inte minst på integrationsområdet.

Siffrorna hade inte sett så bra ut i dag om det inte varit för Fredrik Reinfeldts och Anders Borgs ekonomiska politik.

Inte heller hade utgångsläget för de båda varit så gott om inte Göran Persson sanerat statsfinanserna i slutet av 1990-talet och Carl Bildts regering på sin tid liberaliserat delar av den tidigare hårt reglerings-tyngda svenska ekonomin.

I Finland ser man med avund på hur svensk arbetsmarknad fungerar. Vad är det man betraktar som ett föredöme? Vissa skulle peka på hur arbetsmarknadens parter för 20 år sedan kom överens om det stora industriavtalet, som sedan dess utgjort normen för svensk lönebildning. Det har gett Sverige en stadga och utrymme för lokal flexibilitet som Finland saknar. Lönesättningen är mindre politiserad. Andra skulle peka på att Sverige öppnat upp för arbetskraftsinvandring, vilket varit till stor nytta för många snabbväxande företag i storstäderna. Internationaliseringen av svensk ekonomi har tilltagit.

Finland har å sin sida fastnat i en gammal industristruktur och inte lyckats ta sig ur sitt beroende av Nokia, som i dag är en spillra av sitt forna jag.

Inför valet 2014 gjorde Socialdemokraterna gällande att Sverige hade gått sönder. Inför valet 2006 lyckades alliansen etablera bilden att det mesta i Göran Perssons rike gick åt fel håll.

Såväl Reinfeldt som Persson tvingades lämna statsministerrollen under viss bitterhet. Båda kände sig missförstådda; det är maktens lott.

Men bakom valpropagandan fanns en mer nyanserad verklighet.

Varför är ni ledsna? frågar Löfven.

Ja, kanske därför att känslan nu är att mycket står stilla, samtidigt som problemen växer. Regering och riksdag låser varandra, det saknas majoritet för någon tydlig politik.

Under Göran Perssons sista tid växte sysselsättningen rejält, men väljarna bekymrade sig ändå för utanförskapet på arbetsmarknaden.

Under Fredrik Reinfeldts sista år började arbetslinjen ge riktigt goda resultat, men tröttheten med alliansen tilltog.

Politik är inte en objektiv tävlan i offentlig statistik. Om väljarna känner sig ledsna beror det på att regeringen har misslyckats med att inge dem hopp.

Peter Wolodarski twitter.com/pwolodarski “

Kapitel 2: Världen 5-13 juni 2016.

Politiska problem kommer varje dag. Läsarna får gissa hur det gick sedan. Något enstaka med senare datum kan komma med.

Innehåll:

49 Alis moraliska instinkt skakade om världen
51 Hans ord borde in i Bibeln
53 Obama och Trump enade i hyllningskör
54 Så blev hans namn boxningens största
58 Clinton och Trump kunde inte ha varit mer olika
59 Sanders vill fortsätta att påverka
60 Historisk nödvändighet
62 En dröm om vit manlig makt
63 Skjutningen den dödligaste hittills i USA
65 Tragedin lär utnyttjas för att sprida skräck
67 Bra att det rubriceras terrorbrott
68 Massakern en våldsam påminnelse om det politiska i att vara hbtq-person
70 Trump har inget svar på terrorn
71 Frågan: Går det att bomba bort IS idéer?
72 Twitteruttalanden väcker känslor

73 Bråk om omstritt hav trappas upp
74 Ledarnas maktkamp skapar förvirring om Kinas vägval
77 Kina översvämmas av lån
78 Köp av företagspärla droppen för Merkel

79 3 000 gripna i jättelik terrorräd

80 Splittring för svårar irakisk kamp mot IS
82 Mat lockbete för att få nya jihadister
83 Kosmopolitisk och tvetydig
85 Midnattssol ett problem vid fastemånaden
86 I de gamla kvarteren tas ramadan på största allvar
87 Tusentals flyr undan striderna i Falluja
88 Israel stänger gräns mot Västbanken
89 Attentatet gynnar alla sabotörer
90 FN-chefen gav efter för saudiska påtryckningar
92 Rebellernas ledare övergavs av Putin
95 Han passade inte i Kremls propaganda

96 På jakt efter flyktingar
102 Bulgarien vädjar till EU om en plan B
103 Nya EU-förslag om flyktingar
104 Hot att stänga läger får FN att rycka in

105 Mäktigast i världen – men pressad på hemmaplan
106 Säkerheten största frågan inför EM
109 Zlatan redo för nya storverk i Paris
110 Sverige har flest Brexitskeptiker
111 Sverige saknar en plan för livet efter Brexit
113 Oron växer – OECD varnar för Brexitchock
113 Stanna eller lämna EU – det är frågan
121 Tidslinje – från inträde till utträde?
123 Nejsägare utan plan
124 Brexit talar mot allt förnuft

125 Det pekar uppåt för Ryssland – trots alla problem
126 Minus på många marknader
127 Vinnarna hittar man i de smala kategorierna
128 Brexit avgörande för Europafonder

129 Sverige och USA överens om fördjupat försvarssamarbete
131 Sverige i nytt samarbete med Natomakt
132 Naturligtvis pinsamt att myndigheternatog fel

133 Den svenska regeringen
135 En svensk världsplanering.
137 SIDA Webbkarta
142 Torkans offer behöver satsningar på jordbruket

144 Den osvenske fredskrigaren

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“Alis moraliska instinkt skakade om världen

Den legendariske boxningsvärldsmästaren Muhammad Ali avled på ett sjukhus i Arizona tidigt på lördagsmorgonen, svensk tid. Han blev 74 år gammal. ”Ljuset kring Muhammad Ali lyste starkare än kring någon annan, och lågan han tände kommer aldrig att slockna”, skriver Niklas Ekdal. Så. Muhammad Ali är golvad till slut. Det kom ju inte oväntat, efter decennier när han hängt på repen med Parkinsons sjukdom. Men ändå.

Jag hoppar över förmiddagskaffet och går till bokhyllan, tar fram Hemingwaynovellen ”Proffsboxaren” från 1925, med den klassiska beskrivningen av priset för hjältedåd i ringen:

”Titta här!” sa karln och tog av sig mössan.

Han hade bara ett öra, Det var tillknycklat och slöt tätt intill huvudet. Där det andra örat skulle ha suttit var det en klump.

”Dom har gett mig rediga tjyvnyp varenda en”, sa den lille mannen. ”Men dom kunde inte göra kål på mig.”

Muhammad Ali var allt annat än liten, men få har fått så många tjyv nyp och returnerat dem med sådan grace. Ali tog den våldsammaste, vackraste sporten från slummen där Hemingways förbrukade slagskämpe satt och sluddrade, till mediesamhällets glittrande centrum. Han blev den störste idrottsmannen genom tiderna. Ingen har behärskat boxningen som elegant, brutal balett på samma sätt. Hans svada utanför ringen hade sin perfekta motsvarighet i sättet att vika undan för motståndarnas slag, med garden så lågt att 60-talets konservativa expertkommentatorer bara skakade på huvudet.

Efter OS i Rom 1960 tystnade många kritiker, i alla fall när det gällde tekniken. En guldmedalj talade för sig själv, och inte blev den sämre av att 18-åringen från Louisville, Kentucky, patriotiskt täppte till truten på sovjetiska reportrar genom att hylla Amerika.

Tillbaka i det segregerade USA var han likväl bara en ”negerboxare”. Frustrerad kastade OS-mästaren, enligt egen utsago, sin medalj i Ohiofloden. Han skulle snart bli ilsknare än så.

Sitt symboliska namn tog Muhammad Ali efter titelmatchen mot Sonny Liston 1964. Han konverterade till islam; en rak höger mot sin egen svarta persona med slavnamnet Cassius Clay och allt vad det stod för. Dåtidens amerikaner var förstås i chock.

Detta var kravallernas, medborgarrättsrörelsens och Vietnamkrigets epok. Hundra år efter amerikanska inbördeskriget – där över en halv miljon dog medan de slogs om tolkningen av författningens formulering att alla är skapade jämlika – började det äntligen röra sig i frågan om rasismen.

”*I have a dream today*”, förkunnade Martin Luther King framför Lincolnmonumentet i Washington 1963. Muhammad Ali levde drömmen, i alla fall för egen del. Men han nöjde sig inte med det.

USA:s historia är i mångt och mycket historien om dess domedagsprofeter. Med jämna mellanrum har de likt Daniel i Gamla Testamentet höjt ett darrande finger och varnat för vad som komma skall … om inte nationen skärper sig.

På 50-talet var det Sputnik-chocken när Sovjetunionen drog ifrån. På 60-talet var det proteströrelserna som skakade den bekväma självbil-

den. På 70-talet oljechock, inflation, arbetslöshet, utrikespolitiska förödmjukelser. På 80-talet väntades japanerna ta över ruljangsen i världen. I dag är det kineserna.

Politiker från vänster till höger har byggt karriärer på denna skräck för det amerikanska syndafallet: Kennedy, Nixon, Reagan, Sanders. Bob Dylan tonsatte straffpredikningarna och tusentals bortglömda böcker har klätt dem i svåra ord. Det ironiska med muslimen Muhammad Ali var att hans svavelosande utläggningar slog rakt in i en kristen tradition.

Hans vapenvägran, hans arrogans och aggressivitet, hans flyktiga relationer med kvinnor, hans humor och smädande av det vita majoritetssamhället – allt uppfattades som uttryck för djupaste omoral, men mycket framstår nu tvärtom som moraliska soundbites, ekon från de gammaltestamentliga profeterna.

Muhammad Ali läste inte böcker men hade en känsla för retorik och frasering som inte stod Martin Luther King efter. I efterhand kan det verka självklart att hamna på historiens vinnande sida i kampen mot rasismen och Vietnamkriget, men så var det knappast i 60-talets USA. Där kunde insatserna inte ha varit högre, som Kings och bröderna Kennedys öden visade.

Se på tv-klippet där den ensamme boxaren framför ett hav av arga ansikten, rättrådiga unga män med långt mer utbildning, förklarar varför han inte tänker åka till andra sidan jordklotet och döda vietnameser:

”Skjuta dem för vad? De har aldrig kallat mig nigger. De har aldrig lynchat mig. De har aldrig skickat hundar efter mig. De har aldrig våldtagit min mamma. Hur ska jag kunna skjuta dessa stackars människor? Skicka mig i fängelse bara.”

Hans enkla moraliska instinkt fångade det som de skarpaste hjärnorna i Vita huset missade: kriget var ett tragiskt missförstånd, där Vietnam kämpade för nationellt oberoende medan USA trodde sig kämpa mot kommunismen som idé. Framför allt slogs amerikanska ledare för sin prestige, men var till sist chanslösa mot boxaren som sagt det självklara till rasisterna som häcklade honom:

”Om jag ska dö kan jag lika gärna slåss med er. Ni är mina motståndare när jag vill ha frihet, rättvisa, jämlikhet. Ni står inte ens upp för mig här i Amerika.”

Grunden för det mediala genomslaget var givetvis de sportsliga framgångarna. Flerfaldig världsmästare i tungviktsboxning, en ny och oöverträffad stil i ringen, legendariska matcher som ”*The rumble in the jungle*” mot George Foreman i Kinshasa 1974 och ”*The thrilla in Manila*” mot Joe Frazier 1975. För oss som växte upp då var det höjdpunkter i klass med månlandningen.

Bland dem som medger att Ali varit en personlig role model finns Sveriges egen Zlatan Ibrahimovic, som konstaterar: ”Han hade stor käft men gjorde det han sade, visade det i ringen. Annars är man bara en clown …”

På ont och gott har kaxiga oneliners blivit en självklar del av sport, underhållning och politik. Muhammad Ali kunde ha uppfunnit Twitter. Men liksom sin adept Zlatan hade han det etiska övertaget i att komma från ingenstans, i att slå ur underläge. När samma attityd paketeras i en blond rikemansson utan hjärta och med anspråk på den yttersta makten, som Donald Trump, är det inte roligt längre.

Muhammad Ali försonades så småningom med detta bipolära, dynamiska USA. Det symboliska ögonblicket är när han darrande och märkt av sjukdom tänder den olympiska elden i Atlanta 1996. Ett möte

på halva vägen mellan den nu ödmjuke profeten och församlingen som erkänt att hans tirader rymde en del eviga sanningar.

Det var en mäktig bild av USA, på sätt och vis slutvinjetten av ett 1900-tal som supermakten avslutade överst på prispallen. Tjugo år senare är världen långt mer komplicerad. Narcissismen leder på poäng mot moralen i ett medieklimat som Muhammad Ali bidrog till att skapa. Boxningssporten har stämplats som ”obscen” av det amerikanska läkarförbundet, och vådan av kontaktsporters våld mot huvudet börjar gå upp för de flesta. Ernest Hemingway visste vad som stod på spel redan för nittio år sedan, men också att priset ibland är värt att betala.

Cirklarna sluts. Våldsam idrott var från början en fostran för överklassen, i dag medialiserat gladiatorspel med arbetarbarn som kanonmat. Det gäller ju att ha huvudet på skaft i det så kallade kunskapssamhället, och hjärnskador är sällan någon merit.

Med sin fysiska elegans, moraliska kompass och verbala begåvning överbryggade Muhammad Ali alla dessa paradoxer. Profet, frälsare och offerlamm i samma Everlastshorts.

Hans signaturmelodi kunde ha varit skriven av Chuck Berry, en annan kreativ vildhjärna och pionjär från den amerikanska södern:

”Maybe someday your name will be in lights, saying Johnny B. Goode tonight.”

Ljuset kring Muhammad Ali lyste starkare än kring någon annan, och lågan han tände kommer aldrig att slockna.

Niklas Ekdal “

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“ Johan Croneman: Hans ord borde in i Bibeln

Muhammed Ali är död och Johan Croneman gläds – över att ha fått dela planet med Den Störste.

Det var inte enbart tack vare Muhammad Ali som jag på 70-talet tog två vändor i fängelse för totalvägran i stället för att fullgöra min militärtjänst – men hans påverkan på delar av mitt liv kan inte överskattas.

När han som världsmästare i boxning 1967 chockade hela världen i allmänhet och det vita Amerika i synnerhet med sin vägran att låta sig skickas till Vietnam gick det som en stötvåg igenom hela antikrigsrörelsen. Den föddes inte med honom, men den fick en helt ny tyngd, tog en helt ny riktning, och fick dramatiska konsekvenser för många unga amerikanska pojkar med en inkallelsesedel i handen. Den stora svenska Vietnamrörelsen tog givetvis också stort intryck.

Hans ord och motiv är oförglömliga, det är som en psalm, en dikt, ett stycke orätt behaglig, men nödvändig poesi. Jag var bara 12 år, jag förstod rent intuitivt att här pågick något djupt orättvist. Att inte lyssna var som att bli medbrottsling.

John Lennon orsakade rabalder när han påstod att Beatles var större än Jesus. Muhammad Ali visste sin plats på jorden, och hade precis nått topparnas topp och blivit mästarnas mästare – och ändå: Inga pengar, inga titlar, inga framgångar skulle få honom att rucka på sina grundläggande principer, eller på sin tro.

”My conscience won’t let me go shoot my brother or some darker people or some poor, hungry people in the mud for big, powerful America. And shoot them for what? They never called me nigger, they never lynched me, they didn’t put no dogs on me, they didn’t rob me of my nationality, rape and kill my mother and father. Shoot them for what? How can I shoot them poor people? Poor little black people and babies and children and women. How can I shoot them poor people? Just take me to jail.”

Han kunde absolut vara en gaphals, särskilt under sin tidigaste karriär, orden här ovan är uttalade med största lugn, i eftertänksamhet, det är ett av historiens mest storslagna politiska statements.

I det massiva flöde som nu sköljer över oss med Ali-bilder och minnesrunor och trivia av alla sorter är hans ord min största tröst. Man lär väl inte göra några tillägg i vare sig Koranen eller Bibeln – men man borde.

En man som älskade sin sport, som drevs av att bli störst och bäst, som tränade hårdast – men som aldrig någonsin skulle kohandla om principer, människovärde, rättvisa.

Han var djupt och uppriktigt älskad som ingen annan nu levande.

George Foreman förlät honom kanske aldrig fullt ut för de rätt grova smädelserna inför det som kom att kallas ”The rumble in the jungle” (se genast i dag om Leon Gasts fantastiska film ”When we were Kings” – om just denna berömda Kinshasamatch), men många år senare visade Muhammad Ali själv stor ånger över några av de värsta övertrampen.

Och Muhammad Alis nedslagning av Foreman i rond åtta är sporthistoriens största ögonblick. Efter att Ali låtit Foreman slå sig trött under sju brutala ronder, kontrar han med en närmast underskön kombination – men det är inte den som är det mest fantastiska: När Foreman vacklar, när han stapplar, när han sakta faller, så har Muhammad Ali chansen att slå ytterligare slag, minst ett, kanske två, säkert tre, för att vara riktigt säker – 99 av 100 boxare hade gjort det.

Inte Muhammad Ali. Han väntade och väntade, han visste redan – och han vann. Inte bara matchen. Han vann allas våra hjärtan.

Jag gråter inte för Muhammad Ali, jag fäller inga tårar. Jag gläds över att jag fått gå på denna planet samtidigt som Den Störste.

Johan Croneman johancroneman@gmail.com

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“Obama och Trump enade i hyllningskör

Det är inte mycket som Donald Trump, Barack Obama och Bernie Sanders är överens om. Ett sådant undantag är en gemensam beundran för Muhammad Ali.

Muhammad Ali överbryggade klyftor under hela sin livstid – mellan svarta och vita, rika och fattiga, amerikaner och utlänningar. Den kraften lever kvar även efter hans död. På lördagen enades det politiskt splittrade USA i att hylla Ali.

”Den Ali jag lärde känna när jag växte upp var inte bara lika begåvad mikrofonpoet som boxare. Han var också en man som slogs för det som är rätt. En man som slogs för oss. Han stod med (Martin Luther) King och Mandela, stod upp när det var svårt, och talade ut när andra inte ville göra det”, skrev president Barack Obama i ett officiellt uttalande från Vita huset.

Den pågående presidentvalrörelsens absoluta motpoler, Bernie Sanders och Donald Trump uttryckte också sin saknad.

”Muhammad Ali var den störste, inte bara en exceptionell idrottare men även en man med stort mod och mänsklighet”, twittrade den vänsterorienterade demokraten Sanders.

Republikanen Donald Trump använde sig också av Twitter när han skrev: ”En verkligt stor mästare och en underbar kille. Han kommer att saknas av alla!”

Muhammad Ali var utan tvekan den mest berömda personen som fötts i Louisville i Kentucky. Dagens borgmästare, Greg Fischer, meddelade på lördagen att alla offentliga byggnader i staden kommer att flagga på halv stång i väntan på Alis begravning.

–Egenskaper så som hårt arbete, bestämdhet och medkänsla, som Muhammad Ali utvecklade under sin uppväxt i Louisville, hjälpte honom att bli en global ikon, säger Greg Fischer.

Muhammad Ali började på 1960-talet att använda sin berömmelse för att ge sin röst åt medborgarrättsrörelsen i det segregerade USA. En samtida medborgarrättsföreträdare och även tidigare presidentkandidat, pastor Jesse Jackson, sätter fokus på det höga pris som Muhammad Ali fick betala för sina moraliska principer.

”Mästare och global ikon som offrade sin karriär, berömmelse och pengar. Han riskerade det mesta för det han trodde på”, twittrade Jesse Jackson.

Den globale ikonen Muhammad Ali hyllas förstås inte bara av amerikanska ledare.

Storbritanniens premiärminister David Cameron beskriver Ali som ”inte bara mästare i ringen – han var en förkämpe för medborgerliga rättigheter och en förebild för så många människor”.

Indiens premiärminister Narendra Modi twittrade: ”Du var en exemplarisk idrottare och en inspirationskälla som visade vilken kraft som den mänskliga andan och beslutsamhet utgör”.

Ali hade få jämlikar inom idrottsvärlden när det gällde världsberömmelse på 1960- och 1970-talen. Närmast var antagligen fotbollsspelaren Pelé, som lagt ut ett svartvitt foto på Instagram där han och Ali kindpussas. ”Muhammad Ali var min vän, min idol, min hjälte”, står det på engelska och portugisiska intill fotot.

Bland kulturpersonligheter som stämmer in i hyllningarna finns Madonna, som på flera sociala medier delar ett foto tillsammans med Ali. Texten lyder: ”Han skakade om världen. Gud välsigne honom”.

Skådespelaren Michael J Fox lever med Parkinsons sjukdom, precis som Ali gjorde. Fox skriver på Twitter om: ”En jätte, en inspiratör, en fredens man, en krigare för ett botemedel.”

Harry Potters skapare, J.K. Rowling, twittrar ”Inte överraskande så sade han det bäst själv”, och hänvisar till ett Ali-citat. Det lyder:

”Jag vill bli ihågkommen som en man som vann tungviktstiteln tre gånger, som hade humor och behandlade alla korrekt. En man som aldrig såg ner på dem som såg upp till honom, och som hjälpte så många han kunde. En man som stod upp för det han trodde på. En man som försökte förena mänskligheten genom tro och kärlek. Och om allt det är för mycket, då nöjer jag mig med att bli ihågkommen som en stor boxare som blev en ledare för sitt folk.

Och jag skulle inte ens bli ledsen om folk skulle glömma hur snygg jag var.”

Sujay Dutt sujay.dutt@dn.se #

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“ Så blev hans namn boxningens största

Det började med en stulen cykel i Louisville i Kentucky. Det som följde är en av historiens största idrottsberättelser.

Muhammad Ali, som på den tiden hette Cassius Clay, hade blivit av med sin cykel och ville bra gärna klå upp den som snott hans stolthet. Han berättade det för Joe Martin, polis i området, som tyckte att det var en dålig idé, Martin tog i stället med Clay till boxningslokalen.

Som tolvåring gick Clay 1954 sin första match och vann, även om domarna var oeniga. Två år senare vann han det prestigefyllda National golden gloves tournament of champions.

Som amatör gick Cassius Clay gick upp i ringen 141 gånger och vann 134 av matcherna. När han som 18-åring tog OS-guld i lätt tungvikt i Rom 1960, han besegrade polacken Zbigniew Pietrzykowski i finalen, visade han för första gången upp sig inför en större publik.

De fick se en ytterst elegant boxare som dansade runt i ringen och lekande lätt stack in sina slag mellan garden på motståndaren.

– Hans storhet var väl egentligen att han var så rörlig trots att han var tungviktare, säger Tommy Lindström, ordförande i Svenska boxningsförbundet. Han var svår att träffa och provocerade motståndarna att slå, men då duckade han eller dansade undan. De slog sig trötta.

I sin första stora match som proffs ställdes Clay den 18 juni 1963 mot engelske tuffingen Henry Cooper, en match som Clay vann i femte ronden. Sedan kom det klassiska matcher på rad.

Med stora ord och hård träning kom Ali till Miami Beach i februari 1964 för att, som han lovade, ”täppa till truten” på Sonny Liston och dessutom bli den nye världsmästaren. När Liston inte kom ut till sjunde ronden var saken klar, som 22-åring hade Clay erövrat det åtråvärda mästarbältet.

Samma månad konverterade Cassius Clay till islam och tog namnet Muhammad Ali.

Liston ville ha revansch och i maj 1965 ställdes de mot varandra igen. Den här gången låg Liston på rygg redan i första ronden. Det talades om en uppgjord fajt men några belägg för det kom aldrig fram.

I maj 1967 fråntogs Ali titeln för att han vägrade göra sin militärtjänst i Vietnam.

När Ali kom tillbaka i ringen utkämpade han sina tre största matcher: ”Århundradets match” 1971, ”The rumble in the jungle” 1974 och ”Thrillern i Manilla” 1975.

Tillsammans med promotorn Don King såg Ali till att det hela tiden snackades boxning.

– Don King var väl på gränsen till rumsren men han drev ju Ali väldigt bra. Ali själv drev ju sin roll väldigt bra. När det gällde pr-biten var de bättre än de flesta, säger Tommy Lindström.

Ali inledde med segrar mot Jerry Quarry och Oscar Bonevena innan ”Århundradets match” utspelade sig i New York den 8 mars 1971. Matchen blev en blodig historia som Joe Frazier vann efter 15 ronders hänsynslös boxning. Förlusten var Alis första som professionell. Ali vann revanschmatchen och fick nu chansen att ta tillbaka den världsmästartitel som togs ifrån honom 1967.

Platsen är Kinshasa i Zaire. Det är där ”The rumble in the jungle” äger rum den 30 oktober 1974. Motståndaren, och världsmästaren heter George Foreman. Han är 25 år och fortfarande efter 41 matcher obesegrad, 38 har han vunnit på knockout. Alis taktik överraskade, han lutade sig mot repen, tog emot slag efter slag och efter halva mat-chen hade Foreman slagit sig trött. Ali gick till mottattack och vann på knockout i åttonde ronden.

– Det var naturligtvis den största matchen, han tog tillbaka titeln. Men jag tror att han gjort andra matcher som varit lika bra. I ungdomens dagar var han en elegant boxare. De kom ju inte åt honom, när de sedan var lagom trötta då boxade han ut dem helt enkelt, säger Lindström.

”Thrillern i Manilla”, det var så Ali snackade upp den tredje matchen mot Joe Frazier som avgjordes den 1 oktober 1975. Och visst blev det en thriller. Matchen tillhör utan tvekan en av de allra bästa. Inför den avslutande 15:e ronden bad Fraziers tränare Eddie Futch domaren att bryta tillställningen.

Ali erkände efter matchen, och det var ovanligt, att han tvingats kämpa för segern. ”Jag ska säga er, det där är en jävel till man, och Gud bevare honom”, konstaterade Ali.

Leon Spinks var en boxare som Ali inte skulle ha några problem med. Men 1978 förlorade Ali oväntat på poäng och tappade därmed också världsmästartiteln. Ett halvår senare var ordningen återställd, Ali vann returen men det var nu inte mycket kvar av ”float like a butterfly, sting like a bee”, det som en gång var mästarens signum.

Segern mot Spinks blev också Alis sista seger. 1979 hade Ali redan avsagt sig titeln för att dra sig tillbaka. Men suget fanns där och hösten 1980 var han tillbaka för att försöka bli mästare en fjärde gång.

Larry Holmes var alldeles för bra och Angelo Dundee, Alis tränare genom alla år, gjorde det enda rätta när han efter tio ronder kastade in handduken. Ett sista försök att göra comeback misslyckades också, Trevor Berbick vann på poäng och 1981 tog karriären slut. Han lade handskarna på hyllan med 56 segrar på 61 matcher.

– Det är intressant med idrottsmän och idrottskvinnor som kan bli ikoner. Han var ju politisk också, men att lyfta sin egen idrott som han gjorde var fantastiskt, menar Tommy Lindström.

Muhammad Ali fortsatte att figurera i sportsliga sammanhang. I OS i Atlanta 1996 tände han med darriga armar den olympiska elden, redan 1984 fick han besked om att han led av Parkinsons sjukdom.

– Han var sjuk i 30 år men är fortfarande ett namn, när Ali visas upp är han ett namn, när han dör är han ett namn, det är oerhört stort, säger Tommy Lindström.

Ali var också också hedersgäst under öppningsceremonin i OS i London 2012 och valdes 1999 till århundradets idrottspersonlighet.
– Han hade idrotten som plattform, men det blev något mer tack vare det sätt han agerade.

Begravningen kommer att hållas på onsdag i idrottshjältens hemstad Louisville i delstaten Kentucky.

Lars Grimlund lars.grimlund@dn.se “

“Fakta. Parkinsons sjukdom
Källa: Vårdguiden 1177
Parkinson är en kronisk neurologisk sjukdom. Sjukdomen innebär att nervceller som tillverkar signalsubstansen dopamin långsamt försvinner. När hjärnan får för lite dopamin kan skakningar och långsamma rörelser uppträda. Det finns i dag inga läkemedel som botar sjukdomen, däremot finns det behandlingar som lindrar och bromsar Parkinson.

Fakta. En cykelstöld blir starten på Alis karriär
1942
Föds i Louisville, Kentucky, och får namnet Cassius Clay. Bilden föreställer honom när han är 12 år gammal.

1954
På sin tolvårsdag får Cassius Clay en cykel av sina föräldrar. Den blir

stulen. Den polisman som tar upp anmälan är boxningsinstruktör och tar Clay under sina vingar.

1960
Cassius Clay vinner OS-guld i lätt tungvikt i Rom 1960. Bilden till höger visar honom detta år.

1964
Blir professionell världsmästare i tungvikt 1964 genom en sensationell seger över Sonny Liston. Under inflytande från black muslim-rörelsen konverterar han till islam och tar sig namnet Muhammad Ali. Till höger ses Ali med Malcolm X, ledare för Nation of Islam, som övertalade honom till namnbytet.

1967
På grund av vägran att inställa sig till militärtjänstgöring (i Vietnam) fråntas han 1967 titeln och rätten att boxas.

1971
1970 är Ali tillbaka i ringen igen och vinner matcher mot Jerry Quarry och Oscar Bonavena. Men när han möter Joe Frazier 1971 i Madison Square Garden – en match som ses av många miljoner människor världen över – förlorar han sin första match som professionell boxare (bilden till vänster).

1974
Kinshasa, Zaire (numera Demokratiska republiken Kongo). I slutet av rond 8 får utmanaren Ali in en kombination av slag som får den regerande världsmästaren att George Foreman att gå ned för räkning. 25-åringen lyckas inte resa sig innan ringdomaren räknat till tio. Ali är återigen tungviktsmästare.

1978
Efter en överlägsen poängseger mot Leon Spinks blir Muhammad Ali den förste tungviktaren att bli världsmästare tre gånger. Till höger visar Muhammad Ali upp sig för pressen inför matchen.

1980
1980 skickar USA:s president Jimmy Carter Muhammad Ali till Tanzania, Nigeria och Senegal för att samla stöd för en bojkott av OS i Moskva. Men Alis offentliga kommentarer i de afrikanska länderna uppskattas inte och uppdraget betraktas som ett misslyckande.

1984
Ali diagnostiseras med Parkinsons sjukdom.

1996
Muhammad Ali tänder den olympiska elden inför OS i Atlanta.

2005
Ali tilldelas Presidentens medborgarmedalj – en utmärkelse som går till personer som gjort stora insatser för USA och dess folk. Till höger står Ali med sin hustru Lonnie.

2012
Muhammad Ali och hans fru Lonnie deltar i öppningsceremonin vid OS i London. “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“Clinton och Trump kunde inte ha varit mer olika

Analys. Efter veckans primär-val är det klart att Hillary Clinton blir Demokraternas kandidat i höstens amerikanska president--val. För Clinton väntar nu en valkampanj där hon ställer pragmatisk kompetens mot en kandidat som fyller sportarenor och får rubriker för -kontroversiella förslag.

New York.
Om Republikanernas Donald Trump får bestämma kommer valet att handla mer om personlig karaktär än om att diskutera sakpolitiska detaljer. Trump kommer att spendera hundratals miljoner dollar och oändliga tv-timmar på att försöka utmåla Clinton som olämplig för presidentämbetet. Redan i sitt segertal efter tisdagens primärval förklarade Trump att han kommer fokusera på Clintonparets privatliv.

På Hillary Clintons valvaka i Brooklyn blev det i sin tur tydligt att vi står inför ett val mellan -amerikanska män och kvinnor. Glappet mellan manliga och kvinnliga väljare har aldrig varit större.

Det sägs ofta att ingenting biter på Donald Trump, men amerikanska kvinnor verkar trots allt ha hört Trumps alla kontroversiella uttalanden under det senaste året. Sju av tio amerikanska kvinnor säger att de ogillar Trump, enligt färska mätningar. För Clinton stämmer det bra med en kampanj som redan från början flörtat med feministisk retorik.

Valvakan i Brooklyn ramades in som en feministisk segerfest, där Clinton gång på gång poängterade sin historiska seger som den första kvinnliga presidentkandidaten för ett stort parti. Publiken fick även se en lång video där flera av Clintons tal om jämställdhet samsades med historiska klipp på aktivister för kvinnors rättigheter. Men för Hillary Clinton ser valet mot Trump samtidigt ut att bli välbekant på ett helt annat sätt.

Det blir tredje gången i rad där hon kommer att ställa sin pragmatiska kompetens i kontrast mot en karismatisk kandidat som fyller sportarenor med passionerade tal. Om man tittar på de tre senaste motståndare som Clinton mött i sina valkampanjer så ser man ett tydligt mönster.

Barack Obama, Bernie Sanders och Donald Trump kanske inte tycks ha mycket gemensamt, men alla tre har byggt sina politiska varumärken på känslosamma berättelser som attraherar enorma publiksamlingar.

Clinton har alltid representerat en motsatt taktik. Hon har aldrig pratat om att skapa politisk -revolution, eller att förändra USA i grunden. Hennes tal fyller sällan några fotbollsarenor. Hon lyfter hellre fram sin politiska erfarenhet och kompetens och presenterar detaljerade sakförslag för gradvis förändring, inifrån det befintliga systemet.

I medier och bland politiska tyckare avfärdas hon ofta som tråkig, men i Demokraternas primärval var det trots allt Clinton som fick fyra miljoner fler väljare än Bernie Sanders, trots att Sanders drog så stor publik.

Kampanjen mot Trump kan präglas av en liknande dynamik. Clinton kommer att fortsätta med små kampanjmöten där hon presenterar pragmatiska lagförslag, medan Trump kommer att fylla sportarenor och ta upp allt utrymme i tv-rutan med kontroversiella kommentarer.

När det gäller sakpolitisk tyngd är de två kandidaterna i olika viktklasser. Clinton har under sin kampanj presenterat 53 specifika politiska förslag och mer än 200 sidor sakpolitiska detaljer. Trumps hemsida erbjuder fortfarande bara löst formulerade förslag i sex olika frågor.

Efter veckans primärval har såväl Hillary Clinton som Donald Trump säkrat tillräckligt antal delegater inför konventen.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com "

" **Fakta. Jämnt i opinionen**
Källa: Realclearpolitics.com
Hillary Clinton: 44%

Donald Trump: 42%

Fakta. Viktiga datum

18 juli. Republikanernas konvent inleds i Cleveland i Ohio.

25 juli. Demokraternas konvent inleds i Philadelphia, Pennsylvania.

8 november. Amerikanerna väljer nästa president. "

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

"Sanders vill fortsätta att påverka

Bernie Sanders har förlorat kampen om att bli Demokraternas presidentkandidat. Ändå ger han inte upp. DN:s Sanna Torén Björling reder ut varför.

San Francisco.

1 Varför ger Bernie Sanders inte upp?

Pressen på Sanders att erkänna sig besegrad har ökat i takt med att Hillary Clintons försprång har blivit alltmer svårintagligt, men även - efter den oväntat stora förlusten i tisdagens primärval insisterar Sanders på att fortsätta.

Det är dock bara en tidsfråga innan han kastar in handduken, och en ansenlig del av hans kampanjfolk har redan fått gå. Men för Sanders handlar det först om att få så stort inflytande som möjligt – över Clintons kommande kampanj, över partiets valplattform, över program och regler vid partikonventet i Philadelphia i juli.

Därutöver kan det finnas känslomässiga skäl att hänga i – detta är sannolikt Bernie Sanders sista stora kampanj (han är 74 år), och den har varit makalöst framgångsrik.

Det kan sitta hårt inne att lägga sig då.

Ledande demokrater ligger på Sanders och det inkluderar president Barack Obama, som i dag torsdag träffar Sanders i Vita huset. När Obama i sitt uttalande efter valet var noga med gratulera båda kam-

panjerna ska det ses som ett medvetet försök att ena partiet och hålla Sanders på gott humör.

2 Kan han ställa till med problem på Demokraternas konvent?

Det är inte troligt att Sanders själv gör det. Hans främsta fiende heter inte Hillary Clinton utan Donald Trump, och Sanders försöker troligen förmå sina supportrar att göra allt för att stoppa honom. Men i ett val där avståndstagandet från ”etablissemanget” har varit en drivkraft på båda sidor kan det bli en utmaning, och flera grupper har ansökt om demonstrationstillstånd inför konventet.

Hur Sanders, Clinton och partiapparaten lyckas övertyga Sanders-anhängarna om att de har mer att hämta genom att enas än genom att markera avstånd blir avgörande.

3 Blir han en tillgång eller ett bekymmer för Clinton under valkampanjen?

Vilken roll Sanders får återstår att se. Det anses uteslutet att han utses till hennes vice presidentkandidat och det finns krafter som uppmanar honom att hålla liv i den progressiva rörelsen utanför partiet.

Troligare är dock att Sanders försöker mobilisera sina anhängare, som inkluderar 71 procent av de unga väljarna, kring Clinton. Hon kommer att behöva dem.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“Historisk nödvändighet

En milstolpe, sa hon själv. Och det spelar ingen roll att hon väcker minst sagt blandade känslor. Efter Kaliforniens primärval kan ingen ta ifrån demokraten Hillary Clinton att hon blir den första kvinnliga presidentkandidaten för ett stort parti i USA:s historia. Nog är det på tiden.

Donald Trump hävdar att om Clinton var man skulle bara 5 procent rösta på henne. Det är lika tramsigt och kränkande som mycket annat hennes republikanske motståndare vräker ur sig. Själv har hon varit ambivalent inför att ses som representant för -kvinnor. Hon vill självklart bli vald på sin kompetens.

Den rasande vänsteryttern Bernie Sanders har legat efter hela tiden. Han har påstått att allt är uppgjort. I själva verket vinner Clinton för att hon har plockat hem flest röster och därför flest ombud på partikonventet, redan innan superdelegaterna (kongressledamöter och andra höjdare) räknas in. Vägen till kandidaturen var krångligare än väntat, men det är kanske ingen nackdel för Clinton. Sanders gjorde loppet betydligt mer intressant än en kröningsmässa.

Samtidigt har han visat hur sårbar Clinton är. Han har också drivit sin rival åt vänster och fått henne att mot bättre vetande bli frihandelsskeptiker.

Clintons kunskaper och erfarenhet går inte att ifrågasätta, men hennes svagheter är också kända sedan länge. Hon kan rabbla politiska detal-

jer i sömnen, men problemet är att folk tröttnar. Hon är ingen naturlig talare, snarare obekväm i stora församlingar. Hon har svårt att förklara varför hon vill bli president.

Förhållandet till medierna är ansträngt. Clinton har inte hållit en presskonferens på ett halvår. Grund-inställningen till journalister är negativ, och hon känner sig förorättad när hon kritiseras. Instinkten att dölja information förklarar det märkliga misstaget att använda ett privat e-postkonto under sin tid som utrikesminister.

Sanders gick precis som Trump till storms mot etablissemanget, i en tid när det var precis vad många väljare önskade. Ekonomin har förvisso återhämtat sig från finanskrisen och går hyggligt. De verkliga hatobjekten är politikerna i Washington, som inte får något gjort eller fel saker gjorda. Och Clinton personifierar makteliten.

Hon är också fortsättningen på en dynasti, och väckte antipatier redan under maken Bills presidenttid på 90-talet. Paret har varit inblandat i större och mindre affärer, som lagts på hög och på minnet. Förtroendesiffrorna är usla, och det är hennes hederlighet som betvivlas.

Styrkor saknas inte. Clinton har en professionell kampanjorganisation, som kan dra in pengar och vet hur nyckelväljare och viktiga delstater identifieras. President Barack Obama kommer säkert väl till pass framåt hösten. Hans opinionsstöd tickar uppåt, och det ser inte längre riskabelt ut att stå för kontinuitet.

Väljarkoalitionen som förde Obama till seger 2008 kommer också att hjälpa Clinton. Demografiska förändringar gynnar Demokraterna. Svarta, hispanics och andra minoriteter är henne trogna. Kvinnor har svårt att se manschauvinisten Trump som sin man.

Höstens valrörelse lär bli den smutsigaste någonsin. Trump skyr inga medel, ingen förolämpning är för grov. Han skarvar och ljuger, avger vilda löften och byter åsikt när det passar. Ledande republikaner har hoppats på skärpning, men han tog sig hit genom att vara lika grotesk som han alltid varit. Varför ändra sig? När Trump visar sina rasistiska böjelser utlöser det fasa även i partiet, men han ber aldrig om ursäkt.

Klarar Clinton den sortens slagväxling? Hon kan inte hoppa ned i gyttjan och brottas. Däremot har hon resurser till tv-reklam som utnyttjar Trumps excesser, och kan skicka ut demokratiska jakthundar för att bita ifrån. Men en Vilda västern-kampanj med två av landets mest impopulära personer blir oförutsägbar och obehaglig.

Trots sina brister är Clinton det oundvikliga valet, för alternativet är livsfarligt. Trump är duktig på att marknadsföra sitt ego, men har klen förståelse för presidentskapet. Hans utrikespolitik är en blandning av luftslott och isolationism, hans skattesänkningar skulle dränera statskassan. Deportering av 11 miljoner papperslösa kräver en polisstat.

Obama vann 2008 på den entusiasm han skapade. Clinton får lita till känslan att Trump är omöjlig. Ett nationellt val är en annan sak än ett primärval.

Hur Clinton skulle fungera som president vet ingen. Men hon är definitivt tryggare än Trump.

DN 9/6 2016 “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“En dröm om vit manlig makt

Donald Trumps anhängare är inte lågavlönade arbetare utan har i genomsnitt relativt goda inkomster. Det som skiljer dem från andra är deras negativa syn på svarta och invandrare från Latinamerika.

Trumps nominering är i praktiken klar och det republikanska etablissemanget försonar sig långsamt med att partiet har kidnappats av en grov, narcissistisk, oförberedd och oförutsägbar översittare. ”Det är bättre att rida besten än att försöka ignorera den”, säger en person som arbetat åt partiet i senaten.

Många gjorde sitt bästa för att ignorera den. Så snart Trump meddelade förra sommaren att han skulle tävla om partiets nominering började experter och statsvetare leta fram övertygande skäl för att avfärda hans ambitioner.

Jag var inte lika säker, för jag bedömde Trumps inträde på scenen och hans utsikter mot bakgrund av min forskning om USA:s politiska höger. Under 2010 och 2011 studerade Vanessa Williamson och jag de krafter i skilda samhällsskikt som gav upphov till Teapartyrörelsen och sköt det republikanska partiet längre åt höger.

Mer nyligen har jag studerat förskjutningar som ägt rum i konservativ politik. En sådan är miljardärsbröderna Charles och David Kochs ökande inflytande. Deras nät av tankesmedjor och påtryckningsorga-nisationer har fått republikanska kandidater och förtroendevalda på delstatlig och federal nivå att gå mycket långt för att främja fria mark-nader. Partiet drogs åt olika håll av plutokratiska finansiärer och arga främlingsfientliga populister och var snart moget för ett fientligt över-tagande från någon av Trumps sort.

Trump började bli populär tidigt under Barack Obamas tid som president genom att driva en kampanj som syftade till att undergräva legitimiteten hos USA:s förste svarte president. I en opinionsmätning i april 2011 låg Trump före alla republikanska presidentkandidater för 2012 och hade särskilt starkt stöd från dem som var förvissade om att Obama, precis som Trump påstod, inte var född i USA, något författningen kräver.

Trump ställde inte upp 2012, men Teapartyrörelsens gräsrötter siktade redan in sig på illegal invandring och hat mot Obama. I primärvalen försökte minst hälften av det republikanska partiets väljare flera gånger hitta ett alternativ till den som slutligen nominerades, Mitt Romney, men kunde inte samlas kring en livsduglig kandidat.

Att partiledningen inte lyckades hejda Obama 2012 väckte bara ännu större indignation. I början av valåret 2016 stod det klart att många skulle söka efter en enande kandidat utanför ”etablissemanget”.

Att Trump har sina trogna bland lågavlönade arbetare är fel. Hans väljares genomsnittliga årsinkomst, 72 000 dollar, ligger ett gott stycke över mediansiffran 56 000 dollar. Hans anhängare liknar Teapartyrörelsens: äldre vita medelklassmän. De oroar sig för ekonomin men det som skiljer ut dem är att de betvivlar Obamas legitimitet, inte vill ha invandring och är förbittrade över USA:s förmodade tillbakagång.

Trumps anhängare har i större utsträckning än andra republikanska väljare fördomar mot svarta och latinamerikaner. Och liksom Teapartyrörelsen 2011 vill Trumps folk att socialbidragen går till ”riktiga amerikaner” som de själva och att minoriteter och låginkomsttagare inte ska få del av offentliga medel.

Trumps program påminner alltså om många europeiska populistpartiers: hårda tag mot invandrare, ekonomisk patriotism och välfärd för infödda medborgare. Men inget stort amerikanskt parti har lagt fram något liknande, och republikanska partipampar och finansiärer motsätter sig alltjämt en sådan politik. I kongressen och delstatsförsam-

lingarna håller de sig till allmänt impopulära och extrema ståndpunkter: skattelättnader för de rika, färre regler för näringslivet, lägre välfärdsutgifter och hinder för fackföreningarnas verksamhet.

Men partiets marknadsekonomiska extremism har fått en törn. När nästan alla partiets kandidater för 2016 anslöt sig till den linjen utnyttjade Trump en öppning för aggressiv chauvinism och protektionism. I hans föraktfulla uttalanden om spansktalande invandrare, självständiga kvinnor och ”fräcka” minoriteter hör hans kärnväljare ett löfte om att ”göra Amerika stort igen” med vit manlig makt.

Detta är inget oväntat. Partiledningen har lekt med elden när den underblåst folklig främlingsfientlighet och rasism för att mobilisera äldre vita väljare. De konservativa medierna öser ut en jämn ström av insinuationer om hudfärg, men partiets tongångar skorrade betänkligt långt innan Trump, själv en medieaktör, dök upp.

Kan Trump faktiskt vinna? I ett tvåpartisystem så polariserat och fint balanserat som USA:s kan en enda kris, till exempel en terroristattack, få vågen att tippa över. Partiets politiker, finansiärer och påtryckningsgruppernas ledare försöker nu intala sig att de kan dirigera Trump i Vita huset så att han genomför deras program. En avgörande nominering till Högsta domstolen står på spel, och representanthusets talman Paul Ryan har en kraftigt nedskuren budget redo för en republikansk president att underteckna.

Ryan, som ännu inte officiellt har ställt sig bakom Trump, hamnar snart under allt hårdare tryck att göra det. Republikanerna får rida den best de har fött och hoppas att den inte slukar dem.

Theda Skocpol Theda Skocpol, professor i statsvetenskap och sociologi vid Harvard University.

Översättning: Margareta Eklöf “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“ Skjutningen den dödligaste hittills i USA

Minst 50 personer dödades och 53 skadades i en dödsskjutning på en gayklubb i Orlando natten till söndagen. Masskjutningen beskrivs som den dödligaste hittills i USA. Attentatet utreds nu som terrordåd, inklusive hatbrott mot homosexuella. IS tog sent på söndagen på sig dådet.

Det var omkring 300 personer på den gayvänliga nattklubben Pulse i Orlando i Florida natten till söndagen. De dansade, hängde i baren och festade.

Utan förvarning började en gärningsman, identifierad av myndigheterna som Omar Mateen, 29 år, att skjuta vilt omkring sig. På klubbens Facebooksida skrev en av gästerna:

”Skytten öppnade eld vid tvåtiden på natten. Människorna på dansgolvet och vid baren kastade sig ned på golvet och några av oss som var i närheten av baren lyckades ta oss ut via gården och bara sprang.”

Det var först efter några timmar som polisen fick kontroll över situationen. Minst 50 personer dödades, inklusive gärningsmannen. 53 skadades och många av dem vårdas nu på sjukhus med livshotade skador. Amerikanska medier kallar masskjutningen för den dödligaste i USA hittills.

Mateen var beväpnad med en automatkarbin, en pistol och ytterligare ”misstänkt” explosiv utrustning. Han ska ha ett ickekriminellt förflutet

och ska inte vara knuten till någon grupp, enligt polisen. Men enligt FBI har han intervjuats två gånger tidigare, 2013 och 2014, för islamistsympatier, uppgav säkerhetstjänsten under en presskonferens på söndagen.

Enligt CNN ska Mateen ha haft militärutbildning och vara en av hundratals personer som misstänks sympatisera med IS, men det ska inte ha funnits några tecken på att han ska ha planerat en attack.

Specialagent Ron Hopper på FBI bekräftade sent på söndagen uppgifterna om att Omar Mateen ska ha ringt 911 och svurit trohet till terrorgruppen Islamiska staten, IS, före dådet.

Vid 20.30-tiden på söndagen meddelade också IS-anknutna nyhetsbyrån Amaq att Islamiska staten, IS, tagit på sig dådet i Orlando, rapporterar Reuters.

FBI understryker dock att förundersökning ännu pågår och att man ska vara försiktig med att i förväg säga vilket motiv Omar Mateen kan ha haft. Mir Seddique, pappa till Omar Mateen, säger till NBC News att ”detta har inget med religion att göra”.

Enligt pappan blev sonen arg när han såg två män kyssas i Miami för några månader sedan. Pappan tror snarare att det kan ha något med den händelsen att göra.

– Vi säger att vi ber om förlåtelse för hela händelsen. Vi var inte medvetna om att han skulle agera. Vi är i chock liksom hela landet, säger pappan.

Samtidigt har Mateens ex-fru uttalat sig i Washington Post och sagt att han ska ha misshandlat henne under tiden då de var gifta. Hon lämnade honom när hennes föräldrar fick reda på misshandeln.

– Han var ingen stabil person. Han slog mig och kunde komma hem och klå upp mig på grund av att tvätten inte var färdig eller något liknande, säger hon till tidningen.

Under åren som de var tillsammans ska han allt eftersom ha blivit mer våldsam, men han ska inte ha uppvisat några tecken på att ha radikaliserats, berättar hon.

FBI leder nu ärendet som utreds som terrordåd, inklusive hatbrott mot homosexuella. Både lokala, delstatliga och federala myndig-heter har kopplats in i utredningen.

Flera människor har i medier vittnat om händelserna på klubben. De hörd skott men trodde att det var en del av musiken och såg sedan sina vänner bli skjutna.

Chris Hansen var en av besökarna. Han var där för första gången med kompis. För tv-kanalen Wesh berättar han hur han plötsligt hörde smällar och att han tog skydd i badrummet för att undkomma skotten.

– Det lät som på en skjutbana, säger han till tv-kanalen.

När Hansen sedan lämnade badrummet såg han flera blodiga kroppar och skadade människor.

– Jag tog av mitt pannband och stoppade in det i skotthålet som en man fått i ryggen, sedan hjälpte jag honom upp på en bår, säger Chris Hansen.

Undantagstillstånd rådet nu i Orlando och flera sjukhus i området uppger att man behöver fler blodgivare. Myndigheterna har också upprättat en telefonlinje dit anhöriga kan ringa.

– Det är en hjärtskärande dag för hbtq-personer. Skytten slog inte bara till mot en nattklubb, han slog till mot en plats dit personer kom för att känna solidaritet, sade president Barack Obama under en presskonferens på söndagen.

Enligt utrikesdepartementet i Stockholm finns det inga uppgifter om att någon svensk ska ha skadats i skottdramat.

Ronja Mårtensson ronja.martensson@dn.se “

“Fakta. Tidigare masskjutningar i USA

Några av de dödligaste masskjutningarna i USA de senaste åren:

Den 2 december 2015 sköt det extremislamistiska paret Syid Farook och Tahfin Malik ihjäl 14 personer på en personalfest i San Bernardino.

Den 16 september 2013 tog 34-årige Aaron Alexis livet av tolv personer och skadade tre på marinbasen Washington Navy Yard.

Den 14 december 2012 sköt 20-årige Adam Lanza ihjäl 20 barn och sex vuxna på grundskolan Sandy Hook i Newtown, Connecticut, innan han tog sitt eget liv.

Den 20 juli 2012 gick James Holmes, 24 år, till attack på en biograf i Aurora, Colorado, som premiär-visade Batmanfilmen ”The dark knight rises”. Tolv personer dödades och 58 skadades.

Den 16 april 2007 sköt en 23-årig student ihjäl 33 elever och anställda vid universitetet Virginia Tech i Blacksburg, Virginia, och tog sedan sitt liv.
Källa: Los Angeles Times

Fakta. Vapenvåldet utbrett
Under förra året inträffade 372 masskjutningar i USA. I dessa dödades 475 personer, medan ytterligare 1 870 skadades. Hittills i år har 132 masskjutningar inträffat.
Sammanlagt har över 5 800 personer dödats i vapenrelaterade dödsfall under 2016.
Källa: Gun Violence Archive

Fakta. De äger vapen i USA
47 procent av alla vuxna amerikaner uppgav 2012 att de har ett skjutvapen i sitt hem eller på sin mark. Det var en ökning med 6 procent-enheter från 2010.

Det är vanligast att äga ett vapen i den amerikanska södern (54 procent) och i mellanvästern (51 procent). “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“Tragedin lär utnyttjas för att sprida skräck

Analys. Utredningen av terrordådet och den dödligaste masskjutningen i USA:s historia befinner sig i ett första skede. Frågetecknen är fortfarande många. När den första chocken har lagt sig kommer tragedin att spela in i de pågående valkampanjerna.

Washington.
Gryningen och sirenerna. Vittnesmålen, de sammanbitna poliserna, sorgen, blodet och tårarna. Kort efter det att skotten hade upphört framträdde konturerna av en ung gärningsman som av något skäl beväpnat sig tungt och begett sig till en fullpackad nattklubb, för att begå vad som snabbt klassades som ett terrordåd. Varför?

Ännu saknas många pusselbitar innan bilden är skarp – och man ska vara försiktig med förhastade slutsatser kring den ohyggliga skjutningen på en gaybar i Orlando, som med minst 50 döda och 53 skadade en av de värsta i USA:s historia.

FBI nämnde tidigt kopplingar till islamistisk fundamentalism som en av möjliga förklaringar, men betonade att utredningen befinner sig i ett tidigt skede. De brottstycken som framkommit genom delvis obekräftade medieuppgifter pekar dock i riktningen mot ett islamistiskt motiv. Händelsen inträffar nästan exakt ett halvår efter masskjutningen i San Bernardino, då 14 personer dog och 22 skadades allvarligt. Under de kommande dygnen efter dådet rullades gärningspersonernas liv och motiv upp, och deras väg till radikalisering i USA och under resor bland annat till Saudiarabien. Nya detaljer om dem kommer fortfarande.

Det var ett par dagar efter den attacken som Donald Trump kastade fram sitt förslag om att ”totalt och komplett” porta alla muslimer från att komma in i USA. Förslaget korrigerades snart och fick en tidsbegränsning – inga muslimer förrän ”vi har kommit underfund med vad som pågår här”, sa Trump.

Att Syed Farook, som sköt sina kollegor i Kalifornien, var född i Chicago och således inte hade kunnat stoppas vid gränsen spelade ingen roll.

Denna gång är gärningsmannen en 29-årig man vid namn Omar Mateen, också han född i USA, av föräldrar med rötter i Afghanistan och Pakistan.

Mateen dödades på plats i Orlando av polis och kommer aldrig att kunna förhöras. Samband mellan hans utlandsresor, släkt i Afghanistan och möjlig radikalisering figurerade snabbt, men hur de ser ut vet vi ännu inte. Vi vet inte heller om gärningsmannen agerade på eget initiativ eller på uppdrag, eller om det finns några hatbrottsmotiv bakom valet av måltavla, vilket givetvis inte hindrar att terrordådet är ett hårt slag mot gayrörelsen. För islamistiska terrorister har det annars varit vanligare att attackera sportarenor, konserter eller andra publikdragande sammanhang, än hbtq-personer.

Muslimska organisationer och församlingar vädjade om att undvika sensationalism, och företrädare för regionen Orange county påminde om att Orlando är en stark stad, med stark motståndskraft.
När chocken börjar lägga sig kommer den fasansfulla händelsen säkerligen att bli ett kort i den pågående valkampanjen i USA.

Självfallet sätter en brutal, plötslig attack mot oskyldiga människor skräck i folk. Känslan av att USA är en måltavla för islamism är utbredd, och det är en känsla som utnyttjas av personer som Donald Trump, vars hela kampanj vilar på en känsla av rädsla. Det dröjde inte heller länge efter San Bernardino förrän muslimer över USA vittnade om förändrade attityder mot dem.

Det är inte otroligt att ytterligare förslag eller uttalanden som riktar sig mot muslimer i allmänhet, mot invandring och flyktingar, kommer att ta större plats än debatten om skjutvapen–- som säkert åter nu tar fart. Gärningsmännen var amerikaner som hade lätt att beväpna sig – för så är det i USA och Omar Mateen hade sannolikt inga problem att skaffa sig både automat-vapen och pistol.

Och det tjänar till att påminna om statistiken. Även om antalet -dödade i terrorrelaterade brott i USA efter attackerna i september 2001 fördubblas i och med Orlando är de färre än 140. Samtidigt dödas i USA mer än 32 000 personer varje år av skjutvapen.

Sanna Torén Björling sanna.bjorling@dn.se “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

”Bra att det rubriceras terrorbrott”

“Frida Sandegård, ordförande i svenska rättighetsorganisationen RFSL, betraktar masskjutningen på gayklubben Pulse i Orlando som en stor tragedi. Men hon anser att det är ”bra och givet” att polisen rubricerar den som ett terrorbrott.

Minst 50 personer dödades i skottlossningen och ett 50-tal skadades och vårdas på sjukhus. Sandegård tror att masskjutningen sprider oro bland hbtq-personer.

– Det är också så hatbrott fungerar. De riktar sig inte mot en individ eller grupp som har gjort något utan det skickar budskap till alla hbtq-personer. Därför riktar sig det här inte bara mot individerna som är utsatta för det här enorma traumat, säger hon.

Hur reagerade du själv när du fick kännedom om masskjutningen?

– Jag tänkte att det är en stor tragedi, säger Sandegård men tillägger att hon tycker att det är bra att -masskjutningen rubriceras som ett terrorbrott.

– Det är bra och givet. Det är ju fruktansvärt att det under festivaler som handlar om att hylla och stärka de rättigheter som vi har jobbat hårt för att uppnå sker den här typen av brott, säger hon med hänvisning till att det pågår pridefirande i -Florida. På Pulse var ett dominikanskt pride-evenemang inplanerat den 18 juni, enligt klubbens hemsida.

TT “

“I Sverige är hatbrott ingen särskild brottskategori utan handlar om -motivet. Om ett hatbrottsmotiv till ett brott kan styrkas ska -gärningsmannen ha ett strängare straff.

Totalt anmäldes drygt 6 270 hatbrott under 2014 i Sverige, vilket var den högsta nivån hittills.

I Brås årliga hatbrottsstatistik är hatbrott med främlingsfientliga/rasistiska motiv det i särklass -vanligaste motivet följt av -hatbrott på grund av sexuell läggning.

I Sverige redovisas hatbrott med följande motiv: afrofobiska, antiromska, antisemitiska, islamofobiska, kristofobiska, andra antireligiösa, homofobiska, bifobiska, heterofobiska, transfobiska.

TT “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“ Martin Gelin: Massakern en våldsam påminnelse om det politiska i att vara hbtq-person

Massakern i Orlando var det senaste exemplet på våldsamma attacker mot hbtq-personer i USA. Den moderna hbtq-rörelsen i USA uppstod som reaktion på en attack på en bar för homosexuella i juni 1969.

New York.
Det fruktansvärda dådet i Orlando har omedelbart skapat en politisk debatt i USA. På ena sidan står Demokraterna, som ser attentatet som ett argument för att genomföra hårdare vapenlagar. På den andra sidan står konservativa republikaner, som förespråkar hårdare tag mot radikala islamister och terrorism.

Det ingen kan ifrågasätta är att massakern i Orlando var en attack på homosexuella, just för att de är homosexuella.

Enligt gärningsmannens egen familj var det homofobi som var motivet bakom dådet. Mir Seddique, pappa till gärningsmannen Omar Mateen, sade till tv-kanalen NBC att hans son hade varit upprörd efter att ha sett två män som kysstes i Miami.

Massakern, där minst 50 personer dog och 53 skadades, är det mest våldsamma attentatet mot -hbtq-personer i USA:s historia. Men det är långt ifrån det första.
Den moderna rättighetsrörelsen för hbtq-personer i USA tog form just som reaktion på en våldsam attack mot en gaybar. Den 24 juni 1969 stormade New York-polisen baren Stonewall Inn på sydvästra

Manhattan. Många skadades under kravallerna, som blev kända som Stonewalluppploppet. Protesterna som uppstod efteråt blev startskottet för den moderna, organiserade hbtq-rörelsen i USA.

Det hade funnits många som -varit aktiva för hbtq-rättigheter långt tidigare, men det var först efter Stonewalluppploppet som de organiserades i en nationell rörelse. Anledningen till att man i dag firar pridefestivaler över hela världen under sommarmånaderna är just på grund av det uppploppet.

Förra månaden utnämnde president Obama Stonewall Inn, baren där kravallerna ägde rum, till ett nationellt minnesmärke, vilket var den första gången en historisk plats för hbtq-personer fick ett erkännande av Vita huset.

Fram till masskjutningen i Orlando var den mest ökända och våldsamma attacken mot hbtq-personer i USA ett attentat mot gaybaren Upstairs Lounge i New Orleans, den 24 juni 1973. En man satte eld på byggnaden, under firandet av Pridefestivalen i New Orleans, och 32 personer dog. Efter attacken var det få politiker och offentliga personer som uttryckte sympati för de omkomna. Många lokala kyrkor vägrade ha begravningar av offren, eftersom de var homosexuella. Det tog en vecka att hitta en kyrka som tillät deras begravningar.

Den 21 februari 1997 detonerades en bomb på en gayklubb i Atlanta. Gärningsmannen sade att han ville protestera mot “moraliskt korrupta politiker” som tillåter abort och homosexualitet.
Den 22 september år 2000 började en man skjuta besökarna på en gayklubb i Roanoke, Virginia. Han mördade en person och skadade sex personer. Gärningsmannen, Ronald Gay, sade att han avskydde homosexuella och att han var trött på att bli retad för sitt efternamn. Hans mål med dådet var, enligt polisens förhör, att få alla homosexuella att flytta till San Francisco.

På nyårsafton 2013 försökte en man bränna ner en gayklubb i Seattle, med 750 personer närvarande, men elden upptäcktes tidigt och ingen skadades. Gärningsmannen sade att han utförde dådet för att han var emot homosexuella. Strax därpå mördades två homosexuella män på väg hem från en nattklubb i samma område.

Den första öppet homosexuella folkvalda politikern i USA, Harvey Milk, mördades den 27 november 1978, av en politisk rival, Dan White, en konservativ politiker som var emot rättigheter för homosexuella.

I januari 1979 genomförde en baptistkyrka i Florida en annonskampanj mot homosexuella, som ledde till en ökning i våldsattacker i delstaten. Bland annat misshandlades den homosexuella författaren Tennessee Williams brutalt av fem tonårskillar i Key West. Många homosexuella och transpersoner som mördats i USA har blivit nationellt kända som martyrer för våldet mot hbtq-personer, som Brandon Teena och Matthew Shepard.

2009 skrev president Obama under lagen Matthew Shepard Act, som innebar att brott mot hbtq-personer kategoriseras som hatbrott, vilket ger hårdare straff.

Under de senaste fem åren har rättigheterna för hbtq-personer utvidgats. Förbud mot homosexuella och transpersoner i armén har upphävts. Förra sommaren legaliserades samkönade äktenskap i alla 50 delstater.

Men massakern i Orlando är en bitter påminnelse om att det, trots andra framsteg, fortfarande är en politisk handling att samlas på en nattklubb för hbtq-personer i USA.

Martin Gelin martin.gelin@gmail.com “

DN TISDAG 14 JUNI 2016

“ Trump har inget svar på terrorn

Massakern på nattklubben i Orlando kan vara terrorism motiverad av islamistisk extremism eller hat mot homosexuella – eller båda. De olika politiska reaktionerna säger hur som helst något om vådan av att uttala sig om okända faktorer. Republikanernas presidentkandidat Donald Trump har bara en växel, att låta ”hård”. Det han gör är att avslöja hur fundamentalt olämplig han är för det jobb han vill ha.

Gärningsmannen Omar Mateen har utretts två gånger av FBI för misstänkta jihadistkopplingar, men det har inte gett något. Han ska ha ringt ett larmnummer och svurit trohet till IS. Terrorrörelsen har uppmanat sympatisörer världen över att göra just det han gjorde, men några bevis för ett direkt samband finns hittills inte. Ensamvargar som utvecklar extremistiska böjelser är det mycket svårt att skydda sig mot.

Efter terrordådet i San Bernardino i december krävde Trump att alla muslimer skulle portas från USA. Det hade inte hjälpt mot Mateen, som var född i USA. Men det kanske finns ett nästa steg, att spärra in eller utvisa alla muslimer? Trump har också lovat att deportera 11 miljoner papperslösa, vilket inte låter sig göras utan en polisstat. Den skulle kanske komma väl till pass även när det gäller islam.

Trump talar svepande om tuffhet, men har bara skott från höften blandade med rasism att erbjuda. Han är som vanligt mest upptagen av sig själv, och skryter med att han ”hade rätt”. Han kräver att president Barack Obama och Demokraternas kandidat Hillary Clinton ska använda begreppet ”radikal islamisk terrorism”, som om det skulle få våldsverkarna att försvinna. USA behöver muslimska allierade i kampen mot terrorn, men Trump gör sitt yttersta för att stöta bort dem.

Vad han heller inte klarar är att säga något till stöd för offren, för han saknar den typen av medkänsla. Han talar bara om islamistisk terror, inte om att måltavlan var homosexuella, för det intresserar honom inte. En president måste hitta de rätta orden i en kris eller efter en tragedi, något som manar till nationell samling. Clinton försökte, Trump begriper inte ens poängen.

Terrorister dödar få amerikaner, men rädslan kan vara nog så verklig. Varje dåd tenderar att öka den redan sjukliga försäljningen av vapen till privatpersoner. Det är fortfarande långt till valet, och hur Orlando inverkar på kampanjen återstår att se. Trump har i alla fall tydligt visat hur platt hans budskap är.

Gunnar Jonsson gunnar.jonsson@dn.se “

DN TISDAG 14 JUNI 2016

“ Frågan: Går det att bomba bort IS idéer?

Analys. I masskjutningens spår – är det dags för USA att ändra strategi i ”kriget mot terrorismen”?

Går det ens att föreställa sig summan 1,8 biljoner dollar? Så mycket har USA spenderat på det ”krig mot terrorismen” som den dåvarande presidenten George W Bush utropade efter 11 september-attackerna 2001. Siffran 7,5 miljarder dollar är något mera fattbar. Den summan har USA hittills lagt ner på de flygattacker som inleddes i augusti 2014 och vars syfte är att utrota -terrorsekten IS närvaro i Syrien och i Irak. Sedan dess har amerikanskt flyg genomfört 9 663 stridsuppdrag mot IS – det blir nästan 15 attacker per dygn.

Vad har alla dessa pengar, all denna möda och alla dessa offer i form av döda soldater och civila åstadkommit?

De krigförande västmakterna betonar gärna att IS territorium har krympt. Att rörelsens sympatisörer fortsätter att genomföra självmordsdåd i både Syrien och Irak talas det betydligt tystare om.

Det inträffar numera terrordåd med kuslig regelbundenhet i amerikanska och europeiska storstäder. Lägger man till de incidenter som polis eller underrättelsetjänst kunnat avvärja blir mönstret än mer förskräckande. IS talesman Muhammad al-Adnani gick häromåret ut med en uppmaning till rörelsens anhängare i främst västvärlden. Budskapet var: ta vad ni har och döda i IS namn. Eller med al-Adnanis bloddrypande våldsretorik : ”Slå in hans skalle med en sten, slakta honom med en kniv, kör över honom med din bil...”

Omar Mateen lydde uppmaningen och banade sig väg in i klubben i Orlando med hjälp av en halvautomatisk AR-15 som han köpt rakt över disk. Det diskuteras nu vilken koppling han hade till Islamiska staten.

Men för IS är det ovidkommande om Mateen var en ”ensam galning” som det brukar heta, eller en motiverad kugge i terrormaskineriet. Effekten blir ju hur som helst den önskvärda: skräcken sprids, hatet inplanteras och klyftan mellan muslimer och andra grupper i samhället växer. Politiska beslut som särbehandlar och kollektiv-bestraffar blir plötsligt möjliga.

Det finns kanske en åtminstone teoretisk möjlighet att ”bomba bort” IS från Syrien och Irak. Frågan är om det går att bomba bort rörelsens idéer.

Min vän Haykal Bafana som bor i Jemens huvudstad Sanaa är sunni-muslim, men så långt ifrån extremistiska idéer som tänkas kan. Han använder termen ”stealth tech” (smygteknik, osynlig för fiendens radar) när han beskriver IS våldsinpyrda ideologi.

”Det finns ingen grupp att infiltrera, inga ledare att drönarbomba, inget finansiellt nätverk att rasera. Skrämmande. Men mest skrämmande är att folk som (USA:s president) Obama fortfarande tror att trupper, drönare och flyg-attacker löser problemet”, skriver Haykal på twitter.

De senaste decennierna har Saudi-arabien satsat motsvarande 800 miljarder kronor på att exportera sin statsreligion, den wahhabitiska tolkningen av islam, över hela världen. Wahhabismen är i sig inte våldsbejakande, men det är samma form av islam som IS förfäktar.

Tänk om en bråkdel av de dollarbiljoner som satsas på bomber i stället skulle användas till att ge publiken en västlig, upplysningsvänlig motbild till den enögt exkluderande wahhabismen?

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

DN TISDAG 14 JUNI 2016

“ Twitteruttalanden väcker känslor

De två presidentkampanjerna fick en nytändning av attentatet. Både Hillary Clinton och Donald Trump använde terrordådet för att stärka sina starkaste politiska kort och att smutskasta motståndaren.

1. Vilken var den första reaktionen?

Hillary Clintons första kommentar var återhållsam och tröstande.

”Vaknade upp till de katastrofala nyheterna från Florida. I väntan på mer information går mina tankar till de som drabbats av detta fruktansvärda dåd.”

Hon följde sedan det retoriska mönstret att samla nationen snarare än att splittra den. ”Jag ansluter mig till amerikaner som ber för offren i attacken i Orlando, deras familjer och de först på plats som gjorde allt de kunde för att rädda liv.”

Donald Trump var snabbast ut och flaggade genast för ett terrordåd:

”Väldigt otäck skjutning i Orlando. Polis utreder möjlig terrorism. Många människor döda och skadade.”

Han var noga med kondoleanser men manade också till aktion:

”Ber för alla offren och deras familjer. När ska detta få ett slut? När ska vi bli tuffa, smarta och vaksamma?”

2. Vilka politiska utspel har de gjort?

På Facebook förtydligade Hillary Clinton retoriken: ”Det var ett terrordåd. Det visar att vi måste fördubbla våra ansträngningar för att försvara landet från hot hemma och utomlands.”

Clinton gjorde också en tydlig politisk poäng av att det även var ett hatbrott och vände sig till alla homosexuella. ”Till hbtq-rörelsen: Snälla, förstå att ni har miljoner allierade runt om i vårt land. Jag är en av dem. Hat har absolut ingen plats i Amerika.”

Hon avslutade med att återigen påminna om vapenlagarnas konsekvenser och markerade att ”krigsvapen inte har någon plats på våra gator.”

Donald Trump var tidig med en vad var det jag sade-tweet: ”Uppskattar gratulationerna för att ha haft rätt om radikal islamistisk terror, jag vill inte ha gratulationer, jag vill ha hårdhet och vaksamhet.”

Han krävde snabbt inreseförbud för muslimer och flyktingar från Syrien: ”Även om Orlandoskytten var född i USA borde vi förbjuda människor från Syrien inresa, eftersom deras hat är jämförbart med hans.”

Trump tog tillfället i akt att kritisera presidenten: ”Kommer president Obama slutligen nämna orden ’radikal islamistisk terror’? Om inte borde han omedelbart avgå i vanära”. Han varnar också för att Hillary Clinton är en fara för nationen: ”Vi kan inte ha Hillary som president. Vi kommer att få så stora problem.”

3. Vad säger de om motståndaren?

Pajkastningen fortsatte i tv-kanalerna. Hillary Clinton slog tillbaka mot Trumps twitterattack i NBC:s Today show:

”Jag tänker inte demonisera och förklara krig mot en hel religion, det är rent farligt och spelar IS i händerna. Trump är som vanligt besatt av

att kalla saker vid namn. Vi måste besegra den radikala jihadistiska terrorismen och vi kommer att göra det.”

Donald Trump använde Fox News för att tydliggöra att president Barack Obama totalt misslyckats i kampen mot IS: ”Vi leds av en idiot... Och Hillary kommer att vara ännu värre.”

I Today show kritiserade han Hillary Clinton för att vilja ta emot fler flyktingar från Syrien och menade att: ”Hon är fel person, vid fel tidpunkt.”

4. Hur reagerar andra politiker på uttalandena?

Bernie Sanders som fortsatt utmanar Clinton var tydlig med att han inte tvekar att ta i med hårdhandskarna mot IS-hotet. ”Av vad som är känt, var detta ett terrordåd av en IS-sympatisör. Denna avskyvärda och barbariska organisation måste förstöras.

Republikanen Ted Cruz valde att attackera både Clinton och Obama, om än något mindre brutalt än Trump. ”Alldeles för många demokrater, från Barack Obama till Hillary Clinton, vägrar att ta orden radikal islamistisk terrorism i sin mun.” Han anklagade också Demokraterna för att använda terrordådet för att underminera rätten att bära vapen.

Donald Trumps uttalanden orsakade stor upprördhet i USA. Många menade att hans radikala förslag om inreseförbud för syrier och muslimer hade varit helt verkningslöst eftersom attentatsmannen var född i USA.

Katolska demokraters twitterkonto reagerade direkt: ”Glöm aldrig att Trumps första instinkt efter det massiva hatbrottet är att gratulera sig själv. Denna man är inte en ledare.”

Jessica Ritzén jessica.ritzen@dn.se “

DN MÅNDAG 6 JUNI 2016

“ Bråk om omstritt hav trappas upp

Kina/USA. Konflikten om vem som egentligen äger rätten till öarna och vattnen i Sydkinesiska sjön blir alltmer infekterad. Kina slår nu tillbaka, efter att USA varnat Peking för att gå vidare med planer på att bebygga en omstridd ögrupp.

– Länder utanför borde spela en konstruktiv roll i frågan, inte tvärtom. Frågan om Sydkinesiska sjön har blivit överhettad på grund av provokationer från vissa länder, som görs i deras egna självviska intressen, säger den kinesiske amiralen Sun Jianguo, enligt AFP.

Uttalandet kommer en dag efter att USA:s försvarsminister Ashton Carter varnat för att Kina kan bli isolerat om landet går vidare med planer på att bygga ut ett av de omstridda reven vid Spratlyöarna i Sydkinesiska sjön.

Kina gör anspråk på i princip hela Sydkinesiska sjön och har under senare år både byggt ut flera öar och byggt anläggningar på öarna, bland annat landningsbanor.

Peking förbereder, enligt Hongkongtidningen South China Morning Post, att inrätta en flygförsvarszon över området, något som enligt USA:s utrikesminister John Kerry ytterligare skulle öka spänningarna.

– Vi betraktar en flygförsvarszon över delar av det Sydkinesiska havet som en provokativ och destabiliserande handling som per automatik skulle öka spänningarna, säger Kerry enligt AFP.

TT “

DN MÅNDAG 6 JUNI 2016

“Ledarnas maktkamp skapar förvirring om Kinas vägval

Peking. Det pågår en maktkamp om hur Kina ska bedriva sin ekonomiska politik. På ena sidan står kommunistpartiets mäktige ordförande Xi Jinping, på den andra premiärministern Li Keqiang. Resultatet är förvirrande och ledarna sänder motstridiga signaler om vilken riktning Kina ska välja.

Först full gas i tre månader för att försöka trolla bort krisen och vägra se framtiden. Nu en ny generalorder som sägs kommer att svida i skinnet under lång tid.

– Relationen är ansträngd. Ytterst är det en strid om vem som ska styra ekonomin, säger Wang Min, docent vid National school of development vid Pekings universitet, till DN.

I botten handlar det om det kortsiktiga valet av tillväxt eller det långsiktiga målet att genomföra ekonomiska reformer. Om att använda beprövade kinesiska metoder av enorma stimulanser som ger tillväxt, tidsfrist men också överproduktion och stora skulder. Eller om att sätta nya smärtsamma reformer i verket som syftar till att avreglera, öppna för marknadskrafter, banta produktionen och stänga förlustbringande zombiefabriker, vilket leder till att miljoner anställda blir arbetslösa.

Ekonomisk erfarenhet säger att det är en utopi att uppnå båda målen samtidigt.

– Kina lovade långtgående ekonomiska reformer redan i november 2013, men de har inte genomförts. Landet har hamnat i en ond cirkel där särintressen agerar för att hålla igen på reformtakten och därför har ingen bredare marknad kunnat skapas, säger Christer Ljungwall, chef för Tillväxtanalys i Peking, som arbetar med utvärderingar och analyser för att underlätta forsknings- och utvecklingssamarbete mellan Sverige och Kina.

Under årets tre första månader lånade kinesiska banker ut nästan 6 000 miljarder kronor, mer än efter finanskrisen 2008.

Orsaken antas vara kommunistpartiets vilja att till varje pris nå sitt mål på 6,5 procents tillväxt i år. Och i sista hand att leva upp till löftet om en fördubbling av BNP per capita från 2010 till partiets hundraårsjubileum år 2021. Det målet ses som centralt för att stärka partiets legitimitet.

Men expansionen hotar reformerna. I stället för att tvinga olönsamma fabriker inom kol, stål, cement och aluminium att stänga eller att slås samman rapporteras många av fabrikerna som legat på fallrepet åter ha startat produktionen eller till och med ha börjat planera för expansion när tillgången på billiga krediter översvämmat landet. Spekulationen på fastighetsmarknaden har också tagit fart igen. Dit hittar alltid lättlånade pengar i Kina.

Efter två artiklar nyligen i parti-organet Folkets Dagblad, där en högt uppsatt källa anonymt uttalade sig för reformer – av allt att döma Xi Jinpings närmaste ekonomiske rådgivare – och sedan tidningen tryckt ett tidigare tal av ordförande Xi blåser nu nya vindar. Alla från Xi till

ekonomen Wang Min på Pekings universitet tycks peka finger mot premiärminister Li Keqiang.

– Li var väldigt självsäker när han tillträdde 2012. I år har han förespråkat full fart på utlåningen. Li är rädd för att tillväxten annars dyker. Xi är lugnare och vågar gå till verket med reformerna som behövs, säger Wang Min.

På kort tid ser rollerna ut att ha kastats om. Det var Li Keqiang som från början var den liberala kraften. Det var han som varnade för att reformer är ett måste och att de kommer att bli smärtsamma som att amputera ett ben.

Han är även den i partitoppen med den högsta utbildningen inom ekonomi, doktor på Pekings universitet. Li Keqiang fick till och med löftet om reformprogrammet uppkallat efter sig 2013: Liconomics.

Kanske är han inte fullt ut den ekonomiska trollkarl som han utgett sig för att vara. Han kan möjligen också vara så orolig för utvecklingen som Wang Min på hans gamla universitet säger – rädd om kommunistpartiets rykte och om sin egen karriär. Möjligen är Li Keqiang just därför – tillsammans med Zhang Dejiang, en annan av de sju i politbyråns ständiga utskott – den som ligger bakom den exempellösa expansionspolitiken i början av året. För att inte Kina ska tappa farten och han själv få skulden. Men exakt hur Kinas ekonomiska beslut fattats och av vem är omöjligt att få klar insyn i.

Däremot kan Li, hur han än vänder sig, komma att utses till syndabock för landets ekonomiska tillkortakommanden. Han har svagt stöd i yttersta partitoppen och vore ett lätt offer för Xi Jinping när politbyråns ständiga utskott ska förnyas nästa höst. Li Keqiang försvarar sig med att de 6 000 miljarder kronorna under det första kvartalet inte bör kallas ett stimulanspaket. Vilket inte gjort experter mindre förbryllade. Ena dagen kritiserar landets mäktigaste man stimulanserna. Nästa dag förnekar landets näst mest inflytelserike att det handlar om en med-veten ekonomisk injektion.

– Det här är en alldeles för känslig fråga. Jag vill inte kommentera den, säger Li Weisen, professor i ekonomi vid Fudan universitetet i Shanghai till DN.

Shi Jianxun, en professor vid Tongji universitet, kritiserar på sin blogg de olika budskapen för att vara oansvariga och inte värdiga ett modernt samhälle.

– Om inte Kina lyckas med reformerna kan vi bli nästa Sydafrika med vikande ekonomi, men jag har tilltro till att det löser sig, fast inte på kort sikt, säger Wang Min.

Xi Jinping har under sina tre år vid makten alltid satt partiets kontroll framför en öppning för ekonomiska reformer. När han nu talar om reformer på utbudssidan av ekonomin säger han att det ska ske på ett sätt som inte påminner om västerlandets, utan med kinesiska förtecken. Det förvirrar experterna, men understryker troligen bara att partiet av rädsla inte har för avsikt att släppa något avgörande grepp ifrån sig. Kanske inte ens det som krävs för att reformerna ska gå att genomföra.

Christer Ljungwall vid Tillväxtanalys i Peking varnar för Kinas snabbt växande skuldsättning och för att ledningen inte tar behovet av reformer på tillräckligt stort allvar.

– Reformerna har gått oerhört mycket långsammare än tänkt. Ledningen har underskattat hur svårt det är att genomföra förändringar. Rädslan är även stor att börja luckra upp i gamla system eftersom det kan utlösa kedjereaktioner som i sin tur skapar politiska förändringar som inte står på dagordningen.

Kinas 500 mäktigaste familjer – som har inflytande i politiken och näringslivet – vill behålla makten. De förhindrar också att reformerna drivs igenom.

– Det finns två saker att göra. Se till att skuldnivåerna sjunker och att hushållen får större köpkraft. Kina kan skjuta problemen framför sig, men då blir justeringarna svårare när de till slut måste göras, säger Christer Ljungwall.

Torbjörn Petersson torbjorn.petersson@dn.se “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“ Kina översvämmas av lån

Bakom den kinesiska ekonomins återhämtning finns en enorm kreditexpansion. En stor del av lånen har gått till företag som inte kommer att kunna betala tillbaka pengarna. Det bådar inte gott.

Det råder bred enighet på två punkter i fråga om Kinas ekonomi. Den första är att nedgången har hejdats och tillväxten börjat få fart. Den andra är att inte allt står rätt till. Det råder dock ingen enighet om vad som är att vänta.

Den goda nyheten är att den inhemska efterfrågan fortsätter att öka. Försäljningen av bilar låg i mars i år 10 procent över den i samma månad 2015 och utvecklingen av detaljhandelsförsäljningen under det första kvartalet pekar mot en ökning med 10 procent på årsbasis.

Den mest dramatiska förändringen gäller investeringarna. Efter kollapsen 2015 ökar de återigen i fastighetssektorn- och en stark återhämtning har skett av industrins investeringar – i synnerhet gäller det statligt ägda företag.

Bakom den här helomvändningen ligger en enorm ökning av krediter-na eftersom myndigheterna oroar sig för att den tidigare nedgången skulle bli för stor och därför uppmuntrar bankerna att låna ut pengar. Ökningen av de samlade krediterna under det fjärde kvartalet uppgick till 13 procent på årsbasis och under det första kvartalet i år var ök-ningstakten lika stor. Det innebär alltså dubbelt upp mot ökningen av BNP.

Sedan finanskrisen slog till i september 2008 har kreditexpansionen i Kina varit kraftigare än i något annat av världens länder och en ökning i den storleksordningen lär vara svår att hitta i vår historia.

Den dåliga nyheten är att otyglad kreditexpansion sällan slutar väl. Kinas kredittsunami finansierar investeringar i stålindustri och fastigheter, sektorer som redan brottas med stor överkapa-citet. Företagen som lånar är med andra ord de som är sämst skickade att betala tillbaka sina lån.

Internationella valutafonden som brukar ha en försiktig hållning när det gäller en fråga som denna (inte minst för att inte stöta sig med mäktiga regeringar) uppskattar att 15 procent av lånen i Kina till företag utanför finanssektorn har hög risknivå. Det bokförda värdet av dessa dåliga lån motsvarar ungefär en fjärdedel av BNP.

Det kan fortfarande vara möjligt att sälja fastigheter som står tomma för en bråkdel av byggkostnaden. Det kan fortfarande vara möjligt att sälja valsverksutrustning till andra länder eller som skrot. Men att de dåliga lånen är samlade i stålindustrin, gruvnäringen och fastigheter talar för att förlusterna blir avsevärda.

Det är därför den förment smärtfria lösningen – att byta osäkra fordringar mot ägarandelar – inte kommer att vara smärtfri. Osäkra fordringar, det vill säga dåliga lån, kan i och för sig köpas upp av bolag som går in som ägare i företag för att sedan sälja dem vidare. Men om dessa bolag betalar det bokförda värdet för dessa fordringar kommer de att dra på sig förluster och staten få ta notan. Om de bara betalar marknadspris blir det i stället bankerna som gör förluster, vilket även det kan leda till att staten måste skjuta till pengar.

Det finns i sammanhanget tre alternativa tillvägagångssätt och inget av dem är särskilt tilltalande. Det första är att staten säljer obligationer för att få in det kapital som behövs för att återställa bankernas balansräk-ningar. Genom att göra det omvandlas skuldproblemen i företagen till ett skuldproblem för det allmänna. Detta skulle innebära en finansiell börda för framtida skatte-betalare, vilket skulle ha en negativ inverkan på konsumenternas framtidstro. Det skulle också minska tilliten till statens finanser. Statsskulden i Kina är relativt liten, men som alla ir-ländare kan vittna om skjuter den lätt i höjden vid en bankkris.

Ett annat alternativ är att centralbanken ställer upp med krediter till bankerna. Myndigheterna använde sig av den metoden 1999, förra gången då problemen med dåliga lån var akuta, men att använda sedelpressen är inte förenligt med det uttalade målet om stabil växelkurs.

Vi märkte i augusti 2015 vilken panik som kan utlösas bland investerarna när den kinesiska valutan oväntat rör på sig. En nedskrivning av valutan kan inte bara starta en ond cirkel med farlig kapitalflykt utan även skada bankerna som dräneras på medel som hamnar utomlands.

Det tredje alternativet är att inbilla sig att problemet med dåliga lån löser sig självt. Bankerna skulle då gärna förlänga lånen när de ska betalas och chimären att bankerna är ekonomiskt stabila hållas vid liv. Företag som egentligen borde gå i konkurs eller omstruktureras skulle leva vidare ostörda tack vare konstgjord andning.

Situationen skulle likna den som infann sig vid Japans bankkris: zombie-banker lånar ut pengar till levande döda företag, vilket i sin tur leder till att livskraftiga företag indirekt utsätts för press och får svårt att expandera.

Att tillföra kapital till bankerna genom att sälja statsobligationer är troligtvis det minst dåliga alternativet, men det innebär inte att det är smärtfritt. Det finns heller ingen garanti för att de kinesiska makthavarna kommer att välja det. Om de inte gör det kan dock följderna bli ödesdigra.

Barry Eichengreen

Barry Eichengreen är ekonomiprofessor vid Berkeleyuniversitetet och en av världens ledande experter på finanskriser.

Översättning: Claes Göran Green Copyright: Project Syndicate “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“Köp av företagspärla droppen för Merkel

Kinesiska företag köper upp tyska företag i en strid ström. När kineserna nådde fram till robottillverkaren Kuka i Augsburg var måttet rågat för den tyska regeringen. Mönster-företaget Kuka är av strategisk betydelse och alldeles för viktigt för att hamna i kinesiska händer – egentligen.

Berlin. I dag på eftermiddagen lokal tid landar det tyska regeringsplanet i Peking.

Förbundskanslern har med sig sex ministrar och fyra statssekreterare från andra ministerier, med i delegationen finns också 20 företrädare för det tyska näringslivet.

Det är nionde gången Merkel reser till Kina, ett tecken så gott som något på hur viktigt Kina har blivit för Tyskland.

När EU-ekonomin har krisat har handeln med Kina fortsatt att växa och hållit i gång den tyska industrin.

Förra året exporterade Kina varor för 91 miljarder euro till Tyskland och omvänt skeppades tyska varor för 71 miljarder över till Kina.
I morgon träffas de två regeringarna för gemensamma konsultationer för fjärde gången.

Som av en händelse har en kontroversiell fråga blivit aktuell precis inför resan.
Nyligen meddelade kinesiska Midea, ett expansivt privat företag som tillverkar hushållsmaskiner, att man vill skaffa sig en 30-procentig andel i det tyska företaget Kuka och därmed bli dess största ägare.

Midea bjuder 115 euro per aktie, generöst eftersom Kukaaktien tills helt nyligen inte överstigit 100-euro-strecket.

Robottillverkaren Kuka i Augsburg är dock inte vilket företag som helst, utan själva symbolen för den fjärde industriella revolutionen – industri 4.0.

Kuka har kallats för en tysk pärla, Angela Merkel har förstås varit på besök för att se hur digitaliseringen fungerar i praktiken.

Sedan det kinesiska budet på Kuka blev känt har Merkels näringslivsminister, vicekanslern Sigmar Gabriel (S), diskret sonderat terrängen för att se om inte Siemens, ABB -eller något annat europeiskt storföretag skulle ha intresse av att lägga ett motbud.

Det har varit förgäves.

Budet är också en del i en kinesisk köpoffensiv i hela EU.

Mercatorinstitutet i Köln konstaterar i en studie att de kinesiska direktinvesteringarna i EU slog rekord 2015 med ett värde av 20 miljarder euro (drygt 185 miljarder kronor) jämfört med 14 miljarder året innan.

2016 kan bli ett nytt rekordår och enligt institutet är köpen ett led i en strategi för att kompensera den sjunkande tillväxten på hemmaplan.
Kukaaffären är känslig för den tyska regeringen. Tyskland kan inte agera med handelshinder – det vore kontraproduktivt för ett land som är beroende av sin export. Näringslivsministern Sigmar Gabriel försäkrade i veckan att han inte tänker använda sig av den speciella lag som instiftats för att kunna stoppa köp av strategiskt viktiga företag inom rustningsindustrin eller energisfären.

Gabriel konstaterade dock att affärerna inte görs på lika villkor.

Tyskland står vidöppet för köpare, medan ett tyskt företag skulle stoppas om man försökte sig på en liknande operation i Kina.

För utländska företag i Kina gäller det så kallade joint venture-tvånget – den som vill etablera sig måste göra det tillsammans med ett kinesiskt företag. På så vis kan också kan den kinesiska partnern ta del av det know-how som västföretaget tar med sig.

Så i stället för att förgäves försöka stoppa Kukaaffären vill Angela Merkel och den tyska delegationen -försöka förhandla bort tvånget och få till stånd ett utbyte på lika villkor.

Jan Lewenhagen jan.lewenhagen@dn.se "

"Fakta. Kuka

Företaget grundades 1898 i Augsburg och är döpt efter de två grundarna – Keller und Knappisch in Augsburg blev kort och gott Kuka.
I dag har företaget 12 000 anställda, omsättningen har mer än fördubblats de senaste fem åren och chef för robotdivisionen är svensken Stefan Lampa.

Kuka står som symbol för det som kallas industri 4.0 – den digitaliserade produktionen. Kuka levererar bland annat robotar till den tyska bilindustrin.

Kinesiska Mideas bud på Kuka är ännu inte officiellt, 115 euro per aktie skulle dock ge Kuka ett sammanlagt värde av 4,5 miljarder euro (42 miljarder kronor).

Kina är Tysklands fjärde största handelspartner efter USA, -Nederländerna och Frankrike, -exporten och importen omsatte drygt 160 miljarder euro (knappt 1500 miljarder kronor) i fjol. "

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

"3 000 gripna i jättelik terrorräd

Över 3 000 personer har gripits i en polisräd efter den våg av mord som riktats mot sekulära aktivister och religiösa minoriteter i Bangladesh. Men oppositionen anklagar regeringen för att använda dåden som ursäkt för att slå mot politiska motståndare.

– Det kan ta tid, men med Guds hjälp ska vi få dem under kontroll, säger premiärminister Sheikh -Hasina, enligt nyhetsbyrån AFP.

En polischef säger att 3 155 personer gripits under det senaste dygnet, men att endast 37 av dem är militanta islamister. Och oppositionspartier anklagar regeringen för att använda antiterrorräderna som täckmantel för att bekämpa politiska motståndare.

– Hundratals politiska aktivister har gripits, säger Fakhrul Islam Alamgir, partiledare för Nationalistpartiet BNP, till AFP.

Bangladesh är officiellt en sekulär stat, men över 90 procent av befolkningen är muslimer.

Sedan februari förra året har fler än 30 människor i Bangladesh mördats i vad som misstänks vara dåd av islamistiska extremistgrupper, enligt nyhetsbyrån Reuters.

Terrorgruppen IS har tagit på sig 21 av dessa, medan al-Qaida sagt sig ligga bakom flera andra, hävdar organisationen Site, som övervakar extremistgruppers aktivitet på -nätet. Men regeringen i Dhaka har kategoriskt förnekat att IS -eller al-Qaida är inblandade och lägger i stället skulden på inhemska -terrorister.

– Många är oroliga att det här är en del av ett politiskt spel, där regeringen använder det som ursäkt för att försvaga oppositionen ännu mer, säger Olof Blomqvist, Bangladesh-expert vid Amnesty international i London.

TT "

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Splittring försvårar irakisk kamp mot IS

Irakiska arméns offensiv för att återta staden Falluja från terrorgruppen Islamiska staten (IS) har drabbats av problem. De shiamiliser som medverkar i frammarschen anklagar armén för förräderi.

Den irakiska krigsmaktens framryckning mot Falluja inleddes för drygt två veckor sedan. Iraks premiärminister Haider al-Abadi deklarerade segervisst att IS ska jagas ut ur staden en gång för alla.

Falluja är den största staden i Anbar, Iraks till ytan största provins. Den har varit i IS kontroll sedan januari 2014. Att förlora Falluja skulle vara en stor strategisk förlust för IS och ett avgörande bakslag för terrorsektens ambitioner att vidmakthålla ett ”kalifat”.

Uppgiften att återta Falluja ska lösas av 34 000 man, varav ungefär hälften kommer från armén, som får understöd av amerikanskt attackflyg. I övrigt består styrkan av anti-terrorenheter från Bagdad, beväpnade sunnitiska klaner samt det som kallas al-Hashd al-Shaabu, ”folkliga mobiliseringsgrupper”, en paraplyorganisation av olika shiamuslimska miliser.

De sistnämnda uppgår till cirka 8 000 man. De är stridsvana och välbeväpnade och anses vara en hörnsten i operationen mot IS.

Enligt den oberoende tv-kanalen al-Sumarias sammanställning har Islamiska staten bara dryga tusen man i vapen inne i Falluja. Den militära slagstyrkan talar alltså till regeringsarméns absoluta fördel.

Men stridsmoralen i den irakiska armén har det hittills varit si och så

med. I juni 2014 behövdes det bara en bataljon IS-soldater, cirka 1 300 man, för att driva ut den flerdubbelt större och betydligt bättre utrustade irakiska armén ur Mosul, Iraks näst största stad.

Dessutom utgör de civila irakier som är kvar inne i Falluja ett stort dilemma för regeringsarmén. Fallujas civilbefolkning används som mänskliga sköldar av IS, vilket försvårar flyg- och artilleriangrepp mot staden.

Och de senaste dagarna har det blivit alltmer uppenbart att samarbetet mellan armén och mobiliseringsgrupperna inte fungerar.

Hadi al-Amiri, befälhavare för Badr, den största shiamilisen, kritiserar regeringsarmén för att splittra sina resurser. Nyligen beslöts att en motoriserad brigad som satts in i offensiven mot Falluja i stället ska förflyttas mot Mosul.

En upprörd al-Amiri anklagade i en tv-intervju i helgen armén för att ”förråda slaget om Falluja”. Tidigare har en annan prominent milisledare kritiserat premiärminister al-Abadi för att vara halvhjärtad i sin militära satsning.

– Vi står stilla (i offensiven mot Falluja), säger Jawad al-Talabawi, talesman för Asaib Ahl al-Haq-milisen, till nyhetsbyrån Reuters.

Frågan är ytterst känslig för premiärminister Haider al-Abadi, som suttit på sin post sedan 2014. Han tillhör Iraks shiamuslimska majoritet. Men hela hans trovärdighet utåt hänger på att han inkluderar sunniterna, som utgör ungefär en tredjedel av Iraks befolkning på 36 miljoner.

Anbarprovinsen är det starkaste fästet för Iraks sunnimuslimska minoritet. Efter USA:s invasion år 2003 och störtandet av Saddam Hussein, blev Anbarprovinsen och den så kallade sunnitriangeln (städerna Falluja, Ramadi och Tikrit) centrum för ett blodigt uppror. Terrorgrupperingen al-Qaida, och så småningom också IS, utnyttjade det folkliga sunnitiska missnöjet med den shialedda regim som efterträdde Saddams styre.

Och de shiamiliser som deltar i offensiven mot Falluja är i många fall ohöljt sekteristiska. Brittiska BBC rapporterade på tisdagen om hur civila sunniter som flytt från Falluja gripits av företrädare för shiamiliserna. Flyktingarna har utsatts för tortyrliknande förhör, för att ta reda på om de sympatiserar med Islamiska staten.

Uppgifterna spär på oron för hämndattacker från shiitiskt håll, något som kan främja de folkliga sympatierna för det sunniextremistiska IS.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“Fakta. IS terror ökar

IS erövringståg i Irak inleddes på allvar årsskiftet 2013/2014, då terrororganisationen tog kontroll över Falluja sju mil väster om huvudstaden Bagdad.

För ganska precis två år sedan, den 6 juni 2014, erövrades Mosul, Iraks näst största stad. Några dagar senare föll Tikrit, Saddam Husseins födelseort, i IS händer. I maj 2015 intogs Ramadi, provinshuvudstad i Anbar.

I dag har IS förlorat kontroll över Tikrit och Ramadi. Rörelsens förmåga att utföra terrordåd är dock fortfarande stor. Sedan armén inledde sin offensiv mot Falluja den 23 maj har huvudstaden Bagdad drabbats av flera omfattade självmordsdåd. DN “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“ Mat lockbete för att få nya jihadister

Islamiska staten skjuter skarpt mot civila som försöker fly från Falluja. Den extremistiska jihadistgruppen använder mat som lockbete för värva nya stridande.

I takt med att fler människor lyckas fly undan striderna när Iraks armé försöker återta den IS-kontrollerade staden växer bilden av en humanitär katastrof fram.

Enligt biståndsorganisationen Norska flyktinghjälpen, som är verksam i området, finns vittnesmål om hur civila som försökt simma över Eufrat skjutits ihjäl av Islamska staten.

– 3 000 familjer har tagit sig ut från Fallujas ytterområden, men från själva stadskärnan handlar det bara om ett fåtal, säger Becky Abdullah från Norska flyktinghjälpen, NRC, på telefon från Bagdad.

NRC besöker dagligen ett flyktingläger nära Falluja. Becky Abdulla och hennes kollegor får höra många skrämmande skildringar om situationen i den belägrade staden.

– För civilbefolkningen har situationen ständigt förvärrats sedan IS tog kontrollen över Falluja för mer än två år sedan. De senaste sex måna-derna har människorna varit fångar i sina hem av rädsla för att bli attackerade. De har överlevt på skitigt flodvatten och torkade dadlar, ingenting annat, säger Becky Abdullah.

De varor som fortfarande finns på butikshyllorna är gamla och mycket dyra. En säck med 50 kilo mjöl kostar 3 500 kronor, vilket motsvarar en halv månadslön i Irak.

Islamiska staten använder enligt flera vittnesmål mat som betalning för att värva nya stridande. Familjer, som innan flykten från Falluja inte kunde äta sig mätta, berättar att de erbjudits mat om de släppt ifrån sig i son till IS.

Det finns inga säkra vägar ut ur Falluja. Civila som har viftat med vita tygstycken har beskjutits. Enligt Becky Abdulla har de invånare som flytt lämnat sina hem i skydd av mörkret mitt i natten.

– De kunde inte ta med sig någonting, bara kläderna de hade på, säger Becky Abdullah.

Förra veckan larmade FN:s flyktingorgan UNHCR att Islamiska staten använder flera hundra familjer som mänskliga sköldar för att förhindra de irakiska styrkornas framryckning. Invånare ska ha tvingats ställa sig vid strategiskt viktiga mål för att förhindra flygbombningar.

Av de minst 50 000 civila som är instängda i Falluja är 20 000 barn, enligt FN:s barnfond Unicef.

På tisdagen kom ett nytt nödrop från flera FN-organ. I de flyktingläger som växt upp runt Falluja är bristen stor på mat, vatten och mediciner. Den sanitära situationen försämras i takt med att lägren fylls på.

Mia Holmgren mia.holmgren@dn.se “
DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“ Kosmopolitisk och tvetydig

Islam har varken ett religiöst centrum eller någon yttersta sanning fastlagd av en enskild auktoritet, skriver Ronny Ambjörnsson.

Islam är vid sidan av kristendomen den största religionen i Sverige. Men vad vet vi icke-muslimer om islam? Vad är islam? Om det råder det delade meningar, även bland muslimer. Situationen underlättas inte av att religion, som begrepp, är så förvirrande mångtydigt. Vi uppfattar gärna de åskådningar som påminner om kristendomen som religioner. Det vill säga åskådningar som innehåller ett trosmoment. Men vad är då tro? En religion som judendomen talar sällan, eller aldrig, om tro. En god jude är observant, inte troende. Hen följer fädernas föreskrifter.

I ett stort, genomarbetat och synpunktsrikt arbete, ”What is Islam: The Importance of Being Islamic”, diskuterar den pakistansk-amerikanske filosofen Shahab Ahmed den i dag gängse bilden av islam. Ahmed tycker att vår tids islam i första hand haft en kontrollerande funktion. Det är i dag trons ordningsmän som har ordet – islam framstår som ett sätt att organisera vardagslivet. Men var är det religiösa budskapet?

Religion är ett kristet begrepp som tog form efter 1600-talets ytterst blodiga religionskrig. Ett av upplysningens stora projekt var att sätta stopp för dessa krig genom att dra en gräns mellan tro och liv. Tron vändes efterhand inåt, yttre åtbörder tonades ner. Religionen blev tyst, nästan omärklig. Vi gömmer den i vårt inre.

Samtidigt utnämnde vi andras sätt att leva, som muslimernas, till religion och förväntade oss att de skulle uppträda ungefär som kristna. Att de skulle behålla sin tro för sig själva och framför allt inte blanda ihop levnadsregler och trosföreställningar. Men av den muslimska religionens fem så kallade grundpelare är det egentligen bara den första – att Allah är en och Muhammed hans profet – som framstår som en trosuppfattning. De andra – vallfärden till Mecka, iakttagelsen av ramadan, allmosegivandet, den dagliga bönen – ter sig i första hand just som levnadsregler.

Islam är dock mer än sina grundpelare. Och det är här Ahmeds bok har sitt stora, omistliga värde – omistligt också därför att ”What is islam” är den sista bok Ahmed hann färdigställa före sin plötsliga sjukdom och död. Vad Ahmed gör är att han fäster uppmärksamheten på en tidigare vanlig uppfattning av islam som han beskriver som ett slags förmodern humanism. Namn som återkommer i hans text är Rumi, Sadi, Hafiz, medeltidens stora islamska diktare och filosofer.

Ljuset i Rumis dikter är, menar Ahmed, av samma slag som det som profeten Muhammed såg. Vad Rumi gör är att han prövar Koranens budskap på andra existentiella områden som vänskap, ömhet, passion, vilka då får en annan innebörd. Den som tar till sig detta budskap lär sig leva på ett nytt sätt. Det vill säga: se nya möjligheter i det vedertagna, det som vi knappt lagt märke till.

Men vad har dessa dikter med islam att göra? Rumis dikter nämner sällan profeten eller hans lära. Varför uppfattas de då som muslimska? För att de är skrivna av en muslim?

Inte i första hand, men kanske i andra. Rumis dikter ingår i vad som med en akademisk term kallas diskursiv gemenskap, ett samtal som sträcker sig över många århundraden och stora geografiska avstånd – från Balkan till Bengalen. Diktens erfarenheter blandas med islams, det är ibland omöjligt att se var det ena slutar och det andra börjar. Dessa diktare bildar, tillsammans med en rad andra, en muslimsk *paideia*, ett slags religiöst, filosofiskt och poetiskt bildningsarv.

Denna gemenskap är inte någon eliternas gemenskap. Rumis dikter framfördes på värdshus och karavanserajer (de aktiva *läsarna* var nog inte många). Dikterna handlar också om gemenskap, upplevelser i samlivet. Medan vår egen medeltids mystiker sällan lämnade sina klosterceller och sökte Gud i ensamheten vände sig Rumi utåt, till folket på gatan och i basarerna. En av hans mest kända dikter handlar om ”du och jag”.

En annan av de klassiska diktarna, Sadi, har komponerat en av islams mest kända böcker, ”Golestan” (”Blomsterträdgården”) som består av korta berättelser, poesi och betraktelser under rubriker som Tystnadens gåva, Om ungdom och kärlek, Om effekterna av uppfostran. ”Golestan” är en form av handledning i att leva i ett muslimskt samhälle - utan regler men genomlyst av stor vishet. En katekes, men utan den lutherska katekesens förnumstighet. Sadi uppfattas också som en av islams stora lärare, hans böcker läses i skolorna, många kan recitera hans verk. Sadi levde i staden Shiraz, där jag nu sitter och skriver i den park som omger hans grav. Det är en vallfartsort för många muslimer, ett slags helig plats. Folk trängs kring graven.

Det kan förefalla som om Ahmed ville ersätta sharialagarna med en mjukare form av ”religiositet”. Men så är det inte. Han vill peka på *en* sida av islam som i dag håller på att glömmas av, den sida som under århundraden gjort livet meningsfullt för kanske majoriteten av muslimer. Islam definieras inte av fromhetens alla paragrafer. Men de finns, de ger en struktur åt muslimens vardag. Islam är inte antingen eller, utan både och. Vad Ahmed framför allt vill peka på är en grundläggande tvetydighet *(ambiguity)*, ett ord som annars sällan används om religioner och religiositet.

Det är denna tvetydighet som gör islam levande. Hafiz kärleksdikter pendlar mellan platonsk och sinnlig kärlek; i mellanrummet växer nya förhållningssätt fram, nya perspektiv med religiös signifikans. Islam är en kreativ religion. Koranens poetiska språk, på samma gång bön, berättelse och parabel, fungerar som en motor för fantasin.

Det är inte alldeles lätt att följa Ahmeds resonemang som vindlar mel-lan olika ståndpunkter och tänkare – läsaren får försöka hålla samman trådar som löper lite härs och tvärs, ofta i form av parenteser. Men utbytet är stort. Ahmed visar på en rikedom av tankar och perspektiv som gör läsaren omtumlad.

Islam är den första kosmopolitiska religionen. Ibn Battuta, en rättslärd från Marocko, reste på 1300-talet över Nordafrika och Asien till Kina och träffar hela tiden på trosfränder. Han rör sig i en muslimsk värld. Men det är inte samma tankar han möter, ingen påve har fastlagt någon yttersta sanning. Islam har inget religiöst centrum. Muslimerna är på samma gång lika och olika.

Ronny Ambjörnsson “

DN MÅNDAG 6 JUNI 2016

“Midnattssol ett problem vid fastemånaden

Vid solens uppgång i morgon måndag inleds fastemånaden ramadan – en av årets viktigaste muslimska högtider. Under de kommande veckorna ska troende muslimer avstå mat, dryck och sex under dygnets ljusa timmar.

– Under en del av dagen ska man avstå från det som är världsligt, säger Mahmoud Khalfi, imam i Stockholms moské och talesperson i religiösa frågor hos Islamiska förbundet.

– Det är en viktig plikt i religionen. Många lärda säger att man ägnar mer tid åt den andliga delen av sitt liv och att komma närmare Gud.

Fastemånaden ramadan är en av islams fem pelare och infaller den nionde månaden i den muslimska månkalendern. Varje år inträffar den elva dagar tidigare än föregående år.

Nytt för i år är att en muslimsk konferens i Istanbul i maj för första gången har enats om en gemensam kalender för när ramadan ska firas. Tidigare har olika tolkningar av koranen lett till att fastemånaden och det avslutande firandet har infallit på olika datum på olika platser.

Mahmoud Khalfi deltog på konferensen.

– Det här har varit en diskussion i den muslimska världen i femtio år, när ramadan börjar och slutar. Men nu har man kommit överens, säger han.

Vid solnedgången den 5 juli bryts fastan för att följas av den flera dagar långa festen id al-fitr.

Men i delar av Sverige går solen aldrig ner vid den här tiden på året. Det ställer till det för fastande muslimer, som ska förhålla sig till solens upp- och nedgång.

Förra året åkte Mahmoud Khalfi tillsammans med flera imamer från Sveriges imamråd och Europeiska rådet för fatwa och forskning till Kiruna, för att på plats studera hur problemet ska hanteras. Men en slutlig lösning kan komma att dröja flera år. Tills dess är rekommendationen att muslimer i områden med midnattssol ska utgå från det dygn då det senast gick att urskilja dag och natt.

– Det är problematiskt. Men det innebär att man ska bryta fastan vid den tid som har fastställts, även om solen inte har gått ner, säger Mahmoud Khalfi.

TT “

“**Fakta. Ramadan och id al-fitr**

Den islamiska högtidsfesten id al-fitr firas när fastemånaden ramadan är slut och börjar när de första tecknen på nymåne syns.

Högtiden firas i tre dagar och är något av islams ”julafton”. Familjer och vänner samlas, ger varandra gåvor och äter tillsammans på dagtid för första gången på en månad.

Högtiden firas också med särskilda mässor och med processioner på gatorna.

Id betyder ”festlighet” på arabiska och fitr betyder ”att bryta fastan”.

Källa: BBC, Reuters “

DN MÅNDAG 6 JUNI 2016

“ I de gamla kvarteren tas ramadan på största allvar

Jorden Runt. Det fejas och skrubbas i Istanbuls gamla stad inför ramadan, som i Turkiet heter ramazan. Om allt går väl och nymånen siktades på söndagskvällen går ridån upp för den längsta högtiden i någon religion – fasta från gryning till skymning under en månad.

För barn är ramadan en fest, med nya kläder och leksaker, men för deras föräldrar är den inte sällan en krävande tid, särskilt på senare år då månaden infallit under årets hetaste tid. På det stora sjukhuset Rambam i Haifa i Israel till exempel, vidtar akutmottagningen särskilda förberedelser inför den väntade invasionen av uttorkade lant- och byggnadsarbetare.

– De som lever av jorden kan inte ta skydd på luftkonditionerade kontor. Så långt det går försöker jag jobba om natten, säger olivbonden Kanaan Jamal i byn Asira på Västbanken.

Men han förbjuder sina barn att försöka sig på den regelrätta fastan, som också utesluter vatten:

– De vill visa sig duktiga och vuxna och det är bra, men barn torkar ut fortare, och det är inte islams mening att någon skall riskera livet.

I Asira utspelas hela livet i ramadans tecken. En del bybor låter bli att fasta, men det skulle inte falla någon in att sticka näsan utanför dörren med något ätbart i hand eller mun.

I Istanbul, å andra sidan, märker de allt färre turisterna i stadens centrala delar knappt av högtiden. Många matställen håller öppet och inga sura miner möter den som avnjuter förfriskningar på öppen gata.

Men strax intill, i de traditionella kvarter som är regeringspartiet AKP:s bastioner, är uppslutningen lika villkorslös som i Saudiarabien. Frisören Ali i Kasimpasa, där president Recep Tayyip Erdogan växte upp, kritiserar sina grannar för bristande allvar:

– Det är inte bara att låta bli att äta under dagen och sedan frossa på kvällen. Meningen är att bli en bättre människa och vara uppriktig mot sig själv. Ingen är något helgon, alla har gjort saker de skäms över. Även om man döljer det för andra så är inget dolt för Gud.

I modern tid har världens muslimer, utöver gemenskapen i trons gärningar, förts samman av sin samtidiga konsumtion av egyptiska och syriska tv-följetonger med historiska motiv, speciellt producerade med sikte på premiär den första ramadan. Men varken Egypten eller Syrien är vad de varit, och tv-utbudet är mest repriser. Många av de syrier som producerade underhållningen är i exil eller på flykt.

På de turkiska storstädernas torg framträder många framstående syriska artister för en slant i en framsträckt hatt. De är de lyckligt lottade. De syrier som inte har några tilldragande färdigheter tigger med sina barn som argument. För den som har nerver att lyssna kan de berätta historier mer äkta och mer rafflande än någon tv-serie.

Turkarna, under dessa omtumlande år och särskilt nu inför ramadan, gör vad de kan för sina trosfränder. Fastan är bara en av islams fem pelare. En annan är välgörenhet, som är både en plikt och – för den som har råd – ett privilegium. Som en egyptisk byhövding förklarade det för mig för många år sedan: Den fattige behöver den rikes hjälpande hand. Men välgöraren behöver den behövande – för att sätta sin frikostighet på prov. Om alla vore rika skulle ingen få erfara lyckan av att dela med sig.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“ Tusentals flyr undan striderna i Falluja

Tusentals civila flyr undan striderna som syftar till att befria den irakiska staden Falluja från terrorgruppen IS. Hjälparbetare beskriver insatserna för att få fram det stöd som människor behöver som en kamp mot klockan.

Stannar de i Falluja riskerar de att dö i offensiven vars mål är att återta staden från extremisterna i IS. Men vissa mister också livet under de desperata försöken att sätta sig i säkerhet.

– Människor tvingas korsa öknen, sedan floden Eufrat. Ibland skjuter IS på dem, ibland hamnar de i korseld. Flera människor har drunknat när de försökt ta sig över floden med hjälp av vadhelst som flyter, till och med kylskåp, säger Jeffrey Bates, kommunikationschef för FN:s barnfond Unicef i Irak, på telefon från Bagdad.

Det är svårt att ta sig ut från Falluja, många som flyr kommer från områden runtomkring. Omkring 50 000 civila tros befinna sig i den belägrade staden, även om det finns uppgifter som tyder på att den siffran i själva verket är mycket högre.

När människorna slutligen kommer fram till de läger som den irakiska regeringen byggt är de hungriga, trötta och rädda. Och deras prövningar är långt ifrån över. Myndigheterna har inte resurser att ta hand om den flyende befolkningen.

Umm Bariq kom nyligen till ett läger i regeringskontrollerade Amiriyat al-Falluja.

– Jag riskerade mitt liv eftersom jag var oroad för mina barn och det fanns nästan ingenting i Falluja, ingen mat, ingen elektricitet, inget bränsle. Ingenting, säger hon till tidningen The New York Times och lägger till att hon nu står inför den brist på mat, vatten och medicin som råder i lägret.

– Vi lider här under svåra förhållanden.

I ett gemensamt uttalande beskriver FN och dess samarbetsorganisationer en kamp mot klockan för att kunna bistå med livräddande hjälp till människor på flykt i Anbarprovinsen, där Falluja ligger.

Dessutom börjar lägren bli fulla, snart ryms helt enkelt inte fler flyende människor. Organisationerna försöker jobba snabbare för att kunna bistå med mat, vatten och medicinsk hjälp.

– Vatten är ett av de största problemen. Det är extremt hett och människor flyr med vad de kan få med sig, kläder och kanske några dokument. Vår kapacitet att lagra och leverera rent dricksvatten är en av de största utmaningarna, säger Bates.

Samtidigt finns ett hål på över 500 miljoner dollar i FN:s åtgärdsplan som ska täcka de humanitära behoven i Irak.

– Det fortsätter att komma männi-skor, och vi väntar oss ännu fler. Men utan tillräcklig finansiering kommer vi inte att kunna hjälpa alla. Så är det bara.

TT “

“Fakta. Slaget om Falluja

I slutet av maj inledde irakiska styrkor en stor offensiv för att återta staden Falluja som kontrolleras av den militanta jihadistgruppen IS.

Falluja är ett av endast två storstadsområden som IS fortfarande kontrollerar.

Operationen att återta staden inkluderar irakiska regeringsstyrkor och allierade miliser. Offensiven har också fått flygunderstöd av den USA-ledda allians som bekämpar IS från luften. “

“ Israel stänger gräns mot Västbanken

Efter onsdagens terrordåd i Tel Aviv, då fyra civila dödades, stängdes i går alla övergångar från den ockuperade Västbanken in i Israel.

Sammanlagt har nära 90 000 tillstånd för palestinier dragits in: arbetstillstånd, tillstånd att besöka släktingar och att bedja i Jerusalem under fastemånaden ramadan.

Israel har också beslutat att skicka ytterligare hundratals soldater till Västbanken, rapporterar nyhetsbyråer.

Bakom åtgärderna står Israels premiärminister Benjamin Neta-nyahu och hans nye försvars-minister Avigdor Lieberman. Försvarsledningen är motståndare till sådana kollektiva bestraffningar mot palestinier efter terrordåd: uteblivna inkomster från palestinier som arbetar i Israel skapar strax nöd och oro som destabiliserar läget ytterligare.

Även om Netanyahu och Lieberman inte är intresserade av någon konfrontation med palestinierna just nu så måste de ge intryck av resolut handling och kompromisslöshet. Deras rivaler i det extrema nationalistlägret, flera av dem ministrar i regeringen, överbjuder som bäst varandra med högljudda krav på hårda tag. Som vanligt efter palestinska våldsdåd hävdas det från nationalistlägret, bland dem energiministern Yuval Steinitz, att ”attacken bevisar att det inte finns någon palestinsk partner för fredssamtal”.

DN FREDAG 10 JUNI 2016

Försvarsminister Lieberman besökte på torsdagen det kafé i västra Tel Aviv där attacken ägde rum. Han uppmanade förbipasserande att inte låta ”terroristerna vända upp och ned på vår vardag” och lovade att ge terrorrörelserna svar på tal.

De bägge kusinerna Muhammad och Khaled Mahamra, som utförde attacken, vårdas på sjukhus i Tel Aviv. De är bördiga från byn Yatta på södra Västbanken, ett känt fäste för islamiströrelsen Hamas, vars medier applåderade dådet.

Även om Hamas skulle ligga bakom attacken så kommer rörelsen knappast att ta på sig skulden, eftersom det skulle betyda häftigare vedergällning från Israels sida, främst bombningar mot Gaza.

Efter kriget på Västbanken 2002–2003, då det palestinska självstyret krossades av Israel, portförbjöds palestinska arbetare i Israel, och över hela Västbanken placerades nära tusen vägspärrar som gjorde samfärdsel och handel omöjliga. Sedan den palestinske presidenten Mahmud Abbas tilläts återupprätta självstyret och satte stopp för Hamas terrordåd har villkoren långsamt lindrats. I dag kan palestinier färdas mellan Västbankens olika delar och allt fler av dem arbetar i Israel.

Det palestinska självstyret liksom Gemensamma listan – Israels arabiska parti – har bägge fördömt terrordådet. Den israeliske presidenten Reuven Rivlin har varnat regeringen för att överreagera och ”göra ont värre med illa övertänkta motåtgärder”.

Nathan Shachar naranjal@gmail.com “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“Attentatet gynnar alla sabotörer

Terrorvågen verkade ha stannat av, men på onsdagen var våldet tillbaka. Palestinska extremister, beväpnade med automatvapen, dödade fyra och skadade sex israeler i ett nöjes- och shoppingdistrikt i Tel Aviv.

Sedan oktober förra året har därmed drygt 30 människor dödats, ofta av ensamma förövare med kniv. Säkerhetsstyrkor har skjutit ihjäl runt 200 palestinier, de flesta attentatsmän men också oskyldiga som kommit i vägen.

Hamas, terrororganisationen som enväldigt styr Gaza, jublade åt morden utan att direkt ta på sig skulden. Israels första repressalier blev att dra in resetillstånden för tiotusentals palestinier som tänkt besöka släktingar under fastemånaden ramadan. Fler soldater skickades också till Västbanken.

Den så kallade fredsprocessen tycks sedan länge stendöd. Extremister på ömse sidor gör ständigt sitt bästa för att slutgiltigt begrava den.

Annars har konflikten mellan israeler och palestinier hamnat i skymundan av det blodiga kaoset runt om i Mellanöstern. Inbördeskriget i Syrien, terrorrörelsen IS, Libyen, Irak och Turkiet suger åt sig västvärldens (och Rysslands) uppmärksamhet.

Premiärminister Benjamin Netanyahu är inte missnöjd med det. Dels kan han fortsätta bygga bosättningar och riva broar till palestinierna.

Vildhjärnan Avigdor Liebermans inträde i regeringen lär inte underlätta några överenskommelser. Dels har situationen skapat öppningar gentemot en del arabiska regimer. Saudiarabien och andra sunnitiska stater för krig genom ombud mot shiiter anförda av ärkefienden Iran. Och även för Israel är de iranska ayatollorna det största hotet.

Frankrike försöker med klen framgång fylla vakuumet efter USA som fredsmäklare. Netanyahu och Lieberman har i stället uttalat visst stöd för ett gammalt egyptisk-saudiskt initiativ, eftersom araber har lättare att sätta press på palestinierna. PLO vill internationalisera processen, med FN som redskap, för att slippa fundera över egna besvärliga eftergifter.

Kompromissviljan är i dagsläget obefintlig i båda lägren. Den nödvändiga tvåstatslösningen blir alltmer avlägsen.

Israeliska nationalister vill annektera stora delar av Västbanken. Men utan en palestinsk stat blir Israel ett land där araber för alltid behandlas som andra klassens medborgare. Där skulle demokratin förlora sin mening.

Och inte kommer ett sådant Israel att kunna leva i fred och utan fruktan för terrorister.

Gunnar Jonsson gunnar.jonsson@dn.se “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“FN-chefen gav efter för saudiska påtryckningar

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon medger öppet att han gett efter för påtryckningar från Saudiarabien. FN-chefen plockade nyligen bort den omstridda oljenationen från en svart lista över våld mot barn.

FN publicerar varje år en rapport som presenterar förövare av våld och övergrepp mot barn världen över. Listan omfattar terrorstämplade organisationer och väpnade grupper som Islamiska staten (IS), al-Qaida och Boko Haram, liksom arméer i länder som Demokratiska republiken Kongo och Sydsudan.

I år innehöll den svarta listan en sensationell nyhet: för första gången räknas Saudiarabien in i skaran av barnamördare. Skälet är landets inblandning i kriget i Jemen.

Sedan mars 2015 bekämpar Saudiarabien aktivt de upprorsmakare i den så kallade huthirörelsen som försöker ta kontroll över Jemen.

Saudierna stöder den sittande regimen i konflikten. Huthierna representerar en gren av shiaislam medan regimen i Jemen och dess uppbackare Saudiarabien är sunnimuslimer.

Saudiarabien bidrar framför allt med flygstridskrafter. Men de saudiska flygattackerna har gång efter annan drabbat civila mål som skolor och sjukhus.

Enligt FN:s beräkningar har den Saudiledda koalitionen skuld till över 500 barns död i Jemen förra året. Även huthistyrkorna får hård kritik, bland annat för användandet av barnsoldater.

När Saudiarabien nåddes av FN-kritiken reagerade dess representanter hårt. Landets FN-ambassadör Abadallah al-Mouallimi avfärdade statistiken som ”vansinnigt överdriven”. Enligt FN-källor hotade saudierna dessutom att dra tillbaka sitt bidrag till FN:s verksamhet om Saudiarabien inte ströks som listan.

En sådan åtgärd vore minst sagt fatal för FN. Saudiarabien är en av världsorganisationens största bidragsgivare.

Exempelvis stöttar saudierna FN:s flyktingorgan UNCHR med 800 miljoner kronor. Lika mycket pengar får UNWRA, FN:s hjälporgan för Palestinaflyktingar.

Saudiarabien orkestrerade dessutom en kritikstorm från sina allierade i Mellanösternregionen.

Hotet fick den effekt som saudierna avsåg. Vid en presskonferens i FN-högkvarteret i New York natten till fredagen svensk tid tillstod FN-chefen Ban Ki-moon att han gett efter för den saudiska pressen.

– Det handlar ytterst om att ännu fler barn, miljontals, skulle drabbas av svårt lidande. Så kan bli fallet om det blir som det sagts till mig, att (flera) länder skulle dra tillbaka sina bidrag till FN:s program.

Den saudiske FN-ambassadören al-Mouallimi förnekar till New York Times att landet kommit med hotelser.

Erik Ohlsson erik.ohlsson@dn.se “

“ **Fakta. Kriget i Jemen**

Jemen bildades 1990, då det kommuniststyrda Sydjemen förenades med Nordjemen.

Yta: 572 000 km2 (jämförbart med Sverige samt Danmark)

Invånare: Cirka 26 miljoner.

Landet styrdes fram till 2012 av envåldshärskaren Ali Abdullah Saleh. Han tvingades bort efter protester inspirerade av den arabiska våren.

Efterträdaren Abdrabu Mansour Hadi har inte lyckats stabilisera landet. Den shiamuslimska och Iranstödda huthi-milisen inledde en offensiv i mars 2015. Sunnimuslimska Saudiarabien har bildat en koalition med bland andra Egypten och Jordanien för att bekämpa huthierna. “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“ Rebellernas ledare övergavs av Putin

Under en kort tid flög Igor Girkins namn över världen då han ledde separatisttrupper i Slovjansk i östra Ukraina våren 2014. Men den före detta officeren i ryska säkerhetstjänsten FSB blev själv utmanövrerad och är i dag besviken och förbannad. DN har träffat honom i Moskva.

Moskva.
Kontoret ligger i centrala Moskva. Det står ”Rörelsen för Novorossija” på dörren. Novorossija, det nya Ryssland, är ett begrepp från Katarina den storas tid som låter förstå att södra och östra Ukraina tillhör Ryssland. Putin använde det ofta under våren 2014 då han lät annektera Krim.

Nu är det länge sedan Vladimir Putin offentligt talade om Novorossija. Formellt stöder han Minskavtalet och en federalisering av Ukraina, vilket har gjort honom till en förrädare i många ryska nationalisters ögon. En av dem är Igor Girkin – en före detta agent i säkerhetstjänsten FSB som ledde separatiströrelsen i Slovjansk våren 2014 och som kawllar sig själv Strelkov (streljat = skjuta).

Rysslands operationer i Ukraina har varit beroende av personer som Girkin, formellt frivilliga men med militär utbildning eller bakgrund i ryska säkerhetstjänsten.

Nu är Girkin ute i kylan.
– Ryska medier har slutat intervjua mig. Jag blir inte inbjuden till några tv-studior och de nämner inte ens mitt namn. Därför har jag börjat tala med utländska medier, säger Girkin, som tar emot DN på sitt arbetsrum där hyllor med ikoner och gamla soldathjälmar pryder väggarna.

Den 12 april 2014 korsade Igor Girkin, enligt egen utsago, gränsen mellan Ryssland och Ukraina tillsammans med en grupp beväpnade män på 52 personer. De åkte direkt till Slovjansk, där de möttes av cirka 200 män som anslöt sig till dem.

– Majoriteten av mina mannar var då fortfarande ukrainska medborgare. De flesta var från Krim, andra från Charkiv, Zjytomyr och Ternopil. Några var frivilliga från Ryssland.

Borde inte folk i Slovjansk själva bestämma hur de ska ha det? I stället för att ni kommer från Ryssland och talar om det?
– Jag planerade aldrig att bli kvar där i ledande ställning. När jag kom till Slovjansk var jag övertygad om att vi skulle hitta lokala ledare, på samma sätt som vi hittade Sergej Aksionov och Aleksej Tjalyj på Krim. Jag hade varit rådgivare till Aksionov och trodde att samma mönster som på Krim skulle upprepa sig i Donbass (östra Ukraina). Min roll skulle vara begränsad, jag trodde att vi skulle vara kvar max några veckor. Därefter skulle Donetsk och Luhansk återförenas med Ryssland, mitt jobb skulle vara avslutat.

Ni tänkte alltså att ni åker till Donbass och snart kommer federala ryska soldater att uppenbara sig?
– Ja. Det hoppades jag på. Jag ansåg att det hade varit bäst både för Ryssland och Europa. Och för Ukraina, faktiskt.

Under annekteringen av Krim hade Girkin enligt egen utsago lett en grupp på över 200 män och haft en aktiv, men osynlig roll.

– Jag har varit i ryska statens tjänst i 18 år, 16 av dem som FSB-officer. År 2013 lämnade jag FSB. I motsats till vad som påstås har jag aldrig arbetat för GRU (ryska arméns underrättelsetjänst). Jag visste naturligtvis vad jag gjorde när jag åkte till Donbass, allt var förberett och vi hade lokala kontakter på plats, vi åkte inte i blindo. Men jag blev inte sänd av någon, jag var frivillig.

Varifrån fick ni i så fall all utrustning?

– Vissa frågor kommer jag helt enkelt inte att svara på. Förstår ni det? Det är en krigshemlighet. Kriget pågår fortfarande där nere. Det jag däremot kan säga är att om Ryssland verkligen hade gett oss fullgod hjälp så hade vi inte varit tvungna att lämna Slovjansk.

I Slovjansk utsågs Girkin till den så kallade Donetskrepublikens försvarsminister. Under några förvirrade månader blev han en offentlig profil som bland annat höll svavelosande tal i lokal tv där han efterlyste fler soldater. I ryska medier fick han hjältestatus. Men sanningen var att hans trupper saknade utrustning och ammunition, och att situationen för separatisterna blev alltmer förtvivlad.

– Jag har tjänstgjort i underrättelsetjänsten i många år, jag är van vid att agera i skuggan. Det var ingen lätt situation för mig att plötsligt ha en officiell roll. De kallade mig försvarsminister, men det fanns ju inget försvarsministerium, jag fick en fin titel men vi hade ingen som helst infrastruktur. Slovjansk var omringat och inga förstärkningar fanns att få. När vi lämnade Slovjansk i början av juli hade vi nio granatkastare och 67 granater. Det är mindre än en låda.

Väntade ni er hjälp av Putin i den här situationen?

– Inte bara i den här! Han borde ha hjälpt till på alla tänkbara sätt ända från början. Han borde ha lyssnat på det ryska folket i Donbass, på samma sätt som han lyssnade på Krimbefolkningen.

Varför hejdade sig Putin?

– Jag vet inte säkert, jag har bara varit i Kreml på guidad tur. Men min gissning är att han reagerade på påtryckningar utifrån. Det var USA och EU som påverkade honom.

Att ryska soldater fanns i Donbass är redan bevisat.

– Jag kan inte kommentera det. Medan jag var i Donbass fanns där tyvärr inga ryska soldater. Putin har slutat tala om Novorossija, hela detta begrepp har glömts bort. Nu talar man bara om självutnämnda republiker och annat strunt. Jag har inte krigat för självutnämnda republiker, jag har krigat för Novorossija och Ryssland!

Den 15 augusti 2014 lämnade Igor Girkin Ukraina. De flesta bedömare är överens om att det var Kreml som beslöt att avlägsna honom, för att i stället satsa på lokala ledare, bland annat Aleksandr Zachartjenko som i dag leder den så kallade Donetskrepubliken. Girkin själv vägrar kommentera detta men bekräftar indirekt antagandet.

– Jag hade velat stanna i Donbass, jag var villig att tjänstgöra som vanlig soldat. Men jag blev utsatt för viss påtryckning.

Vi vet ju trots allt att Ryssland bistod. Varför gjorde Ryssland det i så fall bara till viss del, och inte till hundra procent?

– Det tänker jag inte kommentera.

Internationell lag förbjuder krigföring i andra länder. Hur ser ni på det?
– För er är Ukraina ett annat land. Det är det inte för mig. När jag föddes var vi samma land. Jag röstade för att Sovjetunionen skulle hålla ihop. Att vi skildes åt av skurkar och förrädare var ett förräderi mot det ryska folket. Jag kommer att kämpa mot detta ända till slutet och det kommer folk i Donbass också att göra. Kriget är inte slut. Det är en tidsfråga innan det fortsätter med ny kraft. Om jag blir kallad är jag redo att återvända.

Anna-Lena Laurén anna-lena.lauren@dn.se "

"Bakgrund. Kriget i Donbass

I slutet av februari 2014 sändes ryska trupper till den ukrainska Krimhalvön. I slutet av mars var annekteringen ett faktum, efter att Ryssland hade genomfört en folkomröstning som det internationella samfundet inte godkände.

I slutet mars 2014 började beväpnade män ta över kontrollen av polisstationer och myndigheter i Donetsk och Luhansk. I början av april tog Igor Girkin och hans beväpnade män kontroll över Slovjansk.

Ukraina sände in trupper och ett regelrätt krig inleddes. I början av juli 2014 var separatistsoldaterna under Girkins ledning tvungna att lämna Slovjansk inför ukrainsk övermakt. Ukraina återtog kontrollen över stora områden, men Luhansk, Donetsk och en stor del av gränsen kontrolleras fortfarande av separatisterna.

Fakta. Igor Girkin (Strelkov)
Född: 17 december 1970 (45 år)

Bakgrund: Girkin är före detta officer i den ryska säkerhetstjänsten FSB som har deltagit i en mängd inbördeskrig, bland annat kriget i Bosnien, i Transnistrien, i Tjetjenien och Ukraina. Han kallar sig också Strelkov.

Girkin deltog både i den ryska annekteringen av Krim och i kriget i östra Ukraina. Han är efterlyst av ukrainska säkerhetstjänsten SBU som terrorist. Under sin tid som försvarsminister för den så kallade Donetskrepubliken lät han arkebusera fyra personer, bland annat för stöld. Hans trupper tog observatörer från den europeiska säkerhets- och samarbetsorganisationen OSSE som gisslan, och han är anklagad för mordet på den ukrainska politikern Volodymr Rybak.

I dag leder Girkin organisationen Dvizjenie Novorossija, samt den oregistrerade rörelsen Obsjtjerusskoje natisonalnoje dvizjenie (Allmänryska nationella rörelsen). "

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“ Han passade inte i Kremls propaganda

Kommentar. Igor Girkin och Vladimir Putin var ense om att Ukraina inte är en legitim statsbildning. Men när Girkin fullgjort sitt uppdrag för Kreml, skildes deras vägar. Till skillnad från en ”krigshund” som Girkin måste Rysslands president ta hänsyn till politiska realiteter.

Ett tag under 2014 såg det ut som om projektet Novorossija– Nya Ryssland – rullade fram ohejdbart över det ukrainska slättlandet. Men plötsligt lade Putin det omhuldade projektet i malpåse (även om den ryska militären finns kvar i Donbass än i dag).

Att det var en svår missräkning för Igor Girkin framgår tydligt av DN-intervjun. Däremot kan man undra om Girkin verkligen är så osäker på varför Putin avlägsnade honom från krigszonen.

För lika väl som Girkin vet det mesta om de ryska soldaterna och vapnen i östra Ukraina vet han varför han togs hem till Moskva. Och han förstår också varför Ryssland inte följde upp annekteringen av Krim med en öppen invasion av Donbass.

De två sakerna hänger ihop. Själva figuren Igor Girkin, en rysk FSB-överste, passade inte in i Moskvas propagandabild av att förtryckta etniska ryssar spontant hade rest sig mot ”kuppjuntan” i Kiev.

Girkin hade varit en av de otaliga som slogs i de inbördeskrig som utbröt i Rysslands utkanter i samband med att det sovjetiska imperiet löstes upp. Och i februari 2014 spelade han en nyckelroll när ”de små gröna männen” ockuperade halvön Krim.

Girkin hjälteförklarades av ryska ultranationalister och Sovjetnostalgiker. Hans vision om ett Storryssland – som inkluderar Ryssland, Belarus och Ukraina – låg nära Putins.

Men på sommaren 2014 skar det sig mellan Kreml och Girkin. Ett skäl var att Moskva bestämt sig för att inte annektera de proryskt styrda delarna av Donbass. Kreml såg det som fördelaktigare att behålla regionen som en dysfunktionell småstat *inom* ett destabiliserat Ukrainas gränser.

Nedskjutningen av det malaysiska passagerarplanet MH17 över rebell-kontrollerat område i östra Ukraina den 17 juli 2014 – ett svårt politisk bakslag för Putin – bidrog sannolikt också. Saken blev inte bättre av att Girkin strax efter nedskjutningen skröt om den på det sociala nät-forumet VKontakte, i förvissning om att det varit ett ukrainskt militär-plan: *”I regionen Torez har ett AN-26-plan skjutits ner…Vi har varnat dem – att inte flyga över vår himmel”*.

Efter några timmar, då det stod klart att det var ett civilt trafikflygplan, raderades meddelandet.

Strax innan Girkin försvann hade ukrainska regeringsstyrkor gått till offensiv och separatisterna övergav sitt högkvarter i Slovjansk. Miljon-staden Donetsk såg ut att stå på tur att falla. Till slut sattes ryska styrkor in, men bara tillräckligt stora för att ”rädda” de två utbrytarrepublikernas existens.

Michael Winiarski michael.winiarski@dn.se “

DN TISDAG 7 JUNI 2016

“<u>På jakt efter flyktingar</u>

I Bulgarien patrullerar självutnämnda migrantjägare gränsen för att hindra flyktingar att ta sig in. DN har besökt EU:s fattigaste land, träffat migrantjägare och flyktingar som är desperata att ta sig därifrån.

– De kommer hit, de våldtar och stjäl och sen lägger de sig ner och vilar. Arbeta vill de inte, det säger de öppet. På så sätt går våra välfärdssystem i konkurs och Europa förstörs.

Vladimir Rusev är en före detta officer i Bulgariens armé som numera leder ”Militära unionen Vasil Levski”, en av många nationalistiska rörelser som har fått ett uppsving det senaste året. Det har skett parallellt med att Bulgarien har förvandlats från ett bortglömt hörn av Europa till ett av genomgångsländerna för flyktingar på väg norrut mot länder som Tyskland och Sverige.

Vi träffar Rusev på en hotellrestaurang i Burgas, en hamnstad vid Svarta havet bara ett tiotal mil från landgränsen mot Turkiet. I skogarna längs denna gräns patrullerar hans mannar på jakt efter flyktingar, och dagen därpå ska vi få följa med några av dem.

Men först lyssnar vi på Vladimir Rusev i ett par timmar. Han är inte rasist, förklarar han, och har ”både turkar och romer” bland sina vänner. Samtidigt har han inget till övers för de muslimska migranter som tar sig in i Bulgarien.

Å ena sidan, menar han, kommer de till Europa för att våldta, stjäla och lata sig. Å andra sidan handlar det inte om riktiga flyktingar, utan ”till 90 procent IS-krigare”.

Analysen är inte alldeles sammanhängande.
– Alla säger att de är från Syrien, även om de kommer från Afghanistan, Sri Lanka eller Bangladesh. I Aleppo finns det tre fabriker som tillverkar falska syriska pass, det är allmänt känt. Jag kan skicka dig en länk sen, säger Rusev.

Några minuter senare förklarar han att i stort sett ingen flykting som tar sig över gränsen har med sig något pass. Sen tar han fram en tjock bunt A4-papper som han har printat ut, med texter på svenska ur ”alternativa medier”, om påstådda sexövergrepp begångna av muslimska män i Sverige.

***

Bulgarien är inte bara det fattigaste av EU:s medlemsstater med en medellön kring 2 000 kronor i månaden, det är också ett land med notoriskt korrumperade politiker, en kraftigt överdimensionerad säkerhetsapparat och poliser och tjänste-män ökända för att ta mutor i alla möjliga sammanhang.

Många i Bryssel menar att landet antogs för tidigt som EU-medlem den 1 januari 2007, att det inte var moget och fortfarande inte är det.

Med sin cirka 260 kilometer långa landgräns mot Turkiet är Bulgarien en naturlig port till Europa för migranter som söker sig till kontinenten undan krig och fattigdom.

Men det är inte hit de vill. När 47 flyktingar nyligen accepterades av Bulgarien som en del i EU:s omfördelningsprogram gick nästan samtliga under jorden. I slutändan var det bara fyra personer som sa ja – och av dem har minst en redan tagit sig vidare norrut.

Det är ingen slump att de som kan väljer bort Bulgarien. Landet har ett synnerligen dåligt rykte när det gäller flyktingmottagning och får för-ödande kritik av människorättsorganisationer och andra EU-länder.

När USA-baserade Human rights watch i fjol intervjuade 45 asylsökande som tagit sig igenom Bulgarien hävdade 26 av dem att de hade misshandlats av polis eller attackerats av polishundar. Samtliga utom en sa att polisen hade stulit deras ägodelar, ofta under vapenhot.

Ändå fortsätter många att ta den här vägen, särskilt sedan turkiska myndigheter börjat ta i med hårdhandskarna mot gummibåtstrafiken till de grekiska öarna – efter avtalet med EU i mars – och Makedonien förseglat sin gräns mot Grekland.

Hittills i år har drygt 1 000 människor sökt asyl i Bulgarien. Nästan samtliga har tagit sig över gränsen med hjälp av smugglare, och i stort sett alla är på väg vidare norrut via Serbien. Ytterligare ett minst lika stort antal tros ha tagit sig igenom landet obemärkt.

Så sent som förra lördagen stoppade bulgarisk gränspolis 56 afghaner i en godsvagn från Grekland. Ytterligare 40 flyktingar, mestadels syrier och irakier, greps vid den grekiska gränsen dagen innan. I samtliga fall tros det ha handlat om folk från det nyligen evakuerade grekiska lägret Idomeni.

***

– Alla mobiltelefoner måste stängas av och samlas in, annars kan polisen spåra oss i skogen. Och ni får absolut inte fotografera om någon av oss tar av sin rånarluva.

Sjaman är en rysktalande etnisk bulgar som kom hit för några år sedan från Ukraina. Nu är han aktiv bulgarisk nationalist och befäl för en av de grupper av flyktingjägare som patrullerar de lummiga ekskogarna längs turkiska gränsen.

Fem man ingår i dagens patrull, kortsnaggade män i 30-årsåldern, i hopplockade kamouflagekläder, med komradio och kikare. Runt överarmarna har de armbindlar i de bulgariska färgerna vitt, grönt och rött med ett gapande varghuvud som visar tänderna. Ett par av männen bär stora knivar.

Sjaman tar sitt uppdrag på stort allvar. Vi får inte veta någons riktiga namn, och inget ansikte får synas på bild. Det är för att inte terrorsekten IS ska hämnas på de bulgariska flyktingjägarna när de hittar bilderna på nätet, säger han.

– Det är allmän känt att en stor del av dem som tar sig över gränsen är hitskickade av IS. De är ofta beväpnade, så vi måste vara på vår vakt.

Han protesterar när jag använder ordet flykting.
– Du får inte säga flyktingar. Det handlar om inkräktare, en invasion, tillrättavisar Sjaman under en paus.

Men inget tyder på att det han berättar om beväpnade IS-krigare i skogen har något med verkligheten att göra. Det finns inga oberoende rapporter om strider vid den här gränsen. Och denna dag möter vi inte en själ på vår vandring genom det vackra försommarlandskapet.

Däremot ser vi spår av ett par lägerplatser, med urdruckna sportdrycksflaskor och ett par burkar konserverade kidneybönor. Det är inte bulgariska varor, texten på förpackningarna är på turkiska och arabiska.

I en glänta ligger en sliten lågsko i ljusbrunt läder. Att ta sig fram i den här kuperade terrängen är svårt nog i två sådana skor, och jag frågar mig hur någon frivilligt kan lämna en fullt duglig sko bakom sig i sko-gen.

Blev han jagad av sådana som Sjaman och hans män? Det är hur som helst svårt att föreställa sig skons ägare som del av en invaderande IS-armé.
– Vad gör ni om ni stöter på en grupp här, frågar jag.
– Först kollar vi om de är beväpnade. Då håller vi oss på avstånd. Om de inte är det säger vi åt dem att stanna och ringer en person vid gränspolisen som vi litar på. Sen vaktar vi dem tills polisen kommer och hämtar dem, säger Sjaman.
– Om det finns barn och kvinnor i gruppen så ringer vi 112 så får myndigheterna komma och ta hand om dem. Men det är nästan aldrig några kvinnor och barn, bara män i krigsför ålder. Om det någon gång är kvinnor är det inte männens riktiga fruar, bara sådana som de utnyttjar som mänskliga sköldar.

***

Sjaman och hans gäng ser sig som ”Europas försvarare” mot den muslimska faran. De vill att ”patrioter” från hela kontinenten ska ansluta sig till dem och hävdar att några engelsmän och danska mc-gängsmedlemmar har deltagit i deras patruller.

De säger att de har stoppat hundratals ”inkräktare” och framställer sin verksamhet som viktig och farlig. Hur mycket som är tomt skryt och hur mycket som är sant går inte att avgöra.

Men deras rörelse är inte den enda av detta slag, och jakten på flyktingar i gränsområdena är inget påhitt. Den uppmuntras dessutom av bulgariska medier – och även av höga företrädare för staten.

I våras framträdde Dinko Valev, en 29-årig halvprofessionell tungviktsbrottare, i bulgarisk tv och berättade om hur han hade stött på en grupp våldsamma flyktingar i skogen när han var ute och körde med sin fyrhjuling.

En av dem hade försökt attackera honom med en skruvmejsel, hävdade han, men han lyckades övermanna dem med sina bara händer. Han uppmanade frivilliga att ansluta sig till honom och bevaka gränsen. Inslaget hade vinjetten ”Valev – en superhjälte”.

Vid ett annat tillfälle fick en grupp flykting-jägare en utmärkelse av gränspolisens högsta chef Antonio Angelov, som också berömde dem i en tv-intervju.

Till och med premiärminister Bojko Borisov har hyllat patrullerna, men tog sedan tillbaka lovorden i ett Facebookinlägg: ”Samhället får inte vara likgiltigt, samtidigt måste man följa lagarna.”

I Burgas träffar vi Petar Nizamov, en av dem som har tagit lagen i egna händer och dessutom visat det öppet. På ett Youtubeklipp som har fått stor spridning visas hur han och några andra män binder tre afghanska flyktingar som tvingas ner med ansiktena mot marken. En machete dinglar från höften på en av flyktingjägarna.

”Go back Turkey! No Bulgaria!” skriker Nizamov till de vettskrämda männen på klippet som har gjort honom till hjälte för sådana som Sjaman och hans gäng.

För detta, och för att man hittade vapen och droger i hans hem, greps han. Han är misstänkt bland annat för olaga frihetsberövande och hotas av sex års fängelse, enligt bulgariska medier. Nu sitter han i husarrest i väntan på rättegång.
– Jag la ut filmen för att vi inte ska drabbas som Tyskland har gjort, säger Nizamov när vi träffar honom på en trång bakgård full av skräp och plastleksaker.

Han säger att han välkomnar flyktingar från krigets Syrien, men att de som kommer genom skogen inte är riktiga flyktingar, utan folk som är på väg till Europa ”för att våldta våra kvinnor”.

– Vi vill förhindra sådant som det som hände i Köln framför en av Europas äldsta katedraler, när muslimska så kallade flyktingar våldtog hundratals europeiska kvinnor.

Händelserna på nyårsnatten i Köln och andra tyska städer utlöste en bitter debatt i hela Europa. Uppemot 1 500 brott har anmälts av kvinnor, till största delen handlar det om sextrakasserier och stöld. Fem anmälningar finns om våldtäkt, varav tre från Köln. De misstänkta är i de flesta fall från Marocko och Algeriet.

För Petar Nizamov var Köln en vändpunkt.
– Jag vill våga skicka min dotter till skolan utan att vara rädd att hon ska råka illa ut. Det handlar om att bevara vår civilisation, barbarerna får inte ta över.

***

Det officiella Bulgarien vacklar i frågan om hur flyktingkrisen ska hanteras. Till skillnad från andra tidigare öststater stöder regeringen EU-besluten om omfördelningar av flyktingar och premiärminister Borisov har förklarat att landet är berett att ta emot sin andel på 1 200 flyktingar, eller mer om det behövs.

Samtidigt måste han ta hänsyn till antiturkiska och antimuslimska attityder som är vanliga i landet.

De extremnationalister vi träffar i Burgas tror på fullt allvar att Turkiets president Erdogan planerar att erövra Bulgarien. Så paranoida är inte många, men minnet av de 500 åren som en provins i det osmanska

riket är levande. Vissa ser landets egen turkiska minoritet som en potentiell femte kolonn, och nationalistpartiet Patriotiska fronten, som sitter med i regeringen, plockar ständigt opinionspoäng på utspel mot Ankara.

Det finns med andra ord goda politiska skäl för Bulgarien att avskärma sig mot sydöst. Att förstärka gränsen mot Turkiet går hem i stugorna.

Vid gränsstationen Malko Tarnovo blickar överste Radoslav Kostov stolt ut över det splitter nya gränsstängslet som ringlar sig bortåt över kullarna, runt tre meter högt och med rullar av rakbladsvass taggtråd. Så småningom ska den här barriären sträcka sig utmed hela den 260 kilo-meter långa gränsen, är det tänkt.
– Det är inte färdigt än, bara ungefär hälften. Men visst märker vi att det har en effekt på flyktingströmmen, säger han.

Kostov och hans station har ansvar för cirka 14 kilometer av gränsen. Han säger att han har tillräckligt med resurser för att klara bevakningen.

Vad anser ni om frivilliga grupper som stoppar flyktingar i skogen, frågar jag.
– Nja, de försöker väl hjälpa till, men ofta gör de egentligen arbetet svårare för oss, säger översten.

Flyktingjägarna säger att beväpnade flyktinggrupper tar sig över gränsen. Kan ni bekräfta det?
– Nej, det har aldrig hänt. Vi har aldrig gripit några med vapen.

***

Flyktingjägarna säger att de som tar sig över gränsen är unga män, ofta beväpnade. Gräns-polisen säger att alla flyktingar som lyckas passera tas om hand, förs till mottagningscentraler och ges möjlighet att söka asyl.

Flyktingarna själva har en annan historia att berätta.

I staden Harmanli nära den grekiska gränsen i centrala Bulgarien finns ett av landets få boenden för flyktingar. Här träffar vi Trifa Kader, en 30-årig kvinna från Erbil i det kurdiska norra Irak. Hon är här sedan februari med tre egna barn och fyra brorsbarn, fem pojkar och två flickor i åldrarna fem till 13 år.

Trifa talar inget annat språk än kurdiska, men hennes bror Aram Faraj berättar för oss om hennes flykt.
– Det var den 6 februari, de hade tagit sig över gränsen från Turkiet med hjälp av smugglare. Det var Trifa och hennes man, men också vår bror Rebwar och hans fru. Och så alla barnen, berättar Aram Faraj som själv är brittisk medborgare sedan flera år.
– Bulgarisk polis stoppade dem i skogen. De tog alla deras pengar och mobiltelefoner och sa åt dem att gå tillbaka i snön över bergen. Min bror och min svåger gick i förväg för att hitta en väg. De hittade aldrig tillbaka och dog där uppe på berget. Även min svägerska dog, säger Aram Faraj.

Han säger att en annan polispatrull hittade systern och barnen, som sedan fördes till sjukhus i Burgas. Sedan flyttades de till den före detta armékasern de nu bor i.

Aram Faraj arbetar till vardags som pizza-bagare i Swansea i Wales, där han har fru och en dotter. Nu har han tagit ledigt och rest hit för att försöka få med sig systern och de sju barnen härifrån. Men det är svårt.

– De sa åt min syster att söka asyl här. Hon sa: ”Jag gillar inte ert land, jag vill inte ha ert pass. Ni har mördat min man och min bror” och så spottade hon på marken. Hon är en stolt kvinna, men hon tvingades ändå söka asyl till sist.

Brodern som dog under flykten var journalist och hade kommit på kant med den kurdiska regimen i Erbil, hävdar Aram Faraj. Det var anledningen till att familjen tog den enorma risken och kostnaden att fly.

Nu har de fått se Europa från dess sämsta sida. Aram Faraj visar bilder på ruttna kikärter som serveras i lägret, berättar om mutor han avkrävs av poliser och om hur en läkare vägrade behandla barnen för att de var muslimer.
– Det jag har varit med om här ökar bara min kärlek till Storbritannien. Det är ett land där du kan försörja dig på hederligt jobb, där polisen aldrig skulle drömma om att ta en muta. Jag skulle aldrig slänga en fimp på gatan i Swansea, så stor är min respekt för mitt land, säger han.
– Bulgarien är en mardröm för oss. Jag väntar bara på att den ska ta slut.

Ingmar Nevéus ingmar.neveus@dn.se “

“Artikeln i tre punkter

Längs gränsen mellan Bulgarien och Turkiet jagar flera nationalistiska garden flyktingar som försöker ta sig in i Bulgarien.

Landet har mycket dåligt rykte när det gäller flyktingmottagning och har fått förödande kritik av människorättsorganisationer och andra EU-länder.

Just nu byggs ett tre meter högt rakbladsstängsel längs gränsen mot Turkiet, för att föregripa en eventuell ökning av flyktingströmmen sedan rutten via Grekland och Makedonien stängts.

Fakta. Bulgarien

Befolkning: 7,2 miljoner, befolkningen har minskat med nästan en femtedel sedan kommunismens sammanbrott 1989. Största förklaringen är minskat födelsetal, men också utvandring.

Huvudstad: Sofia.
Statsskick: Republik.
Statschef: President Rosen Plevneliev.
Regering: Premiärminister Bojko Borisov leder en minoritetsregering med sitt högerparti Gerb och Patriotiska fronten.
Ekonomi: EU:s fattigaste medlemsland med en BNP på 7 851 dollar/person (Sverige 58 939).

Fakta. Hård kritik mot gränspolisens brutalitet

Under januari till april i år ansökte 5 305 personer om asyl i Bulgarien. Men den överväldigande majoriteten vill inte stanna i landet, utan vill röra sig vidare norrut inom EU, oftast via Serbien. Över hälften av de asylsökande går därför under jorden.

Flera människorättsorganisationer, bland dem Human rights watch och Amnesty international, har kritiserat den bulgariska gräns-polisen för att den misshandlar och rånar flyktingar. I Tyskland beslöt en domstol tidigare i år att Bulgarien inte kan räknas som ett säkert land att utvisa flyktingar till.

För närvarande tros ungefär 50 personer per dag ta sig över gränsen till Bulgarien, både från Turkiet och från Grekland.

I början av maj slöt Bulgarien ett avtal med Turkiet som ger landet rätt att återdeportera migranter dit, om de har tagit sig över gränsen illegalt. Avtalet trädde i kraft i onsdags, men det är ännu oklart hur det kommer att förverkligas.

DN TISDAG 7 JUNI 2016

“Bulgarien vädjar till EU om en plan B

Analys Jakten på migranter i Bulgarien och landets avtal med Turkiet täpper till EU:s gränser allt mer. Flyktingarnas ovilja att få skydd i Bulgarien visar också att EU:s plan för omfördelning av asylsökande till alla medlemsländer ligger långt från verkligheten.

När EU:s ledare i mars träffades i Bryssel för att komma överens med Turkiet om det kontroversiella migrationsavtalet protesterade Bulgariens premiärminister Borisov.

Han fruktade att människor på flykt, som inte längre kunde nå norra EU via Grekland, i stället skulle försöka ta sig genom Bulgarien.

Borisov förklarade att han därför inte tänkte acceptera överenskommelsen om inte också Bulgarien fick ett avtal med Turkiet.

Så blev det. Landet tecknade ett slags häng-avtal med Turkiet som trädde i kraft härom-dagen och som liknar EU:s överenskommelse.

Alla människor som lyckas ta sig över Bulgariens gräns, och som efter en snabb asylprövning inte anses behöva skydd i EU, ska skickas tillbaka till Turkiet.

Bulgariens nya avtal och den pågående jakten på migranter och flyktingar visar därmed hur EU:s gränser successivt täpps till allt mer.

Att landet säger ja till EU:s omfördelning av asylsökande och nyligen accepterade att ta emot 47 flyktingar ska nog inte tolkas som ett mått på att landet är mer flyktingvänligt än andra som säger blankt nej.

Förklaringen är nog snarare att Bulgarien tillsammans med Rumänien har en mycket speciell form av EU-medlemskap.

När de båda länderna släpptes in i EU 2007, trots att de ansågs ha en bra bit kvar när det gällde att uppfylla Bryssels krav på till exempel rättssäkerhet, sattes de under särskild uppsikt.

EU-kommissionen har därför ovanligt stor makt att gripa in i dessa länders inre angelägenheter, vilket kan ligga bakom att de försöker uppföra sig väl och tar emot asylsökande.

Att flyktingar som anvisats plats i Bulgarien inte dyker upp visar samtidigt att EU:s politik ligger en bra bit från verkligheten. Människor kan inte tvingas kvar i ett EU-land där de inte vill leva.

Frågan är också hur länge EU:s migrationsavtal med Turkiet håller.

Turkiet kräver att EU senast i juni ska fatta beslut om att turkiska medborgare fritt ska få resa på kortare resor till EU. Annars tänker regeringen i Ankara inte följa migrationsuppgörelsen.

Men EU kräver att ett antal kriterier först uppfylls. Det gäller bland annat den ytterst känsliga frågan om Turkiets terrorlagar där definitionen av terrorism är alltför bred, hävdar Bryssel.

Förhandlingar om detta pågår i Bryssel och det rapporteras om vissa framsteg.

Bulgariens Borisov är nervös och vädjar om att EU snarast ska upprätta en plan B för vad som ska ske om EU:s, och därmed också Bulgariens, avtal med Turkiet spricker. Den planen kan nog behövas när som helst. “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Nya EU-förslag om flyktingar

EU-kommissionen vill få hjälp av Tunisien, Jordanien, Libanon och andra länder för att minska flyktingströmmen. Det ska ske genom en mix av morötter och piskor med inspiration från det omdebatterade avtalet mellan EU och Turkiet.

De nya förslagen handlar om att fokusera på migration i relationen med de länder som gränsar till unionen, och antingen är transit- eller hemländer för många flyktingar.

Avtalen kommer att skräddarsys för varje land, men kommissionens tanke är att åtgärderna ska rädda liv på Medelhavet och att fler flyktingar ska kunna skickas tillbaka. Till exempel måste länderna bygga upp sin gränskontroll och kapacitet att ta hand om flyktingar.

– Vi föreslår en mix av positiva och negativa incitament för att belöna de länder som vill samarbeta med oss, och se till att det blir konsekvenser för dem som inte gör det, säger EU-kommissionens förste vice ordförande Frans Timmermans, och nämner att det kan handla om biståndspengar och handelsavtal.

EU-kommissionen föreslår också att det ekonomiska stödet till dessa länder ska öka. På kort sikt genom att stuva om i befintliga EU-stöd och med hjälp av EU-länderna, men på sikt också genom att involvera privata investerare. De närmaste fem åren räknar Frans Timmermans med att det kommer att finnas 8 miljarder euro för att stödja de olika samarbetena.

På sikt handlar det om mycket större belopp och investeringar för att förbättra livsvillkoren i de aktuella länderna, så att människor inte ser sig tvingade att söka sig någon annanstans.

De länder som står först på tur är Mali, Niger, Nigeria, Senegal, Etiopien, Jordanien och Libanon. Dessutom ska EU:s engagemang i Tunisien och Libyen trappas upp.

Samma dag som EU-kommissionen presenterar sitt senaste förslag för att få kontroll på migrationen till EU, rapporterar FN:s flyktingorgan UNHCR att fler än 10 000 människor har dött på Medelhavet sedan 2014. Hittills i år har 2 814 dött på sin väg mot EU."

DN TISDAG 14 JUNI 2016

" Hot att stänga läger får FN att rycka in

Kenyas regering backar inte från hotet om att stänga världens största flyktingläger Dadaab – hem för 350 000 människor nära gränsen till Somalia. I helgen har chefen för FN:s flyktingkommissariat UNHCR besökt Kenya för att hitta en lösning.

Nairobi. UNHCR:s chef Filippo Grandi poängterade vid en presskonferens i Kenyas huvudstad Nairobi på måndagen att hans resa var planerad sedan han tillträdde i januari. Men allt handlar nu om Dadaab, som efter ett kvartssekels krig i Somalia är världens största enskilda flyktingläger.

I slutet av maj aviserade Kenyas regering under ledning av president Uhuru Kenyatta att man avsåg att stänga lägret i november.

Om regeringen står fast vid beslutet utlöses sannolikt en humanitär katastrof när hundratusentals människor, varav många aldrig satt sin fot i Somalia, ska flytta över gränsen till det krigshärjade landet.
– Tidsramen är väldigt kort för att göra allt vi vill, jag hoppas i stället att den här svåra debatten blir en ögonöppnare så att vi växlar upp både humanitärt och politiskt, säger Grandi som drar sig för att rikta kritik mot Kenyas regering och i stället vill tala om att öka antalet frivilliga återvändare.

Det är inte första gången som Kenya har flaggat för en stängning av Dadaab. Både efter 2013 års attentat mot ett köpcenter i Nairobi samt i april i fjol, när 147 studenter miste livet i en ännu mer brutal attack mot ett universitet i Garissa, framfördes liknande hot.

Men någon färsk al Shabaab-attack har inte inträffat på sistone. På DN:s fråga kan inte Grandi säga om regeringens tal om att terrorister har sprungit ur lägret är tomma ord eller baserade på faktiska underrättelser.

De allra flesta bedömare är överens om att nästa års kenyanska presidentval spelar in i beslutet – etniska somalier, oavsett härkomst, är tacksamma syndabockar för populistiska politiker som vill framstå som tuffa i terrorfrågan.

Beteendet är numera bekant från Europa och USA och lösningar som den mellan EU och Turkiet lär inspirera fler ledare än de kenyanska att sätta press på västvärldens ledare och de globala institutionerna.

Erik Esbjörnsson erikesbjornsson@gmail.com “

“Fakta. 350 000 flyktingar i Dadaab

Lägret i Dadaab växte fram under 1990-talet då ett Somalia i totalt sönderfall tvingade flera miljoner människor på flykt. Som mest hade lägret nästan en halv miljon invånare för fem år sedan, då en svältkatastrof drabbade centrala Somalia.

I dag bor 350 000 människor i lägret. Många av dem är födda i Dadaab.

Sverige är en av de största biståndsgivarna till UNHCR:s verksamhet på Afrikas horn. DN “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“ Mäktigast i världen – men pressad på hemmaplan

Berlin. Tysklands förbundskansler Angela Merkel har åter utnämnts till världens mäktigaste kvinna, men de största problemen har hon hemma vid köksbordet – bildligt talat. Konflikten med Horst Seehofer i det bayerska systerpartiet CSU ska nu lösas vid ett möte på neutral mark.

Den amerikanska finanstidningen Forbes har för sjätte gången korat Tysklands förbundskansler Angela Merkel till världens mäktigaste kvinna.

I motiveringen denna gång står flyktingkrisen i centrum. Merkel har enligt Forbes under året som gått visat prov på humanism, sällsynt i storpolitiken. Just flyktingkrisen har samtidigt lett till en snart årslång konflikt med Horst Seehofer, partiledare för det bayerska systerpartiet CSU. Merkels kristdemokratiska CDU och det kristsociala CSU ställer upp gemensamt i valet och förenas som grupp i förbundsdagen, parlamentet.

Seehofer har hotat än med det ena än med det andra alltsedan flyktingkrisen blev akut tidigt i höstas.

I början av september stängde inte Merkel gränserna för de flyktingar som kom vandrande mot Tyskland på motorvägen från Budapest. Seehofer ansåg och anser att följderna blev katastrofala för Tyskland.

Horst Seehofer har sagt att CSU eventuellt ställer upp på egen hand i nästa val och inte bara i Bayern.

Han har hotat med att vända sig till författningsdomstolen för att överklaga den för förda politiken,

Han har provocerat genom att bjuda in den ungerske regeringschefen Viktor Orbán till CSU eller att själv besöka den ryske presidenten Vladimir Putin i Moskva – både Orbán och Putin har säkert glatt sig åt att fungera som kilar mellan CDU och CSU och därmed försvaga Merkels ställning.

Opinionssiffrorna har rasat i förhållande till det glansfulla valresultatet 2013 – från 41,5 procent till måndagens bottennotering 30 procent.

Partistrategerna har förstått att så här kan det inte pågå och den 24 juni, på midsommarafton, ska de två partierna rensa luften på ett sammanträde bakom lyckta dörrar.

Mötet äger symboliskt nog varken rum i Berlin eller i München utan på neutral mark – i Potsdam strax söder om huvudstaden.

Jan Lewenhagen jan.lewenhagen@dn.se "

"Världens fem mäktigaste kvinnor

1 Angela Merkel, tysk förbundskansler.

2 Hillary Clinton, amerikansk presidentkandidat för Demokraterna.

3 Janet Yellen, chef för den amerikanska centralbanken.

4 Melinda Gates, driver Gates-stiftelsen tillsammans med sin make Bill.

5 Mary Barra, vd för General Motors. Källa: Forbes "

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

"Säkerheten största frågan inför EM

Frankrike förbereder sig på fotbollsfest – men också på möjliga terrorhot riktade mot evenemanget. Säkerhetsinsatsen sägs vara den största någonsin vid ett idrottsevenemang och kommer att få konsekvenser för besökarna.

Soldater beväpnade med automatvapen patrullerar bland turister och försäljare. Med fokuserade blickar söker de kamouflageklädda männen av folkmassan efter möjliga hot.

Scenen som utspelar sig mellan Eiffeltornets väldiga pelare har blivit en vanlig syn i Frankrike sedan fjolårets blodiga terrordåd som kostade över 140 människor livet. Undantagstillståndet som infördes efter attackerna gäller fortfarande, och med fotbolls-EM inpå dörren är säkerhetsfrågan hetare än någonsin.

– Det är ett verkligt hot. Vi måste vidta alla försiktighetsåtgärder för att säkerställa att turneringen blir en framgång. Och det kommer den att bli, har Frankrikes president François Hollande sagt.

I en resevarning från USA:s utrikesdepartement pekades den "fanzon" som byggs vid foten av Eiffeltornet ut som en av riskplatserna för ett terrordåd under fotbolls-EM. I fanzonen kommer supportrar att kunna träffas och se på matcherna på storbilds-tv. Anläggningen ska som mest klara av att ta emot 90 000 personer, vilket är mer än nationalarenan Stade de France.

Fanzonen har blivit vilt omdebatterad i fransk politik. I ett brev till inrikesministern Bernard Cazeneuve ska Paris polischef ha skrivit att landets poliser är utarbetade och att fanzonen vid Eiffeltornet borde stängas vid matcher i Paris. Uttalandet har fått stöd av Frankrikes förre president, oppositionsledaren Nicolas Sarkozy.

– Polisen har andra saker att göra, med den risk som råder, än att hålla ett öga på fanzoner, dundrade han i en intervju nyligen.

Men inrikesministern dementerar polischefens uttalande och Frankrikes premiärminister Manuel Valls har avfärdat den amerikanska varningen gällande mästerskapet som ”substanslös”. Tvärtom är den officiella linjen att det inte finns något specifikt terrorhot mot mästerskapen.

Trots det kommer 90 000 personer jobba med säkerheten runt evenemanget. Av dem är 77 000 poliser och gendarmer och 13 000 väktare anställda av privata säkerhetsföretag. Till det kommer cirka 1 000 volontärer att bistå i arbetet.

Dessutom finns det sedan terrordåden förra året 10 000 militärer i insats. En del av dem kommer att arbeta med EM.

Insatsen har kallats den största någonsin vid ett idrottsevenemang.

Det rejält tilltagna säkerhetspådraget är ett hett samtalsämne även utanför politiken. Parisbon Sebastien Laurent är en av många som reagerar på den kraft Frankrike möter hotet med.

– Säkerheten börjar nå extrema nivåer, säger han.

I en fransk opinionsundersökning från förra veckan svarade 64 procent av de tillfrågade att de inte vill att fanzonerna ska stängas, även om många ser en risk med att gå dit.

Sebastien Laurent, som till vardags är fotograf i den franska armén, besöker Eiffeltornet tillsammans med sin fru och två döttrar. Han blickar ut över den välansade parken Champ de Mars som inom kort kommer att fyllas med fotbollsentusiaster.

Han har fullt förtroende för säkerhetsarbetet.

– Jag tror att polisen och soldaterna kommer göra ett bra jobb med att hålla platsen säker. Men de är trötta. Se bara så fokuserat de jobbar, säger han och pekar mot de kamouflageklädda männen.

Men även om Sebastien Laurent bor i en av huvudstadens förorter har han inga planer på att ta sig in till fanzonen för att se matcherna där.

– Jag kommer följa EM, men hemifrån. Det kommer att bli alldeles för mycket folk här, säger han.

Även taxichauffören Rakesh Behari säger att han är tveksam till om han kommer att se någon match i fanzonen, eller på plats på någon av stadens arenor.

– Det här med säkerhet är svårt, man kan ju inte alltid vara 100 procent säker. Om jag hinner så kommer jag nog åka till fanzonen, men det kan bli svårt med mitt jobb.

Parisbon Béatrice Mauduit tror för sin del att fransmännen inte låter sig skrämmas av terrorhotet. Hon bor i ett av husen bredvid fanzonen och är på väg ut på en joggingtur i de fashionabla kvarteren runt parken när DN träffar henne.

– Vi är mer rädda för strejkerna än för säkerheten runt fotbolls-EM. Vi tar tunnelbanan till jobbet och fortsätter som vanligt med våra liv, säger hon.

Varför tror du att ni inte är rädda?

– Vi är fransmän. ”C’est la vie” (sånt är livet), svarar hon kort innan hon springer vidare.

På måndag spelar Sverige sin första match mot Irland på Stade de France i Paris. På plats i den franska huvudstaden finns just nu nio svenska poliser. De har till uppgift att bistå fransk polis vid gränserna samt att vara en del av underrättelsearbetet på EM. Poliserna ska även fungera som en kommunikationslänk mellan franska myndigheter och svenska fans.

De svenskar som planerar att besöka Frankrike under matcherna bör vara förberedda på att de kan bli föremål för personkontroller, enligt Carolina Paasikivi, operativ koordinator vid gruppen.

– Det ska man vara beredd på överallt i Frankrike. Undantagstillståndet innebär att man gör fler kontroller, vilket man har ökade befogenheter för. Så man ska bära med sig id-handlingar, säger hon.

Carolina Paasikivi anser att fransk polis är väl förberedd på attacker och andra händelser. Gällande säkerheten på arenorna och i fanzonerna säger hon:

– Det kommer att vara ungefär likvärdiga kontroller vid fanzonen som vid arenan. Runt arenan kommer man inte att släppa in personer utan biljetter och vi har fått lite olika uppgifter om det även kommer att göras id-kontroller. I fanzonerna kommer man att kontrollera medhavda saker, säger hon.

Kristoffer Törnmalm kristoffer.tornmalm@dn.se “

“Fakta. Säkerheten i siffror
90 000 personer kommer att delta i säkerhetsarbetet.
77 000 av dem är poliser.
13 000 är privata säkerhetsvakter.
10 000 är militärer är sedan tidigare involverade i säkerhetsarbetet.
2,5 miljoner besökare väntas till EM.
51 matcher kommer att spelas vid sammanlagt 10 arenor runt om i Frankrike.”

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“ Zlatan redo för nya storverk i Paris

Han lämnade Paris ”som en legendar” Nu är Zlatan Ibrahimovic tillbaka i den franska huvudstaden, redo att leda Sverige i EM-premiären mot Irland. – Legendaren kan fortfarande leverera, sade stjärnan dagen före drabbningen på Stade de France.

Paris. Gästtyckaren. ”Fasta situationer kan ge irländskt mål” Det kommer att bli en tight match. Tycker inte att det är några större skillnader mellan lagen, bortsett från att Zlatan är den enda världsspelaren som kommer att finnas på planen. Det irländska laget och de irländska fansen hoppas att han kommer att ha en ”quiet day”. Själv tror jag att fasta situationer kan ge ett irländskt mål.

Zlatan Ibrahimovic tog farväl av Paris och klubblaget Paris Saint-Germain i slutet av maj.

Då, i den franska cupfinalen mot Lyon, gjorde han två mål på Stade de France.

Nu, drygt tre veckor senare, är den blågula anfallsstjärnan tillbaka på samma arena. I den svenska lagkaptensbindeln.

Dagen före EM-mötet mot Irland höll Ibrahimovic presskonferens i premiärarenans innandöme.

En utländsk journalist refererade till Zlatans uppmärksammade uttalande från i våras, att han lämnar Paris ”som en legendar”, och frågade svensken vad som driver honom att fortsätta.

– Legendaren kan fortfarande leverera, blev det korta och snabba svaret.

Zlatan Ibrahimovic delade podium med förbundskapten Erik Hamrén. Men att det var Zlatan som var huvudperson dagen före match rådde inget tvivel om.

– Vi är inte här för att se andra spela fotboll, vi är här för att vi ska spela fotboll, sade Zlatan när frågorna från salen avlöste varandra.

– Framför allt vill vi öppna turneringen bra. Sen tar vi en match i taget, det är ingen lätt grupp, vi är inte favoriter. Men vi ska göra allt vi kan för att ta oss vidare.

”Ibra” fortsatte apropå anspänningen och premiärnerver i truppen:
– Det är klart att det är mycket press på oss. Men den största pressen har väl jag, och den kommer från mig själv. Och jag tar på mig den rollen.

– Det finns ingen större sak än att spela EM med sitt land. Men alla som är med i truppen kommer ge inte 100, utan 200 procent.

EM i Frankrike är speciellt. Det återkom den tidigare PSG-stjärnan till gång på gång. På en fråga vad som skiljer hans känsla nu från den inför EM 2012 svarade han:
– Den stora skillnaden är väl att vi spelar i Frankrike. Att jag kommer med mitt land hit och spelar. Jag har ju haft mitt hem här de senaste fyra åren.

Hans facit på Stade de France, då?

– Matcherna jag har spelat här har gått bra, om man säger så, tillade Zlatan med ett leende.

Zlatan Ibrahimovic har gjort mål i tre EM-slutspel i rad (2004, 2008 och 2012) och kan bli den förste att näta i fyra raka turneringar. Enligt uppgifter till DN, från väl insatta källor, är sommarens EM dock 34-åringens sista framträdande i a-landslaget.

– Min egen målsättning är att njuta, sade han på söndagen.

– Jag känner mig fortfarande jävligt stark. Jag går in i turneringen med en bra säsong bakom mig.

Vem är favorit, Sverige eller Irland?

– Det känns som 50–50. De har ett bra lag, vi har ett bra lag. De kan kriga, vi kan kriga. Vi får se vad som händer. Allt avgörs på planen.

Lisa Edwinsson lisa.edwinsson@dn.se “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Sverige har flest Brexitskeptiker

Svenskarna är mest skeptiska till Brexit, visar en undersökning i tio EU-länder. Nio av tio svenskar tror att ett brittiskt utträde är dåligt för EU.

I undersökningen från amerikanska Pew research center hamnar svenskarna i mittfåran när det gäller euroskepticism, men i topp när det handlar om oron för en Brexit.

Hela 89 procent av svenskarna tror att ett brittiskt utträde vore dåligt för unionen. I Frankrike anser sex av tio att Brexit är dåligt och en tredjedel att det vore bra om britterna lämnade EU. Svenskarnas Brexit-skepticism styrks av DN/IPSOS mätning från i maj då sex av tio ansåg att Brexit påverkar Sverige negativt.

Den amerikanska undersökningen bland dryga 10 000 européer visar även att synen på EU blivit allt mer negativ de senaste tio åren. I Sverige är 44 procent negativa till EU, i Grekland hela 71 procent.

En stor majoritet av de tillfrågade är särskilt kritiska till hur EU hanterat flyktingfrågan och missnöjet är också stort med hur EU sköter ekonomin. Nära hälften av svenskarna, 47 procent, vill låta länderna bestämma mer själva i vissa frågor.

Jessica Ritzén jessica.ritzen@dn.se “

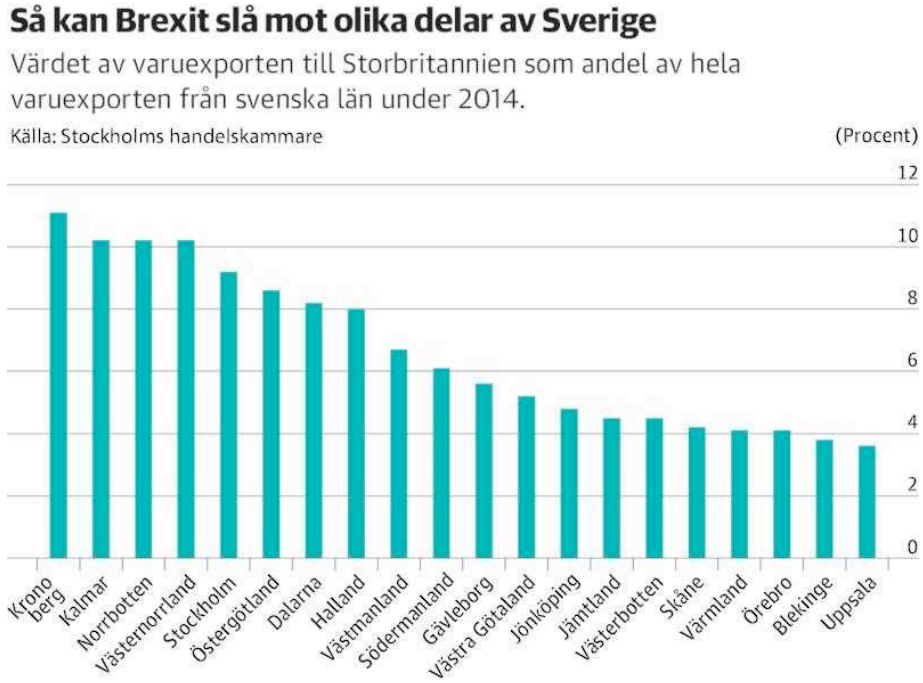

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“ Johan Schück: Sverige saknar en plan för livet efter Brexit

Sverige förlorar på ett brittiskt EU-utträde. Folkomröstningen vid midsommar omfattar även oss. Brexit skulle bli ett hårt slag mot frihandeln som svenska ekonomin är så beroende av.

Nedräkning pågår: nu är det mindre än två veckor kvar till brittiska folkomröstningen om EU-medlemskapet. Utgången är oviss, särskilt som opinionsmätningarna pekar åt olika håll. Mycket beror på vilken sida som lyckas bäst med att få sina anhängare att rösta.

På midsommarafton presenteras resultatet och det är fullt realistiskt med ett utfall som innebär Brexit – att majoriteten vill att Storbritannien ska lämna EU. Följderna blir då dramatiska för ekonomin, både omedelbart och på längre sikt.

Finansmarknaderna reagerar genast, på ett sätt som berör Sverige. Brittiska pundet väntas falla kraftigt, vilket i så fall får andra valutor, som kronan, att skjuta i höjden. Valutaraset får troligen räntorna att stiga i Storbritannien, medan det hos oss kan bli fråga om ännu lägre marknadsräntor än hittills.

Riksbanken, liksom andra centralbanker, håller hög beredskap för att ingripa. Viktigast är att förhindra att marknadsoron utlöser väldiga kapitalrörelser som i förlängningen kan driva fram en global finanskris.

Vid starka marknadsrörelser som inte verkar bli hastigt övergående kan det bli fråga om både valutainterventioner och ändrade styrräntor. Sverige kan få ännu mer minusränta än den nuvarande, minus 0,50 procent.

Såvida en akut kris kan undvikas, vilket är det troligaste, blir det i stället mer långsiktiga följder av Brexit som ska hanteras. Om Storbritannien lämnar EU betyder det att den nuvarande tullunionen med bland annat Sverige upphör.

Chansen finns visserligen att det skapas ett frihandelsområde, av det slag som EU har med Norge.

Men detta framstår i dag inte som mest sannolikt, eftersom Storbritannien i så fall även framgent måste anpassa sig efter olika EU-beslut. Det är ju detta som Brexit syftar till att britterna fortsättningsvis ska slippa.

Därför får man räkna med att det uppstår en del handelshinder mellan Storbritannien och Sverige. Hur stora dessa blir går dock inte att säga på förhand.

Innebörden är ändå att svenska företag får svårare på den marknad som i dag tar emot över 7 procent av Sveriges export, värd cirka 85 miljarder kronor per år. Stor-britannien räknas som Sveriges fjärde handelspartner när det gäller varor och tjänster.

Handeln mellan Sverige och Storbritannien kommer givetvis inte att upphöra. Men omfattningen kan påverkas, vilket i så fall slår hårdast mot vissa svenska företag och regioner.

Bland företag med stort beroende av Storbritannien kan nämnas Skanska, Mölnlycke, SCA, Astra Zeneka, Getinge, H & M, Trelleborg, Volvo, Stora Enso och Billerud Korsnäs, som alla har mer än 5 procent av sin försäljning där.

Kronobergs län är det län i Sverige där störst andel av exporten, cirka 11 procent, går till Storbritannien. Därefter kommer Kalmar län, följt av Norrbottens, Västernorrlands och Stockholms län (se grafiken).

Andra kopplingar är att brittiska företag kommer som trea bland utländska direktinvesterare i Sverige, med tillgångar på mer än 300 miljarder kronor. De svenska investeringarna i Storbritannien gäller bland annat banksektorn, där Handelsbanken har byggt upp ett stort brittiskt kontorsnät.

Hur sådana investeringar påverkas av Brexit är dock osäkert, liksom läget är för exportföretagen. I Sverige har man hittills valt att tala relativt litet om dessa frågor – eller att hoppas på det bästa.

På många håll verkar man vara ganska dåligt förberedd inför ett brittiskt EU-utträde. Att ett sådant dröjer till minst två år efter folkomröstningen är en klen tröst. En del av följderna visar sig betydligt snabbare, däribland att Storbritannien ger upp sitt inflytande i EU.

Sverige kan då inte längre hoppas på brittisk draghjälp inom EU när det gäller att hävda frihandel och konkurrens. I stället får man vara beredd på att protektionistiska krafter växer sig starkare i Europa.

Länder som inte har gått över till euron har en sårbar position inom EU. Utan Storbritannien i sällskapet riskerar Sverige att hamna ännu mer vid sidan om.

Hittills saknas en svensk plan för livet efter Brexit, trots att behovet borde vara alltmer uppenbart.

Johan Schück johan.schuck@dn.se “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“Oron växer – OECD varnar för Brexit-chock

Oron stiger inför britternas folkomröstning om EU-medlemskapet om två veckor. Nu ger OECD uttryck för sina farhågor i en ny rapport. Storbritanniens EU–medlemskap har bidragit till landets ekonomiska tillväxt.

Ett utträde ur EU vore förödande för Storbritannien, konstaterar OECD. Om Brexit blir verklighet kommer Storbritanniens BNP om fyra år att vara tre procent lägre än om landet blir kvar som EU–medlem. Scenariot spås bli ännu värre vid 2030, med fem procents lägre BNP än vid fortsatt medlemskap, enligt OECD.

Ett brittiskt utträde skulle inte bara slå mot brittisk ekonomi utan också ha negativ inverkan på BNP i resten av OECD–länderna, särskilt andra EU–länder, enligt undersökningen.

Brexit hotar en redan sårbar global ekonomi som sitter fast i en fälla av låg tillväxt. För att få utvecklingen på rätt spår med högre tillväxt krävs samarbete EU–länderna emellan när det gäller bland annat skatte– och valutapolitik.

”Om vi inte agerar för att få igång produktivitet och potentiell tillväxt, så kommer både yngre och äldre generationer vara illa ute”, säger Catherine L Mann, chefsekonom vid OECD, i ett pressmeddelande, och framhåller att unga har lidit nog av den ekonomiska krisen. Sämre karriärmöjligheter för de unga och lägre pensioner för de gamla, är hennes dystra prognos om Storbritannien lämnar sitt EU-medlemskap.

Brexit skulle resultera i förlorade utländska investeringar i Storbritannien och därmed hämma produktionen av arbete. Ett utträde skulle också försvaga landets tillgång på kvalificerad arbetskraft, hävdar OECD.

TT “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Stanna eller lämna EU – det är frågan

DN i Storbritannien

○ Inför folkomröstningen den 23 juni är opinionsläget i Storbritannien helt jämnt mellan anhängare och motståndare till EU-medlemskapet.

○ För de som vill lämna EU handlar omröstningen främst om invandring – och de tre miljoner EU-medborgare som finns i skärselden mellan de två lägren.

○ DN:s korrespondent Pia Gripenberg berättar historien om hur idén om att lämna EU föddes.

Andrzej Gaj behövde bara fem minuter för att bestämma sig när samtalet kom från hans vän på Irland. Det var precis ett sådant här jobberbjudande som Andrzej förberett sig för de senaste tre åren.

Varje kväll när han kom hem från sitt arbete på kraftstationen i Rybik i södra Polen gick han direkt till sitt rum, stängde dörren, satte på datorn och försökte på egen hand lära sig engelska. Under en halvtimme fick ingen störa honom.

– Min kompis ringde och berättade att han kände till ett jobb - i England som passade mig. Nästa dag gick jag till chefen och sade upp mig. I Polen såg jag ingen framtid, säger Andrzej Gaj.

Det här var i oktober 2004, ett halvår efter att Polen som ett av åtta nya medlemsländer från östra Europa anslutit sig till EU och den brittiska

arbetsmarknaden öppnats för öst-européerna. Två veckor senare landade Andrzej Gaj i Storbritannien.

Då hade Kasia Kendzia redan varit i London i drygt ett år. Hon kom hit genom ett studentvisum. Medlemskapet gjorde att hon blev kvar.

– På våren 2004 började jag plötsligt höra polska på gatorna och i bussarna, särskilt runt stationen vid Victoria dit alla kom. När min pojkvän kom tillbaka efter en resa i juni och berättade hur enkelt det var att komma in i Storbritannien förstod jag själv effekten av att vi var med i EU, säger Kasia Kendzia.

När hon flyttade till Storbritannien gick en buss i veckan från Wroclaw, den stora staden nära hennes hemort. Allt ändrades med EU. Det blev fler turer och fler bussbolag. Några dagar före julafton 2005 packade Kasia Kendzia resväskan för att besöka sin familj hemma i Polen.

– När jag kom till Victoria Station stod där 20 fullastade bussar som alla skulle dit. Då tänkte jag ”oj, vi är nog ganska många här”, berättar hon.

Dåvarande Labourregeringen hade 2004 planerat för att 15 000 personer skulle komma årligen från östra Europa. Oändligt många fler dök upp. Två år efter EU-utvidgningen hade runt 600 000 östeuropéer flyttat till Storbritannien och strömmen av arbetsvilliga bara fortsatte att öka.

Hur många som bor här i dag vet ingen säkert, men uppskattningsvis bor cirka tre miljoner EU-medborgare i Storbritannien. Cirka 1,6 miljoner av dem antas ha kommit hit mellan 2006 och 2014.

För den lilla hårda kärna av EU-kritiker som alltid funnits i Storbritannien blev invandringen ett gyllene tillfälle att försöka uppbåda en större opinion mot medlemskapet. Det har den lyckats med. För dem som planerar att i folkomröstningen den 23 juni rösta för Brexit, att Storbritannien lämnar EU, är invandringen den avgörande frågan.

•••

– Ukip kommer att vinna solklart. Partiet skulle kunna ställa upp med en häst som kandidat och ändå segra. Eller med dig!

Pensionären David skrockar åt sitt eget skämt och tar en ny klunk öl. Jag är i en pub en småregnig och blåsig måndagskväll i Boston i grevskapet Lincolnshire i östra England. Det är december 2014 och om ett halvår ska britterna välja nytt parlament och premiärminister.

David röstade tidigare konservativt. Nu ska han rösta på EU- och invandringskritiska United Kingdom Independence party, Ukip. Han gör det eftersom han inte längre känner igen sin stad och sitt land.

Ukips viktigaste fråga är att ta Storbritannien ur EU och partiet är landets största politiska förändring de senaste 20 åren. Trots ett valsystem som gör det oerhört svårt för nya partier har Ukip lyckats med bedriften att bli landets tredje största, mätt i antal väljare, efter konservativa Torypartiet och social-demokratiska Labour.

Utanför puben hänger den vita S:t George-flaggan med sitt röda kors. Inne är möblerna traditionellt brunmurriga. Några yngre män spelar biljard och slänger käft.

I kvarteret intill är stämningen mer helig. I Bostons katolska kyrka, S:t Mary, har kvällens gudstjänst på polska precis avslutats. Kyrkan har fått en renässans sedan Polen gick med i EU 2004. På söndagar hålls mässa vid tre olika tillfällen för att alla polacker ska få plats.

Boston är ett av flera samhällen i jordbruksområden i Storbritannien som haft en kraftig inflyttning av medborgare från östra Europa. För staden har de varit en ekonomisk injektion. Arbetslösheten är låg. Utbudet av butiker är stort, Marks & Spencer har fortfarande kvar sitt varuhus. Staden växer, men utvecklingen sker till ett pris som alla inte är redo att betala.

Den aldrig sinande strömmen av billig importerad arbetskraft har gjort att livsmedelsindustrin expanderat. Polacker, bulgarer, letter och rumäner står redo att rycka in med kort varsel under arbetstoppar och jobbar nätter och helger.

På 1970- och 80-talen kom irländarna till Lincolnshire för att säsongsarbeta sommar och höst. När växthusen och packningsanläggningarna blivit fler bor arbetarna i stället här året runt, slår rot och skaffar familj.

Följden blir att föräldrar märker att det är trångt i skolorna, de sjuka att det är trångt på vårdcentralen, de som letar bostad att huspriserna stigit och utbudet minskat. Kommunen får anställa extrapersonal för att slussa in elever med dåliga kunskaper i engelska. De nyöppnade butikerna säljer utländska korvar, bröd och konserver som saknar etiketter på engelska. Parkeringsskyltar utanför skolor är på olika språk.

Det är den utvecklingen som David på puben ogillar. Han tycker att för många har kommit för snabbt, att de inte anpassar sig till det brittiska samhället och han skyller på EU.

När det gäller inflyttningen ger statistiken honom rätt. Enligt folkräkningen 2001 var den största utländska gruppen i Boston 249 stycken tyskar, någon promille av invånarna. Vid räkningen tio år senare, 2011, var 15 procent födda i ett annat EU-land. Omkring 6 500 invånare i staden hade sina rötter i just östra Europa.

Mönstret är snarlikt, om än inte lika dramatiskt, på andra håll i Storbritannien där företag vill ha billig arbetskraft.

Att östeuropéerna betalar skatt och som grupp bidrar mer till Storbritanniens ekonomi än de belastar den, spelar mindre roll för David. Många andra väljare tror för övrigt inte på det, utan är övertygade om att invandrare kommer till Storbritannien för att leva på bidrag.

Ukip lockar väljare i gruppen som statsvetarna kallar för ”left behinds”; de som hamnar på efterkälken och ser få fördelar med teknikutveckling och globalisering. De invånare som inte utnyttjar billig arbetskraft för att renovera sitt hus, utan tvärtom ser att lönerna hålls tillbaka av ökad konkurrens.

Andra starka fästen för Ukip är områden med nästan inga invandrare alls, men där den gemensamma nämnaren är att invånarna ofta är lågutbildade, äldre och konservativa. De längtar till 1950-talet, före samkönade äktenskap och innan afrikaner och asiater från forna kolonier kom till Storbritannien.

Som rätt nyvald partiledare för konservativa Tories avfärdade David Cameron Ukip som en samling ”knäppskallar, virrpannor och smygrasister”.

Partiet är fortfarande pestsmittat av många väljare. Till exempel fick pensionären David i Boston fel om valutgången. Invånarna där röstade konservativt 2015. Ukips kandidat vann inte.

Men ”knäppskallarna” drev Tories att bli mer invandringskritiska och gav luft under vingarna åt den EU-kritiska högerflygeln i Camerons eget parti.

•••

Fredagen den 2 maj 1997 har gått till historien som en av Tories allra sämsta dagar. I strålande försommarväder har britterna dagen innan gått till vallokalerna och tydligt visat att de tröttnat på John Major och hans parti som alltid träter om EU. De har valt New Labour och karismatiska Tony Blair till premiärminister. Resultatet för Tories är det sämsta sedan partipolitiken föddes 1832.

Lite i skymundan av maktskiftet i Westminster sticker resultatet i valkretsen Salisbury i södra England ut. Där har en 33-åring som heter Nigel Farage fått 5,7 procent av rösterna. Han representerar ett parti som få då hört talas om – Ukip.

EU-frågan har bubblat under valrörelsen, vilket främst beror på fransk-brittiska miljardären James Goldsmith och hans Referendum party. Goldsmith är företagare, ledamot i Europaparlamentet för franska L’Autre Europe och dessutom en kvinnokarl som ständigt skapar rubriker i kändispressen. Enda syftet med Referendum party är att hålla en folkomröstning om EU-medlemskapet.

Till skillnad från Ukip har Referendum party gott om pengar, kan bygga en partiorganisation och har lockat till sig skådespelare, företagare och före detta Torypolitiker. James Goldsmith marknadsför sitt parti hårt. Fem miljoner brittiska hushåll har fått en video med posten där partiet varnar för en Europeisk superstat. I tidningar provocerar han med annonser som ”Möt Storbritanniens regering” där han radar upp bilder på EU-kommissionen, däribland svenska Anita Gradin.

Senast britterna folkomröstade var 1975, om dåvarande EG. En entusiastisk kampanjarbetare var konservativa partiledaren Margaret Thatcher, som bar en tröja med medlemsländernas flaggor. Hon, liksom i stort sett hela partiet, var övertygad EG-anhängare. I deras ögon handlade sammanslutningen om handel, inte politik.

När Thatcher några år senare blev premiärminister, fått smeknamnet Järnladyn och emellanåt dängde sin handväska i bordet för att understryka sina argument, blev hon mer skeptisk till EG. När andra medlemsländer ville fördjupa samarbetet varnade hon för en Europeisk superstat.

Hennes parti var inte lika kategoriskt. Margaret Thatcher hamnade på kant med delar av sin regering, vilket bidrog till hennes fall och sedan dess har Tories varit splittrat i Europafrågan.

James Goldsmiths Referendum party appellerar 1997 till just EU-skeptiska Tories. Valresultatet blir ändå en besvikelse, bara tre procent av rösterna.

Ukips Nigel Farage har haft tur. I hans valkrets Salisbury har Referendum party inte ställt upp med en kandidat. De EU-skeptiska rösterna har därför inte splittrats.

Några månader efter brittiska valet dör James Goldsmith. Änkan har ingen som helst lust att finansiera ett parti och Referendum Party avlider det med. Men aktivisterna, vart ska de ta vägen? Ukip öppnar raskt sin välkomnande famn.

•••

– **Min strategi fungerade**. Syftet med Ukip var att sätta press på Tories att ta oss ur EU, säger en nöjd Alan Sked på telefon från norra Skottland.

Alan Sked grundade Ukip. Det hörs på rösten att han dessa skälvande dagar väldigt gärna vill vara i Londons politiska maktcentrum och delta i debatten.

Alan Sked är professor i internationell historia vid London School of economics, LSE. I sitt överbelamrade arbetsrum på skolan har han fortfarande kvar kopior på ansökningshandlingar för att bli medlem i Ukip. Under 1980-talet var han ansvarig för LSE:s Europaprogram och till en början hängiven EU-anhängare.

– Men jag mötte så många europeiska byråkrater och politiker att jag till slut bestämde mig för att detta är helt galet. Det kostar för mycket, är odemokratiskt och det finns ingen anledning att vara med, säger Alan Sked.

Droppen blev en italienare från EU-kommissionen som besökte LSE för att visa var vägnät skulle byggas.

– Han var den fetaste karl jag sett och han struttade omkring och pekade på kartor. ’Irländarna vill bygga vägar här på västkusten, men jag säger nej. De ska byggas på östkusten. Alla vägar ska leda till Bryssel’. Sedan pekade han på Grekland och sade ’grekiska regeringen vill bygga här, men jag säger nej. Alla vägar måste leda till Bryssel’, Då tänkte jag att nu får det vara nog.

Alan Sked och några kollegor grundade en organisation som 1993 omvandlades till Ukip. Akademikerna kunde möjligen skriva partiprogram, men de var inga stjärnor på att driva kampanjer.

LSE-professorn avskyr nuvarande Ukip-ledaren Nigel Farage, som han klassar som rasist, och hur Ukip förändrats. Partiet borde till exempel aldrig ha satt sig i Europaparlamentet eftersom det legitimerar EU, enligt Sked.

Ändå är det Europavalen som räddat Ukip genom åren – det är i Europaparlamentet Nigel Farage började skadeskjuta EU. Brittiska väljare har sällan ansett Europa och EU vara en viktig fråga, men när

det varit dags för EU-val har EU-skeptiker passat på att överge sina vanliga partier för att rösta på Ukip.

I Europavalen har Ukip gradvis ökat röstandelen och 2014 blev man störst med 26,6 procent.

I valen till parlamentet i Westminster har Ukip haft svårare med sin enfrågepolitik. 2005 och 2010 fick partiet två respektive tre procent. Sedan dess har taktiken ändrats och stödet ökat.

Nigel Farage och hans strateger har breddat partiprogrammet. Redan inför parlamentsvalet 2010 började Ukip tala mer om invandring som sådan och mindre om EU. Det har sjunkit in hos allt fler.

– Ukip kopplade ihop EU-skepsisen med invandringen. Nu kampanjar man som ett parti som både är mot EU och mot invandring. Det har öppnat upp för många fler väljare, säger professor Matthew Goodwin som skrivit flera böcker om Ukip.

Sedan 2011 har Ukips opinionssiffror ökat samtidigt som EU har eurokris och flyktingkris. Partiet har numera ledamöter i många regionala fullmäktige. I parlamentsvalet 2015 blev man tredje största parti med 15 procent av rösterna. Valsystemet gör dock att man bara har en parlamentariker.

•••

Äntligen stod premiärministern i talarstolen! Till slut var det dags för David Cameron att hålla Talet. Det stora. Det som skulle staka ut framtiden för Storbritannien i Europa och som alla väntat på. Först skulle det hållas i Tyskland, sedan i Nederländerna. Nu den 23 januari 2013 skulle Cameron framträda på amerikanska informationsföretaget Bloombergs kontor i Londons finansdistrikt.

Med kort varsel hade medier och EU-diplomater kallats dit: var på plats 7.30, talet ska hållas 8.00.

Redan före klockan sju på morgonen köade tv-kanalerna för att komma in och rigga sina kameror. De politiska reportrarna hade fått veta att premiärministern bara tänkte ta enstaka frågor och därför dragit lott om vem som skulle börja.

EU-diplomaterna droppade in, bjöds på frasiga croissanter och blaskigt kaffe.

Så klev David Cameron upp på scenen, mörk kostym, vit skjorta, lila slips. Bakgrunden var ljusblå med texten ”Storbritannien och Europa”. Den eländiga EU-frågan som splittrat Tories och fällt tidigare ledare förföljde även David Cameron. Nu dessutom påhejad av Ukip som gått framåt i opinionsmätningarna. Cameron ville en gång för alla få den ur världen.

Talet är ett av de bästa som David Cameron har hållit och i grunden en hyllning till Europeiska unionen. Efter en inledning om hur viktigt EU varit för fred och samarbete och om britternas roll i Europa, tittar han efter 25 minuter rakt in i kameran och säger orden som några av hans rådgivare och flera EU-politiker varnat honom för: ”Jag vill ha en folkomröstning”.

Men innan den hålls ska Storbritannien förhandla till sig ett nytt avtal med EU för bättre villkor. Folket ska få säga ja eller nej till det.

Vid EU-toppmötet i februari i år blev ledarna, efter hårda nattmanglingar, överens om hur Storbritanniens nya relation med EU ska se ut. Men David Cameron hann bara pusta ut i något dygn innan det stod klart hur splittrat hans parti är.

Sju ministrar i hans regering förklarade snabbt att de skulle kampanja för Brexit.

Sedan kom den riktiga kallduschen. Londons borgmästare Boris Johnson sade till ett medieuppbåd utanför sin bostad att han skulle ansluta sig till regeringsrebellerna.

Flera av Johnsons vänner och medarbetare blev chockade. Han hade ju lovat dem att kampanja för att landet skulle bli kvar! Med honom på sin sida skulle utgången vara i stort sett given för EU-anhängarna. Boris Johnson är nämligen Storbritanniens mest populära politiker.

Boris Johnson ställningstagande i EU-frågan tolkades omedelbart av politiska tyckare som att han aspirerar på att ta över som partiledare (och premiärminister) efter David Cameron. För Cameron är Brexit-omröstningen därmed en fråga om politisk överlevnad.

Cameron sliter nu hårt för att Storbritannien ska stanna i EU. Han är ständigt ute och håller tal. Problemet är att han tidigare, sedan han blev partiledare 2005 och premiärminister 2010, inte ansträngt sig alls för att väljarna ska uppfatta att EU innebär något positivt.

I ett försök att blidka sitt parti har Cameron genom åren klagat på kostsam EU-byråkrati, krångliga regler och bidragssökande medborgare från östra Europa. Han har dessutom pläderat för att Turkiet med sina 77 miljoner invånare ska bli EU-medlem.

Boris Johnson och andra konservativa, som tidigare motiverade sitt EU-motstånd med att det handlar om brittiskt självstyre, har förstått att Brexit-vägen går via invandringsfrågan. Den har hamnat högst även på deras agenda.

•••

Polacken Andrzej Gajs många språktimmar vid datorn var inte mycket värda när han började arbeta på en lastbilsfabrik utanför Hull hösten 2004.

– Det var en chock. Jag förstod ingenting. I Polen talar kanske tio procent slang. Här är det 90 procent. Dessutom är engelsmännen sarkastiska. Jag blev helt stum över vad de sade, visste inte hur jag skulle svara, säger han och ler åt minnet.

Med hjälp av en ordbok som han bar med sig första tiden och arbetskamrater har Andrzej Gaj nu ett språk som gör honom hemmastadd i regionen. Han säger inte ”my” utan ”mi” om sina lads (söner) och plants (växter).

Efter ett år på fabriken slutade Andrzej Gaj och fick i stället jobb i sitt gamla yrke som elektriker. Nu har han egen firma.

Kasia Kendzia insåg snabbt att hon måste skaffa extrajobb för att kunna ha råd att studera i London. Hon hamnade i en matbutik. Sedan två år tillbaka är hon chef för ett bageri som säljer glutenfritt bröd.

Båda har arbetskamrater som planerar för att rösta för Brexit.

– Jag förstår inte hur de tänker. Landets ekonomi lär försämras rejält. Exporten och importen kan helt enkelt inte fortsätta som vanligt, säger Andrzej Gaj.

– De äldre på mitt jobb tycker att London har blivit smutsigare, att det blivit fler tiggare och hemlösa. De vill ha tillbaka sin stad som den var tidigare, konstaterar Kasia Kendzia.

Hon funderar en stund:

– Det blir britterna som drabbas om de lämnar. Jag är medborgare i ett land som är kvar i EU och kan välja var jag vill bo och arbeta, men jag vill helst stanna i London.

För Kasia sitter det långt inne att ge upp sitt polska medborgarskap. Hon funderar i stället på att ansöka om permanent uppehållstillstånd.

– Jag är orolig, mina vänner också. Vad händer om vi lämnar Storbritannien för att åka på semester? Får vi komma tillbaka?

Vid en Brexit ska Andrzej Gaj försöka bli brittisk medborgare. Alternativet är att flytta till exempelvis Tyskland, Skandinavien eller utanför Europa.

Han är irriterad på myterna om att polackerna tar britternas jobb eller att de kommit till Storbritannien för bidragen.

– En engelsk arbetskamrat sade att polacker är nationaliteten som är mest arbetslös. Det stämde inte alls när jag kollade. Britterna har större andel som går utan jobb.

På slakteriet i Hull har många av hans landsmän arbetat i flera år.

– Där har de försökt anställa engelsmän, men de flesta slutar efter några dagar eftersom de inte står ut att arbeta i kylan, säger Andrzej Gaj.

Om Storbritannien väljer att stanna i EU ska Andrzej Gaj expandera sitt företag.

– Jag funderar på att anställa en till, säger han.

Kasia Kendzia vill gärna ha barn och när en dröm om att öppna ett eget bageri.

– Den 24 juni, när vi vet resultatet, ska jag sätta mig ned med min pojkvän och planera för framtiden.

Pia Gripenberg pia.gripenberg@dn.se “

“ Så här lyder frågan i folkomröstningen den 23 juni: Ska Storbritannien förbli medlem i Europeiska unionen eller lämna Europeiska unionen?

Stannasidans (Britain stronger in Europe) förlitar sig främst på premiärminister David Cameron.
Deras starkaste argument är:

1 Fri handel med EU gynnar ekonomin. Över tre miljoner brittiska jobb är kopplade till export till övriga EU-länder.

2 Medlemskapet ger rätt att leva, studera och arbeta utomlands, vilket massor med britter gör.

3 Storbritannien kontrollerar redan sin gräns eftersom man inte ingår i Schengen-samarbetet.

Lämnasidans argument

Lämnasidans främsta affischnamn är Londons tidigare borgmästare, konservativa Boris Johnson.
Kampanjens (Vote leave) starkaste argument är:

1 Storbritannien ska sluta sända 350 miljoner pund (4 miljarder kronor) varje vecka till EU. Pengarna ska i stället användas på hemmaplan.

2 Utanför EU kan Storbritannien sluta egna handelsavtal med andra länder och ha ett frihandelsavtal med EU.

3 Bara genom att ha full kontroll över egna gränsen går det att styra invandringen.

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Tidslinje – från inträde till utträde?

1973. Storbritannien går tillsammans med Danmark och Irland med i EG, som då får nio medlemsländer.

1975. Britterna folkomröstar om att stanna i EG. 67 procent röstar ja, 33 procent nej. Konservativa Tory-partiet röstar i stor utsträckning för EG medan socialdemokratiska Labour är splittrat.

1979. Tories vinner valet och Margaret Thatcher blir premiärminister. Hon driver igenom lägre skatter, ökad marknadsekonomi, vill inte ha en europeisk union och kräver rabatt på medlemsavgiften.

1990. Thatcher tvingas bort bland annat på grund av Europafrågan. John Major efterträder henne.

1992. Tolv medlemsstater skriver under Maastrichtfördraget, fördraget om Europeiska unionen. Det innebär bland annat att euron ska införas.

1993. EU bildas formellt. John Major för en besvärlig kamp mot delar av sin parlamentsgrupp som är emot Maastricht. UK Indepence party bildas av akademiker i London.

1995. Sverige ansluter sig till EU samtidigt som Finland och Österrike. EU har nu 15 medlemsstater.

1997. Labour och Tony Blair vinner en storseger. Han för en Europa-vänlig politik, men har problem med opinionen både inom och utanför partiet när det gäller EU. Storbritannien ställer sig utanför eurosamarbetet.

2002. Euron ersätter valutorna i 12 medlemsländer. Sverige säger i en folkomröstning 2003 nej till euron.

2004. Åtta tidigare länder i östra Europa blir medlemmar i EU, liksom Cypern och Malta, och omfattas därmed av fri rörlighet på arbetsmarknaden. Alla medlemsstater utom Sverige, Storbritannien och Irland har någon form av övergångsregler för att hindra den fria rörligheten.

2005. Labour vinner sitt tredje val i rad. Partiets valmanifest lovar att britterna ska få folkomrösta om blivande Lissabonfördraget, en reformering av Unionsfördraget. David Cameron blir ledare för Torypartiet.

2006. Nigel Farage blir parti-ledare för Ukip.

2007. Storbritannien har infört övergångsregler när Bulgarien och Rumänien blir medlemmar. Tony Blair efterträds av Gordon Brown. Lissabon-fördraget undertecknas. Labours löfte om folk-omröstning fryser inne sedan väljarna i Frankrike och Nederländerna röstat mot fördraget och det ändrats. David Cameron vill ändå ha folkomröstning.

2009. Ukip blir med 16,5 procent näst största parti i valet till Europaparlamentet. Nigel Farage (bilden) avgår som partiledare för Ukip.

2010. De konservativa vinner valet. David Cameron blir premiärminister och bildar regering med Liberaldemokraterna, Storbritanniens mest EU-vänliga parti. Regeringen driver igenom omfattande sparpaket. Farage blir åter ledare för Ukip.

2013. Ukip går framåt i opinionsmätningar. Camerons högerflygel protesterar mot regeringens politik, bland annat om samkönade äktenskap och EU. Cameron lovar att britterna ska få folkomrösta om EU efter nästa val.

2015. Torypartiet vinner egen majoritet i parlamentet. Efter en förhandling med övriga EU-stater om Storbritannien nya villkor för sitt medlemskap utlyser regeringen folkomröstningen till den 23 juni 2016.

Pia Gripenberg pia.gripenberg@dn.se “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“Nejsägare utan plan

Om elva dagar avgörs om Storbritannien ska stanna kvar i EU. Nejsidans argument är osammanhängande och ohederliga.

Första halvtimmen i veckans stora tv-debatt om EU dominerades av invandring, och det är precis så nejsägarna vill ha det. De brukar hävda att jasidan i britternas folkomröstning den 23 juni bedriver skräckpropaganda om ekonomin. Men de som verkligen spelar på rädsla är förespråkarna för utträde, Brexit.

Det stämmer visserligen inte att invandrare tar alla jobb (arbetslösheten är låg i Storbritannien) eller att de bara lever på bidrag, men som fiendebild fungerar det ibland. Arbetare kan känna att de har förlorat på globaliseringen, medelklassen har det så pass bra att den kan chansa på att dra upp vindbryggan. Lämna-kampanjen sprider illusioner om att detta vore smärtfritt, och att exempelvis sjukvård och servicesektor kan bemannas ändå.

Australiens poängsystem låter som ett sätt att välja ut de trevligaste och duktigaste experterna. Men nejsidan kommer aldrig runt det faktum att om Storbritannien ska behålla tillgången till EU:s inre marknad, är ett villkor att acceptera den fria rörligheten av arbetskraft inom unionen. Den har, inom parentes, även britter god nytta av.

Turkiet har blivit nejsidans slagträ. Miljoner turkar väller snart in i landet för att EU tänker ge dem medlemskap inom kort, påstås det. Visst är det sant att Erdogan är en alltmer auktoritär president som spottar på mänskliga rättigheter, och att flyktinguppgörelsen formellt innebär att ett par nya förhandlingskapitel ska öppnas. Men Turkiet har så många kriterier att uppfylla att processen tar decennier, om den någonsin slutförs. Och i så fall har alla medlemsländer veto.

Nejgeneralen Boris Johnson, länge borgmästare i det kosmopolitiska London, var förr alltid positiv till invandring. Och jodå, han ville också ge Turkiet medlemskap i EU. Nu är hans dröm att ersätta David Cameron som Toryledare och premiärminister, men en vingelpetter är knappast lämplig för uppdragen. Storbritannien ska ta tillbaka kontrollen, lyder stridsropet, men själv har han ingen vidare koll.

Vilket slags konservativt parti som blir kvar efter folkomröstningen är oklart. Johnson har attackerat Cameron med personliga påhopp. Energiminister Amber Rudd, som företrädde jasidan i tv-debatten, gav sig i sin tur skoningslöst på Johnson. Bitterheten efteråt kommer att vara enorm, oavsett resultatet.

Labouroppositionen är inte heller mycket att hålla i handen, eftersom även det partiet är djupt splittrat i EU-frågan. Ordföranden Jeremy Corbyn är en vänsterutopistisk övervintrare från 70-talet när han själv röstade nej till medlemskap. Dåförtiden kunde han inte stödja något som gynnade kapitalismen, och grundinställningen är nog densamma. Han har lovat rösta ja, men när han förklarar sig låter det som motsatsen. Och han ställer inte upp i några arrangemang med konservativa ja-anhängare.

Det vilar på Cameron att vinna folkomröstningen. Vägen dit är att hålla fokus på den brittiska ekonomin. Premiär-ministern har rätt i att Brexit skulle ”placera en bomb” under den. I fredags kom ännu en OECD-rapport som varnade för följderna, både på kort och lång sikt, och för både Storbritannien och Europa. Osäkerheten är det man kan vara säker på, och det avskyr investerare och konsumenter.

Mest avslöjande är att nejsidan hävdar att handeln kommer att blomstra efter Brexit, men vägrar att tala om vilken relation till den viktigaste partnern EU som ska eftersträvas. ”Gå ur” är lika lätt att säga som ”ned med allt”. Så värst konstruktivt är det inte.

DN 12/6 2016 “

DN ONSDAG 15 JUNI 2016

“ Brexit talar mot allt förnuft

Mycket mer står på spel i folkomröstningen om Storbritanniens EU-medlemskap än ett enskilt lands relation till unionen. Utgången blir en indikation på styrkan i de känslostormar som nu sveper över både Europa och USA.

Om britterna i folkomröstningen den 23 juni bestämmer att deras land ska lämna EU blir det inte av ekonomiska skäl. De väljer Brexit för att de vill ha obegränsad självständighet, för att de avskyr makthavarna i Bryssel eller för att de vill att migranterna ska återvända hem, men inte för att de väntar sig stora ekonomiska fördelar.

Först såg de som vill lämna EU ut att sitta med två starka ekonomiska kort. Det första var tvånget att bidra med stora nettobelopp till resten av EU, för närvarande 0,4 procent av BNP. Sedan premiärminister Margaret Thatcher begärde ”pengarna tillbaka” 1979 har kostnaderna för medlemskapet totalt överskuggat de ekonomiska fördelarna i allmänhetens ögon.

Det andra kortet var det miserabla ekonomiska läget på kontinenten. Räknat i BNP-tillväxt, sysselsättning eller innovationer släpar andra EU-länder -i genomsnitt efter Storbritannien (och i ännu högre grad USA). Medlemskapet i EU ansågs en gång vara en väg till välstånd, men nu ses det alltmer som ett hinder för framåtskridande.

Men det ekonomiska argumentet för Brexit har i stort sett saknats i kampanjen. Dess företrädare har svårt att förklara vilka handels- eller partnerskapsavtal-, om några, som Storbritannien skulle kunna sluta med EU, än mindre hur de avtalen i så fall blir bättre än det nuvarande arran-gemanget. Det är alltså svårt att hävda att Storbritannien skulle få ekonomisk nettostimulans, eller ens att landet inte skulle lida betydande skada, om det lämnar EU.

Av åtta ekonomiska studier som framlagts nyligen hävdar bara en enda att ett utträde medför stora ekonomiska vinster. Den har, föga överraskande, gjorts av Economists for Brexit och har kritiserats skarpt av resten av ekonomkåren för att sakna en solid analytisk bas.

De flesta undersökningar konstaterar att Storbritannien skulle ta ansenlig skada av att lämna EU. Exportföretagen skulle inte delta lika mycket på den stora inre marknaden och utestängas från avtal som EU har förhandlat fram och som garanterar tillträde till stora internationella marknader. Britterna skulle kunna förhandla fram nya avtal med dessa partner men det tar tid, och i och med att de agerar på egen hand blir deras förhandlingsposition svagare.

Storbritannien skulle alltså handla mindre med såväl EU som med länder utanför unionen. Priserna för råvaror och konsumtionsvaror blir högre och produktiviteten undergrävs av att de brittiska företagen inte är lika integrerade- som tidigare i globala värdekedjor. Kostnaderna mätta i utebliven BNP blir mellan 5 och 20 gånger högre än besparingarna som uppstår genom att inga inbetalningar till EU sker. Det är inga tilltalande utsikter, milt uttryckt.

All modern analys av ekonomisk internationalisering visar att utrikeshandel är en mäktig urvalsmekanism. Den ger stora tillväxtmöjligheter för de mest produktiva och innovativa företagen, som också får tillfälle att lära sig av sina utländska konkurrenter. Det är ingen slump att världens bästa företag – som har högst produktivitet, vinster och löner och som investerar i att förstärka humankapitalet – är bjässar på handelns område. Brexits ogynnsamma inverkan på brittiska företags utvecklingschanser skulle ytterligare höja de ekonomiska kostnaderna.

Dessa argument har med all kraft poängterats i kampanjen men ändå inte förenklat debatten om kostnader och fördelar med Brexit. Det beror delvis på att debatten inte har förts efter partilinjerna. Premiärminister David Camerons Tories är djupt splittrade, Jeremy Corbyns

Labour är ljumt till EU. Eftersom valet inte står mellan vänster och höger har fristående åsikter fått större vikt.

Folkomröstningen är viktig i sig på grund av dess långtgående följder för Storbritanniens relationer till EU. Men den kommer också att innehålla bredare lärdomar.

Om britterna lämnar EU tyder det på att rationella ekonomiska argument har mindre tyngd än känslomässiga. En sådan utgång stärker populistiska krafter på andra håll, från Italien till Frankrike och USA – i deras advokatyr för isolationistiska åtgärder som de flesta experter håller för ekonomiskt struntprat. För att motverka sådana krafter och åtgärder måste de reguljära politiska partierna erkänna att de trots fakta på sin sida inte har kunnat lägga fram ett resonemang som har övertygat medborgarna att välja ekonomisk öppenhet.

En valutgång med en majoritet för att Storbritannien blir kvar i EU skulle få motsatt verkan och inskärpa att förnuft och logik inte kan nonchaleras, hur starkt människor än vantrivs med en politisk linje eller en sammanslutning. Lika viktigt är att en sådan utgång kan leda till noggrannare undersökning av de ekonomiska konsekvenserna av de populistiska programmen i övriga Europa och USA.

Det som står på spel den 23 juni är alltså inte bara relationen mellan Storbritannien och EU, eller ens det ”europeiska projektets” framtid. Resultatet blir ett viktigt prov på huruvida demokratiska val i utvecklade länder styrs av ekonomisk rationalitet eller folkliga känslostämningar.

Jean Pisani-Ferry

Jean Pisani-Ferry är professor i ekonomi och chef för det strategiska sekretariat som är knutet till den franske premiärministerns kansli. Översättning: Margareta Eklöf “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“Hasse Eriksson: Det pekar uppåt för Ryssland – trots alla problem

Ryssland är en av årets få fondvinnare hittills i år. Det kan tyckas märkligt med tanke på landets alla problem men det finns flera förklaringar.

För tio år sedan var intresset för Rysslandsfonder hett hos svenska sparare. Pengarna strömmade in efter extrema uppgångar. Men sedan kom finanskrisen 2008 och kurserna störtdök. Ett år senare fick Moskvabörsen nytt liv och steg åter rejält fram till 2011. Sedan har det mest gått nedåt och svenska sparare har lämnat landet. Men i år är det en av de få kategorier som visar ett rejälare plus.

En läsare har hört av sig och undrar hur det kan komma sig med tanke på att både EU och USA har sanktioner som påverkar landets ekonomi negativt och tillväxten i landet fallit. Det finns flera orsaker till att de ryska aktierna stigit. Vi börjar med den viktigaste: Priset på olja och andra råvaror har stigit efter kraftiga nedgångar. Moskvabörsen domineras av bolag i den sektorn och när oljan blir dyrare stiger ofta Moskvabörsen.

Till det kan läggas att kurserna på den ryska börsen varit rejält nedpressade och börser som fått rejält med stryk brukar kunna studsa tillbaka. Ryssland är också beroende av internationellt kapital. Det finns inte, som i Sverige, stora inhemska pensionsförvaltare som kan staga upp börskurserna. Börjar kurserna stiga kan det dra till sig utländska investerare.

Den som funderar på att hoppa på tåget efter uppgången hoppas förstås på att lyften ska fortsätta. Men det gäller att vara medveten om att risken är stor för nya bakslag. I artikeln nedan varnar också en av de experter vi pratat med för just Ryssland.
Hasse Eriksson hans.eriksson@dn.se “

Minus på många marknader

Avkastning i procent i genomsnitt för olika fondkategorier hittills för 2016.

Grafik: DN Källa: Morningstar
Uppgifterna är från den 7 juni.

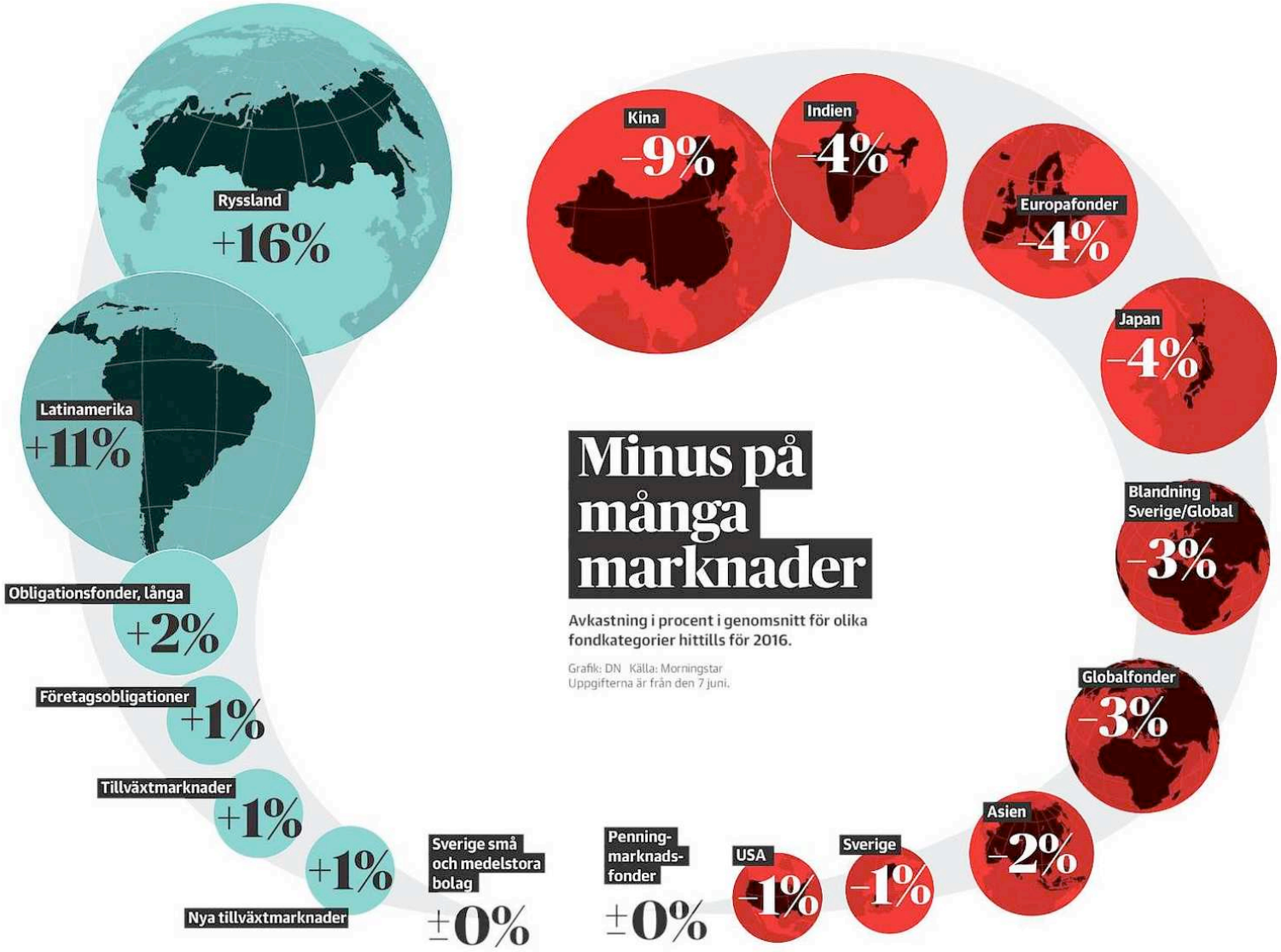

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“ Vinnarna hittar man i de smala kategorierna

Det fortsätter att gå trögt för de flesta av aktiefonderna. Avkastningen för de stora kategorierna ligger på minus eller kring nollstrecket hittills i år, visar DN:s genomgång.

Efter fyra starka börsår med kraftiga uppgångar för många aktiefonder har det blivit kärvare tider. Trög utveckling för den globala ekonomin påverkar även svenska sparare eftersom största delen av deras sparande ligger i globalfonder.

Den kategorin ligger på 3 procent minus i genomsnittlig avkastning, enligt analysföretaget Morningstar. Utvecklingen skiljer sig dock åt mellan olika fonder. De bästa ligger på ett plus på 8 procent medan de sämsta visar ett nästan lika stort minus.

En viktig globalfond i premiepensionssystemet är statliga AP7 Aktiefond. Den hanterar en stor del av kapitalet för dem som inte gjort något aktivt val i systemet och för de sparare som vill att staten ska sköta förvaltningen. Den fonden ligger på 2 procents minus.

Sverigefonder, där svenska sparare också har mycket pengar, hamnar också kring nollstrecket. Tidigare har småbolagsfonder gått bättre än de som investerar i större bolag men nu syns ingen genomsnittlig skillnad.

Vinnarna hittills i år hittar man i smalare kategorier. Bäst har det gått för guldfonder som stigit med över 50 procent som en följd av att priset på guld klättrat upp.

Samma effekt syns på råvarufonder som klättrat över 20 procent under året.

För länder är det Ryssland och Latinamerika som står för de större lyften med uppgångar på 16 respektive 11 procent. De har också gynnats av högre priser på olja och andra råvaror samtidigt som de hört till de marknader som tidigare tappat mycket under flera år och nu studsat tillbaka något.

Det omvända kan sägas gälla för bioteknikfonderna som är de stora förlorarna hittills i år med ett minus kring 20 procent. De har dock haft rejäla uppgångar tidigare.

Hasse Eriksson hans.eriksson@dn.se “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“ Brexit avgörande för Europafonder

Europa är en kategori som fondexperter tror på framöver. Men den som funderar på att investera i den kategorin bör vänta tills den brittiska folkomröstningen om EU är över.

På pensionsbolaget Söderberg & Partners tror man på generellt på aktiefonder framöver. Asien, utan Japan, är en region som de lyfter fram.

– För de sparare som vill placera i utvecklade marknader skulle jag satsa på Sverige- och Europafonder, säger Johanna Gustafsson, ansvarig för fondanalys på Söderberg & Partners.

Även Thomas Holmström, kapitalförvaltare på fondhandelsplatsen Fondmarknaden.se, håller fram Europa som ett intressant alternativ. Men bägge bedömarna höjer en varningens flagg inför folkomröstningen den 23 juni om britterna ska lämna EU.

– Blir det ett utträde finns det risk att det blir stökigt på aktiemarknaderna. Det kan slå hårt mot de stora ekonomierna som exporterar till Storbritannien, säger Thomas Holmström.

Han tror att Sverigefonder med stora innehav av aktier i bolag som följer konjunkturen och -Europafonder, med större innehav i -Nederländerna och Tyskland, är sådana som kan påverkas.

Johanna Gustafsson pekar på att ett brittiskt utträde innebär en politisk risk för hela Europa och att fonder med direkt exponering mot brittiska bolag påverkas på kort sikt.

– För sparare som vill minska osäkerheten på kort sikt kopplad till ett eventuellt utträde kan det därför vara lämpligt att välja Europa-fonder med en lägre andel Storbritannien, säger Johanna Gustafsson.

När det gäller andra kategorier tror Thomas Holmström mer på Norden än Sverigefonder. Han tycker också att man ska undvika Ryssland och Brasilien.

– Båda länderna har krympande ekonomier som gör det svårt för aktiemarknaderna att gå upp, säger han.

Den låga räntan fortsätter att spöka för fondspararna och båda bedömarna är skeptiska till kategorierna.

– Många räntefonder har i dags-läget svårt att generera en bra avkastning och för många förvaltare som vi träffar handlar det därför om att hitta nya sätt att skapa avkastning, säger Johanna Gustafsson, ansvarig för fondanalys på -Söderberg & Partners.

– Fler och fler fondbolag satsar på räntefonder med friare placeringsinriktningar och nischade räntefonder mot till exempel hållbarhet, fortsätter hon.

Johanna Gustafsson avråder bestämt från korta räntefonder för långsiktigt sparande.

– Man kan använda dem för att hantera kortsiktiga risker, säger -Johanna Gustafsson.

Thomas Holmström menar att den som vill ha räntefonder bör titta på de som köper företagsobligationer i bolag med lite lägre kreditvärdighet, så kallad high yield. Men det bör vara fonder där förvaltarna inte väljer företag som har sämst kreditvärdighet.

– Ska man ha korta räntefonder bör man leta efter de med låga avgifter. Kostnadsstrukturen är mycket viktig, säger han.

Hasse Eriksson hans.eriksson@dn.se “

“Bästa fonderna i år.

Sverigefonder
Avkastning i procent
Affärsvärldenfonden B 7,3
Humle småbolagsfond 4,9
PriorNilsson Sverige aktiv 4,6
Spiltan aktiefond Dalarna 4,2
Danske invest Sverige 3,2
Quesada Sverige 3,1
ODIN Sverige 3
Viking fonder Sverige A 2,8
Nordea Swedish ideas equity 2,6
Lannebo småbolag 2,5
Källa: Morningstar
Globalfonder
Avkastning i procent
Alfa aktiv 7,3
Länsförsäkringar global aktiv 4,4
ODIN global C SEK 3,1
SPP global topp 100 1,8
SPP aktiefond stabil 0,9
Amundi FDS EQ GLB conservative AU-C 0,7
Holberg global 0,4
Carnegie worldwide stable equities 1A -0,1
Danske iInvest gGlobal index -0,5
Avanza 100 -0,5
Källa: Morningstar “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“Sverige och USA överens om fördjupat försvarssamarbete

Sverige och USA intensifierar sitt militära samarbete. Ländernas försvarsministrar undertecknade i Washington på onsdagen ett dokument om fördjupade kontakter, övningar och att verka för höjd försvarsförmåga.

– USA har en oerhört viktig roll för säkerheten i Europa, för att utveckla militär förmåga och tekniskt kunnande. USA har dessutom en viktig roll i internationella operationer. Det är ett väldigt tydligt svenskt intresse att utveckla relationen, säger försvarsminister Peter Hultqvist (S), till DN.

Han är på ett flera dagar långt besök i USA och togs på onsdagen emot i försvarshögkvarteret Pentagon. Där undertecknade Hultqvist och den amerikanske försvars-ministern Ashton Carter ett gemensamt uttalande om ländernas avsikter.

De slår fast att det transatlantiska samarbetet är avgörande för Europas säkerhet. Utmaningar kan endast mötas om USA och Europa agerar tillsammans och ”I Europa har Östersjöområdets betydelse för säkerheten ökat”.
– Vi ska ha en fördjupad dialog om säkerheten i norra Europa och hur vi tillsammans kan möta utmaningarna. På militär nivå handlar det om samarbeten vi kan utveckla samt materielsamarbete inom luftförsvars- och undervattensteknik, förklarar Peter Hultqvist.

USA:s regering har det senaste året blivit allt mer engagerat i Östersjö-området. Flera krigsspel i amerikanska tankesmedjor har visat att Ryssland i en kris snabbt skulle kunna inta Baltikum. För att Nato ska kunna försvara balterna behöver man få tillgång till svenska flygbaser, hamnar eller luftrum, enligt spelen.

Sveriges samarbete västerut med USA kombineras österut med allt intensivare försvarssamarbete med Finland. Men inget av dessa väderstreck finns det några bindande avtal eller garantier om ömsesidig militär hjälp i en kris eller ett krig. Och enligt försvarsminister Hultqvist påverkas inte Sveriges militära alliansfrihet av samarbetena.

Regeringens politik är att Sverige inte ska gå med i Nato, men ändå vill ni ha nära band med Natos starkaste land USA, är det inte en paradox?
– Nej, jag tycker inte det. Från regeringens sida ser vi ett utvecklat bilateralt samarbete med andra länder som en del av alternativet till ett Natomedlemskap. Relationen med USA är gammal och omfattande och är när det gäller den bredare säkerhetspolitiken väldigt avgörande för balansen i den tid vi nu lever i, svarar Peter Hultqvist.

Han understryker att 70 procent av riksdagen stöder ett djupare samarbete med USA, vilket ingick i riksdagens försvarsbeslut förra året.

Just nu deltar Sverige i den årliga marina övningen Baltops i Östersjön, som leds av USA. Mer av gemensam utbildning och övningar ska genomföras vilket ”sänder en distinkt politisk signal”, enligt dokumentet.
– Att öppet redovisa vad vi gör är en signal till omvärlden: vi är aktiva, vi tar situationen på allvar, vi söker lösningar och söker stabilisering. Allt vi gör handlar om att förebygga risken för konflikter och att någon inte agerar i enlighet med folkrättsliga principer, säger Peter Hultqvist som syftar på Ryssland.

Kan inte Sveriges nära samarbete med USA provocera Ryssland?
– Riksdagen har gjort den bedömningen att en eventuell kris i vår del i Europa kommer att omfatta flera länder. Ingen kan räkna med att det blir isolerat. Delar man det scenariot är det naturligt att bygga säkerhet tillsammans med andra genom olika typer av praktiska samarbeten och förberedelser, svarar Peter Hultqvist.

Han säger att man i Moskva ”kommer att notera” samarbetet och tillägger:
– Sverige gör sina egna säkerhetspolitiska val. Vi måste välja vår egen väg.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se “

“Fakta. Avsiktsförklaringen

Avsiktsförklaringen, Statement of Intent, mellan USA:s och Sveriges försvarsministrar omfattar en rad områden: interoperabilitet (förmåga att verka tillsammans), utbildning och övning, materielsamarbete, forskning och utveckling och internationella relationer. Det innebär bland annat utbyte av säkerhets-politisk information, militära kontakter, samarbete inom på flyg- och undervattensområdena om sensorer, vapen och plattformar.

Dokumentet är inte juridiskt bindande och ska revideras vartannat år. “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“Sverige i nytt samarbete med Natomakt

Sverige och Natostormakten Storbritannien har enats om att fördjupa sitt säkerhets- och försvarssamarbete. Ett dokument som omfattar 53 punkter undertecknas i dag, lördag, i London av ländernas försvarsministrar.

– Vi har ju en gammal relation till Storbritannien som är en väldigt viktig part i Europa. Detta är en utveckling av de avtal vi redan har, säger försvarsminister Peter Hultqvist (S), som skriver under tillsammans med sin brittiska kollega Michael Fallon.

Det innebär att Hultqvist med några dagars mellanrum skrivit på dokument om djupare samverkan med två av försvarsalliansen Natos tyngsta stormakter.

Så sent som i onsdags mötte Peter Hultqvist USA:s försvarsminister Ashton Carter och undertecknade då en likartad avsiktsförklaring om fördjupat samarbete med amerikanerna. Under kalla kriget utvecklade Sverige militära kontakter med först Storbritannien och sedan med USA – men de kontakterna var i huvudsak dolda.

Nu redovisas däremot sådana samarbeten öppet. Det är ett konkret uttryck för S-MP-regeringens linje som innebär nej till medlemskap, men ja till djupare bilateralt samarbete med enskilda Natoländer.

– Kombinationen av USA och Storbritannien är en tydlig markering om att vi lagt ner mycket arbete på den här typen av relationer, säger Peter Hultqvist.

Sverige och Storbritannien ska enligt programmet tillsammans agera för att ”stärka säkerhet och stabilitet i Europa, och i synnerhet i Norden och Östersjöregionen”. Sedan något år leder Storbritannien den särskilda Norra gruppen (Northern group) där britterna samarbetar med sina Natoallierade i Nordeuropa samt Natos partnerländer Sverige och Finland.

Michael Fallon besökte även Stockholm i november 2015 när de nordiska och baltiska försvarsministrarna möttes inom ramen det nordiska samarbetet, Nordefco.

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

”Naturligtvis pinsamt att myndigheterna tog fel”

Det misstänkta ubåtsljudet som beskrevs som avgörande i ubåtsjakten i Stockholms skärgård 2014 kom från svensk källa, enligt Sveriges Radios Ekot. DN:s säkerhetspolitiska reporter Mikael Holmström svarar på fyra frågor om händelsen och rapporteringen kring den.

1. Vad är det som är nytt med de nya uppgifterna?

– Det är en blandning av gamla uppgifter och nya. Redan hösten 2015 rapporterade DN och andra medier om att försvaret avfört denna enskilda ubåtsindikation. Det skedde i den slutliga analysen av ubåtsspaningarna den 17–24 oktober 2014. Däremot kvarstod 21 andra indikationer på intrång. Dessa bedömdes som ”mycket trovärdiga” och styrkte enligt Försvarsmakten att Sverige verkligen kränkts. Nytt i Ekots uppgifter är att indikationen som togs för en ubåt var ett ljud, och att detta skulle ha orsakats av en svensk källa.

2. Vad innebär det om ljudet skulle komma från en svensk källa?

– Det är naturligtvis pinsamt att myndigheten tog fel. Men vad Ekot inte redovisar är vad det egentligen var för ljud. Det är först då det går att bedöma vad i analysen som gick fel.

Samtidigt finns ju de 21 andra observationerna som tyder på intrång. Det är bland annat ett 70 meter långt bottenspår och observationer av privatpersoner. En observatör såg från land en misstänkt ubåt bryta vattenytan – något som också styrktes vid analys av radardata från samma plats och tidpunkt, enligt vad DN kunnat erfara.

Sista dagen som Sverker Göranson var överbefälhavare, den 30 oktober 2015, intervjuade jag honom om bevisläget. ”Jag är helt säker på att Sverige kränktes i oktober. Jag är ännu mer övertygad i dag än då. Den slutliga analys som vi nu -genomfört är bredare och mycket djupare”, sade Sverker Göranson då.

Till de 21 observationerna tillkom enligt ÖB vad militära spaningsförband, polisen och Säkerhetspolisen upptäckt vid sin spaning på land och på öarna. Men för en utom-stående är det svårt att bedöma allt detta eftersom observationerna omges med sträng sekretess. Endast ett fåtal personer har insyn. En av dem är försvarsminister Peter Hultqvist (S) som i en kommentar till Expressen under lördagen sa: ”Jag kan bara konstatera att när det -gäller den operationen så har man en lång rad olika typer av belägg för att vi hade en farkost från annat land i vårt område och det är det som är det väsentliga i sammanhanget.”

3. Vilka skäl hade Försvars-makten att dra i gång ubåtsjakten, som -fortfarande framstår som giltiga?

– Det vi vet är ju att spaningspådraget utlöstes av en privatperson som på nära håll såg ett ubåtsperiskop i Kanholmsfjärden. Men det var inte det enda indikationen.

Det fanns också andra tecken, däribland signalspaning, som tydde på att Stockholms skärgård var utsatt för intrång från främmande makt.

4. Är det något mer som är nytt i Ekots uppgifter?

– Man uppger att en ubåtsobservation vid fyren Vindbåden 2015 skulle vara från en tysk ubåt. Jag var den första som rapporterade om den händelsen, i DN i februari i år. Ett främmande ubåtsperiskop hade observerats av personal på ett svenskt marint fartyg.

Jag är tvivlande till Ekots uppgifter. Hur kan man nationalitetsbestämma ett periskop? Skulle en tysk ubåt utan klartecken från Sverige verkligen tränga in på svenskt vatten under en övning där svenska ubåtar och ytfartyg skulle skjuta torpeder?

Mikael Holmström mikael.holmstrom@dn.se "

Den svenska regeringen

Utrikesdepartementet och utlandsmyndigheterna ansvarar för Sveriges utrikes-, biståndsoch handelspolitik.

I utrikesdepartementet finns efter regeringsombildningen nyligen tre ministar: en utrikesminister, en EU- och handelsminister och en minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat. Den sista av dem har fått nya uppgifter, kallades tidigare för biståndsminister, men har fått uppgifterna vidgade så att de omfattar även annan utvecklingsverksamhet än bistånd, bl a klimat.

Vid regeringsombildningen flyttades klimatproblemen över från miljödepartementet till ministern för internationellt utvecklingssamarbete.

Nya miljöministern (Miljö- och energidepartementet): Karolina Skog (MP) ersätter Åsa Romson som var miljöminister och gjorde ministeriet till ett politikområde för klimat. Hon hade ingen kompetens för den miljöpolitik som borde ha drivits i departementet.

Karolina Skog har enligt DN varit kommunalråd i Malmö, och enbart utsetts till miljöminister som ska syssla med problem hon haft som kommunalråd. Klimatet är ett globalt problem som har konsekvenser i alla världens länder och stora konsekvenser i biståndsländerna.

Miljödepartementets hemsida har dock fortarande klimatproblemen som huvudämne. Begreppet miljö omfattar mycket mer. Förhoppningsvis kan man förutsätta att miljödepartementet nu lägger om sina beskrivningar så att det blir ett departement för miljön.

Det finns fysiska och sociala miljöer. Miljöministerns arbetsuppgifter blir att ha koll på de fysiska och sociala miljöerna i regioner och

kommuner och ett fullständigare namn på departementet blir “ Miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. “

Alla ministrar har åtminstone några problem som rör regioner och kommuner. De får göra vad de kan för att lösa problemen, Miljöministerns uppgift blir att se till att samordna alla sådana förslag så att man får en jämlik fördelning av välfärden i landet när det gäller både offentliga och privata verksamheter.

Staten ger stöd till regioner och kommuner och de stöden sköts av civilministern. Miljöministern måste ha ett sammarbete med civilministern.

Regeringens ministerområde för bostäder m m har varit olämpligt utformat. När bostadsminister Kaplan och Åsa Romson har avgått har det öppnat för en bättre ordning för miljöpolitiken. Miljödepartementet bör handla om politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. Bostadsministern bör ägna sig bara åt att få igång bostadsbyggandet, en näringsverksamhet som ingår i näringsdepartementet.

Det som behövs är en övergripande politik för regionerna och kommunerna. Riksdagen kan i civilutskottet hantera frågor om bostadspolitik, bebyggelseplanering, fysisk planering o d. Politiken för regionerna och kommunerna bör omfatta alla verksamheter som är av betydelse för välfärd och jämlikhet. Verksamheterna varierar i landet och regeringen kan med en region- och kommunminister förbättra förhållandena. Hur var det, är det, kan det bli och bör det bli är något för regeringen. Alla ministrar bör redovisa sina svar för de områden de har ansvar för.

Regeringen har under årens lopp inte haft någon politik för miljöerna och för det skyllt ifrån sig på kommunernas ansvar. Det har bl a lett till den katastrofala bostadsbristen nu. Kommunerna har inte skött bostadsproduktionen och nu måste regeringen ha en bostadsminister som får igång bostadsbyggandet. För att det ska bli bra måste regeringen ha en minister för miljöerna eftersom bostadsministern inte kan hinna med det också.

Stefan Löfvens regering har inte haft någon miljöpolitik. Nu kan man hoppas att det blir en. Kraven på välfärd har ökat med tiden och kräver nu bättre planering. Socialdemokraterna har enligt hemsidan ingen miljöpolitik. Miljöpartiet har ett par korta sidor på sin hemsida och på partiets kongress nyligen fanns en proposition som på några sidor beskriver hur partiets ledning ser på saken.

Den svenska miljöministern ska hantera de svenska miljöerna. Ministern för internationell samverkan ska i sin samverkan bl a hantera de utländska miljörna och forma en världsplanering efter svenska behov och efter svenska åsikter om hur världen kan förbättras.

Se mera i kapitel 4 i **http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf**

Sven Wimnell 29 april 2016: Vårbudgeten 2016, tidningsartiklar och förslag om en svensk världsplanering för svenska behov och planeringar för Sverige och 6 svenska regioner.
http://wimnell.com/omr36-39zzzo.pdf

262 **Kapitel 4: En svensk världsplanering.**

265 Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.

266 Sveriges riksdag

274 Förenta Nationerna, FN
274 Svenska FN-förbundet

277 EU Europeiska unionen

283 Sveriges regering

288 Regeringen inleder arbetet med att genomföra de globala målen
289 17 globala mål för hållbar utveckling
293 1 Ingen fattigdom
294 2 Ingen hunger
296 3 Hälsa och välbefinnande
297 4 God utbildning för alla
299 5 Jämställdhet
300 6 Rent vatten och sanitet
302 7 Hållbar energi för alla
303 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
304 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
305 10 Minskad ojämlikhet
307 11 Hållbara städer och samhällen
308 12 Hållbar konsumtion och produktion
310 13 Bekämpa klimatförändringen
311 14 Hav och marina resurser
312 15 Ekosystem och biologisk mångfald
314 16 Fredliga och inkluderande samhällen
315 17 Genomförande och globalt partnerskap

318 Regeringsförklaringen den 15 september 2015
328 Budgetpropositionen för 2016
332 En lång färd mot ett nytt globalt klimatavtal

334 Utrikesdeklarationen 2016
340 Sveriges regering
340 Utrikesdepartementet
342 Margot Wallström Utrikesminister
343 Isabella Lövin Biståndsminister
344 Bistånd och utveckling
345 Sverige och FN
346 Om Sverige och FN
348 Myndigheter med flera
349 Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida

354 Mänsklig rättigheter.
355 De mänskliga rättigheterna
356 De mänskliga rättigheternas historia

356 Vilka rättigheter finns det?
357 Rätten att inte bli diskriminerad

358 Rätten till liv - dödsstraffet
359 Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)
361 Yttrandefrihet
363 Lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck
367 Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter
368 Barnets rättigheter
370 Rättigheter för personer med funktionsnedsättning
372 Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard
372 Rätten till hälsa
373 Rätten till arbete
373 Rätten till utbildning
375 Tanke- och religionsfrihet
375 Förenings- och församlingsfrihet
376 Privat- och familjelivet
377 Urfolkens rättigheter
379 Rättigheter för nationella minoriteter
382 Förbud mot slaveri och slavhandel
383 Förbud mot tortyr
384 Flyktingars rättigheter
386 Migranters rättigheter

387 Demokrati och mänskliga rättigheter
387 Rättsstaten och mänskliga rättigheter
388 På lätt svenska: Vad är mänskliga rättigheter?
389 Om mina mänskliga rättigheter kränks
390 Mänskliga rättigheter i Sverige
391 Konventioner om mänskliga rättigheter som Sverige har anslutit sig till
392 Internationell granskning av Sverige
392 Enskilda klagomål mot Sverige
393 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik
393 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter
395 De mest centrala konventionerna om mänskliga rättigheter samt Romstadgan
396 UD:s rapporter om läget för de mänskliga rättigheterna i världen

399 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Afrika (söder om Sahara)

400 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Asien och Oceanien

401 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Europa och Centralasien

402 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Mellanöstern och Nordafrika

402 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter Nordamerika Latinamerika och Karibien

403 Lärarhandledning för gymnasieskolan om mänskliga rättigheter 2014
410 Vem gör vad?
411 Frågor & svar

412 Hans Rosling - en av världens främsta globala tänkare.
413 Gapminder
414 Världsnaturfonden WWF
415 Världsarvslistan

415 Sveriges och omvärldens historia
415 Filosofins historia.
415 Högskolor, forskning och alla verksamheter som hjälp vid planeringen av framtiden.

416 Hur ska man kunna göra en svensk världsplanering?
417 Något regeringen borde börja med att klarlägga.
418 UD:s rapporter om mänskliga rättigheter.
419 Beakta det som nämns i inledningen i kapitel 1

419 Vilka är statsrådens utredningar, åsikter och förslag?
Hur inverkar höstbudgeten 2015, vårbudgeten 2016 och artiklarna i kapitel 3 på den svenska världsplaneringen ?

420 Ett sätt att berätta om Förenta Staterna
420 Mänskliga rättigheter i Förenta Staterna 2012
434 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
437 Systemet för mänskliga verksamheter.
440 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.
416 Söktjänsten google: http://www.google.com
416 Eller gå in på Nationalencyklopedin ne.se

Om oss. Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete.

Vårt uppdrag
- Sidas verksamhetsidé

Organisation
- Styrelsen
- Generaldirektörens stab
- Internrevision
- Avdelningen för partnerskap och innovation
- Avdelningen för internationella organisationer och tematiskt stöd
- Avdelningen för Asien, Mellanöstern och humanitärt bistånd
- Avdelningen för Afrika
- Avdelningen för Europa och Latinamerika
- Avdelningen för ekonomi och administration
- Avdelningen för juridik och upphandling
- Kommunikationsavdelningen
- HR-avdelningen
- Avdelningen för verksamhetsutveckling
- Rådet för forskningssamarbete

Så styrs vi
- Förordning med instruktion
- Regleringsbrev och återrapportering
- Policy och strategier
- Våra åtgärdsplaner

Budget
Lediga jobb
Sida 50 årsjubileum 2015
Om webbplatsen Sajtkarta

Aktuellt och press

- Nyheter
  - 2016
  - 2015
  - 2014
  - 2013
  - 2012
  - 2011
- På gång
  - Tidigare evenemang
- Development Talks
- Pressrum
  - Pressmeddelanden
  - Pressinbjudningar
  - Pressbilder
  - Sidas bildbank
- Debattartiklar
  - 2016
  - 2015
  - 2014
  - Arkiv 2013
  - Arkiv 2012
- Sida i medierna
  - 2016
  - 2015
  - 2014
  - 2013
  - 2012
- Prenumerera

Publikationer och bilder

- Publikationer
  - 2016
  - 2015
  - 2014
  - 2013
  - 2012
  - 2011
  - 2010
  - 2009
  - 2008
  - 2007
  - 2006
  - 2005
  - 2004
  - 2003
  - 2002
  - 2001
- Äldre publikationer
  - 1997
  - 1996
  - 1995
  - 1994
  - 1993
  - 1992
  - 1991
  - 1990
  - 1989
  - 1988
  - 1987
  - 1986

- 1985
- 1984
- 1983
- 1982
- 1977
- 1976
- 1975
- 1974
- 1972
- 1971
- Sidas bildbank
- Sidas videoportal

Kontakt

- Kontakt
  - Karta till Sida Stockholm
  - Karta till Sida Visby
  - Karta till Sida Härnösand
- Utlandsmyndigheterna
- Vanliga frågor
- Anmäl misstankar om korruption och oegentligheter

Så arbetar vi

- Biståndets resultat
  - Människan i centrum
  - Biståndsbarometer
  - Väl investerad tid
  - Resultatexempel
- Arbetssätt och metoder
  - Så går en insats till
  - Samordning och samarbetspartners
  - Finansieringsformer
  - Öppenhet och transparens
  - Vårt arbete mot korruption
  - Stöd till forskning
  - Aktörssamverkan
  - Informations- och kommunikationsteknologi
  - Vårt arbete med utvärderingar
- Våra verksamhetsområden
  - Humanitärt bistånd
  - Demokrati, mänskliga rättigheter och yttrandefrihet
  - Jämställdhet
  - Miljö och klimat
  - Hälsa
  - Marknadsutveckling
  - Lantbruk och livsmedelsäkerhet
  - Utbildning
  - Hållbar samhällsbyggnad
  - Konfliktlösning, fred och säkerhet
- Det här är svenskt bistånd
  - Två sorters bistånd
  - Sveriges biståndsländer
  - Biståndsbudgeten
  - Frågor och svar om budgetstöd
  - Svensk biståndshistoria
  - Om fattigdom
- De svenska biståndsaktörerna
  - Civilsamhället
- Internationellt samarbete
  - Politik för global utveckling (PGU)

- Parisdeklarationen
- Busandeklarationen
- Globala mål för hållbar utveckling
- Svenskt bistånd via FN
- Svenskt bistånd via EU
- Svenskt bistånd via Världsbanken
- Svensk opinion om bistånd

Här arbetar vi

- Afrika
  - Regionalt samarbete i Afrika
  - Burkina Faso
  - Demokratiska Republiken Kongo
  - Etiopien
  - Kenya
  - Liberia
  - Mali
  - Mellanöstern och Nordafrika
  - Moçambique
  - Rwanda
  - Somalia
  - Sudan
  - Sydsudan
  - Tanzania
  - Uganda
  - Zambia
  - Zimbabwe
- Asien
  - Regionalt samarbete i Asien
  - Afghanistan
  - Bangladesh
  - Irak
  - Kambodja
  - Mellanöstern och Nordafrika
  - Myanmar (Burma)
  - Palestina
  - Syrien
- Europa
  - Regionalt samarbete i Europa
  - Albanien
  - Bosnien-Hercegovina
  - Georgien
  - Kosovo
  - Moldavien
  - Ryssland
  - Serbien
  - Turkiet
  - Ukraina
  - Vitryssland
- Latinamerika
  - Regionalt samarbete i Latinamerika
  - Bolivia
  - Colombia
  - Guatemala
- Globala utvecklingsinsatser
  - Resultatexempel
  - Stöd till think tanks
- Utfasade samarbetsländer
  - Botswana
  - Burundi
  - Centralasien
  - Indien

- Indonesien
- Kina
- Laos
- Makedonien
- Namibia
- Nicaragua
- Sierra Leone
- Sri Lanka
- Sydafrika
- Vietnam
- Östtimor

Engagera dig

- Att arbeta med bistånd
- Lediga jobb på Sida
  - Anställda berättar
  - Tillsatta befattningar
  - Personalstrategi
  - Förmåner och villkor
- Praktik och sommarjobb på Sida
- Internationella tjänster
  - Bilaterala Biträdande Experter (BBE)
  - Junior Professional Officer (JPO)
  - Special Assistant to the Resident Coordinator (SARC)
  - Junior Professionals in Delegation (JPD)
  - Experter till internationella organisationer
  - Valobservation
- Sidas stipendier och praktikprogram
- Boka en föreläsning genom Sida Alumni
- Lokalt engagemang genom Globala Kommunen
- Skolmaterial
  - Värderingsövningar
  - Den livsfarliga historien – kunskap för fred, försoning och framtid
- Tips på annat engagemang
  - Volontärarbete och praktikantprogram
  - Utbildningar
  - Kulturutbyten
  - Föreningar
  - Stipendier
  - Organisationer och företag som Sida samarbetar med
- Vanliga frågor om engagemang

För samarbetsparter

- Aktörsgrupper
  - Civila samhället / organisationer
  - Forskarsamhället och universitet
  - Näringslivet
  - Offentlig sektor
- Resurser för alla aktörsgrupper
  - Kurser och utbildning
  - Metod och verktyg
  - Challenge Funds
  - Utlysningar
  - Upphandlingar
  - Utvärderingar
  - Grafiska riktlinjer

DN FREDAG 10 JUNI 2016

”Torkans offer behöver satsningar på jordbruket”

“Afrika. 50 miljoner människor hotas av svält i Afrika. Jordbruket är en av de mest kostnadseffektiva metoderna för att skapa välstånd. Sverige har särskilt goda förutsättningar för att hjälpa utvecklingsländer att ta språnget till ett högproduktivt jordbruk, skriver Anneli Rogeman och Alarik Sandrup på biståndsorganisationen We effect.

Många afrikanska länder står inför enorma utmaningar för att säkra livsmedelsförsörjningen och i nuläget hotas 50 miljoner människor av akut matbrist. Ökade biståndssatsningar på jordbruket är ett måste om man vill bekämpa fattigdom, miljöförstöring och hunger. Trots detta väljer Sida att inte lyfta fram jordbruket i sitt underlag för Sveri-ges samarbetsstrategi för regionen 2016–2020.

I torkans och de förstörda skördarnas spår drabbas nu stora delar av Afrika av livsmedelsbrist och svält. I Malawi i södra Afrika beräknas hälften av befolkningen på 16 miljoner män-niskor lida av akut matbrist vid slutet av året. Situationen är desperat i flera afrikanska länder och 50 miljoner människor kan drabbas av akut matbrist i regionen. Det här är inga temporära problem. Närmare 800 miljoner människor i världen lider av permanent undernäring och i ett land som Malawi är vartannat barn undernärt.

Den långsiktiga lösningen är inte att dela ut importerade livsmedel, utan att öka den afrikanska livsmedelsproduktionen genom hållbara, moderna metoder som ger högre produktivitet. Detta kräver investeringar i jordbrukssektorn, så att utbildning, forskning och rådgivning kan byggas ut. Med mer effektiva brukningsmetoder kan skördarna och lönsamheten i det afrikanska jordbruket öka flerfalt. En sådan utveckling kan utrota hungern och samtidigt minska fattigdom, miljöförstöring och förtrycket av kvinnorna, som sliter omänskligt hårt i det eftersatta jordbruket. En hållbar modernisering av jordbruket är en av de mest kostnadseffektiva åtgärderna för ökad jämställdhet man kan tänka sig, eftersom kvinnor är överrepresenterade i jordbruket i Afrika. Det borde ligga högt på önskelistan för en svensk feministisk utrikespolitik. I Afrika söder om Sahara är tre fjärdedelar av befolkningen sysselsatt i och beroende av jordbruket, så en utveckling av jordbrukssektorn är nyckeln till mänskliga rättigheter, fred och demokrati. Ett lönsamt och välståndsskapande jordbruk minskar sannolikheten för konflikter, våldsbejakande extremism och folkomflyttningar.

Antalet extremt fattiga ökar i Afrika. Många skulle kunna öka sina in-komster och förbättra familjens livssituation om deras jordbruk moder-niserades. Satsningar på jordbruket är en av de mest kostnadseffektiva metoderna för att skapa tillväxt och välstånd. I Malawi har direkta satsningar för ökad produktivitet och produktion gett goda resultat. I Afrika söder om Sahara kan verkningsgraden per satsad krona vara tio gånger större i jordbruket än i andra sektorer om man vill lyfta de allra fattigaste ur fattigdomen. Bättre ekonomi medför också ökad trygghet och färre barn per familj. Det är viktigt i Afrika, eftersom dagens be-folkning på 1,1 miljarder beräknas fördubblas till 2050. Med klimat-förändringarna flåsandes i nacken är utmaningarna gigantiska om man inte får fart på jordbruket och ökar dess produktivitet.

Ett ineffektivt jordbruk är också en drivkraft för en omfattande negativ miljöpåverkan. Avskogningen i Afrika orsakas till stor del av att fattiga bönder tvingas röja för att få mer åkermark. Avskogningen leder i dag till större utsläpp av växthusgaser än de samlade fossila utsläppen på kontinenten och orsakar därtill stora förluster för den biologiska mångfalden. En gedigen och seriös satsning på jordbrukssektorn är också helt avgörande för att klara FN:s globala hållbarhetsmål och de åtaganden som Parisavtalet innebär för att begränsa klimatförändringarna. Det är omöjligt att klara många av de uppsatta målen om man inte utvecklar jordbruket i fattiga länder. Sverige har varit drivande i processerna för att få fram de globala hållbarhetsmålen och Parisavtalet, men måste också ta sitt ansvar när det gäller att nå de överenskomna målen.

Sverige har kommit väldigt långt, sannolikt längst i världen, med att kombinera ett högproduktivt, vetenskapsbaserat jordbruk med långtgående miljöhänsyn och hushållning med ändliga resurser. Vi har alltså särskilt goda förutsättningar för att hjälpa utvecklingsländer att göra ett språng, direkt från ett lågproduktivt till ett högproduktivt jordbruk, utan att passera en fas av kraftigt negativ miljöpåverkan. Ett liknande tekniksprång görs på telekommunikationsområdet, där många utvecklingsländer länder hoppar över koppartrådar för telekommunikation och i stället går direkt till trådlösa mobilnät och mobiltelefoner.

Mot denna bakgrund väcker Sidas underlag till Sveriges strategi för utvecklingssamarbetet med Afrika söder om Sahara 2016–2020 stor förvåning. I underlaget nämns knappt jordbruket. Det trots att det är den i särklass dominerande ekonomiska sektorn som sysselsätter över en halv miljard människor och står för huvuddelen av försörjningen och användandet av naturresurser i regionen. Det här är tyvärr bara ett exempel på hur det svenska biståndet under åren tappat markkontakten och verkar ha glömt betydelsen av mat på bordet och några slantar i fickan hos miljoner och åter miljoner fattiga. Den långsiktiga trenden har varit negativ; 2012 var andelen av det svenska biståndet som gick till jordbruket endast en tredjedel av vad det var 1992.

Med de enorma utmaningar som finns i Afrika med fattigdom, svält, befolknings-ökning, klimatförändringar och ett ohållbart brukande av naturresurserna är kraftigt ökade satsningar på jordbruket i det svenska biståndet en nödvändighet. Ett första steg är att se över underlaget till strategin för Afrika söder om Sahara och ge jordbruket det utrymme som är nödvändigt för en positiv utveckling av regionen.

Anneli Rogeman, vd We effect
Alarik Sandrup, landchef We effect i Malawi och programchef för Malawi Lake basin programme “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“Den osvenske fredskrigaren

○ Vi tar en morgonpromenad till FN-skrapan med utrikesminister Margot Wallström. Sedan stängs dörren till den svenska säkerhetsrådskampanjen, som helst verkar utan insyn.
○ Men högst upp i skrapan, hos hennes företrädare Jan Eliasson, står dörren vidöppen i veckor. En dag tar Ban Ki Moon emot.
○ Följ med FN:s näst högsta chef på en resa i diplomatins vardag: från champagnemingel till fredsförhandlingar med jordens mäktigaste.

New York, 10–12 maj

Det tar tolv minuter att promenera från utrikesministerns hotell på 50:e gatan till FN-skrapan på första avenyn.

Margot Wallström ska göra ett inlägg om terrorism i säkerhetsrådet.

Hon vill att Sverige ska verka som medlemsstat i rådet under 2017 och 2018.

– *We are in to win*, säger hon om kampanjen. Det är sakfrågor som driver oss. Inte ett prestigeprojekt. Även ett litet land kan ta initiativ och få gehör. Det finns en stor okunnighet om FN i dag. Alliansregeringen prioriterade inte FN.

Vi är i New York för att skildra säkerhetsrådskampanjen men de mottagningar som FN-representationen arrangerar äger rum i det fördolda. När Stefan Löfven dansar till en konsert av rapparen Timbuktu för att fira en ny film om Sveriges världssamvete är dörren stängd för journalister.

Men vi får promenera med Margot Wallström.

Vad uträttade Sverige förra gången vi satt i säkerhetsrådet?

– Eh, hm, jag kommer inte ihåg det just nu. Det är för tidigt på morgonen. Men vi har alltid varit aktiva i nedrustningsfrågor, säger Margot Wallström.

Sista dagen i New York träffar vi Jan Eliasson.

Nairobi, 26–27 maj

Jan Eliasson har landat i Kenya.

Här utspelas två dramer parallellt.

På ytan: miljöpolitik. FN står värd för en konferens med 127 miljöministrar.

Under ytan: flyktingkris.

I Kenya ligger lägret Dadaab, hem åt 350 000 krigsflyktingar, främst från grannlandet Somalia.

Kenyas president vill stänga det. Han härleder terrordåden i april till lägret.

FN:s flyktingkommissarie Filippo Grandi är på väg hit för att konferera med president Kenyatta.

Jan Eliasson ska bereda marken, massera parterna till ödmjukhet.

– När Turkiet får sex miljarder dollar av EU för att hålla kvar flyktingarna från Syrien, så säger Kenya: vi har haft 600 000 flyktingar i 25 år och fått växelpengar.

– Nu hävdar alltså kenyanska regeringen att planeringen av terrordåden i april kommer inifrån lägren. De säger sig ha *intelligence* på det. Jag vet inte. Oavsett kommer det att påverka opinionen. Och man får ha förståelse för problematiken. Grundvattnet i regionen har sjunkit på grund av vattenkonsumtionen i lägret. Bönderna tvingas flytta sin boskap. Men jag noterar samtidigt att regeringen säger att Kenya ska leva upp till 1951 års flyktingkonvention: de kan inte tvinga någon att lämna landet. Sen tror jag heller inte att Kenya vill ha nya läger i Somalia. Då kan al-Shabaab rekrytera där i stället. Det kommer att slå tillbaka på Kenya.

Tidigare under dagen samtalade Jan Eliasson med FN:s man i Somalias huvudstad. Eliasson berättar för diplomaten att han hört somaliska presidenten uttala sig på bilradion. Vice generalsekreteraren berömmer uttalandet.

– Presidenten sade precis vad han skulle säga: att han känner stor tacksamhet gentemot Kenya som tagit emot så många flyktingar. Så då kan jag skicka en positiv signal till presidenten i Somalia och i morgon berätta om detta för presidenten i Kenya. Det finns ju alltid två sidor.

Mercedesen är framme på Windsor Golf Hotel and Country Club, en pastisch på ett engelskt herresäte med vidsträckta gräsmattor.

Han öppnar bildörren på glänt. Sticker ut ett kostymben. Hela parkeringen fryser. Livvakter, chaufförer, sakkunniga. Allt står still i väntan på resten av kroppen.

Han fortsätter prata i baksätet.

Han ägnar ”20–25 procent” av sin tid åt världens flyktingkatastrofer.

– Frågan har vuxit. Det är så oerhört fascinerande. Jag har ansvaret under general-sekreteraren för en stor konferens i New York den 19 september med 100 regeringschefer. Drivkraften för mig är att förändra ”berättelsen”. Vi lever i globaliseringens tid. Att vi nu har en negativ berättelse både om flyktingar och migranter är så totalt paradoxalt, orationellt och fel. I det större Europaperspektivet är det fullt hanterbart att ta emot en miljon människor på en befolkningsbas av 500 miljoner. Det är allvarligt att ledande västerländska demokratier, Trump i USA och högerextrema partier i Europa, inte kan få till en mer konstruktiv debatt.

En resdag med Jan Eliasson bjuder på många luftiga visdomsord. Två favoritmeningar: ”Vårt viktigaste ord är tillsammans” och ”Människan måste ha både vingar och rötter”.

I bilen blir han mer kyligt saklig.

– Titta på vad det betyder i utveckling. Titta på det! Lägg samman allt som 244 miljoner migranter skickar tillbaka till sina byar i Sri Lanka, Pakistan, Filippinerna. Den summan är två och en halv gånger så stor som det samlade biståndet i världen. När den ekonomiska krisen slog till 2008 och miljontals människor var tvungna att återvända till sina hemländer fick det direkta konsekvenser på fattigdomsutvecklingen. Vi måste skifta en negativ berättelse om migration till åtminstone en neutral.

Han häver sig ur bilen.

Parkeringen rör sig igen.

Livvaktseskort till rum 315 i västra flygeln.

New York, 1–3 juni

Jan Eliasson fyller 76.

Sedan juli 2012 är han FN:s näst högste chef.

Han bedöms ha fyllt vicerollen med innehåll.

– Jag är den som fattar alla politiska beslut under generalsekreteraren, säger Jan Eliasson. Han är ofta på resa och hinner inte läsa alla detaljer. Jag signerar i hans ställe. Alla viktiga policybeslut passerar mig.

– Jag har ansvar för hela den politiska sektorn, inklusive fredsbevarande, mänskliga rättigheter, humanitära frågor men också utvecklingsområdet med klimat. Jag är inte operativ. Det finns operativa avdelningar under mig.

Det finns gott om ”petites histoires” om Jan Eliasson, skriver moderate riksdagsmannen Dag Klackenberg i en vänbok publicerad till Eliassons 70-årsdag: ”De flesta har sin poäng i att han inte kan dölja sin önskan att själv bli förknippad med framgångar i ett projekt.”

Klackenberg lägger till:

”Och i sanningens namn: denna önskan är ofta väl grundad.”

Om styret av FN säger Jan Eliasson till mig:

– När han reser håller jag fortet.

Han är Ban Ki Moon.

Som reser flitigt.

I fjol övervägde Eliasson att återvända till Sverige.

Ban Ki Moon vägrade.

– Generalsekreteraren sade: du måste tänka på oss som en *presidential ticket*. Han som Obama och jag som Joe Biden, då? Jag tror det var så han menade, faktiskt. Så den 31 december slutar vi båda.

En FN-ambassadör utsänd av en europeisk stormakt säger:

– Ban Ki Moon är ingen dålig generalsekreterare. Men ordet karisma existerar inte på koreanska. Jan Eliasson ger FN karisma.

FN-veteranen Jean-Marie Guéhenno, undersekreterare för FN:s fredsoperationer 2000–08, säger från en bil i Hongkong:

– Nej, Ban Ki Moon och Jan Eliasson har inte löst Syrien. Men under slutet av Busheran saknade FN nästan helt legitimitet. I dag ser alla svagheterna i FN men att det samtidigt inte existerar några reella alternativ. Jan Eliasson har höjt vicerollens politiska profil och berett väg för en ny sorts vice generalsekreterare.

Två kvarter från FN-skrapan i New York ligger svenska FN-representationen.

En tjänsteman där säger om Jan Eliasson:

– När de ringer om Syrien sitter han upptagen med P4 Malmöhus.

Ett bittert skämt på temat öppenhet.

Eliassons medietillvändhet ifrågasätts ibland i diplomatkretsar.

”Jag Eliasson”. Partikamraten Pär Nuder sägs ha döpt honom till det.

Jan Eliasson erkänner inte konflikten mellan P4 Malmöhus och Syrienkriget.

Öppenhet är ett arv från läromästare som Sverker Åström och Sten Andersson, säger han.

– Sverker Åström var mästare i diplomatisk formuleringskonst. En finsnickare. Sten Andersson drev på mig för att hjälpa pressavdelningen med bakgrundssamtal. Man har ett ansvar att avmystifiera. I den bilaterala diplomatin kan det vara komplicerat. I FN bör man dela med sig av syften och eventuella framsteg i förhandlingar.

Tar man rygg på Jan Eliasson i två veckor får man träffa Ban Ki Moon och John Kerry, två av världens mest oåtkomliga makthavare.

– Herr Kleen! säger Ban Ki Moon på sitt kontor på 38:e våningen. Tack för ert engagemang för Förenta Nationerna!

Tar man rygg på Sveriges FN-representation i New York i två månader får man tio minuters promenad med utrikesminister Margot Wallström och en halvtimme med FN-ambassadör Olof Skoog. Alla skattefinansierade mottagningar, resor och möten som syftar till att kvalificera Sverige till säkerhetsrådet 2017–18 är stängda för svenska medier.

Men Jan Eliasson tar bara order från Ban Ki Moon.

Hans kontor ligger högt över UD-protokollet.

Han blir vår FN-guide.

– Mottagningar – detta som man förfasar sig över i Sverige. Att diplomater klingar i champagneglas. Herregud, för mig har det alltid varit ett arbetsinstrument. Där vet jag att jag träffar åtta tio ambassadörer som jag behöver få fram ett budskap till. Jag gör det nästan varje dag på vägen hem: ett svep där jag framför information och fångar upp information. Så går det till här. Du har väl varit i *delegates lounge*?

Delegates lounge är en vrå av FN-skrapan där diplomater möts under behagliga former. Baren är öppen dygnet runt, säger Eliassons pressekreterare.

Diplomatins drinktimme kan vara 24 timmar lång.

Jan Eliasson får som tjänare av samtliga FN-stater inte kampanja för Sverige. Men berättar gärna hur kampanjer går till. Vad de syftar till.

– Under åren i säkerhetsrådet är man en mycket attraktiv FN-medlem, säger Jan Eliasson. Gå på en mottagning. De icke-permanenta staterna i säkerhetsrådet har alltid mer människor runt omkring sig. De är kanalen till rådet. Din telefon går varm som ambassadör eller utrikesminister i säkerhetsrådet.

Han håller upp sin Iphone i svart läderfodral.

– Kerry ringer! Lavrov ringer! Fabius ringer! Du kan tala med dem om allt möjligt. Europa, närområdesfrågor. Du har direktkontakt. Det har varit debatt i Sverige. Jag var hemma ett tag och blev lite förvånad. Men så är det: som medlem av säkerhetsrådet har du en öppen linje till några av världens mäktigaste stater. Nästan varje FN-ambassadör har direktkontakt med sin stats- eller utrikesminister. En post som man ofta sätter sina allra bästa på.

Han själv var FN-ambassadör 1988–92.

Jan Eliasson skrattar.

– Vi lever i en värld av telefondiplomati, säger han. Förr i tiden fanns något som hette weekend. Det har tappat all mening för mig. Jag har två tele-fonkonferenser varje weekend med generalsekreteraren. Han ringer dagligen till olika statschefer. Jag trycker på hos utrikesministrarna.

FN-ambassadören Olof Skoog bekräftar.

– Mycket av FN-arbetet handlar ju om att försöka följa vad som händer i säkerhetsrådet. Vi jagar hela tiden information. Vem tyckte vad, hur gick diskussionen inne i rummet? Det slipper du. Eftersom du själv sitter med därinne.

– Har du sett rummet innanför säkerhetsrådet? Ryssland har skänkt inredningen. Lite Kremlstuk. Där är Sverige aldrig, vi kommer aldrig i närheten. Men det är nog det mest centrala diplomatiska rummet i

världen. De är *high politics* i det rummet. Där bryts stormaktsintressena i allt som rör fred och säkerhet.

Jan Eliasson ledde Sveriges förra säkerhetsrådskampanj 1996.

En höjdpunkt i yrkeslivet.

Journalisten Britt-Marie Mattsson fångar ögonblicket i vänboken:

”När omröstningen ger Sverige en klar plats i säkerhetsrådet åker Jan Eliassons armar rakt upp i luften.”

– Det var stort, säger Jan Eliasson. Vi fick 153 röster (av 181 stater), högsta siffran Sverige haft. Kvällen innan fick jag veta att vi var jätteilla ute. Så det var en underbar överraskning. Vi fick nästan alla afrikanska stater, tror jag. Jag hade ju medlat med Palme sedan 1980-talets början. Jag hade en ganska bra telefonlista.

Hans fyra år långa gig som vice generalsekreterare är kulmen på en klassresa.

Han föddes i en etta i arbetarstadsdelen Kålltorp i Göteborg. Pappa jobbade på SKF och bensinmack. Jans tilltalsnamn var egentligen Kenneth.

– Låt mig blir personlig, säger Jan Eliasson till studenterna i Nairobi. Jag är från Sverige. Ni kanske inte tror mig – men Sverige var ett av Europas fattigaste länder under 1920- och 30-talet. Min pappa var engagerad i facket. Jag var den första i min familj som gick ut gymnasiet. När jag tagit studenten frågade jag min far: vad utlöste förändringen?

– Han sa: Infrastruktur. Utbildning. Och nummer tre: vi litade på människor i statsapparaten. Vi satte våra bästa där. Och vet ni: det parti som vann makten på 1950-talet var det som utlovade högre skatter! Högre skatter innebar utbildning och äldrevård. *Anyway*. Där har ni historien bakom mänskliga rättigheter och rättsstaten. Vikten av institutioner som tjänar människors intressen.

Han är socialdemokrat.

Hans konvoj i Kenya är sju bilar lång.

I baksätet på en blå Mercedes reflekterar han över mötet med studenterna.

– Det var *the real thing*. Ofta när jag kommer till platser är allt *pre cooked*. Lärarna har talat om för eleverna vad de ska ställa för frågor. Det här gänget var *on their own*. Man kände det. Man kände deras drömmar och aspirationer i luften. Tragedin är att många av dessa – en elit bland studenter – inte kan få jobb.

Paul Akiwumi, hans tidigare stabschef, berättar att många kenyaner med universitetsexamen blir sekreterare i FN-byråkratin.

– För att *make a living*. De tappar sin självkänsla. Det allvarligaste man kan göra mot männi-skor. Jag ser det i USA. Ta tåget mellan New

York och Washington. Kyrkogårdar av nedlagda industrier. Hela rostbältet är utbombat. Ett av skälen till Trumps framgångar.

Krig kan vara beroendeframkallande.

Att försöka lösa dem: heroin.

Jan Eliasson slår sig på underarmen.

– Diplomati är inte så mycket svar på frågan vad. Fred. Utveckling. Mänskliga rättigheter. Utan hur. Vilka ord ska användas? Vilka personer kan avgöra? Hur når jag dem? Diplomati är koreo-grafi. Det är nästan mer spännande.

Vi pratar om senaste silen. Syrien.

Komplicerad koreografi.

– Till slut fick vi en förhandling i en meningsfull krets, säger Jan Eliasson. Vi samlades i Wien. De fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet. Men också Iran och Saudiarabien. Jag var med och bidrog till det. Jag var i Saudi och Iran två gånger. Vi fick tillräckligt mycket styrfart för att kunna formulera en resolution i säkerhetsrådet. Det ledde till att vi åkte till München förra året och träffade Lavrov och Kerry och ett tiotal andra. Det ledde till att vi kunde lyfta belägringen i fyra fem stora städer. Nå 600 000 männi-skor. Under åtta veckor kunde vi rädda liv.

Han lägger till:

– Men läser man tidningarna i dag säger Staffan de Mistura (FN:s Syrienmedlare) att han inte är mogen att påbörja förhandlingarna igen. För mycket fientligheter. Vi hanterar symptomen.

Beskriv stämningen runt bordet.

– De flesta möten hålls i säkerhetsrådet som *closed sessions*. Man sitter i ett ganska litet rum. De 15 medlemmarna. En eller två från sekretariatet, ofta jag själv eller avdelningschefer för politik eller fredsbevarande. Man talar väldigt fritt. Hur långt är medlemsstaterna beredda att gå? Jag försöker vara väldigt aktiv. Driva på stenhårt för att rädda människors liv. Få ryssarna att trycka på al-Assadregeringen. Så sätter man allt på papper. Flera timmars tjatande och manglande kring det.

Skulle Sverige – i säg Syrienkonflikten – kunna göra någon som helst skillnad i säkerhetsrådet?

– Sverige kan ju inte häva ett veto. Men vi kan utsätta stormakterna för press. Sverige är ju Norden. Sverige är EU. En stark grupp. Sverige har bra ställning i Afrika genom arvet från Palme och Hammarskjöld. Man ska lämna föreställningen att man är ett litet land. Man har sina allianser.

– Platsen i säkerhetsrådet *är* viktig. För att få igenom en resolution i säkerhetsrådet måste man ha nio röster. Många av de icke-permanenta staterna arbetar i team. Det var delvis trycket från de icke-permanenta medlemmarna som bidrog till att vi faktiskt fick igenom en resolution om Syrien den 18 december.

Nairobi, 26–27 maj

Röda mattan, FN-högkvarteret.

Jan Eliasson kindpussar en lokal FN-chef.

En grå kostym vänslas med duon.

– Hon är till och med mer populär än vad du är!

Svensken replikerar:

– Ge mig ett par dagar!

127 miljöministrar möts i Kenya. En del tomma löften formuleras. Denna utfästelse av Jan Eliasson är dock på allvar.

Under två dagar flirtar han urskillningslöst.

Med ministrar, myndighetschefer, FN-toppar.

Med trädgårdsmästare, kameramän, lägsta rangens säkerhetsvakter.

Han trycker händer, han stryker ryggar, han lovprisar och kurtiserar. Aktiv diplomati.

Vi går in i Laura, en kvinna som eskorterar VIP-folk från flygplatsen.

FN:s vice generalsekreterare minns plötsligt.

– Du var den första som mötte mig! Man får aldrig en andra chans att göra ett första intryck. *Du* gjorde ett första intryck.

Han väntar i en soffa.

På ena sidan Kenyas utrikesminister Amina Mohamed.

– *My sister!*

På den andra Sahle-Work Zewde, chef för FN:s Nairobikontor.

Om henne, till utrikesministern:

– *She's my favourite friend!*

Ingen favorisering.

– *You're both!*

Samma eftermiddag i en universitetsaula.

Eliasson i talarstolen.

Studentfrågor om Jerusalem, somaliska flyktingar, våldet i den kenyanska valrörelsen.

Svar inom ramen för ämbetet. Försvar av mänskliga rättigheter och demokrati.

Han säger också.

– Jag älskar verkligen era frågor. De är så bra, så absolut relevanta. Det här är så kul!

Till moderatorn:

– Det här är ledarskap! Kom och jobba för mig på 38:e våningen i New York!

Axlar sjunker. Rummet börjar andas.

Eliasson tar av sig kavajen.

Är det så här han gör när han mäklar fred?

New York 1–3 juni

Jan Eliasson tar med mig på veckans tredje champagnebjudning.

Det är egentligen en middag. Men eftersom svenska FN-ambassadören Olof Skoog står värd tvingas jag lämna residenset efter 20 minuters fördrink. Svenska medier hålls på avstånd i säkerhetsrådskampanjens slutskede.

Efter två veckor med Jan Eliasson är det svårt att förstå vad utrikesdepartementet och FN-representationen är så rädda för. Varför vill de inte visa upp insidan av en kampanj som kostar tiotals miljoner, som engagerar socialdemokratins trotjänare Pierre Schori och Göran Persson som sändebud, som återigen ska skänka Sverige en röst i världen, som ska påminna om Olof Palme och Dag Hammarskjöld?

Är diplomatins koreografi för kompromettterande?

En kväll hänger jag på Jan Eliasson till Harvard club på 44:e gatan där Jordaniens ambassadör bjuder på gindrinkar och lamm. I vimlet stöter vi samman med Olof Skoog. Han kommer direkt från Pakistans bjudning och ska efter Jordanien vidare till ”Shakespeare in the Park” i regi av amerikanska FN-intressen.

Han får en skymt av Kameruns sändebud, som konverserar Italiens ambassadör. Sverige tävlar med Italien och Nederländerna om säkerhetsrådsplatsen.

– Det här går inte, det håller inte, säger Skoog och går fram till Kamerun.

Han är tillbaka efter 1 minut och 36 sekunder.

Vad sa du?

– Njae, allt annat utom… Boko Haram är ju ett jätteproblem i Kamerun. Inte bara i Nigeria. Vi pratade lite om det. Jag lovade lösa det, förstås…

Är det umgänget med auktoritära regimer som Sverige finner genant att visa upp?

När jag intervjuar Olof Skoog i början av maj säger han:

– Det är ju ett fotarbete som görs. Man kontaktas hela tiden av ett land som har en kandidatur till någonting. Och så vill man då att vi ska stödja dem. Om vi då hade varit på hugget tidigt hade vi kunnat säga: det kan vi göra förutsatt att ni stödjer oss i säkerhetsrådet. Bytesverksamheten handlar kanske inte så mycket om vad man står för utan om vad man ska byta med. Men för oss har det handlat om att presentera vår politik som stödjer ett globalt system, som klimat och utvecklingsagenda. Vi behöver inte förställa oss.

DN avslöjade i april att UD bjudit 27 FN-ambassadörer till Sverige i affärsklass med bistånds-medel, delvis för att lobba inför säkerhetsrådsomröstningen den 28 juni.

Olof Skoog har varit på en liknande resa i Thailand i januari, säger han. Thailand kampanjar för säkerhetsrådet i en annan grupp.

– Jag har varit hos Kazakstan och på en egyptisk mottagning som var fullständigt översvallande på Metropolitan museum. Man bjuds på grejer hela tiden. Där det antingen är oartigt att inte gå. Eller ett missat tillfälle i den multilaterala diplomatin där man ständigt måste bygga allianser. Jag hade också ett långt samtal med den thailändska premiärministern som har kommit till genom en kupp. Så det gav möjlighet för oss som har invändningar mot en sådan regim att säga vad man tycker. När man som i Thailand kanske har eftersatt de mänskliga rättigheterna. Man står för sin politik.

På Olof Skoogs middag i svenska generalkonsulatets residens på 600 Park Avenue är 16 personer inbjuda. Jan Eliasson sticker till mig gästlistan med fotografier och cv:n i bilen dit. Iraks, Fijis och Liechtensteins ambassadörer är där, liksom redaktörer från växande amerikanska medie-hus som Vice och Huffington Post. Jag minglar med en medelålders ambassadör från södra Europa som själv måste kampanja för säkerhetsrådet om ett decennium. Han ser inte fram emot det: ”Kohandel”, säger han lite uppgivet.

På 600 Park Avenue, ett litet stenpalats på Manhattans förnämaste gata, drar det ihop sig till middag. Jag måste gå. Så kallad ”Chatham House Rule” råder. Inget som sägs under måltiden ska citeras.

En assistent dyker upp.

På nasal stockholmska:

– Ska jag släppa ut dig?

Nairobi, 26–27 maj

Duggregn.

Låga moln.

Kenyansk senhöst.

Bilkonvojen ägnar sig åt *rough driving*.

Tre vita jeepar sladdar jämsides med Jan Eliassons Mercedes.

Bussar, personbilar och mopeder tvärnitar i vägrenen.

Också en del av FN:s koreografi.

Mitt i larmet glider vice generalsekreteraren med den fladdrande FN-vimpeln på motorhuven.

Vi är framme vid presidentpalatset.

Bedagad kolonialism. Gräddvita kolonner. Arbetare i randiga dräkter sopar parkeringen på knä.

Jag får vänta med livvakten i bilen.

Jan Eliasson är tillbaka efter tre timmar.

Tillfredsställd, trots väntan.

– Han hade nationella säkerhetsrådet där och det drog ut på tiden, säger Jan Eliasson. Men det blev bra. Ett samtal om Sydsudan och närområdet. Somalia gav en ingång till det viktiga. Jag planterade flyktingarna som vårt gemensamma problem. Att flytta hundratusentals människor i djup fattigdom utan organisation kan vara skadligt för er också, sa jag. Jag föreslog en trepartsuppgörelse med FN. Han gick med på det, tror jag. Jag försöker lägga grunden. Inte genom att slå dem i huvudet. Utan genom att få honom att säga: vi behöver också er.

Mot slutet av mötet tog Jan Eliasson presidenten, utrikesministern och den lokala FN-chefen avsides. Han sade några förmanande ord om den kenyanska inrikespolitiken när president Kenyattas underställda inte hörde på. DN:s fotograf Roger Turesson såg mötet äga rum.

– Jag vill inte ha ut i medierna vad jag sade. Min ingång var valet nästa år. FN hjälper ju till med valprocessen. Vi skickar hit experter. Vi använder miljoner dollar för ett fredligt val.

Ett annat exempel på tyst diplomati: i april 2015 kontaktades Eliasson av chefen för UN Women apropå fem fängslade aktivister i Kina. Eliasson tog upp frågan informellt med Kinas vice utrikesminister. Två dagar senare frigavs de.

– Självklart inte bara på grund av FN:s påtryckningar, säger tidigare medarbetaren Pim Valdre. Men det bidrog till att frågan lyftes till rätt nivå.

Sju bilar vrider om tändningen samtidigt.

Hemfärd.

Eliasson ersätter slipsen med en ljusblå scarf dekorerad med FN-logotypen.

Har du vant vid dig att resa så här?

– Det här är ju ett bekvämt sätt att resa. Eller vad menar du? Frågan är hur jag ska klara mig i trafiken i Stockholm.

Att satsa svenska skattepengar på FN är också att investera i en bysantinsk struktur. Lås in ett gäng ondskefulla genier i ett laboratorium och låt dem framställa världens mest komplicerade byråkrati. FN är ändå värre. Det skrev Anthony Banbury nyligen i New York Times, en avhoppad FN-topp med 30-årig fälterfarenhet.

– Tony Banbury, ja. Jag har viss förståelse för kritiken. Vi är en stor oceanångare. Det märks inte när vi byter kurs, säger Jan Eliasson.

Han själv reser ganska lätt, säger han. Som svensk reporter är man ändå storögd. Medarbetare berättar om en konvoj med 20 bilar i en europeisk huvudstad. Varhelst chefen landar ska en FN-representant möta upp vid sidan om livvakten. På väg till Nairobi mellanlandade han i Dubai 00.15. Ingen var där. Ett brott mot protokollet, enligt livvakten.

Du är en stor apparat.

– Jag vet. Ibland blir jag förlägen. Men det är klart: jag har ju ett hårt program, jag är beroende av att klara marginalerna. Men ibland går sättet som man behandlas på emot mina egalitära principer.

Känner du dig utsatt rent säkerhetsmässigt?

– FN är en fiende för alla dårar som finns nu: IS, al-Shabaab, Boko Haram. Och så har jag tjänat två personer väldigt nära, Olof Palme och Anna Lindh, och lärt mig att inte negligera riskerna.

6.30 varje morgon mottar han ett mejl med listor över dödade i fält; i fjol: 247 humanitära arbetare och 129 fredsbevarare.

– Den årliga skörden.

Når det dig?

– Ja, herregud. Jag är ingen maskin. Jag glömmer aldrig Somalia 1992 när 600 000 människor dog på ett år. De plockade upp barn som låg i drivor längs vägen och försökte rädda dem i Unicef-läger. Då träffade jag läkarteamet. Somaliska och kenyanska sjuksköterskor som var fullständigt iskalla, alltså coola. Jag sa: hur orkar ni? De sa: räcker det inte med vad krigsherrarna redan åstadkommit, ska de få oss på knä också? Därför säger jag alltid: låt er inte provoceras av rädsla och våld.

Ban Ki Moon besökte Västsahara i början 2016 och utlöste en diplomatisk affär genom att kalla det Marockoockuperade området för ockuperat. En talesperson för sekretariatet försökte i efterhand mildra chefens uttalande. En livvakt i Nairobi berättar för mig att Ban Ki Moons entourage attackerades under resan. Jan Eliasson bekräftar utsagan.

– Jaja. Flyktingarna där är ju otroligt frustrerade. 40 år sedan de kom dit är de fortfarande i läger. De tog ut sin frustration på FN vilket är lite orättvist med tanke på att vi gör vårt bästa för att få igång förhandlingarna. Marocko är inte särskilt samarbetsvilligt. Så han gav sig in i lägren och då fanns det grupper där som ville få fram en poäng till generalsekreteraren. En ruta i bilen sprack av en kastad sten och en i säkerhetsfolket bröt en handled och fick senare opereras i New York.

Vi når flygplatsen, VIP-ingången.

Jan Eliassons bagage – en nätt rullväska i beige kanvas ska levereras direkt till flygplans-kabinen.

Han agerar överrumplad, som om det var första gången.

– Direkt ombord? Verkligen? Tack!

New York, 1–3 juni

38:e våningen delar sig i två.

Till vänster Ban Ki Moon.

Röd matta, taggig modernistisk konst, tigande tjänstemän.

Sträng koreografi.

Jan Eliassons högersida är ledigare. Sekreterarna mindre förlägna. Dörrarna på glänt.

Eliasson har arrangerat med en fem minuter lång fotografering av honom och högste chefen.

Väl på plats i generalsekreterarens väntrum inträffar ett mirakel.

Den omvittnat tillknäppte korean som styrt FN sedan 2007 visar sig på sitt allra soligaste onsdagshumör.

Han öppnar sitt kontor. Ljuset flödar. Han rycker presspasset från mitt bröst och viftar mot en av sina chokladbruna fåtöljer. Han sätter sig. Frågar om jag tänker skriva en bok om FN. Jag nekar.

– Hm! Jag är väldigt tacksam gentemot Sverige. Ni är ett fredsälskande land. I fråga om utveckling och mänskliga rättigheter är ni exemplariska. Beträffande er medkänsla gentemot andra människor, framför allt flyktingar, är ni nummer ett i världen per capita. Jag är väldigt imponerad.

Ban Ki Moon, eller SG som alla säger i FN-skrapan (Secretary General), var i Stockholm för två månader sedan.

– En dag besökte jag ett företag som anställde flyktingar och invandrare. Ett företag som de facto styrs av flyktingar. Det motiverar dem: om det här företaget går bra så kommer deras egna liv att bli mycket bättre. Jag besökte det här företaget och mötte många anställda – vilken bra idé! Jag talade sedan med många europeiska ledare: i stället för att hålla kvar dem i läger varför inte försöka tänja på de juridiska passagerna så att flyktingar kan integrera sig själva i samhället och därmed bli mindre av börda, mindre av friktion.

Jan Eliasson, i stolen mittemot, bryter in.

Han ska omvandla chefens reseintryck till politik.

Eller åtminstone samla politikerna.

– Mötet om flyktingar och migranter i New York kommer att bli ett av årets viktigaste, säger Jan Eliasson, en smula pojklik intill Ban Ki Moon.

DSG, Deputy Secretary General, vrider ned koreografin, de stora gesterna.

Vad kan FN göra?

– Varna för främlingsfientlighet, säger Jan Eliasson. Stå upp för mångfald. Vår rapport heter ”Safety and dignity in times of large movements of migrants and refugees”. Säkerhet: de ska inte behöva drunkna i Medelhavet. Värdighet: de ska hanteras med respekt. De ska få sina ansökningar prövade och inte kastas över gränser på ovärdiga sätt.

Jag frågar Ban Ki Moon:

Som generalsekreterare: vad har du lärt dig av Dag Hammarskjöld?

– En förebild! Tyvärr dog han i sin roll som fredsmissionär. När jag var liten pojke i småskolan lärde vi oss hans namn. Han var en hjälte. Vi vill alla gå i hans fotspår. Hans namn i dag är synonymt med människor som dör under fredsbevarande operationer. Vi ger dem Dag Hammarskjöld-medaljen.

– Du berättade för mig, säger Jan Eliasson till Ban Ki Moon, hur du skrev ett brev till Dag Hammarskjöld som barn.

– En väldigt personlig berättelse, säger Ban Ki Moon. Jag gick i sexan. Det var 1956. En folklig resning rasade i Ungern mot Sovjetunionen. Vi barn i Korea visste inte mycket om Ungern men vi visste att det var revolter för frihet och demokrati som pågick. Vi diskuterade: vad ska vi göra? Vi samlades allihop och som representant för skolan läste jag upp ett brev: ”Kära generalsekreterare Dag Hammarskjöld. Vi är väldigt oroade över Ungern. Snälla, hjälp!”

– Och när jag blev vald, i oktober 2006, sa jag i mitt tal att jag hoppas få slippa sådana brev. Men jag får fortfarande sådana brev. Från oroade barn. Så detta är min relation till honom. Även om jag aldrig träffade honom så lever han med oss, han är levande här i FN-huset.

Jag gör misstaget att titta upp på Jan Eliasson. En sekunds tystnad. Han återbördar Ban Ki Moon till protokollet.

Ban Ki Moon pinnar ut till konferensrummet. Vi efter. Han uppmanar mig att posera med honom och Jan Eliasson framför två FN-fanor.

Han har åtta månader kvar på våning 38. Tidskriften the Economist skriver på ett aktuellt omslag: *Boss of the UN: worst job in the world*.

Om idolen Dag Hammarskjöld mot alla odds blev FN:s mest beundrade generalsekreterare har Ban Ki Moon infriat de låga förväntningarna.

The Economist kallar honom ”smärtsamt oartikulerad”, ”besatt av protokollet”, ”i avsaknad av djup och spontanitet”. Som undergeneralsekreterare för FN:s interngranskning skrev svenskan Inga-Britt Ahlenius i sin dagbok: ”Som att lyssna på en sjätteklassare efter första skolresan.”

I inledningen av sin bok om Ban Ki Moon hänvisar Inga-Britt Ahlenius till bysantinsk koreansk byråkrati. ”Korean Air var under en lång period sjutton gånger så olycksdrabbat som amerikanska United Airlines. När andrepiloten inte törs tala om för förstepiloten att bränslet håller på att ta slut eller att det är fel på planet kan konsekvenserna bli katastrofala”.

Vad säger FN:s andrepilot om det?

Eliasson fnyser lite åt Ahlenius kritik:

– Den är för bitter, säger Jan Eliasson. Han har ett av de svåraste jobben i världen. Det är så många intressen som drar. Jag måste erkänna: ibland har jag inte heller tid att följa upp allting. Jag skulle önska att jag hade mer tid för de avdelningar som jobbar för mig. Han kanske inte var tillräckligt närvarande för Inga-Britt, som är en god vän till mig, förresten. En oerhört duktig tjänsteman.

Vad blir Ban Ki Moons eftermäle?

– Han var den drivande kraften bakom klimatavtalet i Paris. Han tog misslyckandet i Köpenhamn väldigt personligt. Efter det tog han initiativ till egna toppmöten. Han reste runt och drev frågan. Han har utnämnt fler kvinnor än någon tidigare generalsekreterare. Han har varit stenhårt logisk vad gäller mänskliga rättigheter. I hbtq-frågor. Allas lika värde – snacka inte om det!

Dagen efter vårt möte äter Jan Eliasson och Ban Ki Moon en 90 minuter lång arbetslunch tillsammans i kvarteret.

De har olika utstrålning men liknande bakgrunder. Ban Ki Moon är son till en lagerarbetare, gjorde karriär via koreanska UD och har varit Sydkoreas utrikesminister. Som 18-åring vann han en uppsatstävling, fick resa till USA och träffa presidenten John F Kennedy. Jan Eliasson präglades av året som utbytesstudent i Indiana som 18-åring och bjöd in JFK, då senator, till en middag för de lokala demokraterna.

Skulle du vilja ha hans jobb?

– Det är inte en fråga om att vilja. Men näe. Jag vill hem nu. Jag har inga ambitioner. Jag vill dela med mig. Jag vill ge lust och energi till nästa generation.

Samma eftermiddag deltar jag i ett stabsmöte i Jan Eliassons tjänsterum, två korridorer från Ban Ki Moons rum.

Sex kvinnor av lika många ursprungsnationaliteter sitter i soffmöblerna.

– Som du märker jobbar jag inte så hårt på könsbalansen, säger han.

Samtalet kretsar kring DSG:s kalender. Resplaner. Genève och Oslo i mitten av juni. Tillbaka till Afrika i juli.

Möten ska arrangeras, talunderlag redigeras.

– Prioritera Sydsudan, säger Jan Eliasson om Afrikaresan.

Vem vill han träffa? Vilka presidenter, premiär-ministrar, utrikesministrar?

– Jag känner inte premiärministern där, säger Jan Eliasson. Fråga missionen om råd. Deras ambassadör är väldigt inflytelserik.

Medarbetarna beskriver honom som ”svensk”. Han delar information, har respekt för småbarnsliv, tilltalar underställda.

Sena eftermiddagar känns kontoret ändå lite som ”Mad Men”, tv-serien om en reklambyrå i New York just när jämställdheten bryter in i kontorslandskapet.

– Mina papper! gastar Jan Eliasson inifrån skrivbordet.

Fyra kvinnliga sekreterare sitter på rad utanför.

– Vi jobbar på det!

DSG ångar mot hissen med en svart portfölj i näven.

– *Off you go, DSG!*

Vid hissen, som delas med SG, får han vänta.

Det roar honom. Han käftar skämtsamt med vakterna.

– Vad är det med hissen i dag?

– Den är på väg, herrn.

– Jag accepterar bara en annan person i min hiss.

– Ja, herrn.

– Är det han?

– Ja.

I hans blå Buick Lacrosse frågar chauffören Sixto om dagsformen och DSG svarar med ett mått på Richterskalan.

– I dag skulle jag säga… 7,9. Är det okej, Sixto?

– Mycket bra, herrn.

Ju högre desto bättre.

Under fyra tiger bilen.

Över åtta gratulerar Sixto.

För att du älskar konflikt?

– För att jag vill ha rörelse. För att jag inte vill att världen ska stå still.

För mycket i FN står still.

Byråkratin: det tar i snitt 213 dagar att tillsätta ny personal i FN (enligt Anthony Banbury i New York Times). Katastrofalt för ett hus som ska agera på akuta kriser.

Detaljstyrning från medlemsstaterna, enligt Jan Eliasson.

– I dag när du fick vänta på mig var jag tvungen att prata med Kinas ambassadör. Jag vill att de ska öppna för fler tjänster på fredsförebyggande. Tänk om ett stort företag som Microsoft tvingades gå till aktieägarna för att bestämma hur många de vill anställa på innovationsenheten. Det är absurt.

För många humanitära operationer står still.

Om vi tittar på FN:s misslyckanden från Srebrenica till Syrien…

– Glöm inte Rwanda.

Vad är den gemensamma nämnaren?

– Att vi inte har haft närvaro. Att vi inte haft internationella öron och ögon på plats. I Rwanda drog vi hem och lämnade öppet för att folkmordet kunde äga rum.

Varför misslyckas FN gång på gång?

– Vi agerar inte tillräckligt på varningssignalerna. Centralafrikanska republiken nu. Vi såg en risk för folkmord. Jag hade Rwandatraumat i bakhuvudet hela tiden. Vi skulle inte lämna. Vi skulle fylla landet med så många vi kunde. Generalsekreteraren och jag ringde 20 regeringar på två dagar för att de skulle komma dit.

Skyndsamheten hade ett pris. FN rekryterade soldater från Demokratiska republiken Kongo som visade sig ha brott mot mänskliga rättigheter på sina cv:n.

– Ja. Vet du vad vi gjorde då? När vi upptäckte att missbruket var så utbrett bad vi chefen för vår egen organisation att begära avsked. Och när vi fick klart för oss att det var så många soldater från Demokratiska republiken Kongo så talade vi om för deras regering att vi inte ville ha deras trupper i våra fredsbevarande operationer längre. Så vi frös ut dem. De finns inte där längre.

– Men det var ett pris vi betalade. När jag insåg att Centralafrikanska republiken kunde bli ett folkmord drabbades jag av en panikkänsla. Vi adderade 4 000–5 000 personer till den afrikanska styrka som redan fanns. Det kallas *re-hatting*: man sätter på dem FN-hjälmen. Men det

var så viktigt att vi inte hann ge dem utbildning i mänskliga rättigheter eller hur man hanterar civilbefolkningen.

Syrien står också still. FN:s matkonvojer kommer inte fram. Förhandlingarna avbryts gång på gång.

Syrien svärtar Jan Eliassons och Ban Ki Moons eftermälen.

Hur mycket skuld faller på dig och Ban Ki Moon?

– Vi har pekat på Syrientraumat väldigt tydligt. Till den grad att det har mumlats lite grann i säkerhetsrådet över att vi uttalar oss om säkerhetsrådets arbetssätt. Det är ingen tillfredsställande situation att medlare som Kofi Annan och Lakhdar Brahimi får arbeta utan säkerhetsrådsmandat. FN blir städgumma i den humanitära kris som pågår. Vi skriker efter pengar för att kunna göra arbetet i Syrien, Turkiet, Libanon och Jordanien där våra program för flyktingar har 40 procent av pengarna som behövs. Jag kan knappt röra mig utan att få frågan: vad gör du som vice generalsekreterare för att stoppa kriget i Syrien?

Klockan är över åtta. Uppe i våningen väntar fru, barn och barnbarn.

45 minuter sen till middagen, utspilld i en tvåsitssoffa i lobbyn till bostaden.

– Var det något mer?

Vad tjänar du egentligen som vice generalsekreterare?

– Jag får cirka 20 000 dollar varje månad. Men betalar nästan en tredjedel av lönen i hyra. Kerstin tycker att jag borde få mer. Men jag har ju FN:s näst högsta lön.

New York, 2 juni

John Kerry kallar honom ”a warrior for peace”.

Eliasson smakar på omdömet, förtjust.

– En krigare för fred …

USA:s utrikesminister är i generalförsamlingen i egenskap av ”morbror John”.

Kerry har en systerdotter på Unis, FN:s internationella skola. Eliassons har haft två barn där.

Det är skolavslutning.

– Jag är ledsen om ni hade väntat er Beyoncé, säger Kerry i talarstolen.

Systerdottern Iris är en skicklig politiker, enligt Kerry.

– Hon hade mer vett som sexåring än några av de nu aktuella presidentkandidaterna. Jag kunde nämna namn. Men jag kommer inte nämna hans namn.

”Fett, slabbigt och trögt”, har Donald Trump kallat FN.

– Jag skulle ha skickat Iris till Ohio, säger John Kerry. Det kanske skulle ha gjort hela skillnaden.

Det var i Ohio morbror John förlorade sin presidentkandidatur 2004.

– Han borde ha vunnit då, säger Jan Eliasson efteråt.

John Kerry drar till Paris för att återuppväcka fredsprocessen i Mellanöstern.

Jan Eliasson åker upp till 38:e våningen för att rädda en kinesisk vas undan sitt ettåriga barnbarn.

Hustrun Kerstin Eliasson är med honom en vecka.

Hon oroar sig för makens pension. Rastlösheten.

– Det är genuint, säger han.

De påbörjade memoarerna i villan i Danderyd drar inte.

– Det är så tråkigt. Jag vill inte sitta på UD:s arkiv och läsa mina egna uppteckningar. Det är fint med storys men jag vill inte bli kåserande. Jag vill koppla bilderna till något allvarligt. Hitta en form…

Kerstin, tidigare statssekreterare på utbildningsdepartementet:

– Jan säger att han ska vila i tre månader. Oj då! Han kommer driva mig till vansinne.

Hon skrattar.

Vad ska ni göra?

– Det är vi nog överens om, säger Kerstin Eliasson. Han ska ta på sig några små medlingsuppdrag.

– Ett litet krig, säger Jan Eliasson.

Björn af Kleen bjorn.afkleen@dn.se “

“Så gjordes reportaget

DN fick unik tillgång till Jan Eliasson, FN:s vice generalsekretare, under en resa i Nairobi och under vardagen i FN-högkvarteret i New York.

Vi träffade generalsekreterare Ban Ki Moon och hörde USA:s utrikesminister John Kerry tala i generalförsamlingen.

Vi har också intervjuat utrikesminister Margot Wallström, FN-ambassadören Olof Skoog och statssekreteraren och diplomaten Hans Dahlgren.

Reportern & fotografen

Björn af Kleen utnämndes till Årets stilist 2015 och nominerades till Stora journalistpriset 2015 för DN-reportaget ”Det ockuperade landskapet”. Han utkom nyligen med boken ”Zlatan, Silvia och andra svenskar” med porträtt och reportage publicerade i Dagens Nyheter.

Roger Turesson har arbetat som fotograf i 38 år. 2013 fick han Stora journalistpriset för sina reportage om tiggarna i Stockholm. Han har vunnit Årets bild tre gånger och utsetts till Årets fotograf.

Personerna i reportaget.

Jan Eliasson
Vice generalsekreterare i FN sedan 2012. Slutar till nyår. Tidigare bland annat ambassadör i Washington och svensk utrikesminister.

Ban Ki Moon
Generalsekretare i FN sedan 2007. Slutar till nyår. Tidigare sydkoreansk utrikesminister.

Uhuru Kenyatta
President i Kenya sedan 2013, son till Jomo Kenyatta, president 1964-78. Kenyatta anklagas för att ha fuskat sig till valvinsten 2013. Valrörelsen inför 2017 kantas av våld och protester.

Olof Skoog
Sveriges FN-ambassadör. Skoog representerar Sverige i säkerhetsrådet om vi får en plats den 28 juni. Har tidigare tjänstgjort som ambassadör i Indonesien, Brunei och EU.

Inga-Britt Ahlenius
Tidigare undersekreterare för FN:s internrevision och generaldirektör för Riksrevisionsverket. Har tillsammans med Niklas Ekdal skrivit boken ”Mr Chance: FN:s förfall under Ban Ki Moon”.

Margot Wallström
Sveriges utrikesminister. Investerar stort i att Sverige ska väljas in i FN:s säkerhetsråd. Det är världspolitikens epicentrum, har hon sagt.

Fakta. Säkerhetsrådskampanjen

Vid tre tidigare tillfällen har Sverige varit medlem i FN:s säkerhetsråd: 1957–58, 1975–76, 1997–98.

Sverige kandiderar nu för en plats i säkerhetsrådet för perioden 2017–18.

DN:s reporter Mattias Carlsson har i flera artiklar avslöjat hur UD använt biståndspengar för att bjuda in FN-ambassadörer från ö-nationer och fattiga länder till Stockholm.

Sverige tävlar med Nederländerna och Italien om att ersätta Nya Zeeland och Spanien.

Fakta. Jan Eliasson
Yrke
Vice generalsekreterare vid FN-högkvarteret i New York.

Född
17 september 1940 i Kålltorp i Göteborg.

Utbildning
Civilekonom vid Handelshögskolan i Göteborg och reservofficer i flottan. UD:s aspirantutbildning.

Familj
Gift med Kerstin, tidigare statssekreterare på utbildningsdepartementet under Leif Pagrotsky. Paret har tre barn. Villa i Stocksund och sommarhus på Gotland.

Karriär
1982–83 Utrikespolitisk rådgivare i Statsrådsberedningen.

1983–87 Chef för UD:s politiska avdelning.

1988–1992 FN-ambassadör i New York.

1992–94 Undergeneralsekreterare i FN för humanitär hjälp.

1994–2000 Kabinettssekreterare vid UD.

2000–2005 Sveriges ambassadör i Washington DC.

2005–2006 Ordförande i FN:s generalförsamling.

2006 Sveriges utrikesminister.

2016 Vice generalsekreterare.

Fakta.

Förenta Nationerna
Grundat 24 oktober 1945.
193 medlemsstater.
Sydkoreanen Ban Ki Moon är generalsekretare sedan 2007, då Kofi Annan från Ghana slutade.
Svensken Dag Hammarskjöld var generalsekretare 1953–61.
Grundarnationerna (segrarna i andra världskriget) skapade FN med avsikten att organisationen skulle hindra konflikter mellan världens nationer.
Sverige antog FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna den 10 december 1948.

Säkerhetsrådet

FN:s viktigaste beslutsfattande organ.

Består av 15 medlemmar varav fem är permanenta: USA, Storbritannien, Frankrike, Kina och Ryssland. De tio övriga länderna väljs på en mandatperiod om två år.

De permanenta medlemmarna har vetorätt. För att en resolution ska godkännas måste nio medlemmar, inklusive samtliga permanenta medlemmar, bifalla förslaget i en omröstning. Vetot utlöses om en permanent stat inte bifaller en resolution.

Kapitel 3: Sverige 5-13 juni 2016

Politiska problem kommer varje dag. Läsarna får gissa hur det gick sedan. Något enstaka med senare datum kan komma med.

Innehåll:

167 Partiledningen vill bara ha ja-sägare
168 Ett regeringsparti med hårda nypor
169 Romson gör rekordsnabb comeback
170 Populäraste ministern får mest kritik av KU
172 Ygeman öppnar för nya lagar för migration
173 Toppstyrningen kvar inför 2018
174 Inför timplan och nationella examensprov på gymnasiet

176 ”De som studerar ekonomi borde läsa mer etik
180 Girighet verkar handla om att aldrig bli nöjd
184 Bo Lundgrens pension sänks efter DN:s avslöjande
186 Ny skolfilm ska få killar att sluta tafsa
187 Ungfestival satsar på ökad trygghet
188 20 miljoner till svenska för invandrare
189 Skolan måste stävja fördomar
190 Rektor måste kunna stänga av elever

191 Tolv olagliga HVB-hem har tvingats stänga
192 Nytt boende ska hjälpa unga i riskzonen
194 Man bli gammal av att fly, själen far illa
196 Nu byggs 16 nya äldreboenden
197 Nybyggda områden får inte boendeparkering
198 I väntan på läkarnas svar
199 Slutstriden om den alternativa medicinen
202 Orimligt att anta att medlen har effek
203 Forskaren som vill förstå psykedelika
206 Krogar börjar informera om köttets ursprung
207 Med socker i botten …
209 Tarmarnas vrår kan gömma svar om många sjukdomar
212 Vården är inte patientsäker

213 SKL vill ha anställdas hjälp att utforma framtidens välfärd
215 Brist på aretskraft
215 Utbildningspropp hejdar jobbtåget
217 Bostäderna och skolan styr jobben
218 Byggbranschen ropar efter arbetskraft
218 Svårare för de svagaste i Stockholm att få jobb
219 Nyblivna sköterskor får flera tusen mer i lön hos kommunen
220 60 000 i bonus till sköterskor

221 Kvinnor fortsätter att ta fler styrelseplatser
223 “Högt fackligt spel om tjänstepension
225 Idrotten och facket ense om villkor för schysta mästerskap”
228 Rätt att demaskera läktarna
229 Anmälningarna utreds inte – polisen beskylls för passivitet
231 Virusattacker slog ut myndigheter
232 Myndigheter i strid om utbyggnad av bredband
233 Här slutar brevbärarna dela ut post på lördag
235 Myndigheten ville stoppa tolkars uppehållstillstånd
237 Agerandet så fel det bara kan bli
238 Romer diskriminerades av staten – får skadestånd
240 I fredags blev staten rejält uppläxad i domstol.
242 Nya chefen ska driva in miljardskulderna

243 En tredjedel av Sveriges glaciärer har smält bort
245 Snart är Kebnekaises sydtopp bara näst högst i Sverige
246 Sinande brunnar ger uppsving för borrare

247 Välkommen avspänning
249 Borgerlig spricka hotar historisk kompromiss
251 MP räddar kärnkraften – M stöder vindkraft
252 Vattenfall: Inga planer på nya reaktorer

253 M tänker inte släppa fram Löfven
254 Bilen är vänsterstyrd men drar kraftigt åt höger
255 ”Hög tid för alliansen att fälla den rödgröna regeringen”
258 En fälld regering löser inte problemen
259 Därför misslyckas enfrågepartier som MP

261 Här är kartan som visar det delade Sverige
265 Misslyckande att nyanlända passiviseras
266 I Ovanåker finns jobb att få – för den med rätt utbildning
269 Stora risker med tudelning av landet
270 Skillnaderna är alarmerande stora
271 Fler måste söderut

272 Enklare att bygga tillfälliga bostäder
273 Mångmiljonsatsning på de mest utsatta hemlösa

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

”Partiledningen vill bara ha ja-sägare”

“Två av Miljöpartiets mest kritiska toppar tvingas lämna sina uppdrag: Valter Mutt och Carl Schlyter. De riktar ny skarp kritik mot partiledningen. – Fridolin har ett stort ansvar för tystnadskulturen som breder ut sig, säger Valter Mutt, petad utrikespolitisk talesperson.

På tisdagens möte med riksdagsgruppen i Miljöpartiet fick EU-nämndens ordförande Carl Schlyter (MP) och partiets utrikespolitiske talesperson Valter Mutt besked att de petas från sina utskottsposter. I stället blir Åsa Romson EU-nämndens nya ordförande och Pernilla Stålhammar ny utrikespolitisk talesperson.

Enligt Carl Schlyter innebär beslutet att avsätta kritiska röster en vänd-punkt i partiet som tidigare haft högt i tak. Både Valter Mutt och Carl Schlyter har vid flera tillfällen högljutt gått emot partilinjen i frågan om Vattenfalls försäljning av brunkol och avtalet med Nato.

– Man vill bara ha ja-sägare. Det räcker inte att som jag rösta för partiet i 98 procent av fallen, det krävs hundraprocentig lojalitet. Det här är något som förändrats under tiden i regeringsställning då partiet har gått mot en mer repressiv arbetsmiljö, säger Carl Schlyter.

Valter Mutt uttrycker också oro över partiets utveckling där partipiskan viner allt hårdare och riktar skarp kritik mot ledningen.

– Ingen skugga ska falla över Isabella Lövin men Gustav Fridolin har ett stort ansvar för tystnadskulturen som breder ut sig, säger Valter Mutt.

Han säger att det huvudsakliga skälet till att han petas är att han röstade nej till värdlandsavtalet med Nato. Inför omröstningen skrev han och Schlyter tillsammans med två andra MP-ledamöter en debattartikel i DN med budskapet att riksdagen borde stoppa regeringens förslag.

– Det är en oroande utveckling att det är så lågt i tak i partiet. Vi behöver tvärtom högt i tak för att kunna driva igenom vår politik, annars kan jag lika gärna vidarekoppla alla samtal till regeringskansliet, säger Valter Mutt.

Partiets gruppledare Maria Ferm håller inte med.

– Vi tycker att det är viktigt med en livlig intern debatt och att man tar ansvar för politiska beslut. Det här handlar om en förändrad sammansättning i riksdagsgruppen efter regeringsombildningen. Därför fick valberedning i uppdrag att se över hur stödet ser ut för olika personer. Det här var det förslag som hade starkast stöd, säger Maria Ferm.

Samtidigt framhåller Ferm att partilinjen gäller.

– Vårt parti är tydligt med att vi sitter i regeringen och det är viktigt att vi tar ansvar för politikens utveckling. Det är ett vägval som är väldigt starkt förankrat i partiet. Samtidigt är det viktigt att vi kan ha högt i tak så att vi har möjlighet att diskutera frågor, säger hon.

Petningen av de två tunga namnen har redan skakat om det sargade partiet. I går meddelade Jabar Amin och Annika Lillemets att de lämnar sina poster som utbildningspolitisk talesperson respektive folkbildningspolitisk talesperson i protest mot partiledningens agerande.

Statsvetaren Niklas Bolin vid Mittuniversitetet säger att petningen är förståelig.

– Det är svårt att sitta i en regering när man har högljudda kritiker internt på höga poster. Ur ett miljöpartistiskt perspektiv är det ett litet brott mot traditionen. Man har haft väldigt högt i tak och intern opposition har varit tillåten på ett annat sätt tidigare, säger Niklas Bohlin till TT.

Dagens beslut innebär inte att Valter Mutt och Carl Schlyter mister sina uppdrag som riksdagsledamöter.

– Jag kommer fortsätta att rösta med partiet i 98-procent av frågorna. Som min pappa sade, det är inte alltid lätt att stå för sina ideal, men man sover åtminstone gott och skönt om natten då, säger Carl Schlyter.

Katarina Lagerwall katarina.lagerwall@dn.se
Jessica Ritzén jessica.ritzen@dn.se “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Ett regeringsparti med hårda nypor

Analys. Miljöpartiet startade som ett parti för aktivister i freds- och miljörörelsen. Nu är det ett maktparti. De starkaste aktivisterna avsätts från sina poster när partiet går in helt och fullt för att regera. Det splittrar MP, men underlättar samarbetet med Socialdemokraterna.

Det är en klassisk utrensning som kommer att ingå i svensk politisk historia som Miljöpartiets majoritet nu genomför. Två kända fundamentalister sparkas från sina poster. Två andra avgår i protest.

Därmed hamnar de två falangerna i Miljöpartiet i skarpt ljus. De döptes i Miljöpartiets tyska systerparti Die Grünes ungdom till ”realos” och fundis”, realister och fundamentalister. Så har de kallats också i det svenska partiet. Likt de flesta andra riksdagspartier har Miljöpartiets ledning nekat till att falanger fortfarande existerar. Men på tisdagskvällen blev de uppenbara.

Riksdagsledamöterna Valter Mutt och Carl Schlyter får lämna sina poster som tales-personer i utrikes- och EU-frågor. Med vanliga politiska måttstockar är det inte så konstigt. De har inte företrätt partilinjen i några viktiga frågor, framför allt när det gäller värdlands-avtalet med Nato.

”Värdlandsavtalet höjer spänningarna i Östersjöområdet”, sade Miljö-partiets utrikespolitiska talesperson Valter Mutt när hans parti hade kongress i maj.

Samma avtal har hans parti förbundit sig att lotsa genom riksdagen. Regeringens och riks-dagens motiv är att det gör Sverige och Östersjö-området tryggare och säkrare.

Tvärtom mot vad Mutt sade alltså.

Värdlandsavtalet med Nato var aldrig uppe till omröstning när MP kongressade. Men i samband med att riksdagen röstade om avtalet skrev riksdagsledamöterna Valter Mutt, Carl Schlyter, Annika Lillemets och Jabar Amin en DN-debattartikel där de kritiserade avtalet. De deklarerade att de skulle rösta med Vänsterpartiet för att skjuta upp beslutet i ett år.

Det blev för mycket för Miljöpartiets gruppledning och språkrör. Talespersonerna Mutt och Schlyter byttes ut. Lillemets och Amin avgick snabbt från sina poster i protest.

Det är inte konstigt att ett riksdagsparti vill att dess talespersoner ska följa partilinjen. Nyligen flyttades två moderata riksdagsledamöter från sina poster efter att ha röstat mot partilinjen. Hade Mutt och Schlyter varit socialdemokrater eller borgerliga hade de troligen sparkats också.

Men detta är Miljöpartiet. Det är ett parti som bildades i protest mot de andra politiska partierna och som är sprunget ur alternativrörelsen. Miljö- och fredsaktivister är partiets kärna. Partiet är idealistiskt och känt för att ha högt i tak och gilla olikheter.

Det är en svår ekvation att förena den gröna partikulturen med att regera. Nu får aktivisterna det allt svårare i Miljöpartiet. Det är de klassiska politikertyperna som premieras. Pragmatiska förhandlartyper som Peter Eriksson och Isabella Lövin får allt större utrymme.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se Politisk kommentator “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“ Romson gör rekordsnabb comeback

En månad efter petningen som språkrör gör Åsa Romson comeback – som ordförande i EU-nämnden. – Jag tycker att riksdagsarbetet är viktigt, säger hon.

Det är inte ens en månad sedan Åsa Romson under uppmärksammade former lämnade uppdraget som språkrör för Miljöpartiet. Då såg det ut som att Åsa Romson lämnade svensk politik för gott.

– Det kändes inte som att politik var något jag skulle syssla med. Det är kanske inte så konstigt att det kändes så, säger Åsa Romson.

Redan efter några dagar började dock det tidigare språkröret sakta men säkert tänka om.

– Jag tycker att riksdagsarbetet är viktigt. Att utan att veta vad jag skulle göra annars säga upp ett sådant förtroendeuppdrag kändes faktiskt lite fel både mot väljare och mig själv, säger Åsa Romson.

Nu gör hon rekordsnabb politisk comeback som ordförande i EU-nämnden. Åsa Romson efterträder Carl Schlyter som petades efter att i flera frågor drivit en annan linje än partiet.

Ordet revansch vill hon dock inte ta i sin mun.

– Det ska bli roligt att hålla koll på EU-nämnden, säger hon kort och gott.

Ordförandeposten i EU-nämnden är en av Miljöpartiets viktigaste poster i riksdagen. Under de senaste åren, med en dramatisk utveckling i EU, har EU-nämnden fått ökad uppmärksamhet och större betydelse. Det är i EU-nämnden som statsråden förankrar regeringens linje inför viktiga möten.

– I flyktingarbetet har det blivit uppenbart att Sverige är beroende av att EU fungerar. Nu står vi inför folkomröstningen i Storbritannien som också kommer att få stor betydelse, säger Åsa Romson.

Hon menar också att EU-nämnden spelar en viktigare roll på grund av det parlamentariska läget.

– I EU-frågorna blir det uppenbart att vi behöver en bred samarbetslinje i svensk politik. Jag kommer att fortsätta att jobba i den andan, att vi försöker hitta en linje som är bred, säger Åsa Romson.

Att Carl Schlyter och Walter Mutt tvingas bort efter att ha salufört en annan linje än partiet tycker Åsa Romson inte är konstigt.

– Är det någonting vi sett under våren är det att otydlighet i budskapen från Miljöpartiet är väldigt svårt. Om partiet saluför en mängd olika åsikter blir vi otydliga, säger hon.

Som utskottsordförande hoppas Åsa Romson få lite tid över att återuppta sin akademiska karriär.

– Under min egna tid, som jag får utanför arbetstiden, kommer jag söka mig tillbaka till forskningen och engagera mig i miljöfrågor utanför partipolitiken, säger hon.

Jens Kärrman jens.karrman@dn.se “

“Fakta. Åsa Romson
Tidigare miljöminister och språkrör för Miljöpartiet.

Avgick i början av maj efter att Miljöpartiets valberedning förordat Isabella Lövin som språkrör.

Sitter i riksdagen sedan 2010 och representerar Stockholms kommuns valkrets. Har dessför-innan en bakgrund som lokal-politiker i Stockholm.

Vid sidan om politiken är Åsa Romson disputerad i miljörätt. “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Populäraste ministern får mest kritik av KU

Han är mest populär av regeringens ministrar – men får mest kritik av konstitutionsutskottet. Nu lovar inrikesminister Anders Ygeman att bli försiktigare med sina uttalanden. KU riktar också hård kritik mot infrastrukturminister Anna Johansson och hennes företrädare Catharina Elmsäter-Svärd.

Ännu en opinionsmätning, den här gången från Novus, visar att Anders Ygeman (S) är regeringens mest populära minister med ett förtroende på 44 procent mot statsminister Stefan Löfvens 25.

Samtidigt var Ygeman den minister som fick mest kritik när årets granskning i riksdagens konstitutionsutskott (KU) presenterades i går. Han kritiseras i tre ärenden av tre möjliga.

– Det är anmärkningsvärt att en inrikesminister inte uppfattar var gränsen går för vad som är acceptabelt att säga, säger KU-ordföranden Andreas Norlén (M).

Ygeman får kritik för att i december förra året på ett EU-möte sagt ja till att EU:s gränsstyrka Frontex skulle få befogenhet att gå in i ett medlemsland mot dess vilja om gränskontrollen inte fungerar, trots att riksdagen sagt nej.

Inrikesministern får också kritik för att ha uttalat sig om domen mot två män som stridit för en terrororganisation i Syrien och för att ha ifrågasatt en åklagares bedömning av häktningsskäl.

– Jag tar den kritik som KU har riktat på allvar och kommer att vara försiktigare i hur jag uttrycker mig i fortsättningen, säger Anders Ygeman.

Lika hård kritik riktas mot infrastrukturminister Anna Johansson (S). DN avslöjade i höstas att hon blandade sig i Trafikverkets utbetalningar av stöd till flygplatser.

– Vi tar till oss att det varit en otydlighet i kommunikationen mellan departementet och Trafikverket. Vi ska se till att det inte sker igen, lovar Anna Johansson.

Hennes företrädare som infrastrukturminister, Catharina Elmsäter-Svärd (M), får också kritik för att ha fattat beslut om inköp av helikoptrar till Sjöfartsverket innan nödvändiga beslut hade fattats av riksdagen.

En mildare form av kritik riktas mot Stefan Löfven (S) som utskottet anser borde ha informerat allmänheten tydligare om att det tidigare MP-språkröret Åsa Romsons titel som vice statsminister bara var representativ, något som uppmärksammades först efter att DN börjat ställa frågor i samband med att statsministern blivit akut magsjuk på en resa i fjol.

Även de rödgröna partierna skriver under formuleringen att informationen från statsministern borde ha varit tydligare. Men S pekar på att Löfven tagit åt sig av kritiken genom att vara tydlig när han för två veckor sedan utsåg Isabella Lövin (MP) till vice statsminister.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

“ **Fakta. KU:s granskning**

Regeringen får kritik i 17 ärenden jämfört med 10 i fjol. Det är dock svårt att göra en sådan jämförelse eftersom KU inte har någon tydlig skala för sin kritik.

Bland de kritiserade finns också utrikesminister Margot Wallström (S) som KU anser borde ha överlagt med utrikesnämnden innan avtalet med Saudiarabien sades upp. KU påpekar också att Wallström borde formulera sig så att uttalanden ”inte leder till missförstånd”. “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Ygeman öppnar för nya lagar för migration

Regeringen klarar sig undan kritik från Konstitutionsutskottet för hanteringen av flyktingkrisen. Nu tillsätts en särskild utredare som ska utvärdera regeringens och myndigheternas agerande förra hösten.

Under några höstmånader 2015 kom över 110 000 asylsökande till Sverige. Som en följd av det stora antalet flyktingar som sökte sig till Sverige lade regeringen om flyktingpolitiken radikalt.

Regeringens agerande under flyktingkrisen anmäldes till riksdagens konstitutionsutskott. Men när granskningen presenterades på tisdagen klarade sig regeringen undan allvarlig kritik.

KU skriver att regeringen hade en bra organisation och bra kontakt med berörda myndigheter, men KU har inte tillräckligt stort underlag för att avgöra om besluten var riktiga. Inte heller den snabba hanteringen av kontroversiella åtgärder, som införandet av id-kontroller, får kritik.

Det innebär inte att flyktingkrisen är färdigutredd. Regeringen utser på regeringssammanträdet på torsdag Gudrun Antemar till särskild utredare. Antemar, som är lagman vid förvaltningsrätten i Stockholm, ska utvärdera myndigheterna och regeringens agerande i höstas.

– Det behövs en oberoende utvärdering av hur Sverige har hanterat situationen, säger inrikesminister Anders Ygeman.

Kritiken från oppositionen handlar till stor del om att regeringen agerade för sent när antalet flyktingar ökade snabbt.

Anders Ygeman menar att det är lätt att vara efterklok.

– Det är ett väldigt stort steg att införa gränskontroller om polisen och säkerhetspolisen inte anser att de rättsliga grunderna för det är uppfyllda, säger han.

KU skriver att gränskontrollerna skulle kunna ha införts någon vecka tidigare, men konstaterar samtidigt att rege-ringen kan ha haft skäl att analysera läget.

– Vi har tagit de besluten som krävts i en svår situation och vi ska aldrig tillbaka till den situation som var i november, Anders Ygeman.

Flera av de mest omstridda åtgärderna för att minska antalet asylsökande i Sverige ska gälla i tre år. Ygeman kan inte lova att Sverige återgår till den migrationslagstiftning Sverige hade före flyktingkrisen.

– Jag tror att gränskontrollerna kommer att avskaffas, att vi kommer att återgå till fri rörlighet inom Schengen. Sen tror jag att vi kommer att ha en stor politisk debatt om vilken typ av migrationslagstiftning vi ska ha i Sverige, säger han.

Gudrun Antemars utvärdering ska vara klar den sista februari 2017.

Jens Kärrman jens.karrman@dn.se “

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“Toppstyrningen kvar inför 2018

Västerås. Sverigedemokraternas ledning vill toppstyra partiets riksdagslista även inför valet 2018. Det säger partisekreteraren Richard Jomshof till DN. Om partiets landsdagar godkänner den linjen fortsätter SD att sakna lokal förankring av sina riksdagsledamöter.

Stockholmaren Linus Bylund representerar Skånes läns östra och norra valdistrikt. Skåningen Björn Söder representerar Stockholm.

Det är två exempel på hur den gemensamma riksdagslista som Sverigedemokraterna haft i de två senaste valen kan slå i partiets riksdagsgrupp. Till skillnad från övriga sju partier har SD saknat lokala riksdagslistor.

I helgen har nästan 800 sverigedemokratiska lokalpolitiker och medlemmar till utvecklingskonferens i Västerås. Men deltagarna från Gällivare i norr till Trelleborg i söder får leva med den ordningen även i valrörelsen 2018, om partiledningen får sin vilja igenom.

– Vi bör göra som vi alltid har gjort, det vill säga gå till val på en lista. Det handlar om att få in exakt den kompetens i riksdagen som vi behöver, säger partisekreteraren Richard Jomshof.

Orsaken till den gemensamma riksdagslistan för hela landet var både 2010 och 2014 en rädsla för att få in riksdagsledamöter med åsikter och bakgrund som partiledningen inte kunde kontrollera. Ny demokratis inre sammanbrott på 90-talet är skräckbilden för SD-ledningen.

Sedan 2014 är dock partiet landets tredje största i riksdagen med representation i de flesta av landets kommuner.

Men det enda Richard Jomshof kan tänka sig är att man ”fyller på” med distriktskandidater på platser längre ner.

– Man kanske kan göra en kombination: att man säkrar vissa namn och sedan fyller man på med namn från distrikten, säger han.

Men är det inte konstigt att många av era riksdagsledamöter representerar delar av landet där de inte bor själva?

– Nej, jag tycker inte det. Det viktiga är att man driver sakpolitik.

SD kallar sig för ett social-konservativt parti sedan hösten 2011 i stället för i första hand nationalistiskt. Till utvecklingskonferensen hade gruppledaren Mattias Karlsson bjudit in sin store idol, den brittiske konservative filosofiprofessorn Roger Scruton som inte tvekade att hålla en föreläsning, trots SD:s historia fram till 1995 där Anders Klarström, med bakgrund i nazismen, var partiets ledare.

– Jag var inbjuden och jag lever på att ge föreläsningar. Det är min inkomstkälla, förklarar Scruton som säger att han skulle rösta på SD om han vore svensk medborgare.

SD-ledaren Jimmie Åkesson fanns dock inte på plats för att lyssna på den brittiske gästen. Han hade inte tid att komma till partikonferensen på grund av det som beskrevs som ”familjeangelägenheter”.

I stället skulle han hålla tal på Skype via sin mobiltelefon. Men det slutade i ett tekniskt haveri, som gjorde att talet var omöjligt att uppfatta.

– Bryt, krävde flera av åhörarna i salen – men Åkesson fortsatte trots detta efter ett kort avbrott.

Ingen arrangör ingrep för att lösa de tekniska problemen. Ljudet hackades sönder, men ändå fortsatte Åkesson i över 20 minuter utan att någon ingrep.

– Har ni hört någonting av vad jag sagt? undrade Åkesson och fick till slut en artig applåd.

Mats J Larsson matsj.larsson@dn.se “

“**Fakta. SD fick 49 mandat efter valet i september 2014**

Sverigedemokraterna är riksdagens tredje största riksdagsparti med 48 ledamöter. I valet 2014 fick partiet 12,9 procent och 49 mandat, men partiledaren Jimmie Åkessons svärmor Margareta Larsson är politisk vilde och har lämnat SD:s riksdagsgrupp. “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

”Inför timplan och nationella examensprov på gymnasiet”

Fokus på ämneskunskaper. Det begicks stora misstag i 90-talets gymnasiereform. Det gick inte att få enighet i alliansregeringen för att rätta alla felsteg och nu är de röd-gröna på väg åt fel håll. Inför ett nationellt examensprov, återinför timplan och höj förkunskapskraven, skriver Jan Björklund, partiledare (L), och Christer Nylander (L).

Denna vecka avslutas årets studentfirande, flaken fylls av förväntansfulla ungdomar och studentsången sjungs.

Samtidigt brottas Sverige med sjunkande studieresultat. Regeringen har tillsatt en utredning för att före-slå förändringar av gymnasiet. De rödgrönas skolpolitik är dock på väg åt fel håll.

I 90-talets gymnasiereform avskaffades både timplanen, som reglerar hur många lektioner varje ämne ska omfatta, och ämnesbetygen, som ersattes av kursbetyg. Detta var, enligt vår mening, stora misstag. Besluten fick dock bred uppslutning. De rödgröna och den pedagogiska eliten ansåg att reformerna skulle bryta ner förlegade ämnesgränser och eleverna skulle i stället jobba i ”projekt”. Nyliberaler såg att kursindelningen skulle skapa obegränsad val-frihet för eleverna. Kommunerna såg besparingsmöjligheter. Många kunde då jubla åt dessa reformer, utifrån helt olika utgångspunkter.

Tyvärr gick det inte att få någon större enighet inför 2011 års gymnasiereform (Gy-11) att ändra dessa felsteg. Folkpartiets landsmöte

2005 uttalade sig för såväl ämnesbetyg som timplan, men inget annat parti i riksdagen drev dessa frågor inför Gy-11-reformen.

Vi anser att ämneskunskaper är kärnan i skolarbetet. En historielärare ska själv ha goda kunskaper i historia, ska undervisa i historia och sätta betyg i historia. Historieläraren ska själv ha ansvaret för sina lektioner som ska vara öronmärkta för ämnet historia. Dessa principer kan tyckas självklara, men har varit extremt kontroversiella för det pedagogiska etablissemanget i Sverige, som under årtionden önskat att flytta skolans fokus från ämneskunskaper till arbetsprocesser.

I den obligatoriska grundskolan är undervisningen sammanhållen, kunskapsmålen i nian är desamma för alla. Rödgrön utbildningspolitik har gått ut på att målen även på gymnasiet ska bli alltmer strömlinjeformade för alla elever. Samma antagningskrav på alla program, mer och mer teori på yrkesutbildningarna och lägre krav på vad som är obligatoriskt av krävande ämnen på de studieförberedande utbildningarna.

Problemet för de som vill strömlinjeforma skolan är att ungdomar är olika. För oss liberaler är det självklart, individer har olika livsdrömmar och olika grad av såväl studie-förmåga som studiemotivation. Gymnasiet måste vara något annat än grundskolan, och ska aldrig tillåtas bli grundskolans fjärde stadium.

Liberalernas partiledning och utbildningsgrupp presenterar i dag tre större reformer som bör genomföras som en fortsättning på allians-regeringens gymnasiereform Gy-11.

1 Nationellt examensprov som rättas externt.

Gymnasiestudier bör avslutas med ett nationellt examensprov. Syftet är att upprätthålla en hög kravnivå och nationell likvärdighet. Provet ska vara skriftligt och omfatta de viktigaste ämnena. Det ska rättas externt, av censorer utsedda av Skolverket, för att säkra likvärdighet. Provet ska vara vägledande, men inte ensamt avgörande, för betygssättningen. Läraren måste i slutbetyget även göra en bredare bedömning av elevernas kunskaper och prestationer. För urval till högskolan bör slutbetygen användas, precis som i dag.

På högskoleförberedande program ska provet vara obligatoriskt. På yrkesprogram genomförs provet av de som väljer att läsa in högskolebehörighet. Utrymme måste finnas för åtminstone en omtenta under gymnasietiden för den som misslyckas, och det ska ges möjlighet till flera omtentor inom ramen för Komvux. Ett nationellt examensprov kan ersätta flera av dagens nationella prov på gymnasiet.

2 Återinför timplan och ämnesbetyg på gymnasiet.

När timplanen slopades sjönk antalet lärarledda lektioner. Drivkrafterna var besparingar samtidigt som de progressiva pedagogerna kunde tala om ”eget ansvar” och ”självstudier”. 16-åringar förväntades ta samma ansvar som universitetsstudenterna. Utslagningen ökade. En nationell ämnesindelad timplan bör åter-införas.

I och med att gymnasieämnena kursindelades på 90-talet sattes enskilda betyg på varje kurs och dessa återfinns i slutbetyget. Det finns starka argument mot kursbetygen. Stora viktiga ämnen fragmentiseras i korta småkurser. Elevens slutbetyg bör spegla det eleven kan vid sin studentexamen, inte vad eleven kunde vid ett visst tillfälle i första årskursen. Kursbetygen bör därför ersättas med terminsbetyg och slutbetyg i varje ämne.

3 Höj förkunskapskraven till gymnasiet.

En rapport från Skolverket visar det som lärare redan vet: många elever som kommer in på de teoretiska programmen på gymnasiet har

inte tillräckliga förkunskaper och det är en stor grupp som varje år hoppar av.

De rödgröna partierna anser att det signalerar jämlikhet att behörighetskraven är lika höga till alla utbildningar. Vi menar att det förhållningssättet skapar en snällfälla, där man lurar eleverna in på utbildningar som de sedan inte fullföljer. Både på de teoretiska och yrkesförberedande programmen ska eleverna mötas av hög kvalitet och högt ställda förväntningar och krav, men det innebär inte att kraven ska vara desamma.

Syftet med behörighetskrav är att eleverna ska ha tillräckliga förkunskaper för att klara av en sökt utbildning. Alla som gått igenom gymnasiet inser att det krävs betydligt högre teoretiska förkunskaper för att klara av naturvetenskapligt program än till exempel ett yrkesprogram. Därför bör behörighetskraven till flera av gymnasiets teoretiska program höjas ytterligare, och i vissa fall rejält. Precis som i dag måste eleverna kunna gå preparandkurser för att höja sin behörighet.

Vi liberaler menar att det bör införas fler varianter av yrkes- och lärlingsprogram. Yrkesutbildningarna är i dag alltför likformade, vilket är en viktig orsak till deras låga attraktivitet. Till nya tvåårigа yrkeslinjer, som bör införas som komplement till dagens treåriga, kan de teoretiska behörighetskraven vara lägre än till de treåriga programmen.

Alliansens gymnasiereform Gy-11 tog itu med de värsta problemen som skapades med 90-talets gymnasiereformer. Men det behövs mer. Under kommande år krävs ytterligare förändringar för att höja resultaten, minska avhoppen och fokusera mer på ämneskunskaperna i svensk gymnasieskola.

Jan Björklund (L), partiledare

Christer Nylander (L), v ordf i utbildningsutskottet “

DN TISDAG 7 JUNI 2016

”De som studerar ekonomi borde läsa mer etik”

“ Skandalen i fackförbundet Kommunal, avslöjanden om kyrkliga företrädare som gör lyxresor jorden runt, jättebonus till den högste chefen i Ericsson. ”Ekonomistuderande behöver lära sig mer om etik och moral”, säger professor Robin Teigland.

En av hennes bästa vänner var ekonomichef på ett företag som gick bra och visade upp mång-miljonvinster. Vännen jobbade ofta över och brann för sitt arbete. Men trots att hon i hög grad bidragit till den stora och ökande vinsten under flera år fick hon ingenting extra av sin arbetsgivare – inte ens ett tack för en bra insats.
– Ägaren och vd:n tänkte bara på sig själv och sina barn, att de skulle bli ännu rikare. Jag tycker att det är höjden av girighet. Min vän sa upp sig och slutade på det där företaget, berättar Robin Teigland.

Hon är en av få kvinnliga professorer på anrika Handelshögskolan i Stockholm, den sjätte i raden sedan starten 1909 när hon tillträdde sin tjänst förra året. Ett av hennes specialområden är så kallade unicorns, eller enhörningar på svenska, det vill säga företag som omsätter mer än en miljard dollar.

Robin Teigland är född och uppvuxen i Nashville i Tennessee i östra USA. Hon följde ofta med sin pappa till universitet där han arbetade. Där fick hon leka med hålkort, en mekanisk föregångare till disketter, på skolans stora ”computer center”.

Som ung började hon studera på Stanforduniversitetet i Kalifornien och hamnade sedan på ett riskkapitalbolag i Silicon Valley, som i dag är världens största it-centrum med flera tusen dataföretag från San José i söder till San Francisco i norr.

I Silicon Valley kom Robin Teigland i kontakt med begrepp som entreprenörskap, venture capital, start up, riskkapital – ord som i mitten av 1980-talet inte var särskilt vanliga i svenska språket.

Efter fortsatta studier och arbete i Norge flyttade Robin Teigland till Stockholm. Här arbetade hon först på en stor konsultfirma för att sedan doktorera vid Handelshögskolan.
– Jag fann att miljön i Sverige var mindre individualistisk än i USA. Där är det viktigt att ha en stor bil, ett stort hus och att i första hand tänka på sig själv. Och jag märkte att svenskar verkade mer bry sig om varandra och tänka mer i kollektiva termer, säger Robin Teigland.

När hon i slutet av 1990-talet kom tillbaka till Kalifornien märkte hon att det ekonomiska klimatet hade förändrats. Alla tjatade om hur många optioner de hade, vilka ”hotshots” de kände och när ”deras” bolag skulle börsintroduceras.
– Det var för mycket fokus på pengar på ett negativt sätt. Många tycktes ha tappat intresset för teknik och för att skapa något nytt eller något som skapar värde i samhället. Det mesta gick ut på att tjäna så mycket pengar som möjligt på kortast möjliga tid – utan tanke på andra människor. Girigheten hade ökat.

Robin Teigland berättar att när hon första gången kom till Silicon Valley levde traditioner från förr ännu kvar, den tid då folk samlades vid ”vattenhålen” för att utbyta information och kunskap så att alla skulle få det bättre.
– Jag tycker att mycket av intresset för nätverkande och för att möta andra på ett jämlikt sätt försvann under åren innan it-bubblan sprack. Och den positiva individualismen ersattes av en mer egoistisk girighet. När det tidigare handlade om ”win-win”, blev det nu ”win-lose”. Mycket gick ut på att tillgodose sina egna behov.

Vad är då girighet för dig?
– När någon skaffar sig fördelar på andras bekostnad, det vill säga att mina egna behov alltid går i förs-ta hand, före alla andras. Girighet uppstår alltid i relation till andra, i samspelet mellan individer.

Är det någon skillnad i synen på girighet mellan USA och Sverige?
– Ja, det tror jag. I Sverige har vi till exempel allemansrätten som innebär att vi fritt kan vandra i skog och mark utan restriktioner. I USA däremot möts du ofta av skyltar med texten ”No Trespassing”. Kanske är det ett uttryck för en kulturskillnad som också avspeglas i synen på girighet – ”detta är mitt och du måste hålla dig borta”.

Har Sverige blivit mer girigt?
– Det är en svår fråga att besvara. Kanske på ett sätt. Jag märker att det under senare år uppstått en mer girig atmosfär hos en del företagsledare – eller kanske har det bara blivit mer synligt.

Kan du själv vara girig?
– När jag förhandlar om arvoden för att till exempel föreläsa eller skriva något och tycker att jag är värd mer än vad arrangören är villig

att betala – då kan jag känna mig lite girig. Men jag försöker att ge tillbaka genom bidrag till välgörenhetsorganisationer.

Vad är motsatsen till girighet?
– Det måste vara altruism, det vill säga att ge till andra utan någon baktanke om att få något i gengäld.

I flera artiklar på DN Kultur den senaste tiden har bristen på etik bland landets ekonomistudenter debatterats. Den 9 maj i år hänvisade Carl Cederström, docent i företagsekonomi vid Stockholms universitet, till studier som visar att ekonomiprofessorer donerar mind-re till välgörenhet än sina kolleger. Och de som studerar ekonomi har en mer positiv inställning till girighet, eller ”greed” på engelska.

Carl Cederström efterlyser en diskussion om vad som lärs ut inom de svenska ekonomutbildningarna och är kritisk mot den egna disciplinen. Han har märkt att de som studerar företagsekonomi ofta gör det för att få ett välbetalt jobb – inte för att de är särskilt intresserade av ämnet.

Robin Teigland på Handelshögskolan håller delvis med. Under sina fortsatta studier i ekonomi på Wharton i Pennsylvania i början av 1990-talet deltog hon i kurser i just etik och moral.
– Och det är något som det borde satsas ännu mer på i svenska ekonomiutbildningar. Ständiga reflektioner om etik och moral är viktigt.

I fjol fick en rad toppdirektörer lämna skogskoncernen SCA och den så kallade Industrivärlden-sfären. Detta sedan Svenska Dagbladet avslöjat en rad detaljer om påkostade jaktanläggningar och andra tvivelaktiga affärer.

I år har Kommunal-skandalen och skattesmitning via brevlåde-företag i Panama skapat stora rubriker. Nyligen blev det känt att Hans Vestberg, vd för Ericsson, på fem år ökat sin bonus med 480 procent till över 16 miljoner kronor i fjol. Detta samtidigt som aktieägarna i telekomjätten sett sitt innehav minska i värde.

Förra veckan avslöjades att flera företrädare inom Svenska kyrkan rest jorden runt för stora summor, druckit alkohol både till lunch och middag, gått på shower och dyra fotbollsmatcher – ofta med tveksamt eller oklart syfte. Pengarna har tagits från den allmänna kyrkoavgiften.
– Visst finns det giriga direktörer och makthavare som mer ser till sin egen plånbok och att skaffa sig privata förmåner. Men motsatsen är ändå vanligare, säger Robin Teig-land.

En av hennes bästa vänner har byggt upp ett framgångsrikt multinationellt bolag, men har inga tendenser till att uppträda girigt, berättar hon. Han går enkelt klädd och har inget behov av att manifestera sin rikedom i materiella prylar.
– Ibland tror jag att girighet har sitt ursprung i osäkerhet. Jakten på pengar, stora bonusar, lyxiga hus och bilar... ja, det blir ett sätt visa att jag duger och är någon att räkna med.

I sin forskning har Robin Teigland bland annat studerat så kallad *open source*, det vill säga att viss information och kunskap och vissa produkter skapas och delas i internetbaserade i nätverk. Detta skiljer sig från hur bolag har arbetat i år-tionden, där allt ska hållas inom företagets fyra väggar.

Open source är ett populärt namn för fria och öppna programvaror för datorer. Så länge källan anges har man rätt att själv använda, ändra och sprida kunskapen vidare. Alla ska dela med sig till andra under samma villkor.

Traditionell folkbildning och open source har mycket gemensamt. Tanken är att man tillsammans kan skapa något eftersom alla delar med sig av sin kunskap. Det här synsättet kan sprida sig så att även ritningar och patent blir tillgängliga i nätverken.
– Sedan finns den demokratiska aspekten om att kunna påverka för att förbättra något. I de här öppna nätverken har giriga ingen plats. Den som tar till sig kunskap som andra delar med sig av utan att själva bidra med något blir snart utslängd eller utfrusen, förklarar Robin Teigland.

Hon säger också att den moderna tekniken gör det möjligt för konsumenter att avslöja giriga företagare och importörer.

– Snart kommer vi att kunna följa alla varor från ax till limpa, det vill säga från hur råvarorna produceras till den slutliga tillverkningen av produkten. Den moderna digitala tekniken kommer att revolutionera synen på ekonomi, oavsett om vi är konsumenter eller företagare – och förhoppningsvis minska utrymmet för de giriga.

Skandalen i fackförbundet Kommunal, avslöjanden om kyrkliga företrädare som gör lyxresor jorden runt, jättebonus till den högste chefen i Ericsson. ”Ekonomistuderande behöver lära sig mer om etik och moral”, säger professor Robin Teigland.

Thomas Lerner thomas.lerner@dn.se “

“Girighet Del 4
Panamabrev, fackpampar som festar för medlemmarnas pengar, förmånliga fallskärmar och enorma bonusar - många tycker att girigheten har ökat i Sverige. Stämmer det?

Fakta. Skandaler vi minns
Motala 1995. Högt uppsatta politiker lät skattepengar gå till dyra middagar, alkohol och shoppingresor. Samtidigt övervägde kommunen en mjölkfri dag i veckan på skolor för att spara pengar.

Skandia 2002. Flera toppchefer i försäkringsbolaget Skandia fick sina lägenheter lyxrenoverade. Några av chefernas barn hade tilldelats lägenheter. Senare blev det känt att elva chefer fått dela på tre miljarder i bonusar.

Percy Barne-vik 2002. Vd för ABB 1988–1996. Han hade ett mycket förmånligt pensionsavtal som väckte enorm uppmärksamhet. Barnevik accepterade att återbetala 548 miljoner mot att han fick behålla 353 miljoner. Numera har Barnevik investerat stora summor i välgörenhetsorganisationen Hand in Hand.

Finanskris 2008. Sjutton amerikanska finans-företag betalade ut 12,5 miljarder kronor i bonusar till sina direktörer mitt under den amerikanska finanskrisen 2008 och 2009. Under krisen fick dessa stora statsbidrag för att överleva.

Världens största svindlare 2009. Bernard Madoff var favoriten i New Yorks finansvärld. Han vann förtroende hos storbanker och kändisar –

och förvaltade miljardbelopp åt dem. Madoff dömdes till 150 år i fängelse för den sanslösa svindeln, som kanske är världens största.

Saab Automobile 2011. Victor Muller tog 2009 över svenska Saab Automobile via sitt bolag Spiker. Efter miljardförluster gick företaget två år senare i konkurs. Trots stora skulder till underleverantörer fick Muller stora bonusar.

Kommunal 2016. Tidigare i år avslöjade Aftonbladet en rad tvivelaktiga affärer inom att fackförbundet Kommunal. Bland annat visade det sig att den högsta ledningenm ned Annelie Nordström som ordförande, som består av tjugo personer, spenderat 110 000 kronor på en julfest. “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

”Girighet verkar handla om att aldrig bli nöjd”

Girighet Del 5. Panamabrev, fackpampar som festar för medlemmarnas pengar, förmånliga fallskärmar och enorma bonusar - många tycker att girigheten har ökat i Sverige. Stämmer det? Det här är sista delen i serien. Tidigare artiklar publicerades 31/5, 1/6, 2/6 och 7/6.

Redan den antike grekiske tänkaren Aristoteles konstaterade att människan är ett ”socialt djur” och att det är livsnödvändigt för oss att samarbeta. Kanske är det därför som girighet räknas som en av de sju dödssynderna.

– Girighet går tvärsemot detta, säger filosofen Tulsa Jansson.

Hon har funderat mycket över girighetens drivkrafter – och över varför en del verkar vara girigare än andra.

– I vårt moderna samhälle lever vi inte längre av det vi producerar själva, och då behövs det mycket samarbete. Vi behöver andras varor och tjänster för att hålla oss varma, få mat, kläder och tillgång till kultur. Girighet blir då ett grus i det sociala samspelet och samarbetet, säger Tulsa Jansson.

Den balans mellan givande och tagande som samarbete bygger på upphävs av girighet, fortsätter hon. Och det gäller både i stort och i smått.

– Klimathotet är ett exempel på hur girighet blir potentiellt dödligt och hur samarbete även på ett globalt plan är livsnödvändigt.

Tulsa Janson har inte hittat några riktigt bra svar på varför vissa blir girigare än andra. Hon säger att ämnet har många dimensioner, en moralisk och flera andra.

– Människor som redan har mycket kan moraliskt rättfärdiga att de vill ha ännu mer med en rad argument. De kan till exempel säga att de minsann slitit hårt och därför förtjänar sin rikedom, eller att den egna lyckan och njutningen är ett mål i sig.

– Men det är inga bra förklaringar till girighet eftersom det är uppenbart att många andra också sliter hårt och att andras lycka också måste vara relevant.

Tulsa Jansson tycker att det är ett mysterium att exempelvis människor som har miljoner i årslön med hjälp av dubiösa transaktioner gör allt för att undgå skatt.

– Och att det i många fall är lagligt gör mig ännu mer konfunderad. Det innebär ju att girigheten på sätt och vis blir officiellt accepterad.

Tulsa Jansson säger att en annan förklaring kan vara att det kan bli som en tävling där de som redan har mycket hela tiden jämför sig med andra som ligger ovanför dem i social status. ”Han fick så många miljoner i bonus ... och hon köpte ett stort gods på landet ... och han skaffade en lägenhet i New York”.

– Människor vänjer sig snabbt vid den subkultur de tillhör. Om skyhöga bonusar och löner är det som präglar näringslivet är det lätt att anamma det synsättet om det är ens vardag.

I filmen ”Wall Street” från 1987 lät regissören Oliver Stone rollfiguren Gordon Gekko mynta uttrycket ”greed is good”, eller ”girighet är bra”. En ung lovande börsmäklare gör vad som helst för att nå framgång. Drömmen är att få jobba för den ofantligt framgångsrike och hänsyns-löse affärsmannen Gordon Gekko.

– I grunden tycks girighet handla om att alltid vilja ha mer, men att ändå aldrig bli nöjd. När önskningarna är uppfyllda väntar en fadd efter-smak. Kanske är det en viktig förklaring till att människor blir giriga.

– Du köper en mobiltelefon av senaste modellen och så kommer det en ny version någon månad senare. Du blir sur fast den mobil du nyss köpt fungerar bra och har alla finesser du behöver. Att aldrig vara helt nöjd tror jag är en av girighetens drivkrafter, säger Tulsa Jansson.

Hon tror att girigheten till sin grund är självisk, andra männi-skors behov betyder väldigt lite -eller inget alls. ”Jag” och ”mitt” blir i stället nyckelorden för den girige.

– I en kultur där framgången mäts i materiella termer, hur rik du är, är det inte konstigt om en del försvarar sig med att de har mer rätt att vara rika än andra. Samtidigt tycks de som har mycket inte vara särskilt mycket lyckligare än andra.

Enligt ett italienskt ordspråk gläder pengar inte den girige, de gör honom bara ännu girigare. I Bibeln står det att girighet är roten till allt ont. Och i Ghana sägs det att bara döden har nyckeln till girigbukens skattkista. Inget kan väcka folks -ilska och upprördhet som just girighet.

Som när det tidigare i år blev känt att politiker, idrottsstjärnor, finansmän och andra rika personer runt om på jorden ertappats med att ha

gömt undan miljardbelopp. Advokatbyrån Mossack Fonseca, med sin bas i Panama, hade hjälpt till att skapa hundratusentals brevlådeföretag i skatteparadis.

Storbritanniens premiärminister David Cameron och Islands statsminister Sigmundur Davíd Gunnlaugsson var bland dem som anlitade den ökända advokatbyrån. Hur tänkte de när de riskerade sitt goda anseende genom att kontakta ett bolag med koppling till korruptionshärvor, pengatvätt och hantering av stulna tillgångar?

– Visst kan man fela även som förtroendevald, men detta är omoraliskt på så många plan. Dels för att de på tvivelaktiga sätt fört ut pengar utan att skatta till det gemensamma, och dels för att de därmed medverkar till en kultur som utarmar den sociala välfärden. Signalen är att det är okej att sko sig på andras bekostnad.

Tulsa Jansson har noterat att många som själva har väldigt lite verkar vara mer benägna att ändå dela med sig. Tidigare i våras såg hon ett tv-inslag om en äldre kvinna som bor på den grekiska ön Samos. Kvinnan har inga stora tillgångar, men låter flera flyktingfamiljer bo hos sig och upplåter sitt badrum åt ännu fler.

– Jag vill inte generalisera utifrån ett enda exempel, men det här är en tendens jag tycker mig ha sett förut. Människor som lever under knappa förhållanden verkar, tycker jag, snabbare med att dela med sig än de som har mer än de behöver.

– Kanske för att de vet hur det känns att vara utan. De bär med sig en egenupplevd situation som gör att de har lätt för att sympatisera med andra; de vet vad det betyder att få när man behöver.

Så människan är inte girig i grunden?

– Nej, det tror jag inte. Därför är jag också övertygad om samtalets betydelse för att människor ska kunna dela varandras erfarenheter, upplevelser och värderingar. Sådana samtal motverkar att girigheten sprider sig eftersom den girige kanske inser att ”det jag får tar jag från andra”.

Ett problem, menar Tulsa Jansson, är att det i dag finns få forum för sådana samtal. Vi söker oss i alltför stor utsträckning till dem som redan tycker som och lever på samma sätt som vi.

– Tyvärr spär det på fördomar och cementerar världsbilden. Rika direktörer ser inget anmärkningsvärt med att deras löner ökar mångdubbelt mer än deras anställdas, och att de utöver det ska ha höga bonusar.

Girighet ska inte blandas ihop med en allmän sparsamhet eller att människor kan ha olika lön för olika arbeten, menar Tulsa Jansson. Det kapitalistiska system vi lever i ”godkänner” att vissa tjänar mer än andra och det är heller inte nödvändigtvis ett moraliskt problem.

– Men problemet uppstår när man blir girig vilket inträffar när framgångsrika företag betalar svältlöner, det vill säga när gapet mellan dem som bidrar till kapitalökningen med sitt arbete och dem som sitter i toppskiktet blir orealistiskt stort.

Vad är då motsatsen till girighet?

– Girighet är ju att ta för sig mer än man har rätt till. I så fall skulle måttfullhet väl vara motsatsen.

Men är inte generositet en motpol till girighet?

– Jo, det är det nog. Men generositet indikerar väl att man ger? Om man inte tagit för mycket från början behöver man kanske inte ge. Om

jag exempelvis enligt någon genial strategi tillskansar mig min systers godispåse så kan jag vara gene-rös genom att ge henne en godis. Då har jag mer och kan samtidigt känna mig som en god människa och hon, omvänt, har mindre men måste vara tacksam.

– Om jag i stället är måttfull från början hamnar man inte där. Kvinnan på Samos var ju generös snarare än måttfull så båda är nog motpoler till girighet men på olika sätt.

Thomas Lerner thomas.lerner@dn.se
Fredrik Funck fredrik.funck@dn.se “

“Fakta. Girighetens historia
Så här definieras girigheten av de gamla filosoferna och inom världens olika religioner.

Antiken
Platon, den antike grekiske filosofen, menade för 2 500 år sedan att filosofer bör ha makten att skriva lagar och se till att de efterlevs. Filosoferna hade nämligen anat att det finns en verklighet bortom ”sinnenas bedrägliga skuggbilder”. Detta gör att de utövar sitt ämbete av pliktkänsla – inte av maktlystnad, strävan efter berömmelse eller girighet.

Ett par hundra år senare varnade Aristoteles, även han en grekisk filosof, för pengars negativa påverkan. Han påpekade att pengar är ”sterila” och inte kan föröka sig som allt annat i naturen. Att låta dem flöda var därför ett brott mot naturens givna ordning och kunde leda till girighet, enligt Aristoteles.

Katolicismen
Thomas av Aquino, född runt 1224, är en av katolska kyrkans främsta teologer. Han var intresserad av vilken effekt en ohämmad girighet har för samhäller i stort. Till grund för hans tankar låg Bibeln men även Aristoteles tankar.

De sju dödssynderna är ett begrepp inom den katolska kyrkan, och har alla positiva motsvarigheter i de sju dygderna. Dödssynderna utarbetades av en påve för cirka 1 500 år sedan. Girighet kommer som nummer två bland dem. De sju dödssynderna och de tio budorden var under medeltiden utgångspunkterna för etiska diskussioner.

Judendomen

I den judiska tron finns tio budord som ingår i en större samling budord. Det tionde av dem innebär förbud mot girighet. De kristna budorden skiljer sig delvis från de judiska.

Islam

Inom islam är det viktigt att ge allmosor som ett sätt att motverka en orättvis resursfördelning. Genom att de välbärgade avstår en del av sin rikedom i form av allmosor uppnås två mål; dels förebyggs girighet, dels främjas ett socialt välbefinnande i samhället.

Buddismen

Siddharta Gautama, mer känd som Buddha, föddes för cirka 2500 år sedan. Inom buddismen talas om ”de fyra ädla sanningarna”. Den första är att det finns otillfredsställelse och lidande i livet (dukkha). Den andra talar om att orsaken till detta dukkha är känslor som begär, girighet, motvilja och hat.

Hinduismen

Inom hinduismen talas om ”karma”, det vill säga att goda handlingar ger positiv karma och vice versa. De flesta försöker samla så mycket god karma som möjligt för att nå en bättre ställning i nästa liv. Girighet är något som framkallar negativ karma.

Tulsa Jansson är doktorand i etik i ett samarbete mellan Linköpings och Uppsala universitet samt Malmö högskola. Hon var med om att starta den ideella föreningen Svenska sällskapet för filosofisk praxis som vill att det reflekterande existentiella samtalet ska få mer plats i det offentliga rummet.

Fakta. Ordspråk om girighet

”Den som blir stenrik blir ofta stenhård.”

August von Kotzebue

”Fattigdomen saknar mycket, girigheten allt.”

Latinskt ordspråk

”Girigbukar är otrevliga att vara samtida med men trevliga att ha som förfäder.”

Victor de Kowa “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Bo Lundgrens pension sänks efter DN:s avslöjande

Nu stoppas de felaktiga utbetalningarna till tidigare toppolitiker. Efter DN:s avslöjande sänks pensionen för förre M-ledaren Bo Lundgren och MP-språkröret Marianne Samuelsson, som båda fått drygt 15 000 kronor för mycket i pension varje månad. Men de får behålla de totalt 1,5 miljoner kronor som redan betalats ut.

Det var i april som DN kunde avslöja hur Bo Lundgren, tidigare partiledare för Moderaterna, och det tidigare MP-språkröret Marianne Samuelsson, varje månad får 14 000–16 000 kronor för mycket i pension. Anledningen var en felaktig tolkning av reglerna kring hur deras pensioner skulle beräknas.

Men trots att Statens tjänstepensionsverk, SPV, upptäckte de felaktiga pensionerna redan 2014 så valde den dåvarande generaldirektören att låta utbetalningarna fortsätta.

– Det kan ha varit ett felaktigt beslut, men vid den tidpunkten var det det rimligaste beslutet vad jag kommer ihåg, sade den nu pensionerade generaldirektören Ann-Christin Nykvist till DN.

Det har inneburit att Bo Lundgren, som var ordförande i SPV fram till och med 2014, har fått totalt över en halv miljon kronor mer i pension än vad han skulle ha fått om SPV tillämpat reglerna korrekt. Marianne

Samuelsson har fått ännu mer, totalt över en miljon kronor för mycket sedan december 2010.

Efter DN:s avslöjande inledde SPV en intern granskning. Myndighetens jurister har nu kommit fram till att utbetalningarna är ”uppenbart oriktiga” och att de går att ändra ”snabbt och enkelt”. Därför skriver de nu ned pensionerna för de två tidigare toppolitikerna med 14 000–16 000 kronor i månaden.

– Den analys som har gjorts har kommit fram till att vi ska sänka de här utbetalningarna, säger SPV:s generaldirektör Joakim Stymne.

– Generellt sett är det inte bra att det görs felaktiga utbetalningar, det är något som vi arbetar för att minska risken för.

Den tidigare moderatledaren Bo Lundgren säger att han inte har tagit ställning till om han ska överklaga beslutet. Men han står fast vid sin inställning att hans tidigare pensionsbesked borde gälla.

– Jag har bara en enda kommentar, och det är att jag utgår från att staten står vid de utfästelser som de gjort när det gäller min och andras pension, säger han.

SPV bedömer att Bo Lundgren och Marianne Samuelsson har tagit emot de för höga pensionerna i god tro, och att de därför inte kan krävas tillbaka på de totalt 1,5 miljoner kronor som felaktigt betalats ut till dem.

DN har tidigare avslöjat hur Bo Lundgren, som under flera år var styrelseordförande i SPV, försökt påverka myndighetens tolkning av hur hans pension ska beräknas. Något som Bo Lundgren förnekade tills DN tog fram mejl mellan honom och SPV:s handläggare.

Efter avslöjandet har den tidigare styrelseordföranden även kontaktat generaldirektören direkt.

– Bo Lundgren ringde mig samma dag som det här var i DN. Han hade en teknisk fråga. Då rekommenderade jag att han skulle prata med vår chefsjurist, och då gjorde han det, säger Joakim Stymne.

Enligt SPV finns inget som tyder på att Bo Lundgren skulle ha behandlats annorlunda på grund av sin tidigare ställning.

– Jag tror du undrar om han fått någon speciell behandling. Men vi har gjort en bedömning utifrån den information som finns tillgänglig, som man skulle göra för vem som helst. Det hoppas och förutsätter jag. Likabehandling är en väldigt viktig princip, säger Joakim Stymne.

DN har sökt Marianne Samuelsson utan framgång.

Mikael Delin mikael.delin@dn.se “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“ Ny skolfilm ska få killar att sluta tafsa

Den nya kortfilmen ”Sluta tafsa!” vänder sig till elever i högstadiet. Stockholms stad överväger att visa filmen i sina skolor.– Den är högaktuell, säger Leila Baksi, trygghetskoordinator i Stockholms stad.

DN har i flera artiklar berättat om hur killar kommenterar och tafsar på tjejers kroppar. Och att detta ofta ursäktas av vuxenvärlden.

Förra året uppmärksammade medierna övergreppen mot tjejer i folkhavet på ungdomsfestivalen We are Sthlm, något som Stockholms stad arbetat med i flera år.

Leila Baksi är sedan den 1 april trygghetskoordinator för Stockholms stad med ett specifikt ansvar mot sexualbrott. Hon arbetar för högtryck med hur man ska få killar att sluta trakassera tjejer på olika sätt.

– Ett tvåårigt projekt är precis i startgroparna. Det handlar om att diskutera frågor som samtycke respekt, normer och ansvar. Och det måste upp tidigt i skolorna, säger Leila Baksi.

Därför håller hon tillsammans med kulturförvaltningen på att starta ett samarbete med utbildningsförvaltningen, socialtjänst och stadsdelar i syfte att ta fram ett skolprogram för alla Stockholms skolor.

I samband med det har hon tittat på nya skolfilmen ”Sluta tafsa!” som precis blivit färdig.

– Filmen är absolut högaktuell och det är otroligt bra att man lyfter upp problematiken med sexuella trakasserier som vi har i hela samhället. Vi ska diskutera om vi kan visa den i skolorna, säger Leila Baksi.

Produktionsbolaget Suntower hoppas kunna bidra till en förändring med hjälp av filmen.

– Det är för djävligt att inte tjejer ska kunna få ha sina kroppar i fred, säger Suntowers vd Roger Persson.

Han och kollegorna blev starkt berörda av vittnesmålen om killar som gav sig på tjejer i Köln och på festivalen We are Sthlm förra året och ändrade planeringen för att kunna göra filmen på kort varsel.

I filmen berättar flera tjejer om hur vanligt det är att de kränks av killars beteenden. En polis vittnar också om egna erfarenheter och om hur viktigt det är att säga ifrån.

Det var inga problem att hitta tjejer som ville ställa upp i filmen. Många hade egna erfarenheter som de gärna ville dela med sig av.

För Lin Andersson, 23, var det självklart att ställa upp.

– Det här är verkligen en fråga som behöver uppmärksammas. Som tjej har jag själv blivit utsatt för mycket konstigheter. Jag har inte bara haft otur eller varit på fel plats utan det hör till tjejers vardag. När det hände var jag tyst, men i dag säger jag ifrån, säger hon.

Själv medverkar Lin Andersson i filmen för att hon brinner för unga tjejers rätt till sina egna kroppar.

– Ingen människa, ung som gammal har rätt att ta på mig fysiskt när jag till exempel åker tunnelbana, går i skolkorridoren eller att utsätta mig för sexuella övergrepp när jag befinner mig på en fest.

Hon har aldrig tyckt att det är någon idé att anmäla de trakasserier hon utsatts för.

– Polisen lägger ändå bara ner ärendet då vittnen ofta saknas. För mig är det inget önskvärt samhälle att växa upp i som ung tjej.

Även Cecilia Bödker Pedersen, verksamhetschef för föreningen Storasyster, som stöttar personer som utsatts för sexuella övergrepp, är med i filmen. Samhället har alldeles för länge bortförklarat tafsandet och hållit tyst. Det har blivit -accepterat, menar hon.

– Tafsandet har en stor del i de grövre övergreppen som sker mot kvinnor. Vi måste inse att det är samma strukturer, samma syn på kvinnors kroppar som ligger bakom, säger hon.

Hans Arbman hans.arbman@dn.se

“Fakta. Föreningen Storasyster
Grundades 2012 och är en feministisk, partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening som vänder sig till tjejer, killar, kvinnor, män och transpersoner, från 13 år och uppåt som utsatts för våldtäkt eller sexuella övergrepp av olika slag.

Stöttar genom bland annat chatt, mentorsprogram och juridisk rådgivning.
Har tre anställda och 113 volontärer – varav många själva har utsatts på olika sätt.
Får stöd från bland andra Unizon, Socialstyrelsen, Brottsoffermyndigheten och Stockholms läns landsting. “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“ Ungfestival satsar på ökad trygghet

I årets upplaga av ungdomsfestivalen We are Sthlm i augusti görs en ännu större satsning på tryggheten. – Det ska alltid finnas någon att vända sig till, säger Eva Widgren, projektansvarig. Bland artisterna i år finns Linda Pira och MNEK.

Den 16–20 augusti är det dags för årets upplaga av We are Sthlm, Euro-pas största ungdomsfestival. Fem dagar med musik, dans och spektakel i Kungsträdgården för alla mellan 13 och 19 år samtidigt som Stockholms kulturfestival.

Efter den mediala uppmärksamheten om sextrakasserier förra året har festivalen fått mer resurser till utbildning av alla medarbetare i bemötande och respekt.

– Det vi har lärt oss från tidigare år är att bli ännu mer synliga. Var du än befinner dig på festivalen ska det alltid finnas någon att vända sig till. Och den som vänder sig till oss ska veta att vi lyssnar, säger Eva Widgren, projektansvarig för festivalen.

Enligt en polisrapport som presenterades nyligen upprättades 19 anmälningar om sexuella ofredanden, en våldtäkt och 20 våldsbrott på We are Sthlm 2015.

I nio av fallen har en gärningsman gripits, men samtliga förundersökningar har lagts ned av åklagare eller polismyndighet – förutom i fallet med våldtäkten där gärningsmannen dömts till fängelse.

Anmälningarna handlar nästan uteslutande om pojkar som har tagit på flickornas bröst, rumpa eller skrev, oftast i samband med trängsel framför scenen.

De flesta av brottsoffren är flickor mellan 13 och 15 år medan de misstänkta gärningsmännen oftast varit mellan 16 och 18 år.

På tisdagen offentliggjordes tio av artisterna på We are Sthlm 2016. Bland dem märks Linda Pira, brittiska hitgeniet MNEK och Peg Parnevik. Ytterligare fem artister på stora scenen kommer att presenteras under sommaren.

– Vi vill bjuda på en festlig glad musik med olika genrer som pop, EDM (elektronisk dansmusik) och hiphop, säger Eva Widgren.

Den mindre dagscenen har bokats av kulturföreningen Unga drömmar efter tips från ungdomar. Både bokare och artister är mellan 16 och 25 år.

– Där kommer vi att ha ett trettiotal olika evenemang. Hiphop och dans med Vägen ut från Jordbro och spoken word med Revolution Poetry, säger Eva Widgren.

Andra tilldragelser är en stor gemensam fotbollsturnering för killar och tjejer, en skejtramp med aktiviteter och en hinderbana, låtskrivarworkshop samt öppet dansgolv.

Hans Arbman hans.arbman@dn.se “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“20 miljoner till svenska för invandrare

Regeringen gör ytterligare en satsning på 20 miljoner kronor för att få fler behöriga lärare i svenska som andraspråk. Målgruppen är lärare inom grundskolan.

– De investeringar i läraryrket vi gör leder till att många fler lärare vill utbilda sig och få nya behörigheter och kunna möta nya elever. På ett år har förbättrade villkor för att läsa till speciallärare gjort att antalet ansökningar nästan har tiodubblats. Nu gör vi samma förbättring av villkor för den som vill läsa in svenska som andraspråk, säger utbildningsminister Gustav Fridolin (MP).

Som DN berättade i går är bristen på behöriga SFI-lärare stor samtidigt som platser står tomma på högskolornas utbildning i svenska som andraspråk för lärare (SVA). Runt 2 500 behöriga SFI-lärare saknas i nuläget.

För att locka fler att gå SVA avsätter regeringen totalt 102 miljoner kronor i statsbidrag som ska ge lärare 80 procent av lönen under fortbildningen. Pengarna är främst riktade till lärare inom komvux och SFI.

Dessutom aviserar nu utbildningsministern att man skjuter till ytterligare 20 miljoner kronor som riktas mot lärare i grundskolan som vill läsa in behörighet till svenska för invandrare.

Beräkningar visar att det kommer att saknas runt 65 000 lärare om några år. Gustav Fridolin tror inte att satsningen riskerar att dränera grundskolan på lärare.

– Tvärtom, det här är kunskap som lärare behöver och väldigt många efterfrågar. Att vi då ger bättre förutsättningar för både läraren och kommunen innebär att man har större möjligheter att planera och att klara sitt uppdrag.

– Man möter i dag många elever som har svenska som andraspråk och att lärarna då får kunskap i språkutvecklande arbetssätt och behörighet i svenska som andraspråk är viktigt för att alla elever ska kunna nå kunskapskraven, säger Gustav Fridolin.

Hur långt satsningen räcker kan inte Fridolin svara på, men han utesluter inte att det blir mer pengar nästa år.

– Investeringen i skolan är en av de viktigaste satsningarna i regeringen, säger han.

Katarina Lagerwall katarina.lagerwall@dn.se "

DN FREDAG 10 JUNI 2016

"Skolan måste stävja fördomar

Det är i klassrummet som barn och unga kan få en inre kompass för tolerans och empati, skriver författaren Hédi Fried inför det - stundande sommarlovet.

Det som har skrivits om mest på senare tid har handlat om invandring och skolan. Det är inte förvånande, då dessa två ämnen hänger ihop.

Skolan är en av sidorna av en lyckad integration, och det som ligger i botten på båda dessa företeelser är gemensamt. Fördomar, rädsla, brist på empati, samt missuppfattning om tolerans hindrar integrationen, och skolans roll är att råda bot på det.

Vi tar för givet att det är i föräldrahemmet som barnen utvecklar sin inre kompass, men dagens curlingföräldrar gör sitt till att barnen växer upp till en skara små egoister, som inte kan sätta sig in i en annans situation. Jag tror att barn föds med empati, men förlorar den på vägen, i brist på uppmuntran. Barn präglas av sina föräldrar på gott och ont. De kan ärva en inre kompass, men samtidigt ärver de också fördomar.

I min lilla stad fanns många tiggare. En dag var det en som kom in i huset och beklagade sig att hennes barn har inga kläder. Mamma gav henne en slant och hon gick. Jag kan ha varit 4 år och blev mycket berört av det jag hörde. Jag skulle också ge hennes barn något som var mitt, så jag sprang in i sovrummet, tog mitt nattlinne, sprang efter kvinnan, och gav henne linnet. Men tiggaren kom tillbaka med det, och av mammas min förstod jag att det inte var rätt det jag gjorde.

Andra föräldrar är inte mogna sin föräldraroll. Föräldrar som av olika anledningar inte orkar med uppfostran, eller själva saknar moraliska begrepp. Då är det viktigt att skolan tar vid.

Det är i skolan barnen kan lära sig att inte vara rädda för det främmande, att vara nyfikna och vilja lära känna det. De kan också lära sig att känna igen sina egna fördomar, som sedan hjälper till att inte agera ut dem. Lärarna har den viktiga rollen att vara barnens förebild, vem av oss minns inte en lärare som till och med kan ha förändrat vårt liv?

Jag som har ett långt liv bakom mig av både invandrar- och lärarbakgrund, vill här berätta några av mina lärdomar.

fanns ingen undervisning i svenska. Jag lärde mig genom att lyssna på radio, läsa tidningar med ordbok, och försöka prata med hjälp av kroppsspråk. Det gick så småningom, och i början på 80-talet har jag vågat mig på att skriva min första bok. Boken som skulle hjälpa till att sprida de kunskaper jag vunnit under den svåra tiden i Hitlers läger.

I början på 80-talet var det fortfarande inte många som ville eller orkade lyssna på våra berättelser. Lärare för vilka jag erbjöd mina tjänster med orden ”det handlar inte bara om judar” kunde svara ”jag förstår, det handlar om alla minoriteter”. Att det kunde handla om henne, i det trygga Sverige, skulle hon inte kunnat tänka sig. Då förstod jag att lärarhögskolorna är de viktigaste områden jag måste satsa på, om morgondagen skall kunna uppnå en bättre värld.

Vi människor tror inte att det onda kan hända oss, vi som satt i lägret trodde fortfarande inte på att oskyldiga människor kan bringas om livet. Och det är detta som skolan skall lära ut. Att vanliga människor kan utföra onda gärningar, att vi inte vet själva vad vi kommer att göra i utsatta lägen. Så att när vi står där finns det inom oss det vi har fått med från skolan, det är vi själva som bestämmer över våra handlingar, det är vi själva som har ansvaret.

Hédi Fried “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

”Rektor måste kunna stänga av elever”

“ Stockholms stad kräver en lagändring sedan Förvaltningsrätten underkänt att en elev som mordhotat en annan elev stängts av.– När individer beter sig oacceptabelt måste våra rektorer kunna ta kommandot och skydda skolans elever, säger skolborgarrådet Olle Burell (S).

En 17-årig elev, som gått ett par veckor på en gymnasieskola i Stockholm, utpressade och mordhotade en annan elev. Den andra eleven vågade inte gå till skolan och rektorn beslutade att stänga av 17-åringen.

Hans vårdnadshavare överklagade beslutet till Förvaltningsrätten, som underkände det. Domstolen ansåg att det saknades grund för avstängningen eftersom andra åtgärder inte hade prövats, utredningen inte varit tillräcklig och att elevens vårdnadshavare inte hade getts tillfälle att yttra sig innan rektorn beslutade om avstängningen.

Stockholms stad har överklagat domen till Kammarrätten.

– Jag har svårt att förstå att domstolen tycker att det är deras uppgift att lägga sig i rektors bedömning, men det kan hänga samman med att skollagen är så otydlig här, vi överklagar för att få större klarhet, säger Olle Burell.

Skolan polisanmälde eleven omedelbart och han kommer att flyttas till en annan skola, där det finns extra resurser kring honom.

– Vi har nolltolerans mot våld. Det ska aldrig behöva ske att en elev som hotat en annan kommer tillbaka till samma skola. Vi har Skolakuten för grundskolan och Skolslussen för gymnasiet, vi har sätt att hantera sådana här situationer, säger Olle Burell.

Enligt skollagen får en rektor i grundskolan stänga av en elev, ett beslut som inte behöver prövas av politikerna i utbildningsnämnden. Beslutet kan gälla omedelbart eller från ett senare tillfälle. Eleven får stängas av högst en vecka per gång och sammanlagt högst två veckor per kalenderhalvår.

I gymnasieskolan får rektorn också stänga av en elev men det är ett interimistiskt beslut som måste prövas av nämnden. I Stockholms stad har prövningen delegerats till nämndens ordförande Olle Burell och vice ordförande Lotta Edholm (L).

– Jag har skrivit på ett antal sådana papper och Lotta Edholm har skrivit på några stycken, säger Olle Burell.

En gymnasierektor kan dessutom bara stänga av en elev med omedelbar verkan, det får inte ske dagen efter den händelse som är orsak till avstängningen. Utbildningsnämnden har större befogenheter, dels rätten att flytta en elev till en annan skola – dock i högst fyra veckor när det gäller gymnasiet – dels rätten att stänga av en elev i längre perioder.

– Det här fallet aktualiserar missförhållandet att en rektor på gymnasiet inte har samma befogenheter som en rektor i grundskolan. Vi kan inte hitta något rimligt skäl till det, därför är det desto viktigare att regering och riksdag rättar till det.

Det är ännu mer ologiskt, menar Olle Burell, med tanke på att gymnasieskolan – till skillnad från grundskolan – inte omfattas av skolplikten.

– Men vårt mål är, naturligtvis, att skolan ska vara trygg för alla och att sådana här situationer inte ska uppstå. Att stänga av någon är alltid sista utvägen, säger Olle Burell.

Mia Tottmar mia.tottmar@dn.se “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Tolv olagliga HVB-hem har tvingats stänga

Minst tolv boenden för ensamkommande flyktingbarn i Stockholms län har drivits utan tillstånd. Det visar uppgifter från Ivo, Inspektionen för vård och omsorg.

– Olagliga verksamheter ska inte få bedrivas. Vi har i beslut krävt att de ska skriva ut barnen och inte ta in några nya, säger Eva Kågström, inspektör på Ivo.

Ivo region öst har tillsynsansvar för 230 HVB-hem – hem för vård och boende – för barn och unga i Stockholms län och på Gotland. Sedan december i fjol har myndigheten fattat beslut om att tolv av hemmen i Stockholms län inte får fortsätta sin verksamhet.

– Vi inspekterar, enligt lag, alla HBV-hem som vi har kännedom om minst en gång per år. Men det kan absolut finnas fler som bedrivs olagligt, säger Eva Kågström.

Ett enskilt företag måste ha tillstånd av Ivo för att öppna ett HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn. Kommuner kan själva – utan tillstånd – starta hem och driva dem på entreprenad. Kommunerna har dock en skyldighet att anmäla hemmen till Ivo.

– Det som har hänt nu, med det enorma inflödet av flyktingar, är att alla har varit oförberedda. Det har varit ett högt tryck på kommunerna och de har varken haft tid eller möjlighet att starta egna verksamheter, säger Eva Kågström.

En del enskilda bolag som Ivo bedömt bedriver olaglig verksamhet har ansökt om tillstånd men börjat ta emot barn innan de har tillståndet, några har inte ens sökt tillstånd, enligt Eva Kågström.

De olagliga verksamheterna har blivit kända för Ivo på olika sätt – kommuner, grannar eller gode män har hört av sig.

– Vi utreder all misstänkt olaglig verksamhet och om anmälan indikerar att barn far illa då har vi gjort en inspektion på plats. Vi har sett några ställen där det absolut inte har varit bra för barnen, säger Eva Kågström.

Ivo har omedelbart kontrollerat vilka kommuner som har placerat barn i de aktuella hemmen, och kontaktat kommunerna.

– Det är kommunerna som ansvarar för barnen och är skyldiga att se till att de har det bra. Kommunerna gör naturligtvis också fel när de placerar barn utan att kontrollera att hemmet har tillstånd. Men i det tryck som har varit har kommunerna inte hunnit med, de har försökt få tag på alla platser de kan, säger Eva Kågström.

Ett flertal kommuner har också anmält sig själva till Ivo via Lex Sarah.

– De är väl medvetna om att de inte har fullgjort sina skyldigheter. Vi får fundera på om vi ska göra en tillsyn av socialtjänsterna senare, säger Eva Kågström.

De 12 hemmen drivs av fyra företag och finns i fem av länets kommuner: Stockholm, Huddinge, Tyresö, Nacka, Norrtälje.

Mia Tottmar mia.tottmar@dn.se “

“Kostnad. 450 miljoner
Under 2015 betalade kommunerna i Stockholms län totalt cirka 450 miljoner kronor för ensamkommande flyktingbarn som placerats i HVB-hem.

I genomsnitt var dygnskostnaden 2 017 kronor. En del kommuner har i vissa fall betalat ut till boenden över 6 000 kronor per dygn per barn, för en kommun har den högsta kostnaden varit 10 000 kronor per dygn. Källa: KSL, Kommunerna i Stockholms län “

DN TISDAG 7 JUNI 2016

“ Nytt boende ska hjälpa unga i riskzonen

Stockholm stad har öppnat ett boende för ensamkommande ungdomar som är i riskzonen att fara riktigt illa, vilket är en växande grupp. Boendet ska få råd och stöd av terapeuter från ett institut i Miami, USA.

Korridoren är nymålat grön och ligger tyst och stilla, två trappor upp på en av säkerhetsskäl hemlighålld adress. På varje dörr längs korridoren står det ett nummer och två stödpersoners namn. På väggen hänger ett fast veckoschema. Väckning, frukost, aktivitet, lunch, aktivitet, middag. Klockan 22.00 ska alla vara hemma och i säng på vardagar. 23.00 på helgen. Hittills har ett tiotal pojkar mellan 15 och 18 år flyttat in, ytterligare tio kommer snart att flytta in. Deras vistelse här är tänkt att bli kort, max två månader. Det är två sannolikt väldigt, viktiga månader under vilka mycket ska ske.

Hit kommer nämligen ensamkommande flyktingar som det inte alls har fungerat för. Flera av dem har missbruksproblem, de flesta lider av psykisk ohälsa. Under den tid de vistas här ska socialsekreterarna försöka utforma de bästa alternativen för var och en av dem, både vad gäller boende, vård och behandling.

– Det finns en rädsla och en osäkerhet kring hur vi ska bemöta den här gruppen. Det är svårt och ofta känsligt, men vi vet att vi måste jobba med dem och att vi måste hitta effektiva metoder, säger Göran Hägglund, chef inom socialtjänsten i Stockholm.

Han var tidigare enhetschef på kliniken Maria ungdom. Sedan 2007 har kliniken haft ett samarbete med en medicinsk fakultet på University of Miami som delat med sig av en terapeutisk metod som kallas BSFT, Breif Strategic Family Therapy.

– Det har varit lyckosamt när vi behandlat unga och deras familjer som hamnat i missbruk. När vi insåg att de också har stora erfarenheter av ensamkommande ungdomar från Kuba och Sydamerika slog det oss att de kanske kan ge oss en del input här också, säger Göran Hägglund.

Så med sig till boendet har han Michel King och Joan Muir, psykologer från institutet i Miami.

– Det är väldigt viktigt att den enskildes faktiska problem identifieras direkt. Missbruk och psykisk sjukdom är bara symtom. I de här fallen är det givetvis väldigt svårt, de är barn som flytt utan sina föräldrar, det kan finnas tusen skäl till varför de mår som de mår, konstaterar Michel King.

Gruppledare Sophia Goth Åhlin och Jenny Selenius, som jobbar som uppsökare, nickar instämmande. Ungdomarnas skiftande bakgrund och den svåra vägen hit är en del av traumat och för var och en av dem ser det olika ut.

– Det finns de som blivit utkastade hemifrån, det finns de som skickats i väg för att försöka säkra familjens framtid, det finns de som levt på gatan i åratal och de som kommit hit efter att ha straffat ut sig från HVB-hem. Det saknas varken bredd eller djup på problemen, konstaterar Sophia Goth Åhlin.

Och nu är de här – och i lagens mening är de barn. Ansvaret för dem faller på den kommun där de placerats. Hur många som till slut kommer att få stanna i Sverige vet ingen i dagsläget, vilket också påverkar möjligheterna att lyckas med en behandling.

– Men vi måste göra vad vi kan. Många av dem lider och på lång sikt vinner vi på om vi sätter in relevant stöd och vård så snart som möjligt, konstaterar Göran Hägglund.

En del av dem som passerar akutboendet kommer sannolikt att hamna på låsta institutioner, menar han, andra på HVB-hem. Några ungdomar har redan signalerat at de vill åka hem, till sina familjer.

Det viktigaste är att det finns en ordentlig plan för dem.

– Eftersom de inte har några familjer här måste hela deras sociala nätverk kartläggas och engageras i processen, menar Joan Muir.

De amerikanska terapeuterna ska nu inspirera och ge behandlarna på Framtid Stockholm, Stockholm stads öppenvårdsenhet för ungdomar, verktyg och stöd i deras motiverande samtal med de ensamkommande. Alla är överens om att det kommer att bli ett mycket utmanande arbete. Inte minst är det viktigt att de gode männen engagerar sig. Om den unge bedöms behöva bo och vårdas på en stängd institution ökar kostnaderna för den stadsdelsförvaltning som har ansvaret för den unge öka dramatiskt.

Stockholm stad får en dygnsersättning på 1900 kronor av Migrationsverket per ensamkommande barn. I de allra flesta fall kostar det dock kommunen mer. I de fall ungdomen omhändertas enligt LVU, Lagen om vård av unga, kan man söka extra ersättning av staten.

Ulrika By ulrika.by@dn.se”

“**Fakta. Kommuners ansvar för ensamkommande under 18 år**

Att utse en god man.

Att utreda barnets behov och fatta beslut om placering och stödinsatser.

Medverka till att barnet får god vård och fostran och i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden.

Så långt det är möjligt utforma vården tillsammans med barnet eller den unge och hans eller hennes gode man eller särskilt förordnade vårdnadshavare

Att verka för att barnet får lämplig utbildning.

Ansöka om särskilt förordnad vårdnads-havare om barnet beviljas uppehållstillstånd.

DN “

DN TISDAG 7 JUNI 2016

”Man bli gammal av att fly, själen far illa”

“Jamil, 17, är en av de flyktingar som bor på Stockholms första specifika boende för ensamkommande som riskerar att fara särskilt illa. – Kanske handlar det mest av allt om att inte förlora sig själv nu, att försöka stå ut, säger han.

Rum nummer 206 på det relativt nyöppnade boendet är Jamils fjärde tillfälliga hem i Stockholm sedan han kom till stan för ett år sedan.

Jamil vill inte gå in på vilka svårigheter han själv har haft, han säger att så bra som har mår nu har han inte mått på länge.

Han försöker hålla låg profil nu, och umgås bara med två tre vänner och undviker gäng. Den höga personaltätheten på boendet får honom att känna sig trygg, här har han alltid en vuxen att prata med och han känner sig inte längre övergiven, som han tidigare gjort.

Jamils resa på svensk mark började på ett kaotiskt ankomstboende tillsammans med flera hundra människor. Den gick vidare till ett familjehem som tog emot honom och tre andra killar, de, liksom Jamil, kom ursprungligen från Afghanistan.

– Till socialen sa de på familjehemmet att de brydde sig om oss, men det var falskt. De låtsades. Vi behandlades väldigt dåligt, de såg ner på oss och sa rent ut att vi lika gärna kunde åka tillbaka, berättar Jamil.

Han hamnade på ett annat där konflikter mellan olika etniska grupper gjorde att det inte alls fungerade. Så Jamil fick komma hit, till det som

han beskriver som det bästa boendet hittills, trots att han inte längre har någon fungerande skolgång på grund av allt flyttandet.

Jamils boendehistoria är långt ifrån unik. Många av de 20 ensamkommande pojkar mellan 15-18 år som nu bor här har flyttat många gånger under den tid de varit i Stockholm, några upp emot sex sju gånger.

Förra årets dramatiska tillströmning av ensamkommande satte kommunerna under en extrem press, inte minst när det gällde att hitta boenden. Många placeringar fungerade inte och i det akuta läget fanns det heller ingen tid att kvalitetssäkra dem alla – trots att lagen föreskriver det.

De gode män som utses för de ensamkommande har också visat sig vara av väldigt olika kvalitet.
– Det känns inte som min gode man bryr sig, han finns inte där för mig, jag får ingen hjälp, inget stöd, säger Jamil.

Han är i princip uppvuxen i ett stort flyktingläger i Iran. Han berättar att när hans pappa blev sjuk och valde att återvända till Afghanistan med sin fru och Jamils två yngre syskon fick Jamil i princip i uppdrag av pappan att åka till Europa och försöka skaffa sig en framtid.

Jamil tog sig till fots över gränsen till Turkiet och gjorde sedan han samma resa som hundratusentals andra över Medelhavet till Grekland. Därefter hamnade han i Hamburg via bussar, tåg och till fots. Det var först där han hörde talas som Sverige.
– De sa att det är bra här, att man får hjälp, säger han.

Uppväxten i flyktinglägret i Iran hade redan satt en hård prägel på honom. Han var van att behandlas illa, van vid misshandel, spott och förtryck, berättar han. Även flykten präglades av våld. Han blev rånad flera gånger, och slagen.
– Jag tror jag varit med om mycket mer än vilken 50-åring som helst. Man bli gammal av att fly, själen far illa och man blir labil.

I Stockholm, utan nätverk och framför allt – utan sin familj – kändes allt väldigt annorlunda. Jamil tror att det är väldigt lätt att tappa både kontrollen och hoppet.

– Det är sant att många unga driver omkring på stan, att många missbrukar för att döva sorgen. Många kan inte heller hantera den nya ”friheten”, att inte ha någon som bryr sig om vad som händer en eller vad man gör när man varken har en familj eller några pengar.

Han har ännu inte fått svar på sin ansökan om asyl. Att prata om, eller ens drömma om, framtiden känns näst intill omöjligt.
– Jag vet inte ens när min framtid börjar, det kanske dröjer tio år innan jag ens vet var jag ska leva mitt liv. Det är klart jag drömmer om att få stanna här, men det är ju bara en dröm än så länge.

På undersidan av sin vänster arm har Jamil en tatuering.

”I will fly away one day”, står det, med snirkliga bokstäver.
– Till slut gör man ju det, till himlen.

Ulrika By ulrika.by@dn.se “

DN TISDAG 7 JUNI 2016

“ Nu byggs 16 nya äldreboenden

Om sex år börjar behovet av platser på Stockholms äldreboenden öka kraftigt. Nu planerar staden att bygga 16 nya vård- och omsorgsboenden, från Husby till Bagarmossen.

– Många vill bo kvar hemma men vi vet att förr eller senare behöver de flesta en boendeplats, säger äldreborgarrådet Clara Lindblom (V).

Enligt befolkningsprognosen kommer behovet av antal platser i vård- och omsorgsboende att öka i Stockholm från dagens 5 630 stycken till 7 850 år 2040. Stadens behov av platser på vård- och omsorgsboende är tillgodosett till och med år 2024, men därefter ökar det kraftigt.

– Kommuner är generellt dåliga på att förbereda sig för demografiska förändringar. Vi har nu några få år på oss för att förbereda oss på en kraftig ökning av antalet äldre, säger Clara Lindblom.

Det totala behovet av nya platser fram till 2040 beräknas till cirka 2 200 och de behövs framför allt från år 2030 och framåt. Staden beräknar att cirka 60 procent av platserna ska drivas av kommunen och för att fylla det behovet krävs att staden till och med 2040 startar 16 nya vård- och omsorgsboenden med 54–90 platser per boende.

Den långsiktiga planen visar att det finns behov av två nya vård- och omsorgsboenden per stadsdel.

– Vi behöver få igång ett långsiktigt helhetsgrepp på alla typer av äldreboenden, det är viktigt att ha med ett äldreperspektiv i samhällsplaneringen, säger Clara Lindblom.

Det första steget – som staden tar nu – är att konkret peka ut var nya vård- och omsorgsboenden behöver byggas och när de behöver vara klara. Det gäller även boenden som ska tas i bruk först om 20 år, i Stockholm brukar en byggprocess ta sju–åtta år.

– Vi måste ta sikte på 2040. Micasa, som är stadens bolag för omsorgsfastigheter, söker redan markanvisningar för att kunna bygga boendena. Det gör de inte minst mot bakgrund av att konkurrensen om marken är så hård i Stockholm, säger Clara Lindblom.

Det första nya vård- och omsorgsboendet, som ska öppna 2019, håller redan på att byggas. Det är det första nya äldreboende som staden bygger sedan början av 2000-talet.

Det andra steget för staden är att göra samma konkreta planering för servicehus och mellanboenden.

– En del av de servicehus som har dömts ut av Arbetsmiljöverket kommer inte att gå att rusta till särskilda boenden. Vi tittar på hur vi ändå kan behålla dem som äldreboenden, till exempel som mellanboenden, och vad de nya mellanboendena konkret ska innehålla, säger Clara Lindblom.

Mia Tottmar mia.tottmar@dn.se”

“ Äldreboende. Olika former

Vård- och omsorgsboende. För omfattande hjälp. Vård och omsorg dygnet runt. Kräver biståndsbeslut.

Servicehus. Den som är 65 år eller äldre kan ansöka om servicehusboende. Boende i en egen lägenhet med trygghetslarm med tillgång till viss gemensam service och lokaler. Kräver biståndsbeslut.

Mellanboende. Den nya äldreboendeform som Stockholms stad utreder. Alla över 65 ska kunna söka. Det ska gå att ställa sig i kön i god tid, och få förtur av medicinska eller sociala skäl. Mellanboendet ska ha ett aktivitetscentrum och möjlighet att äta och fika gemensamt – personal även kvällar och helger.

Nya boenden. Här byggs de

Redan beslutade byggen:
Rinkeby, hörnet Rinkeby allé/Hjulstavägen.
Husby, Trondheimsgatan 25
Hagastaden
Årsta, Årstavägen 112
Slakthusområdet
Bagarmossen, Bergsrådsvägen 7
Högdalen, Ripsavägen 38-44
Planerade byggen:
Hammarbyhöjden
Skarpnäck
Farsta, två boenden
Enskede
Älvsjö
Skärholmen
Hägersten-Liljeholmen, två boenden
Kungsholmen
Södermalm, två boenden
Norrmalm, två boenden
Östermalm, två boenden
Bromma, två boenden
Hässelby-Vällingby
Spånga-Tensta, två boenden
Källa: Stockholms stad “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“ Nybyggda områden får inte boendeparkering

När Stockholms stad inför p-avgifter utanför tullarna får de som bor i relativt nybyggda områden med många garage inte rätt att ha boendeparkering.

I höst blir det som DN tidigare berättat slut med gratisparkering på gator och vägar även utanför tullarna. I nästa vecka ska trafiknämnden ta upp ett antal detaljer i förslaget till hur det nya systemet ska fungera. Boendeparkering – som kostar 1 100 kronor i månaden i inner-staden – införs på de flesta håll utanför tullarna. Priset för boendeparkering utanför tullarna blir 300 eller 500 kronor i månaden beroende på var bilägaren bor.

Men alla kommer inte att få möjlighet att köpa boendeparkeringstillstånd. Trafikkontorets förslag till politikerna i trafiknämnden är att områden där de flesta bostäder är relativt nybyggda och där det finns gott om parkeringsplatser på tomter och garage inte får någon boendeparkering. Därmed finns det gott om platser att ställa bilen på utan att ta gatorna i anspråk. Dessutom är det i områdena ont om gatuparkering överhuvudtaget.

Trafikkontoret vill att Annedal, Liljeholmen-Årstadal, Dalen och Minneberg undantas från boendeparkering, liksom några industriområden. Kontoret föreslår också att den som både har bil och motorcykel ska kunna ha boendeparkering för båda.

Trafikkontoret vill också ta ut en engångsavgift på 300 kronor från den som söker tillstånd för boendeparkering.

Anders Sundström anders.sundstrom@dn.se “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“I väntan på läkarnas svar

Nästan hur man än räknar på Försäkringskassans statistik slutar man i kolumnen över psykisk ohälsa. Det är där lejonparten av sjukfallen finns, det är där ökningstakten är som snabbast – oavsett vilket åldersspann, vilket kön och vilken del av landet man väljer att granska.

I en färsk rapport från Försäkringskassan har diagnosgruppen dissekerats ytterligare. Där framkommer att det i huvudsak är ”anpassningsstörningar och reaktioner på svår stress” som förklarar den branta kurvan uppåt. Depressionerna ökar förvisso jämfört med åren runt 2010, men om man går tillbaka till 2005 tycks antalet nyinsjuknade vara ungefär detsamma.

Mest dramatisk är ökningen av psykisk ohälsa bland kvinnor. Mellan 2010 och 2015 har antalet nyinsjuknade med psykiatriska diagnoser ökat med hisnande 71 procent. För männen var siffran också uppseendeväckande hög: 63 procent. Hur kan det förklaras?

Det kan det inte. I alla fall inte om man håller sig till den traditionella uppdelningen mellan psykologi och psykiatri. Om psykologi är läran om den ”friska” själen, med den svärta, ångest och förtvivlan som obönhörligen hör livet till, är psykiatrin läran om den ”sjuka” själen. Det är svårt att se varför svenska kvinnor plötsligt skulle ha drabbats av så omfattande psykiatrisk sjukdom.

Gränsen mellan mänskligt lidande och mentalsjukdom borde värnas. Men med läkarkårens bistånd håller den i stället på att suddas ut. Var hamnar vi när allt som gör ont klassas som sjukdom? När intoleransen mot obehag faller mot nollvisionsnivåer? Och när människor av personer i läkarrockar plockas ur arbetslivet som hjälplösa stackare utan egen kraft att förändra sin livssituation?

Politiker och Försäkringskassan har under årens lopp avkrävts svar på varför sjuktalen i Sverige spretar som en punkfrisyr. Men läkarna har på något vis alltid svävat ovanför. Sällan har kåren ombetts förklara hur det kommer sig att deras ”objektiva” syn på sjukdom leder till så vitt skilda tolkningar över tid och mellan olika landsändar.

Fortfarande finns regionala skillnader som inte kan förklaras i termer av klassisk stress. Det kan rimligtvis inte vara mer stressande att vara barnskötare eller busschaufför i glesbygd än i storstad. Ändå är det människorna i de små kommunerna som – enligt statistiken – dukar under.

Om man tittar på antalet nya sjukfall 2015 per 1 000 individer mellan 16 och 64 år och väljer ut de kommuner med högst tal hittas: Bollebygd, Forshaga, Hagfors, Hallstahammar, Skinnskatte-berg, Surahammar, Smedjebacken, Nordanstig, Malå och Sorsele. Där uppgår antalet nya sjukfall till mer än 110 per 1 000 i arbetsför ålder. Den siffran kan jämföras med Göteborg (78,2), Stockholm (70,7) och Malmö (65,9).

Läkarkåren borde avkrävas ett svar på hur det kommer sig att de utifrån en professionell bedömning landar i slutsatsen att det är så väldigt mycket mer stressigt att leva sitt liv i Skinn-skatteberg än i Stockholm.

Svårt att leva i avfolkningsorter där det är ont om jobb? Visst. Men sjukdom?

Det finns studier som påvisar kulturella skillnader i sjukskrivningsmönster. Att den som flyttar från en ort med låga sjuktal till en med höga, själv löper risk att bli mer sjukskriven. Vad förklarar dessa kulturella skillnader? Hur kan de tillåtas att ”sätta sig”? Vem håller emot?

Läkarna bär en del av ansvaret. Men det gör också politikerna. Om man tittar på den politiska styrningen bland de tio kommunerna med högst sjuktal finner man ett liberalt och ett vänsterpartistiskt kommunalråd. I de resterande åtta kommunerna är det socialdemo-krater som rattar kommunalråds-posten. Är det en slump?

Till den retoriska frågan finns utrymme för invändningar av typen vad som är hönan och ägget. Resurssvaga är inte bara mer sjukliga än resursstarka. De är också rödare. Således kan det finnas en ”naturlig” förklaring till Socialdemokraternas dominans i översjukliga kommuner.

Men det går samtidigt inte att blunda för konsekvenserna av Socialdemokraternas opinionsarbete. Politiska påståenden om att sjukskrivna faktiskt är sjuka – ett påstående som går tvärtemot forskningen – förstärker och legitimerar en offerkultur. Det vore vågat att påstå att människor i S-styrda kommuner är mer psykiskt sjuka än andra. Slutsatsen är snarare att det är lättare att bli sjukskriven. Det borde ge både regeringen och läkarkåren huvudvärk.

DN 10/6 2016 “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“ Slutstriden om den alternativa medicinen

Motståndet mot att inlemma antroposofiska medel i den svenska läkemedelslagstiftningen är enormt. Vidarkliniken hoppas nu att regeringen ska gå med på ett kompromissförslag, men ett sådant riskerar att slå undan benen för läkemedelslagstiftningen.

Alla läkemedel som används i Sverige är godkända eller registrerade av Läkemedelsverket, förutom de antroposofiska homeopatiska preparaten. De har i över 20 år använts genom särskilt tillstånd från regeringen, som förlängts oavsett vilken parti som suttit vid makten. Men nu anser EU att det är dags att Sverige inför en permanent lösning. Den sista juni går det nuvarande tillståndet ut och alla inblandade parter väntar nu på ett besked från regeringen om de antroposofiska produkterna som är homeopatiska ska ingå i svensk lagstiftning och därmed kallas läkemedel, eller om de ska förbjudas. Beslutet kan få stora konsekvenser för den populära alternativa vårdinrättningen Vidarkliniken i Järna utanför Stockholm där den antroposofiska vården ges.

– Vi har inte fått något besked utan lever i en stor osäkerhet, säger Ursula Flatters, specialist i allmänmedicin och styrelseledamot i stiftelsen Vidarkliniken.

Utifrån kanske det verkar som en icke-fråga, Sverige har ingen stark tradition av att använda dessa medel inom sjukvården. Men för ett år sedan blev det tydligt att det fanns ett stort motstånd. Läkemedelsverket utredde och gav fyra förslag på hur medlen skulle kunna omfattas av läkemedelslagstiftningen. Istället för att acceptera något av

alternativen förkastades de helt av bland annat tungviktare som Svenska läkaresällskapet, -Karolinska institutet, Landstinget i Uppsala och Kungliga vetenskapsakademien, KVA. Förbjud dem helt, menade de.

Antroposofiska preparat utgår från natursubstanser, och somliga av dem är beredda enligt en homeopatisk metod där medlen späds ett mycket stort antal gånger så att inget av ursprungsämnet finns kvar. Vanliga homeopatiska medel kan redan registreras i Sverige, förutsatt att de enbart tas via munnen, smörjs på huden och inte har ett särskilt användningsområde. De behöver inte bevisas ha effekt, men ska visas vara ofarliga genom många års användning. Eftersom de inte kan visa någon effekt i kliniska studier kan de bara registreras, inte godkännas.

Regeringens undantag har hittills inneburit att antroposofernas homeopatiska preparat, till skillnad från andra homeopatiska preparat, får injiceras på ordination av legitimerade läkare.

Dan Larhammar, professor vid Uppsala universitet och ledamot av KVA, menar att motståndet handlar om konsumentskydd och att inte förvirra patienter genom att kalla något för läkemedel som inte är det.

– Det går stick i stäv med evidensbaserad medicin att kalla något som är så utspätt att det saknar effekt för läkemedel. Det är falsk marknadsföring. Hade det varit juice eller mjölk som varit så utspädd att det inte fanns något annat än vatten kvar hade det inte fått säljas under någon annan benämning än vatten.

Också Sveriges läkarkår är negativt inställda till medlen. För Svenska läkaresällskapet är det viktigt att läkare inte ska förskriva medel som inte har annat än en placeboeffekt, det vill säga beror på patientens förväntningar. Läkarförbundet antog en motion på fullmäktige nyligen som innebär att förbundet ska verka för att läkare ska kunna vägra att skriva remiss till Vidarkliniken om regeringen väljer att förlänga till-ståndet för preparaten. Redan i dag kan en stor del av de antroposofis-ka preparaten registreras enligt de regler som finns för kategorierna homeopatiska läkemedel, växt-baserade läkemedel och naturläkeme-del, enligt Mikael Hoffmann, läkare och chef för stiftelsen Nepi.

Men Vidarkliniken anser att de viktigaste preparaten ifrån tillverkarna Weleda och Wala inte passar in i Läkemedelsverkets nuvarande kategorier eftersom de injiceras eller ges på recept. Det skulle dessutom bli alldeles för dyrt och tids-ödande att ansöka om varje enskilt medel hos Läkemedelsverket eftersom man använder flera hundra preparat och omsättningen i Sverige endast är 6,5 miljoner kronor per år, menar Vidarkliniken och har därför kompletterat sitt remissvar med en kompromiss.

– Det är inte idealiskt, men EU-kompatibelt och anknyter till Läkemedelsverkets alternativ nummer fyra. Det skulle kunna göra det lättare för regeringen att hitta en lösning, säger Ursula Flatters.

Enligt kompromissförslaget ska det inte finnas samma krav på antroposofiska preparat som det finns för vanliga läkemedel hos Läkemedelsverket eftersom de anses vara säkra. Vidarkliniken vill också att kravet på registrering ska tas bort för medel som säljs i mycket små volymer. De ska kunna användas i Sverige om de är registrerade i ett annat EU-/EES-land. Samtidigt ska försäljningen rapporteras till Läkemedelsverket. Läkaren Mikael Hoffmann ser stora problem om regeringen köper de argumenten.

– Det riskerar att slå undan benen för dagens regelverk när det gäller läkemedel. Om de antroposofiska läkemedelsföretagen får undantag

för att ansöka om godkännande för varje enskilt medel på grund av ekonomiska skäl, kan alla företag som fått ett läkemedel godkänt i något EU-land hävda att de inte har råd och att läkemedlet borde kunna säljas i Sverige enligt en sådan undantagsregel, säger han.

Många andra europeiska länder tillåter redan antroposofiska medel och Sverige är unikt i sin hårda inställning, menar Ursula Flatters. Till exempel folkomröstade Schweiz i våras om att likställa fem olika alternativa behandlingar, inklusive antroposofisk medicin, med skolmedicin när det gäller statlig subventionering.

– Bara för att man får lura männi-skor i ett land bör man inte få göra det i ett annat, tycker Dan Larhammar vid Uppsala universitet.

Alla parter väntar nu på sjukvårdsminister Gabriel Wikströms och regeringens beslut. Om inget besked kommer före den sista juni när dispensen går ut kommer preparaten endast att bli godkända för användning om företaget ansöker om godkännande hos Läkemedelsverket för varje enskilt preparat.

– Vi utgår från att det blir ett rimligt beslut. Det berör 150 anställda och tusentals patienter och vi kan inte bara avveckla vår verksamhet över en dag, säger Ursula Flatters vid Vidarkliniken.

Men motståndet handlar inte om vården, menar barnläkaren Mats Reimer, som ofta debatterat mot antroposofernas medel.

– Landstingen remitterar inte patienter till Järna för att de ska få homeopatisk behandling, så varför skulle inte Vidarkliniken kunna finnas kvar som ett konvalescenssjukhus? säger Mats Reimer.

Amina Manzoor amina.manzoor@dn.se “

“ Fakta. Antroposofi i Sverige
Den antroposofiska läran är känd för Waldorfpedagogiken och den antroposofiska vården.

Järna utanför Stockholm är centrum för den antroposofiska livsåskådningen i Sverige.

Vidarstiftelsen, som grundades 1962 och har som syfte att stödja antroposofisk verksamhet, har bland annat engagemang i Saltå kvarn, Ekobanken medlemsbank och Steneken fastighets AB.

Vidarkliniken grundades 1985 och där ges antroposofisk vård vid sidan av vanlig vård. De antroposofiska preparat som får användas i Sverige, enligt ett särskilt tillstånd från regeringen, kommer från tillverkarna Weleda och Wala

Fakta. Betraktas som pseudovetenskap
Antroposofi är en rörelse som grundades av den österrikiske filosofen Rudolf Steiner. Antroposofisk medicin utgår från en individuell helhetssyn på varje enskild patient.

Antroposofisk vård ges av legitimerade läkare och sjuksköterskor som ett komplement till traditionell vård. Antroposofiska medel inkluderar homeopatiska medel och andra typer av medel som innehåller beståndsdelar från naturen.

Antroposofiska homeopatiska preparat får enligt ett undantag från regeringen injiceras av en läkare. De får också ha en indikation, ett särskilt behandlingsområde. Medlen behöver enligt undantaget inte registreras hos Läkemedelsverket.

Vanliga homeopatiska preparat måste vara utspädda minst tiotusen gånger innan de får användas, de ska också vara säkra. De får inte heller injiceras utan får endast tas genom munnen eller vara avsedda för yttre bruk. Alla produkter ska registreras hos Läkemedelsverket, och är enbart receptfria.

Både antroposofi och homeopati betraktas som pseudovetenskap. Det finns inga vetenskapliga belägg för att antroposofiska eller homeopatiska preparat har någon effekt.

Den antroposofiska Vidarkliniken i Järna har fått dispens av regeringen i över 20 år för att behandla patienter med sina antroposofiska preparat. Dispensen går ut sista juni.

Enligt ett EU-beslut måste Sverige besluta om medlen ska ingå i läkemedelslagstiftningen eller förbjudas.

Källa: Läkemedelsverket "

.

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

"Orimligt att anta att medlen har effekt"

" Den antroposofiska vården går ut på att läkaren ska hjälpa patienten till självläkning. Men de preparat som ges, vid sidan av vanliga läkemedel, har ingen dokumenterad effekt.

I Järna söder om Stockholm ligger Vidarkliniken. Dit kommer patienter från hela landet för antroposofisk vård.

Antroposoferna i Järna är kända för att vara mer obenägna att vaccinera sina barn än i övriga landet. Det har varit några större utbrott av mässling och röda hund i Järna de senaste tio åren och den senaste polioepidemin i Sverige skedde hos antroposoferna. Enligt den antroposofiska läran stärks barnen fysiskt och psykiskt av att ha vissa sjukdomar, men det finns inget vetenskapligt stöd för den uppfattningen.

Antroposofisk medicin utgår från Rudolf Steiners och Ita Wegemans läror och är en blandning av konventionella behandlingar och antroposofisk behandling. Behandlingarna, som ges av legitimerade läkare och sjuksköterskor, ska hjälpa patienten till självläkning. Vetenskapsvärlden betraktar antroposofi som en pseudovetenskap.

De antroposofiska behandlingarna består av både homeopatiska preparat och andra typer av medel som utgår från naturen. Homeopatiska preparat är egentligen bara vatten eller sockerpiller, menar Dan Larhammar, professor vid Uppsala universitet och ledamot av Kungliga vetenskapsakademien, och förklarar att både homeopater och

antroposofer tror att vattnet har ett slags minne av ursprungsämnet som fås fram genom ett slags ritual.

– Men det handlar om spädningar som kan vara hundra gånger under den lägsta dokumenterade farma-kologiska gränsen. Det finns inte ens en enda molekyl kvar och vattnet kan inte ha minne som -varar mer än en miljondels miljondelar av en sekund, säger han.

För vanliga läkemedel krävs att de är bättre än placebo, en overksam behandling, i kliniska studier där varken läkaren eller patienten vet vem som får den verksamma behandlingen. Resultaten ska sedan bekräftas i andra studier.

Några sådana välgjorda studier har inte upprepats för de homeopatiska medlen, förklarar Dan Larhammar.

– Om man tror att de här medlen har effekt borde det väl vara lätt att upprepa det i välgjorda studier? Dessutom, att de homeopatiska medlen skulle kunna fungera motsägs av kända naturlagar, det är inte rimligt att ens anta att de skulle kunna ha effekt.

Amina Manzoor amina.manzoor@dn.se “

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“ Forskaren som vill förstå psykedelika

I framtiden kanske läkare kan skriva ut lsd eller psykedeliska svampar för patienter som har en särskilt svårbehandlad depression. I alla fall om forskaren Robin Carhart-Harris får vara med och bestämma.

När den brittiska forskaren och psykologen Robin Carhart-Harris är i Stockholm för att föreläsa på Karolinska institutet är medieintresset stort – DN är inte ensamma om att vilja intervjua honom. Och det kanske inte är så konstigt, Robin Carhart-Harris forskningsområde är ovanligt – psykedeliska substanser som läkemedel.

– Jag stötte på litteratur om lsd inom psykoterapi och hur det kunde användas för att lättare komma åt de djupare aspekterna av det mänskliga psyket. Och jag tänkte: wow, vilket mäktigt och underutnyttjat verktyg inom vetenskapen. Jag visste att jag ville ägna mitt liv åt detta.

Han kontaktade en professor som han hört var öppensinnad och hoppades att få börja studera de psykedeliska substanserna på en gång. Det var kanske lite naivt, säger Robin Carhart-Harris och berättar att professorn tyckte att han behövde mer formell utbildning först, vilket ledde till att han doktorerade om serotonin, en substans i hjärnan som bland annat reglerar sömn, välbefinnande och ångest.

De senaste sju åren har Robin Carhart-Harris dock forskat på psykedeliska droger, som lsd och psilocybin, en substans som finns i psyke-

deliska svampar eller så kallade magic mushrooms. Båda är narkotika-klassade och förbjudna i västländer sedan 1960-talet.

– Jag tror att vi kan lära oss mycket om oss själva från psykedeliska substanser och det är också därför som de är värdefulla inom vetenskapen och sjukvården, säger han.

I våras publicerade hans forskargrupp en studie där de avbildat hur hjärnan ser ut under en lsd-tripp. Drogen gjorde att hjärnaktiviteten ökade mellan områden som vanligtvis inte kommunicerar, medan den minskade inom andra områden. Lsd verkade göra hjärnan mer öppen eller rörig, beroende på hur man ser det. Forskargruppen har även gjort en liknande studie på psilocybin. Det som förvånade honom var att ingen riktigt studerat hur hjärnan påverkas av de psykedeliska substanserna tidigare. Själva kartläggningen har legat till grund för hans senaste forskning, som handlar om hur substanserna kan användas inom hälso- och sjuk-vården.

Ett stort antal människor drabbas någon gång i livet av en depression och trots många behandlingar finns det personer som inte blir hjälpta av dem, trots att de testar flera olika läkemedel. Därför försöker forskare leta efter nya typer av substanser med andra verkningsmekanismer, somliga mer kontroversiella än andra.

När Robin Carhart-Harris och hans forskargrupp undersökte psilocybin såg de att substansen påverkade hjärnan på ett liknande sätt som antidepressiva läkemedel. Det gav upphov till en liten studie på bara tolv personer, som alla hade testat minst två olika behandlingar innan utan att bli hjälpta. Resultaten är försiktigt positiva. Nästan alla kände sig bättre efter bara någon vecka, och efter tre månader var fem patienter fortfarande fria från sin depression.

Han förklarar att drogerna verkar hjälpa människor att bryta negativa tankemönster. Upplevelsen under en tripp är annorlunda beroende på person och tillfälle. Somliga får visioner medan andra ser händelser från barndomen spelas upp på ett drömlikt sätt.

– Det är en väldigt abstrakt upplevelse för personer att förstå om de aldrig har upplevt den, säger han och liknar upplevelsen med den som människor kan få av till exempel religion eller meditation.

Effekten verkar bli bäst om personen är öppen och ger sig hän inför upplevelsen. Men det är svårt för somliga. Därför försöker forskarna se till att förutsättningarna är så bra som möjligt. Patienten får vara i ett lugnt rum och det spelas lugnande musik, bland annat ambient eller klassisk. En terapeut finns också närvarande under hela tiden.

Ketamin är en annan substans som testas mot depression. Det är ett narkosmedel, men eftersom den ger en slags utanför kroppen-känsla används den också som partydrog. Ketamin verkar ge en mer snabbverkande effekt än dagens anti-depressiva läkemedel, som främst påverkar signalsubstansen serotonin i hjärnan. Det pågår mycket forskning på ketamin och Robin Carhart-Harris hoppas att den forskningen ska leda till att det blir lättare att forska på psykedeliska substanser. Eftersom lsd och psilocybin är narkotikaklassade är det svårt att få etiskt tillstånd att studera dem. Det tog drygt ett år för forskarna att få tillstånd för studien om psilocybin.

– Det är lättare att bedriva forskning på ketamin eftersom det också är ett narkosmedel. Jag tycker däremot att ketamin skiljer sig väldigt mycket från klassiska psykedeliska droger. Effekten av psykedelika verkar vara mer ihållande. Anledningen till det kan vara sättet de förändrar hjärnan på, men det saknas forskning kring det, säger han.

Forskningen på psykedeliska substanser är i sin linda, men Robin Carhart-Harris hoppas att det i framtiden ska vara möjligt för männi-skor med en svårbehandlad depression eller andra psykiska sjukdomar att använda substanserna. Han är dock förstående för att det finns personer som lider nu och inte kan vänta fem, tio år innan de får hjälp. Men han avråder männi-skor för att försöka självmedicinera med de här substanserna. Dels på grund av att de kan ge väldigt kraftfulla reaktioner, men också för att de inte är lämpliga för alla eftersom de kan förvärra tillståndet i värsta fall.

– När vi studerar substanserna i vetenskapligt syfte förbereder vi oss noga. Till exempel utesluter vi patienter som haft psykotiska symtom eller som har en nära familjemedlem med en allvarlig psykisk stör-ning. Vi förbereder också patienterna på den upplevelse de kan få, och terapeuter hjälper dem att förstå upplevelsen, säger han.

Samtidigt tror han inte att det går att få människor att sluta använda droger helt. Han efterlyser en mer sofistikerad syn på substanserna, att de inte ska klumpas ihop med knark och enbart anses vara skadliga. Lsd och psilocybin verkar till exempel inte vara beroendeframkallande på samma sätt som många andra narkotiska substanser.

Carhart-Harris har dock märkt att inställningen till de psykedeliska substanserna blivit mer avslappnad, vilket han tror beror på bättre kunskap. De flesta som hör talas om hans forskning blir intresserade, men det händer att han stöter på människor som är skeptiska. Somliga tycker att han romantiserar droger med sin forskning, men han håller inte med:

– Det sätt som jag beskriver psykedeliska droger och deras effekt utgår från vetenskaplig empiri, experiment och observationer. Jag hävdar att vissa som demoniserar drogerna inte utgår från vetenskap, utan snarare från fördomar, okunnighet och en irrationell rädsla.

Amina Manzoor amina.manzoor@dn.se “

“Fakta.

Forskningen är kontroversiell

Robin Carhart-Harris är forskare vid Imperial College London i Storbritannien. Han forskar på psykedeliska substanser och hur de kan användas inom hälso- och sjukvården för att till exempel behandla depression.

Lsd är en förkortning av lysergsyradietylamid.

Psilocybin, är en substans som finns i psykedeliska svampar eller magic mushrooms.

Båda är psykedeliska och hallucinogena preparat. De är narkotikaklassade i Sverige och många andra länder.
Varken lsd eller psilocybin verkar vara beroendeframkallande.

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“ Krogar börjar informera om köttets ursprung

Nu ska det bli lättare att få reda på var krogens biffar kommer ifrån. Branschorganisationen Visita har beslutat rekommendera restauranger att informera gästerna om ursprunget för kött, fisk och skaldjur. Konsument-ministern välkomnar förslaget.

Intresset för att veta var maten kommer ifrån har ökat kraftigt de senaste åren. Närproducerat och ekologiskt har blivit allt populärare. Men medan köttet är ursprungsmärkt i affärer finns ingen regel för att redovisa ursprunget när det serveras på krogen. Nu har branschorganisationen Visita beslutat att rekommendera sina medlemsföretag att informera gästerna om var kött, fisk och skaldjur kommer ifrån.

– Restaurangerna kan ge informationen muntligen eller skriftligen. Om man väljer att ge den muntligt ska det finnas samma uppmanande inbjudan till gästen att fråga som när det gäller ämnen som kan orsaka allergier. Det vill säga att det någonstans ska stå ”Vill du veta var maten kommer ifrån så fråga personalen”, säger Sara Sundquist, livsmedelsstrateg på Visita.

Informationen om ursprung är frivillig, men hon tror att många restauranger kommer att införa den.

– Vi kommer att uppmuntra våra medlemmar att införa ursprungsinformationen och ju mer kunderna frågar desto tydligare blir kravet på att få veta. Det finns fördelar för företagen med informationen eftersom vi har gäster som efterfrågar den, säger Sara Sundquist.

Frågan om ursprungsmärkning av kött på krogen har varit aktuell på senare tid. För några månader sedan blev det debatt efter en artikel i DN om att kalv från Nederländerna och Tyskland som föds upp med hjälp av mycket stora mängder antibiotika serveras på restauranger i Stockholm. En del ansåg att importerat kött fick en oförtjänt fulstämpel. Andra ansåg att kött på restauranger måste ursprungsmärkas och jämförde med att när det gäller vin berättar krogarna gärna om ursprungsland.

Gästernas krav är en av anledningarna till att branschen nu inför en frivillig ursprungsmärkning.

– Det finns ett konsumenttryck. Generellt ökar medvetenheten om mat, miljöpåverkan och användning av antibiotika i djuruppfödning. Därmed blir ursprunget en allt större fråga, det märker våra medlemsföretag, säger Sara Sundquist.

En annan, och kanske starkare, anledning till den nya frivilliga ursprungsmärkningen är att regeringen har efterlyst den. I en debattartikel har landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S) och konsumentminister Per Bolund (MP) skrivit att konsumenter har rätt att få reda köttets ursprungsland när de går på krogen. De efterlyste just en frivillig märkning. Och konsumentministern välkomnar det beslut som har tagits.

– Det är en positiv signal från branschen att de själva föreslår en frivillig ursprungsmärkning, konsumenter i dag vill ha lättillgänglig information om vad de äter, säger Per Bolund.

Frågan är om den frivilliga informationen blir tillräcklig.

– Det återstår att se vilket genomslag detta får och hur tydligt och enkelt det blir för gästerna när de besöker restauranger och kaféer, säger Per Bolund.

Visita organiserar cirka 5 000 företag i hotell- och restaurangbranschen. Många av de mindre krogarna är inte med i organisationen och omfattas alltså inte formellt av den rekommendation som har beslutats.

Någon exakt dag för när ursprungsmärkningen ska vara på plats finns inte.

– Vi hoppas att våra medlemsföretag hakar på allt eftersom man får in rutinerna. Det finns inget skarpt datum, men vi hoppas att informationen börjar så fort som möjligt, säger Sara Sundquist.

Jannike Kihlberg jannike.kihlberg@dn.se “

“Fakta.

Visita rekommenderar restauranger och andra storhushåll att de ska kunna ge konsumenter information om ursprunget när det gäller nötkött, griskött, fårkött, getkött, fågelkött, fisk, skaldjur och blötdjur.

Ursprungsinformationen kan ges muntligen eller skriftligen.

Visita är en branschorganisation med cirka 5 000 medlemsföretag inom hotell- och restaurangbranschen. Antalet arbetsställen är 7 100.

Källa: Visita “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Med socker i botten …

… går medicinen ned. En sockerskatt lär vara under utredning. Det som ser ut som statens paternalistiska värnande om vår hälsa är snarare ett sätt att låta individer bära mer av sina egna sjukvårdskostnader.

Fetman i världen har ökat pyramidalt sedan 1980. Ytterst beror det på skevheten i våra livsbetingelser. 2 000 kilokalorier får man enkelt och med stor njutning i sig på en kvart; fyra vaniljmunkar är allt som behövs. Samma mängd energi tar ett dygn att förbränna. Skulden för att ge sig hän under en enda kvart uppgår alltså till 96 kvartar. Det är rena ockret, och mot denna tingens ordning går det inte att vinna, bara att radikalt ändra sitt förhållningssätt till munkar. Det sötfeta och det fetsalta kapar våra hjärnor, det är ett biologiskt faktum.

Och när det skett har det föga betydelse vad munkarna kostar i pengar. Är man beredd att köpa en stunds sorgsen lycka till priset av ruelse och tre hekto mer kroppsfett, alternativt ett dygn av fasta, inser vi att det fordras en kolossalt hög straffskatt för att rubba villkoren vi verkar under. Naturen har redan infört en straffskatt på lyckomaten i form av övervikt och sjukdomar. Vi äter den ändå.

Så vad handlar egentligen sockerskatten om? De lyckligt lottade psykiskt och fysiskt, de vars belöning från munkar är så ringa att det inte är någon uppoffring att avstå, påverkas inte av ett högre pris på produkterna. Vad kakor kostar när det räcker med en är utan intresse. Ej heller för dem vars hjärnor tagits över av sitt eget belöningscentrum har priset någon vidare relevans. Följaktligen blir en extra avgift på socker och godsaker inte en folkhälsoåtgärd, utan ett sätt att smygvä-

gen låta dem som belastar sjukvårdssystemet mer genom sina matvanor betala för det. Det är rimligt, men man bör kalla saker vid deras rätta namn.

Om skatten på socker höjs till tusen procent från nuvarande tolv kostar sockret hundra kronor kilot, läsken som ett hyggligt vin och lösgodis en krona grammet. Det är mycket. Men någon tusenprocentig skatt på socker blir det inte, den som eventuellt införs kommer knappt att märkas på priset. Och frosseriet finner alltid en väg. Blir det för dyrt med färdiga industriprodukter kan den sugna alltid köpa en påse socker, röra ihop det med vetemjöl, smör, ägg och kakao och för några tior belöna sig veckans alla dagar med chokladglaserade muffins.

Suget efter det sötfeta och fetsalta tar inga hänsyn. Den som aldrig haft det tror att det går att tänka på något annat så glömmer man det, ta en promenad, ett skumbad, läsa en bok, lukta på en blomma, ha ”karaktär” – eller höja priset. Men det spelar ingen roll vad substansen kostar när hjärnan väl bekantat sig med den i stora mängder.

Den kropp som erfar ett narkotiskt sug efter högbelönande föda struntar just då lika mycket i blomdoft, skumbad och efterräkningar som den som har att narkotiskt sug efter knark struntar i sitt eget och andras liv. Receptorerna i hjärnan ser till att allt annat blir oviktigt, de har makten att slå ut konkurrerande områden av hjärnan, inbegripet de förnuftiga och planerande delar som nyss hade införlivat folkhälsoministrars och fetmaforskares oro och alla kostråd därtill. Dem får man ta sig an i morgon, nu gäller endast ett, att stilla obehaget som rasar i köttet.

I musförsök har det visat sig att möss som kunde välja den högbelönande maten som gjorde dem tjocka i stället för sådant som möss bör äta, var beredda att gå genom eld och vatten för att få erfara lyckokänslan på nytt. Det berodde inte på att de höll på att svälta ihjäl. Deras fiberrika musmat låg inom bekvämt räckhåll men framstod som kokt potatis i jämförelse.

Mössen var med andra ord beredda att frivilligt betala en sjusärdeles straffskatt för det sötfeta och fetsalta. När medvetandet förstått vilka höjder som kan nås bara genom att stoppa något i munnen glömmer det tyvärr aldrig vetskapen. Det är som med knarket, säkrast är att aldrig börja, för då slipper man minnas det underbara.

I boken ”Skitmat!” (2014) förklarar kost- och träningsskribenten Jacob Gudiol utförligt och insiktsfullt dessa fenomen så att man sedan inte behöver undra mer över varför fetma och matmissbruk brett ut sig snabbt och oåterkalleligt. Det han benämner skitmat utgör hela problemet, inte socker i sig, och definitivt inte kolhydrater som sådana, utan raffinerade och kemiskt potenta kombinationer av ingredienser där socker ingår som en av många delar och får hjärnan att lysa och spraka för en stund.

En extra avgift på socker skulle av allt att döma inte förändra redan formade ätbeteenden, men den skulle generera pengar till statskassan. Sockeravgiften vore därmed inte, som det i förstone kan verka, ett utslag av en paternalistisk och glädjedödande stat som vill kväsa medborgarnas njutningar, utan av en stat som säger att äter du detta är det också du som får betala mer för de ökade vårdkostnaderna du skapar.

Det låter inte solidariskt varför den socialdemokratiska folkhälsoministern aldrig skulle medge att det blir effekten av en sockerskatt och framför allt inte att det är avsikten med den. Kanske tror han verkligen att vi går över till sej och potatis om bara godsakerna blir några kronor dyrare.

Lena Andersson författare, skribent och fristående kolumnist i Dagens Nyheter. “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“ Tarmarnas vrår kan gömma svar om många sjukdomar

Plötsligt talar alla om tarmen. Tarmflorans sammansättning kopplas till flera olika sjukdomar och omnämns även som en möjlig lösning på världens fetmaepidemi. Men eftersom tarmfloran innehåller flera tusen miljarder bakterier krävs ett riktigt detektivarbete för att ta reda på exakt vilka som kan orsaka problem.

Det bor uppskattningsvis flera biljoner bakterier i våra tarmar. För det mesta lever de i harmoni med oss, vi skulle inte klara oss utan dem. Men hos vissa blir tarmfloran störd eller helt enkelt mindre varierad. Det har kopplats till många olika sjukdomar, inte bara inflammatoriska tarmsjukdomar, utan även fetma och psykiatriska tillstånd.

Allt fler forskare runt om i världen försöker nu ta reda på exakt hur tarmfloran påverkar vår hälsa. Antalet vetenskapliga artiklar om tarmflorans betydelse har ökat lavin-artat de senaste åren. Det beror delvis på nya tekniker som gör det möjligt att kartlägga tarmfloran utan att odla den.

– Vi har dessutom sett att tarmfloran kopplats till folksjukdomar och i djurmodeller har vi kunnat se ett orsakssamband. Men det som fattas är ett samband mellan orsak och verkan hos människor, hittills har det varit begränsat till några få tillstånd, säger Fredrik Bäckhed, professor i molekylärbiologi vid Sahlgrenska akademin i Göteborg.

Nyligen publicerades de två största studierna hittills i ämnet i tidskriften Science. Forskare har samlat in bajs från flera tusen personer i Holland och Belgien och kontrollerat detta för en rad faktorer, bland annat ålder, vikt, hur mycket de sov, vad de åt, om de rökte och vilka läkemedel de tog.

Analyserna visar att även om det fanns en stor variation av bakterier i tarmarna, så återfanns 14 bakteriestammar hos mer än 95 procent av personerna i den ena studien. Det tydligaste fyndet i båda studierna är ett samband mellan hur tarmfloran ser ut och konsistensen på avföringen. Inte särskilt oväntat kan man tycka.

Men det fanns också en hel del andra faktorer som påverkade personernas tarmflora. Kost, till exempel. Frukt och grönsaker, yoghurt, kaffe och rödvin påverkade tarmfloran i positiv riktning. Sockersötade drycker, skräpmat och småätande var däremot sämre för bakterierikedomen. Även läkemedel påverkade sammansättningen av bakterier. Att antibiotika kan förändra tarmfloran är känt. Men i studierna syntes att också till exempel antidepressiva, antihistaminer, hormoner och diabetesläkemedlet metformin satte sina spår i tarmarna.

Många tidigare studier har visat att barn som föds med kejsarsnitt får färre bakterier i tarmarna än barn som föds vaginalt. Forskare har sett ett samband mellan kejsarsnitt och vissa immunologiska sjukdomar som astma, eksem och tarmsjukdomar. De effekterna har kunnat visas under de första levnadsåren. Men i de här studierna fanns inte skillnaderna i tarmflora mellan dem som fötts vaginalt och dem som fötts med kejsarsnitt kvar i vuxen ålder.

Trots de ambitiösa studierna kunde de faktorer som forskarna hittade bara förklara en mycket liten del av tarmflorans variation, i den holländska studien 19 procent och i den belgiska knappt 8 procent. Fredrik Bäckhed tror att det delvis beror på hur studierna var upplagda.

– I sådana här studier tittar forskare oftast på avföringen, som innehåller den sammanlagda tarmfloran från tolvfingertarmen och nedåt. Men det är inte säkert att alla bakterier som finns i tarmarna finns tillsammans hela tiden, det kan finnas små grupper av bakterier som bara finns på vissa ställen. För att förstå alla exakta samband kanske vi måste undersöka på en mer detaljerad nivå och även titta på slemhinnan och i mitten av tarmen, säger han.

Fredrik Bäckhed forskar om hur en störd tarmflora kopplas till ämnes-omsättningssjukdomar som insulinresistens, typ 2-diabetes och hjärt-kärlsjukdom. Hans forskargrupp och många andra har hittat ett sam-band mellan en störd tarmflora och en ökad risk för fetma och typ 2-diabetes. Även i den belgiska studien hittade forskarna en koppling mellan tarmflorans sammansättning och personens BMI. Men effekten var mycket liten. De menar att fler människor behöver undersökas för att kunna säga något med säkerhet.

Även om dessa studier inte fann så tydliga samband så är det visat att tarmfloran har betydelse för vissa sjukdomar. Till exempel har personer med diarrésjukdomen Clostridium difficile en utslagen bakterieflora som går att återställa med hjälp av avföringstransplantationer – och metoden blir allt vanligare.

Men det är osäkert hur användbar metoden är för andra tillstånd. Flera studier på möss har antytt att transplanterad tarmflora från smala möss kan vara en möjlig behandling mot fetma. Det testas nu på människor men Fredrik Bäckhed tror inte att det kommer att bli en metod som kommer att användas i sjukvården.

– En studie på människor har hittills publicerats och där såg man ingen effekt på fetma, men väl på en viss förbättring av insulinkänsligheten. Det verkar dock som att effekterna från transplantationen försvinner efter fem, sex veckor. Det betyder att du måste göra om transplantatio-nen om och om igen för att få en hållbar effekt mot eventuell insulin-resistens. Större och eventuellt längre studier med upprepade trans-plantationer krävs för att kunna visa en varaktig effekt. Det finns även en risk med fekalietransplantationer eftersom du inte vet vilka bakteri-er och virus du överför, säger han.

I stället tror han på andra typer av strategier, där tarmfloran ändras med hjälp av odlade bakterier, särskild typ av mat eller kanske till och med läkemedel. Han tror även att det kan behövas olika strategier för barn och vuxna eftersom det visat sig att de vuxnas bakterier är svåra att ändra permanent. Medan fetmaintervention kanske lämpar sig bättre i ung ålder är det viktigare att fokusera på att förebygga typ 2-diabetes hos feta vuxna genom att manipulera tarmfloran. Samtidigt tror han inte att det finns en lösning som passar alla eftersom tarmfloran är så komplex. Han tror att det kommer att krävas ett mer skräddarsytt tillvägagångssätt.

– Om du har fel bakterier men äter väldigt bra så kanske du kan kompensera för dem. Och tvärtom så kanske du kan äta skräpmat om du

har fantastiska bakterier. Att tro att samma bakterier påverkar alla på samma sätt är lite naivt, säger han.

Även om det har varit svårt för forskningen att visa tydliga resultat så kanske större projekt kan råda bot på det. USA:s regering har nyligen lanserat projektet the National Microbiome Initiative. Tillsammans med privata stiftelser och andra organisationer kommer man att satsa en halv miljard dollar på projektet som förhoppningsvis ska kunna ge svar på hur bakteriefloror kan hamna i obalans och hur de kan normaliseras igen.

Just den typen av långsiktig finansiering efterlyser Fredrik Bäckhed eftersom det är ett mödosamt arbete att studera de miljarder bakterier som finns i tarmfloran och de exakta mekanismerna bakom vissa sjukdomar. Det är inte heller säkert att alla samband går att stärka.

– Jag är den första att erkänna att det är en hajp kring tarmfloran just nu. Jag tror att det kommer att bli en tillnyktringsfas. Vi måste ha tålamod och försöka förstå hur kanske tio bakterier samverkar innan vi kan förstå en hel tarmflora, säger Fredrik Bäckhed.

Amina Manzoor amina.manzoor@dn.se “

“ **Fakta. Livsstil och gener påverkar vilka bakterier som finns i våra tarmar**

I våra tarmar finns några biljoner bakterier. De bakterier som förekommer i människornas tarmar innehåller fler gener än vad som finns i våra kroppsceller.

Barn som föds via kejsarsnitt får en mindre varierad tarmflora än barn som föds vaginalt. Skillnaderna i tarmflora har visats i studier under de första levnadsåren.

Det verkar som att både gener och livsstil påverkar tarmflorans sammansättning och mängd.

Läkemedel som till exempel antibiotika kan påverka tarmfloran negativt.

En mindre blandad eller störd tarmflora är kopplad till flera olika sjukdomar, till exempel inflammat-oriska tarmsjukdomar, astma, typ 2-diabetes och fetma.

Vid Clostridium difficile-infektion har personen fått tarmfloran rubbad av antibiotika, vilket får Clostridium difficile-bakterien att växa till sig. Avföringstransplantation har visat sig vara en effektiv behandling för svåra fall.

22 790 studier om tarmflora finns i den vetenskapliga databasen PubMed. Fler än hälften av dem har publicerats efter 2013. “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

”Vården är inte patientsäker”

“BB Stockholm har sänt in en riskanalys till Inspektionen för vård och omsorg, för att peka på de patientsäkerhetsrisker som det ökade trycket på kliniken innebär efter BB Sophias stängning. Trots landstingets listningstak är BB Stockholm överlistade hela sommaren.

Sedan BB Sophia stängde har trycket på länets övriga förlossningskliniker ökat väsentligt. På BB Stockholm har belastningen varit extra hög, med 56 procents överlistning under vissa veckor.

Enligt riskanalysen som vårdenheten skickat till Inspektionen för vård och omsorg, Ivo, gör det att klinikens specialistmottagning har fler patienter än det finns kapacitet till. Listade patienter får nämligen inte hänvisas om de får komplikationer under graviditeten som exempelvis blödningar eller minskade fosterrörelser.

Den stora tillströmningen av patienter påverkar inte bara förlossningen och specialistmottagningen, utan även andra delar som eftervården och återbesök. Under dagtid har BB Stockholm förstärkt med flera extra barnmorskor, men ledningen för kliniken bedömer att vården nattetid inte är patientsäker, då arbetsbelastningen för barnmorskan och jourläkaren är för hög. Möjligheten att hänvisa till andra sjukhus har också varit begränsad, eftersom det redan under maj månad varit fullt i hela länet vid flera tillfällen.

– Hittills har vi kunnat bemanna med extra barnmorskor, men det går inte nu när vi går in i semesterperioden. Det har redan varit alltför många dagar i maj då det också varit fullt på länets andra kliniker. Vi är så klart oroliga inför sommaren, för det här är en krissituation, säger Ingela Wiklund, vd för BB Stockholm.

Landstinget har inför BB Sophias stängning infört ett listningstak, och bland annat pekat på att 40 procent av de kvinnor som är listade på BB Stockholm behöver listas om. Men enligt BB Stockholm fungerar inte listningssystemet.

– Tekniskt fungerar systemet inte så att det finns en spärr, och därför blir vissa kliniker överlistade. Det har också varit väldigt svårt att få mammor att lista sig någon annanstans än på BB Stockholm.

Landstinget startade i förra veckan informationskampanjen ”sommarbebis”, för att uppmana blivande föräldrar att lista sig och söka sig till en förlossningsklinik där det finns plats när det är dags att föda.

– Den samlade förlossningskapaciteten i länet är tillräcklig. Men vi ser fortfarande att det är en ojämn fördelning mellan förlossningsenheterna, vilket kräver ännu tätare samarbete dem emellan. Vid toppar kan mammor behöva åka till en förlossningsklinik utanför länet, precis som vi kan ta emot kvinnor från andra län. Det viktigaste är säkerheten för mamma och barn, säger Anna Nergårdh, chefläkare för Stockholms läns landsting.

På BB Stockholm som är dimensionerad för 300 förlossningar i månaden har det under maj skett 392 förlossningar.

– Det pågår en diskussion inom landstinget om vi har ett listningsproblem eller ett kapacitetsproblem. Jag vill hävda att det är ett kapacitetsproblem. Vi måste ha en överkapacitet i förlossningsvården för de som föder barn sprider inte ut sig jämnt över veckan, säger Ingela Wiklund.

Ivo har tagit emot anmälan från BB Stockholm, men har ännu inte behandlat den.

Anna Gustafsson anna.gustafsson@dn.se “

“ **Fakta. Förlossningsvården**

2 900 förlossningsplatser för 2016 har fördelats mellan länets sex förlossningskliniker efter BB Sophias stängning den 22 maj. Samtidigt är det svårt att rekrytera personal och många barnmorskor har valt att lämna förlossningsvården.

Cirka 8 000 förlossningar beräknas ske i Stockholm under juni–augusti.

Under de tre första veckorna efter BB Sophias stängning har trycket varit hårt på länets övriga kliniker, framför allt på BB Stockholm, Danderyds sjukhus och Södersjukhuset. 13 kvinnor hänvisats utanför länet för att föda. “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“ SKL vill ha anställdas hjälp att utforma framtidens välfärd

Framtidens välfärd kräver nya arbetssätt, tjänster och produkter – och Sveriges Kommuner och landsting söker sina anställdas och invånares hjälp att ta fram dem.

Åldrande befolkning, stor invandring och ett senare inträde på arbetsmarknaden för ungdomarna ställer kommuner, landsting och regioner inför stora utmaningar. Det konstaterar Sveriges Kommuner och landsting, i likhet med många av sina internationella motsvarigheter.

Skattepengarna måste räcka till mycket mer, och offentliga tjänster behöver därför levereras på bättre och smartare sätt.

För att få idéer att puttra fram ur medarbetare och brukare driver SKL en rad innovationsprojekt, och håller varje år sin stora innovationsdag, i år den 21 september. Flera kommuner, landsting och regioner uppmuntrar också kreativitet och nytänkande genom att dela ut priser och uppmärksamma särskilda insatser av enskilda medarbetare, team eller arbetsställen.

Under våren gick startskottet för projektet Innovationsguiden, med ”användardriven innovation för bättre välfärdstjänster”. Ett tiotal kommuner, landsting och regioner blir piloter, med uppdraget att ta fram en modell för lokalt innovationsarbete som ska kunna användas i hela landet.

Bland SKL:s internationella inspirationskällor finns Storbritannien, där de senaste årens stora nedskärningar tvingat fram ett radikalt nytänkande.

Bland annat har britterna med viss framgång försökt mobilisera medborgarna att bli medskapare i olika nya välfärdstjänster. Till exempel i programmet Shared lives, där stödpersoner matchas ihop med vårdtagare.

I Sverige har anställda runt om i landet involverats genom sex innovationsslussar, som sedan våren 2010 uppmuntrat hälso- och sjukvårdens medarbetare att utveckla ”behovsdrivna innovationer”. Ett syfte var att göra vården till en mer attraktiv arbetsgivare genom att erbjuda alternativa karriärvägar och nya möjligheter att påverka den egna arbetssituationen.

Facit efter fyra år med slussarna i Stockholm, Skåne, Uppsala, Västerbotten, Västra Götaland och Östergötland var, fram till våren 2014, 1 900 idéer, 109 produkter och tjänster, fem patent, fyra mönsterskydd och 35 nya företag.

Innovationsslussarna finansierades under de första fyra åren av Vinnova och drevs i projektform i partnerskap mellan Vinnova, Almi Företagspartner/Innovationsbron och SKL. Alla sex har sedan fortsatt sin verksamhet för egen maskin.

DN har tidigare flera gånger berättat om Stockholms innovationssluss SLL Innovation. Bland annat om undersköterskan Sonia Gustavsson vid Södersjukhusets förlossningsklinik, som tog fram ”StickStop”. En enkel men effektiv plastbit, som stoppar nålspetsen och därmed risken för blodsmitta som hiv eller hepatit om förlossningspersonalen slinter med handen när de tar blodprov på nyföddas navelsträngar.

Vid alla svenska förlossningar tas ett blodprov från det nyfödda barnets navelsträng inom 30 sekunder, då blodet fortfarande pulserar mellan moderkakan och barnet.

Det var när Sonia Gustavsson stack sig i fingret vid en sådan provtagning och det visade sig att patienten var missbrukare som idén föddes till Stickstop, som i dag används vid alla förlossningskliniker inom Stockholms läns landsting och på många andra ställen i Sverige.

Sonia Gustavsson presenterade sig prototyp under hösten 2009. Tre år senare köpte svenska Mediplast AB patentet. Sedan dess har Mediplast utökat patenten och produkten kan lanseras i Europa, USA, Japan och Australien.

Tove Nandorf tove.nandorf@dn.se “

“ Fakta.

SKL anordnar varje år en särskild innovationsdag för politiker och medarbetare, chefer och projektledare anställa inom offentlig verksamhet.

Teknik i samhällets tjänst, innovationsslussar, testbäddar och labb är några teman på årets Innovationsdag på Münchenbryggeriet i Stockholm den 21 september.

Under konferensen ska besökarna kunna ta del av konkreta exempel, spännande initiativ och knyta kontakter.

På plats finns Ardalan Shekarabi (S), civilminister, Charlotte Brogren, generaldirektör Vinnova, samt Håkan Sörman, vd för SKL. “

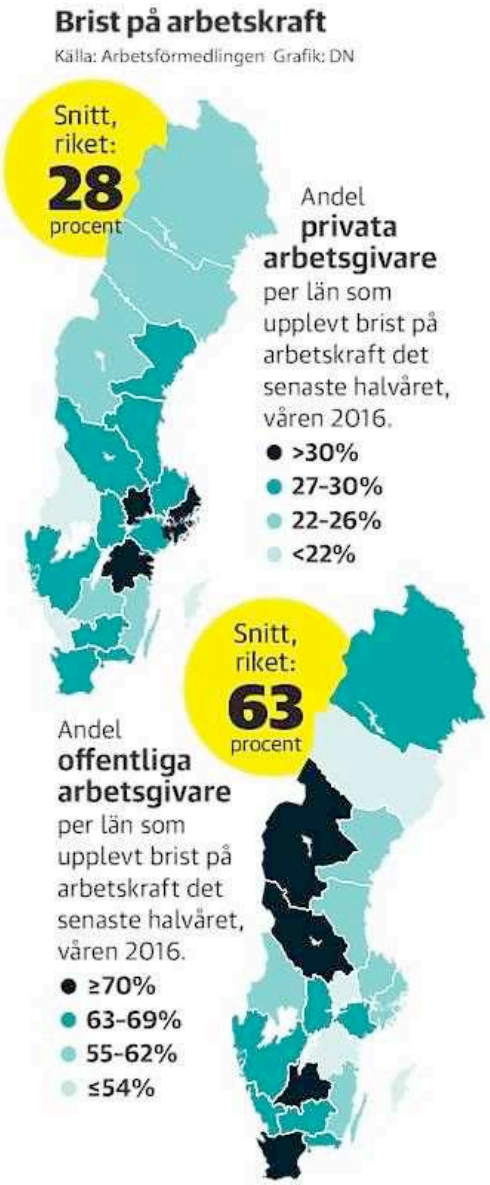

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“ Utbildningspropp hejdar jobbtåget

Ökningen av antal jobb avtar 2017 och 2018. Bristen på rätt utbildad arbetskraft har blivit så stor att den hotar tillväxten, och därmed jobbskapandet. Såväl offentlig sektor som näringslivet saknar personal.

Varningen kommer med Arbetsförmedlingens vårprognos, som publicerades på onsdagen.

Den präglas av arbetsmarknadens ökande tudelning. Samtidigt som invandringen blåser upp arbetskraften växer bristen på rätt utbildad personal. Framför allt i befolkningstäta regioner, där den snabbaste ekonomiska tillväxten finns. Offent-lig sektor hämmas redan i år av arbetskraftsbristen, särskilt vad gäller vård, omsorg och utbildning. I privat sektor ökar bristen 2017. Arbetsförmedlingen räknar därför med dämpad tillväxt över stora delar av arbetsmarknaden både 2017 och 2018, med färre nya jobb än vad som annars hade varit fallet.

– Den sysselsättningstillväxt vi skulle kunna ha kommer att bromsas upp. Vi växer inte till vår fulla potential, säger Arbetsförmedlingens generaldirektör Mikael Sjöberg.

Optimismen bland arbetsgivarna är ändå fortsatt stark, särskilt bland privata tjänsteföretag. I år och nästa år stiger antalet sysselsatta med sammanlagt 144 000. 2017 väntas en arbetslöshet på 6,6 procent.

Nya jobb skapas över hela landet, men som vanligt särskilt starkt i storstadsregionerna. Störst är ökningen inom tjänstesektorn, främst den offentliga, liksom i de delar av den privata som är kopplade till hushållens konsumtion, exempelvis handel, hotell och restaurang. Till och med industrin väntas i år och 2017 bjuda på svagt ökande sysselsättning.

En tydlig trend är att antalet tills-vidareanställningar det senaste året ökat betydligt snabbare än de tidsbegränsade jobben.

De regionala skillnaderna är dock tydliga. I områden som är mindre inriktade på tjänstesektorn går det inte lika bra. Arbetslösheten i Gävleborg är dubbelt så hög som den i grannregionen Uppsala.

Över lag fortsätter tudelningen av arbetsmarknaden. 2017 väntas hela tre fjärdedelar av de arbetssökande höra till grupper långt från arbete.

Runt 40 procent av de arbetslösa är i dag födda i ett utomeuropeiskt land. Och andelen väntas växa ytterligare när många som nu väntar på besked om uppehållstillstånd bedöms få stanna i Sverige.

120 000 av de inskrivna har endast förgymnasial utbildning. Runt hälften av dem saknar dessutom fullständig grundskoleutbildning. Arbetslösa med kort utbildning väntas också öka.

– För att gruppen ska få fotfäste på arbetsmarknaden och om vi ska kunna undvika en högre strukturarbetslöshet behövs utökade utbildningsinsatser inte minst inom grundvux, säger Mikael Sjöberg.

Arbetsförmedlingen tillbakavisar samtidigt påståendet att Sverige skulle vara sämre än andra länder på att integrera invandrare på arbetsmarknaden. Enligt myndigheten handlar det snarare om att de utrikes födda här tvingas att skriva in sig som arbetssökande och därmed blir synliga i statistiken.

Prognosen visar både på stora möjligheter och stora utmaningar, sammanfattar Arbetsförmedlingens generaldirektör, som varnar för en tro på att myndighetens egna verktyg skulle kunna lösa allt.

– Över huvud taget finns inget Alexanderhugg som kan lösa allt, vi tror på en reformagenda med ett antal förslag på olika politikområden. Men vi föreslår inga arbetsmarknadsreformer, det är politikernas område, säger Mikael Sjöberg.

Tove Nandorf tove.nandorf@dn.se “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“ Bostäderna och skolan styr jobben

Analys. Arbetsmarknaden blir alltmer tudelad. Å ena sidan råder stigande brist på arbetskraft, å andra sidan består den höga arbetslösheten bland lågutbildade och utomeuropeiskt födda.

Optimism är temat för Arbetsförmedlingens nya prognos. Jobben blir fler under de närmaste åren och arbetslösheten -sjunker. Utvecklingen är så stark att det väntas uppstå brist på arbetskraft i både offentlig och privat sektor.

Så långt ser det bra ut. Men förklaringen är främst att Sverige är inne i en högkonjunktur, där tillväxten i ekonomin väntas förbli stark under ännu ett år. Då är det knappast förvånande att läget på arbetsmarknaden förbättras.

Men brist på arbetskraft skapar flaskhalsproblem som kan bidra till att konjunkturen knäcks. Det är bråttom att få fram mer personal till sjuk-vården och byggsektorn liksom delar av industrin.

Samtidigt finns en bestående hög arbetslöshet bland lågutbildade och utomeuropeiskt födda, liksom funktionsnedsatta. Många efterfrågas inte, vilket visar att problemen handlar om betydligt mer än enbart matchning.

Uppgiften, bland annat för Arbetsförmedlingen, blir att fler personer i utsatt ställning ska göras anställningsbara. Arbets-givarna ska samtidigt förmås att se de resurser som finns – eller kan utvecklas – i denna grupp.

Det är ingen enkel uppgift och Arbetsförmedlingens generaldirektör Mikael Sjöberg konstaterar att det inte finns en enda lösning som ensam rår på problemen.

Han tar detta som skäl att avstå från egna förslag, men nämner bostäder och skola som områden där förändringar behövs.

Denna avvaktande inställning måste beklagas. Bostadsmarknad och arbetsmarknad hänger nära ihop. Det borde vara legitimt för Arbetsförmedlingen att diskutera, exempelvis, hur nyanlända ska kunna flytta närmare jobben.

Skolan är också avgörande. Här kan Arbetsförmedlingen begära att ungdomar kommer ut med bättre baskunskaper och att mer görs för att fler ska gå klart gymnasiet.

Någon kan känna sig trampad på tårna, men det är en risk som Arbetsförmedlingen borde våga ta.

Johan Schück johan.schuck@dn.se “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“Byggbranschen ropar efter arbetskraft

Det största hindret mot fortsatt byggande är bristen på arbetskraft. Det konstaterar Johan Deremar, ekonom hos Sveriges Byggindustrier.

I fjol ökade investeringarna i bostäder med 17 procent, jämfört med året innan. Och i år räknar Sverige Byggindustrier med en fortsatt stark konjunktur där investeringarna ökar med 11 procent.

Men därefter sjunker ökningstakten och nästa år stannar den på måttliga 3 procent. I sin konjunkturprognos räknar Byggindustrier med att hushållens efterfrågan minskar. Enligt Johan Deremar orsakas det bland annat av skattehöjningar och skärpningar vad gäller möjligheten att låna.

Men även konjunkturen spelar en stor roll.

– Vi vet att bostadsbyggandet är det mest konjunkturkänsliga vi har. När konjunkturen vänder så brukar bostadsbyggande falla kraftigt, säger Deremar.

För den samlade byggproduktionen är dock det största hindret bristen på arbetskraft. Den gäller allt från platschefer och projekt-ledare till specialarbetare som kranförare och maskinförare.

En fråga är om invandringen kan hjälpa till att lösa bristen.

– Ja, till en viss del. Men det gäller att lösa frågan hur man snabbt ska kunna validera (bekräfta, red:s anmärkning) kompetensen hos dem, säger Deremar.

De samlade bygginvesteringarna i fjol var 426,3 miljarder kronor. Av dessa svarade bostäder för 192,1 miljarder och av dessa gällde 103,3 miljarder nybyggnation av bostäder.

Dan Lucas dan.lucas@dn.se “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“ Svårare för de svagaste i Stockholm att få jobb

Nästan hälften – 43 procent – av alla nya jobb i Sverige skapas i Stockholm län. Men klyftan mellan dem som har en svag ställning på arbetsmarknaden och övriga arbetslösa växer.

För tio år sedan tillhörde hälften av de som var inskrivna på Arbetsförmedlingen i Stockholms län en utsatt grupp som hade svårt att få jobb: det gäller utomeuropeiskt födda, de som inte har gymnasieutbildning, funktionsnedsatta och äldre, 55–64 år.

I dag finns 75 procent av de arbetslösa i någon av de grupperna, det är framför allt de utomeuropeiskt födda som ökar.

– Vi har ett matchningsproblem när en så stor del av våra inskrivna inte möter kraven på arbetsmarknaden, säger Therese Landerholm, analytiker på Arbetsförmedlingen i Stockholms län.

I stort sett ser läget ljust ut de närmaste åren. I slutet av 2017 väntas arbetslösheten vara nere på 5,8 procent, lägst i Sverige.

Den stora minskningen i arbetslösheten har skett bland inrikes födda och ungdomar. Den grupp som har det svårast är, enligt Therese Landerholm, de som inte har gymnasieutbildning. De är 17 procent av de arbetslösa i Stockholms län.

Samtidigt ökar bristen på arbetskraft. Inom offentlig vård och omsorg uppger 88 procent av arbetsgivarna att de upplevt en brist vid rekryteringar. Inom byggbranschen svarar en arbetsgivare av fyra att de inte ens har försökt rekrytera.

– Det här behöver vi hantera, för att inte länets potentiella tillväxt ska hämmas, säger Therese Landerholm.

Mia Tottmar mia.tottmar@dn.se “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“ Nyblivna sköterskor får flera tusen mer i lön hos kommunen

Sara Both hade aldrig tänkt sig att arbeta för en kommun. När hon blev klar sjuksköterska var akutsjukvård på ett storsjukhus målet. Men det blev Ånge kommun i stället – där hon fick betydligt högre lön än vid Östersunds sjukhus.

Det är stora skillnader i lön för nyblivna sjuksköterskor beroende på vilken arbetsgivare de väljer. I genomsnitt betalar kommunerna 2 000 kronor mer i månadslön än landstingen för nyutexaminerade sjuksköterskor. Det visar en kartläggning som Vårdförbundets tidning, Vårdfokus, gjort.

För Sara Both var skillnaden ännu större när hon blev klar med sin examen för två år sedan.

– Jag ville jobba i akutsjukvården. Många har en bra bild av den, kanske från olika tv-program, berättar hon.

Hon sökte och erbjöds plats på Östersunds sjukhus, men det blev i stället sjuksköterska på ett äldreboende för dementa i Ånge.

– Lönen avgjorde, konstaterar Sara Both.

Hon fick 3 500 kronor mer i Ånge än vad Jämtlands läns landsting kunder erbjuda. För Sara Both är det ingen liten skillnad. Hon värdesätter både sin utbildning och de kunskaper hon får genom arbetet. Och hon sätter en ribba för hur lågt hon kan gå i löneförhandlingar.

– Jag älskar att löneförhandla, utbrister Sara Both.

Erfarenheten från Ånge, där hon också kom att arbeta på en vårdcentral, gjorde att hon ändrade uppfattning om var det var bäst att arbeta. Och då handlar det inte enbart om att kommuner betalar bättre. I arbetet med dementa äldre fick hon handfast handledning och stöd från äldre kolleger.

– På en vårdavdelning kan det vara så att du handleds av sjuksköterskor som inte alls har så lång erfarenhet, säger Sara Both.

Varför är det så stor skillnad i lön beroende på om arbetsgivaren är ett landsting eller en kommun?

– Bra fråga. Det finns olika teorier, säger hon

En teori är att det anses ha högre status att arbeta på en vårdavdelning, något som Sara Both också tyckte – innan hon började arbeta kommunalt. Kommunerna måste helt enkelt erbjuda mer för att få sjuksköterskor – och behålla dem.

Nu anser Sara Both att det är i kommunerna och i primärvården som framtiden kommer att märkas först. Allt mer av sjukvården kommer att bedrivas där och mycket av forskningen som ligger i framkant kommer också att märkas där, tror hon.

När hon sedan flyttade till Stockholm erbjöds hon arbeta på Karolinska sjukhuset (KS). Hon hade nått en lön på 30 000 kronor i Västernorrland och den ville hon att KS skulle matcha.

– Jag såg hur de ryggade tillbaka och sade: Tyvärr, det kan vi inte kunna erbjuda här.

Sara Both fick erbjudanden på mellan 24 500 och 26 000 kronor. Att bo i en dyr storstadsregion och förväntas gå ned mellan 4 000 och 6 500 kronor i lön var inte aktuellt. I stället blev hon studenthandläggare på Vårdförbundet där hon coachar studenter inför framtidens yrkesliv.

Hon skulle kunna ta en sådan löneminskning om arbetsgivaren kunde presentera en karriärstege att se fram emot. Sara Both vill nämligen göra karriär, hon vill bli en ledare som är med och formar framtidens sjukvård. Det betyder både vidareutbildning och kanske även forskning. Det vill hon göra samtidigt som hon arbetar.

– Och då är det viktigt för mig att ha en arbetsgivare som sporrar mig, lägger hon till.

Och när det gäller lönen har hon ett mål:

– Jag vill tjäna 40 000 i månaden innan jag fyllt 30, säger hon och ler.

Dan Lucas dan.lucas@dn.se “

“ **Fakta. Sara Both**

Ålder: 27

Familj: Sambo

Yrke: Sjuksköterska, men jobbar just nu som studenthandläggare hos Vårdförbundet.

Lön: 29 000 kronor i månaden. (Hon fick visserligen gå ned en tusenlapp i lön, vilket var ”surt”. Å andra sidan gillar hon jobbet starkt.)

En kartläggning som Vårdförbundets tidning Vårdfokus gjort visar att ingångslönen för nyutexaminerade sjuksköterskor i genomsnitt är 2 000 kronor högre hos kommuner, jämfört med landsting och regioner.

Källa: Vårdfokus “

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“60 000 i bonus till sköterskor

Bristen på vårdpersonal är stor även i sommar. Skjutsköterskor ges uppemot 60 000 kronor i bonus om de skjuter upp sin semester. – Det är samma skit i år igen, säger sjuksköterskan Henrietta Olestad.

Samtliga landsting och regioner erbjuder någon form av bonus till anställda som helt eller delvis flyttar eller avstår rätten att vara lediga under semesterperioden juni till augusti. Det kan innebära många tusenlappar extra i lönekuvertet, beroende på var man jobbar.

Men Camilla Tellström, utbildad sjuksköterska och ordförande för Vårdförbundet i Halland, är kritisk.

– Sommarbonusar kommer köra slut på den vårdpersonal som finns, säger hon.

– Det är ingen lösning som håller. Att gå in på sommaren och jobba innebär att man inte orkar med att jobba resten av året. Man behöver den här tiden för att vila upp sig.

Trots att Region Halland lockar med tiotusentals kronor i bonus saknas fortfarande vårdpersonal i sommar. Enligt Camilla Tellström kan det bli så illa att akuten måste stänga ner under delar av sommaren.

– Alla skattebetalare drabbas. Vården försämras eftersom arbetsgivarna inte tänker långsiktigt, säger hon.

Ersättningsnivåerna varierar mellan olika landsting, visar kartläggningen. I flera landsting kan sjuksköterskor få hela 60 000 kronor extra om de flyttar fyra semesterveckor, bland annat i Västernorrland.

– Det skiljer sig inte från tidigare år, tyvärr, säger Victoria Sjöbom, HR-direktör vid Landstinget i Västernorrland.

Att i stället höja lönerna för sjuksköterskor generellt tror Victoria Sjöbom inte är en fungerande lösning.

– Det är fortfarande samma antal medarbetare och alla måste få ut sin lediga tid, så att man får sin återhämtning, säger hon.

På en anslagstavla i personalrummet på Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge marknadsförs sjukhusets bonuserbjudande. Men sjuksköterskan Henrietta Olestad tänker inte tacka ja.

– Det är fel sätt att hantera problemet, det är en nödlösning, säger hon.

Henrietta Olestad är även Vårdförbundets lokalrepresentant. Redan förra året riktade hon skarp kritik mot landstinget. Hon anser att bonuspengarna i stället borde läggas på riktiga lösningar: lönehöjningar, kompetensutveckling och förbättrad arbetsmiljö.

– Arbetsgivarna skulle få in de sjuksköterskor som fattas i vården om de bara var villiga att betala. Det finns tusentals legitimerade sjuksköterskor i Sverige som har lämnat sina yrken eftersom de inte accepterar de dåliga lönerna och arbetsförhållanden, säger hon.

TT

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Kvinnor fortsätter att ta fler styrelseplatser

För tredje året i rad ökar andelen kvinnor i börsbolagens styrelser och är på rekordnivå, visar nya siffror. – Det är skjuts i utvecklingen, säger Eva Halvarsson, vd för Andra AP-fonden.

Andelen kvinnor i börsbolagens styrelser ligger nu på rekordnivån 30,7 procent, enligt Andra AP-fondens årliga kvinnoindex som DN tagit del av. Förra året var siffran 27,9 procent.

– Jag tycker det är viktigt att det är över 30 procent. Det kan ge en ketchupeffekt och göra att det blir en mer normal fråga i företagen, säger Eva Halvarsson.

En viktig förklaring till ökningen enligt Andra AP-fonden är att ägare och valberedning har blivit bättre på att ta tillvara befintlig kompetens.

För ledningarna ökar också andelen kvinnor men från en lägre nivå. I år ligger andelen på 20,9 procent mot 19,5 förra året. Andelen har ökat kontinuerligt sedan 2011.

– Vi ser att det stadigt gnetar sig uppåt och att det är en positiv utveckling. Men det är fortfarande en bra bit kvar, menar Eva Halvarsson.

Med den nuvarande ökningstakten kommer det att ta 37 år innan det är lika många kvinnor som män i ledningen, enligt Andra AP-fonden.

Även om andelen kvinnor i styrelsen gått upp tre år i rad så är det fortfarande en bra bit kvar till regeringens gräns för kvotering som är 40 procent vid årets slut.

På justitiedepartementet bereds också ett lagförslag i frågan. Eftersom det är under vårens årsstämmor som styrelseledamöter tillsätts kommer regeringens siffra inte att nås i år.

– Kvotering är en fråga för rege-ringen. I gruppen storbolag är andelen kvinnor 35 procent och tittar man på utvecklingen de senaste tre åren har den varit väldigt positivt, säger Eva Halvarsson.

– Frågan är om man inte når 40 procent kvinnor även om man avvaktar med kvotering, fortsätter hon.

Om förändringstakten är som de senaste 12 åren tar det 25 år innan det är hälften kvinnor i styrelserna. Men om takten i ökningen är som de senaste tre åren tar det 10 år innan styrelserna är helt jämställda.

Genomgången visar också att kvinnorna faller bort när det gäller de högsta posterna i bolagen.

Bara 5,2 procent av börsbolagens vd:ar är kvinnor och 6,3 procent är ordförande i styrelsen. Även om andelarna har ökat något mot förra året då 4,5 procent vd:ar var kvinnor och 5,2 procent var ordföranden är det inte bra, menar Eva Halvarsson.

Årets siffra motsvarar 18 kvinnor som ordförande och 15 som högsta chef.

– Det kanske är tryggare att välja samma som man gjort förut. Men det handlar om att ägare och valberedning måste ha mod att göra ett val man inte gjort förut, säger Andra AP-fondens vd.

Könsfördelningen varierar också mellan olika branscher. Råvaror och medier hamnar i botten medan finans hamnar i topp när det gäller styrelseposter.

– I finansbolagen har ägarna och valberedning lyckats bra på att använda den breda kompetens som finns där, säger Eva Halvarsson.

Finans är i topp också när det gäller ledningen där andelen kvinnor ligger på 30,4 procent kvinnliga chefer. I botten hamnar tjänster och industri med 12,1 respektive 12,4 procent chefer.

– Ju fler kvinnor vi ser i ledningsgrupperna desto bättre underlag finns det för att rekryterar till styrelser, säger Eva Halvarsson.

De branscher med hög andel anställda kvinnor har också hög andel kvinnor i ledningen. Ett exempel på detta är finansbranschen. Ett undantag från det är tjänster där 46,2 procent av de anställda är kvinnor medan bara 12,1 procent sitter i ledningen. Av de 286 undersökta bolagen har 202 företag minst 25 procent kvinnor. För 2015 var det 170 bolag. Totalt 27 bolag saknar helt kvinnor i styrelsen och 80 hade inga kvinnor i ledningsgruppen.

– Det är förvånande att det är så många bolag. Jag har svårt att se att det inte finns kompetens att välja från. Det handlar nog mer om bristande vilja att jobba med den här frågan, säger Eva Halvarsson.

Uppgifterna i undersökningen bygger på 286 företag som är noterade på Stockholmsbörsen.

Hasse Eriksson hans.eriksson@dn.se “

“ Fakta. Styrelser och ledning
Totalt finns det 1918 styrelseplatser i börsbolagen.
Av dessa har 1622 ledamöter blivit omvalda.
Av de nyvalda i styrelserna är 133 kvinnor och 163 män. “

Flexpensionen ger extra pengar

Hur stort kapitalet blir vid 65 års ålder bestäms till stor del av hur stor premien är och hur hög lönen är.
Spartiden har också stor betydelse. Exemplen visar hur mycket pengar personerna hinner spara ihop fram till pensionen.

Grafik: Stefan Rothmaier

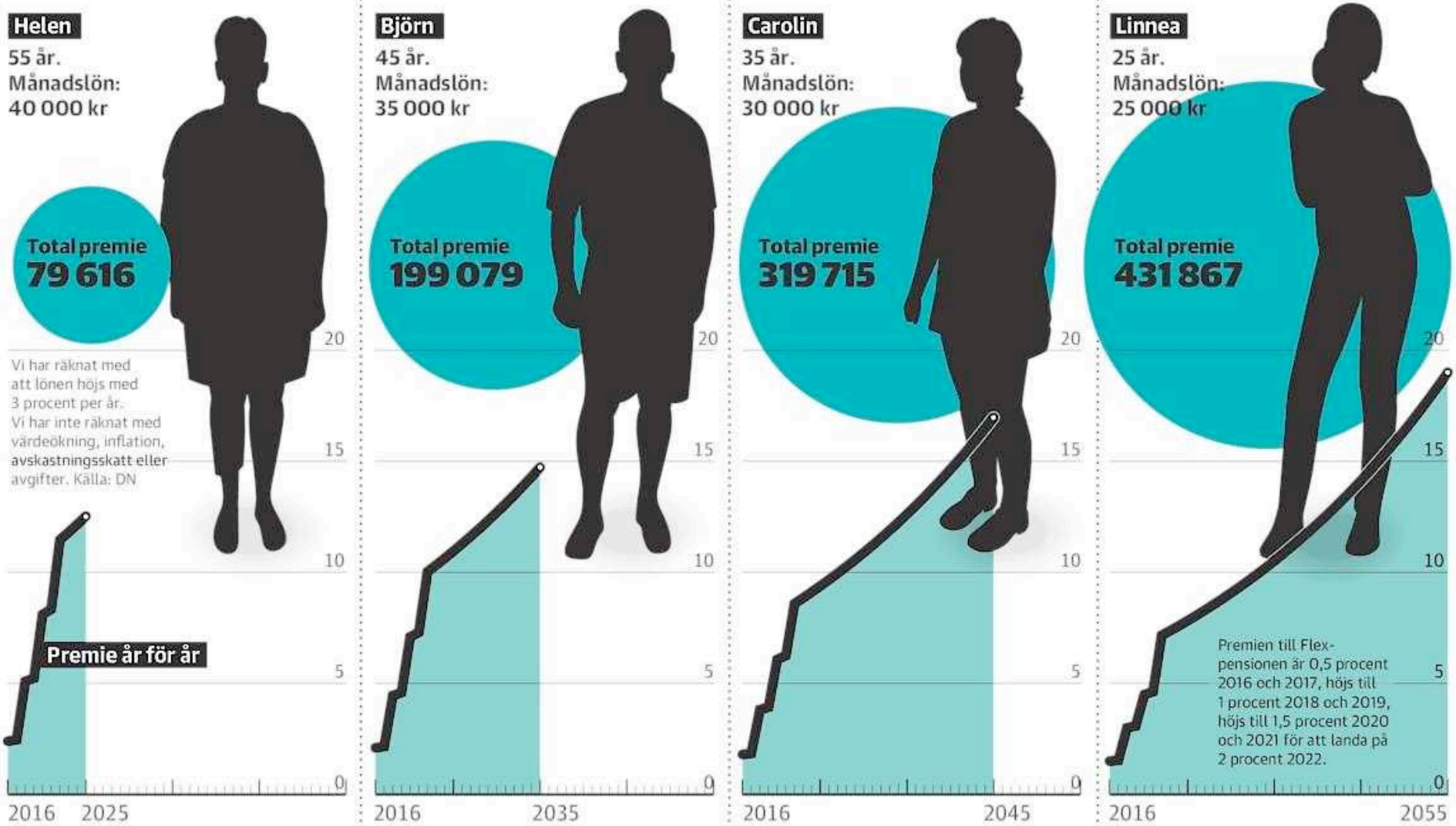

DN ONSDAG 8 JUNI 2016

“Högt fackligt spel om tjänstepension

Facken fortsätter att driva frågan om högre pensioner genom Flexpension. Den yttersta konsekvensen kan bli en uppsägning av pensionsavtalet, ITP, som omfattar 900 000 privatanställda tjänstemän.

På fredag, den 10 juni, tas ett viktigt steg i fackens strävan att införa Flexpension för alla privatanställda tjänstemän. Då ska Unionen och Sveriges Ingenjörer meddela Arbetsdomstolen, AD, om de vill att domstolen prövar frågan om rätten att strejka för högre pensioner.

Från början var det tänkt att facken skulle svara AD redan den 20 maj men de begärde utökad tid.

Frågan är minst sagt knivig och facken har analyserat den sedan i slutet av april. Då sade AD att domstolen inte kunde fatta ett interimistiskt, tillfälligt, beslut om att det var tillåtet att strejka för flexpensionen.

Det var ett bakslag för facken som redan varslat om strejk och ville ha grönt ljus från AD. När de fick det negativa beskedet avblåste de strejkerna mot arbetsgivarorganisationen Almega.

Nu måste facken bestämma om de tror att en domstolsförhandling i AD kan gå deras väg. Hur de väljer att göra är ännu inte känt.

– Vi är mitt inne i den processen, säger Niklas Hjert, förhandlingschef på Unionen.

Knäckfrågan är om facken kan strejka för Flexpension när det redan finns ett avtal för pensioner, ITP-avtalet som gäller alla privatanställda tjänstemän på arbetsplatser med kollektivavtal.

ITP-avtalet är en uppgörelse mellan centralorganisationerna Privattjänstemannakartellen, PTK och Svenskt Näringsliv. De avtal som finns om Flexpension har slutits mellan fackförbunden och deras arbetsgivarorganisationer.

Men det hindrar inte att ITP-avtalet, där cirka 900 000 privattjänstemän tjänar in pension, kan komma upp på förhandlingsbordet.

Avstår facken från en förhandling i AD kan det bli aktuellt att försöka få in flexpensionen i ITP-avtalet. Det samma gäller om AD skulle komma fram till att det inte är tillåtet att strejka för Flexpension i samband med avtalsförhandlingarna.

En uppsägning av ITP-avtalet för att få möjlighet att strejka för högre pensioner är en av de åtgärder facken har att ta ställning till.

– Det är ett alternativ som vi måste titta på. Det är ett PTK-avtal och kräver därför en diskussion inom PTK, säger Niklas Hjert.

Camilla Frankelius, förhandlingschef för Sveriges Ingenjörer, bekräftar att en uppsägning av ITP-avtalet finns med i diskussionen.

– Det är en av frågorna som ligger på bordet, den och många andra frågor, säger hon.

ITP-avtalet var uppe till diskussion så sent som i slutet av förra året. Då gjorde PTK en förhandlingsframställan till Svenskt Näringsliv i syfte att få in Flexpensionen i ITP-avtalet.

– Vi i Svenskt Näringsliv pratade ihop oss om ett upplägg där individen skulle få stort inflytande över om pengarna skulle gå till höjd lön eller pension, säger Peter Jeppsson, vice vd för Svenskt Näringsliv.

Facken i PTK vill ovillkorligen att en del av löneutrymmet ska öronmärkas till pension så det blev aldrig några regelrätta förhandlingar. Innan vintern var slut tog PTK tillbaka sin förhandlingsinvit.

Får AD klartecken för att pröva konflikträtten för Flexpension startar en lång process. Domen kan komma tidigast i december men troligen i början av nästa år.

Då är det dags för en ny avtalsrörelse. Oavsett om strejkrätten prövas i domstol eller inte måste facken då ha en strategi klar för hur de ska driva igenom Flexpensionen.

Maria Crofts maria.crofts@dn.se "

"Fakta. Flexpension

Flexpensionen är en pensionspremie som arbetsgivarna betalar utöver den vanliga tjänstepensionen, ITP, till privatanställda tjänstemän. Tanken är att Flexpensionen ska kunna användas för att trappa ner arbetstiden inför pensioneringen men också till att dryga ut pensionen.

Hur mycket pengar som avsätts i dagsläget varierar mellan de olika avtalsområdena. Fackens mål är att pensionspremien ska motsvara 2 procent av lönen när systemet är utbyggt.

Arbetsgivarorganisationen Almega skiljer ut sig genom att inte ha tecknat något avtal om Flexpension. "

DN TISDAG 7 JUNI 2016

"Idrotten och facket ense om villkor för schysta mästerskap"

Värderingar och principer. Arrangemang i Sverige ska genomföras på ett sätt som är hållbart ur ett socialt, ekonomiskt, etiskt, tillgängligt, klimat och miljömässigt perspektiv. Och alla företag och leverantörer av varor och tjänster ska följa svenska kollektivavtal när arbete utförs i Sverige, skriver företrädare för idrotten och facket.

Rent spel och schysta villkor är grundstenar som idrotts- och fackföreningsrörelsen vilar på. Men gång på gång har vi sett hur respekten för dessa värden åsidosätts och utmanas när stora internationella mästerskap förläggs i länder där de mänskliga rättigheterna kränks. Oavsett vilket land som är värd för de stora arrangemangen får det aldrig ske på bekostnad av den sociala, miljömässiga, ekonomiska och etiska hållbarheten.

Den internationella idrottsrörelsen kan bättre än så här och förändringar är på väg med IOK:s egna reformer via Agenda 2020 som exempel. Men det räcker inte och vi vill påskynda förändringarna och visa att det är fullt möjligt att arrangera mästerskap med rent spel och schysta villkor, både nationellt och internationellt. Vi i Sverige är beredda att ta ett gemensamt ansvar för detta och därför startar idrotts- och fackföreningsrörelsen ett arbete med att ta fram vägledande principer för hur de mänskliga rättigheterna ska respekteras i samband med idrott och mästerskap.

Idrottsrörelsen är på många sätt en förebild och dess verksamhet är en viktig del av det demokratiska samhället. Med idrottens värderingar som grund byggs sammanhållning, jämställdhet och mångfald upp från den lokala föreningen till det internationella mästerskapet. Idrotten har förmågan att ge utrymme för individuella olikheter, förutsättningar och prestationer samtidigt som den förenar människor över alla gränser.

Men idrotten bidrar också på flera andra sätt till samhällsutvecklingen. Ur ett ekonomiskt perspektiv finns det individuella, organisatoriska och samhälleliga vinster, men ekonomi kan inte vara överordnad de sociala frågorna, därför anser vi att idrott, arrangemang och mästerskap måste utövas med mänskliga rättigheter som ledstjärna. Det är helt nödvändigt att stora idrottsevenemang genomförs med respekt för mänskliga rättigheter om de uthålligt ska behålla sin attraktivitet och sitt värde.

Likt idrotten hämtar fackföreningen också sin kraft och legitimitet i människors vardag. Våra uppgifter och mål skapar engagemang, rörelse och gemenskap. Visionen är att den enskilda individen ska ha möjlighet att uppnå sina drömmars mål och för att nå dit vet vi att det krävs ett starkt kollektiv som solidariskt håller ihop, som i vilken annan lagsport som helst.

Fackföreningsrörelsens och idrottens uppgifter och roller är olika, men vi förenas ändå i de gemensamma värderingar som bär våra rörelser framåt. Övertygelsen om en gränslös respekt och alla människors lika värde går som en ledstjärna genom det arbete vi dagligen bedriver, tillsammans och i våra olika verksamheter.

Vi vet att idrotten och fackföreningen bidrar till en mer öppen, inkluderande och demokratisk värld genom att bygga broar och skapa mötesplatser mellan människor, företag, organisationer och länder. Det är också ett av syftena med idrottens internationella mästerskap och arrangemang och fackföreningens internationella arbete med att förbättra arbets- och levnadsvillkoren för världens arbetstagare.

Vårt engagemang handlar om att slå vakt om och utveckla den modell som skapat framgång för våra organisationer och det svenska sam-hället i stort. Vår modell bygger på samförstånd, samarbete och sam-verkan, mellan individer, organisationer, samarbetspartners och företag.

Men det handlar också om alla de som aktivt deltar och är engagerade inom våra verksamheter. Att få möjlighet att företräda sin organisation och sitt land handlar inte bara om att vinna, det handlar lika mycket om att vara bärare av idén om respekt för alla människors lika värde, där olikheter ses som styrkor och en sund konkurrens sker genom rättvisa villkor. Sund konkurrens, goda villkor och rent spel är grundpelare som borde vara vägledande inom idrotten, näringslivet och arbetslivet, i Sverige och i övriga världen.

Nu när idrotts- och fackföreningsrörelsen är överens om att dessa värderingar och principer ska gälla vill vi också bjuda in våra förbund, företag och samarbetspartners och alla som på olika sätt är involverade i idrottsarrangemang och mästerskap i vårt fortsatta arbete med att göra idrotten till en förebild för långsiktigt hållbara arrangemang som bygger på schysta villkor och respekt för mänskliga rättigheter.

Idrottsrörelsen och fackföreningarna är eniga om att följande värderingar och principer ska vara vägledande inom svensk idrott:

1 Att uppbyggnad och genomförande av arrangemang och mästerskap i Sverige görs på ett sätt som är långsiktigt hållbart ur ett socialt, eko-nomiskt, etiskt, tillgängligt, klimat och miljömässigt hållbart perspektiv.

2 Att internationellt beslutade riktlinjer såsom FN:s principer för före-tag och mänskliga rättigheter generellt och i arbetslivet, OECD:s riktlinjer för multinationella företag och ILO:s åtta kärnkonventioner ska respekteras och vara vägledande för alla som är engagerade i förberedelser och genomförande av mästerskap och idrottsarrangemang i Sverige.

3 Att alla företag och leverantörer av varor och tjänster ska följa svenska kollektivavtal när arbete utförs i Sverige och att företag som producerar anläggningar, utrustning, kläder och tillhandahar tjänster ska följa ovanstående principer i sin verksamhet och i samband med det verka för att globala ramavtal tecknas mellan multinationella företag och globala fackliga organisationer i syfte att säkra bra villkor för arbetstagare genom hela produktionskedjan.

4 Att vi inom idrottsrörelsen och fackföreningsrörelsen gemensamt verkar för att våra internationella organisationer, specialförbund och samarbetspartners antar och implementerar de internationellt beslutade riktlinjerna om mänskliga rättigheter i sina stadgar, policys och regelverk, samt ställer krav på att arrangörsländer och samarbetspartners/leverantörer följer dem.

5 Att vi genom dessa värderingar fortsätter arbeta tillsammans för att utveckla policys och öka kunskapen om mänskliga rättigheter i arbetslivet. Detta gör vi genom att möta lagledare och aktiva i förberedelser inför internationella mästerskap, delta i specialförbundens och idrottsföreningarnas verksamhet som föreläsare, kursledare och cirkelledare, arrangera workshops och bistå med kunskap på seminarier och utbildningar inom olika nivåer. Producera informations- och utbildningsmaterial om de internationellt beslutade principerna kring mänskliga rättigheter och hur man som aktiv inom idrotten kan öka sin kunskap och medvetenhet i dessa frågor.

Björn Eriksson, ordf. Svenska Riksidrottsförbundet

Margareta Israelsson, ordf. Sveriges Paralympiska Kommitté

Karl-Erik Nilsson, ordf. Svenska Fotbollförbundet

Peter Reinebo, verksamhetschef för Sveriges Olympiska Kommitté

Lena Runströmer, vice ordf. Svenska Handbollförbundet

Anders Ferbe, ordf. IF Metall

Therese Gouvelin, ordf. Hotell- och restaurangfacket

Johan Lindholm, ordf. Byggnads

Karl-Petter Thorwaldsson, ordf. LO Sverige

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“Rätt att demaskera läktarna

Det finns ingen rimlig anledning att maskera sig om man går på fotboll eller ishockey.

Så sade inrikesminister Anders Ygeman när han på onsdagen presenterade regeringens lagförslag om ett maskeringsförbud på idrottsarenor.

Det är svårt att säga emot. Det enda man vet när masker tas på vid matcher, eller för den delen demonstrationer, är att något olagligt rätt snart kommer att ske. Å andra sidan är ”det finns ingen anledning” generellt ett uselt argument att införa lagar. Bättre skäl måste finnas. I detta fall finns de – med viss tvekan.

Ygeman talar i Sveriges Radio om ”ett kraftfullt förbud”. Tja, vi får väl se hur kraftfullt det blir. I dag är det lätt att ta på sig en mask, kasta ett knallskott eller bränna en bengal och sedan försvinna in i massan. Polisen kan inte ingripa på grund av risken för upplopp. Skulle detta verkligen förändras med den nya lagen?

Ja, chansen finns. Om maskering blir förbjudet kan polisen gripa någon redan när hen tar på sig masken, det behövs inga andra brottsmisstankar.

Promemorian resonerar också kring att ett förbud skulle göra att den potentielle läktarbrottslingen nu måste maskera sig så kort tid som möjligt, vilket gör det mer sannolikt att åka fast, speciellt med upptrappad kamera-övervakning på arenorna.

Den nya lagen måste alltså inte, -vilket kritiker hävdat, bli helt verkningslös. Däremot: den som tror att förbudet kommer att leda till picknick-stämning och Kumbaya-mys på allsvenska fotbollsmatcher lär bli besviken.

Inget tyder på att det heta kriget mellan bengalbrännare och fotbollsetablissemang kommer att ta slut. För stora -delar av supporter-Sverige är pyroteknik en lika obligatorisk del av fotbolls-kulturen som öl, horribla domslut och att Hammarby förlorar. Motsättningen kommer inte att dämpas av maskerings-förbudet, snarare tvärtom.

Om man inte ska vänta på att brännarna tröttnar – vilket kan ta ett par generationer – måste rättsväsende och supportrar nå en kompromiss som innehåller laglig, reglerad, säker pyroteknik. Till detta kan maskeringsförbudet bli ett bra komplement.

Det finns ett annat skäl till att den nya lagen inte kommer att göra så stor skillnad vad gäller åskådarnas säkerhet. Även om det finns sorgliga exempel på motsatsen är det nämligen generellt mycket tryggt att gå på allsvensk fotboll redan i dag.

Erik Helmerson erik.helmerson@dn.se “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“Anmälningarna utreds inte – polisen beskylls för passivitet

Utpressningsvirusen lurar många oskyldiga människor på pengar. Ändå lägger polisen i Sverige ned alla anmälningar, utan utredningsinsatser. Postnord, vars namn har utnyttjats i attackerna, är starkt kritisk mot polisens passivitet.

Utpressningsvirus, även kallat ransomware, har blivit ett växande problem i Sverige. DN kunde på onsdagskvällen avslöja att ligan bakom attackerna tjänar många miljoner kronor på sin verksamhet.

Brotten betraktas ofta som dataintrång eller bedrägeri. Men trots att polisen beskriver problemet som växande och allvarligt, så kan ingen redovisa hur många anmälningar som kommit in gällande utpressningsvirus.

– Det beror på brister i vårt anmälningssystem. Vi skulle behöva gå genom mängder med anmälningar. Vi vet tyvärr inte hur många polisanmälningar som kommit in som rör ransomware. Däremot är vår bedömning att problemet vuxit kraftigt det senaste året, säger Björn Andersson, verksamhetsspecialist på Nationellt it-brottscentrum vid Polismyndigheten.

Polisen känner inte till något fall där en anmälan rörande utpressnings-virus har resulterat i utredningsåtgärder. Ärendena läggs ned, ofta samma dag.

Det följer samma mönster som annan it-brottslighet. En granskning från Riksrevisionen visar att polis och åklagare inte har beredskap eller förmåga att effektivt handlägga och utreda denna typ av kriminalitet.

– Vi på Nationellt it-brotts-centrum har inte varit involverade i några utredningar som rör ransomware. Och jag känner inte heller till något fall som utretts. Ärendena läggs ned med motiveringen att gärningsmännen sannolikt finns utomlands, säger Björn Andersson.

Han är självkritisk till att polisen inte gör mer och pekar på ett strukturellt problem på myndigheten. Under många år har it-brottsutredningar varit lågprioriterade, enligt Björn Andersson.

– Visst skulle man kunna önska att polisen gjorde mer gällande denna typ av brottslighet. Jag besökte nyligen en utbildning för förundersökningsledare. Den är omfattande – på flera hundra timmar. Men bara fem, sex timmar av utbildningen handlar om it-relaterad brottslighet. Det är för lite och säger något om situationen.

Det är samtidigt svårt att nå polisiär framgång i utredningar av it-rela-terade bedrägeribrott. Orsaken är att gärningsmännen oftast använder sig av anonymiseringstjänster för att skydda sig. Polisen har lämnat underrättelseinformation om utpressningsvirus till den europeiska polisbyrån Europol som har ett särskilt system för inrapportering av skadlig kod.

Syftet med systemet är att analysera programvara och försöka knyta ihop olika ärenden. Men hittills finns inga tecken på framgång när det gäller att identifiera några gärningsmän bakom attackerna mot Sverige. Det betyder inte att det är omöjligt. I höstas grep polis i Nederländerna

två män som misstänks vara hjärnorna bakom en annan, mindre operation.

Den senaste vågen av utpressningsvirus har utgett sig från att komma från Postnord, Domstolsverket och Telia. Många svenskar har hört av sig till organisationerna och berättat hur de gått på bluffen och fått semesterbilder, bröllopsfilm och andra filer låsta.

Postnord är kritiskt mot att polisen inte har gjort mer för att hindra brottsligheten.

– Vi är besvikna på polisen och Europol. Det är oacceptabelt att denna typ av brottslighet inte tas på allvar. De som ligger bakom ransomwaren tjänar väldigt mycket pengar. Pengar som investeras i nya brott. Att rättsväsendet då blundar för problematiken ser illa ut, säger Alexander Wallsten, koncernsäkerhetschef på Postnord.

Företaget har genomfört en egen utredning och har initierat samarbete med andra postkoncerner för inhämtning av underrättelser. De har medvetet valt att runda polisen.

– Detta är tyvärr den krassa verkligheten. Vårt mål är att stänga ned grupperingen bakom brotten genom att lämna över en utredning till Interpol som kan ta den vidare och göra det vi inte kan göra som till exempel husrannsakan, gripa personer och beslagta, säger Alexander Wallsten.

Domstolsverket lämnade in en anmälan till polisen i vintras i samband med att ligan började utnyttja myndighetens namn. Efter två dagar fick informationssäkerhetschefen Håkan Sonesson besked om att ärendet lades ned.

– Det är mycket olyckligt att polisen inte har mer resurser för att hantera dessa typer av kriminella handlingar. Att utreda dessa brott är resurskrävande och kräver spetskompetens inom it-säkerhet. Frågan är om polisen har förmågan att hantera dessa brott, i den takt de begås. Tyvärr har våra polisanmälningar enligt min mening lags ned alldeles för tidigt. Detta skickar fel signaler till de som utför dessa attacker i syfte att utpressa organisationer och privatpersoner på pengar, säger Håkan Sonesson.

Kristoffer Örstadius kristoffer.orstadius@dn.se
Linus Larsson linus.larsson@dn.se “

“Detta har hänt.

Utpressningsvirus växer explosionsartat i Sverige. Angripare håller datorer gisslan och kräver tusentals kronor för att lämna tillbaka filerna.

DN kunde på onsdagskvällen visa att bakom attackerna står en grupp som utfört liknande angrepp i en lång rad länder. Ligan tjänar många miljoner kronor på angreppen.

DN:s granskning visar samtidigt att spåren leder till en stad i östra Ukraina. “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“ Virusattacker slog ut myndigheter

Minst 80 myndigheter och 130 svenska kommuner har fått sina filer tagna som gisslan av utpressningsvirus. Säkerhetskopior har ofta funnits, men myndigheter har legat nere i upp till en vecka efter attacker.

Offentlig sektor har de senaste åren drabbats hårt av utpressningsvirus. De slår särskilt illa eftersom myndigheter, kommuner och landsting ofta lagrar sina filer på dokumentservrar, ”gemensamma mappar” som många anställda kommer åt. Detta kan leda till stor förstärkningseffekt i samband med en infektion. Om en enskild dator drabbas av utpressningsvirus så riskerar även alla filer på dokumentservern att tas som gisslan.

Ett av flera fall är Skolverket. Förra året slog en större virusattack ut en server på myndigheten som innehöll 20 miljoner dokument. Under nästan en veckas tid kunde myndighetens medarbetare inte komma åt sina filer. På servern lagrades merparten av de dokument som myndighetens anställda arbetar med, till exempel beslut, rapporter och arbetsmaterial.

– Det är allvarligt eftersom det tog lång tid innan systemet kom upp igen. Vi har nu bättre metoder och en bättre behörighetsstruktur som medger en mer effektiv återställning, så om vi skulle drabbas igen så skulle vi kunna lösa en liknande situation mycket snabbare än tidigare, säger Thomas Söderberg, tillförordnad enhetschef för it-drift och support på Skolverket.

Dagens Nyheters kartläggning visar att minst 80 myndigheter, 130 kommuner och flera landsting har angripits av utpressningsvirus och därmed fått filer tagna i gisslan.

I nästan samtliga fall uppger de drabbade att det har funnits säkerhetskopior som kunnat ersätta de låsta filerna. Ingen säger sig ha betalat utpressningspengar. Däremot har angreppen ofta tagit lång tid och kostat mycket pengar att åtgärda.

– Om det är ett stort system så kan det ta timmar, men den mesta delen av tiden handlar om att identifiera vad som hade hänt och vad man ska göra åt det, säger Napoleon Truedsson, it-chef på Sjöbo kommun som har fått både servrar och vanliga datorer angripna.

Det finns också fall där filer har förstörts permanent. På Arbetsförmedlingen saknades säkerhetskopior på en av de dokumentservrarna som drabbades, vilket ledde till att filer gick förlorade. Stockholms läns landsting drabbades i mars 2015, då ett utpressningsvirus tog sig ända in på gemensamma filservrar, krypterade innehållet och krävde landstinget på pengar. En säkerhetskopia fanns dock vid det tillfället.

Flera kommuner vittnar om hur flera hundra gigabyte och tiotusentals filer har tagits gisslan i enskilda angrepp.

Anders Nilsson på it-säkerhets-företaget Eset är kritisk till att kommunerna och myndigheterna inte har lyckats hålla utpressningsvirus borta från sina system.

– Personligen tycker jag att det borde ha kunnat stoppas med tekniska lösningar som skräppost-filter och antivirusprogram. Om det ändå når datorn så ska det inte kunna skriva över alla filer, säger han.

Flera varianter av utpressningsvirus skickar dessutom sparade lösenord och kontaktlistor från den dator den tar över. Problemet är alltså inte ur världen bara för att det finns en säkerhetskopia.

– Har en dator drabbats så måste den installeras om helt och användaren ska byta alla lösenord.

DN:s kartläggning bygger på en enkät som skickades ut i slutet av april. Det går inte att räkna ut hur stor andel av alla landets myndigheter, kommuner och landsting som har drabbats. Det beror på att svarsandelen är liten.

Linus Larsson linus.larsson@dn.se
Kristoffer Örstadius kristoffer.orstadius@dn.se “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“ Myndigheter i strid om utbyggnad av bredband

Överbefälhavaren, rikspolischefen och generaldirektören för krismyndigheten MSB har hamnat i en konflikt med Post- och telestyrelsen, PTS. Myndighetscheferna vädjar till regeringen om att stoppa PTS:s utförsäljning av frekvenser för mobilt bredband som de menar behövs för säker kommunikation i kris och krig.

Post- och telestyrelsen, PTS, förbereder just nu utförsäljningen av rättigheter till frekvenser på 700 mhz-bandet. I dag används de för tv-sändningar men i framtiden ska teleoperatörer använda dem för att bygga ut det mobila bredbandet i Sverige.

Uppdraget har PTS fått av regeringen. Men en konflikt har nu uppstått med överbefälhavaren, rikspolischefen och generaldirektören för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, på ena sidan och Post- och telestyrelsen på den andra.

Enligt de tre myndighetscheferna borde en del av frekvenserna sparas för att bygga upp ett dedikerat mobilt datanätverk för samhällsviktiga funktioner.

Enligt MSB:s analys är ett sådant nät vitalt för att samhällsviktiga funktioner ska fungera i händelse av kris. I de scenarion som MSB utgått från när de kartlagt behovet ingår större olyckor, terrordåd och även väpnade angrepp på Sverige. Vid sådana händelser är risken stor att de allmänna näten slås ut eller får nedsatt funktion.

Men PTS fortskrider med planerna på en auktion till slutet på året. Utgångspriset är 600 miljoner kronor för hela 700 mhz-bandet men slutpriset beräknas vara en bra bit över en miljard.

För att rädda frekvenserna vände sig de tre myndighetscheferna i mitten på maj till regeringen med en vädjan. Enligt myndighets-chefernas gemensamma brev är det sista chansen att säkra ett mobilt kommunikationsnät för samhällsviktiga funktioner. ”Nästa gång ett fullvärdigt frekvensband blir ledigt är om cirka 20 år”, skriver de.

Men chefen för utförsäljning på Post- och telestyrelsen tillbakavisar deras påstående.

– Det finns en mängd olika band och lösningar för det behov som de beskriver, säger Jonas Vessel, spektrumchef på PTS.

Enligt Vessel har PTS sparat ut-rymme för en eventuell utbyggnad av ett samhällsnät.

Men det avfärdas av generaldirektör Helena Lindberg på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Enligt henne ligger de frekvenser som PTS vill spara utanför det område som normalt använts för kommersiella produkter. Det innebär att all utrustning måste specialbeställas, inte ens en vanlig telefon kommer fungera i nät på de frekvenserna, enligt Helena Lindberg.

– Det är ett irreparabelt beslut om man säljer ut det, säger Helena Lindberg.

Frågan behandlas nu i regeringskansliet av en grupp tjänstemän från flera departement. Ska försäljningen stoppas krävs ett rege-ringsbeslut.

Mattias Carlsson mattias.carlsson@dn.se “

DN TORSDAG 9 JUNI 2016

“Här slutar brevbärarna dela ut post på lördag

På lördag, den 11 juni, slutar Postnord dela ut post i en fastighet på Södermalm – om inte bostadsrättsföreningen sätter in starkt ljus i trapphuset och byter ut lägenhetsdörrarna. – Postnord kör en terrorkampanj med drag av utpressning, säger bostadsrätts-föreningens ordförande Hans Wallenberg.

I höstas fick föreningen ett brev från Postnord om att belysningen i trapphusen är för svag och att brev-inkasten sitter på fel höjd. I mitten av maj kom ett nytt brev – i väldigt obehaglig ton, tycker Hans Wallenberg – om att de slutar dela ut post den 11 juni och att de som bor i huset får hämta den på Postens företagscenter på Rosenlunds-gatan.

– Det gäller samtliga postoperatörer, skriver Postnord. Det är anmärk-ningsvärt, vi har inte hört något från någon annan, säger Hans Wallen-berg.

Postnord kräver en belysning på 200 lux i trapphuset, den starkaste lampa föreningens elektriker kunde få in i armaturen ger 150 lux vid brevinkasten.

– Vi har satt in den på ett ställe och trappuppgången tappade sin mysighet. På vintern är det rätt mörkt i trapphuset, men tidningsbuden, som kommer på natten, har inte klagat, säger Hans Wallenberg.

Lägenhetsdörrarna är spegeldörrar, original från när huset byggdes 1882, brevinkasten sitter en bit upp och är svåra att flytta. Föreningen vill inte byta ut dörrarna.

– Varför ska vi förstöra våra fina trapphus? Vi anser att det är kulturhistoriskt angeläget att bevara dörrarna, huset är gulklassat av Stadsmuseet och då förväntas det att man ska vara varsam, säger Hans Wallenberg.

Han anser att Postnords krav går ut på att bostadsrättsföreningen ska installera fastighetsboxar i entrén.

– Jag läser deras brev så att det inte ska finnas någon annan utväg för oss än fastighetsboxar. Naturligtvis handlar det om att dra in på brevbärare, säger Hans Wallenberg.

Marie Öhrström, chefsjurist på Fastighetsägarna Stockholm, håller med honom.

– Vi har goda skäl att tro att det handlar om att öka Postnords lönsamhet. Man kan verkligen fråga sig varför bostadsrättsföreningar och hyresvärdar ska bekosta Postnords rationaliseringar, säger hon.

Enligt Marie Öhrström har Postnord kontaktat en stor mängd bostadsrättsföreningar och hyresvärdar, både i Stockholm och i övriga landet.

– Det är helt uppenbart en kampanj. Det handlar om belysning i trapphusen och om hur brevinkasten är placerade. Postnord kräver inte – som när Posten för ett antal år sedan bedrev en liknande kampanj – att fastighetsboxar ska installeras i trapphuset. Det vet de att de inte kan göra, men i praktiken finns ingen valfrihet eftersom Postnord hotar med att sluta dela ut post, säger hon.

När Posten drev ett liknande ärende år 2008 sade dåvarande infrastrukturministern Åsa Torstensson (C) att ”det är helt orimligt att bostadsrättsföreningar ensidigt ska bekosta Postens rationaliseringar”.

– Postnord påstår att det är för att förbättra arbetsmiljön. Det är helt absurt, fastighetsägarna har inget arbetsmiljöansvar för postens anställda – och inte heller kostnadsansvar – det har Postnord, säger Marie Öhrström.

Hon har ännu inte hört talas om något utdelningsstopp i Stockholm.

– Det håller inte juridiskt, enligt postlagen är Postnord skyldigt att dela ut post. Men likväl så har de fått med sig många fastighetsägare, det är en utpressningssituation. Det är anmärkningsvärt att ett statligt aktiebolag beter sig så här, säger Marie Öhrström.

Patrick Hultman, produktionschef på Postnord, menar att han har all rätt i världen att stoppa utdelningen om arbetsmiljön är dålig.

– Vi jobbar med många fastigheter på Södermalm där belysning och brevinkast är dåliga. 95 procent av fastighetsägarna tycker att det är jättebra, säger han.

Patrick Hultman anser inte att Postnord har ansvar för och bör finansi-era förbättringar i arbetsmiljön.

– Det ligger på fastighetsägarna, vi har inte resurser till det. Om bostadsrättsföreningen inte vill byta ut dörrarna går det alldeles utmärkt att sätta in en fastighetsbox, säger han.

Mia Tottmar mia.tottmar@dn.se “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Myndigheten ville stoppa tolkars uppehållstillstånd

Migrationsverket försökte i det dolda få en domstol att inte bevilja tre afghanska tolkar uppehållstillstånd i Sverige. DN kan avslöja hur myndighetens stabsjurist dök upp oanmäld i migrationsdomstolen, och varnade domarna för hemliga säkerhetsrisker.

I början av mars fick tre afghanska män uppehållstillstånd i Sverige, efter beslut av migrationsdomstolen i Malmö. De tre männen har arbetat som tolkar för den svenska Isaf-styrkan, och fruktade för sina liv efter att de svenska trupperna lämnat landet. Domstolen slog fast att tolkarna hade rätt till uppehållstillstånd och att Sverige har ett ansvar för att deras fri- och rättigheter inte kränks.

Men nu kan DN avslöja hur Migrationsverket, som tidigare nekat de afghanska tolkarna uppehållstillstånd, in i det sista försökte övertyga domstolen att avslå männens överklagan.

På fredagsmorgonen den 4 mars, bara tre dagar innan domstolen fattade sitt beslut, dök Migrationsverkets stabsjurist Helene Hedebris plötsLigt upp på domstolen i Malmö och ville träffa chefsrådmannen Fredrik Löndahl.

Helene Hedebris hade förstått att migrationsdomstolen snart skulle bifalla tolkarnas ansökan eftersom man begärt en kontroll i Schengens informationssystem. Det görs i slutet av en prövning för att se om personen är efterlyst i något land. Kontrollen av tolkarna gav inget, men när Helene Hedebris kom oanmäld till domstolen varnade hon ändå chefsrådmannen för att bifalla -deras ansökan.

”Det finns ytterligare uppgifter rörande klaganden som Migrationsverket inte kan eller får förmedla till domstolen”, sade hon enligt en tjänsteanteckning som DN tagit del av.

Om tolkarnas överklaganden skulle bifallas så måste domstolen först koppla in Säkerhetspolisen, ansåg Helene Hedebris.

”Vilken typ av uppgifter det är fråga om kan HH inte uppge”, skriver chefsrådmannen Fredrik Löndahl i tjänsteanteckningen.

Det är första och enda gången under tolkarnas flera år långa kamp för uppehållstillstånd som de hemliga säkerhetsuppgifterna nämns. Varken domstolen eller tolkarnas advokater har fått höra om dem under handläggningen. Hade Helene Hedebris besök inte antecknats av domstolen hade hennes påståenden aldrig dokumenterats.

– Jag vet fortfarande inte vad uppgifterna gällde. Vi bedömde att det var för substanslöst för att vi skulle vidta någon åtgärd och i det sena läget koppla in Säkerhets-polisen. Det borde Migrationsverket i så fall ha gjort långt tidigare, säger chefsrådmannen Fredrik Löndahl till DN.

Efter en extrainsatt överläggning valde migrationsdomstolen att inte låta Helene Hedebris påverka deras beslut. Tolkarna fick uppehållstillstånd. Migrationsverket har sagt att man inte tänker överklaga det beslutet.

Fredrik Löndahl anser att stabsjuristens besök på domstolen var mycket anmärkningsvärt.

– Jag tycker att det är märkligt ur många aspekter. Finns det något med substans bör man kunna säga det, vi är faktiskt en domstol och är vana att hantera sekretessbelagda uppgifter. Om en myndighet undanhåller en domstol information så är det allvarligt.

DN har tidigare skrivit om Helene Hedebris och hur hon påverkat processen för de tre afghanska tolkarna. Hon har bland annat instruerat ambassaderna där tolkarna ansökt om uppehållstillstånd att inte fråga om vilka hot de utsatts för, trots att migrationsdomstolen ansåg att så skulle ske.

”Jag är inte intresserad av skyddsskäl mot AF (Afghanistan, reds. anm.) eller specifika händelser”, har hon skrivit i ett mejl till ambassaderna som DN tagit del av.

Helene Hedebris vill inte kommentera vilka uppgifter som låg bakom hennes besök hos domstolen.

– Ja, det är ovanligt att göra så. Men det går inte att gå in på varför, för då måste jag gå in på vad det är för sorts information och det är sekretessbelagt.

Enligt henne var det inte aktuellt att informera domstolen om de hemliga uppgifterna tidigare, utan det blev det först när hon förstod att de skulle bifalla tolkarnas överklagan. Hon vill inte säga vilka fler som känner till informationen.

Har Säkerhetspolisen informerats om de här uppgifterna?
– Ja, det hoppas jag.

Du hoppas det?
– Jag är inte handläggande i de här ärendena, men jag förmodar att de informerats.

Om Migrationsverket känner till säkerhetsrisker, varför har ni inte överklagat domen?
– Det vet jag inte, den bedömningen var jag inte involverad i.

När DN söker Migrationsverkets rättschef Fredrik Beijer får vi besked om att myndigheten inte tänker kommentera Helene Hedebris agerande. Anledningen är att hon nu utreds internt på grund av hur hon har hanterat tolkärendet.

Migrationsverket svarar inte heller på om det fanns substans i Helene Hedebris uppgifter, om de överlämnats till Säpo, och varför de i så fall inte överklagat domstolens beslut att ge tolkarna uppehållstillstånd.

DN har även varit i kontakt med tolkarnas advokat som inte vill kommentera Migrationsverkets agerande utan avvaktar resultatet av myndighetens internutredning. Flera av tolkarna befinner sig fortfarande utomlands.

Mikael Delin mikael.delin@dn.se “

“ Fakta. Tolkarnas kamp för skydd i Sverige

Sverige var 2002–2014 en del av den internationella Isaf-insatsen i Afghanistan.

Sedan insatsen avvecklades har ett 20-tal tolkar som då arbetade för Sverige fått hjälp att få skydd här eftersom deras liv har ansetts vara i fara i hemlandet. Men de tolkar som avslutade sin anställning tidigare än 2013 har inte fått samma stöd.

Migrationsdomstolen i Malmö har prövat fyra tolkars rätt till uppehållstillstånd, och beviljade i mars 2016 tre av dem det. Det skedde efter att Migrationsverket först nekat dem -uppehållstillstånd, eftersom myndigheten ansåg att de inte hade en särskild anknytning till Sverige.

Den fjärde hade redan -uppehållstillstånd i Tyskland, och det fanns oklarheter kring om han arbetat för Sverige.

Fortfarande finns flera tolkar i Afghanistan som hävdar att de arbetat för de svenska styrkorna och som hoppas på att få komma till Sverige.

DN “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Agerandet så fel det bara kan bli

Kommentar. Hemliga möten för att försöka påverka en domstols beslut är så fel som något kan vara. En högt uppsatt jurist på Migrationsverket borde veta bättre.

En grundregel i en domstolsprocess är att parterna spelar med öppna kort. Båda parter ska få ta del av vad motsidan för fram. Det ska inte förekomma att någon försöker påverka en dom genom informella kontakter och hemliga möten.

I Förvaltningsprocesslagens 18 paragraf heter det: ”Innan mål -avgöres, skall part ha fått -kännedom om det som tillförts målet genom annan än honom själv och haft tillfälle att yttra sig över det.”

Detta förstår nog de flesta, även personer utan några djupare juridiska kunskaper. De flesta skulle nog skrämmas av tanken att -domstolarna fattar beslut efter hemliga möten där anklagelser och skvaller har lagts fram utan möjlighet för den anklagade att försvara sig.

En som verkligen borde veta detta är Migrationsverkets stabsjurist Helene Hedebris.

Om hon ansåg sig ha något att tillföra i frågan om tolkarnas uppehållstillstånd så hade det varit naturligt att lämna in skriftlig dokumentation i frågan. Den hade sedan kunnat besvaras av tolkarnas ombud.

Men nu verkar det inte som om Helene Hedebris hade något av substans att berätta. Att hänvisa till nya, hemliga uppgifter, som hon inte skulle ha rätt att avslöja, är inte trovärdigt. Som chefsrådman Fredrik Löndahl påpekar är domstolen van att hantera sekretessbelagda uppgifter.

Det skulle också innebära att Migrationsverket skulle ha undanhållit domstolen viktig information som domstolen borde känna till inför sitt avgörande.

Migrationsverkets besked att domen inte kommer att överklagas kan bara tolkas som att verket underkänner bedömningen från sin stabsjurist.

Därför är det inte förvånande att Migrationsverket nu utreder sin egen jurist. Förhoppningsvis får vi så småningom veta resultatet av den utredningen.

För framtiden vore det också lämpligt om Migrationsverket gör klart att mål i domstol ska skötas på ett annat sätt. Annars kan -förtroendet för verket skadas allvarligt.

Stefan Lisinski stefan.lisinski@dn.se “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Romer diskriminerades av staten – får skadestånd

Staten har gjort sig skyldig till etnisk diskriminering av romer. Stockholms tingsrätt beviljar elva personer skadestånd på vardera 30 000 kronor för att ha registrerats av polisen.

– Det är fantastiskt glädjande. Tingsrätten har helt gått på vår linje, även när det gäller skadeståndets storlek, säger John Stauffer.

Han är chefsjurist på människorättorganisationen Civil rights defenders som har drivit målet mot staten för elva personer som har registrerats av polisen.

– Jag är så lycklig så jag saknar ord. Det känns så skönt att domstolen äntligen säger att det här registret inte är okej, säger Charlotte Szoppe.

Hon är en av de elva registrerade personerna som har stämt staten.

– Detta har drabbat mig, min familj och mina barn, säger hon.

Enligt tingsrätten har personerna registrerats ”enbart på grund av deras etnicitet”. Domstolen anser att romernas historia med registrering och förföljelse måste vägas in när skadeståndet ska bedömas.

”Mot ovanstående historiska bakgrund får etnisk registrering av just romer anses vara ägnat att väcka starka känslor av obehag, rädsla och förnedring hos de drabbade”, skriver tingsrätten.

– Nu har vi fått en bekräftelse på vår egen historieskrivning om hur romerna har utsatts för förföljelse, säger Fred Taikon, en av de registrerade.

Det är totalt elva personer som, med hjälp Civil rights defenders, har stämt staten för att ha blivit registrerade. De hade krävt 30 000 kronor var i ideellt skadestånd för att ha registrerats på grund av sin etniska härkomst. Tio av dem är romer och en är gift med en romsk kvinna.

Staten, via Justitiekanslern JK, har motsatt sig stämningen och ansett att registreringen visserligen var felaktig, men att den inte enbart har grundats på etnisk härkomst. JK har menat att registret skapades för att komma till rätta med allvarlig brottslighet i Skåne, där det fanns personer från några romska familjer inblandade.

Men staten har inte kunnat förklara varför registret omfattade 4 673 personer, varav 1 104 var barn under 15 år. De elva som nu har stämt staten har ingen kontakt med de misstänkta i Skåne.

JK Anna Skarhed säger till DN att hon ännu inte har bestämt om domen kommer att överklagas.

– Vi måste gå igenom domen och fundera över om vi ska överklaga, säger hon till FN.

Fred Taikon tror att JK kommer att överklaga.

– Den här historien har blivit som ett öppet sår. Nu har det blivit en skorpa och det gäller att långsiktigt bygga upp ett nytt förtroende för polisen och rättsväsendet. Jag hoppas att ingen kommet att pilla bort den skorpan, säger Fred Taikon.

Stefan Lisinski stefan.lisinski@dn.se “

“Fakta. Fler än 1 000 barn registrerades

Den 23 september 2013 avslöjar DN att Skånepolisen har upprättat ett register över romer. I registret finns över 4 000 personer varav fler än tusen är barn. Här finns bland annat 52 tvååringar.

Den 15 november 2013 slår Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, SIN, fast att registreringen på flera punkter strider mot reglerna i polisdatalagen.

Den 20 december 2013 lägger överåklagare Mats Åhlund ned en utredning mot två poliser som varit med och skapat registret.

Den 7 maj 2014 beslutar Justitiekanslern att betala 5 000 kronor i skadestånd till samtliga registrerade. Enligt JK är registreringen felaktig, men bestrider att det skulle vara ett etniskt register.

Den 5 mars 2015 stämmer 11 personer staten på vardera 30 000 kronor för att ha blivit registrerade på grund av etnisk tillhörighet. JK motsätter sig kraven. “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“ Peter Wolodarski: I fredags blev staten rejält uppläxad i domstol.

Det går att få rättslig upprättelse i Sverige när staten trampar över. Inte ens det polisiära maskineriet står över lagen.

Vad händer när polisen begår allvarliga fel? Klarar rättsapparaten att själv erkänna misstagen?

Det som utmärker demokratiska stater är förmågan till självrättelse. Våldsmonopolet kan bli tillrättavisat i domstol, -ansvariga kan tvingas lämna sina -tjänster när de bryter mot lagen. Det händer inte så ofta och misstagen brukar i regel vara grova. Men det händer. Åtminstone i rättsstater, som den svenska.

I fredags inträffade ett sådant tillfälle i Stockholms tingsrätt.

På de anklagades bänk: Staten, -representerad av justitiekanslern.

De som tagit saken till domstol: Elva svenskar som olagligen blivit registrerade av Skånepolisen.

Stockholms tingsrätts slutsats: Sverige gjorde sig skyldigt till etnisk diskriminering i samband med Skånepolisens kartläggning av romer. Staten bröt bland annat mot Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna. Nya skadestånd ska betalas ut.

Polisens olagliga verksamhet blev känd hösten 2013 när DN:s reporter Niklas Orrenius avslöjade det hemliga registret.

I en datamapp märkt ”Kringresande” hade Skånepolisen samlat personuppgifter från drygt 4 600 människor. 1 320 av dem var barn.

Om registret visat kriminalitet skulle det knappast ha rönt någon uppmärksamhet. Problemet var att det inte -dokumenterade brottslighet utan kartlade släktband; det var ett biologiskt baserat register med räckvidd långt bortom Skåne. Över 700 personer fanns i Stockholm, över 400 i Göteborg.

Kopplingen till det romska löpte som en röd tråd genom alla namnen, barn som vuxna, något som Niklas Orrenius kunde konstatera när han själv gick igenom polisens datauppgifter.

Efter DN:s avslöjande reagerade -polisen först med förnekelse, sedan med att angripa budbäraren. Enligt Skånepolisens chefsjurist Monica Nebelius, numera rättschef i Polisregion syd, var romregistret en ”tanke-konstruktion” skapad av Dagens Nyheter. Nebelius var mycket upprörd – inte på polisens datahantering utan på DN.

Sedan dess har polisen fått allvarlig kritik av en rad granskningsinstanser, som alla är kända för sina förkortningar: SIN, JK, DO och JO.

Stockholms tingsrätt tar dock kritiken längre och erkänner kärnan i själva kränkningen – den etniska diskrimineringen. Fredagens dom ger upprättelse till de elva personer som stämt staten.

Vän av ordning kanske undrar: ska inte polisen kunna utreda allvarliga brott, måste det inte vara möjligt att kartlägga nätverk och personer som befinner sig nära sådana miljöer?

Få har invändningar mot det. Men vad Stockholms tingsrätt slår fast, och som var basen i DN:s publiceringar, är att Skånepolisen gått långt utanför lagens räckvidd.

Det är, skriver tingsrätten, ”ostridigt att ingen av kärandena har förts in i registret för att de varit misstänkta för brott”. De har förekommit i ett register hos Polismyndigheten i Skåne ”trots att de alla är bosatta i Stockholm”.

Det finns vidare ”stark anledning” att anta att personuppgifterna behandlats enbart på grund av etnicitet. Den svenska staten bestred detta under rättegången men har inte ”åberopat någon bevisning” till stöd för sin sak. Därmed kommer tingsrätten till slutsatsen att det handlar om etnisk diskriminering.

I registret fanns 1 320 barn. Varför? Polisen har inte gett någon förklaring.

”Krigresanderegistret har väckt stor rädsla bland romer och skadat deras förtroende för polisen och andra myndigheter”, konstaterar Stockholms tingsrätt. I en stark passage, som hänger samman med hur romer genom historien förföljts och slutligen förintats, drar domstolen paralleller till 1930-talet och hänvisar till en registermetodik som bland annat användes när Nazityskland växte fram. ”Vid den tiden var idéer om en koppling mellan etnisk tillhörighet och brottsbenägenhet ledande”, står det i domen.

De som följde rättegången vittnar om vanmakt och oro för framtiden bland de drabbade. Personerna som stämde staten med hjälp av Civil Rights Defenders hade inget med kriminalitet att göra – de var inte släkt med några brottsmisstänkta i Skåne. Ändå blev de kartlagda. Under tingsrättsförhandlingen kunde staten inte förklara varför.

Så skadas inte bara människors förtroende för rättsstaten. Genom sitt agerande har polisen också undergrävt möjligheterna till effektiv brottsbekämpning.

Det finns skäl till att bara det offentliga våldsmonopolet har rätt att göra vissa saker. Men för att medborgarna ska känna tillit måste allmänheten veta att polisen inte missbrukar sin rätt. Att lagen gäller – och att den tillämpas lika för alla.

Justitiekanslern har svarat för staten under förhandlingen i tingsrätten. Det är samma myndighet som tidigare granskat Skånepolisen – och som även agerar åklagare i tryckfrihetsmål. Och som i detta speciella fall också undersökte om någon i Skånepolisen bröt mot sekretesslagen, i samband med att DN avslöjade romregistret.

Sällan har vi påmints om att en och samma statliga rättsaktör har så många olika och delvis motstridiga roller.

Ena dagen kan justitiekanslern kalla chefredaktörer och reportrar till förhör, andra dagen poliser. Tredje dagen beslutar hon om skadestånd till olagligt registrerade. Och sen ska JK försvara den olagliga registreringen i domstol. Hon är såväl statens åklagare och advokat som dess domare.

Ett sådant sammansatt uppdrag är extremt personberoende – och riskerar att missbrukas.

I fallet med romregistret har justitiekansler Anna Skarhed delvis stått upp för de olagligt registrerade. Men tingsrätten slår nu fast att skadan är allvarligare än vad JK tidigare bedömt och understryker den negativa särbehandlingen, inte bara integritetskränkningen.

Romska rättigheter är mänskliga rättigheter. Inte ens den svenska staten står över lagen.

Rättvisan tycks segra denna gång. Men i en annan tid och med andra personer vid spakarna skulle det kunna sluta annorlunda.

Peter Wolodarski twitter.com/pwolodarski “

DN FREDAG 10 JUNI 2016

“ Nya chefen ska driva in miljardskulderna

Regeringen vill trappa upp jakten på de som inte betalar sina studieskulder. Därför blir en tidigare polischef och kronofogde ny generaldirektör för CSN. – Vi vet att 65 000 personer som bor utomlands har lån hos CSN som de inte betalar tillbaka. Det handlar om nio miljarder kronor, säger gymnasieminister Aida Hadzialic (S).

Regeringen utsåg på torsdagen Christina Forsberg till generaldirektör på Centrala studiestödsnämnden, CSN. Hon har en bakgrund som länspolismästare i Gävleborg men har också arbetat på olika chefspositioner hos Kronofogden, bland annat som indrivningschef i Gävle.

En av hennes huvuduppgifter blir att driva in skulder som i dag inte betalas. Det handlar om miljardbelopp.

– Det är därför vi anställer en generaldirektör med passande bakgrund, så att hon ska kunna ta ett ordentligt grepp om frågan, säger Aida Hadzialic.

Av de 207 miljarder kronor som CSN har utlånade bedöms 28,5 miljarder kronor som osäkra. Av detta finns nästan en tredjedel hos svenskar bosatta utomlands. Det är framför allt dessa pengar som regeringen siktat in sig på. Utlandssvenskarnas betalningsbenägenhet är mycket lägre än bland de bosatta i Sverige.

– Vi vet att 65 000 personer som bor utomlands har lån hos CSN som de inte betalar tillbaka. Det handlar om nio miljarder kronor, det är mycket pengar, säger Aida Hadzialic.

För att få in mer pengar behövs enligt Christina Forsberg både fler avtal med länder där många svenskar bor, men också att CSN bedriver rättsprocesser utomlands mot låntagare som inte betalar sina studielån.

– Det är flera EU-länder utöver Sverige som tittar på de här frågorna och det är positivt. Vi har alldeles nyligen förnyat våra avtal med Storbritannien och Nederländerna om att vi ska fortsätta utlämna adressuppgifter till varandra, säger Christina Forsberg.

CSN drev förra året med framgång en rättsprocess i Kalifornien. Aida Hadzialic hoppas på fler liknande fall.

– Rättsprocesser kan vara väldigt effektiva. Får vi till ett prejudikat på det här området innebär det att alla andra som berörs kommer vara tvungna att följa det, säger hon.

Den nya generaldirektören vill även diskutera regeländringar med regeringen.

– Det finns regler som hindrar oss och det kommer vi titta mer på och föra en dialog med uppdragsgivaren om, säger Christina Forsberg.

Jens Kärrman jens.karrman@dn.se “

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“ En tredjedel av Sveriges glaciärer har smält bort

Sveriges glaciärer smälter allt snabbare till följd av klimatförändringen. Enligt den senaste inventeringen har en tredjedel av arean försvunnit på hundra år. Minskningen syns tydligt på den fotografiska dokumentationen.

Glaciärer är kanske det som tydligast avspeglar förändringar i klimatet. Trenden är att de minskar i allt snabbare takt. Det visar bland annat data från Tarfala forskningsstation där man studerat Storglaciären i detalj under 70 år.

– Mätningar av glaciärers massbalans visar hur känsliga de är för högre temperaturer och mindre snö, säger Gunhild Rosqvist, professor i geografi och föreståndare för Tarfala forskningsstation.

En glaciärs massbalans kan beskrivas som en glaciärbudget; inkomster i form av snö skapar tillväxt, utgifter i form snö- och issmältning ger en minskning. Nettot är årsresultatet.

Svensk glaciärforskning har en lång historia. Redan i början på 1900-talet gjordes en omfattande kartläggning. Sedan dess har en rad mätningar utförts och i dag finns långa serier av mätdata och fakta som ger en bra bild av utvecklingen. Fem stora inventeringar har gjorts, förutom den i början av 1900-talet, gjordes en på 1960-talet, en 2002 och två gjordes utifrån satellitbilder från 2008. Inventeringarna visar att avsmältningen sker allt snabbare.

Helagsglaciären, Sveriges sydligaste glaciär, har krympt kraftigt och är i dag bara ungefär hälften så stor som den var runt år 1916. Hela 45 procent av ytan har smält bort. För hundra år sedan fanns drygt 290 svenska glaciärer, i dag har omkring 30 av dem försvunnit.

– Små glaciärer reagerar generellt snabbast på en klimatförändring, säger Moa Hamré, forskningsassistent i naturgeografi vid Stockholms universitet.

Genom att studera satellit- och flygbilder från 2008 har hon gjort den senaste inventeringen av Sveriges glaciärer. Den visar att en tredjedel, 34 procent, av glaciärernas yta har försvunnit de senaste hundra åren.

Hennes inventering är en del i svensk glaciärforskning där en rad olika metoder används, bland annat mätning av ismassa, både yta och isdjup, samt fotografisk dokumentation.

– Takten i avsmältningen är densamma från början av 1900-talet till 2002, men mellan 2002 och 2008 ökar takten, säger Moa Hamré.

Att glaciärerna smälter allt snabbare bekräftar Per Holmlund, professor i glaciologi vid Stockholms universitet:

– Under de senaste 20 åren har avsmältningen tagit ny fart. Enskilda år kan sommaren vara så sval att smältningen blir så liten att de växer tillfälligt. Men trenden är helt klar, det är en mycket påtaglig ökning av avsmältningen som vi ser i dag.

Sedan 1970-talet har han dokumenterat de svenska glaciärerna fotografiskt och därmed fortsatt en dokumentation som startade i början på 1900-talet. Fotografierna visar tydligt hur glaciärerna har minskat.

Prognoserna för det framtida klimatet i fjällen visar att vinternederbörden sannolikt kommer att öka. Men samtidigt kommer sommartemperaturen att stiga och troligen får temperaturökningen störst genomslag och ger fortsatt kraftig minskning av glaciärerna.

– Redan med det klimat vi har i dag kommer glaciärerna att bli väsentlig mindre och ökar temperaturen blir det än värre, säger Per Holmlund.

Störst och flest glaciärer finns i Sarek, många är belägna i Kebnekaisefjällen.

De allra flesta svenska glaciärer, fyra av fem, betecknas som små, det vill säga de täcker en yta mindre än en kvadratkilometer. Eftersom de reagerar snabbast på ett förändrat klimat så är det också de som har minskat allra mest procentuellt.

Olika typer av glaciärer rör sig på skilda sätt.

– Vi har till exempel de norska glaciärerna som är mer maritima, de är belägna närmare fuktkällan, Nordatlanten, och får därmed mer nederbörd på vintern. Högre temperatur ger också högre avsmältning på sommaren. Våra mer kontinentalt belägna glaciärer är kallare och har en långsammare massomsättning än de norska, säger Moa Hamré.

I centrala Europa har glaciärernas yta och volym minskat ännu snabbare jämfört med i Sverige. Där ligger minskningen av arean på cirka 50 procent under samma tid.

Fler undersökningar av de svenska glaciärerna är på gång.

– Nu planeras en ny inventering av glaciärernas storlek för att dokumentera förändringen mellan 2008 och 2016. Vi kommer att använda en ny höjdmodell som tagits fram genom laserskanning över fjällen, säger Gunhild Rosqvist.

Jannike Kihlberg jannike.kihlberg@dn.se “

“Fakta. Glaciärer
Definitionen på en glaciär är: En massa av snö och is som rör sig av sin egen tyngd och har en årlig omsättning av snö och is. Glaciären byggs på under vintern när det snöar och är kallt och sedan smälter snö och en del is under sommaren.

I början av 1900-talet började glaciärerna minska. Runt år 1916 hade Sverige drygt 294 glaciärer, år 2008 var de 265. Den totala förändringen av arean mellan år 1916 och år 2008 är 34 procent.

År 2008 var medelstorleken på svenska glaciärer 0,9 kvadratkilometer. Små glaciärer, mindre än en kvadratkilometer, står för 78 procent av de svenska glaciärerna.

Sydligaste glaciären, Helagsglaciären är 0,4 kvadratkilometer, den har minskat 45 procent på 100 år.

Källa: Hamré. M. 2015. Mapping glacier change in Sweden between the end of ”Little Ice Age” and 2008. Institutionen för naturgeografi, Stockholms universitet “

DN SÖNDAG 5 JUNI 2016

“ Snart är Kebnekaises sydtopp bara näst högst i Sverige

Medan många glaciärer smälter bort i tysthet, finns det en vars minskning kommer att orsaka rubriker. Inom en snar framtid kommer Kebnekaises sydtopp inte längre vara Sveriges högsta punkt.

Att Kebnekaise är Sveriges högsta punkt lär sig alla i skolan. Mer exakt handlar det om att sydtoppen är den högsta punkten. Men så kommer det inte att vara så länge till. Medan nordtoppen består av rent berg är Sydtoppen en liten glaciär som är cirka 40 meter tjock

– Precis som andra glaciärer håller den på och smälter. Hur mycket varierar mellan åren men den har successivt krympt, i genomsnitt har den blivit en meter lägre per år de senaste 15 åren, säger Gunhild Ninis Rosqvist, professor i geografi och föreståndare för Tarfala forskningsstation.

Redan 1902 mättes Kebnekaises sydtopp för första gången. Då var den 2 121 meter över havet. Vid senaste mätningen, 2015, var den 2 097,8 meter över havet. Det innebär att det nu skiljer exakt en meter till nordtoppen 2 096,8 meter över havet.

Men det är faktiskt tre decimeter mer än det var 2014, då var skillnaden så liten som sju decimeter.

– Förra året, 2015, var ett unikt år för det var en kall sommar. Vinterns snö låg kvar och gjorde att toppen blev högre än året innan, säger Gunhild Ninis Rosqvist.

Hittills i år har det fallit ganska lite snö i området, men om nordtoppen redan i sommar går om sydtoppen går inte att förutspå. Däremot kommer det troligen att bli lite komplicerat med vilken som är Sveriges högsta punkt framöver.

– Det är skillnader mellan vinter och sommar, så om det snöar mycket och sommaren är kall kommer sydtoppen att vara högre än nordtoppen vissa år. Det kommer att bli väldigt rörigt för de som ska bestämma vilken som är högsta toppen, säger Gunhild Ninis Rosqvist.

Inte minst blir det besvärligt för de som erbjuder toppturer till Sveriges högsta punkt. Risken är att turister tas upp till fel topp. En annan komplikation är att Sydtoppen är lättare att nå än Nordtoppen.

– De som tjänar pengar på att ta folk till toppen borde ha en beredskap för vad som händer och också på att Nordtoppen är betydligt mer komplicerad att nå, säger Gunhild Ninis Rosqvist.

Jannike Kihlberg jannike.kihlberg@dn.se “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“ Sinande brunnar ger uppsving för borrare

Det historiskt låga grundvattnet har lett till sinande brunnar och ett uppsving för brunnsborrarna.– Det är verkligen högtryck i vår bransch, säger Göran Persson, brunnsborrare.

På Öland är kranvatten en bristvara som det är förbjudet att fylla poolen eller vattna gräsmattan med. Tankbilar med vatten kör i skytteltrafik över Ölandsbron och en vattenledning från fastlandet har byggts. Även på Gotland och längs stora delar av ostkusten är grundvattennivån mycket låg.

Johan Barth, vd för Svenska borrentreprenörers branschorganisation, konstaterar att medlemsföretagen är hårt uppbokade. Framför allt är det hushåll på landet som behöver borra djupare. Men det gäller att vara försiktig.

– I kustnära området finns det risk för saltvatten när man tar vatten långt ned, säger Johan Barth.

En torr höst och en snöfattig vinter gjorde att påfyllningen av grundvatten uteblev. Niclas Beerman, teknisk chef i Mörbylånga kommun, betecknar läget som allvarligt.

– Det är väldigt allvarligt, men vi kommer att lösa det, säger han

Kommunen kampanjar för sparsamhet. Om alla hushåll avstår från fem minuters spolande i kranen varje dag skulle det motsvara allt det vatten som nu transporteras över bron, 1 000 kubikmeter om dagen.

Samtidigt pågår ett frenetiskt arbete med att borra nya brunnar och anlägga nya vattenverk. Planer på avsaltningsanläggningar finns.

Även på Gotland är läget kritiskt och nu råder bevattningsförbud på nästan hela ön.

– Det här är något som vi på vattenverket har flaggat för varje år. Och nu känns det som att det händer, säger Jonas Aaw, VA-chef för Region Gotland.

Normala somrar bildas inget nytt grundvatten, eftersom det regn som faller avdunstar eller sugs upp av växterna. Det skulle behövas flera veckor med ihärdigt regnande i kombination med kyla.

– Det blir väldiga problem om vi inte får påfyllning i höst, säger -hydrogeolog Bo Thunholm vid -Sveriges geologiska undersökning.

TT “

“ Nederbörden under de kalla årstiderna är avgörande för grundvattennivån.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) publicerar varje månad en karta över grundvattensituationen. Den för maj månad visar att nivåerna är mycket låga på Öland, Gotland och längs en stor del av ostkusten.

Källor: SMHI och SGU “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“Välkommen avspänning

Ilskans gnistor yrde i tv-studion när utfrågarna i förra månadens partiledardebatt tog upp en särskilt känslig fråga. Kristdemokraternas Ebba Busch Thor gick till frontalangrepp mot både statsministern och språkröret Isabella Lövin. Ett ”sällsynt obegåvat” inlägg, fräste Stefan Löfven. Moderaternas Anna Kinberg Batra tog replik och svarade i oförsonlig ton.

Ämnet? Energipolitiken och kärnkraften. Naturligtvis. Få frågor har varit så laddade och låsta under en så lång period.

Det tycks kanske därför som ett mindre politiskt mirakel att samma partier på fredagen fick ihop en blocköverskridande överenskommelse. Rege-ringspartierna och alliansen (minus Liberalerna) står bakom en ny energiuppgörelse.

”En klassisk svensk kompromiss”, sa energiminister Ibrahim Baylan (S) på presskonferensen. Hans borgerliga motparter hävdade: Historiskt.

Halvmesyrer som lämnar många frågor obesvarade, vore ett elakare omdöme. Men som brukligt har alla fått ge och ta. I den bemärkelsen och även i substans påminner upplägget om alliansens energiuppgörelse från 2009.

Svensk elproduktion ska vara helt förnybar år 2040, slår partierna fast, och således ska varken fossil energi eller atomkraft höra framtiden till. Men det är en önskan och inget stoppdatum för svenska reaktorer. Skillnaden är väsentlig. De principer som alliansen enades om ligger

fast: Inga politiska beslut om att avveckla kärnkraften och inget förbud mot att ersätta gamla reaktorer.

Det nya är att effektskatten ska fasas ut. Detta är också fredagens mest betydelsefulla besked.

Fyra av tio svenska reaktorer kommer att skrotas under kommande år. Ödet för resterande sex är ovisst, eftersom kraftverkens lönsamhet är låg och ägarna har ställts inför svåra investeringsbeslut. Myndigheterna kräver en ny form av kylsystem, men uppgraderingen anses svår att motivera företagsekonomiskt. Det samhällsekonomiska problemet? En koldioxidneutral baskraftkälla som står för uppemot 40 procent av elproduktionen kan inte avvecklas abrupt.

Skatten på kärnkraft har höjts till drakoniska nivåer sedan 2000. Att regeringen och alliansen tillsammans rullar tillbaka pålagorna innebär att basindustrin kan pusta ut.

I det korta perspektivet framstår Miljöpartiet som förlorare. Kärnkraften räddas i stället för att avvecklas. Men precis som i samband med alliansens uppgörelse finns gott om tolkningsutrymme. Politikens långsiktiga mål är ju att göra elnätet oberoende av reaktorerna.

Språkrören har fått tillräckliga eftergifter för att kunna hävda seger. Subventionerna till förnybar energi förlängs och byggs ut. Systemet är dyrt och har resulterat i stora investeringar i teknik som snabbt har blivit föråldrad och olönsam. Så ser en grön fjäder i hatten vanligtvis ut.

Centerpartiet kunde på fredagen i sin tur hävda att man återigen har tagit ansvar. Dessutom anser sig partiet ha säkrat den svenska vattenkraftens framtid. Producenterna har problem, men får nu ekonomiska lättnader, så påståendet är inte taget är luften.

Konsumenterna får förstås betala. Å ena sidan höjs elskatten med några öre. Viss förutsägbarhet i elförsörjningen är å andra sidan inte fy skam.

Den stora förloraren är sannolikt Jan Björklund. I ilska över Miljöpar-tiets krav på nya elcertifikat hoppade Liberalerna av förhandlingarna. Det var värt sitt pris den gången som alliansen och regeringen för-handlade om försvaret. Uppgörelsen hade brister och det gick att förklara poängen för väljarna.

En gång är ingen gång. Men att två gånger ställa sig utanför en viktig uppgörelse är ett problem för Jan Björklund. Hade allt blivit annorlunda om alliansen fått bestämma själv? Sannolikt inte. Var Miljöpartiets inflytande så stort och skadligt att det motiverade en splittring av alliansen? Nej. Vilka principer som Liberalerna har stått upp för i denna strid är inte givet.

Något gåtfullt vilar visserligen över upplägget i den nya energiuppgörelsen. Varför ska ny förnybar el överösas med pengar om nu kärnkraften kan behållas under överskådlig tid? Överproduktion kommer att bli följden. Det kan också bli Miljöpartiets långsiktiga seger, om kärnkraften tvingas stå tillbaka.

Vilket elsystem har vi då 2040? Osvuret är bäst. Teknikutvecklingen går i rasande fart. Styrkan med överenskommelsen är att inget parti har fått kedja fast politiken vid ett svar.

DN 11/6 2016 “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“Borgerlig spricka hotar historisk kompromiss

Skatten på kärnkraft sänks samtidigt som stödet till förnybar energi utökas efter år 2020. Det är innebörden i den energiöverenskommelse som regeringen nått med tre borgerliga partier. – En klassisk svensk kompromiss, säger energiminister Ibrahim Baylan (S).

Förhandlingarna mellan rege-ringspartierna och de borgerliga hade gått på övertid en månad när uppgörelsen till slut kunde presenteras på fredagen. Energiministern pekar framför allt på att enigheten över blockgränsen ger villkor för industri, konsumenter och miljö som håller även om det blir maktskifte.

– Det är en väldigt stor styrka för Sverige att vi nu levererar långsiktiga förutsättningar för energisektorn. Det ger el till konkurrenskraftiga priser och på ett hållbart sätt. Det gör att vi kan få tillväxt och sysselsättning i hela landet, säger Ibrahim Baylan.

På den pressträff som hölls i riksdagen på fredagseftermiddagen gavs mycket olika bilder av upp-görelsen beroende på vilket parti som hade ordet. Det dokument man har enats om visar också att det har varit ett givande och ett tagande.

Effektskatten på kärnkraft avvecklas på två år med start 2017, något som kärnkraftsindustrin har hävdat är nödvändigt om det över huvud taget ska finnas några reaktorer kvar efter 2020. Här har Moderaterna och Kristdemokraterna skördat en seger.

– Sammantaget kommer det här att ha mycket stor effekt på kärnkraftens ekonomi. Det innebär att Sverige kommer att kunna ha kärnkraft under överskådlig tid, säger Lars Hjälmered, energipolitisk talesperson (M).

Å andra sidan förlängs systemet med elcertifikat, som är ett sätt att gynna energislag som sol, vind, vatten och biobränslen. Nuvarande beslut räcker bara fram till 2020 men nu tillfogas 18 terrawattimmar för perioden därefter, en 60-procentig ökning. Kärnkraften ska också i ännu högre grad än tidigare bära sina egna kostnader i form av riskpremier och avfallshantering. Det är en framgång för Miljöpartiet, men också för Centern.

– Den här färdplanen innehåller stora satsningar på förnybar energi där vi ger stöd till den havsbaserade vindkraften med stor potential att växa i framtiden, säger Lise Nordin, MP:s talesperson i energipolitiken.

– Vi har varit pådrivande för sänkningen av fastighetsskatt på vattenkraft och nu får den förutsättningar att göra nya investeringar. Vattenkraften är kronjuvelen i det svenska energisystemet, säger Rickard Nordin, energipolitisk tales-person (C).

En nyckelformulering lyder så här: Målet år 2040 är 100 procent förnybar elproduktion. Den har enligt vad DN erfar varit avgörande. Kärnkraftskritikerna i MP och C kan framhålla att kärnkraften därmed ska fasas ut. M och KD kan kontra med att detta bara är ett mål som inte utesluter kärnkraft därefter.

– Det här är en klassisk svensk kompromiss, säger energiminister Ibrahim Baylan.

Socialdemokraterna framhåller själva faktumet att man har kommit överens över blockgränsen som den stora politiska vinsten. Energi-

politiken har varit en infekterad fråga i svensk politik sedan striden om kärnkraften började på 1970-talet. Statsminister Stefan Löfven har satt sin politiska prestige i pant för att överbrygga motsättningarna.

– Det är en historisk dag. Det är första gången som Sverige har en sådan bred och långsiktig blocköverskridande överenskommelse om energipolitiken. Man sätter sig inte i en sådan här överenskommelse för att bryta den. Nu är vi fem partier som är övertygade om överenskommelsen och vi kommer att stå för den. Det är bra för vårt land, säger Stefan Löfven.

En svaghet i överenskommelsen är att regeringens budgetpartner Vänsterpartiet inte är med. Slopad effektskatt ger ett minus på flera miljarder kronor i statskassan som ska finansieras med höjd allmän energiskatt. Dessutom valde Liberalerna att på ett tidigt stadium ställa sig utanför samtalen och det sår tvivel om överenskommelsens hållbarhet. Partiledaren Jan Björklund anser att konsekvenserna för Sverige är olyckliga.

– Det är svårbegripligt varför Sverige under ett antal årtionden framåt ska pumpa in många tiotals miljarder i nya subventioner i nya vindkraftverk när vi redan har en överproduktion av el, säger han.

Björklund anser att subventionerna är samhällsekonomiskt olönsamma och är särskilt kritisk till planerna på utbyggnad av den havsbaserade vindkraften:

– Kalkylen för havsbaserad vindkraft är så olönsam att Nuonaffären framstår som en lottovinst.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se

Hans Rosén hans.rosen@dn.se “

“Fakta. Energiöverenskommelsen
År 2045 ska Sveriges nettoutsläpp av växthusgaser vara noll. Målet är också att elproduktionen ska vara 100 procent förnybar 2040.

Effektskatten på kärnkraft avvecklas på två år med start 2017. Kärnavfallsfonden får friare placeringsregler för att minska kraftbolagens kostnader. Nya reaktorer får ersätta gamla men utan subventioner.

Fastighetsskatten på vattenkraft ska sänkas stegvis under fyra år med start 2017.

De slopade respektive sänkta skatterna på kärnkraft och vattenkraft finansieras med en höjning av den allmänna energiskatten med 4 öre per kilowattimme.

Elcertifikatssystemet ska finnas kvar även efter 2020 och producera 18 TWh fram till 2030. Systemet innebär att elleverantörer måste ha en viss kvot förnybar el i sin mix. Anslutningsavgifter för havsbaserad vindkraft slopas.

Efter att energikommissionens arbete har avslutats vid årsskifte ska partierna bilda en särskild grupp med ansvar för att vårda och utveckla överenskommelsen. 100 procent förnybar elproduktion ska Sverige ha uppnått år 2040.”

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ MP räddar kärnkraften – M stöder vindkraft

Analys. Miljöpartiet räddar sex kärnkraftsreaktorer. Moderaterna subventionerar vindkraft. Sverige har fått en historisk energiuppgörelse efter 40 år av kärnkraftsstrid. Och på var sin sida om de kompromissande partierna står Liberalerna och Vänsterpartiet och pekar finger.

Kärnkraften har splittrat partier och de politiska blocken ända sedan 1970-talet. Den har till och med orsakat en regeringskris. År 1980 hölls en folkomröstning, vars resultat fortfarande inte genomförts. Striden har i stället fortsatt. Miljöpartiet bildades ur antiatomkraftsrörelsen och har avveckling av kärnkraften som hjärtefråga. Moderaterna och Liberalerna har i stället en del av sin identitet i att vara för kärnkraft.

Det tog 36 år att läka såren. Men i går stod Miljöpartiet och Moderaterna på samma podium och hade skakat hand om kärnkraftens framtid. Det är någonting stort i svensk politik.

Men man kunde fundera på om de talade om samma uppgörelse. Medan M:s och KD:s representanter framhöll att de räddat kärnkraften och att det inte fanns några förbud för att i framtiden bygga tio nya kärnreaktorer, så talade Miljöpartiets talesperson om att all el ska vara förnybar år 2040.

Det är inte lätt att få ihop. Men energiminister Ibrahim Baylan (S) har ändå lyckats få till en fempartiöverenskommelse över blockgränsen som kan hålla i många år.

Orsaken till att den blev möjlig är situationen för det svenska energisystemet. Den har helt förändrats de senaste åren. Elpriserna har sjunkit, vinsterna störtdykt. Nya säkerhetskrav från år 2020 kräver mångmiljardinvesteringar. Kärnkraften är olönsam, och kraftbolagen har beslutat att avveckla fyra reaktorer. Hade politikerna inte gjort någonting nu så hade alla tio kärnreaktorerna hotats.

Också elcertifikatssystemet, som subventionerar förnybar el, var hotat. Norge är på väg att hoppa av det gemensamma systemet och det stöd den förra alliansregeringen kom överens om löper ut 2020.

De partier som vill regera måste se till att landet har ett fungerande energisystem. Det var grunden till uppgörelsen. Energiminister Baylan har också varit mån om att få med sig industrin, kraftbolagen och miljöorganisationerna i processen, så att de kan sätta tryck på de partier som vacklade.

Den uppgörelse de värkte fram består av den gamla borgerliga energiuppgörelsen med tillägg av en snabbavvecklad skatt på kärnkraft, sänkt skatt på vattenkraften och nya subventioner till förnybar energi.

Målen är motstridiga. All el ska vara förnybar 2040 men inget slutår ska sättas för kärnkraften. Nya reaktorer får byggas. Det parterna egentligen är överens om är att lämna kärnkraften till marknaden. Den risken för MP är inte så stor, eftersom cheferna för de stora

kraftbolagen Vattenfall och Eon tidigare har deklarerat att ny kärnkraft i Sverige är en ”icke-fråga”.

Men genom den avvecklade skatten så räddar partierna de sex kärnreaktorer som ägarna inte redan beslutat att avveckla. De fortsätter också att subventionera förnybar energi som vindkraft, bioenergi och solkraft.

Det är naturligtvis smärtsamt för miljöpartister att rädda kärnreaktorer. Liberalernas ledare Jan Björklund var på fredagen Miljöpartiets bästa vän. ”Överenskommelsen har dikterats av MP:s krav”, sade han och lindrade därmed smärtan som kom av kritiken från Vänsterledaren Jonas Sjöstedt om att partierna lagt sig platt för Moderaterna.

Vänsterledaren tröstade därmed Moderaterna, som ju på motsvarande sätt plågas av Björklunds kritik om att prisa ut kärnkraften genom att subventionera olönsam vindkraft.

Energiuppgörelsen gräver hål i båda regeringsalternativen. Väns-tern är ju med och samarbetar om regeringens budgetar, och Sjöstedt har redan deklarerat att han vill ha bra betalt för att släppa igenom sänkt skatt på kärnkraft.

Den borgerliga alliansen splittras när Liberalerna åter går sin egen väg i stället för att göra upp, precis som i försvarsuppgörelsen.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se Politisk kommentator “

DN LÖRDAG 11 JUNI 2016

“ Vattenfall: Inga planer på nya reaktorer

Svante Axelsson, generalsekreterare i Naturskyddsföreningen, ser energiöverenskommelsen som en stor seger för miljörörelsen. Statliga Vattenfalls vd Magnus Hall säger att det inte är aktuellt att bygga nya kärnreaktorer.

– Det finns inte på kartan att det byggs nya kärnkraftverk och samtidigt klingar gammal kärnkraft av i jämn takt. Till slut var det linje två som vann, säger han och syftar det andra förslaget i den 36 år gamla folkomröstningen som innebar att kärnkraftverken skulle avvecklas i den takt som det var möjligt.

– Det som har gjort allt lätt för politikerna är att det är dyrt att bygga nya kärnkraftverk och att förnybar energi blir billigare för varje dag. Förutsättningarna har ändrats dramatiskt.

Även Annika Jacobson, chef för Greenpeace i Sverige, är nöjd med överenskommelsen.

– Uppgörelsen visar att framtiden är förnybar och att det är dit vi ska. Men det är inte alls den kraftfulla injektion som marknaden skulle behöva för att komma dit. Det är en tandlös kompromiss som ger branschen en inbromsning, säger hon.

Hon hade hoppats på att regeringen och oppositionen skulle ge tydligare direktiv.

– Svensk energipolitik har under lång tid präglats av kompromissande. Vi riskerar att låsas fast när -resten av världen springer iväg under den energirevolution som nu pågår. Vi kommer efter många länder och bromsar investerings- och utvecklingstakten, säger Annika Jacobson.

Magnus Hall, vd och koncernchef för Vattenfall, säger att de i nuläget inte har någon plan på att bygga en ny kärnkraftsreaktor.

– Som vi ser på det är den frågan inte aktuell i dag. Vi tror att det blir billigare att bygga ett förnyelsebart system. Man kan inte bara ha vind och sol – vattenkraft är en jätteviktig del av det här, säger han.

– Det kommer antagligen att bli alldeles för dyrt med nya kärnkrafts-reaktorer.

Vattenfalls vd säger att han gärna sett att kärnkraftsskatten tagits bort snabbare.

– Det är viktigt att den tas bort, men vi hade gärna sett att den tagits bort över ett år och inte två år. Sedan har vattenkraftsskatten varit extremt hög och hindrat oss från att investera, säger Magnus Hall.

Han menar att det är viktigt för bolaget att politikerna nu kommit överens.

– Vi tycker det är bra att vi fått en bred parlamentarisk överenskom-melse. Det är bra för oss att veta vad som ska hända framåt och vi känner att det är bra för Sverige.

Simon Frid “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“M tänker inte släppa fram Löfven

Moderaterna tänker inte säkert släppa fram Stefan Löfven (S) som statsminister, om de rödgröna skulle bli största block i valet 2018.

– Min utgångspunkt är att Moderaterna kommer att rösta nej till att Stefan Löfven ska regera, säger partiledaren Anna Kinberg Batra i Ekots lördagsintervju.

Moderaterna var med och släppte fram Stefan Löfvens minoritetsrege-ring i samband med att Decemberöverenskommelsen slöts efter valet 2014.

Kinberg Batra avvisar också alla tankar på ett eventuellt samarbete med Sverigedemokraterna i framtiden.

TT “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

“ Bilen är vänsterstyrd men drar kraftigt åt höger

Den senaste tidens mätningar av väljaropinionen är sensationella.

DN/Ipsos undersökning som kom den 27 april gav alliansen ett knappt övertag: 41 procent mot de rödgrönas 38,8. I SCB:s mätning, publicerad några dagar senare, fick de rödgröna partierna tillsammans 41 procent av rösterna. Alliansen 39,3.

Med andra ord: Dött lopp mellan regering och opposition.

Detta mitt emellan två val, då väljarna vanligtvis manifesterar tydligt missnöje med sittande makt. För fyra år sedan hade den dåvarande alliansregeringen enligt SCB 42,5 procent mot oppositionens 51,2. Våren 2008 var klyftan än djupare: Alliansen fick 40,1 procent, oppositionen 55,7.

Dessutom sker det under en tid då det ena av två regeringspartier piskats av mediestormar och internbråk.

Och framför allt: Det sker i en period av vad som måste ses som en kraftig värderingsmässig högervridning av Sverige. På ett antal fronter har debatten förts på vad som traditionellt ses som högerns mammas gata.

Det varnas för alltför hög invandring. Det talas om brottslighet och otrygghet. Det slås larm om ”svenska värderingar” som hotas utifrån. Det pekas på ett nytt, farligare säkerhetsläge. Och det kommer krav på en mer kunskapsinriktad skola.

Allt detta borde vara som ett smörgåsbord, prydligt uppdukat av flinka liberalkonservativa partiledare, bara för väljarna att börja frossa. I stället sitter den rödgröna regeringen opinionsmässigt säkert.

Hur är det möjligt?

En del av förklaringen stavas förstås Sverigedemokraterna. Partiet har sedan länge slagit sönder blockpolitiken och därmed den moderna svenska politikens gjutform. Det är osäkert om den någonsin går att foga ihop igen.

En annan förklaring ligger säkert i tomrummet efter Fredrik Reinfeldt. Det har tagit tid för Anna Kinberg Batra att axla manteln som självklar oppositionsledare. De mindre alliansspartierna har dessutom klara svårigheter att få till ett lyft – i KD:s fall ligger besvären i att dämpa fallet.

Men det finns ytterligare en faktor, i mina ögon kanske den viktigaste.

Kommer ni ihåg hur nya Moderaterna under Reinfeldt och Per Schlingmann slängde snart sagt all gammal retorik överbord och profilerade sig som välfärdskramare och arbetarparti? Nu ser vi ett nygamla Socialdemokraterna som gör samma sak, bara diskretare, med mindre åthävor.

”Regeringen måste komma med alternativ till högerns populism”, skrev Elin Ylvasdotter, ordförande för Socialdemokratiska studentförbundet i veckan på sajten *makthavare.se*. I själva verket har den redan kommit med mängder av just sådan ”populism” som Ylvasdotter varnar för.

Varje gång som ett problem har formulerats av motståndare, medier eller verklighet har S svarat med vad som traditionellt varit högerretorik. Stäng gränsen! Fler poliser! I Sverige skakar vi hand! EU-migrant – åk hem! Stärk försvaret! Skolan ska ge kunskap!

För snart sagt varje möjlig angreppspunkt för alliansen har Socialdemokraterna skickat fram en myndig medelålders man – en Ygeman, Johansson, Thorwaldsson eller Hultqvist som både kunnat sätta ner foten och peka med hela handen.

MP, som man hade kunnat förvänta stå för mjukare värden, har kallblodigt körts över. Vänsterflygeln i partiet hörs inte av alls, utom möjligen när det handlar om Nato.

Det ska bli intressant att se hur alliansen matchar detta i nästa valrörelse. Politik handlar om att vinna mittfältet. Just där har S sina skickligaste spelare.

Erik Helmerson erik.helmerson@dn.se “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

”Hög tid för alliansen att fälla den rödgröna regeringen”

“KD-utspel. Löftesbrotten går som en röd tråd genom den rödgröna regeringens agerande och frågorna hopar sig om dess förmåga. KD tog ansvar och lämnade december- överenskommelsen. Min uppfattning är att partiet bör ta ytterligare ett steg och aktivt verka för att fälla regeringen, skriver Europaparlamentarikern Lars Adaktusson (KD).

I avsaknad av förtroendefullt politiskt ledarskap växer svenska folkets oro kring stora framtidsfrågor om jobb, ekonomi samt inre och yttre säkerhet. Undersökningar visar att optimismen på senare år har sjunkit, antalet svenskar som misströstar är fler än dem som är hoppfulla. Känslan hos många väljare när nära hälften av mandatperioden är till ända tycks vara att Sverige som nation är illa ute. Samtidigt hopar sig frågorna om den rödgröna regeringens kompetens och förmåga.

Före valet 2014 lovade Stefan Löfven att bilda en handlingskraftig regering, det blev en av de svagaste landet har haft. Han lovade att regeringen när den var utsedd skulle få igenom sin budget, det blev tvärtom. Han lovade att aldrig regera på någon annans budget, det blev ett år med alliansens ekonomiska politik.

Faktum är att löftesbrotten går som en röd tråd genom regeringens agerande. Detta är allvarligt eftersom tilltron till politiken minskar, men också därför att väljarna förs bakom ljuset och riksdagen åsidosätts. Så är det i infrastrukturpolitiken med den arroganta hanteringen

av Förbifart Stockholm och Bromma flygplats. Så är det med valfriheten i välfärden där regeringen i strid mot riksdagen nu utreder vinstbegränsningar. Så är det i ett stort antal andra frågor där en majoritet i riksdagens utskott har gett regeringen bakläxa i form av tillkännagivanden.

Bristande respekt för riksdagen går igen även i utrikespolitiken. Erkännandet av en palestinsk stat, hanteringen av Frankrikes begäran om hjälp efter terrordåden i Paris och prioriteringen av FN framför EU-samarbetet är frågor där regeringen inte ens försökt förankra sin politik. Blidkandet av världens diktaturer för att få stöd i kampanjen för en plats i FN:s säkerhetsråd sker utan oppositionens stöd.

I sin första regeringsförklaring 2014 gav Stefan Löfven en falsk bild av tillståndet i Sverige efter åtta år av allianssstyre. Det ekonomiska läget svartmålades och felaktiga påståenden gjordes för att rättfärdiga den egna politiken. I dag sprider Löfven vilseledande uppgifter om faktorerna bakom den fallande arbetslösheten; svenska folket inbillas att hans regering efter fem månader med egen budget har vänt utvecklingen när det i själva verket är en kombination av högkonjunktur och allianspolitik som ligger bakom.

I det träsk av felaktigheter och osanningar som statsministern och hans parti befinner sig i, har Miljöpartiet sedan länge gått ner sig. Att partiet opinionsmässigt sjunker allt djupare är inte en tillfällighet, det är en effekt av den brist på etik och värderingar som blottlagts på senare tid. Kaplanaffären illustrerar att det hos de gröna saknas en grundläggande insikt om orsakerna till vår tids existentiella hot: extremism och militant islamism. Samtidigt tycks det accepterat att partiets företrädare relativiserar och förringar när det gäller den rasismens farsot som stavas antisemitism.

Detta i kombination med fientligheten mot ekonomisk tillväxt och företagande borde diskvalificera Miljöpartiet som regeringsparti. Att miljöpartisterna i dag är med och beslutar i avgörande frågor om ekonomi, utrikespolitik och nationell säkerhet innebär att Sveriges framtid äventyras. För detta faller ansvaret tungt på regeringsbildaren.

Som ingen annan ledande politiker har Stefan Löfven legitimerat ett omoget, populistiskt och tillväxtfientligt parti och gett dess företrädare tillträde till den yttersta makten. Konsekvenserna av kompromissandet inom regeringen är tydliga: svensk ekonomi äventyras, flyktingpolitiken är oklar, skattepolitiken hämmar nödvändiga investeringar, villkoren för företagandet försämras, bostadspolitiken är ineffektiv, integrationsproblemen och utanförskapet möts med handfallenhet.

I varje demokrati är det oppositionens uppgift att granska regeringens förehavanden. Samtidigt är det osannolikt att regeringen Löfven hade sett dagens ljus utan passivt stöd från allianspartierna. Utan de borgerligas nedlagda röster i riksdagens statsministeromröstning, utan beslutet att avstå från ett gemensamt budgetförslag hade den rödgröna regeringsbildningen 2014 inte varit möjlig.

Det är nödvändigt att Sverige kan regeras, samtidigt ser vi nu facit av regeringen Löfvens politik. Självklart ska allianspartiernas bedömning hittills respekteras, men behandlas regeringsfrågan även fortsättningsvis på samma sätt blir alliansen genom sitt agerande med-ansvarig till den politik som leder Sverige i skadlig riktning. Detta understryker vikten av åtgärder och gemensamt alliansagerande. I den situation som

råder duger det inte att luta sig tillbaka, inför en regeringsmakt i förfall håller det inte att svara ”var god dröj”.

Ansvarstagande är ett slitet begrepp i debatten, icke desto mindre är det just ansvar för landet som nu måste leda till handling. Kristdemokratin tog ansvar och återskapade tilltron till det parlamentariska systemet genom att i höstas lämna decemberöverenskommelsen. Min uppfattning är att Kristdemokraterna bör ta ytterligare ett steg och aktivt verka för att fälla regeringen.

Detta innebär inte att Sverige ska kastas ut i politisk osäkerhet och spekulationer om nyval. Genom att i höst lägga ett gemensamt budgetförslag, genom en ansvarsfull politik och goda förberedelser kan alliansen med trovärdighet visa att förmågan och beredskapen finns för att ta över regeringsansvaret. Detta kan exempelvis ske i samband med den talmansrunda som sannolikt följer efter att regeringens budgetförslag fallit i riksdagen.

Sverige har en regering som agerar som om den vilade på solid parlamentarisk grund – samtidigt är det icke-socialistisk majoritet i riksdagen. Att socialdemokratin i den situationen väljer att genomföra sin politik med hjälp av ytterkantsvänstern visar på dåligt politiskt omdöme, men det är också resultatet av bristande respekt för väljarna. Valresultatet gav knappast mandat för den kursändring i socialistisk riktning som Stefan Löfven nu genomför med hjälp av sina stödpartier.

Sverige har haft minoritetsregeringar under större delen av efterkrigstiden, i dag talar mycket för att alliansen kan bygga en regeringspolitik på bredare parlamentariskt underlag än de rödgröna. Organiserat samarbete med Sverigedemokraterna är inte vägen framåt, det naturliga sättet för en alliansregering är att söka stöd via förhandlingar fråga för fråga i riksdagens utskott. Svensk politik har länge präglats av låsningar, det är dags att skifta fokus till lösningar. Liksom i andra nationella parlament och i Europaparlamentet bör den politiska inriktningen vara konstruktiva kompromisser för det gemensamma bästa. Bara så kan Sverige få en handlingskraftig regering som varken körs över av oppositionen eller avstår från att presentera nödvändiga reformer i avsaknad av egen majoritet.

Att opponera utan att själv vara beredd att ta ansvar är inte hållbart i längden – utan att använda de parlamentariska verktyg som finns för att ersätta regeringen Löfven är risken stor att tilltron till det borgerliga regeringsalternativet undergrävs. Det är hög tid för en ny kurs och en politik för tillit, förtroende och optimism.

Sverige behöver en ny regering nu.

Lars Adaktusson (KD), Europaparlamentariker “

DN TISDAG 14 JUNI 2016

“En fälld regering löser inte problemen

Det verkar som att debattinlägg publiceras med fördröjning för tillfället. På News55:s sajt går ex-ministern Lena Adelsohn Liljeroth till angrepp mot nymodigheten ”trasiga jeans”. Drygt ett decennium efter att modet slog igenom.

Och på DN Debatt verkar Lars Adaktussons (KD) upprördhet över att det inte längre är alliansen som sitter i regering ha dykt upp med åtminstone något års fördröjning. Sverige behöver en ny regering meddelar han. ”Nu.”

”Känslan hos många väljare när nära hälften av mandatperioden är till ända tycks vara att Sverige som nation är illa ute”, menar EU-parlamentarikern.

Nog känner många väljare tvivel. Men kan det möjligen ha att göra med att politiker i opposition beskriver ett haltande land på väg mot avgrunden, för att sedan efter att ha vunnit makten konstatera att det inte var fullt så farligt?

Och kan det möjligen ha att göra med att partierna fortsätter att tala och agera som om det bara fanns två block att ta hänsyn till?

Stefan Löfven (S) sa faktiskt att hans budget skulle röstas igenom, påpekar Adaktusson och radar upp flera röda löftesbrott. Och nog är det problematiskt att påstå sig erbjuda mer än vad som kan levereras.

Men det gäller även Adaktussons kristdemokrater. Att Löfven inte klarade av att få igenom budgeten berodde på att Sverigedemokraterna bröt mot praxis och fällde propositionen. Ett agerande som en allians-regering inte heller skulle vara immun mot.

Om Adaktusson är oroad över väljarnas besvikelse är det knappast en fälld regering – ersatt av en annan svag konstellation som då kan vänta sig att bli fälld på samma grunder – som är lösningen. En mer långsiktig plan krävs.

”I dag talar mycket för att alliansen kan bygga en regeringspolitik på bredare parlamentariskt underlag än de rödgröna”, insisterar Adaktusson. Men de senaste opinionsmätningarna visar någonting annat: det är jämnt mellan blocken. Åtminstone om man räknar in Kristdemokraterna – trots att partiet hamnar långt under riksdagsspärren.

Amanda Björkman amanda.bjorkman@dn.se “

DN SÖNDAG 12 JUNI 2016

”Därför misslyckas enfrågepartier som MP”

Partisystemet. Enfrågepartier som Miljöpartiet låter sig inte inordnas i de vanliga fållorna, de sätter allt på ett kort, och stjälper spelet över ända. Kaos är ett vanligt inslag, när de får inflytande. Enfrågepartierna bör abdikera och det finns två vägar ut ur politiken för dem, skriver professor Torbjörn Tännsjö.

Miljöpartiets hotande brunkolshaveri är ingen tillfällighet. Det beror på att MP är ett enfrågeparti och att enfrågepartier inte har någon säker plats i ett parlamentariskt system som det svenska. Det är inte svårt att förstå varför.

Grunden för det svenska partisystemet är en enkel vänster/höger-skala. Denna skala dominerar andra. Det beror på att Sverige är ett klassamhälle med stora ekonomiska skillnader i ägande, inkomster och makt. Ju större skillnaderna är, desto tyngre väger denna skala i politiken.

Det är alltså ingen tillfällighet att vänster/höger-skalan övertrumfar andra. Men det är också välgörande för det politiska systemet att det finns en enda sådan överordnad skala, på vilken partierna kan arrangeras. Den skapar funktion och stabilitet i systemet.

Om man har en överordnad skala i politiken innebär det att partierna alltså kan inordnas på den på ett systematiskt sätt. För att förstå hur det går till har man jämfört med situationen då en busshållplats ska anläggas på en gata. De boendes preferenser för var den ska ligga kan ordnas på en skala. Ju närmre hållplatsen hamnar den egna boplatsen, desto bättre, tycker var och en.

Två intressanta fenomen orsakas av en sådan skala.

För det första, fattar man majoritetsbeslut i en fråga tenderar den som har lika många röstande på ena sidan av den egna optimala punkten, som de på den andra sidan, att få sin vilja igenom. I ekonomisk politik handlar det om sådant som skattetryck, offentlig sektor och så vidare. Ju fattigare man är, desto mer gillar man skatter och transfereringar. Ju rikare man är desto större är en aversion emot sådant. Då man fattar beslut i demokratisk ordning vinner alltså ”medianväljaren”, i det här fallet väljaren vars rikedom representeras av medianinkomsttagaren. Hon har lika många till vänster om sig som är fattigare, som hon har rikare till höger om sig. Det kan tilläggas att då medianinkomsttagaren är en förhållandevis fattig person i alla kända samhällen får demokratin som sådan en inneboende utjämnande verkan. Av det skälet ogillade den grekiske filosofen Aristoteles demokratin.

Förekomsten av en överordnad skala medför också att det inte uppstår ”cykliska” majoriteter. Sådana kan uppkomma om partierna har åsikter som inte passar in på en enkel skala. Om åsikterna hos partierna spretar åt olika håll, på ett osystematiskt sätt, kan det hända att demokratiskt beslutsfattande leder till konstiga utfall. Ett förslag, x, kan vinna majoritetens stöd framför ett annat förslag, y, som i sin tur får stöd av en majoritet över z, vilket i sin tur kan vinna över x. Kaos hotar!

Just kaos är ett vanligt inslag, då enfrågepartier får inflytande i parlamentet. De låter sig inte inordnas i de vanliga fållorna, de sätter allt på ett kort, och stjälper spelet över ända. Det var vad Fälldin försökte göra med kärnkraften, det var av Sverigedemokraterna försökte göra med frågan om invandring och det är vad MP frestades att göra med brunkolet.

Ett sådant kaos är normalt övergående. Fälldin fick kapitulera. SD isolerades inte bara genom sitt utspel utan framtvingade sannolikt för lång tid en långt mera generös flyktingpolitik än den vi skulle haft om inte övriga partier (då det begav sig) haft ett behov av att distansera sig från dem.

Samma sak tycks nu hända med MP. Det tvingas ge upp sin ställning som ett enfrågeparti, och bli ett parti som alla andra, lite till höger om Socialdemokraterna, med möjlighet att förhandla med de borgerliga om den ekonomiska politiken. Eller de kan sätta hårt mot hårt, skapa kaos, men i så fall isoleras och dessutom berövas allt inflytande i den egna frågan (miljön).

Det svenska politiska systemet är alltså omilt mot enfrågepartier. Är detta något att beklaga?

Låt oss se på det aktuella exemplet. Jag tror det är långt bättre då miljöfrågorna drivs av icke partipolitiskt bundna organisationer, som kan sätta press på samtliga partier, än då frågan monopoliseras av ett parti — som till sist sviker.

Finns det någon vägande invändning mot detta resonemang? Man kunde resonera så här. Vänster/höger-skalan i politiken är föråldrad och överspelad. Nu bör politiken kretsa kring något annat: invandringen, feminismen eller miljön. Ja, många har resonerat så. På SD:s hemsida kan man läsa:

”Partiet kan ... inte placeras in på vänster/högerskalan och tillhör därför inte heller något av blocken.”

Gudrun Schyman har förklarat:

”Den politik som bedrivs innanför de ramar som vi brukar benämna ”höger” och ”vänster” är uppenbarligen oförmögen att lösa de konflikter och konsekvenser som den patriarkala maktordningen producerar.”

Per Gahrton har på motsvarande sätt pratat om miljön:

”Det finns inget politiskt utrymme ’mellan’ den borgerliga tillväxthetsen och den socialdemokratiska tillväxthetsen. Däremot finns det massor med utrymme ’framför’.”

Det mest uppenbara problemet med deras hållning är att de är oense om vilken denna nya dimension borde vara. De har var och en sitt favoritsvar på den frågan. Ett annat problem är att ekonomiska realiteter tenderar att tvinga sig på de politiska partierna. Och det är, tycker jag, som det bör vara, i ett klassamhälle med stora och växande olikheter.

Man bör också notera att partier till höger och vänster, även om de ger en gemensam läpparnas bekännelse till sådant som migration, feminism och miljö, har radikalt olika tankar om hur de gemensamt identifierade problemen bör lösas. Men i så fall hotar även enfrågepartier att sprängas inifrån på grund av vänster/höger-skalan i politiken.

Enfrågepartierna bör abdikera. Det finns två vägar ut ur politiken för dem.

De kan normaliseras, och ta en plats på den traditionella vänster/höger-skalan. Men där är det trångt! En sådan omvandling förutsätter nog utbyte av både väljare och medlemmar.

Eller de kan upplösas för att deras medlemmar i stället ska kunna arbeta i olika folkliga, icke partipolitiskt bundna, rörelser.

Beträffande MP tänker jag att den senare utvägen nu borde vara den som ligger närmast till hands.

Torbjörn Tännsjö, professor i praktisk filosofi vid Stockholms universitet

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“ Här är kartan som visar det delade Sverige

I 107 av Sveriges 290 kommuner är arbetslösheten bland utrikes födda nu över 30 procent. Och problemet har förvärrats snabbt, visar DN:s granskning. Så sent som 2011 låg bara 33 kommuner på den nivån. – Vi är vid vägs ände och vi måste bryta det här, säger Lena Micko på SKL.

Utvecklingen på arbetsmarknaden är just nu mycket positiv för inrikes födda, välutbildade och boende i tillväxtorter som exempelvis Stockholm. Helt annorlunda är situationen för utrikes födda på många mindre orter runt om i landet.

DN:s granskning visar att Sverige blir allt mer tudelat. Allt fler kommuner pressas av snabbt stigande arbetslöshet bland utrikes födda.

Varken den borgerliga alliansregeringen eller den nuvarande har förmått bryta utvecklingen. Den stora ökningen skedde 2010–2014 men den har fortsatt med nästan oförminskad styrka även sedan de rödgröna tog över.

I april 2011 var det bara i 33 av Sveriges 290 kommuner som arbetslösheten bland utrikes födda var över 30 procent. Motsvarande månad i år är det 107 kommuner som har den nivån, enligt beräkningar som DN har gjort baserat på Arbetsförmedlingens statistik.

Den högsta noterade arbetslösheten bland utrikes födda i en kommun har sedan 2011 stigit från 48,7 procent till 58,7 i år.

Så sent som 2012 hade ingen kommun en arbetslöshet bland utrikes födda över 50 procent. Nu handlar det om 12 kommuner. Högst ligger Ovanåker (se reportage på nästa uppslag), som följs i toppen av andra små landsortskommuner som Ockelbo, Avesta, Bollnäs och Norberg.

Detta kan jämföras med en generell arbetslöshet på 2–3 procent i kommuner som exempelvis Danderyd och Ekerö i Stockholmstrakten. I många av dessa kommuner har flyktingmottagandet varit lågt och arbetslöshetssiffrorna för utrikes födda ligger långt från toppnoteringarna på nära 60 procent, som i exempelvis Ovanåker. Ekerö och Danderyd hade i april i år en arbetslöshet på mellan 5 och 6 procent bland utrikes födda.

Så här ser det alltså ut innan alla de flyktingar som kom under fjolårets stora våg har börjat kliva ut på arbetsmarknaden. De nästan 150 000 personer som väntar i Migrationsverkets mottagningssystem syns ännu inte i statistiken. Det betyder att regeringen och kommunerna har en ännu större utmaning framför sig för att få fler utrikes födda i jobb.

– Det finns inga tecken på att den här trenden kommer att brytas i närtid, säger Mats Wadman, analyschef på Arbetsförmedlingen.

Han pekar ut ett stort mottagande av flyktingar med lång väg till jobben som huvudskälet till den höga arbetslösheten i många kommuner. Men han ser också andra orsaker.

– Det pågår en strukturomvandling i industrin som kanske är nödvändig för att Sverige ska kunna konkurrera på världsmarknaden, men den gör också att många av de enkla jobben har försvunnit, säger Mats Wadman.

En tredjedel av de nyanlända har låg utbildningsnivå och det krävs nytänkande för att få in dem på arbetsmarknaden, menar Mats Wad-

man. Han efterlyser ett tätare samarbete mellan Arbetsförmedlingen och skolväsendet och ifrågasätter dagens system med en tvåårig etableringsperiod.

– Det är inte möjligt att inom en ram på två år ge de här människorna den kompetensutveckling som de behöver för att få jobb. Man måste börja fundera på om man måste ändra på det, säger Mats Wadman.

DN:s granskning visar också att vissa landsändar är särskilt utsatta. I Gävleborgs län finns tre kommuner där mer än hälften av de utrikes födda är arbetslösa. Samtidigt ligger den samlade arbetslösheten i dessa kommuner en bra bit över riksgenomsnittet och det finns ingen stark arbetsmarknadsregion på pendlingsavstånd.

– Vi är vid vägs ände och vi måste bryta det här. Det är definitivt bråttom, och det finns en klar förväntan och krav från kommuner och landsting i de här frågorna, säger Lena Micko, ordförande för Sveriges Kommuner och landsting, SKL.

Hon menar att det är av ren självbevarelsedrift som kommunerna måste agera och trycka på för att ordna jobb åt nyanlända. Om ingenting görs riskerar försörjningsstöden öka så mycket att kommunernas ekonomi hotas.

– Men den stora risken är att tilltron och tilliten till det gemensamma samhället kan ifrågasättas. Att vi får en mycket mer öppen segregation än vi har i dag och att utanförskapet växer, säger Lena Micko.

Hans Rosénhans.rosen@dn.se
Hans Olssonhans.olsson@dn.se “

“Fakta. Mer än var femte som fötts utrikes är arbetslös

7,5 procent var den genomsnittliga arbetslösheten för både inrikes och utrikes födda i hela landet i april år, enligt Arbetsförmedlingen. Det är en nedgång med 0,2 procentenheter sedan samma tid 2015.

Bakom den siffran döljer sig dock stora skillnader mellan olika grupper och olika delar av landet. För utrikes födda var arbetslösheten i snitt för hela landet 21,4 procent i april, medan den låg på 4,7 procent bland inrikes födda.

Högst arbetslöshet totalt för både inrikes och utrikes födda i april hade Lessebo i Småland med 15,2 procent. Lägst låg Öckerö utanför Göteborg på 2,1. När det gäller enbart utrikes födda är spännvidden ännu mycket större. Där låg Danderyd i Stockholmstrakten lägst med 5,5 procent, jämfört med Ovanåker i Hälsingland på 58,7.

Sysselsättning är ett annat mått på hur arbetsmarknaden fungerar. Antalet sysselsatta, det vill säga de som har någon form av arbete, ökade enligt SCB med 37 000 personer bland utrikes födda mellan första kvartalet 2016 och samma period förra året. Sysselsättningsgraden, alltså andelen sysselsatta av hela befolkningen, är 58,4 procent för utrikes födda och 67,8 bland inrikes födda.

2011–2015 beviljades drygt 540 000 personer uppehållstillstånd i Sverige. Av dem hade drygt 130 000 flyktingskäl eller liknande medan närmare 200 000 kom som anhöriga. 2015 sökte cirka 160 000 personer asyl i Sverige. De allra flesta väntar fortfarande på besked. “

Så dras landet isär

Stigande arbetslöshet bland utrikes födda ökar skillnaderna mellan kommunerna.

Andel arbetslösa bland utrikes födda*:

- Över 50 %
- 40-50 %
- 30-40 %
- Under 30 %

Antal kommuner:

- Över 50 %
- 40-50 %
- 30-40 %
- Under 30 %

2011 — 0 st; 4 st; 29 st; 257 st

2016 — 12 st; 31 st; 64 st; 183 st

Vilhelmina

Norsjö

Högst arbetslöshet

48,7 % Norsjö
42,9 % Åsele
42,7 % Vilhelmina

2011

2016

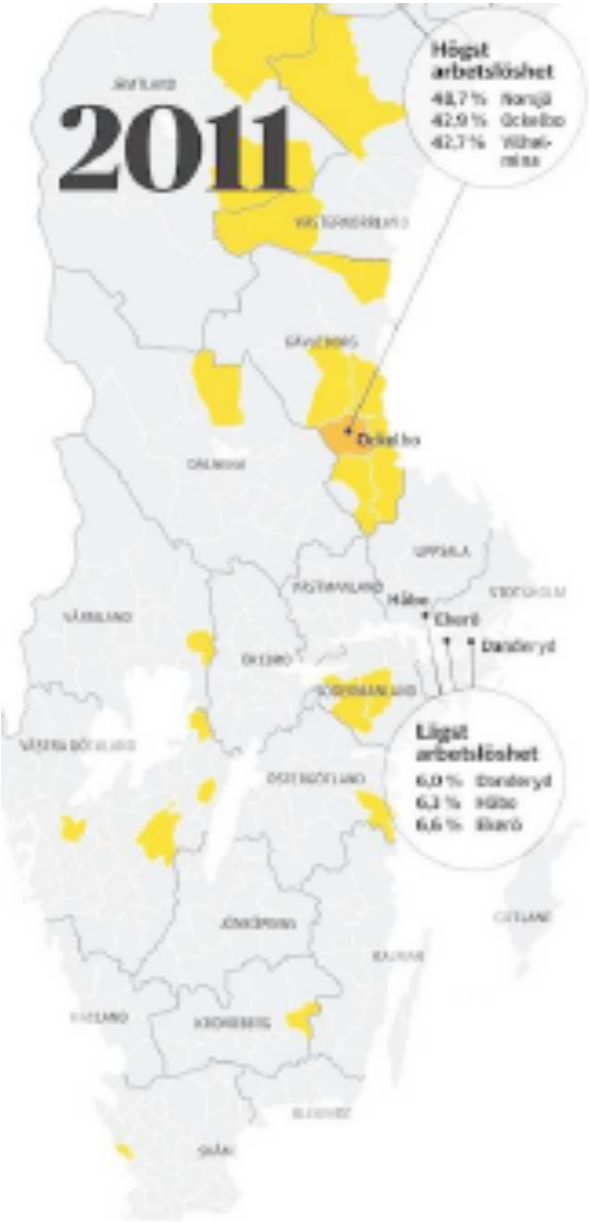
2011
Högst arbetslöshet
48,7 % Norsjö
42,9 % Ockelbo
42,7 % Vilhelmina
Ockelbo
Håbo
Eberö
Danderyd
Lägst arbetslöshet
6,0 % Danderyd
6,3 % Håbo
6,6 % Ekerö

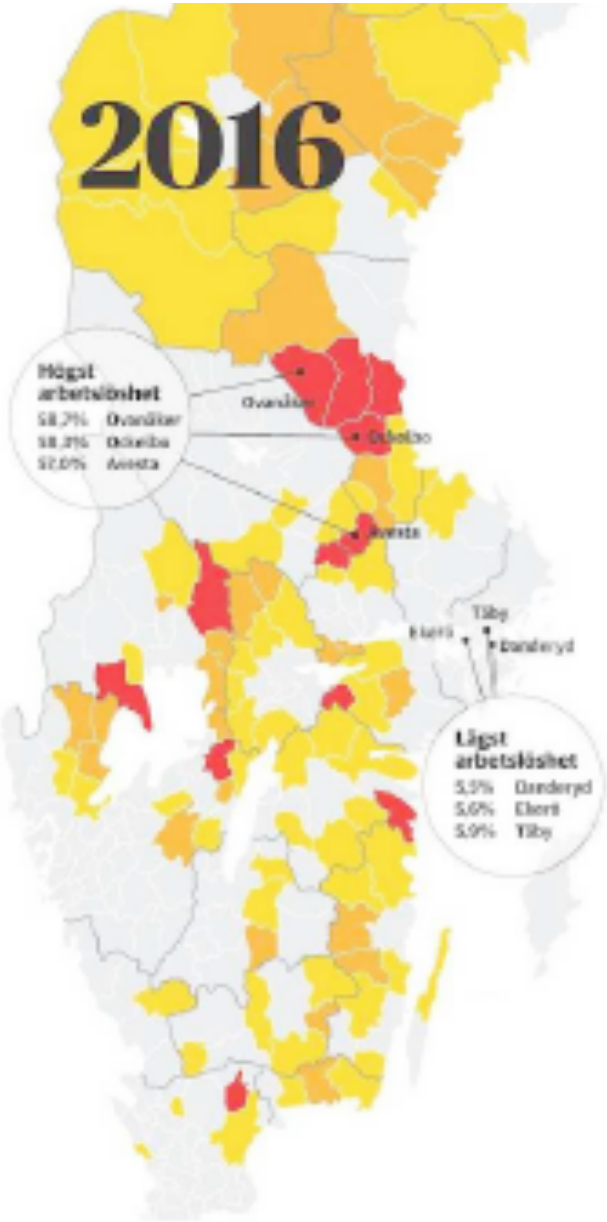
2016
Högst arbetslöshet
58,7% Ovanåker
58,3% Ockelbo
57,0% Avesta
Ovanåker
Ockelbo
Avesta
Tåby
Ekerö
Danderyd
Lägst arbetslöshet
5,5% Danderyd
5,6% Eberö
5,9% Tåby

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“Misslyckande att nyanlända passiviseras

Analys. Den ökade arbetslösheten bland utlandsfödda är ett misslyckande för svensk integrations-politik. Nyanlända och asylsökande har placerats där det finns lediga bostäder men inga jobb. Asylsökande får i praktiken inte jobba utan hänvisas till en lång tids nedbrytande passivitet.

Joumard Barafi är 30 år gammal och kommer från Syrien. Han fick uppehållstillstånd i somras och har nu varit i Sverige i 17 månader. Sveriges Radios Katarina Gunnarsson har följt honom i en serie reportage från flyktingförläggningen i Norberg.

I början lät han så glad och hoppfull. Han ville lära sig svenska, skaffa sig jobb och bostad och hämta hit sin fru, som bor utanför Damaskus. Senast vi radiolyssnare fick träffa honom lät han miserabel och talade om att hans själ höll på att dö. Joumard Barafi bor kvar i ett rum som han delar med sex andra på en av flyktingförläggningarna i Norberg. Det är en ort med många asylsökande och nyanlända, men med få bostäder och 56 procents arbetslöshet bland utrikes födda.

Han har inte fått börja på SFI för att han inte har hittat en lägenhet och han har svårt att hitta ett jobb utan att kunna svenska. Han har varit för deprimerad för att orka lära sig svenska på egen hand.

Joumard Barafis exempel illustrerar ett par av systemfelen som gör att den svenska integrationen fungerar sämre än den borde.

För det första placeras asylsökande och nyanlända på orter där det finns lediga lokaler att starta förläggningar i, men inga jobb. Sedan söker sig deras anhöriga och bekanta ofta till samma orter, med stöd av ebo-lagen.

För det andra är det, enligt Svenskt Näringsliv, i praktiken omöjligt för asylsökande att arbeta. Detta trots att politiker av de flesta kulörer under 20 års tid talat om hur dåligt det är med passiviserande väntan. Kraven på olika papper och bankkonto är så gott som omöjliga att uppfylla. Människor hänvisas till en ofta nedbrytande och passiv väntan, såsom Katarina Gunnarsson skildrat i sina reportage från Norberg.

Det gör det svårt för asylsökande som kommer till Sverige. Och problemet riskerar att förvärras. Migrationsverkets handläggningstider har ökat och de som får stanna i Sverige får i många fall bara 13 månader långa uppehållstillstånd. Det kan minska viljan att lära sig ett litet språk och tillstånden medger inte att barn och äkta make eller maka får komma hit.

Den förra regeringen stimulerade små kommuner som redan tog emot många asylsökande och nyanlända att ta emot ännu fler. Den blev mer och mer inriktad på att hitta lediga bostäder, men de bostäderna fanns ofta på orter som unga människor flyttat från av arbetsmarknadsskäl.

Denna regering har sagt att alla kommuner ska ta emot nyanlända. DN samkörde i april arbetslöshetsstatistik med prognoser över hur många nyanlända som kommunerna får ta emot i år. Av de 20 kommuner som har högst arbetslöshet kommer 15 att ha ett mottagande över riksnittet. Alla utom en av de 20 kommunerna med landets lägsta

arbetslöshet kommer där-emot att ta emot färre flyktingar per capita än genomsnittet.

Det är precis tvärtom mot hur det borde vara.

Sverige har en stor chans att få ekonomin att växa ännu mer genom att ta till vara dem som invandrat till Sverige. Jämför man med andra länder är Sverige ganska nära genomsnittet när det gäller sysselsättningsgrad för utrikes födda. En del av svensk arbetsmarknad går nu mot arbetskraftsbrist, vilket skapar möjligheter att minska arbetslösheten bland dem som invandrat.

De enkla jobben i industrin har till stor del rationaliserats bort. De jobb som inte kräver hög utbildning nu är ofta i tjänste- och servicesektorn, och där krävs det språkkunskaper.

Det ställer krav på utbildning. Både språkutbildning och annan utbildning. Den förre statsministern Fredrik Reinfeldt (M) kom nyligen ut med en bok om arbetslinjen i europeisk politik, där han hyllade den gamla socialdemokratiska reformen Kunskapslyftet. Den riktade sig till människor som saknade treårigt gymnasium. Kanske kommer fler politiker än Reinfeldt att börja snegla mot den igen.

Ewa Stenberg ewa.stenberg@dn.se Politisk kommentator “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

“I Ovanåker finns jobb att få – för den med rätt utbildning

Alfta/Edsbyn. I lilla Ovanåkers kommun djupt inne i Hälsinglands skogar har den svenska integrationsutmaningen ställts på sin spets. Här är arbetslösheten bland utrikes födda högst i landet, nästan 60 procent. – Jag ska kämpa. Jag vill jobba, inte sitta hemma, säger Abrahim Ibro från Etiopien.

Mitt emot kyrkan i Alfta ligger Hembygdshuset, en vitrappad tvåvåningsbyggnad krönt av ett konstfärdigt utsmyckat koppartak. Huset är inte längre vigt åt nostalgi över traktens förflutna. I stället är det här folk från fjärran land ska påbörja resan mot en ljus framtid i Sverige. ”Hembygdshuset – en väg mot egen försörjning”, står det i entrén.

I en av salarna sitter ett halvdussin ungdomar och nyanlända vid datorer. De får lära sig att skriva cv och leta platsannonser på nätet. En av dem är 46-årige Abrahim Ibro från Etiopien. Han lämnade sitt land efter att ha suttit i fängslad av politiska skäl. Då fanns hustrun redan i Ovanåker, dit hon kom som kvotflykting från ett FN-läger i Jemen.

Nu har det gått två och ett halvt år och arbetslösheten börjar tära på Abrahim Ibro. Han talar dämpat och letar efter de svenska orden.

– Jag har inte haft något jobb i Sverige. Jag gjorde praktik men nu har jag inget. Det gör mig ledsen. Jag vill jobba, inte sitta hemma. Alla är jättesnälla här i Ovanåker men det finns inte jobb. Det är tråkigt, men jag ska kämpa, säger Abrahim Ibro.

I Etiopien arbetade han som lärare men att skaffa de meriter som krävs för att göra det i Sverige ter sig oöverstigligt. I stället vill han sadla om till undersköterska men ännu har han inte fått plats på någon utbildning.

– Jag vill hjälpa människor, men på Arbetsförmedlingen har de sagt vänta, vänta, vänta, säger Abrahim Ibro.

Han blickar ut genom de höga fönstren där försommarsolen flödar in och tänker på skillnaderna mellan sitt nya och gamla hemland.

– Utan utbildning kan man inte få jobb i Sverige. Det är inte som i Etiopien.

Många nyblivna Ovanåkersbor delar Abrahim Ibros bekymmer. Som DN:s granskning visar ligger Ovan-åker i topp bland landets kommuner när det gäller arbetslöshet bland utrikes födda: 59 procent i april i år.

Men bilden av Ovanåker är dubbel. Integrationen är en monumental utmaning. Samtidigt har Ovan-åker, till skillnad från många små landsbygdskommuner, ett starkt lokalt näringsliv. Det domineras av tillverkningsindustrier, ofta med långa anor på orten.

Basen är skogen och den sällsynt välväxta hälsingefuran. Träskidorna från Edsbyverken är en klassiker men numera tillverkar man kontorsmöbler. Störst bland de privata arbetsgivarna, med 600 anställda i Edsbyn, är Svenska Fönster. På huvudkontoret, i en elegant miljö präglad av ljust trä och glas, träffar DN tre nyckelfigurer i det nybildade arbetsmarknadsrådet, där man med gemensamma krafter ska försöka möta integrationsutmaningen.

Ett generöst flyktingmottagande under lång tid är förklaringen till läget på arbetsmarknaden, enligt Mohamed Chabchoub, chef för Arbetsförmedlingen i Söderhamn.

– Ovanåkers kommun har varit duktig som har tagit emot så många i relation till befolkningen. Det är ett tufft läge men det har varit nödvändigt om företagen här och kommunen ska överleva över huvud taget. Det finns ett behov av arbetskraft.

Lena Hisved, arbetsmarknadsansvarig på kommunen, utvecklar resonemanget:

– Det är en jättestor utmaning men också en fantastisk möjlighet. Fram till 2014 var det en negativ befolkningsutveckling, ända sedan 1990-talet, men nu är den positiv.

Svenska Fönster vill spela en aktiv roll, enligt hr-chefen Elin Persson. Hittills har man bara tagit emot ett mindre antal praktikanter, men ambitionen är att ha en på varje produktionslinje. Det kan vara som montör eller i måleriet. Paradoxalt nog har man just nu för mycket att göra för att hinna handleda praktikanter.

– Jag tror att vår roll är mycket viktig. Vi talar mycket om att ta ansvar på orten. Det här är framtidens arbetskraft. Ser vi inte det, så blir det tufft för oss. Integrerar vi de här människorna på rätt sätt så blir de anställningsbara, säger hon.

Maskinoperatör i trävaruindustrin är det vanligaste yrket i Ovanåker. Men det är inte de enkla jobb som blivit ett mantra i den politiska debatten. De arbetslösa matchar inte tjänsterna som behöver tillsättas. Kommunen och Arbetsförmedlingen ska minska glappet med hjälp av

utbildning. Mohamed Chabchoub har en idé men saknar än så länge verktygen för att genomföra den.

– Tänk om vi kunde hjälpa företagen att höja kompetensen hos befintlig personal så att de kan ta de kvalificerade jobben? Då kunde man ta in mindre kvalificerad arbetskraft till de andra jobben.

Parkeringsplatsen gränsar till nyplöjda åkrar och i bakgrunden breder blånande skogklädda höjder ut sig så långt ögat når. Östra kyrkogatan är ett hyreshusområde i Alfta dit Yonas Bereket, 21, och Rim Habteab, 24, från Eritrea har kommit för att knacka dörr. Yonas Bereket tog sig till Europa via den farliga båtrutten över Medelhavet som skördat så många liv.

– Det kostade 3 200 dollar men det gick bra för mig, säger han.

Nu har de båda projektanställningar på kommunens bostads-bolag för att jobba med integration. Med sina språkkunskaper kan de nå ut till hyresgästerna med information om tvättstugor, källsortering och annat. I dag har de med sig broschyrer som de har översatt till tigrinska och arabiska om en familjedag som bostadsbolaget ska anordna.

– När man har ett jobb tänker man inte lika mycket på sin familj som är kvar i hemlandet. Och så lär man sig svenska, säger Yonas Bereket.

– Det är viktigt att få jobb. Man behöver pengar, jag lånade från CSN när jag gick på komvux, säger Rim Habteab.

Båda två har en klar bild av vad de tror krävs för att de ska klara att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

– Om man studerar kan man få jobb, om man inte gör det får man inget jobb, säger Yonas Bereket.

Han och Rim Habteab siktar på samma yrke.

– Jag ska börja en utbildning till undersköterska i Bollnäs i januari och sedan fortsätta till sjuksköterska. Jag tycker om att hjälpa människor, säger Rim Habteab.

Hans Rosén hans.rosen@dn.se “

“ **Fakta. Ovanåker**

Geografiskt läge: Ligger i landskapet Hälsingland, ingår i Gävleborgs län.

Invånarantal: 11 469 (2015)

Största orterna: Edsbyn (3 985 invånare 2010) och Alfta (2 155).

Flyktingmottagande: 203 kommunplacerade med uppehållstillstånd 2015. Dessutom finns ett boende för asylsökande i Alfta.

Största arbetsgivare: Kommunen, 1 100 anställda.

Största privata arbetsgivare: Svenska Fönster, 600 anställda.

Vanligaste yrket: Maskinoperatör inom trävaruindustrin.

Politiskt styre: Sedan valet 2014 en blocköverskridande minoritet bestående av S, M, L och MP.

Berömt för: Hälsingegårdarna som har klassats som världsarv av Unesco. Bandylaget Edsbyn som blivit svenska mästare många gånger. “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

”Stora risker med tudelning av landet”

Fördelningen av nyanlända har inte tagit hänsyn till arbetsmarknaden. Det är huvudskälet till den stora skillnaden i arbetslöshet mellan olika kommuner, enligt arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S).

När DN träffar Ylva Johansson för en intervju har det gått ett par veckor sedan regeringsombildningen. Då utökades hennes titel till arbetsmarknads- och etableringsminister. Det är hennes uppgift att bryta den utveckling som DN:s granskning beskriver.

Vad är skälet till att arbetslösheten bland utrikes födda ökat så mycket i många kommuner?

– Det som DN visar är en bild av att fördelningen mellan kommunerna har varit extremt ojämn. Många kommuner med god arbetsmarknad har inte tagit emot nyanlända medan andra med dålig arbetsmarknad har tagit ett stort ansvar. Man har inte haft en styrning av fördelningen av nyanlända, men det har vi ändrat. Nu blir arbetsmarknad en av de viktigaste faktorerna för hur många man ska ta emot, säger Ylva Johansson.

Den här utvecklingen började under de borgerliga regeringsåren men har fotsatt sedan ni tog över. Varför är det så?

– Den viktigaste förklaringen är att mottagandet har varit så ojämnt. Det är en viss förbättring sedan vi tillträdde men du ser den inte i kommunerna än eftersom den nya anvisningslagen om fördelningen av nyanlända inte började gälla förrän den 1 mars i år. Men sysselsättningsgraden ökar faktiskt bland utrikes födda totalt sett.

Du har talat om vikten av att se möjligheter och inte bara problem. Dina kritiker menar att du inte inser allvaret. Vad är din kommentar till det?

– Om man har ambitionen att styra, då måste man se till möjligheterna. Sverige och de nyanlända har ingen nytta av en minister som inte ser vägarna framåt.

– Sedan är det klart att det här är en jätteutmaning. Inget annat OECD-land har tagit emot så många flyktingar som vi gjorde förra året. Men generellt har vi en stark arbetsmarknad. Vi ligger på en sysselsättningsgrad nu i hela befolkningen som kan vara all time high.

De som kom förra året syns ännu inte i arbetslöshetsstatistiken. Vilken beredskap har regeringen för den kommande utmaningen?

– Vi har goda förutsättningar med en stark ekonomisk utveckling. Vi har sjösatt ett antal saker som anvisningslagen, snabbspåren och satsningar på utbildning. Vi håller på med ändringar i etableringsuppdraget. Men visst, det är en jättestor utmaning.

DN:s granskning ger en bild av ett tudelat Sverige med stora skillnader mellan olika kommuner. Vad ser du för risker med det?

– Det är förstås mycket stora risker om vi får en tudelning av landet. Jag tror att det händer något väldigt farligt i ett land där barn inte ser mamma och pappa gå till jobbet. Det innebär en risk för den uppväxande generationens framtidstro och värderingar. Mitt mål är att varenda unge ska se sin mamma och pappa försörja sig på eget arbete. Jag tror att det är en otroligt sammanhållande kraft i det, säger Ylva Johansson.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se
Hans Rosén hans.rosen@dn.se “

DN MÅNDAG 13 JUNI 2016

”Skillnaderna är alarmerande stora”

“– Alarmerande, säger Elisabeth Svantesson (M) om DN:s granskning av hur arbetslösheten bland utrikes födda skapar klyftor mellan olika kommuner. Hon erkänner att den borgerliga allianssregeringen underskattade utmaningen.

Elisabeth Svantesson (M) var arbetsmarknadsminister 2013–2014. Sedan valet är hon Moderaternas talesperson i samma frågor och har spelat en nyckelroll när partiets migrations- och integrationspolitik har lagts om.

Var du medveten om att det var så stor skillnad mellan olika kommuner när ni satt i regeringsställning?

– Jag var medveten om att det har spretat en del. Men ni har belyst att det är en väldigt stor skillnad. Det är alarmerande.

Varför gjorde inte den borgerliga regeringen mer för att stoppa den här utvecklingen?

– Vi underskattade betydelsen. När vi förlorade valet 2014 var det väldigt tydligt att vi inte hade rätt svar på framtidens utmaningar när det gäller jobb och integration.

Kan du i efterhand se något som ni borde ha gjort i regeringsställning?

– Vi borde ha gjort mer under förra mandatperioden, både i jobb- och integrationsfrågan. Vi borde ha fortsatt att utveckla ruttjänsterna och borde redan då ha haft en diskussion om enkla jobb.

Vilka risker ser du med att så många kommuner har hög arbetslöshet bland utrikes födda?

– Risken är att det blir ytterligare polarisering, mellan land och stad men också inom kommuner. Om många inte är egenförsörjda så ökar spänningarna.

Kan du utveckla vad du menar med att situationen är alarmerande?

– Det är alarmerande att så många utrikes födda i många av kommunerna inte kommer in på arbetsmarknaden. Om vi inte lyckas bryta detta kommer det att bli väldigt mycket svårare om några år. 2019–2020 kommer vi att ha ännu större utmaningar i de här kommunerna som ni rapporterar om.

Trots att diskussionen om förhållandet mellan stad och land funnits under många år så visar våra siffror att klyftan växer, varför är det så?

– Generellt har många kommuner haft det tufft med att få folk att flytta dit och med att växa. Man kämpar med minskad befolkning och att företag lämnar. Det finns mycket att göra generellt för att hela Sverige ska leva.

– Generellt är det så att vissa kommuner har många som står utanför och som inte kommer in. Det handlar om att man ibland behöver flytta på sig för att söka jobb i en annan kommun. Att röra på sig. Speciellt om man är nyanländ – att flytta dit jobben finns.

Vad är det viktigaste förslaget från M för att bryta den här utvecklingen?

– Det handlar om att ha ett jobbfokus från första dagen. Det absolut viktigaste är att vi har fler vägar till arbete. Vi behöver fortsätta att underlätta jobbskapande, inte beskatta jobb och företagande. Första jobbetavdraget handlar om att göra det mer lönsamt att jobba. Vi har fortfarande hög marginaleffekt på att gå från försörjningsstöd in i arbete. Att man har utbildning och arbete på arbetsplatsen tror vi också är en viktig del.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se
Hans Rosén hans.rosen@dn.se “

DN TISDAG 14 JUNI 2016

“ Fler måste söderut

Ligger Danderyd och Ovanåker på samma planet? Det är inte utan att man undrar – och oroas – efter DN:s granskning av arbetslöshetstalen bland utrikes födda.

Siffrorna som rapporterades i måndagstidningen visar att arbetslösheten är 5,5 procent bland invandrare i Stockholmskommunen. På hälsingeorten är motsvarande siffra 58,7 procent. Att de är kommuner i samma land framstår som otroligt.

Kurvorna pekar mot ett alltmer delat Sverige i detta avseende. År 2011 fanns ingen kommun där utrikes föddas arbetslöshet var högre än 50 procent. I de senaste siffrorna hittas 12. Och då har höstens nyanlända ännu inte hunnit få uppehållstillstånd och skrivit in sig på Arbetsförmedlingen.

Delvis är mönstret en statistisk återspegling av de senaste årens ökade och ojämna asylinvandring. Få flyktingar får jobb under de första åren i Sverige. Många nyanlända i en kommun betyder därför högre arbetslöshet i gruppen utrikes födda, och eftersom mottagandet är ojämnt innebär det stora klyftor mellan orter.

Av DN:s siffror kan man därför inte dra slutsatsen att integrationen försämrats drastiskt på orter som Ovanåker eller Ockelbo. Eller att det är tio gånger lättare för invandrare att få jobb i Danderyd.

Men en viktig insikt som ofta tycks gå förlorad är att det finns avsevärda regionala skillnader i jobbchanser. Och att så många flyktingar nu hamnar i avfolkningsbygder med hög arbetslöshet är ett recept på integrationspolitisk katastrof.

Erfarenheten och forskningen har visat hur tungt ankomstorten väger för etableringen. Fram till mitten av 1980-talet hamnade många flyktingar på platser där arbetsmarknaden var stark, det vill säga i storstäderna och på universitetsorter.

När politiken ändrade kurs och fler asylinvandrare hamnade i landsorten visade det sig att utanförskap och höga sjuktal kunde överföras till nyanlända. Steget in i jobb och utbildning blev längre. Fler blev bidragsberoende, inkomsterna lägre resten av livet.

Trots att städerna i regel fungerar som motorer för etableringen har flyktingmottagandet under många år varit störst i avfolkningsbygder. Orsakerna och politiken bakom har varierat och resultatet förskräckt.

Arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S) när en förhoppning om att regeringens nya anvisningslag, som trädde i kraft den 1 mars, ska lösa problemen med det skeva mottagandet.

Det är ett nödvändigt led i att rätta till felen. Att alla kommuner måste vara beredda att ta emot är en viktig princip. Men lagen i sig ger inte rege-ringen -något trollspö för förbättrad integration. Möjligheterna till eget boende, ebo, finns kvar och förstärker tendensen till snedfördelning mellan kommunerna.

Ett tungt ansvar faller samtidigt på alliansen och inte minst Moderaterna. Arbetslinjen gällde ju i åtta år. Att flyktingar skickades till arbetslöshet var ett stort brott mot den idén. Vad gör partierna åt det nu?

Det är ett fattigdomsbevis att Mode-raternas talesperson i arbetsmarknadsfrågor Elisabeth Svantesson inte ger några konkreta svar i måndagens intervju med DN. Fraser om att M har underskattat problemet förbättrar inte fördelningen.

Moderata åtgärder som stimulerar tjänstesektorn kommer inte heller att lyfta de gamla bruksorterna. Sanningen är att de flesta ”enkla jobb”, om det blir några, kommer att skapas i storstadsregionerna.

Regeringens makt att kommun-placera flyktingar kommer aldrig att vara absolut. Politiken begränsas av brist på skolor och bostäder. En viss frihet för individen att välja kommer också alltid leda till utfall som partierna inte har tänkt sig. Men svensk integrationspolitik kan inte bortse från geografins betydelse.

Ylva Johansson har tidigare sagt att fler nya svenskar måste arbetspendla. I vissa regioner, som exempelvis Gävle-borg, finns emellertid för få arbetsplatser att åka till. Att placera flyktingar på orter med låg sysselsättning bland infödda och skyhög arbetslöshet bland utrikes födda är vansinne.

Bostadspolitiken är av stor vikt. Fler måste få en chans att etablera sig i Stockholm och Göteborg, som tar emot färre än det nationella genomsnittet.

Den gamla Arbetsmarknadsstyrelsens (AMS) namn brukade dystert utläsas ”Alla Måste Söderut”. Det fanns en sanning i mottot, och det gäller särskilt inom integrationspolitiken.

DN “

DN TISDAG 14 JUNI 2016

“ Enklare att bygga tillfälliga bostäder

Regeringen vill införa undantagsregler i plan- och bygglagen för att snabbare kunna bygga tillfälliga bostäder till flyktingar. – Det går inte att utesluta att det snabbt dyker upp situationer där nya flyktingvågor kommer, säger bostadsminister Peter Eriksson (MP).

Under den stora flyktingvågen förra hösten blev bristen på bostäder stundtals akut. Migrationsverket kunde inte få fram tillräckligt med boenden och under några dagar fick flyktingar bo utomhus.

En orsak till bristen på boenden var att detaljplaner och plan- och bygglagen satte stopp för akuta bostadslösningar.

Nu har regeringen skickat ut ett förslag på snabbremiss för att situationen inte ska upprepas. Förslaget innehåller undantagsregler i plan- och bygglagen för att snabbare kunna bygga tillfälliga bostäder till flyktingar.

– Det måste finnas en bättre beredskap i det svenska samhället för att det kan hända saker som inte riktigt är planerade. Det här är ett sätt att skapa bättre flexibilitet. Det behövs ett mandat så att vi kan säkra att människor åtminstone har tak över huvudet när de kommer hit, säger Peter Eriksson.

Sedan förra hösten har flyktingmottagandet sjunkit dramatiskt. Regeringen varnar ändå för att det snabbt kan uppstå nya flyktingsituationer och att samhället därför måste vara bättre förberett.

– Vi vet inte vad som händer i Ukraina eller i Mellanöstern. Också klimatfrågan gör att flyktingströmmarna ökar i världen, säger Peter Eriksson.

Förslaget innebär att regeringen ska kunna besluta om tillfälliga boenden utan att alla vanliga prövningar mot plan- och bygglagen ska behöva genomföras. Besluten ska kunna gälla i maximalt 15 år.

Reglerna ska till exempel gälla uppförande av tillfälliga tältläger, modulhus eller att byggnader som är avsedda för något annat görs om till flyktingboende.

I förslaget skriver regeringen att den är medveten om att det kan leda till olägenheter för den lokala befolkningen om till exempel offentliga parker eller idrottshallar utnyttjas till boenden.

– Men i vissa situationer kan det vara nödvändigt att ta snabba beslut och se till att människor får någonstans att vara. Jag tror att det här begränsar konflikterna snarare än ökar dem, säger Peter Eriksson.

Förslaget är en del i den migrationspolitiska uppgörelsen mellan regeringen och den borgerliga oppositionen.

Målet är att den nya lagen ska börja gälla från och med den 1 januari 2017.

Hans Olsson hans.olsson@dn.se “

DN TISDAG 14 JUNI 2016

“ Mångmiljonsatsning på de mest utsatta hemlösa

Stockholm satsar 30 miljoner kronor på de mest utsatta av stadens hemlösa. Det gäller uteliggare, kvinnor, barnfamiljer och äldre över 65. – Det känns väldigt positivt att kunna ta de här stegen framåt, säger socialborgarrådet Åsa Lindhagen (MP).

Den senaste kartläggningen i Stockholms stad, från september 2014, visar att det finns 2 700 hemlösa. Det gäller personer som är skrivna i Stockholm, alltså inte till exempel EU-medborgare. 124 av dem sover utomhus, trots Stockholms tak över huvudet-garanti.

– Det finns en grupp som vi inte når trots en rad olika insatser, men vi kan inte nöja oss med det, säger Åsa Lindhagen.

Grunden till att människor undviker kontakt med socialtjänsten är ofta psykisk problematik, menar hon, och de som sover ute har förmodligen behov av ett boende som är personalintensivt och inte så stort.

– Det är resurskrävande, men vi måste bygga och förstärka våra relationer med den här gruppen, det är inte okända personer.

Nästan en tredjedel – 788 personer – av de hemlösa är kvinnor. En del av dem har också ett missbruk och är utsatta för våld av sin partner.

– De är bland de mest utsatta personer vi har i Stockholms stad. De har inget hem, inget socialt nätverk. Hur kan vi fånga upp de här kvinnorna och ge dem stöd? Vi har inget svar på det, men socialförvaltningen har fått i uppdrag att hitta verktygen, säger Åsa Lindhagen.

De andra två utsatta grupperna är barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden och äldre. I april 2015 fanns 301 barnfamiljer med sammanlagt 635 barn som inte hade ett fast boende, 82 av familjerna bodde på hotell och vandrarhem.

– De barnen får dela badrum med okända människor, de har svårt att läsa läxor, de kan aldrig ta hem kompisar. Barn ska ha en trygg uppväxtmiljö, säger Åsa Lindhagen.

Och hotellen kostar staden mycket pengar?

– Det är en bonus när vi jobbar med detta, det är klart att det finns kostnadsbesparingar att göra.

Staden ska nu ta fram en särskild handlingsplan för barnfamiljer, där stödinsatser blir en viktig del.

– Det vi framför allt vill komma åt är att barnfamiljer bor en längre tid på vandrarhem och hotell. De är inte jättemånga, och det talar för att vi verkligen kommer att kunna göra något åt det, säger Åsa Lindhagen.

I kartläggningen av hemlösa finns 161 personer som är äldre än 65 år, av dem är 29 kvinnor. Dessutom bor ungefär 230 äldre hemlösa hos stadens stiftelse Hotellhem och på hvb-hem.

– Det är ett långsamt växande antal och en väldigt utsatt grupp, de tenderar att åldras snabbare och är ofta i mycket sämre fysiskt skick än jämnåriga, säger äldreborgarrådet Clara Lindblom (V).

När det gäller äldre hemlösa fungerar samordningen mellan socialtjänsten och äldrevården inte tillräckligt bra, anser hon, det är oklart hur finansieringen ska skötas och alldeles för många faller mellan stolarna.

Nu ska alla hemlösa över 65 få en egen stödperson. Staden ska skapa både ett utredningsboende – en fast punkt medan en utredning av till exempel missbruk och behov av social-psykiatri pågår – och särskilda boenden med kompetent personal, som tillåter missbruk och har mer fokus på socialt stöd. Dessutom ska lägenheter inom Stiftelsen hotellhem och Bostad först öronmärkas för äldre hemlösa.

– De ska ha en värdig äldre-omsorg även om de i samhällets ögon tar en pilsner för mycket, säger Clara Lindblom.

Satsningen på de mest utsatta hemlösa genomförs under tre år, fem miljoner kronor anslås till 2016, 10 miljoner till 2017 och 15 miljoner till 2018.

Mia Tottmar mia.tottmar@dn.se “

“Fakta. Här sover de
De vanligaste boställena för hemlösa:
Träningslägenhet 499 personer
Stödboende 453
HVB-hem 254
Vän/bekant/släkting 249
Hotell 172
Härbärge 147
Lågtröskelboende 135
Utomhus 124
Åldersfördelning bland hemlösa
Yngre än 20 år: 31
20-25 år: 243
26-64 år: 2 195
Äldre än 65 år: 151
Källa: Stockholms stad “

Kapitel 4: Regeringen.

Innehåll:

277 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
280 Utvecklingens krafter.
281 Systemet för mänskliga verksamheter
284 Den fundamentala påverkanskedjan
286 Politiska och opolitiska planeringar
287 Påverkans- och förändringsproblem

288 Libris. Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken
308 22 politikområden för politiken
309 Myndigheter med flera

319 Brev om politik.
319 Skatter, bidrag, pensioner, bostadspolitik, ekonomisk politik mm. 12 maj 1993

332 Innehållet i :
Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

334 Innehållet i :
Sven Wimnell 4 juni2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering. http://wimnell.com/omr36-39zzzs.pdf

336 **Regeringen efter regeringsombildningen den 25 maj 2016**. De flesta ministrarna har inte fått några kommentarer, de antas sköta sina uppgifter. Men utbildningsministern har fått kritik för sin utbildningspolitik, den nya miljöministern och ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat har fått råd om de verksamheter de ska sköta och socialförsäkringsministern har pålagts utvidgning av sin verksamhet.

336 Det ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat bör göra har kommenterats i kaptitel 2 och på sidorna 150-154 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

336 Kritiken mot utbildningsministern finns på sidorna 200-227 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf.
Grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och Religionskunskap på gymnasiet. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap

337 Det miljöministern bör göra finns på sidorna 58-141 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf
Det finns fysiska och sociala miljöer. Miljöministerns arbetsuppgifter blir att ha koll på de fysiska och sociala miljöerna i regioner och kommuner och ett fullständigare namn på departementet blir “ Miljöministerför fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. “
339 Sveriges kommuner 2013.
340 Innehållet i
Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp. http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

341 **Politikområdet för socialförsäkringar och hushållsverksamheter.**

341 Sverige bör ha en minister för hushållen och hushållsverksamheterna, som redovisar hur det var, är, kan bli och bör bli, och som ser till att de blir bra och att det blir jämn fördelning av välfärden.

342 Runt hushållen grupperar sig politikområden
343 Ministerområdet för hushållsverksamheter gäller områden. Dessa områden finns på hemsidan, men områdena reviderades den 10 april 2014 och då plockades bort texter som lagts in 1998-2014 och som var för gamla. Några blev kvar, men sidorna innehåller mest bara hänvisningar till biblioteksystem och hänvisningar till de särskilda sammanställningarna i pdf-format. På hemsidans entrésida finns förteckning över pdf-dokument efter 30 januari 2010.

343 Hänvisningar till Libris på biblioteken.

346 Socialförsäkrings- och hushållspolitik har behandlats i Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf346

347 Livsmedelsverkets hemsida
357 Konsumentverkets hemsida
361 Energimyndighetens hemsida
363 SCB Webbkarta
366 Andra myndigheter o d som kan vara intressanta

368 Registerbaserad hushållsstatistik

370 Socialförsäkrings- och hushållsministern bör studera hemsidorna för i första hand...

370 641- 642 Det börjar med maten.

371 643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.

371 644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp m m.

371 645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.

372 646 Personlig hygien od, umgänge, fester. Vad gör man hemma?

372 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.
373 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

374 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

374 649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
375 Kommittédirektiv Dir. 2016:10 föräldraförsäkring

Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.

Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer :

Individens kroppsliga förhållanden, dvs individens kroppsliga status och personliga hjälpmedel för de kroppsliga behoven.
Individens psykiska förhållanden, dvs individens olika psykiska tillstånd och aktiviteter, individens inre verklighet.
Individens fysiska miljö - fysiska samhälle. De fysiska miljöerna gäller det fysiska i omgivningarna. De fysiska miljöerna kan gälla:
* De fysiska miljöerna som estetiska objekt med kulturella värden och funktioner.
* De fysiska miljöerna som materiella objekt med ekonomiska värden och teknologiska funktioner.
Individens sociala miljö - sociala samhälle, dvs människornas psykiska samspel, de sociala miljöerna.

Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter :

Individernas viljor.
Kollektiva viljor. (Politik).
Handlingar för kroppen (ekonomiska- teknologiska handlingar).
Handlingar för psyket (informationshandlingar- kulturella handlingar).
Verksamheterna påverkar varandra i en påverkanskedja utan slut.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Individer och samhällen planerar framtiden.

Planeringar går ut på att finna vad man bör vilja och innehåller fyra planeringsmoment som kan redovisas på många olika sätt alltefter omständigheterna i varje planeringsfall :

Hur var det ?	Kunskaper och erfarenheter från det förgångna.
Hur är det ?	Riktiga kunskaper om rådande förhållanden.
Hur kan det bli ?	Vilka alternativ är möjliga i framtiden ?
Hur bör det bli ?	Vilket eller vilka alternativ bör man välja ?

Dessa frågor bör ställas ifråga om alla mänskliga verksamheter. Man bör utforma svaren på frågorna om hur det bör bli med hänsyn till effekterna, sedda i jämlikhetsperspektiv, på individernas levnadsvillkor, som ges av

psykiska och
kroppsliga förhållanden och av deras
fysiska och
sociala miljöer.

Vill man förbättra världen - göra världen till en bättre plats - måste man arbeta på alla de fyra områdena om psykiska och kroppsliga förhållanden och fysiska och sociala miljöer. De fyra områdena påverkar varandra och direkt eller indirekt slutmålet: tillfredsställelse för individen.

Ska man gemensamt kunna åstadkomma en bättre framtid i världen måste man ha gemensamma framtidsvisioner, det kräver gemensamma viljor och gemensamma planeringar. I en demokrati är alla medansvariga för utvecklingen och får försöka bilda sig uppfattningar och ta ställning och försöka påverka verksamheterna inklusive samverkansverksamheterna i lämplig riktning. I en demokrati är det viktigt att alla medborgare är så väl informerade att de kan delta i styrningarna mot framtiden. Det ställer stora krav på informationssystemen.

Resonemangen leder till att man bör göra allt som är möjligt för att till alla genom utbildning och information sprida ut kunskaper om världsförbättringsproblemen, dvs kunskaper om hur det var och är, kan bli och bör bli. För att ha något att sprida ut måste man hålla igång forskningar, utredningar och planeringar. För att hålla ihop allt detta måste man hålla igång även kontinuerliga planeringar om forskning, utredning, utbildning, information och planeringar.

Planeringar bör finnas dels för en mängd ämnesområden-verksamhetsområden, dels för geografiska områden av olika storlekar. För alla planeringar bör finnas flera framtida tidshorisonter. Både tillstånd och framför allt processer bör planeras. Man bör alltså ha planeringar för tillstånd i rummet vid olika tidpunkter och planeringar för processer som fördelar i rummet och förändrar med tiden.

Man bör noga skilja mellan planeringar och beslut. Planeringar är beslutsunderlag. När alla fått alla informationer i planeringsprocesserna ska allas åsikter slussas igenom i hierarkierna till dem som fått makt att besluta, och det är också informationsprocesser som ingår i samhällsplaneringens problem.

Till problemen hör också informationsprocesserna från beslut till det slutliga verkställandet. Samhällsplaneringsprocesserna bildar ett jättelikt informationssystem som rymmer alla informationsflöden. I själva verket är det så att de förekommande informationsprocesserna bildar eller utgör de förekommande planerings- och beslutsprocesserna.

Samhällsplaneringsprocessernas och beslutsprocessernas problem kan ses som en mängd informationsproblem med ca 7 miljarder personers, dvs världsbefolkningens, inre informationsproblem i psykiska processer och ett yttre informationsproblem med informationsutbyten mellan alla dessa personer. Samhällsplanering innebär bl a konstruktion av förslag till framtider, då det konstruktiva arbetet utförs i de psykiska processerna med hjälp av kunskapsmaterial som tillkommer genom både inre och yttre informationsflöden.

Förändringsprocesserna hålls igång av informationsflöden i och mellan människorna, och därför övergår förändringsproblemen och samhällsplaneringens problem i ett stort problem om produktion och spridning av kunskaper och värderingar, som leder till handlingar som förändrar världen.

Vill man förbättra världen bör man i första hand förbättra individernas inre verkligheter och viljor och förbättra de politiska-demokratiska styrningsprocesserna. Det kan man göra genom åtgärder på planerings-, forsknings-, utrednings-, utbildnings- och informationsområdena.

Arbetet om samhällsplaneringens problem vänder sig till dem som har makten över förändrings- och fördelningsprocesserna på olika nivåer och i synnerhet på de politiska nivåerna. Eftersom Sverige är en demokrati har i princip folket makten. Arbetet vänder sig därför till folket, men då den s k representativa demokratin tillämpas har de förtroendevalda politikerna makten och arbetet vänder sig därför främst till dem.

Men det vänder sig också i hög grad till alla som på ledande sätt på opolitiska nivåer medverkar vid förändring av individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och deras fysiska och sociala miljöer, och de finns inom alla delar av systemet. Arbetet vänder sig i hög grad till alla som sysslar med utbildning och information.

I rollen A1, att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna,
behöver man information så att man klarar det dagliga livet. I den rollen kan man ställas inför problem var man ska köpa varor bäst, hur man lagar bra mat, hur man kan resa bäst, hur man gör för att bota krämpor, vart man vänder sig när man blir sjuk, hur man knypplar, vad aktierna står i, vad de ger på bio och teater, vem som vann fotbollsmatcherna etc etc. I den rollen vet man vad man vill efterfråga och det kan då vara bra med en söktjänst där man bara skriver in t ex ”fotbollsmatcher” eller ”magont”. I ett väl utvecklat nät ska man då få ”träffar” som beskriver det man är ute efter.

I rollen B1, att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav,
gäller det att hitta ett bra jobb man trivs med och man får betalt för så mycket man vill ha. I den rollen måste man välja utbildning om man inte har någon man tycker räcker och då får man söka på utbildningar och lediga jobb.

I rollen B2, att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen,
gäller det att göra jobbet bra, dvs man måste göra det på bästa sätt och på rätt tid. Vill man använda Internet för den här rollen får man söka på det yrke man valt och se om man kan få några tips om hur man bör göra. Arbetsgivarna bör tala om hur arbetet ska skötas och anställda och specialister och forskare kan komma med förslag till förbättring av arbetsrutinerna.

Rollen A2, att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna,
är den verkligt svåra rollen : Att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer. Klassifika-tionssystemet som redovisas här är uppbyggt i första hand med hänsyn till rollen A2, men tillfredsställer automatiskt informationsbehoven i de andra rollerna eftersom man i rollen A2 behöver veta bland annat allt som man behöver veta i de andra rollerna. Det som man ytterligare behöver veta i rollen A2 är hur alla verksamheter påverkar varandra och behöver veta vad man ska sträva mot, dvs veta vilka verksamheter som behövs och hur de bör vara fördelade.

Information för rollen A2 kan man inte få genom att söka på ett enda ord utan man måste orientera sig i hela informationsutbudet. För att inte drunkna i all information måste man ha hjälp att få ordning på frågorna, och den hjälpen får man med det uppgjorda klassifikationssystemet för verksamheter.

Utvecklingens krafter.

Utvecklingen i världen i framtiden beror av människornas verksamheter och av naturens verksamheter, dess krafter och resurser. Människornas verksamheter gäller tankeverksamheter och handlingar hos individer, grupper, organisationer och institutioner o d. Naturen och människorna påverkar och påverkas.

För att få grepp om utvecklingen måste man ha beskrivningar om människornas och naturens verksamheter. Människornas tankar och handlingar är för det mesta inte beskrivna utan bara utförda, Individer, grupper, organisationer etc är ofta dåliga på att beskriva sina tankar och handlingar, det behövs i stor utsträckning särskilda åtgärder för att få fram nödvändiga beskrivningar, det behövs bl a forskningar inom en lång rad vetenskaper och utredningssystem.

Naturen har inga tankar och kan inte själv beskriva vad den gör, för att få fram beskrivningar om naturens krafter och resuser blir det bl a uppgifter för människor inom naturvetenskaperna att göra beskrivningar om naturen. På det hela taget är det då människornas verksamheter som avgör världens framtid.

För framtidsplaneringen har forskats fram en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som ska ge bättre underlag för kunskaper om verksamheterna och deras samband - för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.

De mänskliga verksamheterna har på översta nivån grupperats i nio huvudområden:

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter.	**20 områden**
2. Religiösa verksamheter o d.	**5 områden**
3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.	**15 områden**
4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.	**3 områden**
5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.	**11 områden**
6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.	**30 områden**
7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.	**21 områden**
8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.	**12 områden**
9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.	**12 områden**
Summa	**129 områden**

Huvudområdena har underindelats i delområden enligt en decimalprincip som framgår av de härefter följande sidorna.

Alla röstberättigade måste känna till vad demokratiska samhällen består av och hur de fungerar och behöver känna till systemet för de mänskliga verksamheterna.

Isynnerhet de som sysslar med information och utbildning och de som har makt och ledande ställning i verksamheterna behöver kunskaper om allt och har i sitt arbete nytta av att väl känna till alla verksamheter som formar framtiden.

Systemet för mänskliga verksamheter.

1. Psykologiska och filosofiska verksamheter
20 områden:

Texten för områdena är länk till hemsidan.

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

SW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.

SW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

2. Religiösa verksamheter o d.
5 områden:

SW 2 Religiösa verksamheter o d.
SW 20 Övergripande religiösa verksamheter o d.
SW 21 Allmän religionsvetenskap.
SW 22/28 Kristna religioner.
SW 29 Icke kristna religioner o d.

3. Politikvetenskaper och politiska verksamheter.
15 områden

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

SW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
SW . 351 Sveriges riksdag (och motsvarande utomlands)
SW . 352 Kommun- och landstingsfullmäktige (och mots.)
SW . 353 Sveriges regering (och motsvarande utomlands)
SW . 354 Mellanfolkliga centrala organ (FN, EU o d).

SW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
SW 36 ...om individernas kroppsliga förhållanden.
SW 37 ...om utbildning o d.
SW 38 ...om fysiska miljöer o ekonomiska verks.
SW 39 ...om sociala miljöer, nöjen, sport o d.

4. Sambandsforskningsverksamheter. Infostruktur.
3 områden:

SW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
SW 40 Systemvetenskap.Infostruktur.
SW 41-49 Samband o samordning mellan olika verksamheter.

5. Naturforsknings- och matematikverksamheter.
11 områden

SW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.
SW 50 Allmänt om naturforskning. Naturkunskap.
SW 51 Matematik.
SW 52 Astronomi, rymdforskning.
SW 53 Fysik o d.
SW 54 Kemi o d.
SW 55 Geologi, meteorologi, hydrologi o d.
SW 56 Paleontologi, arkeologi o d.
SW 57 Biologi, ekologi. Naturgeogr. Utv.lära, ärftlighet
SW 58 Botanik.
SW 59 Zoologi.

6. Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
30 områden:

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
SW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.

SW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.
SW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)
SW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.
SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d)
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.
SW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
SW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
SW . 6525-6529 Militära verksamheter.
SW . 653 Handelsverksamheter.
SW . 654 Telekommunikationsverksamheter.
SW . 655 Förlagsverksamheter o d.
SW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.
SW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.
SW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.
SW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

SW 66/68 Tillverkning av varor.
SW 66 Tillverkning av kemivaror od.
SW 67 Tillverkning av bearbetningsvaror o d
SW 68 Tillverkning av komplexvaror.

SW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

7. Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
21 områden:

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
SW 70 Allmänt om konst o kultur.

SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning.
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning.
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.
SW 78 Musik (konserter o d 792)

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm.
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans.
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek.
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7957 Undervisning o d.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
SW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.

SW 796/799 Sport, idrott o d.

8. Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
12 områden:
SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur.
SW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.
SW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.
SW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.
SW 82 Engelsk skönlitteratur o d.
SW 83 Tysk, nederländsk, nordisk skönlitt.
SW 84 Fransk skönlitteratur o d.
SW 85 Italiensk skönlitteratur o d.
SW 86 Spansk och portuguisisk skönlitteratur o d.
SW 87 Grekisk och latinsk skönlitteratur o d.
SW 88 Slavisk och baltisk skönlitteratur o d.
SW 89 Skönlitt på orientaliska och övriga språk o d .

9. Blandade saklitterära verksamheter. Tidningar. Allmän geografi. Biografi. Allmän historia.
12 områden:
SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.
SW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.
SW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.
SW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.
SW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.
SW 93 Allmänt om allm. historia. Världs- och forntidshistoria.
SW 94 Medeltidens o nya tidens hist. i allmänhet och i Europa.
SW 95 Medeltidens o nya tidens historia i Asien.
SW 96 Medeltidens o nya tidens historia i Afrika.
SW 97 Medeltidens o nya tidens hist i Nord- o Mellanamerika.
SW 98 Medeltidens o nya tidens historia i Sydamerika.
SW 99 Medeltiden o nya tiden: Australien. Oceanien. Poler. Rymden.

Den fundamentala påverkanskedjan

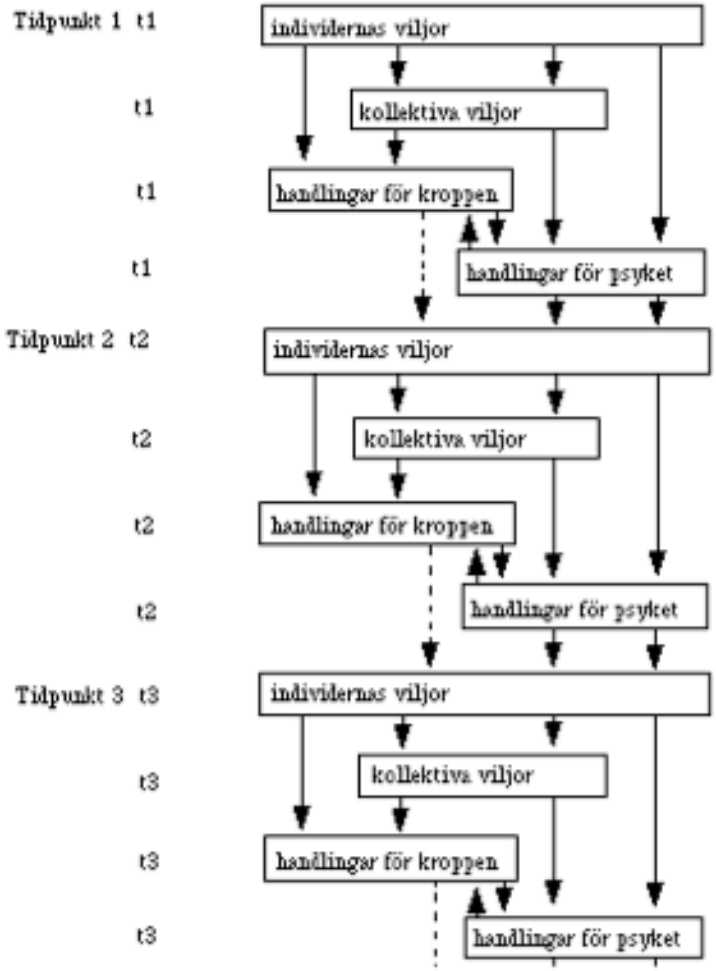

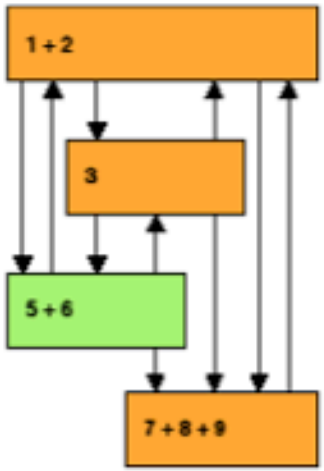

1-2 Filosofiska, psykologiska och religiösa verksamheter.
3 Politiska vetenskaper och politiska verksamheter.
5-6 Naturforskning och teknologiska/ ekonomiska verksamheter.
7-9 Kulturella verksamheter.

4 Bakgrundens med pilarna: Sambandsforskning på samhällsnivå.

Påverkan enligt pilarna sker direkt eller indirekt.

020130

Den fundamentala påverkanskedjan

Det är viktigt att observera den fundamentala påverkanskedjan, där individernas inre verkligheter ger viljor som styr världens utveckling. Viljorna styr de kollektiva politiska viljorna och individernas viljor och de politiska kollektiva viljorna styr tillsammans handlingarna i den yttre verkligheten.

Handlingarna styr dels ekonomiska/teknologiska verksamheter till kroppslig nytta (eller onytta), dels kulturella verksamheter som är informationsverksamheter med olika uttrycksmedel - till psykisk nytta (eller onytta).

De kulturella verksamheterna påverkar individernas inre verkligheter som i sin tur ger upphov till nya viljor, nya kollektiva viljor och och nya ekonomiska och kulturella handlingar.

Vill man förbättra världen måste man se till att individernas inre verkligheter blir lämpliga, vilket kan göras bara med hjälp av lämpliga kulturella verksamheter.

Man kan säga att individernas inre verkligheter och viljor idag på det hela taget är olämpliga, hur ska man då kunna åstadkomma lämpliga kulturella verksamheter? Bland de kulturella verksamheterna finns de offentliga utbildningssystemen (grundskola, gymnasium etc) som genom åratal av förändringar i teorin blivit tämligen bra, i Sverige. I världen för övrigt finns många dåliga utbildningssystem eller inga alls.

Men utbildningssystemen är bara en liten del av alla kulturella verksamheter. Verksamheter som påverkar individenas inre verkligheter och viljor finns också i alla andra kulturella verksamheter: i nöjesindustrin, i reklamindustrin, i tidningar, tidskrifter, radio, TV, video etc, i konst- och designvärlden, överallt. Dessa verksamheter översvämmas av informationer och program som visar livsstilar som inte befrämjar uppkomsten av lämpliga inre verkligheter och lämpliga viljor.

De ekonomiska/teknologiska verksamheterna är beroende av individernas inre verkligheter och viljor och av de kollektiva/politiska viljorna. Det innebär idag fördelning av produktion och konsumtion av varor och tjänster som är mer ojämlik än den behövde vara. Den nuvarande fördelningen är resultat av de bilder av livsstilar som de kulturella verksamheterna förmedlar.

Individernas inre verkligheter och deras viljor, politiken, de ekonomiska verksamheterna och de kulturella verksamheterna bildar alltså fyra stora problemkomplex, som påverkar varandra i ständigt pågående påverkanskedjor.

Komplexen innehåller många skevheter som borde rättas till.

Vill man rätta till skevheterna i de fyra komplexen bör man ha lämpliga värderingar som utgångspunkt. Eftersom hela jordklotet bildar ett enda stort system bör man ha värderingar som gäller överallt. Det som då finns att tillgå är bland annat FNs mänskliga rättigheter och mål med komplement som bl a FNs Millenniedeklaration och de senaste deklarationerna

På område 4 i hemsidan http://wimnell.com har sambanden behandlats (första versionen 1999, justering 070208 och 100406 samt en hastig översyn 140410). Observera att område 4 på hemsidan är daterad 100410 och att det finns mycket som har tillkommit sedan dess. Se början på hemsidan.

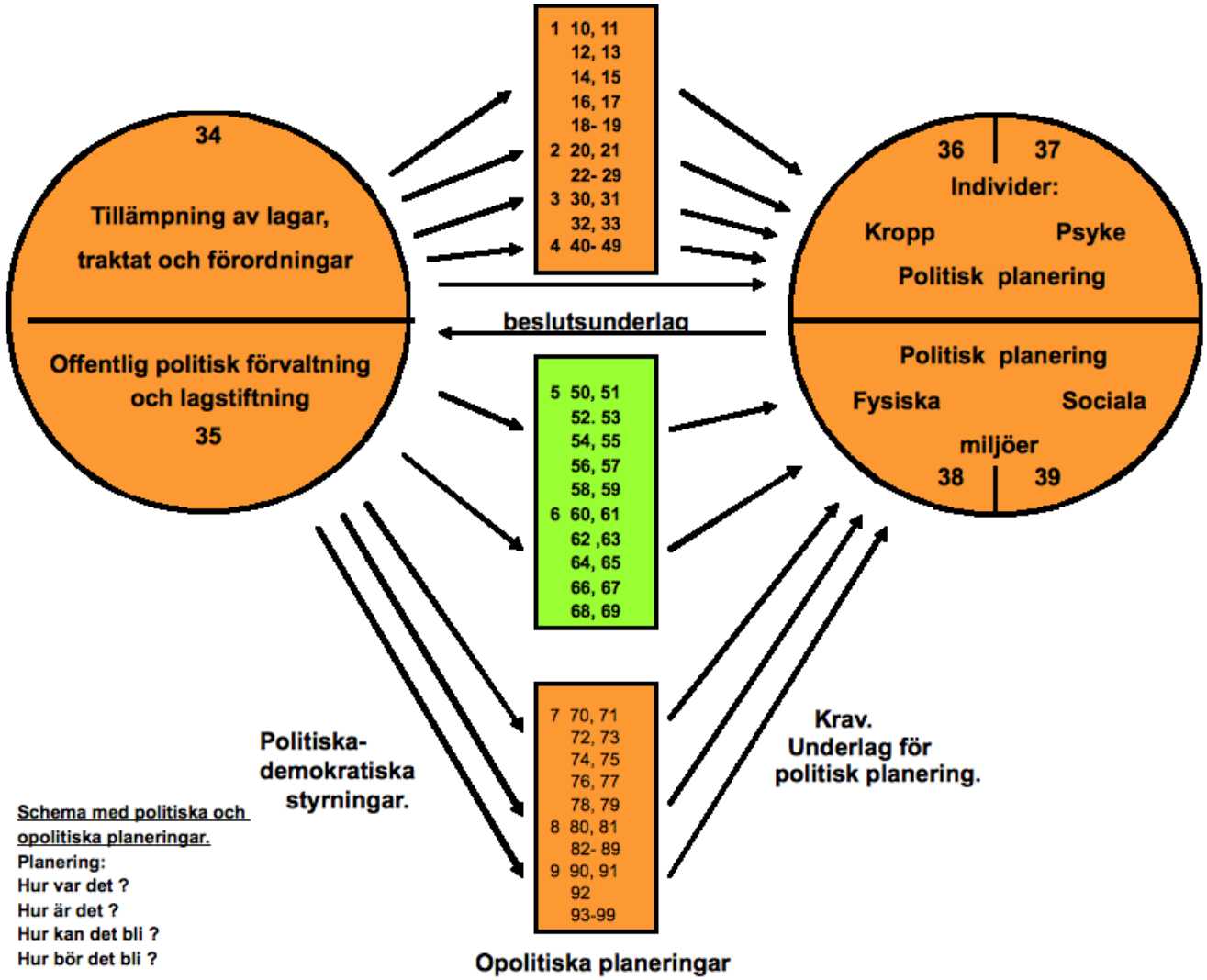

Schema med politiska och opolitiska planeringar.

Planering:
Hur var det ?
Hur är det ?
Hur kan det bli ?
Hur bör det bli ?

Schema över påverkans- och förändringsproblem.

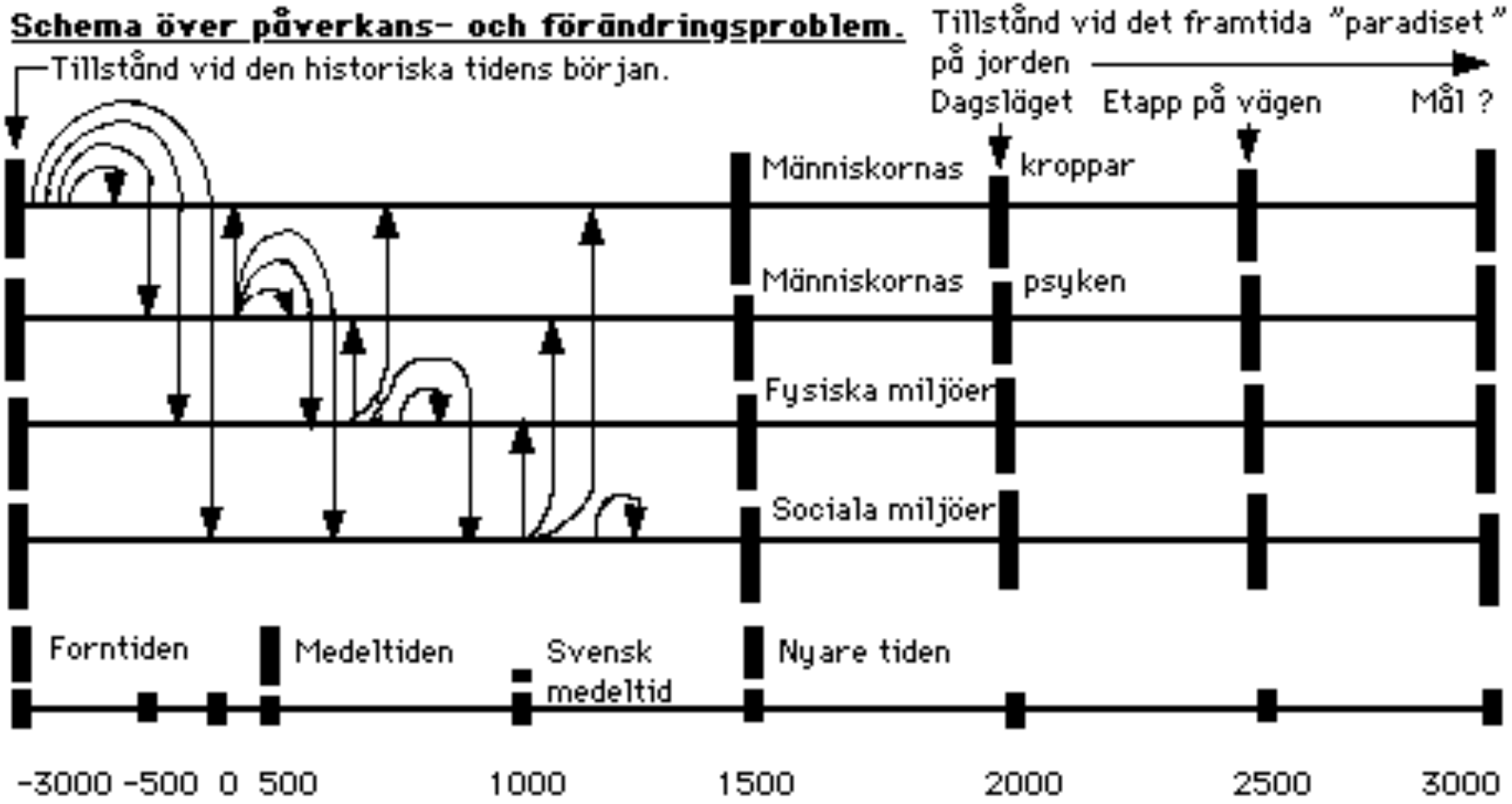

16 pilar med direkta och indirekta påverkansmöjligheter.
Hur kan och bör människorna påverka utvecklingen,

Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.

Här har SABs ämnen lagts in. Individernas inre verkligheter behöver förbättras genom utbildningar i skolor på alla nivåer. Observera att SAB har dålig redovisning för område 3 om politik. Regeringen har dålig hand med området 64 om hushållsverksamheter. Regeringen har ansvariga statsråd för alla politikområden utom för hushållsverksamheterna som är grunden för välfärden. (SAB= system på biblioteken)

SW 1 Psykologiska och filosofiska verksamheter.

OSW 10 Samlade kunskaper och övergripande värderingar
SW . 101 Bibliografiska verksamheter. Arkiv.
SW . 102 Biblioteksverksamheter. Databaser. Internetsökning
SW . 103 Allmänna encyklopedier. Övergripande värderingar.
SW . 104 Övergripande filosofiska verksamheter om samband
SW . 105 Övergripande om forskning
SW . 106 Övergripande om ekonomiska verksamheter
SW . 107 Övergripande filosofier om utbildning o d.
SW . 108 Samhällskunskap.
SW . 109 Ide- filosofi- och lärdomshistoria.
Ac Arkiv11152 träffar
Aa Bibliografi72330 träffar
Ab Bibliotek33294 träffar
Ba Allmänna encyklopedier3393 träffar
Be Allmän idé- och lärdomshistoria10295 träffar
Bf Allmän vetenskaplig och kulturell verksamhet16245 träffar
Här gärna också översikter om **Db** Filosofins historia

OSW 11/19 Individernas inre verkligheter.
SW 11 Individens lager av kunskaper, erfarenheter o d.
SW 12 Individens visioner, framtidsvisioner o d.
SW 13 Individens känslor, värderingar od. Estetik.
SW 14 Individens ideologi / uppfattning om samband o d.
SW 15 Individens psykiska mekanismer Psykologi o d.
SW 16 Individens logik. Vetenskpsteori o d.
SW 17 Individens moral och uppfattningar om moral.
SW 18/19 Filosofer, äldre och senare, i öst och väst.

D(x) Filosofiska lexikon334 träffar
D:d Filosofisk teori och metodlära75 träffar
Df Estetik3423 träffar
De Värdefilosofi: allmänt468 träffar
Dj Verklighetsuppfattningar (metafysik, ontologi, kosmologi m m)5262 träffar
Dh Filosofisk antropologi4683 träffar
Do Psykologi69173 träffar
Dd Kunskapsteori och vetenskapsteori12632 träffar
Dc Logik och språkligt orienterad filosofi6341 träffar
Dg Etik18582 träffar
Da Äldre västerländsk samt icke-västerländsk filosofisk litteratur5654 träffar
Db Filosofins historia43514 träffar
Dba Antikens filosofi3099 träffar
Dbb Medeltidens och renässansens filosofi1452 träffar
Dbc Nya tidens filosofi (fr o m Descartes)12017 träffar
Dbd Icke-västerländsk filosofi2611 träffar
Dbz Särskilda filosofer24621 träffar

OSW 2 Religiösa verksamheter o d.

CReligion

C(x) Religionslexikon118 träffar
C:d Religionsfilosofi och -psykologi7141 träffar
C:oa Religionssociologi2246 träffar
Ca Kristendomen: allmänt6644 träffar
Cb Bibelutgåvor9294 träffar
Cc Exegetik och litteratur om Bibeln32998 träffar
CdÄldre teologisk litteratur7302 träffar
Ce Dogmatik och symbolik20777 träffar
Cf Teologisk etik4851 träffar
Cg Praktisk teologi14366 träffar
ChGudstjänsten7219 träffar
Ci Uppbyggelselitteratur20632 träffar
Cj Kyrkohistoria45869 träffar
Ck Kristna samfund25627 träffar
Cl Kristen mission4441 träffar
Cm Religionshistoria57604 träffar
Cn Moderna religionsbildningar3399 träffar

SW 3 Politikvetenskaper och politiska verksamheter.

O

SW 31 Statistik och demografi.
SW 32 Statsvetenskap.
SW 33 Nationalekonomi, internationell ekonomi.
SW 34 Lagar o förordningar, traktat, juridik.

Oi Statistik7682 träffar
Oi(x) Statistiklexikon50 träffar
Oi:d Statistisk teori och undersökningsmetodik1116 träffar
Oi:k Statistikens historia45 träffar

Oj Demografi (befolkningsvetenskap)10117 träffar
Oj:bf Demografiska institutioner19 träffar
Oj:d Demografisk teori, filosofi och metodlära289 träffar
Oj:k Demografisk forskningshistoria161 träffar
Oj:oi Statistiska demografiska tabeller62 träffar
Oj- Allmänt: särskilda länder och områden3887 träffar
Oja Nativitet och mortalitet737 träffar
Ojc Flyttningar och befolkningsändringar2181 träffar
Ojd Befolkningssammansättning och -fördelning491 träffar
Ojf Folkbokföring240 träffar
Ojp Befolkningspolitik520 träffar

Oc Statskunskap och politik136937 träffar
Oc(x) Allmänt: lexikon205 träffar
Oc:bf Organisationer och institutioner42 träffar
Oc:d Politisk teori, politisk psykologi och metodlära5128 träffar
Oc:k Statskunskapens vetenskapshistoria584 träffar

Oc:oa Politisk sociologi1672 träffar
Oc.0 Särskilda statsvetenskapliga och politiska delområden, politiska skrifter13592 träffar
Ocb Statsrätt7253 träffar
Occ Sveriges statskunskap och politik17489 träffar
Ocf Främmande länders statskunskap och politik44858 träffar
Ocg Politiska begrepp och politiska åskådningar39099 träffar
Ocl Utomparlamentariska metoder, konspirativ verksamhet, terrorism m m4690 träffar

Qa(x) Nationalekonomiska etc lexikon147 träffar
Qa:k Nationalekonomins historia361 träffar
Qa:oe Lagstiftning8 träffar

Oe Rättsvetenskap114353 träffar
Oe(x) Juridiska lexikon459 träffar
Oe(u) Lagar och lagförslag: allmänt16 träffar
Oe:d Rättsfilosofi och rättsvetenskaplig metodlära3655 träffar
Oe:oa Rättssociologi889 träffar
Oe- Juridik: särskilda länder och områden8863 träffar
Oea Civilrätt46145 träffar
Oeb Straffrätt7950 träffar
Oek Processrätt10811 träffar
Oel Tryckfrihetsrätt1241 träffar
Oep Kriminologi och polisväsen15455 träffar till 7955
Oeq Kriminalvård3233 träffar till 7955
Oer Rättsfall4887 träffar
Oes Försvars- och krigslagstiftning1109 träffar
Oet Rättshistoria10036 träffar
Oeö Särskilda verksamheters juridik25 träffar

O(x) Samhälls- och rättsvetenskapliga lexikon169 träffar
O:bf Samhälls- och rättsvetenskapliga institutioner29 träffar
O:d Samhälls- och rättsvetenskapens filosofi och metodlära11011 träffar
O:k Samhälls- och rättsvetenskapens historia175 träffar

O- Allmänt: särskilda länder och områden4022 träffar
O-a Europa: allmänt81 träffar
O-b Norden: allmänt52 träffar
O-c Sverige967 träffar
O-dÖvriga Norden182 träffar
O-e Brittiska öarna (Storbritannien)122 träffar
O-f Mellaneuropa270 träffar
O-g Nederländerna, Belgien och Luxemburg20 träffar
O-h Schweiz16 träffar
O-i Italien (inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta)59 träffar
O-j Frankrike och Monaco134 träffar
O-k Spanien (inkl Andorra och Gibraltar)22 träffar
O-l Portugal18 träffar
O-mÖsteuropa296 träffar
O-n Balkanländerna95 träffar
O-o Asien758 träffar
O-p Afrika407 träffar
O-q Amerika550 träffar
O-r Oceanien (Australien, Nya Zeeland, Melanesien, Polynesien, Mikronesien)51 träffar
O-s Polarländerna7 träffar

Ob Internationella relationer51526 träffar
Ob(x) Allmänt: lexikon64 träffar
Ob:bf Allmänt: institutioner83 träffar
Ob:k Allmänt: historia90 träffar
Ob.09 Allmänt: politiska skrifter286 träffar
Oba Folkrätt10884 träffar
Obb Freds- och nedrustningsfrågor8780 träffar
Obd Internationellt samarbete: allmänt1946 träffar
Obe Nationernas förbund (NF)440 träffar
Obf Förenta nationerna (FN)3985 träffar
Obk Regionalt mellanfolkligt samarbete6743 träffar
Obl Försvarspakter735 träffar
Obn Nordiskt samarbete953 träffar
Obq Utvecklingsbistånd och internationell hjälpverksamhet7528 träffar
Obr Röda korset (och likvärdiga organisationer)483 träffar

OSW 35 De demokratiskt valda församlingarnas verksamheter.
Här församlingarnas egna dokument. Oklart var SAB har dem.

OSW 36/39 Politiska krav och politiska planeringar:
Oh Sociala frågor och socialpolitik173566 träffar se7951
Här politiska krav och politiska planeringar. Oklart var SAB har dem.

OSW 4 Sambandsforskningsverksamheter.
Finns inte i SAB

OSW 5 Naturforsknings- och matematikverksamheter.

T Matematik
Ta Matematik: allmänt20686 träffar
Tb Aritmetik463 träffar
Tc Algebra7432 träffar
Td Analys11819 träffar
Te Geometri5824 träffar
Tf Mått, mål och vikt611 träffar
Th Sannolikhetskalkyl och matematisk statistik12869 träffar

U Naturvetenskap
U(x) Naturvetenskapliga lexikon407 träffar
U:b Naturvetenskaplig forskning och n naturvetenskapliga institutioner530 träffar
U:d Naturvetenskaplig teori, filosofi och metodlära1413 träffar
U:k Naturvetenskapens historia2319 träffar
U:oa Naturvetenskapens sociologi133 träffar
U.02 Allmän instrumentlära683 träffar

Ua Astronomi15199 träffar
Ua(y) Astronomiska kartor, stjärnkataloger och bilderböcker48 träffar
Ua:bf Astronomiska institutioner74 träffar
Ua:k Astronomins historia1307 träffar
Ua.02 Instrumentlära324 träffar
Uaa Universum2504 träffar
Uab Solsystemet2247 träffar
Uac Stjärnor1230 träffar

Uae Praktisk astronomi874 träffar
Uaf Tidmätning1484 träffar
Uag Celest mekanik227 träffar
Uah Sfärisk astronomi och positionsastronomi111 träffar
Uai Astrofysik1032 träffar

Ub Geofysik17337 träffar
Ub.02 Instrumentlära: allmänt8 träffar
Uba Meteorologi6524 träffar
Ubb Oceanografi och hydrologi6125 träffar
Ubc Geodesi1764 träffar
Ubd Jordmagnetism407 träffar
Ube Vulkaner och jordbävningar1012 träffar

Uc Fysik och kemi71241 träffar
Uc.bf Institutioner0 träffar
Uc:k Fysikens och kemins historia360 träffar
Ucb Mekanik5380 träffar
Ucc Fysik27528 träffar
Ucd Molekyl-, atom-, kärn- och partikelfysik7146 träffar
Uce Kemi27368 träffar

Ud Geologi och paleontologi26607 träffar
Ud:bf Geologiska och paleontologiska institutioner57 träffar
Ud:k Geologins och paleontologins historia199 träffar
Ud.02 Instrumentlära8 träffar
Ud- Särskilda länder och områden3186 träffar
Uda Allmän och historisk geologi7438 träffar
Udb Paleontologi4005 träffar
Udt Geokemi462 träffar
Udu Mineralogi2407 träffar
Udv Petrologi1358 träffar
UdxEkonomisk geologi2978 träffar
J Arkeologi

Ue Biologi37710 träffar
Ue:bf Biologisinstitutioner42 träffar
Ue:k Biologins historia661 träffar
Ue.0 Särskilda biologiska aspekter och delområden20173 träffar
Uea Utvecklingslära och genetik6109 träffar
Ueb Fysisk antropologi1735 träffar
Uec Mikrobiologi2095 träffar
Ued Bioteknik1481 träffar

Uf Botanik29412 träffar
Uf:bf Botanikinstitutioner251 träffar
Uf:k Botanikens historia559 träffar
Uf.0Särskilda botaniska aspekter och delområden11570 träffar
Ufa Särskilda grupper av växter2464 träffar
Ufe Fröväxter (Fanerogamer): allmänt962 träffar
Uff Fanerogamer: gömfröiga (Magnoliophytina)2724 träffar
Ufg Fanerogamer: nakenfröiga (Pinophytina)287 träffar
Ufh Kryptogamer5684 träffar

Ug Zoologi36507 träffar
Ug:bf Zoologiinstitutioner115 träffar
Ug:k Zoologins historia233 träffar
Ug.0 Särskilda zoologiska aspekter och delområden7168 träffar
Uge Ryggradsdjur (Vertebrata)531 träffar

Ugf Däggdjur (Mammalia)5257 träffar
Ugg Fåglar (Aves)6556 träffar
Ugh Kräldjur (Reptilia) och groddjur (Amphibia)999 träffar
Ugi Fiskar (Pisces) och rundmunnar (Cyclostomi)2329 träffar
Ugj Ryggradslösa djur (Evertebrata)11027 träffar

Uh Miljöfrågor och naturskydd41368 träffar till 71

SW 6 Teknologiska / Ekonomiska verksamheter.
OSW 60 Allmänt om teknologiska o ekonomiska verksamheter.
Kv Allmän ekonomisk historia19921 träffar

OSW 61 Hälso- o sjukvårdsverks., räddning o d. Veterinärverks.

V Medicin
V(x) Medicinska lexikon666 träffar
V:b Medicinsk forskning och medicinska institutioner623 träffar
V:d Medicinens filosofi och metodlära1487 träffar
V:k Medicinhistoria6408 träffar
V:oa Allmänt: medicinsk sociologi741 träffar
V:oe Allmänt: medicinlagstiftning52 träffar
V:oi Allmänt: medicinstatistik62 träffar
Va Medicinsk genetik, mikrobiologi, immunologi m fl icke-kliniska discipliner6597 träffar
Vb Anatomi4013 träffar
Vc Medicinsk fysiologi, biofysik och kemi8182 träffar
Vd Farmakologi8243 träffar
Ve Allmän medicin51942 träffar
Vf Kirurgi och anestesi8641 träffar
Vg Gynekologi och andrologi6128 träffar
Vh Pediatrik4490 träffar
Vi Oftalmologi (ögat)2109 träffar
Vj Otorinolaryngologi2486 träffar
Vk Odontologi5159 träffar
Vl Psykiatri24284 träffar
VmTerapimetoder8514 träffar

Vn Samhällsmedicin, hygien, sexologi25450 träffar
Vo Rättsmedicin459 träffar
Vp Hälso- och sjukvård29201 träffar
Vs Geriatrik1844 träffar
Vt Flyg- och navalmedicin, rymdmedicin181 träffar
Vu Idrottsmedicin773 träffar
Vx Militärmedicin1166 träffar
Qdfb Veterinärmedicin2005 träffar
Qdfb:bf Organisationer och institutioner14 träffar
Qdfb:k Historia101 träffar
Qdfb:oe Lagstiftning13 träffar

Ps Brandteknik och brandväsen2731 träffar. Delar om brandkår och räddningstjänst ingår i 61

OSW 62 Ingenjörsverksamheter (konstruktion o d)

P Teknik, kommunikationer ... Del om ingenjörsverksamheter , konstruktion o d. Tillverkning ingår i 66-69. Drift av kommunikationer ingår i 654+656. Drift av energi- och hygienproduktion o d ingår i 64. Allmänt om drift av datorer och datorbehandling Ingår i 651.

P(x) Tekniklexikon693 träffar
P:d Teknisk teori och filosofi405 träffar
P:k Allmän teknikhistoria1548 träffar
P:oa Allmänt: sociologiska aspekter964 träffar
P.0 Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet31872 träffar
Pa Teknisk fysik9422 träffar
Pb Maskinteknik12532 träffar
Pc Elektroteknik och elektrisk industri32335 träffar
Pd Bergsbruk9320 träffar
Pe Metallbearbetning och metallindustri7705 träffar
Industrier Pf o s v förtecknas på 66-69.
Pp Byggnadsteknik, byggnadsproduktion, teknisk hygien40657 träffar
Pr Transportmedel och kommunikationer50745 träffar
Ps Brandteknik och brandväsen2731 träffar. Delar om brandkår och räddningstjänst ingår i 61
Pt Patentbeskrivningar231 träffar
Pu Datorer och databehandling69084 träffar

OSW 63 Biologisk produktion. Jordbruk, skogsbruk, jakt, fiske od.

Qd Lantbruk46433 träffar
Qd(x) Lantbrukslexikon80 träffar
Qd:bf Lantbruksorganisationer och -institutioner61 träffar
Qd:k Lantbrukets och lantbruksforskningens historia846 träffar
Qd:oe Lantbrukslagstiftning32 träffar
Qd- Särskilda länder och områden12333 träffar
Qda Lantbruksekonomi2258 träffar
Qdb Lantbrukets byggnader, redskap och maskiner1263 träffar
Qdc Jordbrukslära3467 träffar
Qdd Växtodlingslära3142 träffar
Qde Växternas sjukdomar och skadedjur, växtskydd1608 träffar
QdfHusdjurslära16986 träffar
Qdg Mjölkproduktion475 träffar
Qdh Äggproduktion31 träffar
Qdi Köttproduktion133 träffar
Qdfb Veterinärmedicin2005 träffar till 61

Qe(x) Trädgårdsexikon38 träffar
Qe:k Trädgårdsskötselns och trädgårdsforskningens historia128 träffar
Qe Trädgårdsskötsel7959 träffar
Qe- Särskilda länder och områden1686 träffar
Qec Trädgårdsarbete261 träffar
Qed Köksväxtodling526 träffar
Qee Frukt- och bärodling842 träffar
Qef Prydnadsväxtodling2164 träffar

Qf Skogsbruk9821 träffar
Qf(x) Skogsbrukslexikon32 träffar
Qf:bf Skogsbruksorganisationer och -institutioner20 träffar
Qf:k Skogsbrukets och skogsforskningens historia94 träffar
Qf- Särskilda länder och områden4329 träffar
Qfb Skogsekonomi296 träffar
Qfd Skogsbotanik727 träffar
Qfe Skogsvård813 träffar
Qfh Avverkning och transport454 träffar
Qfj Skogsuppskattning och virkesmätning259 träffar
QfkFlottning och sortering264 träffar

Qg Jakt och fiske9402 träffar
Qg- Allmänt: ärskilda länder och områden96 träffar
Qga Jakt3576 träffar
Qgb Fiske5560 träffar

OSW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

Qc Hem och hushåll41918 träffar
Qc(x) Allmänt: lexikon29 träffar
Qc- Särskilda länder och områden1087 träffar
Qca Mat och dryck (inkl kulturhistoriska arbeten)27057 träffar
Qcb Hemmets vård2195 träffar
Qcc Kläder och sömnad5413 träffar
Qcd Personlig hygien1173 träffar
Qcg Umgängeskonst, etikettfrågor och andra personliga förhållanden1233 träffar
Qci Privatekonomi1953 träffar
Qm Hotell, restauranger och turism7078 träffar

P Teknik, kommunikationer ... Drift av energi- och hygienproduktion o d ingår i 64.

SW 65 Adm, distribution, kommunikation, organisation o d.

OSW . 651 Kontorsarbete o d. Datoranvändning.
Qbg Kontorsteknik3071 träffar
Pu Datorer och databehandling69084 träffar delar om drift.

OSW . 6520-6524 Opolitisk offentlig civil förvaltning.
Od Förvaltning46142 träffar
Od(x) Allmänna förvaltningslexikon19 träffar
Od:d Allmän förvaltningseori och metodlära225 träffar
Od:k Allmän förvaltningshistoria39 träffar
Od.0 Allmän central- och lokalförvaltning405 träffar
Odb Förvaltningsrätt3324 träffar
Odc Förvaltning: Sverige14084 träffar
Odf Främmande länders förvaltning5511 träffar
Odg Samhällsplanering20410 träffar till 71

OSW . 6525-6529 Militära verksamheter.
S Militärväsen
S(x) Militära lexikon128 träffar
S:bf Militära institutioner28 träffar
S:do Allmänt: militär psykologi179 träffar
S:k Allmän krigshistoria och krigskonstens historia2002 träffar
S:oa Allmänt: militär sociologi251 träffar
S.0 Allmänt: särskilda militära aspekter3617 träffar
S- Allmänt: särskilda länder och områden12851 träffar
Sa Lantkrigsväsen5784 träffar
Sb Sjökrigsväsen9059 träffar
Sc Luftkrigsväsen4066 träffar

Se Total krigföring1924 träffar
Sf Kärnvapenkrigföring1325 träffar
Sg Kemisk och biologisk krigföring409 träffar
Sh Psykologiskt försvar227 träffar
Si Civilförsvar852 träffar
Sj Ekonomiskt försvar88 träffar
Sk Frivilligt försvarsarbete649 träffar
Sv Vapen5481 träffar

OSW . 653 Handelsverksamheter.

Qi Handel13303 träffar
Qi(x) Allmänt: lexikon och uppslagsverk139 träffar
Qi:k Handelns historia148 träffar
Qi:oe Handelslagstiftning64 träffar
Qi-Särskilda länder och områden4168 träffar
Qia Handelsteknik822 träffar
Qik Varukännedom118 träffar
Qil Handelskalendrar och -lexikon428 träffar
Qim Handel med speciella varor3616 träffar
Qis Marknader och varumässor394 träffar
Qiv Handelskammare, handelsrepresentation267 träffar

OSW . 654 Telekommunikationsverksamheter.

P Teknik, kommunikationer ... Del om drift av televerksamheter

Qjg Televäsen1485 träffar
Qjg:bf organisationer och institutioner17 träffar
Qjg:k Televäsendets historia33 träffar
Qjg:oe Telelagstiftning37 träffar
Qjg- Särskilda länder och områden931 träffar

OSW . 655 Förlagsverksamheter o d.

Ad Bokförlag och bokhandel6476 träffar
Ad:k Bokförlagens och bokhandelns historia68 träffar
Ad- Särskilda länder och områden4435 träffar
Ada Bokhandelsteknik och -organisation177 träffar
Ads Lagerkataloger273 träffar
Adt Bokauktionskataloger465 träffar
Ae Bokväsen14489 träffar

OSW . 656 Transportverksamheter, resbyrå, lagring o d.

P Teknik, kommunikationer ... Del om drift av transporter

Pra Landsvägsfordon och landsvägstrafik15600 träffar
Prb Järnvägar och spårvägar4531 träffar
Prc Fartyg och sjöfart15778 träffar
Prd Luft- och rymdfarkostteknik8471 träffar
Prf Svävare, amfibiefarkoster m m44 träffar
PrtTransportväsen4375 träffar
Prt-Särskilda länder och områden870 träffar
Prtg Godstransporter (inkl containertrafik)827 träffar
Prtp Persontransporter (inkl kollektivtrafik)915 träffar
Qjf Postväsen2276 träffar

OSW . 657 Penningverksamheter. Finans. Försäkring. Skatter.

Ok Försäkring11994 träffar
Om Kooperation1711 träffar
Qaa Ekonomisk teori27779 träffar
Qab Ekonometri2459 träffar
Qac Konjunkturteori och konjunkturlära1891 träffar
Qad Ekonomiska förhållanden68420 träffar

Qae Penning- och bankväsen23674 träffar
Qaf Finansväsen med finansrätt20234 träffar
Qbc Redovisning13451 träffar

OSW . 658 Allm.företagsekonomi, Arbets-förmedling o -marknad.

Qb Företagsekonomi97354 träffar
Qb(x) Företagsekonomiska lexikon217 träffar
Qb:bf Allmänt: Organisationer och institutioner14 träffar
Qb:d Företagsteori, metodlära539 träffar
Qb:k Företagsekomomins historia148 träffar
Qb-Särskilda länder och områden1221 träffar
Qba Företagsorganisation, företagsformer, företagsledning36814 träffar
Qbb Standardisering707 träffar
Qbc Redovisning13451 träffar till 657
Qbd Anläggningar och inventarier821 träffar
Qbf Personaladministration9735 träffar
Qbg Kontorsteknik3071 träffar till 651
Qbi Driftsorganisation11573 träffar
Qbk Materialadministration2864 träffar
Qbl Försäljningsorganisation. Marknadsföring12145 träffart 659
Qbm Reklam och PR (public relations)4594 träffar till 659
Qz Särskilda företag19026 träffar

OSW . 659 Marknadsförings- och reklamverksamheter od.

Qbl Försäljningsorganisation. Marknadsföring12145 träffar
Qbm Reklam och PR (public relations)4594 träffar

OSW 66/68 Tillverkning av varor.

P Teknik, kommunikationer ... Del om tillverkning av varor. Konstruktion se 62

Pa Teknisk fysik9422 träffar
Paa Teknisk akustik1455 träffar
Pab Teknisk optik5481 träffar
Pac Teknisk värmelära1351 träffar

Pb Maskinteknik12532 träffar
Pb.0 Särskilda aspekter52 träffar
Pba Maskinelement6072 träffar
Pbb Värmemotorer1375 träffar
Pbc Vattenmotorer och pumpar671 träffar
Pbd Vindmotorer m m327 träffar
Pbe Transportanordningar522 träffar
Pbf Kylteknik, Tryckluftteknik, luftpumpar870 träffar

Pc Elektroteknik och elektrisk industri32335 träffar
Pc:bf Allmänt: institutioner5 träffar
Pc:oe Allmänt: lagstiftning8 träffar
Pc.0 Alllmänt: särskilda aspekter342 träffar
Pca Elektrisk kraftproduktion523 träffar
Pcb Elektrisk kraftöverföring och distribution2091 träffar
Pcc Elektriska maskiner844 träffar
Pcf Elektrisk ljusteknik531 träffar
Pcg Elektrisk värmeteknik63 träffar
Pch Teknisk elektrokemi455 träffar

Pci Elektronik10078 träffar
Pcj Radio- och teleteknik11381 träffar

Pd Bergsbruk9320 träffar
Pd:bf Institutioner27 träffar
Pd:oe Lagstiftning35 träffar
Pd.05 Industri134 träffar
Pda Prospektering och mineralutvinning3062 träffar
Pdb Metallurgi4079 träffar

Pe Metallbearbetning och metallindustri7705 träffar
Pe.0 Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet541 träffar
Pea Gjutning406 träffar
Pec Bearbetning och formning930 träffar
Ped Värme- och köldbehandling152 träffar
Pee Svetsning, skärning, lödning, limning841 träffar
Peg Ytbehandling541 träffar
Peh Metallprodukter141 träffar
Pej Metallmanufaktur och smideshantverk1035 träffar
Pel Finmekanik1402 träffar

Pf Stenindustri974 träffar

Pg Glas, keramik, porslin2830 träffar
Pg.0 Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet507 träffar
Pga Glas1296 träffar
Pgb Keramik och porslin560 träffar

Ph Träteknik och träindustri3955 träffar
Ph.0 Allmänt: särskilda aspekter, amatör- och hobbyverksamhet623 träffar
Pha Virkesframställning513 träffar
Phc Lagring av virke34 träffar
Phd Träbearbetning401 träffar
Phh Träprodukter359 träffar
Phi Finsnickeri1338 träffar
Phj Kork och korkprodukter15 träffar

Pi Pappersindustri3451 träffar
Pi.05 Industri208 träffar
Pia Cellulosa- och pappersmasseindustri608 träffar
Pib Papper och papp1109 träffar
Pic Pappersprodukter389 träffar

Pj Textil- och beklädnadsindustri3572 träffar
Pj.0 Allmänt: särskilda aspekter192 träffar
Pja Textil- och konstfiberindustri1649 träffar
Pjb Textilkemi635 träffar
Pjc Beklädnadsvaror588 träffar
Pjd Övriga textilprodukter127 träffar

Pk Läder- och pälsvaruindustri781 träffar
Pk.05 Allmänt: industri18 träffar
Pk.09 Allmänt: amatör- och hobbyverksamhet9 träffar
Pka Läderbearbetning188 träffar
Pkb Pälsberedning48 träffar
Pkc Skor och andra lädervaror456 träffar

Pl Övriga produkter516 träffar
Pl.09 Amatör- och hobbyverksamhet308 träffar
Plb Leksaker92 träffar
Plc Halm- och hårarbeten m m65 träffar

Pm Kemisk teknik och kemisk industri21529 träffar
Pm:oe Allmänt: lagstiftning8 träffar
Pm.0 Allmänt: särskilda aspekter454 träffar
Pma Bränslen och sprängämnen3547 träffar
Pmb Livsmedel och njutningsmedel7728 träffar
Pmc Läkemedel och kosmetika1178 träffar
Pmg Oljor, fetter och vaxer264 träffar
Pmh Färger och lacker1410 träffar
Pmi Gummi och plaster1617 träffar
Pmö Övrig kemisk-teknisk industri989 träffar

Pn Fotografi och filmteknik7261 träffar
Pna Fotografi4139 träffar
Pnb Filmteknik, TV- och videofotografering1030 träffar
Pnd Vetenskaplig och teknisk fotografi983 träffar
Pny Fotografi och filmteknik: restaurering och konservering131 träffar

Po Tryckeri och bokbinderi2487 träffar
Po.05 Allmänt: industri70 träffar
Poa Tryckeri1763 träffar
Pob Bokbinderi336 träffar

Pr Transportmedel och kommunikationer50745 träffar
Pra Landsvägsfordon och landsvägstrafik15600 träffar
Prb Järnvägar och spårvägar4531 träffar
Prc Fartyg och sjöfart15778 träffar
Prd Luft- och rymdfarkostteknik8471 träffar
Prf Svävare, amfibiefarkoster m m44 träffar
Prt Transportväsen4375 träffar

OSW 69 Tillverkning/ byggande av byggnader o anläggningar.

P Teknik, kommunikationer ... Del om tillverkning/byggande av byggnader och anläggningar. Konstruktion se 62

Pp Byggnadsteknik, byggnadsproduktion, teknisk hygien40657 träffar
Pp:bf Allmänt: organisationer och institutioner61 träffar
Pp:oe Byggnadslagstiftning365 träffar
Pp.0 Allmänt: särskilda aspekter422 träffar
Ppa Byggnadsteknik9156 träffar
Ppb Byggnadsproduktion: husbyggnad9363 träffar
Ppc Bygnadsproduktion: väg- och vattenbyggnad6287 träffar
Ppd Teknisk hygien, vatten och avlopp, värmeförsörjning m m9198 träffar

SW 7 Formgivning av fysiska och sociala miljöer.
OSW 70 Allmänt om konst o kultur.
Ia Konst: allmänt10951 träffar
Ib Konsthistoria95037 träffar
O
SW 71 Övergripande planering av fysiska miljöer. samt
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.

Odg Samhällsplanering20410 träffar
Odg(x) Allmänt: lexikon19 träffar
Odg:bf Organisationer och institutioner11 träffar
Odg:d Samhällsplneringens teori, filosofi och metodlär181 träffar
Odg:k Samhällsplaneringens histori28 träffar
Odg:oe Lagstiftning33 träffar
Odg- Allmänt: särskilda länder och områden5957 träffar
Odgb Riksplanering74 träffar
Odgc Regionplanering2387 träffar
Odgd Kommunal planering5690 träffar
Odgl Planering för bostäder710 träffar
Odgm Planering för rekreation, lek, fritid och kultur583 träffar
Odgp Planering för handel, industri och arbetsplatser277 träffar
Odgq Planering för kommunikationer och transporter1534 träffar
Op Framtidsstudier1604 träffar
Uh Miljöfrågor och naturskydd41368 träffar
Ic Arkitektur64589 träffar
Ic:bf Arkitekturorganisationer och -institutioner41 träffar
Ic:d Arkitekturteori och -psykologi1713 träffar
Ic:do Arkitekturpsykologi174 träffar
Ic:k Vetenskapshistoria82 träffar
Ic. Särskilda perioder3428 träffar
Ic- Särskilda länder och områden35673 träffar
Icd Byggnader för särskilda ändamål10412 träffar
Ict Stadsplanekonst3929 träffar
Icu Landskapsarkitektur4153 träffar
Icv Byggnadsvård3914 träffar
O
SW 73 Skulptur o d. Museiverksamheter, konstutställning. Samt
SW 74 Konsthantverk, formgivning av bruksföremål. Inredning. och
SW 75 Konstmåleri. 76 Grafisk konst, teckenkonst. 77 Fotografi.

Id Skulptur7222 träffar
Bg Allmänna museer14987 träffar
Bh Allmänna utställningar1538 träffar
Ie Målarkonst19432 träffar
If Grafisk konst7647 träffar
Ig Teckningskonst7391 träffar
Ih Konsthantverk39390 träffar
Ii Konstsamlingar och -utställningar18292 träffar
In Fotokonst12369 träffar
Af Skrift3418 träffar
Ky Historiska hjälpvetenskaper16163 träffar delar

OSW 78 Musik (konserter o d till 792)
Ij Musik89664 träffar (konserter, evenemang od till 792)
X Musikalier (noter)
Y Musikinspelningar

SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport. (Allmänt om sociala miljöer) samt
OSW . 7911-7913 Seder och bruk.

Oa Sociologi64809 träffar
Oa(x) Sociologiska lexikon116 träffar
Oa:bf Sociologiska institutioner8 träffar
Oa:d Sociologisk teori, filosofi och metodlära5133 träffar
Oa:k Sociologins historia715 träffar
Oaa Socialpsykologi11628 träffar kan ingå i 15
Oab Sociala strukturer31995 träffar
Oac Familjesociologi6571 träffar

M Etnografi, socialantropologi

M(x) Etnografiska etc. lexikon112 träffar
M:b Etnografisk etc. forskning. Institutioner337 träffar
M:d Etnografisk etc teori, filosofi och metodlära2649 träffar
M:k Etnografins etc historia507 träffar
Ma Europa: allmänt1767 träffar
Mb Norden: allmänt373 träffar
Mc Sverige9481 träffar
Md Övriga Norden1365 träffar
Me Brittiska öarna (Storbritannien)434 träffar
Mf Mellaneuropa1064 träffar
Mg Nederländerna, Belgien och Luxemburg89 träffar
Mh Schweiz113 träffar
Mi Italien (inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta)192 träffar
Mj Frankrike338 träffar
Mk Spanien (inkl Andorra och Gibraltar)233 träffar
Ml Portugal93 träffar
Mm Östeuropa1158 träffar
Mn Balkanländerna464 träffar
Mo Asien4523 träffar
Mp Afrika3277 träffar
Mq Amerika5608 träffar
Mr Oceanien1499 träffar
Ms Polarländerna549 träffar
Mu Bebyggelse och byggnader2315 träffar
Mv Föremål1351 träffar
Mx Näringsliv och arbetsliv3887 träffar
My Samhälls- och familjeliv3531 träffar
Mz Folktro och folkseder10687 träffar
Bl Omstridda fenomen och företeelser2995 träffar

O

SW . 7914-7919 Film, radio, TV, offentliga fester mm. Samt
SW . 792 Teater. Opera. Konserter. Revyer. Konstdans. och
SW . 793 Sällskapsnöjen. Sällskapsdans. Lek. och
SW . 794 Spel. Skicklighets-och turspel. Lotteri. Lotto. Tips etc.

Im Film26097 träffar
Ik Teater30897 träffar
Rc Danslekar och dans1723 träffar
Rh Scoutrörelsen684 träffar
Rd Spel och tidsfördriv7462 träffar
Re Lotteri, vadhållning, tips499 träffar

SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
OSW . 7951 Socialvård.

Oh Sociala frågor och socialpolitik173581 träffar
Oh:oe Allmänt: sociallagstiftning140 träffar
Oh- Allmänt: särskilda länder och områden7023 träffar
Oha Arbete och arbetsmarknad54266 träffar
Ohc Bostäder8400 träffar
Ohd Emigration och immigration12477 träffar även 7958
Ohe Minoriteter12938 träffar
Ohf Social omsorg29923 träffar
Ohg Frivillig hjälpverksamhet3148 träffar
Ohi Alkohol-, narkotika- och nikotinfrågor10907 träffar
Ohj Genusfrågor35587 träffar
Ohk Fritidsverksamhet2265 träffar
Ohm Allmänna samlingslokaler516 träffar

OSW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.

Planering av sociala miljöer för **Odgm**-**Odgq** se 71+72
Odgm Planering för rekreation, lek, fritid och kultur583 träffar
Odgp Planering för handel, industri och arbetsplatser277 träffar
Odgq Planering för kommunikationer och transporter1534 träffar
Oep Kriminologi och polisväsen15455 träffar
Oeq Kriminalvård3233 träffar

OSW . 7957 Undervisning o d.

EUppfostran och undervisning
E:b Uppfostran och undervisning: forskning44 träffar
E:bf Organisationer och institutioner26 träffar
E:d Uppfostran och undervisning: teori och filosofi1395 träffar
E:k Uppfostran och undervisning: historia1888 träffar
E:oa Uppfostran och undervisning: sociologi293 träffar
Ea Pedagogik60803 träffar
Eh Uppfostran i hemmiljö1475 träffar
Em Undervisningsväsen (ej högskolor)47580 träffar
Ep Högskolor35133 träffar
Et Ungdomsvårdsskolor235 träffar
Eu Elever med särskilda behov8568 träffar
Ev Folkbildning5026 träffar
Ex Yrkesval1496 träffar

OSW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
Odgl Planering för bostäder710 träffar se 71+72
Ohd Emigration och immigration12477 träffar

OSW . 7959 Sociala miljöer o verks.i allmänna grupper o d.
Bi Förenings- och mötesteknik1107 träffar
Bk Allmänna sällskap och föreningar3306 träffar

OSW 796/799 Sport, idrott o d.
Ra Gymnastik3153 träffar
RagMotion1185 träffar
Rah Bodybuilding314 träffar

Rai Yoga277 träffar
Raj Akrobatik12 träffar
Rb Idrott och sport28365 träffar
Rb:bf Idrottsorganisationer och –institutioner160 träffar
Rb:do Idrottspsykologi731 träffar
Rb:k Idrottsforskningens historia367 träffar
Rb:oa Idrottssociologi917 träffar
Rb- Särskilda länder och områden4253 träffar
Rba Allmän idrott. Friidrott725 träffar
Rbb Boll- och kägelsport4213 träffar
Rbc Simning, simhopp, dykning m m622 träffar
Rbd Sjösport. Båtsport1366 träffar
Rbe Djursport1600 träffar
Rbf Cykel-, motor- och flygsport1137 träffar
Rbg Vintersport1710 träffar
Rbh Rullskridskor, rullbräda, rullskidor90 träffar
Rbi Budo (kampsporter)502 träffar
Rbj Brottning145 träffar
Rbk Boxning218 träffar
RblTyngdlyftning49 träffar
Rbm Orienteringssport (inkl skidorientering)1599 träffar
Rbn Alpinism368 träffar
Rbo Friluftsliv1471 träffar
Rbp Fäktning183 träffar
Rbq Skytte340 träffar
Rbr Handikappidrott163 träffar
Rbv Olympiska spelen691 träffar
Rbz Särskilda idrottsutövare2594 träffar

SW 8 Språkvetenskap. Litteraturvetenskap. Skönlitteratur

OSW 80 Språkliga verksamheter. 802/809 motsvarar 82/89.

F Språkvetenskap

F(x) Flerspråkiga lexikon och språkvetenskapliga uppslagsverk1123 träffar
F:b Språkvetenskaplig forskning, organisationer och institutioner177 träffar
F:d Språkteori och -filosofi10397 träffar
F:k Språkvetenskapens historia1329 träffar
F:oa Språksociologi6526 träffar
F:oi Språkstatistik73 träffar
F:pu Datalingvistik1334 träffar
F:t Matematisk lingvistik81 träffar
F.0 Allmänt: särskilda språkvetenskapliga aspekter20983 träffar
Fb Indoeuropeiska språk: allmänt5008 träffar
Fc Svenska24043 träffar
Fd Övriga nordiska språk5173 träffar
Fe Engelska24149 träffar
Ff Tyska16219 träffar
Fg Nederländska1637 träffar
Fh Romanska språk: allmänt2891 träffar
Fi Italienska3959 träffar
Fj Franska11394 träffar
Fk Spanska6634 träffar
Fl Portugisiska1048 träffar
FmSlaviska och baltiska språk18187 träffar
Fn Keltiska språk772 träffar
Fo Grekiska och latin15432 träffar
Fp Indo-ariska språk2495 träffar

Fq Iranska språk1553 träffar
Fr Övriga indoeuropeiska språk998 träffar
Fs Semitiska språk11097 träffar
Ft Hamitiska språk och tchadspråk1909 träffar
Fu Finsk-ugriska och altaiska språk10458 träffar
Fv Sinotibetanska och austroasiatiska m.fl. språk3094 träffar
Fx Övriga språk7413 träffar
Fy Konstgjorda språk566 träffar
Få Teckenspråk550 träffar

OSW 81 Litteraturvetenskap. Litteraturhistoria.

G Litteraturvetenskap

G(x) Litteraturvetenskapliga lexikon802 träffar
G:b Litteraturvetenskaplig forskning, organisationer och institutioner178 träffar
G:dd Litteraturvetenskaplig metodlära1357 träffar
G:df Litteraturestetik8370 träffar
G:dg Litteraturkritik3012 träffar
G:do Litteraturpsykologi1164 träffar
G:k Litteraturvetenskapens historia475 träffar
G:oa Litteratursociologi2804 träffar
G.0 Särskilda litterära genrer och motiv27810 träffar
G. Allmänt: särskilda litterära perioder31799 träffar
Gb Germansk och nordisk litteraturhistoria: allmän1434 träffar
Gc Svensk litteraturhistoria28437 träffar
Gd Övrig nordisk litteraturhistoria7197 träffar
Ge Engelsk litteraturhistoria44252 träffar
Gf Tysk litteraturhistoria25513 träffar
Gg Nederländsk litteraturhistoria822 träffar
Gh Romansk litteraturhistoria: allmän1002 träffar
Gi Italiensk litteraturhistoria4836 träffar
Gj Fransk litteraturhistoria20285 träffar
Gk Spansk litteraturhistoria8600 träffar
Gl Portugisisk litteraturhistoria1668 träffar
Gm Slavisk och baltisk litteraturhistoria24365 träffar
Gn Keltisk litteraturhistoria366 träffar
Go Grekisk och latinsk litteraturhistoria12880 träffar
Gp Indo-arisk litteraturhistoria1190 träffar
Gq Iransk litteraturhistoria911 träffar
Gr Övrig indoeuropeisk litteraturhistoria160 träffar
Gs Semitisk litteraturhistoria3993 träffar
Gt hamitiska språk och tchadspråk129 träffar
Gu Finsk-ugrisk och altaisk litteraturhistoria4207 träffar
Gv Litteraturhistoria: sino-tibetanska och austroasiatiska språk1443 träffar
Gx Övrig litteraturhistoria2706 träffar
Gz Särskilda utländska författare6100 träffar

OSW 82/89 Skönlitteratur på olika språk.

H Skönlitteratur

H.07 Folkdiktning: allmänt1506 träffar
Hbn Nordisk skönlitteratur: samlingar510 träffar
Hc Svensk skönlitteratur264319 träffar
Hd Övrig nordisk skönlitteratur22540 träffar
He Engelsk skönlitteratur111581 träffar
Hf Tysk skönlitteratur29946 träffar
Hg Nederländsk skönlitteratur2645 träffar
Hh Romansk skönlitteratur1176 träffar
Hi Italiensk skönlitteratur8110 träffar
Hj Fransk skönlitteratur26798 träffar
Hk Spansk skönlitteratur18943 träffar
Hl Portugisisk skönlitteratur4602 träffar
Hm Slavisk och baltisk skönlitteratur47428 träffar
Hn Keltisk skönlitteratur323 träffar
Ho Grekisk och latinsk litteratur25654 träffar
Hp Indisk litteratur4321 träffar
Hq Iransk litteratur5971 träffar
Hr Övrig indoeuropeisk litteratur1395 träffar
Hs Semitisk litteratur12166 träffar
Ht Litteratur på hamitiska språk och tchadspråk620 träffar
Hu Finsk-ugrisk och altaisk skönlitteratur19683 träffar
Hv Skönlitteratur på sinotibetanska och austroasiatiska m.fl. språk6319 träffar
Hx Övrig skönlitteratur6009 träffar
Hy Skönlitteratur på konstgjorda språk139 träffar
Hå Skönlitteratur på teckenspråk229 träffar

SW 9 Saklitterära verks.Allmän geografi o historia. Biografi.

OSW 90 Tidningar, tidkrifter, journalistik. Blandade ämnen.

Ä Tidningar

Bd Allmänna tidskrifter och allmänna serier9483 träffar
Bb Allmänna samlingsverk9362 träffar
Br Kommunikation, cybernetik, informationsteori6897 träffar
Bs Masskommunikation: allmänt13047 träffar
Bt Publicistik (inkl tidningsväsen och -historia)13022 träffar
Bu Masskommunikation: radio och television7423 träffar
Bv Informationsteknik (IT)5082 träffar

OSW 91 Allmän geografi, reseskildringar. 913/919 mots. 93/99.

N Geografi och lokalhistoria

N(x) Allmänt: geografiska lexikon453 träffar
N(y) Allmänt: kartor och bilder2829 träffar
N:d Geografisk teori, filosofi och metodlära680 träffar
N:k Geografiforskningens historia1898 träffar
N.0 Allmänt: reseskildringar och -handböcker, särskilda geografiska aspekter6401 träffar
Na Europa: allmänt2573 träffar
Nb Norden: allmänt2031 träffar
Nc Sverige79719 träffar
Nd Övriga Norden9805 träffar
Ne Brittiska öarna (Storbritannien)4697 träffar
Nf Mellaneuropa9987 träffar

Ng Nederländerna, Belgien och Luxemburg1154 träffar
Nh Schweiz1086 träffar
Ni Italien4287 träffar
Nj Frankrike4121 träffar
Nk Spanien1958 träffar
Nl Portugal482 träffar
Nm Östeuropa6915 träffar
Nn Balkanländerna2880 träffar
No Asien16466 träffar
Np Afrika7168 träffar
Nq Amerika10113 träffar
Nr Oceanien (Australien, Nya Zeeland, Melanesien, Polynesien, Mikronesien)2084 träffar
Ns Polarländerna2285 träffar
Nt Oceaner och hav831 träffar
Ny Kartografi3678 träffar

OSW 92 Biografiska verksamheter, släkthistoria o d.

L Biografi med genealogi

L:k Vetenskapshistoria7 träffar
Ld Genealogi9789 träffar
Lk Biografisk vetenskap660 träffar
Lm Biografiska uppslagsverk15002 träffar
Ls Biografiska samlingar10970 träffar
Lz Biografi: särskilda personer130729 träffar

OSW 93/99 Historieskrivande verksamheter, allmän historia.

K Historia

K(x) Historiska lexikon252 träffar
K:bf Historiska organisationer och institutioner146 träffar
K:d Historisk teori, filosofi och metodlära4808 träffar
K:k Historieforskningens historia4174 träffar
K. Allmänt: särskilda historiska perioder45052 träffar
Ka Europa: allmänt6460 träffar
Kb Norden: allmänt4345 träffar
Kc Sverige28531 träffar
Kd Övriga Norden14266 träffar
Ke Brittiska öarna (Storbritannien)15845 träffar
Kf Mellaneuropa30066 träffar
Kg Nederländerna, Belgien och Luxemburg1854 träffar
Kh Schweiz815 träffar
Ki Italien5268 träffar
Kj Frankrike13523 träffar
Kk Spanien4401 träffar
Kl Portugal851 träffar
Km Östeuropa26727 träffar
Kn Balkanländerna6073 träffar
Ko Asien52814 träffar
Kp Afrika12429 träffar
KqAmerika29025 träffar
Kr Oceanien1087 träffar
Ks Polarländerna243 träffar
Kt Allmän kulturhistoria21717 träffar
Ku Allmän socialhistoria22902 träffar
Kv Allmän ekonomisk historia19921 träffar till 60
Ky Historiska hjälpvetenskaper16163 träffar delar till 73

22 politikområden för politiken 26 maj 2016

Under årens lopp har innehållet i dominerande politikområden skiftat. Utredningar har visat att dagens politiska problem kan inordnas i 22 politikområden som hvudsakligen stämmer överens med regeringens ministerområden. http://www.regeringen.se

* **Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
* **Allmänt om regeringens politik.**

* **Utrikespolitik.**
  Politik för en utrikesminister.

* **Europapolitik.**
  Politik för en EU-minister.

* **Politik för juridik.**
  Politik för en justitieminister.

* **Försvar.**
  Politik för en försvarsminister.

* **Miljö**
  Politik för miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner.

* **Transporter.**
  Politik för en infrastrukturminister.

* **Bostadsproduktion.**
  Politik för en bostadsminister som ser till att det produceras.

* **Landsbygdspolitik.**
  Politik för en landsbygdsminister.

* **Politik för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.**
  Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

* **Sjuk- och hälsovård o d.**
  Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

* **Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**
  Politik för en socialförsäkringsminister med ansvar för hushållsverksamheter.

* **Barn- och äldreomsorg. Välfärd. Socialtjänst**
  Politik för en barn- och äldreminister m m med välfärd och socialtjänst o d

* **Utbildning. Forskning.**
  Politik för utbildningsministrar.

* **Information, konst, kultur o d.**
  Politik för en kultursminister. Med demokrati.

* **Jobb.**
  Politik för en arbetsmarknads- och etableringsminister.

* **Näringar.**
  Politik för en näringsminister.

* **Handel.**
  Politik för handelsminiser.

* **Migration.**
  Politik för en migrationsminister.

* **Polisen. Brott. Kriminalvård.**
  Politik för en inrikesminister för brott och polis o d

* **Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**
  Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Från Sveriges regering Statsråden och departementen 14 juni 2016

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten. Ditt urval ger 323 träffar av totalt 323.

Myndigheterna och de andra organen styr sig själva. Regeringen ska inte gå in och styra, men regeringen kan ändra reglerna för verksamheterna och kan besluta om var de ska ligga.

Statsministern har den 14 juni 2016 meddelat attt regeringen ska se över deras lokaliseringar och eventuellt flytta dem så att välfärden i Sverige blir bättre fördelad.

A

AB Göta kanalbolag (Götakanal) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

AB Svenska Spel (Svenska spel) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Akademiska Hus Aktiebolag (Akademiska Hus) 23 jan 2015 Näringsdepartementet

Aktiebolaget Bostadsgaranti (AB Bostadsgaranti) 23 jan2015 Näringsdepartementet

Aktiebolaget Svensk Bilprovning 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Aktiebolaget Svensk Exportkredit (SEK) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Alkoholsortimentsnämnden 17 december 2014 från Socialdepartementet

Allmänna reklamationsnämnden (ARN) 05 januari 2015 från Finansdepartementet

ALMI Företagspartner AB (ALMI) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Andra AP-fonden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård 03 dec2014 Näringsdepartementet

Apoteket AB (Apoteket) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Apoteksgruppen i Sverige Holding AB (Apoteksgruppen 23/115Näringsdepartementet

Apotek Produktion & Laboratorier AB (APL)18 dec2014 från Socialdepartementet

Arbetsdomstolen 03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsförmedlingen 03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsgivarverket 17 december 2014 från Finansdepartementet

Arbetsmiljöverket 30 oktober 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Arlandabanan Infrastructure AB (Arlandabanan)23 jan2015 Näringsdepartementet

Arvsfonden 17 december 2014 från Socialdepartementet

Áttje, Svenskt fjäll- och samemuseum 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

A/O Dom Shvetsii 04 augusti 2015 från Utrikesdepartementet

B

Barnombudsmannen (BO) 17 december 2014 från Socialdepartementet

Bildkonst Upphovsrätt i Sveriges (BUS) 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Bildmuseet i Umeå 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Blekinge tekniska högskola (BTH) 09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Bokföringsnämnden 08 december 2014 från Finansdepartementet

Bolagsverket 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Boverket 17 december 2014 från Näringsdepartementet

Brottsförebyggande rådet (Brå) 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Brottsoffermyndigheten (BrOM) 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Business Sweden 01 juni 2015 från Utrikesdepartementet

C

Centrala djurförsöksetiska nämnden 06 februari 2015 från Näringsdepartementet

Centrala studiestödsnämnden (CSN) 03 de2014 från Utbildningsdepartementet

D

Datainspektionen 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

De lokala säkerhetsnämnderna vid kärntekniska anläggningar 28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet

Diskrimineringsombudsmannen, DO 15 december 2014 från Kulturdepartementet

Domarnämnden 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

E

Ekobrottsmyndigheten (EBM) 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Ekonomistyrningsverket 11 december 2014 från Finansdepartementet

Elsäkerhetsverket 08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Energimarknadsinspektionen 08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Energimyndigheten 08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Ersättningsnämnden 17 december 2014 från Socialdepartementet

Etikprövningsnämnderna 09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

European company for the financing of railroad rolling stock (EUROFIMA) 09 april 2015 från Näringsdepartementet

Exportkreditnämnden (EKN) 08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

E-hälsomyndigheten 17 december 2014 från Socialdepartementet

E-legitimationsnämnden 08 december 2014 från Näringsdepartementet

F

Fastighetsmäklarinspektionen 05 januari 2015 från Finansdepartementet

Finansinspektionen 11 december 2014 från Finansdepartementet

Finanspolitiska rådet 11 december 2014 från Finansdepartementet

Fjärde AP-fonden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Folke Bernadotteakademin 08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

Folkhälsomyndigheten 17 december 2014 från Socialdepartementet

Forskarskattenämnden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)17 december 2014 från Socialdepartementet

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas 23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

Fortifikationsverket 17 december 2014 från Finansdepartementet

Forum för levande historia 03 december 2014 från Kulturdepartementet

Fouriertransform Aktiebolag (Fouriertransform) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Föreningen Svensk Form 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Första AP-fonden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Försvarets materielverk (FMV) 09 januari 2015 från Försvarsdepartementet

Försvarets radioanstalt (FRA) 09 januari 2015 från Försvarsdepartementet

Försvarshögskolan 12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Försvarsmakten 09 januari 2015 från Försvarsdepartementet

Försvarsunderrättelsedomstolen 09 januari 2015 från Försvarsdepartementet

Försäkringskassan 17 december 2014 från Socialdepartementet

G

Gentekniknämnden 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Green Cargo AB (Green Cargo) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) 11 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Göteborgs universitet 04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

H

Harpsundsnämnden 18 december 2014 från Statsrådsberedningen

Havs- och vattenmyndigheten, HaV 23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) 17 december 2014 från Socialdepartementet

Högskolans avskiljandenämnd (HAN) 03 december 2014

Högskolan Dalarna 11 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Högskolan i Borås 11 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Högskolan i Gävle 11 december 2014

Högskolan i Halmstad 11 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Högskolan i Kristianstad (HKR) 11 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Högskolan i Skövde 11 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Högskolan Väst 12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

I

Infranord AB (Infranord) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Inlandsinnovation AB (Inlandsinnovation)23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF 03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) 17 dec 2014 från Socialdepartementet

Inspektionen för strategiska produkter, ISP 08 jan 2015 från Justitiedepartementet

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) 17 dec 2014 från Socialdepartementet .

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU 03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Institutet för rymdfysik 09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Institutet för språk och folkminnen 04 december 2014 från Kulturdepartementet

J

Jernhusen AB (Jernhusen) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Judiska museet i Stockholm 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Justitiekanslern (JK) 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

K

Kammarkollegiet 08 december 2014 från Finansdepartementet

Karlstads universitet 08 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Karolinska institutet 05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kemikalieinspektionen, KemI 23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

Kommerskollegium 08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

Konjunkturinstitutet 15 december 2014 från Finansdepartementet

Konkurrensverket (KKV) 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Konstfack 12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Konstnärsnämnden 04 december 2014 från Kulturdepartementet

Konsumentverket 05 januari 2015 från Finansdepartementet

Krigsförsäkringsnämnden 08 december 2014 från Finansdepartementet

Kriminalvården 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Kronofogdemyndigheten 15 december 2014 från Finansdepartementet

Kungliga Dramatiska teatern AB (Dramaten) 11 dec2014 från Kulturdepartementet

Kungliga Operan AB (Operan) 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Kungl. biblioteket (KB) 03 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kungl. Konsthögskolan 12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm (KMH) 12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kungl. Tekniska högskolan (KTH) 05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Kustbevakningen (KBV) 17 december 2014 från Justitiedepartementet

Kärnavfallsfonden 23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

L

Lantmäteriet 17 december 2014 från Näringsdepartementet

Lernia AB (Lernia) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Linköpings universitet 05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Linnéuniversitetet 09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Livrustkammaren och Skoklosters slott med Stiftelsen Hallwylska museet 04 december 2014 från Kulturdepartementet

Livsmedelsverket (SLV) 03 december 2014 från Näringsdepartementet

Lotteriinspektionen 15 december 2014 från Finansdepartementet

Luftfartsverket (LFV) 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Luleå tekniska universitet 05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Lunds universitet 04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Läkemedelsverket (LV) 17 december 2014 från Socialdepartementet

Länsstyrelserna 17 december 2014 från Finansdepartementet

M

Malmö högskola 10 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Marknadsdomstolen 05 januari 2015 från Finansdepartementet

Medlingsinstitutet 03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Metria AB (Metria) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Migrationsverket 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Miljömärkning Sverige AB (Miljömärkning Sverige) 19 maj 2015 från Finansdepartementet

Mittuniversitetet 09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Moderna museet 04 december 2014 från Kulturdepartementet

Myndigheten för delaktighet 17 december 2014 från Socialdepartementet

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) 01 januari 2016 från Socialdepartementet

Myndigheten för kulturanalys 12 december 2014 från Kulturdepartementet

Myndigheten för press, radio och tv 05 december 2014 från Kulturdepartementet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) 17 december 2014 från Justitiedepartementet

Myndigheten för tillgängliga medier 05 december 2014 från Kulturdepartementet

Myndigheten för tillväxtpolitiska analyser och utvärderingar (Tillväxtanalys) 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 15 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys 17 dec 2014 från Socialdepartementet

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) 03 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Mälardalens högskola (MDH) 10 december 2014 från Utbildningsdepartementet

N

Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde 04 december 2014 från Kulturdepartementet

Naturhistoriska riksmuseet 04 december 2014 från Kulturdepartementet

Naturvårdsverket23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

Nobelmuseet 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Nordicom 15 december 2014 från Kulturdepartementet

Nordiska Afrikainstitutet 08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

Nämnden för hemslöjdsfrågor 04 december 2014 från Kulturdepartementet

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) 17 decEMBER 2014 från Kulturdepartementet

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Nämnden mot diskriminering 15 december 2014 från Kulturdepartementet

O

Offentliga sektorns särskilda nämnd 17 december 2014 från Finansdepartementet

Oljekrisnämnden 08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Orio AB (Orio) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

P

Patentbesvärsrätten 09 april 2015 från Näringsdepartementet

Patentombudsnämnden 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Patent- och registreringsverket (PRV) 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Pensionsmyndigheten 17 december 2014 från Socialdepartementet

Polarforskningssekretariatet 09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Polarforskningssekretariatet 27 april 2015 från Utbildningsdepartementet

Polismyndigheten 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

PostNord AB (PostNord) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Post- och telestyrelsen (PTS) 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Provinsialläkarstiftelsen 18 december 2014 från Socialdepartementet

Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut 11 december 2014 från Finansdepartementet

R

Resegarantinämnden 05 januari 2015 från Finansdepartementet

Revisorsnämnden 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Riksantikvarieämbetet 04 december 2014 från Kulturdepartementet

Riksarkivet 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Riksförbundet Sveriges museer 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Riksgälden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Riksteatern 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Riksutställningar 08 december 2014 från Kulturdepartementet

RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Rymdstyrelsen 27 april 2015 från Utbildningsdepartementet

Rättshjälpsmyndigheten 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Rättsmedicinalverket (RMV) 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Röhsska museet i Göteborg 11 december 2014 från Kulturdepartementet

S

Sameskolstyrelsen (SamS) 03 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Sametinget 03 december 2014 från Kulturdepartementet

Samhall Aktiebolag (Samhall) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

SAS AB (SAS) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

SBAB Bank AB (publ) (SBAB) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Sjunde AP-fonden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Sjätte AP-fonden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Sjöfartsverket 08 december 2014 från Näringsdepartementet

SJ AB (SJ) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Skatterättsnämnden 15 december 2014 från Finansdepartementet

Skatteverket 15 december 2014 från Finansdepartementet

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor 17 december 2014 från Finansdepartementet

Skogsstyrelsen 03 december 2014 från Näringsdepartementet

Skolforskningsinstitutet 22 april 2015 från Utbildningsdepartementet

Skolväsendets överklagandenämnd 04 dec 2014 från Utbildningsdepartementet

Socialstyrelsen 17 december 2014 från Socialdepartementet

SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Sparbankernas säkerhetskassa 15 december 2014 från Finansdepartementet

Specialfastigheter Sverige Aktiebolag (Specialfastigheter) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) 04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Statens ansvarsnämnd 17 december 2014 från Finansdepartementet

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) 17 december 2014 från Socialdepartementet

Statens Bostadsomvandling AB (Sbo) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Statens centrum för arkitektur och design 08 dec 2014 från Kulturdepartementet

Statens fastighetsverk (SFV) 17 december 2014 från Finansdepartementet

Statens försvarshistoriska museer 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens geotekniska institut (SGI) 17 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Statens haverikommission (SHK) 17 december 2014 från Justitiedepartementet

Statens historiska museer 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) 09 januari 2015 från Försvarsdepartementet

Statens institutionsstyrelse (SiS) 17 december 2014 från Socialdepartementet

Statens jordbruksverk (SJV) 03 december 2014 från Näringsdepartementet

Statens konstråd 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens kulturråd 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens maritima museer 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens medieråd05 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens museer för världskultur08 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens musikverk 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, SNAU15 oktober 2015 från Arbetsmarknadsdepartementet

Statens Personadressregisternämnd 15 december 2014 från Finansdepartementet

Statens servicecenter 17 december 2014 från Finansdepartementet

Statens skaderegleringsnämnd 08 december 2014 från Finansdepartementet

Statens skolinspektion 03 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Statens skolverk 04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Statens tjänstepensionsverk (SPV) 18 december 2014 från Finansdepartementet

Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd 18 dec 2014 från Finansdepartementet

Statens va-nämnd 18 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) 03 dec 2014 från Näringsdepartementet

Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Statens överklagandenämnd 18 december 2014 från Finansdepartementet

Statistiska centralbyrån 15 december 2014 från Finansdepartementet

Statskontoret 18 december 2014 från Finansdepartementet

Stiftelsen Arbetets museum 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem 21 jan 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Dansens Hus 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Dansmuseifonden 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Drottningholms Slottsteater 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Stiftelsen för Internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet 28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra 28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet

Stiftelsen Föremålsvård i Kiruna 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Gällöfsta utbildningscentrum 05 februari 2015 från Justitiedepartementet

Stiftelsen Industrifonden (Industrifonden) 09 april 2015 från Näringsdepartementet

Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, SIVL 28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet

Stiftelsen Nordiska museet 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Norrlandsfonden (Norrlandsfonden) 09 april 2015 från Näringsdepartementet

Stiftelsen Skansen 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Strindbergsmuseet 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Svenska Filminstitutet 15 december 2014 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Tekniska museet 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen Thielska galleriet 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Stiftelsen WHO Collaborating Centre for International Drug Monitoring 18 december 2014 från Socialdepartementet

Stipendiestiftelsen för studier av japanskt näringsliv 15 december 2014 från Finansdepartementet

Stockholms internationella miljöinstitut, SEI 28 april 2015

Stockholms konstnärliga högskola (SKH) 11 december 2014

Stockholms universitet 04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Strålsäkerhetsmyndigheten 23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, SWEDAC 08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida 08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

Styrelsen för samefonden 03 december 2014 från Kulturdepartementet

Sveaskog AB (Sveaskog) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Svenska Artisters och Musikers Intresseförening (SAMI) 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Svenska ESF-rådet, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) 18 december 2014 från Statsrådsberedningen

Svenska institutet, SI 08 januari 2015 från Utrikesdepartementet

Svenska ILO-kommittén 03 december 2014 från Arbetsmarknadsdepartementet

Svenska kraftnät 08 december 2014 från Miljö- och energidepartementet

Svenska Miljöinstitutet AB, IVL 28 april 2015 från Miljö- och energidepartementet

Svenska rymdaktiebolaget (SSC) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Svenska skeppshypotekskassan (Svenska Skeppshypotek) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM)11 december 2014 från Kulturdepartementet

Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Sveriges Domstolar 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Sveriges författarfond 08 december 2014 från Kulturdepartementet

Sveriges Författarförbund 11 december 2014 från Kulturdepartementet

Sveriges geologiska undersökning (SGU) 08 dec 2014 från Näringsdepartementet

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) 03 december 2014 från Näringsdepartementet

Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, SMHI 23 januari 2015 från Miljö- och energidepartementet

Sveriges Radio 05 december 2014 från Kulturdepartementet

Sveriges Television 05 december 2014 från Kulturdepartementet

Svevia AB (publ) (Svevia) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Swedavia AB (Swedavia) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Swedesurvey Aktiebolag (Swedesurvey) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Swedfund International AB (Swedfund) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Systembolaget Aktiebolag 18 december 2014 från Socialdepartementet

Säkerhetspolisen 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Södertörns högskola 12 december 2014 från Utbildningsdepartementet

T

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) 18 december 2014 från Socialdepartementet

TeliaSonera Aktiebolag (TeliaSonera) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Teracom Group AB (Teracom) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Tillväxtverket 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) 09 januari 2015 från Försvarsdepartementet

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet 09 januari 2015 från Försvarsdepartementet

Trafikanalys 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Trafikverket 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Transportstyrelsen 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Tredje AP-fonden 11 december 2014 från Finansdepartementet

Trygghetsstiftelsen 18 december 2014 från Finansdepartementet

Tullverket 15 december 2014 från Finansdepartementet

Umeå universitet 05 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) 04 dec 2014 från Utbildningsdepartementet

Universitets- och högskolerådet (UHR) 04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Upphandlingsmyndigheten 25 november 2015 från Finansdepartementet

Uppsala universitet 04 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Utbildningsradion05 december 2014 från Kulturdepartementet

V

Valmyndigheten 15 december 2014 från Kulturdepartementet

Vasallen AB (Vasallen) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Vattenfall AB (Vattenfall) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Verket för innovationssystem (Vinnova) 08 december 2014 från Näringsdepartementet

Vetenskapsrådet 27 april 2015 från Utbildningsdepartementet

Voksenåsen AS 11 december 2014 från Kulturdepartementet

V.S. VisitSweden AB (VisitSweden) 23 januari 2015 från Näringsdepartementet

Z

Zornsamlingarna 21 januari 2015 från Kulturdepartementet

Å

Åklagarmyndigheten 05 januari 2015 från Justitiedepartementet

Ö

Örebro universitet 09 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Överklagandenämnden för högskolan 15 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS) 15 december 2014 från Utbildningsdepartementet

Brev om politik.

Svensk politik och i någon mån politik utomlands har behandlats i brev sedan 1965 till regeringen, politiska partier och enskilda partimedlemmar.

Vad mottagarna gjort med breven finns vanligen inga uppgifter om. De kan ha kastats bort, registrerats olästa eller lästs och blivit förstådda eller inte förstådda, följts av åtgärder enligt brevens förslag, eller inte följs av några åtgärder.

Breven 1965 - 1993 gick som pappersbrev, kopior av breven finns i pärmar hos Sven Wimnell. Fram till den 20 april 1989 skrevs 4920 sidor om skatte-och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började med sida nummer 1 i en ny sidnumrering det sista pappersbrevet är daterat 22 mars 1993

Breven därefter skevs på Sven Wimnells dator och skickades som fax Det första faxbrevet skickads den 12 maj 1993 och det sista brevet med sida 3557 den 8 oktober 2006. Kopia av faxbreven finns i Sven Wimnells dator.

Sven Wimnells hemsida på Internet lades in den 29 april 1998. Delar av faxbreven lades in på hemsidan. Från och med 29 april 1998 har brev skickats som e-post på Internet. Kopior av breven finns på Sven Wimnells dator. Brevens innehåll är huvudsakligen delar av det som finns på hemsidan.

Under perioden 1998-2006 finns både faxbrev och e-postbrev. Delar av det första faxbrevet den 12 maj 1993 kommer här:

Skatter, bidrag, pensioner, bostadspolitik, ekonomisk politik mm. 12 maj 1993

Jag har sysslat med skatte-och bidragssystem o d sedan 30 år tillbaka. Upprinnelsen till mitt intresse var den dåliga bostadspolitiken på 1950-talet och det redan då perversa skattesystemet.

Tage Erlander som var statsminister fram till slutet av 1970 har senare sagt att han ångrat sin bostadspolitik. Det sk miljonprogrammet för bostadsbyggande, en miljon nya bostäder på 10 år, kom igång i mitten på 60-talet. Bostäderna är av central betydelse i det svenska samhället, men den nuvarande regeringen håller på och avskaffar bostadspolitiken. Får detta fortsätta kommer kriserna i Sverige bara att öka än mer.

När jag studerade skattesystemet i början på 60-talet fann jag, att skatterna inte alls fördelades efter bärkraft trots det att politikerna vitt och brett talade om att så borde ske. I början av 60-talet konstruerade jag ett skattesystem som verkligen fördelade efter bärkraft, men det brydde sig politikerna naturligtvis inte om.

Den grundläggande tanken i mitt bärkraftssystem är att hushållen först måste betala mat och husrum och hygienartiklar o d och litet småsaker till livets nödtorft innan de kan betala någon skatt. Dessbättre var det, och är det, så att de flesta hushållen har sådana inkomster att de har skatteförmåga. Men det finns många hushåll där det som är disponibelt efter skatt inte räcker till livets nödtorft, samtidigt som många betalar så litet skatt i förhållande till sina inkomster att de kan leva i lyx och överflöd. Det har alltid förvånat mig att de som har det bäst också är de mest egoistiska och motsätter sig system som

fördelar skatt efter bärkraft.

Moderaterna brukar hävda att skatterna ska vara sådana att man kan leva på sin lön, men den moderata politiken är inte upplagd efter det. Inte heller socialdemokraterna, å andra sidan, har lyckats åstadkomma system som fördelar efter bärkraft. Centerpartisterna har svårt för att räkna och kds följer i centerpartisterna spår. Folkpartisterna är kluvna, det sa ju redan Gunnar Helén.

Jag har inbillat mig, att det skulle vara möjligt att påverka politikerna med hjälp av information om verkligheten, men det har visat sig att politikerna är föga mottagliga för riktiga verklighetsbeskrivningar. Politikerna tycks vara styrda av dåliga fördomar och av medvetna eller omedvetna förvrängningar av verkligheten.

Sverige är ett litet land om man ser till folkmängden, och man kan tycka, att det borde vara möjligt för landets drygt åtta miljoner personer att komma överens om fördelningen av nyttigheter och onyttigheter som förekommer här, men när jag ser tillbaka på 30 års dålig fördelningspolitik ser det mörkt ut för framtiden .

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte-och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag med sida nummer 1 i den sidnumrering jag fortsatt med sedan dess. Mitt närmast föregående sidnummer är 1636 i ett brev den 22 mars 1993.

Mina utredningar har vanligen gått till statsministrar, finans-och skatteministrar, socialministrar, bostadsministrar och till ledarna för de största partierna inom eller utom regeringen, samt då och då till riksdagsutskott.

1-212 20 april 1989	213-220 april 89
221-250 6 juni 89	251-265 2 okt 89
266-288 3 okt 89	289-312 4 okt 89
313-350 24 okt 89	351-360 28 okt 89
361-366 31 okt 89	369-426 12 nov 89
427-444 27 nov 89	445-488 5 dec 89
489-533 15 jan 1990	539-592 16 feb 90
593-660 8 mars 90	661-692 28 mars 90
693-732 8 april 90	733-752 16 april 90
753-808 1 maj 90	809-836 7 feb 1991
837-848 10 feb 91	849-856 21 feb 91
857-876 25 mars 91	877-884 31 mars 91
885-908 8 april 91	909-918 15 april 91
919-928 16 april 91	929-940 7 maj 91
941-948 19 maj 91	949-1024 20 juni 91
1025-1028 20 aug 91	1029-1030 23 sept 91
1031-1038 14 nov 91	1039-1040 5 dec 91
1041-1072 5 dec 91	1073-1074 15 dec 91
1075-1082 9 jan 1992	1083-1088 20 jan 92
1089-1112 12 feb 92	1113-1124 21 feb 92
1125-1145 21 mars 92	1146-1153 31 mars 92
1154-1157 10 april 92	1158-1169 10 april 92
1171-1178 30 april 92	1179-1218 15 maj 92
1219-1248 15 juni 92	1249-1251 23 sept 92
1252-1352 23 okt 92	1353-1356 6 nov 92
1357-1390 28 nov 92	1391-1398 5 dec 92
1399-1404 8 dec 92	1405-1448 15 jan 1993
1449-1564 9 feb 93	1565-1584 20 feb 93
1585-1592 2 mars 93	1593-1608 11 mars 93
1609-1636 22 mars 93	1637- maj 93

(Efter maj 1993 kom sedan sidor till 3557 den 8 oktober 2006)

I april 1993 har jag skrivit tre brev utan sidnumrering till Bo Lundgren den 4 april, till Bengt Westerberg den 14 april och till Ingvar Carlsson den 24 april. Början av breven har samma innehåll och lydelse om fördelningssystem och kapitalinkomstbeskattning och infogas på de närmast följande sidorna.

Fördelningssystem = skattesystem+bidragssystem

Jag har sysslat med skatte-och bidragssystem sedan början av 1960-talet, och sett systemen tillsammans som ett fördelningssystem. Jag gjorde utredningar och förslag inför bl a de stora skattereformerna 1970, 1982 och 1990. Redan på 60-talet förstod jag, att svenskarna skulle komma att utsättas för svår konkurrens från världen utanför och att det skulle behöva innebära en viss komprimering av den svenska levnadsstandarden om inte den svenska produktiviteten kunde höjas tillräckligt för att undvika standardsänkningen.

Jag minns att jag i början av 70-talet förhörde mig i några departement om hur man såg på detta, men möttes av fullständig oförståelse. För dem jag fick kontakt med verkade det vara en orimlig frågeställning. Nu vet vi ju, att Sverige i hög grad är beroende av världen utanför, och att det försprång vi hade årtiondena närmast efter andra världskriget har hämtats in av utlänningarna.

Jag sade mig på 60-talet, att inför situationen med en komprimering av den svenska standarden borde det finnas ett fördelningssystem med vars hjälp man kunde fördela komprimeringen på ett lämpligt sätt. Vi är nu i den situation jag förutsåg, men det finns inget lämpligt fördelningssystem och det är nu illa ställt i fördelningspolitiken.

Med fördelning menar jag i första hand fördelning av det man brukar kalla välfärd. Välfärden fördelas med hjälp av gemensamma anordningar som t ex transportsystem, genom utbildning, sjukvård och mycket annat och allt detta med hjälp av rättighetsbestämmelser mm och i hög grad med hjälp av pengar. Det fördelningssystem jag sysslat med är ett system för fördelning av pengar till hushåll och individer, Utgångspunkten är djungelns lag, dvs konkurrens mellan individerna, med en finare term : marknadsmekanismerna.

Men marknadsmekanismerna har under historiens gång tuktats och det finns nu knappast någonstans i världen ett ställe där de får härja fritt. Vi har nu tydligt sett, att marknadsmekanismerna inte fungerar väl, jag tänker på bl a de stora bankskandalerna. Förlustbankerna , som ju borde vara specialister på marknadsmekanismer har inte klarat sina uppgifter och när de misslyckats har de gått till staten för att få hjälp. Löner sätts på fria marknader, men när det blivit stor arbetslöshet och marknaderna inte fungerar väl går de arbetslösa till staten och får pengar.

Jag har beskrivit det så, att svenskarna till ungefär hälften fungerar på marknader och till hälften i ett gemensamt system som kanske är det man brukar kalla den offentliga sektorn. När marknaderna inte fungerar väl träder den offentliga sektorn in. I t ex Ryssland och f d Östtyskland har man haft system med litet av marknadsmekanismer, nu är man på väg in i mer av det. Marknadsmekanismanhängarna försöker nu dödförklara den solidaritet som den en stor offentlig sektor innebär. Men det borde stå klart för alla, att marknadsmekanismerna inte helt kan klara de fördelningsproblem som finns.

I USA har marknadsmekanismerna ett större utrymme än i Sverige och förmodligen också hela Västeuropa. Det finns anledning att

beundra USA i många avseenden, men det finns där ockå mycket som är förskräckande och som följer av det stora utrymme marknadsmekanismerna där tar och det relativt lilla utrymmet för den offentiga sektorn. Den nya regimen i USA tycks vara på väg att förändra relationerna mellan marknader och offentlig sektor till förmån för den senare, och jag är övertygad om att det är rätt riktning.

För att nu återgå till Sverige: svenskarna skaffar sig pengar genom att arbeta mot lön i de flesta fallen och köper sedan det de anser sig behöva. Lönesättningen är som sagt fri utan inblandning från staten (utom beträffande statsanställda naturligtvis), men välfärd på arbetsplatserna regleras genom statliga bestämmelser om arbetsmiljö, arbetstider mm. När svenskarna köper för sina pengar på marknader är prissättningen i princip fri, men staten reglerar genom bestämmelser så att konkurrens inte sätts ur spel och så att de köpande inte blir lurade av vilseförande reklam etc.

Nu är det så, att lönerna varierar , en del tjänar mycket , andra litet, det är en följd av marknadsmekanismerna. Nu tycker svenskarna, att inkomststrukturen är skev och att det behövs en omfördelning . Och det sker genom skatte-och bidragssystemen. Staten behöver pengar för sina åtgärder i den offentliga sektorn och tar in skatter, Skatterna är bl a s k indirekta skatter, moms och punktskatter av många slag. De indirekta skatterna påverkar priserna på marknaderna och ingår i priserna. De direkta skatterna är främst inkomstskatterna och för att korrigera marknadernas dåliga utfall för lönestrukturen har man bestämt att inkomstskatterna ska tas ut efter skatteförmåga. De som tjänar mest ska betala högre skatter än de som tjänar litet, det är huvudprincipen.

Kommunalskatterna är en del av de statliga inkomstskatterna, man bör se dem som en följd av delegation till kommunerna av en del av beskattningsrätten. Den enklaste principen för skattefördelning efter skatteförmåga är den proportionella skatten. Förr var skatteuttaget totalt sett litet i förhållande till dagens, den offentliga sektorn var liten och det behövdes inte mycket skatter. Inkomstklyftorna var större än idag. Man bättrade på det proportionella uttaget med progressivt uttag. Med tiden ökade den offentliga sektorn, mer skatteinkomster behövdes, inkomstklyftorna blev mindre och det progressiva uttaget förlorade i hög grad sin mening.

Med l990 års skattereform har man infört skatteuttag som i hög grad bygger på proportionella uttag. I botten ligger en proportionell kommunalskatt och vid höga inkomster ligger en proportionell statlig skatt. Tillsammans bildar de en enkel progressiv skala. Det är bra och stämmer i viktiga delar med det jag föreslagit i mina förslag sedan l960-talet. Jag införde begreppet brytpunkt för de punkter på den sammanlagda skalan där raka skalavsnitt bröt upp till en brantare vinkel. På 60-talet hade jag i mina förslag två brytpunkter och hade dem sedan kvar länge. Den nuvarande skatteskalan har en brytpunkt och det är med hänsyn till enkelheten en fördel även om det kan finnas fog för ytterligare en brytpunkt någonstans ovanför den nuvarande.

Jag har under de gångna senaste trettio åren försökt lära riksdagsmännen och statsråden de elementära fördelningsproblemen, dock utan framgång. Jag vill nu påpeka vilka de är. Fördelningen har två viktiga dimensioner:

* **den vertikala fördelningen** som gäller fördelningen med hänsyn till inkomster ,

* **den horisontella fördelningen** med hänsyn till de hushållens utgifter för levnadsstandarden man tycker ska påverka fördelningen.

Inkomstskatteskalan tar bara hänsyn till den vertikala fördelningen. Det har varit en uttalad mening från de ansvariga beslutarna, att skatteskalan bara ska svara för vertikal fördelning. Det nuvarande inkomstskattesystemet är huvudsakligen inriktat på den vertikala fördelningen men innehåller moment som inkonsekvent fördelar horisontellt (reseavdrag t ex).

De politiskt ansvariga har menat, att den horisonella fördelningen ska skötas med hjälp av bidrag, men har inte fullföljt tankegången och infört de bidrag som behövs för den horisontella fördelningen.

På sid l461 och följande sidor (9 feb 93) har jag litet mer utförligt behandlat de vertikala och horisontella fördelningarnas principiella problem och jag hänvisar till de sidorna. Men jag ska antyda något av det jag nämner där.

Det vanligaste horisontella fördelningsproblemet gäller fördelning med hänsyn till extra hushållskostnader som finns i hushåll med barn. Långt tillbaka i tiden förekom avdrag i beskattningen för barn. Avdragen byttes ut mot barnbidrag lika för alla. Barnbidraget är ett tydligt exempel på att bidrag kan vara en del av skattesystemet.

Företrädare för Ny demokrati har nyligen framfört krav på att barnbidragen tas bort för ¨miljonärer¨ (man menar personer med miljoninkomster). Men barnbidraget fyller uppgiften att fördela bl a i gruppen personer med miljoninkomster. I den gruppen finns det sådana med och sådana utan barn. Jag tycker det är rimligt, att de i den gruppen som har barn får en skatt som anpassas efter de extra kostnaderna för barnen, dvs anpassas efter den lägre skatteförmågan som barnen medför. Det spelar i sammanhanget ingen roll hur många miljoner inkomsterna är på. Det är fråga om den horisontella fördelningen, dvs fördelningen inom grupper som har lika stora inkomster men där utgifterna för hushållskostnaderna varierar på grund av barn.

Ny demokratis invändning att ¨miljonärer¨ inte behöver barnbidrag därför att de har så stora inkomster borde ändras till att personer med miljoninkomster betalar för låga skatter. En förändring borde innebära att skatten höjs för miljoninkomster och inte höjs bara för dem som har miljoninkomster och har barn.

Vid den horisontella fördelningen bör skattelindringen bli lika stor i alla inkomstlägen. Dvs barnbidraget bör vara lika stort i alla inkomstlägen. Hur stort kan diskuteras, men det ger jag mig inte in på nu.

Det finns också bostadsbidrag för barnfamiljer, de har också en horisontell funktion på det sättet, att bostadsbidrag för barnfamiljer bara går till barnfamiljer. Dessa bostadsbidrag innehåller två delar, en del som är bidrag oberoende av om hushålllet har bostad eller ej, och en del som varierar med bostadskostnaderna (hyran eller motsvarande). Dessa bostadsbidrag är inkomstberoende, de utgår med maximala belopp vid låga inkomster upp till en viss inkomstnivå men trappas sedan av med stigande inkomst. Men det är fortfarande fråga om horisontell fördelning fastän det finns ett vertikalt inslag p g a avtrappningen.

Den som tycker att barnbidragen är för höga skulle kunna föreslå t ex att barnbidragen tas bort, men det skulle innebära svåra avbäck för dem med de lägsta inkomsterna . De med de högsta inkomsterna skulle troligen klara sig utan barnbidragen, men de med de lägsta inkoms-

terna skulle behöva gå till socialtjänsten och be om pengar. Vill man inta ha det så kan de lägsta inkomsterna istället få högre fasta belopp i bostadsbidragen. Tar man bort ett barnbidrag på 750 kr per månad kan det för de lägsta inkomsterna ersättas med en ökning av bostadsbidragets fasta belopp med 750 kr per månad. I inkomstskikt där bostadsbidrag förekommer men i avtrappat skick kommer bobidragen att öka med 750 kr per månad och avtrappningsskiktet kommer att ökas ut uppåt så att avtrappningsslut hamnar på en 45000 kr högre inkomst vid avtrappningsfaktor 20%. (750/mån = 9000/år och för att avtrappa det behövs 45000kr, 20% av 45000=9000)

Som orientering vill jag nämna regeringens förslag för l994 i prop 92/93:174. Där föreslås att avtrappning ska vara 20% vid inkomster över ll0 000 kr. De maximala bidragen är vid

1 barn: fast belopp 600 kr /mån + vid vissa hyresbelopp 900+900,summa max 2400 och per år 28800. Avtrappningssträcka l000 och avtrappningsslut vid 254000 kr inkomst.
2 barn: fast belopp 900,+ 1050+1100, summa 3050/mån= 36600/år, avtrappningssträcka 183000 och avtrappningsslut vid 293000.
3+barn: fast belopp 1200,+1350+1200, summa 3750/ mån =45000/ år. Avtrappningssträcka 225000. 0ch avtrappningsslut vid 335000.

Skulle man ta bort barnbidraget för första barnet, 9000 kr per år.och ersätta det med höjt fast belopp, skulle avtrappningsslut hamna på 299000 kr. Skulle man ersätta barnbidrag med fast belopp i fall med två barn (barnbidrag l8000 kr per år) skulle avtrappningsslut hamna på 383000 kr. Samma operation i fall med tre barn (barnbidrag och flerbarnstillägg 31500) skulle avtrappningsslut hamna på 492500, dvs bidrag skulle utgå vid inkomst nära en halv miljon kr per år.

Nu tillbaka till problemet horisontell fördelning. Det är inte bara kostnader för barn som kräver hänsyn vid den horisontella fördelningen. Man kan säga att skatteskalan är anpassad för fall med två gifta som båda har inkomster. Normal kostnad för lägsta rimliga standard är för två makar tillsammans l993 enligt min senaste sammanställning på sid l570 369% av basbeloppet 34499=l26936 kr/ år. Likvärdig standard för ensamstående kostar 247% av basbeloppet=84968 kr/år. Likvärdig standard för två makar kostar l49,4% av ensams kostnader och inte 200%. Det innebär att skattesystemet tar ut för mycket av ensamstående i förhållande till uttaget för två makar.

Det behövs ett bidragssystem som kompletterar skattesystemet för barnlösa ungefär så som barnfamiljernas bostadsbidrag gör. Det finns två bostadsbidragssystem för barnlösa som skulle fylla den kompletterande uppgiften om systemen konstruerades om. Jag har lämnat förslag om hur omkonstruktion bör göras, se mina sidor 1609-1636 den 22 mars l993.

Skattesystemet måste snarast kompletteras med ett välfungerande bostadsbidragssystem för barnlösa icke-pensionärer, förslagsvis enligt mina nyss nämnda förslag. Regeringens förslag i prop 92/93:174 för barnlösa är idiotiska, de innebär i ungdomsbostadsbidragstypen, att det aldrig blir möjligt att få råd med bostad med sådan hyra som skulle kunna ge bostadsbidrag.

De två bidragstyperna bör slås ihop till ett enda system, som kan bli effektivt vid den horisontella fördelningen om man gör som jag föreslår. Om man gör enligt mina förslag har man fått ett tämligen bra fördelningssystem i princip även om bidragsbeloppen borde vara bättre än i den första omläggningen jag föreslår.

Regeringens förslag till ungdomsbostadsbidrag är sådant att ungdomarna ifråga måste leva under existensminimum trots att de måste betala tiotusentals kronor i skatt. På sid 1627 har jag visat skatter och bidrag i mitt förslag vid hyra 3000 kr per månad. Tabellen visar att bidragen aldrig går över de skatter som betalas. Bidragen i mitt förslag ska ses som en del av skattesystemet, som genom bidragen korrigeras efter den lägre skatteförmåga en ensam har i förhållande till två makar. Men i fall med låga sammanlagda inkomster för makar fungerar bidragen också som en korrigering. Vanligen blir dock bidragen i mitt förslag till nytta för ensamstående.

Jag vill nämna att regeringsrätten nyligen i ett överklagningsärende rörande socialbidrag för en ensamstående slagit fast att kommunen ifråga har skyldighet betala socialbidrag enligt socialstyrelsens norm, f n för ensam ll6% av basbeloppet, räknat per år = 3326 kr/mån, +bostadshyra.

I slutet av utredningsarbetet för l990 års skattereform lades till regler om höjning av grundavdraget i vissa inkomstintervall med högsta grundavdrag vid inkomst kring l00 000 kr. Detta var en åtgärd som förändrade den vertikala fördelningen och det var inte fel med det, men det som hade behövts bättre var något som bidrog till en förbättring av den horisontella fördelningen vid låga inkomster, något i stil med det bidragssystem för barnlösa jag föreslår. Regeringens skatteutredare tycks aldrig ha förstått vad horisontell fördelning är.

Som jag ser det är det mycket viktigt att man inför ett bidragssystem av det slag jag förelsår, det är viktigt med hänsyn till de krav om standardsänkningar för hushållen som de dåliga statsfinanserna nödvändiggör. Utan system som hindrar kollaps för låginkomster kan inte standardsänkningarna genomföras utan mycket komplicerade och dyrbara utgifter för socialbidrag till dem med låga inkomster.

Redan på 60-talet förutsåg jag svenskarnas framtid och propagerade för införandet av ett fördelningssystem som fördelade med något slags rättvisa både vertikalt och horisontellt. Men jag predikade för döva öron. Mitt förslag om bostadsbidrag nu för barnlösa kostar knappast något för staten och kommunerna räknade tillsammans eftersom alternativet är mer socialbidrag. Mitt förslag är trevligare än alternativet socialbidrag av skäl som borde stå klara för alla. Det blir en omfördelning med mitt förslag så att kommunerna slipper betala ut socialbidrag medan staten (som ska överta bostadsbidragssystemen) får betala bostadsbidrag istället.

Den stora fördelen i mitt förslag är att man får ett sammanhängande skatte-och bidragssystem som tillsammans kan fördela bra både vertikalt och horisontellt, det nuvarande skattesystemet är ofullbordat utan den komplettering jag föreslår.

Det fördelningssystem jag nu föreslår har i korthet följande komponenter:

*** skatteskala med kommunal och statlig skatt och grundavdrag (med vissa avdragsrätter)**
*** horisontalfördelande: barnbidrag och flerbarnstillägg samt bostadsbidragssystem för barnfamiljer och barnlösa**
*** särskilda regler för pensionärer**
*** särskilda regler för kapitalinkomster**
*** särskilda regler för företagare av olika slag, bolag od.**

Kapitalinkomstbeskattningen

Kapitalinkomstbeskattningen har jag sysslat med sedan 30 år tillbaka. Det har inte blivit någorlunda ordning på den förrän efter 1990 års skattereform. Den var usel på 60-talet och jag påpekade det och gav bra förslag om förbättringar,.....

En viss förbättring skedde genom 1982 års skattereform, men under hela 80-talet var det alldeles för förmånligt att låna pengar, skattelättnaderna för låneräntorna var fortfarande för stora, och efter ändrade regler för bankernas utlåningar kulminerade den s k låneekonomin, bankerna hade inte förstånd nog att sköta sina utlåningar, slarvade med säkerheter och det ledde till de många bankkriserna.....

Det jag nu skrivit är lika med början på breven i april till Bo Lundgren, Bengt Westerberg och Ingvar Carlsson. Ingen av dem har svarat och jag förmodar att det beror på att de inte vet hur det är.....

Ett bra sätt att stimulera ekonomin är att tillföra pengar till dem som lever under eller strax ovanför existensminimum, och jag har angivit i mina tidigare utredningar var man finner dem och hur man kan och bör tillföra dem pengar:

* förbättra bostadsbidragen för barnlösa icke-pensionärer,
* öka de fasta beloppen i barnfamiljernas bostadsbidrag,
* förbättra KBT för pensionärer, isynnerhet ensampensionärer som nu är starkt missgynnade,
* ta bort de perversa marginaleffekterna på upp till sextusen procent för pensionärernas kapitalinkomster genom att i KBT-systemet slopa all hänsyn till kapital och kapitalinkomster, i kombination med åtgärder jag föreslagit.
* Ta bort de försämringar för de sämst ställda pensionärena som gjorts de senaste åren, och gör det så att jämlikhet uppnås mellan ensampensionärer och pensionärsmakar genom lämplig avvägning av KBT-höjningar och höjningar av pensioner och pensionstillskott.....

Inkomst-och välfärdsfördelningen

I samband med 1990 års skattereform bestämdes, att reformen skulle utvärderas. Reformen är nu genomförd och det är dags att redovisa hur den utfallit,varvid det mest intressanta är hur stora skattelättnaderna blivit för höginkomsterna och hur stora skattehöjningarna för låginkomsterna. Enligt massmedierna har finansministern någon utredning av det slaget i sina lådor, men vill inte visa upp den ,och det kan man förstå då utfallet av reformen förmodligen är mycket orimligt stora skattelättnader för höginkomsterna .

I R&D nr 16 1993 finns en notis om en undersökning av förändringar i inkomstfördelningen under 1980-talet. Högre tjänstemän ökade sina inkomster mer än arbetare. Männen hade en bättre löneutveckling än kvinnorna. Skatter och bidrag som fram till 1983 bidrog till att minska klyftorna fick därefter minskad betydelse som omfördelare av resurser.

Mina utredningar under 1993

Jag började året 1993 med en utredning om pensionärsproblem och förslag för pensionerna på sid 1405-1448.

Min utredning den 9 februari 1993 med sidorna 1449-1564 var mycket omfattande och där redovisade jag bl a disponibla inkomster efter skatt och efter betalning för livets nödtorft, för hushåll med olika

stora inkomster och olika antal hushållsmedlemmar, och jag gav förslag om hur man skulle kunna förbättra fördelningen.

På sid 1565-1584 den 20 februari 1993 behandlade jag grundtrygghet och inkomstbortfall p ga sjukdom, arbetslöshet o d, och lämnade förslag.

På sid 1585-1592 den 2 mars 1993 behandlade jag pensionärsproblem, och gav förslag.

På sid 1593-1608 den 11 mars gjorde jag vissa kompletteringar om barnfamiljer och barnlösas bostadsbidrag, och gav förslag.

På sid 1609-1636 den 22 mars 1993 behandlade jag problem för icke-pensionärer med utgångspunkt från proposition 92/93: 174 om bostadsbidrag. Det mesta gällde barnlösas förhållanden . För både barnfamiljer och barnlösa lämnade jag förslag om förbättring av bostadsbidragen.....

Bostadspolitiken

I mina utredningar den 15 januari och 9 februari 1993 finns redovisningar av svensk bostadsstandard, och jag hänvisar till beskrivningar på sidorna 1409-1418 och 1453-1460. Den svenska bostadsstandarden är genomsnittligt sett tämligen god, men inte så god som många tycks föreställa sig. Den tekniska standarden är tämligen jämn och standarden kan därför främst uttryckas i utrymmesstandard. Hushållen enligt inkomststatistiken har 1990 i genomsnitt kök och vardagsrum plus per person 0,83 sovrum (helrum). Räknar man med hushåll enligt FOB90, där det i hushållen finns inneboende ca 500 000 personer, som kunde göra anspråk på egna lägenheter, blir det istället ca 0,94 sovrum (helrum) per person.

Bostadsstandarden är alltså genomsnittligt så stor att utrymmena vid en jämn teoretisk fördelning skulle ge varje person nästan ett helt sovrum utöver per hushåll kök och vardagsrum som för varje hushållsstorlek är avpassade efter hushållens storlekar. 1945 var den genomsnittliga standarden på motsvarande sätt ca ett tredjedels sovrum per person och 1960 ca ett halvt sovrum per person. Det har alltså tagit ca 30 år att öka standarden från ett halvt till nära ett helt sovrum per person.

Och detta är genomsnitt. Fördelningen är sådan att en del har mer än genomsnittet och i motsvarande mån andra har mindre än genomsnittet. Ca 40% av hushållen enligt FOB 90 är ensamhushåll och drygt 30% tvåpersonshushåll., dvs ca 70% av hushållen består av en eller två personer. Ca 12% av hushållen har tre personer, ca 12 % fyra personer och resten ca 5% av alla hushåll har fyra eller fler personer.

Knappt hälften av lägenheterna finns i småhus och drygt hälften i övriga hus. Den genomsnittliga utrymmesstandarden i småhus är större än i övriga hus. Antal sovrum per person i småhus ligger över 1 sovrum per person och i övriga hus under 1 sovrum så att småhusboende har per person ca 0,4 sovrum mer än boende i övriga hus.

Hushåll med en och två personer, dvs ca 70% av alla hushåll, har i genomsnitt drygt ett sovrum per person (ca 1,25) , bor de i småhus (1o22438 hushåll) har de mera (ca 1,9) och bor de i övriga hus (1682819 hushåll) har de mindre (ca 0,9).

Med hänsyn till befolkningsökning och omflyttningar inom landet och med hänsyn till att inneboende önskar egna lägenheter behövs en kontinuerlig bostadsproduktion. Boverket menar (P1 den 11 maj 1993) att bostadsproduktionen under 1990-talet behöver ligga på ca 30-35000 lägenheter per år. Enligt boverket ligger igångsättningen under 1993 på ca 15000, och byggentreprenörerna (P1 den 11 maj)

menar att bostadsproduktionen kommer att gå ned främst p g a borttagandet av räntebidragen.

Antalet färdiga nya lägenheter var i slutet på 1980-talet ca 50-60000 st per år, 1989 50039 st och 1990 58426 st. Byggandet av kontor och lagerlokaler o d var också stort i slutet på 80-talet och har nära nog upphört pga fastighetskrisen. Det finns lediga kontor som räcker många år framöver för dem som vill ha. Antalet anställda i byggnadsindustrin var i slutet på 80-talet ca 300 000 st. Antalet anställda i motsvarande byggmaterialindustri kan antas vara ungefär lika många . Nedgången i bostadsbyggandet kan antas motsvara en ökad arbetslöshet på kanske 100 000 personer eller mer och det minskade kontorsbyggandet ökar på arbetslösheten , som ännu inte nått botten i bygg-och byggmaterialindustrierna.

I DN den 10 maj 93 ,sid A 14, står om råd från moderata ungdomsförbundets ordförande till 80 000 arbetslösa byggnadsarbetare: sök jobb i Tyskland. Han menar att det är fel att ensidigt satsa på att bygga Sverige ur krisen. Men jag menar att bostadsbyggandet åtminstone kunde öka till 35 000 lägenheter per år, varvid arbetslösheten skulle minska med kanske 80 000 personer.

Men om räntebidragen minskas med 3 miljarder kr ytterligare som är tänkt för 1994 kommer det att bli så dyrt att bo i de nya lägenheterna , att bostadsbyggandet istället går ner ännu mer än det redan gjort.

TV 4 hade den 3 maj ett långt program med rubriken: Har vi råd att bo i framtiden? Medverkande var bl a den moderate bostadsutredaren, f d statsrådet, Georg Danell, som något oväntat för att vara från en moderat, påpekade, att en minskning av räntebidragen har förödande konsekvenser. Han menade, att en minskning av räntebidragen medför sänkta fastighetsvärden och att det staten vinner på sänkta räntebidrag förlorar den på bankakuten, därför att sänkta räntebidrag leder till konkurser och kreditförluster för bostadslåneinstituten.

Urban Bäckström, statssekreterare i finansdepartementet var med i programmet, men ville inte förstå det utan menade, att den planerade sänkningen av räntebidragen skulle genomföras. Han ville ¨ avreglera ¨ byggandet så att det blir billigare.

Med var A Modig Tham från boverket, som menade bl a, att de ändringar av av bostadsnormerna man nyligen gjort öppnar vägen för sämre standard bl a så att man i lägenheterna inte får vägglängder med plats med sängarna. Jag vill tillägga, att det är en myt att standardkraven för lägenheterna som vi haft skulle vara för krångliga. De har varit en garanti för goda lägenheter.

Deltagare var också fd riksbankschefen Lars Wolhlin, numera chef för Stadshypotek, han menade, att han inte trodde på politiska överenskommelser under underbara nätter av det slag man hade i höstas mellan sociademokraterna och regeringen när man gjorde upp om sänkning av räntebidrag. Sådan överenskommelser går för snabbt och har för dåliga underlag menade han. Han vill inte låna ut pengar till lägenheter som har för dålig standard, han vill ha den nu traditionella kvaliteten för att ge sig på att låna ut.

Det var tal om ränteläget och Wohlin trodde på att det för bostadslånen kanske skulle kunna gå ned till 10%-nivån. Räntans betydelse för de totala beloppen för räntebidragen belystes, och det framgick att en lägre ränta skulle kunna minska räntebidragen med flera tiotals miljarder kr per år, dvs betydligt mer än de sänkningar man tänker sig

på 3 miljarder för 1994. Det dikuterades hur man borde fördela de tre miljarderna, om de skulle tas ut, och Lars Wohlin varnade för att lägga höjningar på det äldre beståndet vilket skulle kunna öka konkurserna där. Det nämndes i det sammanhanget att fastighetsskatterna för småhusen är ca 10 miljarder och för övriga bostadshus ca 3.

Med i programmet var också Östen Johansson, chefredaktör för HSBs Vår bostad, representanter för byggare mm. Tillsammans var det ca 15 st personer med intressen i bostadsbyggnadsbranschen .

Mitt bestående intryck av hela programmet var, att man borde avstå från sänkningen av räntebidragen, åtminstone tills vidare tills man fått bättre ordning på krisen. Den s k besparingen på räntebidragen på 3 miljarder kr medför arbetslöshet på uppemot 100 000 personer till ohyggliga kostnader och elände för många.

Den nuvarande regeringen är i färd med att bädda för marknadshyror för bostäderna, trots att borgerliga partier före valet betygade,att marknadshyror inte skulle införas. Bruksvärdeshyressytemet bör behållas.

1990 års skattereform medförde mycket höga ökningar av bostadskostnaderna, bl a pga ändrade momsregler. Det var djärvt att medverka till dessa höjningar, men de kunde accepteras därför att man fick enhetligare regler för momsen och en förbättring av kapitalinkomstbeskattningen. Att på detta lägga höjningar från föreslagna sänkta räntebidrag, som också ökar hyressplittringen blir för mycket.

Ökad hyressplittring försvårar omflyttningar,vilket inte är bra.

Vad bör man göra ?

Det politiska och ekonomiska etablissemanget har inte lyckats så bra, att de kan göra anspråk på folkets hela förtroende. Det är inte nödvändigt att nu upprepa alla de tokigheter som makthavarna gjort.

Jag tror att många är trötta på att vara sprattelgubbar åt de makthavande politikerna. Det har hetat att vi ska spara annars går landet under, och folk har lydigt börjat spara. Nu kommer nya drag i tåtarna och svenska folket ska sprattla åt andra hållet, nu ska vi slösa annars går landet under. Jag tror inte man bör behandla folket så.

Med budgetunderskott på flera hundra miljarder kr måste några betala mer pengar till staten och det kan inte gärna vara andra än sådana som kan inskränka sig i den personliga livsföringen.

Tyvärr är det så, att regeringens och riksdagens åtgärder för att minska budgetunderskottet i hög grad går ut på att inskränka livsmöjligheterna för dem som har minsta möjligheterna att inskränka sig, medan de som har möjligheter till det går fria. Det är ingen hemlighet, att de makthavande borgerliga partierna företräder de välbeställda och dem som har de högsta inkomsterna.Det är inte förvånande, att de borgerliga inte vill höja skatten för höginkomsterna utan föredrar att ta pengar från de sämst ställda för att bringa ned budgetunderskottet.

Jag tror inte att den politiken är bra i längden. Den ökar spänningarna i samhället och det försämrar möjligheterna att göra hela landet välmående. I ett krisläge av det slag vi har nu är det viktigt att folket håller ihop och med gemensamma ansträngningar löser problemen. I det rådande läget är det viktigare än annars att fördela den möjliga välfärden så att inga får det för dåligt.

Under trettio års tid har jag försökt få de makthavande politikerna att ta fördelningsproblemen på allvar, men de gör det inte. Av landets drygt åtta miljoner invånare är jag för närvarande den enda, som redovisat de lägsta rimliga levnadskostnaderna och kombinerat det med inkomststruktur och skatte-och bidragsstruktur, så att man får en bild av välfärdsfördelningen. I min långa utredning den 9 februari 1993 redovisade jag fördelningen, och visade att många har det för dåligt samtidigt som många har det oerhört bra.

Jag har aldrig riktigt förstått vad de borgerliga partierna syftar till med deras sätt att förtrycka de sämst ställda och ensidigt gynna de ekonomiskt starkaste. Jag tror att grunden är ett blint maktbegär som helt enkelt går ut på att förtrycka de svagaste. Ungefär som Hitler och judarna. Det fanns inget förnuft i Hitlers judeutrotningar. Det hade varit förnuftigare att ha judarna till något nyttigt än att förgöra dem.

Några lär svara på detta, att svenska borgare är inte sådana, de är snälla och omtänksamma. Situationen i Jugoslavien nu visar, att människans oförstånd har ohyggliga dimensioner, och Jugoslavien ligger inte långt bort från oss. Italien , som bland alla länder, pga sin historia , kunde ses som ett av de främsta kulturländerna, regeras av maffian. Tron på människans förmåga att hantera problem har fått en mycket svår knäck. Svenska politikers förmåga att hantera svenska problem är inte stor.

De välbeställda tar till alla möjligheter för att försvara sina positioner: får vi högre skatt så flyttar vi till utlandet eller så slutar vi arbeta. Det blir inte bättre av att Assar Lindbeck säger det. För svensk ekonomi hade det för övrigt nog varit bäst om de spekulanter som åstadkommit den svenska bankkrisen hade flyttat utomlands definitivt och spekulerat där. Det är långtifrån säkert att de som har de högsta inkomsterna är värdefullast för Sverige....

Som Feldt framhållit kan krisen inte lösas genom att hushållen ökar sin konsumtion av industrivaror. Det tar för dåligt. Det är framför allt staten och kommunerna som kan öka konsumtionen och medverka till att arbetslösheten minskar. Det har talats om byggen av vägar och järnvägar, men det är inte tillräckligt. Ett stort område för reparationsbehov har sagts vara kommunernas vatten- och avloppsnät, men kommunernas finanser är ju krympta av staten så att de inte har råd med de reparationer som behövs. Staten borde kunna ge bidrag till sådant. Likadant för skolor etc som fallit sönder. Det skulle kunna ge arbete åt byggnadsarbetare och byggnadsindustrin.

Nu när det finns ledig arbetskraft borde man organisera förbättringar med anordningar som minskar utsläpp av skadliga ämnen i luften, i sjöar och för övrigt. Hur är dett ex med Östersjön, behöver den inte åtgärder? Upprustning av kulturhus och kulturmiljöer ?

Nu är arbetslösa 600 läkare och det ska bli tror man ett par tusen om några år. Sjukhus ska lägas ned. Det ger ett bra tillfälle att börja med rehabilitering av knarkare och alkoholister. Skulle ingen politiker kunna uppbåda litet fantasi och organisera pengar för sådana verksamheter, som i varje fall på sikt skulle minskade mycket höga kostnaderna som följer av missbruk.

När det, som det sägs, blir överskott på sjukhus finns möjligheter att förbättra vården för långvårdspatienter, bl a genom att ge dem egna rum om de vill ha det. Finns det ingen politiker som kan engagera sig i detta?

Hur är det med daghemmen? Är behovet täckt ? Vad jag hört är det inte det. Det finns trots allt sådana som kan få arbete om de bara kunde

få daghemsproblemet löst. Varför ordnar man inte daghem i tillräcklig omfattning när det nu finns tillgång till personal?

Hur är det med hemtjänst o d för gamla och handikappade? Och nog finns det väl behov om att ta hand om ungdomar som är på glid?

Nu finns ju chansen att göra förbättringar på det s k sociala området, men istället gör man tvärtom och försämrar, vilket i längden blir kostsamt när man sedan ska sopa upp efter försummelserna.

Jag har inte tid nu att gå igenom allt som behöver göras. Det är anmärkningsvärt att politikerna, som har betalt för sådant, inte engagerar sig och gör upp långa listor av saker som kan göras.

Stockholm den 12 maj 1993
Sven Wimnell
Fyrverkarbacken 40
112 60 Stockholm

Några kommentarer: Situationen 1993 var ungefär samma som 2015. Mycket har förändrats under de 22 åren men kvar är behovet att förbättra välfärdsfördelningen genom att förbättra för de sämst ställda.

Kvar är också den dåliga bostaspolitiken och behovet av att bygga bostäder, huvudsakligen hyresätter som är lämpliga för den nedre halvan av inkomsttagarna.

Breven 1965-2006 har historiskt intresse, men behöver inte beröras nu. På hemsidan finns många sorters återblickar och det kan räcka med att nu behandla det som finns på hemsidan

Innehållet i :

Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

Innehåll:

4 **Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?**
6 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
7 Utvecklingens krafter.
10 Systemet för mänskliga verksamheter.
13 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden.

33 **Regeringsombildning 25 maj 2016**
34 Nya laget ska försöka rädda jobbpolitiken
36 Lövin krävde att få bli vice statsminister

38 **Statsministern**
38 Samordnings- och energiminister
39 22 politikområden för politiken 26 maj 2016

42 **Utrikespolitik.**
45 **Europapolitik.**
48 **Juridikpolitik**
55 **Försvarspolitik**

58 **Miljöpolitik**.
59 Ardalan Shekarabi
61 Sveriges kommuner 2013
62 Promemoria 2016-03-09 Diskussionsunderlag i form av en kartbild. Nya regioner.
64 Region 1-6
70 Sven Wimnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016.Miljöpartiet.Oppositionen. http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf
72 Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp. http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf
73 Det finns fysiska och sociala miljöer
75 Boverket
80 Naturvårdsverket
83 Socialstyrelsen
88 Folkhälsomyndigheten
114 Sveriges Kommuner och Landsting
120 Miljöpartiets partiprogram.
121 Miljöpartet.Kongress 2016

142 **Transportpolitik**
145 **Bostadsbyggnadspolitik.**
148 **Landsbygdspolitik**

151 **Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat**
152 En svensk världsplanering.

157 **Sjukvårdspolitik**

160 **Socialförsäkrings- och hushållspolitik.**
161 Något om välfärd. 26 maj 2016.
163 Samhällsplaneringens problem, hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,
165 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
166 Konsumentverkets beräkningar 2016
171 Månadskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
171 Årskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
172 Pensionärer 2016
172 Årskostnader år 2016, pensionärer
173 Fyra förslag.
176 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.
178 Sven Wimnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016.Miljöpartiet.Oppositionen. http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf
181 Om boende, 17 januari 2016. Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015.

197 **Socialtjänstpolitik**

200 **Utbildningspolitik**
201 Svenska politiker har ett par grundlägande uppgifter.
203 Om utbildning i skolan.
204 Religion och levnadskunskap
206 Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan.
207 Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap
208 Decemberöverenskommelsen, läget i Sverige och världen och om att ge människorna de utbildningar, kunskaper och informationer de behöver.
218 Sven Wimnell 31 januari 2014: Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund. Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper. PISA. Civilsamhället. Kultursamhället. http://wimnell.com/omr36-39zzf.pdf
220 Sven Wimnell 4 september 2014: Utbildningssystemet och samhällsplaneringens problem. http://wimnell.com/omr36-39zzm.pdf

228 **Kulturpolitik**

233 **Jobbpolitik**
233 Arbetsförmedling i länen

236 **Näringspolitik**
237 Svenskt Näringsliv. Våra regionkontor
243 Handelsbanken.

246 **Handelspolitik**
251 **Migrationspolitik**
253 **Polispolitik**

257 **Statens finanser och statligt stöd till regioner och**
-263 **kommune**r

Innehållet i :

Sven Wimnell 4 juni2016: Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering.
http://wimnell.com/omr36-39zzzs.pdf

Innehåll:

4 Vad alla bör veta. Systemet för mänskliga verksamheter.
7 Alla människor kan ha verksamheter mer eller mindre inom alla områden, som yrkesverksamhet eller som fritidsverksamhet.
7 Människornas verksamheter som psykologiska varelser
7 Människornas verksamheter som fysisk kropp
8 Politikerna kan ha politikverksamheter inom alla områden men har sin plats i områdena 36-39:
8 De folkvalda demokratiska myndigheternas verksamheter omfattar alla verksamheter, men de har egen plats på område 35.

9 22 politikområden för politiken 26 maj 2016
10 Partiledaren/statsministern Stefan Löfven. Allmänt om regeringens politik
10 Utrikespolitik.
10 Europapolitik.
10 Politik för juridik.
11 Försvar.
12 Miljö.
17 Transporter.
17 Bostadsproduktion.
19 Landsbygdspolitik.
20 Politik för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.
21 Sjuk- och hälsovård o d.
21 Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d
21 Barn- och äldreomsorg. Välfärd. Socialtjänst
21 Utbildning. Forskning.
24 Information, konst, kultur o d.
26 Jobb.
26 Näringar.
28 Handel.
28 Migration.
28 Polisen. Brott. Kriminalvård.
28 Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.

29 Finansministern oroad för brittiskt uttåg ur unionen
31 Bland oss utländska studenter är många oroliga för Brexit

33 Om boende, 17 januari 2016. Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015.

42 Innehållet i: Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016. http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

44 Innehållet i: Sven Wimnell 1 oktober 2015: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter som hjälp vid planeringen. http://wimnell.com/omr40zj.pdf

46 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
48 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
51 Utvecklingens krafter.
52 Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.
53 Den fundamentala påverkanskedjan

55 Systemet med mänskliga verksamheter, nedbantat till 44 områden. Kan vara lämplig uppställning på biblioteken.

62 Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering

77 Innehållet i Sven Wimnell 20 april 2015: Arbetslöshet och välfärd. Samhällsplaneringens problem. Utbildning, skatter och bidrag. Vårbudgeten. http://wimnell.comomr36-39zzz.pdf

81 Innehållsförteckningen i Sven Wimnell 31 januari 2014:
Fel i skolor. Folkrörelser, Folkbildning och Studieförbund. Utbildning och forskning. Vuxnas och 15-åringars kunskaper. PISA. Civilsamhället. Kultursamhället.
http://wimnell.com/omr36-39zzf.pdf Klicka så kommer den.

84 Studieförbund
84 Verksamhetens omfattning
85 Kulturprogrammens inriktning
86 ABF 2012. Det som mest intresserar.
86 ABF 2012. Det som minst intresserar
87 Kommentarer till Studieförbunden
88 Studieförbund 1 juni 2016
88 Ibn Rushds medlemsorganisationer

89 Från den 1 januari 2016 heter de tio studieförbundens bransch- och intresseorganisation *Studieförbunden*.

90 Stoppa radikaliseringen
91 Vi satsar 300 miljoner på att bryta utanförskap

93 Svenska politiker har ett par grundlägande uppgifter.
96 Om utbildning i skolan.
97 Religion och levnadskunskap.
98 Kursplan - Samhällskunskap, Grundskolan.
99 Tillägg i mars 2016 om undervisningen i Religion och levnadskunskap och Samhällskunskap.

100 Ärans och hjältarnas språk

102 Att strida för IS kan i Vivalla framstå som en karriärväg bland andra

130 Här är Stockholms (nya) största träd

Regeringen efter regeringsombildningen den 25 maj 2016.

Den nya regeringen har behandlats i två dokument:

Sven Wimnell 30 maj 2016:
Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf
och
Sven Wimnell 4 juni2016:
Verksamheterna i 22 politikområden och något om samhällsplaneringens problem. Kulturministern: Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering.
http://wimnell.com/omr36-39zzzs.pdf

De flesta ministrarna har inte fått några kommentarer, de antas sköta sina uppgifter. Men utbildningsministern har fått kritik för sin utbildningspolitik, den nya miljöministern och ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat har fått råd om de verksamheter de ska sköta och socialförsäkringsministern har pålagts utvidgning av sin verksamhet.

Det ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat bör göra har kommenterats i kaptitel 2 och på sidorna 150-154 i
http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

Kritiken mot utbildningsministern finns på sidorna 200-227 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och Religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

A. Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.
A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.
A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.
B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.
B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Förbättringar av undervisingen i de två ämnena är av stor betydelse för kultur och demokrati. Demokrati- och kulturministern har anledning att övertyga utbildningsministrarna om vikten av förbättringar.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Slutsats:
Grundskolor och gymnasier måste ge barnen kunskaper om sig själva och sina beteenden och världens problem så att de kan leva väl ihop med andra och med demokratin kan förbättra levnadsförhållandena för sig själva och alla andra.

Religioner ger gammalmodiga bilder av världen och om hur man bör bete sig, som inte fungerar idag. Religionsämnet bör utvidgas till att omfatta levnadskunskap om hur man kan utveckla sig själv och om hur man bör samverka med andra.

Ämnet om samhällskunskap måste göras mer fullständigt i både grundskolor och gymnasieskolor. Kunskaper i hemkunskap bör förbättras i grundskolorna och förmedlas också i gymnasierna.

Det här gäller de svenska barnen och också de nyanlända, invandrarna, för vilket det är särskilt viktigt att läroplanerna ger en bra modern utbildning i de nämnda ämnena, som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen ska direkt hjälpa de enskilda individerna och hjälpa dem att på politisk väg förbättra välfärden för alla.

Det miljöministern bör göra finns på sidorna 58-141 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

Miljöminister (Miljö- och energidepartementet): Karolina Skog (MP) ersätter Åsa Romson som var miljöminister och gjorde ministeriet till ett politikområde för klimat. Hon hade ingen kompetens för den miljöpolitik som borde ha drivits i departementet.

Karolina Skog har enligt DN varit kommunalråd i Malmö, och enbart utsetts till miljöminister som ska syssla med problem hon haft som kommunalråd. Klimatproblemen har förts över till biståndsministern, där de passar bra. Klimatet är ett globalt problem som har konsekvenser i alla världens länder och sina största konsekvenser i biståndsländerna.

Miljödepartementets hemsida har dock fortarande klimatproblemen som huvudämne. Begreppet miljö omfattar mycket mer. Förhoppningsvis kan man förutsätta att miljödepartementet nu lägger om sina beskrivningar så att det blir ett departement för miljön.

Det finns fysiska och sociala miljöer. Miljöministerns arbetsuppgifter blir att ha koll på de fysiska och sociala miljöerna i regioner och kommuner och ett fullständigare namn på departementet blir “ Miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. “

Alla ministrar har åtminstone några problem som rör regioner och kommuner. De får göra vad de kan för att lösa problemen, Miljöministerns uppgift blir att se till att samordna alla sådana förslag så att man får en jämlik fördelning av välfärden i landet när det gäller både offentliga och privata verksamheter.

Staten ger stöd till regioner och kommuner och de stöden sköts av civilministern. Miljöministern måste ha ett sammarbete med civilministern.

De fysiska miljöerna är de som handlar om det som finns på marken, bebyggd och obebyggd. De social miljöerna är de som bildas av människorna och deras beteenden.

I systemet för mänskliga verksamheter finns
SW 71 Övergripande formgivning/planering av fysiska miljöer.
SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.

På områdena 71 och 72 är det om fysiska miljöer som bör ingå i ministerområdet miljö. Kommunerna har monopol på att bestämma hur de fysiska milöerna ska göras och det finns lagar om hur det ska gå till. Det är främst plan- och bygglagen som gäller.

De sociala miljöerna bildas av verksamheterna i område 79. För verksamheterna där finns många olika lagar och bestämmelser. Området 7955 är underindelat så att sociala miljöer där motsvar byggnader i området 72. Så t ex har sociala miljöer i fängelser beteckningar som svarar mot beteckningar för fängelser i området 72. Undervisning i område 7957 innebär en social verksamhet mellan lärare och elever som ingår i skolor. som formges i område 72.

De fysiska miljöerna bör formas efter de sociala miljöernas behov. De som utformar de fysiska miljöerna bör alltså ha kunskaper om de social verksamheter som ska försiggå i de fysiska miljöerna de åstadkommer. Därför måste i ministerområdet för miljö också ingå problem om de sociala miljöerna och verksamheterna.

Vägar måste formges med hänsyn till dem som ska använda vägarna. I området 71 lägger förslagsställarna fram sina förslag på olika sätt och vanligen med hjälp av kartor med beskrivningar. Kartorna visar olika geografiska områden efter de problem det gäller. Gäller det utformningen av ett kvarter blir det en karta över kvarteret. Gäller det en stadsdel blir det en karta över stadsdelen och så vidare. För det mesta räcker det inte med kartor, de kan kompletteras med tredimensionella modeller, bilder i två dimensioner rörliga bilder i filmer m m.

De sociala verksamheterna ändrar sig med tiden och byggnaderna och stadsdelarna passar inte till de nya sociala verksameterna. Då får man bygga om och ändra i stadsdelarna. Det är en ständig process med ändringar av fysiska miljöer efter de ändrade sociala verksamheterna. Vid nybyggnad bör man observera detta och göra det nya med hänsyn till framtida behov.

Miljöministern har mycket att tänka på och det kommer varefter hela tiden nya problem som måste lösas. Klimatet är en liten del i arbetet med miljöerna. Det är kommunerna som har monopol på att utforma de fysiska miljöerna, men det finns alltid problem som kräver ingripanden från staten och en statlig miljöminister. Den nya miljömistern har varit kommunalråd i Malmö sägs det, och det är en merit för ministern. Men ministerjobbet kräver mer än jobbet i Malmö.

Regeringen har under årens lopp inte haft någon politik för miljöerna och för det skyllt ifrån sig på kommunernas ansvar. Det har bl a lett till den katastrofala bostadsbristen nu. Kommunerna har inte skött bostadsproduktionen och nu måste regeringen ha en bostadsminister som får igång bostadsbyggandet. För att det ska bli bra måste regeringen ha en minister för miljöerna eftersom bostadsministern inte kan hinna med det också.

Sveriges kommuner 2013.

Sid 124 i http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf

290 kommuner .
Hela Sverige cirka 10 miljoner invånare.
34483 invånare per kommun i genomsnitt, Säg 35 000.

Antal kommuner med			**Antal invånare cirka**	
under 35 000 invånare:	222 st	77%	3 560 000	35%
över 35 000 invånare	68 st	23%	6 440 000	65%
Summa antal kommuner	290 st	100%	10 000 000	100%

Antal kommuner med			**Invånare/kommun cirka**
under 35 000 invånare:	222 st	77%	16 000
över 3 5000 invånare	68 st	23%	95 000
Summa antal kommuner	290 st	100%	35 000

Beräkningar har också gjorts för invånarantal under 35 000 och 35 000-75 000.

Antal kommuner med			**Antal invånare cirka**	
under 35 000 invånare:	222 st	77%	3 560 000	35%
35 000-75 000 invånare	41 st	14%	1 970 000	20%
över 75000 invånare	27 st	9%	4 470 000	45%
Summa antal kommuner	290 st	100%	10 000 000	100%

Antal k ommuner med			**Invånare/kommun cirka**
under 35000 invånare:	222 st	77%	16 000
35 000-75 000 invånare	41 st	14%	48 000
över 75 000 invånare	27 st	9%	166 000
Summa antal kommuner	290 st	100%	35 000

Antal kommuner med invånare:

	Under 10 000	**Under 35 000**	**Över 35 000**	**35 000-75 000**	**Över 75 000 invånare**	**I de stora städerna**
1	**24**	**37**	**7**	**4**	**3**	**290 710**
2	**15**	**54**	**9**	**4**	**5**	**684 894**
3	**16**	**40**	**6**	**3**	**3**	**414 749**
4	**1**	**8**	**19**	**12**	**7**	**1 417 004**
5	**17**	**53**	**18**	**13**	**5**	**898 526**
6	**6**	**30**	**9**	**5**	**4**	**641 283**
Summa	**79**	**222**	**68**	**41**	**27**	**4 347 166**
	27%	**77%**	**23%**	**14%**	**9%**	**av kommunerna**

Kommuner med invånare under 35 000, kan ses som småkommuner där servicen är ofullständig, och där bor cirka en tredjedel av Sveriges befolkning = 3 560 000 personer.

Kommuner med under 10 000 invånare är 79 st = 27% av kommunerna. Antal invånare har inte beräknats men är kanske i genomsnitt cirka 6000 och då blir det cirka 500 000 personer. Kommuner med så litet antal invånare har förmodligen svårt med ekonomin.

Se gärna hela zzzp.pdf:
Sven Wimnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016. Miljöpartiet. Oppositionen. Kungen
http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf
Mer om detta i det följande på området för hushållsverksamheter.

Innehållet i
Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner.
Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013.
Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet
6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.
http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf

Innehåll:

Sida

3 **Sveriges regioner.**
10 **Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp**.
Kompletteringar har skett den 14 och 16 maj 2016:
För varje län har lagts till:
* Skattesatser 2016 i kommuner, län riket. Uppgifter från SCB.
* Sammanräknad förvärvsinkomst per kommun år 2014 för kvinnor och män. Uppgifter från SCB.
* Samtliga förväntade påbörjade bostäder genom nybyggnad, Uppgifter från boverkets intervjuundersökningar presenterade i maj 2016.
* Antal förvärvsarbetande (dagbefolkning) efter sektor och kommun År 2014. Uppgifter från SCB.
* Svenskt Näringslivs hemsidor för länen.
* Arbetsförmedlingarna i länen.
* Handelsbanken
11 1) Norrbottens,Västerbottens,Västernorrlands o Jämtlands län.
29 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.
55 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.
74 4) Gotlands och Stockholms län.
84 5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.
106 6) Blekinge och Skåne län.
119 **Detaljer om kommunerna. Folkmängd per tätort och småort per kommun 2005 (enligt SCB)**
121 1) Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.
144 2) Dalarnas, Gävleborgs, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.
177 3) Östergötlands, Jönköpings, Kalmar och Kronobergs län.
200 4) Gotlands och Stockholms län.
212 5) Hallands, Värmlands och Västra Götalands län.
246 6) Blekinge och Skåne län.

267 **Pressinbjudan: Indelningskommittén presenterar diskussionsunderlag angående Sveriges framtida regionala indelning.**

277 **Några kommentarer den 14 maj 2016.**

280 **Innehållet i hemsidor hos boverket, naturvårdsverket och socialstyrelsen samt arbetsuppgifter för den nya regeringen.**

293 **Människor påverkas hela livet av fysiska och sociala miljöer de vistas i.**
294 Människornas levnadsförhållanden och utvecklingens krafter.
297 Utvecklingens krafter
298 Systemet för mänskliga verksamheter
301 Den fundamentala påverkanskedjan
303 Sven Wimnells hemsida på Internet: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?

305 Något om välfärd och näringsliv. 26 maj 2016.
307 Näringslivet.
308 Svenskt Näringaliv
317 Arbetsförmedlingen
324 Handelsbanken

Politikområdet för socialförsäkringar och hushållsverksamheter.

Det socialförsäkringsministern bör göra finns till en del på sidorna 160-196 i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

Välfärden i Sverige beror i första hand på hur hushållen har det.

Antal hushåll 2013

Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Utrymmesnormerna från boverket. Norm 3 1974
Målsättning
Ingen ska behöva sova i kök eller vardagsrun. Eget sovum till varje hushållsmedlem med undantag av gifta/sambor.

Definition av trångboddhet.
Fler än en boende per rum, kök och ett rum oräknade samt enpersons-hushåll i ett rum och kök eller mindre Finns samboende i hushållet. redueras rumskravet med ett rum.

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd enligt norm 3

Enboende		2 rum
2 personer		3
Ensamförälder och Samboende med	1 barn	3
	2 barn	4
	3 barn	5
	4 barn	6

Sverige bör ha en minister för hushållen och hushållsverksamheterna, som redovisar hur det var, är, kan bli och bör bli, och som ser till att de blir bra och att det blir jämn fördelning av välfärden.

*** Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d.**
Politik för en socialförsäkringsminister med ansvar för hushålls-verksamheter. Socialförsäkringsministern bör kunna få sina upp-gifter utökade och bli minister också för hushållsverksamheter

Hushållsverksamheter i korthet:

64 Hushållsarbeten. På 64 uppgifter om tillgång till service o d utanför hemmet. i stort sett verksamheter i alla andra politikom-råden. Personer som har det ovanligt besvärligt kan få hjälp av socialtjänspolitiken.
641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.
643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d, sopor.
645 Användning av inventarier o d
646 Personlig hygien od, umgänge, fester. Vad gör man hemma?
647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.
648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .
(Numren från SW klassifikationssystem)

Hushållen behöver inkomster som räcker till hushållsutgifterna. Inkomsterna kommer från förvärvsverksamheter, kapialavkastningar och socialförsäkringar m m.
Och hushållen behöver stöd och hjälp av olika slag.

Runt hushållen grupperar sig politikområden:

För förhållandet till utlandet och för förhållandena där:

*** Utrikespolitik.**
Politik för en utrikesminister.

*** Europapolitik.**
Politik för en EU-minister.

*** Försvar.**
Politik för en försvarsminister.

*** Politik för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.**
Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

Politik för Sveriges regioner och kommuner:

*** Miljö**
Politik för miljöminister för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner.

*** Transporter.**
Politik för en infrastrukturminister.

*** Jobb.**
Politik för en arbetsmarknads-och etableringsminister.

*** Näringar.**
Politik för en näringsminister.

*** Handel.**
Politik för en handelsminister.

*** Landsbygdspolitik.**
Politik för en landsbygdsminister.

Politik för verksamheter om förhållandet mellan människor o d:

*** Juridik.**
Politik för en justitieminister.

*** Sjuk- och hälsovård o d.**
Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.

*** Barn- och äldreomsorg. Välfärd. Socialtjänst**
Politik för en barn- och äldreminister m med välfärd och socialtjänst o d

*** Utbildning. Forskning.**
Politik för utbildningsministrar.

*** Kultur, konst od .**
Politik för en kultursminister. Med demokrati.

*** Migration. Integration o d.**
Politik för en migrationsminister

*** Polisen. Brott. Kriminalvård.**
Politik för en inrikesminiser för brott och polis o d

För penningverksamheter:

.*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**
Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Ministerområdet för hushållsverksamheter gäller

SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d.
Vedeldning, vattenkraft, kärnkaft, solkraft, vindkraft, vågkraft, kol-kraft, oljekraft, gaskraft.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d) m m
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

I området ingår också sociala verksamheter. Delar av
SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
SW . 7911-7913 Seder och bruk.
SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Sociologi. Socialvård..
SW . 7952/7956 Sociala miljöer, sociala verksamheter.
SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.

Dessa områden finns på hemsidan, men områdena reviderades den 10 april 2014 och då plockades bort texter som lagts in 1998-2014 och som var för gamla. Några blev kvar, men sidorna innehåller mest bara hänvisningar till biblioteksystem och hänvisningar till de särskilda sammanställningarna i pdf-format.

På hemsidans entrésida finns förteckning över pdf-dokument efter 30 januari 2010.

Hänvisningar till Libris på biblioteken.

För SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.

Qc Hem och hushåll41918 träffar
Qc(x) Allmänt: lexikon29 träffar
Qc- Särskilda länder och områden1087 träffar
Qca Mat och dryck (inkl kulturhistoriska arbeten)27057 träffar
Qcb Hemmets vård2195 träffar
Qcc Kläder och sömnad5413 träffar
Qcd Personlig hygien1173 träffar
Qcg Umgängeskonst, etikettfrågor och andra personliga förhållanden1233 träffar
Qci Privatekonomi1953 träffar
Qm Hotell, restauranger och turism7078 träffar

För SW 79 Seder o bruk, nöjen, sociala miljöer o verks. Sport.
(Allmänt om sociala miljöer) samt
SW . 7911-7913 Seder och bruk.

Oa Sociologi64809 träffar
Oa(x) Sociologiska lexikon116 träffar
Oa:bf Sociologiska institutioner8 träffar
Oa:d Sociologisk teori, filosofi och metodlära5133 träffar
Oa:k Sociologins historia715 träffar
Oaa Socialpsykologi11628 träffar kan ingå i 15
Oab Sociala strukturer31995 träffar
Oac Familjesociologi6571 träffar

M Etnografi, socialantropologi

M(x) Etnografiska etc. lexikon112 träffar
M:b Etnografisk etc. forskning. Institutioner337 träffar
M:d Etnografisk etc teori, filosofi och metodlära2649 träffar
M:k Etnografins etc historia507 träffar
Ma Europa: allmänt1767 träffar
Mb Norden: allmänt373 träffar
Mc Sverige9481 träffar
Md Övriga Norden1365 träffar
Me Brittiska öarna (Storbritannien)434 träffar
Mf Mellaneuropa1064 träffar
Mg Nederländerna, Belgien och Luxemburg89 träffar
Mh Schweiz113 träffar
Mi Italien (inkl Vatikanstaten, San Marino och Malta)192 träffar
Mj Frankrike338 träffar
Mk Spanien (inkl Andorra och Gibraltar)233 träffar
Ml Portugal93 träffar
Mm Östeuropa1158 träffar
Mn Balkanländerna464 träffar
Mo Asien4523 träffar
Mp Afrika3277 träffar
Mq Amerika5608 träffar
Mr Oceanien1499 träffar
Ms Polarländerna549 träffar
Mu Bebyggelse och byggnader2315 träffar
Mv Föremål1351 träffar
Mx Näringsliv och arbetsliv3887 träffar
My Samhälls- och familjeliv3531 träffar
Mz Folktro och folkseder10687 träffar
Bl Omstridda fenomen och företeelser2995 träffar

För SW 795 Sociala miljöer och sociala verksamheter.
SW . 7951 Socialvård.

Oh Sociala frågor och socialpolitik173581 träffar
Oh:oe Allmänt: sociallagstiftning140 träffar
Oh- Allmänt: särskilda länder och områden7023 träffar
Oha Arbete och arbetsmarknad54266 träffar
Ohc Bostäder8400 träffar
Ohd Emigration och immigration12477 träffar även 7958
Ohe Minoriteter12938 träffar
Ohf Social omsorg29923 träffar
Ohg Frivillig hjälpverksamhet3148 träffar
Ohi Alkohol-, narkotika- och nikotinfrågor10907 träffar
Ohj Genusfrågor35587 träffar
Ohk Fritidsverksamhet2265 träffar
Ohm Allmänna samlingslokaler516 träffar

För SW . 7958 Sociala miljöer o sociala verksamheter i boendet.
Odgl Planering för bostäder710 träffar
Ohd Emigration och immigration12477 träffar

För SW 72 Formgivning av byggnader o anläggningar, arkitektur.
Ic Arkitektur64589 träffar
Ic:bf Arkitekturorganisationer och -institutioner41 träffar
Ic:d Arkitekturteori och -psykologi1713 träffar
Ic:do Arkitekturpsykologi174 träffar
Ic:k Vetenskapshistoria82 träffar
Ic. Särskilda perioder3428 träffar
Ic- Särskilda länder och områden35673 träffar

Om mat o d

Vc Medicinsk fysiologi, biofysik och kemi8182 träffar
Vca Medicinsk fysiologi2720 träffar
Vcb Medicinsk biofysik och kemi4158 träffar
Vcc Näringslära (nutrition)1032 träffar

Qca Mat och dryck (inkl kulturhistoriska arbeten)27057 träffar
Qca(x) Allmänt: lexikon175 träffar
Qca:k Allmänt: historia407 träffar
Qcaa Matlagning10485 träffar
Qcab Matlagning för speciella grupper o ändamål6571 träffar
Qcad Hemkonservering och djupfrysning409 träffar
Qcae Bakning1842 träffar
Qcaf Drycker3627 träffar
Qcai Dukning, servering226 träffar
Qcam Matberedningsmaskiner, husgeråd169 träffar

Ohi Alkohol-, narkotika- och nikotinfrågor10907 träffar
Ohi- Allmänt: särskilda länder och områden2443 träffar
Ohia Alkoholfrågor4587 träffar
Ohib Narkotikafrågor1708 träffar
Ohic Nikotinfrågor401 träffar

Qm Hotell, restauranger och turism7078 träffar
Qm(x) Hotell, restauranger och turism: lexikon24 träffar
Qm:k Hotell, restauranger och turism: historia88 träffar
Qm-Särskilda länder och områden3784 träffar
Qm-c Sverige 2469 träffar Begränsa sökning
Qm-c:bf Turistföreningar77 träffar

Qm-c:k Hotell- och turistväsendets historia117 träffar
Qm-cs Samer43 träffar
Qm-cz Särskilda restauranger, hotell m m563 träffar

Socialförsäkrings- och hushållspolitik har behandlats i

Sven Wimnell 30 maj 2016: Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen ? Ny regering 25 maj 2016.
http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf

Sida
160 **Socialförsäkrings- och hushållspolitik.**
161 Något om välfärd. 26 maj 2016.
163 Samhällsplaneringens problem, hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,
165 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
166 Konsumentverkets beräkningar 2016
171 Månadskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
171 Årskostnader år 2016, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
172 Pensionärer 2016
172 Årskostnader år 2016, pensionärer
173 Fyra förslag.
176 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.
178 Innehållet i
Sven Wimnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016.Miljöpartiet.Oppositionen.
http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf
181 Om boende, 17 januari 2016. Det måste byggas mycket mer bostäder än vad som var i förslag i början av 2015.

Hushållspolitiken är beroende av miljöpolitiken:

Sida
58 **Miljöpolitik**.
59 Ardalan Shekarabi
61 Sveriges kommuner 2013
62 Promemoria 2016-03-09 Diskussionsunderlag i form av en kartbild. Nya regioner.
64 Region 1-6
70 Sven Wimnell 8 maj 2016: Hushållens levnadskostnader. Samhällskunskap, samhällsplanering. Sveriges regioner. Regionplanering. Förstamajtal 2016.Miljöpartiet.Oppositionen.
http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf
72 Sven Wimnell 9+16+26 maj 2016: Sveriges 6 regioner. Länsstyrelser, landsting och kommuner. Invånare 2005 och 2013. Antalet bostäder 2010. Länkar till deras hemsidor på internet 6 maj 2016 med uppgifter om allt de vill visa upp.
http://wimnell.com/omr36-39zzzq.pdf
73 Det finns fysiska och sociala miljöer

Innehållet i hemsidorna för:

75 **Boverket**
80 **Naturvårdsverket**
83 **Socialstyrelsen**
88 **Folkhälsomyndigheten**
114 **Sveriges Kommuner och Landsting**

120 Miljöpartiets partiprogram.
121 Miljöpartet.Kongress 2016.

Av intresse i hushållspolitiken är också Livsmedelsverket, Konsumentverket, Energimyndigheten och SCB. Här innehållet i deras hemsidor:

A-Ö

Här kan du leta efter de sidor du söker i bokstavsordning.

A

Aeromonas hydrophila
Akrylamid
Akrylamid företagare
Akrylamid kontroll
Aktiva och smarta förpackningar
Alkoholdrycker, sprit och alkoholhaltiga preparat
Allergener
Allergenmärkning på vin
Allergi och överkänslighet
Allergimärkning
Aluminium
Ammande
Amningssamordning
Analys av vitaminer
Antibiotika
Antibiotikaresistenta bakterier
Antioxidanter
Antioxidationsmedel
Aromer - för företagare
Aromer och enzymer
Aromer, enzymer och berikning
Aromgivande egenskaper
Arsenik
Arsenik i ris
Arsenik i ris - företag
Aspartam

Avgifter - godkännande och registrering
Avgifter - livsmedelskontroll
Avgifter - övriga
Avgifter och betalning - Import av animaliska livsmedel
Avgifter och betalning - Import av köksredskap
Avgifter och betalning - Import av vegetabiliska livsmedel
Avgiftsbeslut - årliga
Avveckla eller överlåta livsmedelsanläggning
Azofärgämnen

B

Bacillus cereus
Bakterier - sjukdomsframkallande
Bakterier virus och parasiter i mat och vatten
Bakterier, virus och parasiter
Baljväxter, jordnötter - allergi
Bandmaskar hos fisk
Barn 1-2 år
Barn 2-17 år
Barn i offentliga kök
Barn och ungdomar
Barnmat
Bekämpningsmedel
Bekämpningsmedel - kontroll
Bekämpningsmedel fördjupning
Berikning
Beräknade livsmedel
Bestrålning av livsmedel
Bisfenol A
Blanketter
Bly
Botanicals(växter) - hälsopåståenden
Branschriktlinjer
Bromerade flamskyddsmedel
BTSF

C

CAC - Codex Alimentarius Kommissionen
Campylobacter
Cancer
CCCF - Kontaminanter i livsmedel
CCEURO
CCFA - Livsmedelstillsatser
CCFFP - Fisk och fiskeriprodukter
CCFFV - Färsk frukt och grönsaker
CCFH - Livsmedelshygien
CCFICS - Import- och exportintyg och kontroll
CCFL - Märkning av livsmedel
CCFO - Fetter och oljor i livsmedel
CCGP - allmänna principer
CCMAS - analysmetoder och provtagning
CCMMP - Mjölk- och mjölkprodukter
CCNFSDU - Nutrition och livsmedel för särskilda ändamål
CCPR - Bekämpningsmedelsrester
CCRVDF - Rester av veterinära läkemedel i livsmedel
CCSCH - Kryddor och kryddväxter
Cesium-137 - kontroll
Checklistor för inspektion - export till Ryssland
Chile - Ekvivalensavtal
Citronsyra
Clostridium botulinum
Clostridium perfringens

Codex Alimentarius Commission
Cryptosporidium
Cyanobakterier (blågröna alger)och dricksvatten
Cyclospora

D

Datummärkning
Datummärkning - matsvinn
Datummärkning i butik
Diabetes typ 2
Diabetiker
Dieter och viktnedgång
Dioxin - kontroll
Dioxiner och PCB
Dricksvatten - miljösmarta matval
Drycker och alkohol

E

Efedrin och synefrin
Efsa
Ehec (E. coli)
Ekologisk mat
Ekologisk mat - till företagare
Ekvivalensavtal
Elever i köket
Energibalans - råd
Energidrycker
Energidrycker, fördjupning
Entamoeba
E-nummersök
Enzymer
EU - livsmedelsanläggningar i EU-medlemsländer
EU - regler för handel inom EU
EU - skyddsåtgärder gällande djursjukdomar i EU-medlemsstater
Expertgruppen för nutrition och folkhälsa
Export
Export - information om exportintyg
Export - lokalt utfärdade exportintyg
Export till Ryssland
Export till Ryssland och Tullunionen
Export till Tullunionen
Export till Tullunionen
Export, import och handel inom EU - aktuell information
Exportintyg till Ryssland och Tullunionen
Exportkontrollpersonal

F

Faror förknippade med vissa livsmedel
Fett
Fett - enkelomättat
Fett - fleromättat,omega-3, omega-6
Fett - mättat
Fibrer
Film - barn
Film - Byt till fullkorn
Film - Mer fisk
Film - Mer grönsaker
Film - seminarium om informationsförordningen
Filmer - Hitta ditt sätt
Fisk - allergi - produktion
Fisk - råd
Fisk och skaldjur
Fisk och skaldjur - allergi

Fisk och skaldjur - miljösmarta matval
Fluor
Focal Point och Advisory Forum
Fri från märkning av livsmedel
Frukt och grönsaker - allergi
Frukt och grönsaker, förvaring
Frukt, bär och grönsaker - miljösmarta matval
Främmande ämnen i vegetabilier - kontroll
Fullkorn
Fullkorn - råd
Fusk med livsmedel
Fysisk aktivitet
Färgämnen
Färöarna - Ekvivalensavtal
Föranmälan - Import av animaliska produkter
Föranmälan - Import av köksredskap
Föranmälan - Import av vegetabiliska produkter
Förbjudna substanser
Fördjupning – mat och måltider för personer med intellektuell funktionsnedsättning
Företag
Förpackningar
Förskola - vara med och laga mat
Förskolemåltider
Förstärkt kontroll vid import av vegetabiliska produkter
Förvara maten rätt
Förvaring

G

Garanterad traditionell specialitet
Genmodifierad mat, GMO
Germanium
GI och GL
Giardia
Glutamat
Gluten - intolerans och allergi
Glycidylestraroch 2- och 3-MCPD-estrar
Glycyrrhizinsyra
Glykoalkaloider i potatis
Gravida
Gravida - teckenspråk
Grilla säkert
Gränskontrollstationer för animaliska livsmedel
Gränskontrollstationer för import av köksredskap
Gränskontrollstationer för vegetabiliska livsmedel
Grönlans - Ekvivalensavtal
Grönsaker och frukt - råd

H

Hallå Konsument
Hej skolmat!
Hembakta bullar
Hepatit A-virus
Histamin, biogena aminer - Allergi
Hitta hit
Honung
Honung - importregler
Hormoner
Hormonstörande ämnen
Hur mycket finns i förpackningen?
Hygien - råd i det egna köket
Hygienregler - Företagets egen kontroll
Hälsopåståenden
Hälsopåståenden - ansökan

Hög tid att anmäla dig till Livsmedelsverkets Mat- och måltidskonferens 9–12 november
Högt blodtryck

I

Idrottare
Import - drycker, hälsokost och kosttillskott
Import - drycker, hälsokost och kosttillskott
Import - villkor för vissa livsmedel
Import av animaliska livsmedel
Import av ekologiska livsmedel
Import av vegetabiliska livsmedel
Import, export och handel inom EU
Informationsförordningen
Ingredienser och innehåll
Inspiration och tips - sjukhus
Inspiration och tips – skola
Inspiration och tips - äldreomsorg
Inspireras av andra – förskola
Inspireras av andra – gruppbostad
Insynsrådet

J

Jobba hos oss - så här går det till när du söker jobb
Jobba hos oss - vi erbjuder
Jod
Jordnötter - allergi - produktion
Järn
Jäv och intressekonflikter

K

Kadmium
Kadmiumforum
Kalcium
Kalium
Kalorier
Kanada - Ekvivalensavtal
Kanel och kumarin
Koffein
Koka dricksvatten
Kolhydrater
Kolloidalt silver
Kombinationseffekter
Kommittéer och samarbeten
Konservburkar
Konserveringsmedel
Kontakta Nationellt kompetenscentrum för måltider i vård, skola och omsorg
kontroll - EUs kontroll
Kontroll - så kontrolleras din verksamhet
Kontroll av livsmedel
Kontroll av livsmedelsföretag
Kontrollintyg för import av ekologiska livsmedel
Kontrollmyndighet för livsmedelsanläggningar med egen dricksvattenförsörjning
Konventionella ingredienser
Koppar - mineral
Koppar - oönskat ämne
Kostråd - vuxna
Kosttillskott
Kosttillskott - produktion, handel och kontroll
Kosttillskott - risker
Kosttillskott - råd till gravida och ammande
Kosttillskott - vem behöver kosttillskott
Kreatin

Krisberedskap
Krisberedskap och hantering
Krisberedskap och säkerhet - Livsmedel
Krishanteringsplaner för lokala kontrollmyndigheter
krom
Kräftdjur och blötdjur - allergi - produktion
Kunder, leverantörer
Kurser - Aktuella kurser
Kurskatalog livsmedelskontroll
Kvicksilver
Köksredskap
Köksredskap - importregler
Kött - miljösmarta matval
Kött och chark - råd
Kött, kyckling och ägg

L

Laga mat tillsammans i gruppbostaden
Lagstiftningen - en introduktion
Ledarhund
Listeria monocytogenes
Livsmedel & innehåll
Livsmedel för särskilda näringsändamål
Livsmedelsanläggningar
Livsmedelsdatabasen
Livsmedelsdatabasen - syfte
Livsmedelsdatabasen - sök
Livsmedelsdatabasen - uppdateringar
Livsmedelsdatabasen näringsdeklaration
Livsmedelsdatabasen publikationer
Livsmedelsförsörjning
Livsmedelsinformation - märkning
Livsmedelskontroll
Livsmedelskontroll - Mål och strategier för livsmedelskontrollen
Livsmedelskontroll - Nationella kontrollplanen
Livsmedelslokaler och livsmedelshygien
Lupin - allergi - produktion
Läkemedelsrester
Lättsaltade recept

M

Magnesium
Mangan
Mat lagad från grunden i storkök
Mat och dryck
Matcirkeln
Matdagbok - Matvanekollen
Material i kontakt med livsmedel
Matfetter - miljösmarta matval
Matfetter - råd
Matförgiftning
Matförgiftning - så spårar man smitta
Matkorgsundersökningar
Matsvinn
Matsvinn - tips
Matsvinnskollen
Matvanekollen
Matvanekollen - projekt
Matvanor - undersökningar
medicinska ändamål
Mejeriprodukter - råd
Metoder för att mäta kvaliteten på sjukhusmåltiden
Mikrobiologisk bedömning av glass

Mikrobiologisk kompetensprovning
Mikrobiologiska referensmaterial
Mikroorganismer - nyttiga
Miljö
Miljögifter
Miljömål
Miljösmarta matval
Mjölk och laktos - allergi - produktion
Mjölk och laktos - allergi och intolerans
Modersmjölksersättning och tillskottsnäring
Molybden
Musselkontroll - öppna och stängda havsområden
Musslor - kontroll
Måltider i gruppbostäder (LSS)
Måltider i vård, skola och omsorg
Måltidsmodellen
Märkning - vilseledande
Märkning - ägg
Mögel och mögelgifter
Mögliga livsmedel

N

Nanopartiklar
Natamycin
Nationellt kompetenscentrum för måltider i vård, skola och omsorg
Natrium
Natriumfattiga livsmedel
Niacin
Nickel - Allergi
Nitrat, nitrit och nitrosaminer
Nordisk Metodikkommitté för Livsmedel (NMKL)
Nordiska Matförvaltningsgruppen, NMF
Nordiskt samarbete
Norovirus (Calicivirus)
Nyckelhålet
Nyckelhålet - företagsinformation
Nyckelhålet - ladda ner logotypen
Nyckelhålsrecept - fisk
Nyckelhålsrecept - kyckling
Nyckelhålsrecept - kött
Nyckelhålsrecept - paj pizza pasta tex-mex
Nyckelhålsrecept - soppor
Nyckelhålsrecept - vegetariskt
Närings- och hälsopåståenden - regler
Närings- och hälsopåståenden på livsmedel
Näringspåståenden
Näringsrekommendationer
Näringsvärde
Näringsämnen
Nätverket Mat, måltider och intellektuell funktionsnedsättning
Nötter - allergi - produktion
Nötter och fröer - allergi

O

Offentlig kontroll
Offentliga måltider – fakta
Offentliga måltider – forskning
Om offentliga måltider

P

PAH - kontroll
Pastöriserad mjölk

Pastörisering av mjölk
Planera din importsatsning med Importguiden
Plast
Polycykliska aromatiska kolväten (PAH)
Potatis, spannmål och ris - miljösmarta matval
Presentationer - Måltider i vård, skola och omsorg
Press
Primärproduktion
Produktgrupper sär-när
Protein

R

Radioaktiva ämnen
Radioaktivitet och bestrålning
Rapporter
RASFF - EU:s varningssystem om livsmedel
Referenslaboratorium
Referensvärden i NNR 2012
Regeringsuppdrag om minska matsvinnet, rapporter och länkar
Registrering, godkännande, tillstånd och anmälningar
Regler om provtagning, analysmetoder och gränsvärden
Remisser
Restsubstanser - kontroll
Returpapper och kartong
Revision av kontrollmyndigheter
Revision av livsmedelskontrollen
Riksmaten 2010
Riksmaten barn 2003
Riksprojekt - fördjupning
Riskprofiler - fördjupning
Risktermometern - ett hjälpmedel för att visa och jämföra risker
Riskvärderingskommittéer - JECFA, JEMRA, JMPR
Rundmaskar hos fisk
Råd och material – förskola
Råd och material – gruppbostad, LSS
Råd och material – sjukhus
Råd och material - skola
Råd och materi
Råd och material – äldreomsorg
Råd om folsyra för kvinnor
Råd vid utlandsresa
Rävens dvärgbandmask
Rökaromer
Rökning och PAH
Rörelse i vardagen - råd

S

Salmonella
Salmonella - kontroll
Salmonellaregler
Salmonellaregler för köttberedningar
Salt - råd
Salt och mineraler
Saluförbud - frukt och grönt
Sammansatta livsmedel - Information om import
Schweiz - Ekvivalensavtal
Selen
Selleri - allergi - produktion
Seminarium - Lek och lär med maten i förskolan
Senap - allergi - produktion
Serbien - export

Serbien - export
Sesam - allergi - produktion
Shigella
Sjukhusmåltider
Skolmåltider
Skyddad beteckning - konfektyr, matbröd m.m.
Skyddad geografisk beteckning
Skyddad ursprungsbeteckning
Skyddade beteckningar
Skyddade beteckningar - för företag
Skyddsåtgärder vid import av animaliska livsmedel
Skyddsåtgärder vid import av vegetabiliska produkter
Slakteri - företag
Socker
Socker - råd
Sojabönor - allergi - produktion
Spannmål som innehåller gluten - allergi - produktion
Spannmål, potatis och ris
Spädbarn
Stabiliseringsmedel och liknande
Staphylococcus aureus
Stevia och steviolglykosider
Sugmaskar hos fisk
Sukralos
Svaveldioxid och sulfit - allergi - produktion
Sydafrika - export,import
Sydafrika - export,import
Sydkorea
Sydkorea
Syror, baser och salter
Sär-när
Sötningsmedel
Sötningsmedlet steviolglykosider

T

Taenia (bandmask)
Tallriksmodellen
Taurin
TFAMR - Antibiotikaresistens
Tillagning
Tillsatser - animaliska
Tillsatser - godkännande
Tillsatser - produktion, handel och kontroll
Tillsatser - överkänslighet
Tillsatser - övriga
Tillsatser, E-nummer
Tillverkare av skyddade beteckningar
Tilläggsmärkning av fiskeriprodukter, sjögräs och alger - vägledning
Tjänstedirektivet
Toxoplasma
Transfett
Trichinella (trikiner)

U

Undersökning av miljöföroreningar i modersmjölk och blod
Upphandlingar
Uran
Ursprungsmärkning
Ursprungsmärkning

V

Vanadin
Vatten - krisberedskap

Vax på äpplen - frågor och svar
Vegetarisk mat
Vegetarisk mat till barn
Verksamhet - Livsmedelsverket
Vibrio
Viktminskning
Vitamin A
Vitamin B1
Vitamin B12
Vitamin B2
Vitamin B5
Vitamin B6
Vitamin B7
Vitamin B9
Vitamin C
Vitamin D
Vitamin E
Vitamin K
Vitaminer och antioxidanter
Vägledningar och kontrollhandböcker
Växtgifter

W

Webbplatsen

Y

Yersinia enterocolitica
Yttranden

Z

Zink

Ä

Ägg
Ägg - allergi
Ägg - allergi - produktion
Ägg, mjölk och ost - miljösmarta matval
Äldre i köket
Äldreomsorgsmåltider
Ämnen i kosttillskott
Äpplen i överskott - så här gör du mos och must utan mögelgifter
Ärta - allergi - produktion

Ö

Övervikt och fetma

Konsumentverket

Webbkarta

Konsumentfrågor & anmälan
Vårt arbete
Företag
Skola
Om oss
Ordförklaringar
Teckenspråk
Lättläst
Other languages

Konsumentfrågor & anmälan

- **Konsumentfrågor**
  - Bank och försäkring
  - Budget- och skuldrådgivning
  - Energimarknadsbyrån
  - Hallå konsument
  - Kommunens konsumentvägledning
  - Konsument Europa
  - Telekområdgivarna
- **Gör en anmälan**
  - Farlig tjänst
  - Flygresa
  - Tågresa
  - Bussresa
  - Båtresa
  - Farlig vara
  - Marknadsföring
  - Oskäliga avtalsvillkor
  - Prisinformation
  - Spam
  - Innan du anmäler
  - Det här kan du anmäla
  - Enskild tvist med en företagare
  - Efter att du anmält
  - Sök anmälningar och ärenden i diariet

Vårt arbete

- **Så arbetar vi**
- **Privatekonomi**
  - Gör en budget
  - Kostnadsberäkningar
  - Material om privatekonomi
  - Varsel och arbetslöshet
- **Säkra varor och tjänster**
  - Personlig skyddsutrustning
  - Säkra leksaker
  - Säkra produkter
  - Säkra tjänster
- **Lagar och regler**
  - Tillsyn av avtalsvillkor
  - Tillsyn av marknadsföring
  - Tillsyn av reserättigheter
  - Tillsyn av varor och tjänsters säkerhet
- **Forskning och rapporter**
  - Konsumentrapporten
  - Uppsatsämnen inom konsumentområdet
  - Uppsatstävling för studenter
- **Särskilt ansvar**

Barn och unga
Funktionshinderfrågor
Miljö
Stöd till kommuner
Temaområden
Rättsärenden
Beslut enligt konsumentkreditlagen
Domar
Föreläggande
Pågående mål i domstol
Stöd till organisationer
Organisationsstöd
Verksamhetsstöd
Ansök om stöd
Så redovisar du
Beviljade stöd
Kontakta oss
Företag
Avtal och mallar
Avtalsvillkorslagen
Standardavtal och avtalsmallar
Frågor och svar om avtal
Konsumenträtt
Bluffaktura
Fel på tjänsten
Fel på varan
Försenad vara
Garanti
Konsumentköplagen
Konsumenttjänstlagen
Lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler
Skadestånd
Tvist med konsument
Ångerrätt
Öppet köp och bytesrätt
Marknadsföring
God marknadsföringssed
Marknadsföringslagen
Reklam till barn
Tv- och radioreklam
Miljöpåståenden i reklam
Marknadsföring i sociala medier och bloggar
Frågor och svar om marknadsföring
Olika säljkanaler
Regler när du säljer på internet
Regler när du säljer i butik
Regler för telefonförsäljning
Regler när du säljer utanför din affärslokal
Produktsäkerhet
CE-märkning
Produktsäkerhetslagen
Systematiskt säkerhetsarbete
Sålt farlig vara
Säkerhetsansvar för tjänster
Säkerhetsstandarder
Tillverkare, importör eller distributör
Frågor och svar om produktsäkerhet
Marknadskontroller
Pris och betalning
Ange jämförpris
Kvitto
Prisinformationslagen

- Konsumentkreditlagen
- Frågor och svar om pris och betalning

Konsumentverkets arbete

- Fått brev från Konsumentverket
- Så jobbar vi med marknadskontroll
- När avtalsvillkoren bryter mot lagen
- När produkten inte uppfyller lagen
- När marknadsföringen bryter mot lagen
- UF-företag

Regler per område och bransch

- Alkohol och tobak
- Boende och hantverkstjänster
- Energi
- Finansiella tjänster
- Hemelektronik
- Hälsa
- Leksaker
- Motor - bil, båt och motorcykel
- Möbler och inredning
- Resor och turism
- Sport, fritid och skyddsutrustning
- Telekom
- Textilier
- Transporttjänster
- Övrigt

Skola

Skolmaterial

Årskurs F–3

- Säkerhet på skolgården

Årskurs 4–6

- Jag <3 internet
- Smarta val
- Säkerhet på fritiden

Årskurs 7–9

- Helt rätt
- Jag <3 internet
- Koll på pengarna
- Lektionsbanken
- Livet och pengarna

Gymnasiet

- Ekonomismart
- Festivalmatte
- Jag <3 internet
- Koll på cashen
- Koll på pengarna
- Konsumenträttslagar
- Lektionsbanken
- Reklamfilmens fantastiska värld
- Snart hantverkare

Vuxna/SFI

- Ekonomismart
- Koll på pengarna
- Konsumenträttslagar

Kunskapsbank

- Consumer Classroom
- Digitala berättelser
- Fakta- och referensmaterial
- Fortbildning – Konsumenträtt
- Konsumentkunskap i grundskolan
- Konsumentkunskap i undervisningen
- Krönikor
- Lektionsbanken

Testa dig själv!
Undervisning om reklam
Aktuellt
Fokusgrupp: Utveckling pågår
Hallå där Jessica Ingerby, Norrtälje...
Prylar ut, kärlek in
Uppdaterat material om privatekonomi från FI
Få rätt material snabbt
Hallå där Cathrin Lundquist, projektledare ...
Konsumenttjänsten ska heta Hallå konsument
Hallå där Fredrik Selrot!
Hallå igen, Fredrik Selrot!
Vi jobbar för dig
Hallå konsument ersätter Ung konsument
Hur konsumentvägledare kan jobba förebyggande
Hallå där Fredrik Selrot!
Ny information till ungdomar på Hallå konsument
Kontakt
Beställ & ladda ner
Konsumentvägledning
Nyhetsbrev
Om oss
Organisation
Uppdrag och mål
Våra remissyttranden
Våra samarbeten
Samordningsrådet för Hallå konsument
Insynsrådet
Rådet för funktionshinderfrågor
Vetenskapliga rådet
Upphandling
Jobba hos oss
Lediga tjänster
Medarbetare berättar
Konsumentombudsmannen
KO har ordet
Våra webbplatser
Om webbplatsen
Publikationer
Sociala medier
Öppna data
Nyheter och aktuella frågor
Nyheter
Pressmeddelanden
Prenumerera
RSS från Konsumentverket
Varningslistan
Press
Debattartiklar
Följ Konsumentverket
Pressmaterial & bilder
Pressmeddelanden
Sök ärende i diariet
Kontakt
Kontakta registraturen
Kontakta webbredaktionen
Hitta till Konsumentverket
Ordförklaringar
Teckenspråk
Din rätt som konsument
Dina rättigheter som tågresenär
Produktsäkerhet

- Konsumentvägledning
- Budget- och skuldrådgivning
- Gör en anmälan till Konsumentverket
- Kontakta Konsument Europa
- Kontakta Konsumentverket

Lättläst

- Om Konsumentverket
- Vill du klaga på något som du köpt?
- Konsumentvägledning
- Budget- och skuldrådgivning
- Andra som kan hjälpa konsumenter
- Anmäla ett företag
- Så kan KO hjälpa dig
- Säkra varor
- Kontakta Konsumentverket

Other languages

(Arabiska) عربي

(Jiddisch) יידיש

(Sydkurdiska) کوردی-سۆرانی

Bosanski/hrvatski/srpski
Deutsch (Tyska)
English (Engelska)
Español (Spanska)
Français (Franska)
Meänkieli (Tornedalsfinska)
Polski (Polska)
Romani chib (Romska)
Sámegielat (Samiska)
Shqip (Albanska)
Suomi (Finska)
Svenska

7 juni 2016:

Energimyndigheten.se

Energieffektivisering
Forskning & innovation
Förnybart
Klimat & miljö
Statistik
Tester
Trygg energiförsörjning

Organisation
Arbeta hos oss
Press
Hack for Sweden
Vårt hållbarhetsarbete
Föreskrifter
Upphandlingar
Stöd och bidrag att söka på energiområdet
Ställningstaganden, remissvar och avrapporterade regeringsuppdrag
Anmäl misstankar om korruption och oegentligheter
Om oss
Senast ändrad: 2016-03-09 12:46

Energimyndigheten arbetar för ett hållbart energisystem, som förenar ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjnings-trygghet.

Sveriges energipolitiska mål till år 2020

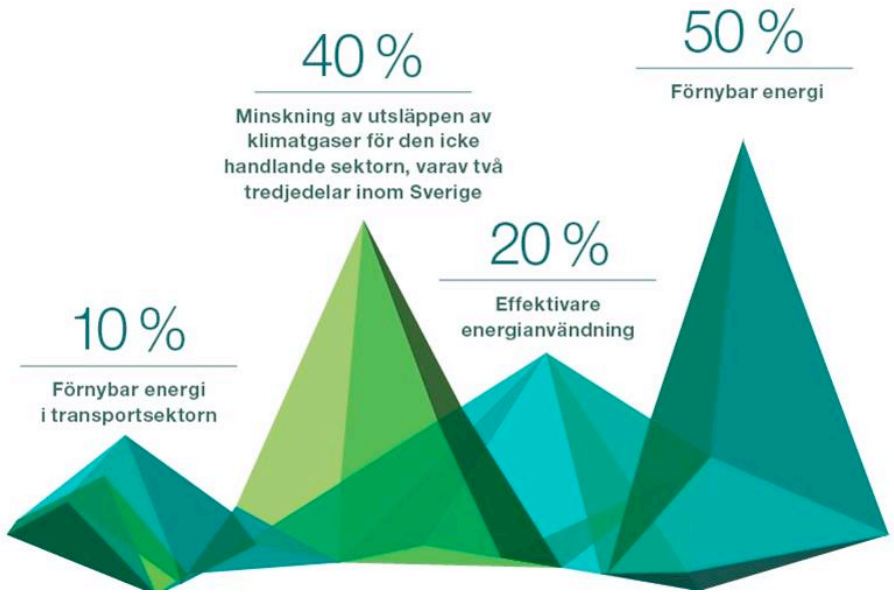

Vårt uppdrag

Vi utvecklar och förmedlar kunskap om effektivare energianvändning och andra energifrågor till hushåll, företag och myndigheter.

Utvecklingen av förnybara energikällor får stöd av oss, liksom smarta elnät och framtidens fordon och bränslen. Svenskt näringsliv får möjligheter till tillväxt genom att förverkliga sina innovationer och nya affärsidéer.

Vi deltar i internationella samarbeten för att nå klimatmålen, och hanterar olika styrmedel som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter. Vi tar dessutom fram nationella analyser och prognoser, samt Sveriges officiella statistik på energiområdet.

Energimyndigheten arbetar på uppdrag av regeringen (Miljö- och energidepartementet). Vi får våra uppdrag från regeringen via myndighetsinstruktionen och årliga regleringsbrev. I regleringsbreven står bland annat vilka mål myndigheten ska uppnå, hur mycket pengar myndigheten har till sitt förfogande och hur dessa ska fördelas mellan myndighetens olika verksamheter. Uppdrag kan också komma från andra departement.

Energimyndighetens värdegrund.
Kontakta oss.

Energimyndigheten
016-544 20 00
Skapad: 2014-06-12 11:12

Här hittar du kontaktuppgifter och öppettider
Årsredovisning 2015
Energiläget 2015
Energimyndighetens instruktion
Energimyndighetens regleringsbrev 2016
Vi arbetar aktivt med hållbarhet rörande energi, miljö och kvalitet i vår verksamhet.
Energimyndighetens budgetunderlag 2017-2019 *(1326 KB)*

SCB Webbkarta 18 juni 2016

Hitta statistik

- **Sök**
- **Statistik efter ämne**
  - Arbetsmarknad
  - Befolkning
  - Boende, byggande och bebyggelse
  - Demokrati
  - Energi
  - Finansmarknad
  - Handel med varor och tjänster
  - Hushållens ekonomi
  - Hälso- och sjukvård
  - Jord- och skogsbruk, fiske
  - Kultur och fritid
  - Levnadsförhållanden
  - Miljö
  - Nationalräkenskaper
  - Näringsverksamhet
  - Offentlig ekonomi
  - Priser och konsumtion
  - Rättsväsende
  - Socialförsäkring m.m.
  - Socialtjänst m.m.
  - Transporter och kommunikationer
  - Utbildning och forskning
- **Statistikdatabasen**
  - Senast publicerade tabeller
  - Kom igång med Statistikdatabasen
- **Artiklar**
  - Kommande artiklar

Statistiknyheter

- Kommande statistiknyheter
- Tidigare statistiknyheter
- Nyckeltal för Sverige

Publiceringskalender

- Visa detaljerad information

Böcker och rapporter

- Tidskriften Välfärd
- Statistik för alla
- Historisk statistik

Historisk statistik

- Samlingarna från SCB:s tidigare bibliotek
- Digitaliserat äldre tryck
- Statistik efter serie
- Utvalda källor efter ämne
- Statistisk årsbok för Sverige 1914-2001
- Bibliografier

Regional statistik och kartor

- Statistikatlasen
- Regionala korttidsindikatorer
- Regionala indelningar
- Geodata från SCB
- Inspire och geodatasamverkan
- Licensavtal för forskning och utbildning
- Annan regional statistik

Internationell statistik

- EU-statistik
- Internationell statistik efter ämne

Övriga källor till svensk statistik

Temaområden

Informationsteknik
Integration
Jämställdhet
Löner och arbetskostnader
Sjukfrånvaro och ohälsa
Sveriges ekonomi
Våra tjänster
Insamling och undersökning
Datainsamling
Test av frågor och blanketter
Skräddarsydd avfallsstatistik
Kund- och brukarundersökningar
SCB:s medborgarundersökning
Medarbetarundersökningar
Arbetsmiljöundersökningar
Regionala statistikprodukter
Befolkningsprognoser
Regionala konjunkturbarometrar
Boendeprofiler
Färdiga tabellpaket
Högskolestatistik
Kommunfakta
Lokalekonomisk analys (LEA)
Marknadsprofiler
Regional jämställdhetsstatistik
SCB:s Närområdesprofil
Underlag för vårdcentraler
Branschnyckeltal
Ekonomiska branschnyckeltal
Nyckeltalshandbok
Prislista och beställningsformulär
Företagsregistret
Våra tjänster
Aktuell statistik ur Företagsregistret
Variabelbeskrivning
Prislista
Vanliga frågor
Myndighetsregistret
Index
Löner och arbetskostnader
Producent- och importpriser
Konsumentpriser
Bygg- och fastighetspriser
Omsättning och handel
Industri och utrikeshandel
Internationella index
Övriga index
Beställa mikrodata
Så här beställer du
Vilka regler gäller?
Vilka mikrodata finns?
MONA - leveranssystemet för mikrodata
Registerdata vid andra myndigheter
Kurser och seminarier
SCB i Almedalen 2016
Verktyg
PC-Axis
Leveransportal för uppdragsleveranser
Regionalt analysverktyg (rAps)
OECD eXplorer
Dokumentation
Dokumentationer

- Kvalitet och framtagning
- Mikrodata och klassifikationer

Klassifikationer och standarder

- Regionala indelningar
- Familj, civilstånd och sammanboende
- Indelning av institutionella enheter
- Kombinerade nomenklaturen (KN)
- Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI)
- Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011
- Standard International Trade Classification (SITC)
- Standard för svensk produktindelning efter näringsgren (SPIN)
- Svensk utbildningsnomenklatur (SUN)
- Tjänstebenämningar
- Internationella indelningar
- Utländsk/svensk bakgrund
- Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK)
- Socioekonomisk indelning (SEI)

Publikationer om statistiska metoder

- Meddelande i samordningsfrågor (MIS)
- Handböcker och rapporter
- Journal of Official Statistics (JOS)

Använda SCB:s arkiv

- Arkivbeskrivning

Statistikguiden

- Introduktion till statistik
- Undersökning och urval
- Kvalitet i statistiken
- Räkna rätt
- Trender och analyser
- Övningsuppgifter

Lämna uppgifter

Företag

- Regelverk och samråd
- Vanliga frågor

Offentlig sektor

- Regelverk och samråd
- Information till kommuner

Privatperson

- Att lämna uppgifter i SCB:s individundersökningar
- Regelverk
- Vanliga frågor

Information till systemleverantörer

- Ekonomi
- Löner
- Socialtjänst
- Utbildning

Om SCB

Nyheter och pressmeddelanden

- Presskontakter
- Pressbilder

Kontakta oss

- Studiebesök
- Statistikservice

Jobba hos oss

- Det här erbjuder vi
- Arbetsuppgifter
- Dina kvalifikationer
- För studie- och yrkesvägledare
- Ämnen för examensarbeten

Öppna data, API

API för Statistikdatabasen
Vanliga frågor

SCB:s verksamhet

Organisation
Regelverk och policyer
Verksamhetsplaner och budgetunderlag
Årsredovisningar
Kvalitetsarbete
Miljöarbete
Råd och nämnder
Remisser
Upphandlingar
SCB:s historia

Sveriges officiella statistik

Statistikansvariga myndigheter
Officiell statistik efter ämne

Internationellt statistiksamarbete

European Statistical System (ESS)
Eurostatprojekt

SCB:s samarbetsprojekt i världen

Pågående utlandsprojekt
Statistics in Action

Registerutdrag enligt personuppgiftslagen

Källa:SCB – kundtidning

Källa:Företag – tidning för uppgiftslämnare

Prenumerera på nyheter

Nyhetsbrev via e-post
Statistiknyheter via e-post

Andra myndigheter o d som kan vara intressanta.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)
Apoteket AB (Apoteket)
Barnombudsmannen (BO)
Diskrimineringsombudsmannen, DO
Elsäkerhetsverke
E-hälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (FORTE)
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
Försäkringskassan
Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH)
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, IAF
Inspektionen för socialförsäkringen (ISF)
Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
Kemikalieinspektionen, KemI
Läkemedelsverket (LV)
Migrationsverket
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) 0
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Nämnden för hemslöjdsfrågor
Nämnden mot diskriminering
Pensionsmyndigheten
Rättshjälpsmyndigheten
Rättsmedicinalverket (RMV)
Samhall Aktiebolag (Samhall)

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor
Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor
Statens Bostadsomvandling AB (Sbo
Statens centrum för arkitektur och design
Statens fastighetsverk (SFV)
Statens institutionsstyrelse (SiS)
Statens jordbruksverk (SJV)
Statens tjänstepensions- och grupplivnämnd
Statens va-nämnd
Statskontoret
Stiftelsen Institutet för vatten- och luftvårdsforskning, SIVL
Strålsäkerhetsmyndigheten
Svenska ILO-kommittén
Svenska kraftnät
Svenska Miljöinstitutet AB, IVL
Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
Systembolaget Aktiebolag
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)
Trygghetsstiftelsen
Vetenskapsrådet

Registerbaserad hushållsstatistik

Från SCB 3 april 2015, artikel av Tomas Johansson, SCB, som arbetar med befolknings-statistik på SCB.

“ En person definieras som barn, oavsett ålder, då denne ingår i ett hushåll tillsammans med minst en av sina föräldrar och om personen själv saknar barn i samma hushåll. En förälderbarnrelation skapas om en person är biologisk förälder, adoptivförälder, vårdnadshavare eller så kallad annan person (när den faktiska vårdnaden sköts av annan person än vårdnadshavaren, t.ex. fosterföräldrar) till någon i hushållet.

Par som inte är gifta, registrerade partner eller saknar gemensamma barn räknas som sambopar om de uppfyller vissa kriterier. Dessa kriterier är att de ska bo i samma bostad, vara minst 18 år, ha olika kön, ha högst 15 års åldersskillnad, ej vara nära släkt och det endast finns ett möjligt sambopar i bostaden. Övriga hushåll är exempelvis flergenerationshushåll och kompisboende....

Två personer i snitthushållet

Hela 70 procent av Sveriges hushåll består av en eller två personer. Om vi lever själva eller ihop med andra är starkt kopplat till ålder och det är vanligt att man både börjar och avslutar sitt vuxna liv som ensamboende. Det framgår av den nya, registerbaserade hushållsstatistiken.

4 av 10 bor ensamma

Det vanligaste hushållet är Ensamstående utan barn. Personer som bor ensamma utgör 37,7 procent av alla hushåll. De därefter vanligaste hus-hållstyperna är Sammanboende utan barn och Sammanboende med barn 0–24 år. Bland Sammanboende med barn 0–24 år är det vanligast att ha två barn. I två tredjedelar av samtliga hushåll finns det inga barn.

Trots att 37,7 procent av hushållen är Ensamstående utan barn så är det endast 16,5 procent av befolkningen som tillhör enpersonshushåll. Istället ingår de flesta människor i hushållstyperna Sammanboende med barn 0–24 år och Sammanboende utan barn. Närmare 60 procent av Sveriges befolkning tillhör någon av dessa hushållstyper.

Hushållstyp

	Hushåll		**Personer**	
	Antal	Andel(%)	Antal	Andel (%)
Ensamstående utan barn	1 576 000	37,7	1 57600	16,5
Ensamstående med barn 0–24 år	247 000	5,9	644 000	6,7
Ensamstående med barn 25+ år	42 000	1,0	87 000	0,9
Sammanboende utan barn	1 041 000	24,9	2 083 000	21,8
Sammanboende med barn 0–24 år	929 000	22,2	3 624 000	37,9
Sammanboende med barn 25+ år	54 000	1,3	165 000	1,8
Övriga hushåll utan barn	164 000	3,9	424 000	4,4
Övriga hushåll med barn 0–24 år	117 000	2,9	625 000	6,5
Övriga hushåll med barn 25+ år	7 000	0,1	27 000	0,2
Uppgiftsaknas			302 000	3,2
Totalt	4 176 000	100 %	9 556 000	100 %

Antal förvärvsarbetande (dagbefolkning) efter sektor År 2014.

1 Kommun. 2 Landsting. 3 Statlig förvaltning och affärsverk

4 Näringslivet. 5 Övriga organisationer och offentliga institutioner.

Riket Sverige	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**
Riket	806 959	250 500	245 117	3 166 478	178 260
Män	171 669	53 229	119 642	1 998 991	73 435
Kvinnor	635 290	197 271	125 475	1 167 487	104 825

Antalet förvärvsarbetabde 4 647 314, säg 5 miljoner. Om varje arbetar 2000 timmar per år, blir det per dag (365 dagar) cirka 5,5 timmar. Sverige har cirka 10 miljoner invånare, dvs cirka hälften förvärvsarbetar. Per svensk går då cirka 2,75 timmar per dag till förvärvsarbete.

Om 10 miljoner personer äter 3 gånger per dag blir det för varje cirka 1000 måltider om året och för hela befolkningen cirka 10 miljarder måltider per år.

10 miljoner sover varje natt, det blir cirka 400 nätter per år för varje och för alla cirka 4 miljarder nätter, varje natt 8 timmar.

Hur den vakna tiden tillbringas finns inga bra siffror på, men antag att hälften tillbringas utom hemmet och hälften i hemmet. Tiden i hemmet blir för var och en 8 timmar per dag och för hela folket cirka 80 miljoner timmar per dag.

Sverige bör ha en minister för hushållen och hushållsverksamheterna, som redovisar hur det var, är, kan bli och bör bli, och som ser till att de blir bra och att det blir jämn fördelning av välfärden.

*** Hushållet. Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d.**

Politik för en socialförsäkringsminister med ansvar för hushållsverksamheter. Socialförsäkringsministern bör kunna få sina uppgifter utökade och bli minister också för hushållsverksamheter

Hushållsverksamheter i korthet:

64 Hushållsarbeten. På 64 uppgifter om tillgång till service o d utanför hemmet. i stort sett verksamheter i alla andra politikområden. Personer som har det ovanligt besvärligt kan få hjälp av socialtjänspolitiken.

641 Matlagning. 642 Måltider, servering, restauranger.

643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.

644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d, sopor.

645 Användning av inventarier o d

646 Personlig hygien od, umgänge, fester. Vad gör man hemma?

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

(Numren från SW klassifikationssystem)

Socialförsäkrings- och hushållsministern bör studera hemsidorna för i första hand

Livsmedelsverket
Folkhälsomyndigheten
Socialstyrelsen
Boverket
Naturvårdsverket
Konsumentverket
Energimyndigheten
Sveriges Kommuner och Landsting och
SCB

Politikområdet för hushållen är det viktigaste politikområdet som i regeringen tyvärr inte har någon minister. Här har socialförsäkringsministern getts uppgiften att få ordning på regeringens politik genom att vidga socialförsäkringsministerns uppgifter.

Annika Strandhäll
Socialförsäkrings-minister

641- 642 Det börjar med maten.

Till det kan räknas allt man stoppar i sig, bl a godis, sprit, tobak, droger. Man ska akta sig för farliga bakterier o d , inte äta för mycket. Äta mediciner o d. Vara vaccinerad. Anpassa sig efter sjukdomar o d. Inte äta malda elefantbetar så att djuren utrotas. Man ska röra på sig och hålla kroppen i form.

Svenskarnas 10 miljarder måltider per år äts av alla åldrar med olika behov efter ålder och hälsotillstånd och hemma eller på arbetsplatser . skolor, på restauranger, på semestrar och resor på olika orter o s v.

Måltiderna ska vara näringsriktiga och ge avkoppling, gärna ihop med andra. Man kan laga maten själv eller äta det andra gjort.

Livsmedelsverket, folkälsomyndigheten och socialstyrelsen har mycket att säga om detta.

643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.

I genomsnitt bor det cirka 2 personer per bostad.

Antal hushåll	2013
Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd

Enboende		2 rum
2 personer		3
Ensamförälder och Samboende med	1 barn	3
	2 barn	4
	3 barn	5
	4 barn	6

Finns samboende i hushållet.redueras rumskravet med ett rum.

Man bör observera att många utöver permanentbostaden har fritidshus o d. Många är trångbodda. Det finns hemlösa och många bor i olika slags provisorier eller vårdhem o d. Statistiken över bostadsbrist är dålig. Det sägs att det behöver byggas 700 000 bostäder.

Det som byggs bör uppfylla boverkets krav, man ska inte i panik bygga sämre. Dåliga bostäder finns det tillräckigt av.

Utöver själva bostaden med rum och kök o d behöver hushållen förvaringsutrymmen, bl a garage och uppställningsplatser för hushållens bilar.

644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp m m.

Det finns uppgifter om sådant hos boverket.
Alla hushåll berörs av all energislag, bl a drivmedel till hushållens bilar. Energimyndigheten ger uppgifter om energi.
Med uppgörelsen om kärnkraften har det blivit mer klart om energiproblemen.

För bostädernas skötsel underhåll kan behövas hantverkare, i områdena för mänskliga verksamheter:
690 Allmänt.
691 Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68).
692 Byggnadsdelar.
693 Murning, betonggjutning o d.
694 Byggnadsträarbeten.
695 Olika slags byggnader och anläggningar.
696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d.
697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d.
698 Måleri-, glasmästeri- och inredningsarbeten o d.
699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner.

SKL har bestämmelser om sopor o d.

645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.

Möbler, belysningar, kylutrustningar radio, TV, mobiltelefoner, läsplattor, datorer, gräsklippare, cyklar, motorcyklar, bilar, köksapparater, hobbyutrustning, leksaker, symaskiner o s v, som behöver köpas och skötas.

Konsumentverket kan ha upplysningar om det.

646 Personlig hygien od, umgänge, fester. Vad gör man hemma?

Här handlar det om personlig hygien, kläder och hur vi umgås i hemmet med familj, släkt och vänner. Vi ser på TV, läser tidningar och böcker, skriver, har hund, katt, hobby med hantverk m m.

Vad gör arbetslösa och sjuka hemma hela dagarna?
Behöver de hjälp med att göra något nyttigt med tiden? Vad gör de som på grund av sjukdom eller arbetslöhet o d inte har något arbete att gå till ?

Socialförsäkringsministern sysslar med det:
Hälsoresan: Rehabilitering och arbetsträning
Hälsoresan:Långsiktigt förebyggande arbete lönar sig
Hälsoresan: Tvärsektoriell samverkan för vägar till egen försörjning
Hälsoresan: Brukaren i fokus minskar sjukskrivningarna
Hälsoresan fortsatte till Visby
Hälsoresan fortsatte till Luleå
Annika Strandhäll besöker Gävle för goda exempel
Socialförsäkringsministerns resa fortsätter till Vetlanda och Jönköping
Annika Strandhäll studerar goda exempel för ett friskare arbetsliv

Hur blir det för alla de många nyanlända som kommer? Integrering?

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

Detta har behandlats mycket i http://wimnell.com/omr36-39zzzr.pdf under rubriken Socialförsäkrings- och hushållspolitik som där börjar på sidan 160. På nästa sida upprepas sidan om överskott och underskott i hushållsbudgetarna. Det utgår från lägsta rimliga levnadskostnader med genomsnittlig bostadshyra enligt statistiken för bostad enligt boverkets gällande norm.

Många har råd med högre kostnader. Skatter har stor betydelse, det har behandlats på sidorna 23-42 i utredningen nu:

23 Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen. Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter,
25 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna
26 Något om skatte- och bidragshistoria.
29 Mer om skatter och bidrag.
35 Tillägg om skatter.
37 Fyra förslag.
37 1 Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer
37 2 Systemet för pensionärernas bostadstillägg.
38 3 Bostadsbidrag för barnfamiljer.
38 4.TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
40 Problem med bostadslån. Varken amorteringskrav eller sämre ränteavdrag i huvudregeln bör föreslås av regeringen.

Konsumentverket har mycket om hushållskostnader och SCB har statistik om inkomster och skatter för olika kategorier.
Se också: socialföraäkringarna.
https://www.forsakringskassan.se/
https://www.pensionsmyndigheten.se/

Sidan 13 i **http://wimnell.com/omr36-39zzzp.pdf**
http://wimnell.com/omr36-39zzs1.pdf sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushålls-butdgetarna för förvärvsarbetande med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamma och makar med líka stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnads-kostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kost-naderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att
*** underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,**
*** att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och**
*** att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomser 35000 och högre.**

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomsgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	2006 Över-skott/år	2014	Skillnad	
6001	-64356	**-80536**	**-16180**	**Underskottet har ökat**
7001	-55524	**-71200**	**-15676**	**Underskottet har ökat**
8001	-46692	**-61864**	**-15172**	**Underskottet har ökat**
9001	-37920	**-52528**	**-14608**	**Underskottet har ökat**
10001	-29880	**-43192**	**-13312**	**Underskottet har ökat**
11001	-22176	**-34072**	**-11896**	**Underskottet har ökat**
12001	-14532	**-25612**	**-11080**	**Underskottet har ökat**
13001	-6888	**-17524**	**-10636**	**Underskottet har ökat**
14001	756	**-8716**	**-9472**	**Överskottet har minskat**
15001	8400	**-268**	**-8668**	**Överskottet har minskat**
16001	16044	**8180**	**-7864**	**Överskottet har minskat**
17001	23688	**16280**	**-7408**	**Överskottet har minskat**
18001	31332	**25076**	**-6256**	**Överskottet har minskat**
19001	38976	**33524**	**-5452**	**Överskottet har minskat**
20001	46200	**41624**	**-4576**	**Överskottet har minskat**
21001	53844	**50072**	**-3772**	**Överskottet har minskat**
22001	61488	**58520**	**-2968**	**Överskottet har minskat**
23001	69132	**66968**	**-2164**	**Överskottet har minskat**
24001	76776	**75416**	**-1360**	**Överskottet har minskat**
25001	84420	**83864**	**-556**	**Överskottet har minskat**
26001	92124	**92324**	**200**	**Överskottet har ökat**
27001	98424	**100772**	**2348**	**Överskottet har ökat**
29001	109704	**117668**	**7964**	**Överskottet har ökat**
30001	115344	**126008**	**10664**	**Överskottet har ökat**
35001	143544	**166208**	**22664**	**Överskottet har ökat**
40001	171240	**196712**	**25472**	**Överskottet har ökat**
45001	196440	**224912**	**28472**	**Överskottet har ökat**
50001	221640	**253112**	**31472**	**Överskottet har ökat**
55001	246840	**278972**	**32132**	**Överskottet har ökat**
60001	272040	**304172**	**32132**	**Överskottet har ökat**

Det viktigaste politikområdet är området för hushållens förhållanden, hur de kan hålla tillräckligt goda levnadsförhållanden och viktigt är då tillgången till pengar för levnadskostnaderna. Men regeringen har ingen politik för hushållen.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de anväder en timme om dagen för städning o d blir det fär varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

Regeringen. Mål för social omsorg
Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i social omsorg: individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Omsorg om äldre människor
Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Äldre och anhöriga ska kunna lita på att vården och omsorgen är bra och att det finns tillräckligt med anställda med lämplig utbildning och erfarenhet.

Individ- och familjeomsorg
Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Socialtjänsten ska främja var och ens ekonomiska och sociala trygghet och hjälpa till med att skapa jämlika levnadsvillkor. På så sätt görs det möjligt för människor att aktivt delta i samhällsgemenskapen.

Delaktighet, självbestämmande och rättssäkerhet är grunden för en väl fungerande socialtjänst. Insatser inom socialtjänsten ska grundas på kunskap och ha god kvalitet. De ska även utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kontinuitet och möjligheten att få välja hur omsorgen och stödet ska utformas och av vem man tar emot insatserna är en viktig del i detta.

Personer med funktionsnedsättning
Målen för området Personer med funktionsnedsättning är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa. Kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet.

Publicerad 25 september 2014 · Uppdaterad 26 mars 2015

Kommittédirektiv Dir. 2016:10

Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – översyn av föräldraförsäkringen Beslut vid regeringssammanträde den 4 februari 2016

Sammanfattning

En särskild utredare ska göra en översyn av reglerna för föräldraledighet och föräldraförsäkring. Syftet är att identifiera problem och föreslå åtgärder för att föräldraförsäkringen i högre grad än i dag ska bidra till jämställdhet på arbetsmarknaden, ett jämställt föräldraskap och även fortsatt bidra till goda uppväxt-villkor för barn. Föräldraförsäkringen ska vara anpassad till en modern arbetsmarknad och de krav en sådan ställer samt ge förutsättningar för en god balans mellan familjeliv och arbets-iv. Föräldraförsäkringen ska också utformas så att den fungerar väl oavsett familjekonstellation.

Utredaren ska lämna förslag till utformning av en föräldra-försäkring som är ändamålsenlig, tydlig och enkel att administrera och som bidrar till att nå de jämställdhetspolitiska del-målen om ekonomisk jämställdhet och en jämn fördelning mellan föräldrarna av det obetalda hem- och omsorgsarbetet samt har barnets bästa i fokus. Inkomstbortfallsprincipen ska även fortsatt vara en av grundpelarna för försäkringen. Utredaren ska vid utförandet av sitt uppdrag göra följande:

– Analysera och föreslå de åtgärder som behövs för att uppnå en jämn fördelning mellan föräldrarna av föräldraledighet, föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

– Analysera om åldersgränserna för rätten till föräldraledig-het, med och utan föräldrapenning, är väl avvägda och om det finns behov av förändringar.

– Särskilt analysera förutsättningarna för och konsekvenserna av att reservera ytterligare månader för vilka en förälder inte kan avstå rätt till föräldrapenning till den andra föräldern.

– Analysera och föreslå hur möjligheterna till föräldraledighet med föräldrapenning ska kunna begränsas så att den förälder som kommer till Sverige med barn endast kan använda ett fåtal dagar med föräldrapenning efter barnets tvåårsdag. Begränsningen har till syfte att förkorta tiden före etablering på arbetsmarknaden.

– Identifiera problem och undersöka möjligheterna för olika familjekonstellationer att använda föräldraförsäkringen och vid behov föreslå förändringar.

– Kartlägga företagares och studerandes villkor och möjligheter att använda föräldraförsäkringen och vid behov föreslå förändringar.

– Analysera behovet av förenklingar och utifrån föräldraförsäkringens olika syften renodla regelverket så att det blir tydligt och lätt att använda för föräldrar samt ger goda förutsättningar för en effektiv och rättssäker administration med goda kontrollmöjligheter.

– Beakta förslagens effekter vid samordning enligt förordning (EG) nr 883/2004 samt ta hänsyn till övriga EU-rättsliga regleringar.

I uppdraget ingår att utarbeta nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska delredovisas senast den 31 oktober 2016 och slutredovisas senast den 1 oktober 2017.

Kapitel 5: Riksdagen

Riksdagen har en ny webbplats
Riksdagen.se har byggts om. På webbplatsen kan du nu lättare följa riksdagsarbetet samt söka och hitta information. Den har dessutom anpassats för mobil och läsplatta. Har du frågor om webbplatsen? Kontakta riksdagsinformation på telefon 020-349 000 eller e-post riksdagsinformation@riksdagen.se.

Start

Ledamöter & partier

Utskotten & EU-nämnden

Debatter & beslut

Dokument & lagar

Så funkar riksdagen

Webb-tv

Riksdagens snabbprotokoll

2015/16:120 Onsdagen den 15 juni Kl. 09.00–19.53
Det justerade protokollet beräknas utkomma om tre veckor.

§ 1 Partiledardebatt

Anf. 1 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S): (Applåder)

Herr talman! Jag vill börja med några ord från dramatikern Lin-Manuel Miranda som han läste upp efter dådet i Orlando.

We chase the melodies that seem to find us
until they're finished songs and start to play.
When senseless acts of tragedies remind us
that nothing here is promised – not one day.

Den våldsbejakande extremismen drivs av ett oförsonligt hat. Det är ett hat mot hbtq-personer, hat mot kvinnor och mot människors frihet. Det är regeringens och hela samhällets ansvar att bekämpa terrorismen och extremismen med fasthet. Det är en uppgift vi aldrig viker från. Vi bär också alla en plikt att inte göda hatet med hets eller med hot utan alltid försvara våra demokratiska värderingar.

I sommar kommer jag att delta i Stockholm Pride för att hylla kärleken och för att hylla det öppna samhället. Jag hoppas att alla goda krafter i Sverige kommer med oss. (Applåder)

Sverige måste nu fortsätta att agera i en orolig omvärld präglad av flyktingkrisen, av Rysslands illegala annektering av Krim och folkomröstningen i Storbritannien om medlemskap i EU. Samtidigt möter vi arbetslösheten, segregationen och brister i skolan här hemma. Men, herr talman, Sverige har aldrig backat inför utmaningarna. Vi står starka i en orolig tid.

Sverige har nu bland de högsta tillväxttakterna i EU. Sverige har högre tillväxt än USA och våra nordiska grannländer. 110 000 fler människor går nu till jobbet sedan valet, och Arbetsförmedlingen har presenterat den mest positiva prognosen sedan de mätningarna började för tio år sedan. Andelen unga som jobbar är den högsta på 15 år, och Sverige har inte haft så hög sysselsättning i åldrarna 20–64 år sedan Carl Bildt körde den enda vägens politik i diket och Birgit Friggebo ville sjunga We shall overcome . För de unga åhörarna vill jag påminna om att det här är 1992.

Det här är en otrolig ekonomisk kraft som det gäller att använda. Vi behöver den för att fortsätta att pressa tillbaka arbetslösheten både på landsbygden och i städerna. Vi ska investera i Sverige. Regeringen satsar nu 8 miljarder kronor extra årligen på Sveriges skolor. Det ger tusentals fler lärare. Det ger högre lärarlöner, minskade grupper i både förskola och på fritis, fler tidiga insatser och ett större statligt ansvar för en jämlik skola. Det är inte skattesänkningar utan samhällsbygge. (Applåder)

Vi satsar nu 10 välfärdsmiljarder som tillsammans med våra tidigare satsningar motsvarar kostnaden för minst 30 000 nya kollegor i vården, i omsorgen och inte minst i den slitande socialtjänsten. Det är inte skattesänkningar. Det är samhällsbygge.

Det här är viktigt. Vi som samhälle kan aldrig någonsin acceptera att våldsverkare och extremister försöker ta makten över någon annans liv eller hindra poliser, ambulanspersonal eller brandmän i sin yrkesutövning. Ja, polisernas resurser ska stärkas, och det ska göras på kort sikt. Stenkastarna ska stoppas. Allas rätt till jämställdhet, individuell frihet och trygg hemmiljö ska försvaras. Om detta finns det en bred enighet här i Sveriges riksdag. Den kampen ska vi ta tillsammans.

Men det krävs något mycket större, något bredare. Det krävs en strukturell kamp mot den segregation som göder hopplösheten, kriminaliteten och extremismen. Den kan inte lösas genom ett sjätte jobbskatteavdrag eller lägre löner. Den kräver en utvecklad svensk modell som omfattar alla. Därför kommer regeringen att starta ett brett och gediget reformprogram för att lyfta utsatta områden i vårt land. Det arbetet ska bygga på forskning och evidens och vad det är som kan bryta segregationens mekanismer. Det arbetet kommer att pågå inom fem områden.

1. Vi ska knäcka brottsligheten.
2. Vi ska bryta långtidsarbetslösheten.
3. Vi ska lyfta skolorna och elevernas resultat.
4. Vi ska stärka samhällsservicen och bekämpa trångboddheten.
5. Vi ska stödja civilsamhället och arbetet för våra demokratiska värderingar.

Vi kommer att göra arbetet tillsammans med myndigheter, med kommuner och med föreningslivet. Det ska inte vara något kortsiktigt, glättigt projekt, utan det ska vara ett långvarigt reformarbete för att Sverige ska hålla ihop. Det är helt enkelt samhällsbygge. (Applåder)

Slutligen vill jag vända mig till alla er som tog ansvar för att Sverige nu äntligen har den långsiktiga energiöverenskommelse som näringslivet och hushållen har efterfrågat. Tack!

Blockpolitiken är och förblir en bromskloss för Sverige. Det finns ingen motsats mellan att attackera varandras politik, ha en hård politisk debatt, och samtidigt kunna samarbeta för att lösa konkreta sakfrågor och föra landet framåt. Min uppmaning till riksdagen kvarstår. Begrav blockpolitiken. Låt oss ta landet framåt tillsammans! (Applåder)

Anf. 2 ANNA KINBERG BATRA (M): (Applåder)

Herr talman! Jag älskar dig! Så stod det i ett sms som 30-årige Eddie Justice skickade till sin mamma

några minuter efter klockan två i söndags natt inifrån nattklubben The Pulse i Orlando. Kanske hade han just sagt eller känt att han älskade en annan kille, tidigare samma kväll. Det får vi aldrig veta. När hans mamma skrev ”Jag älskar dig” i ett sms till sin son knappt en timme senare fick hon inget svar.

Dagen därpå bekräftades att Eddie Justice var ett av de 49 dödsoffren i den värsta masskjutningen i USA:s moderna historia.

Herr talman! Massakern i Orlando var en hat- och terrorattack mot oskyldiga människor, mot hbtq-rörelsen, mot hela vårt öppna samhälle, mot vårt sätt att leva, mot rätten att vara sig själv, mot våra värderingar, mot oss alla. Attacken i Orlando visar hur det öppna samhällets värderingar, våra värderingar, aldrig någonsin kan tas för givna och alltid måste försvaras. (Applåder)

Herr talman! När det ofattbara händer känns det ibland lite enkelt att gå tillbaka till vardagen, men tryggheten i vårt svenska samhälle ger oss styrka när vi som bäst behöver den. Nu här hemma har sommarlovet precis börjat. Morgonstressen har bytts mot sovmorgnar för elever. Föräldrar räknar dagarna till semestern. Många som har kommit hit, nya under hösten och vintern, får nu möjlighet att upptäcka Sverige utan mörker och kyla.

Sverige är ett mycket bra land att leva i för många, men inte för alla.

Det finns de som visserligen slutade skolan nu men inte klarade att få de resultat de skulle behöva. Det finns de som är lediga nu men inte kommer att gå tillbaka till jobbet, för de har inget jobb att gå till. Det finns de som såg fram emot att se sin favoritartist på en festival men stannar hemma av rädsla för kränkningar och övergrepp. Sveriges riksdag har snart sommaruppehåll, men Sveriges utmaningar tar inte semester. (Applåder)

Därför har vi moderater en plan för ett starkare Sverige. Den tar sin utgångspunkt i den svenskaste av värderingar, nämligen den som handlar om att göra rätt för sig. Här gör vi rätt för oss. Vi bidrar efter bästa förmåga, och vi får ett starkt samhälle som håller ihop. Vår plan har fem viktiga delar som avgör hur Sverige ska kunna vara starkt i framtiden: stark ekonomi, nolltolerans mot dåliga skolor, fler i arbete, tillväxt i hela landet och en trygghet man kan lita på.

Vår plan för ett starkare Sverige börjar med en stark ekonomi. Ansvar för ekonomin kräver minskade bidragskostnader. Skattepengar måste användas effektivt och rätt. Den som kan bidra men ändå tar sig rätten att leva på andra sviker samhället.

Den andra delen i vår plan stärker skolan genom mer undervisning och mer utrymme för duktiga lärare och genom att Sverige inför nolltolerans mot dåliga skolor. Alla elever har rätt till bra kunskap, men ingen har rätt att utsätta elever för en dålig skola.

Den tredje delen i en plan för ett starkare Sverige bryter utanförskapet. För att fler ska få sitt första jobb måste fler få möjlighet att lära sig jobbet på jobbet. Därför behövs första-jobbet-anställningen. Arbete och ansträngning ska dessutom alltid löna sig, och därför behövs första-jobbet-avdraget.

Den fjärde delen i en plan för ett starkare Sverige ger möjlighet till bättre tillväxt i hela landet. Det kräver fler bostäder, bättre transporter och trygg energiförsörjning. Nu avskaffas den skadliga effektskatten. Det är viktigt för jobben, inte minst i industrin. Sverige har inte råd att förtidspensionera kärnkraften.

Den femte delen i vår plan för ett starkare Sverige handlar om att tryggheten måste finnas överallt. Det kräver poliser, skärpta straff och att samhället reagerar med full kraft mot den som angriper någon som försöker få tryggheten att fungera. Sverige måste vara ett starkt samhälle för alla, och det ska gälla överallt. (Applåder)

Herr talman! Vill man leda Sverige framåt måste man ha en plan. Det har inte Stefan Löfven, och han blundar för Sveriges utmaningar. Snart lever 1 miljon människor i Sverige i utanförskap. År 2020 närmar sig kostnaderna för sjukförsäkringen dubbla nivåer jämfört med 2014, och vi har inte blivit dubbelt så sjuka. Nästa år lånar regeringen 85 miljoner kronor per dag och minskar arbetskraftsdeltagandet – i högkonjunktur. Stefan Löfven håller på att tappa greppet om svensk ekonomi. Så tar man inte ansvar för Sverige. (Applåder)

Herr talman! En utmanande omvärld kräver samarbete. Exempelvis kampen mot terrorismen kan inte föras utan, bara tillsammans med, andra. Nästa vecka röstar det brittiska folket om sitt EUmedlemskap. Resultatet är viktigt inte bara för dem utan även för oss. Vi behöver ett aktivt EU-samarbete, mer nu än på mycket länge.

Vi behöver se den möjlighet ett medlemskap i Nato ger att bygga säkerhet tillsammans. Medan vi står här inne och debatterar övar svenska män och kvinnor tillsammans med kollegor från Natoländer i Östersjöområdet. Det är viktigt. En plan för ett starkare Sverige står inte i motsats till, utan blir stärkt av, samarbete med andra.

Herr talman! Den här debatten handlar om hur Sverige kan stå starkt och möta utmaningar. Det kräver en plan. Det har vi moderater. Fyra partier i Alliansen söker väljarnas förtroende tillsammans för att leda Sverige framåt utifrån gemensamma värderingar, som att det alltid måste löna sig att jobba. Vi vet att man måste jobba för att nå politiska resultat. Det jobbet är vi beredda – och ser fram emot – att göra. (Applåder)

Anf. 3 JIMMIE ÅKESSON (SD): (Applåder)

Herr talman! Världen har skakats av ytterligare islamistiska terrordåd de senaste dagarna. Händelserna i Paris och inte minst Orlando är nya exempel på att det råder krigstillstånd i världen. Det är ett krig som angår också oss här i Sverige, även om vi ännu inte räknar några islamistiska terrordödsoffer på svensk mark – åtminstone inga oskyldiga sådana.

Dessa dåd är attacker på vårt samhälle och vårt sätt att leva. Det är attacker på demokratin, öppenheten och friheten. Vi befinner oss i krig, och det är ett krig vi måste utkämpa tillsammans med andra länder i vår del av världen men också tillsammans med den del av den muslimska världen som drabbas av mördande förtryck, fördrivning av minoriteter och så vidare.

Vi ska utkämpa detta krig både militärt och humanitärt. Vi ska möjliggöra för förtryckta minoriteter att stanna kvar i närområdet och därmed motverka terrorsekternas försök att fördriva dem. Det gör vi genom att upprätta säkra zoner, och vi gör det genom att delta i fredsbevarande insatser och genom att öka vårt humanitära bistånd.

Vi har dock ett ansvar att ta även på hemmaplan, herr talman. Jag är oerhört bekymrad över vad de senaste decenniernas ansvarslösa, slappa invandringspolitik har fört med sig i form av terrorister och extremister. Vi har egentligen inte haft en aning om vilka som har tagit sig in i vårt land, och den splittring och segregation som följt av den ansvarslösa politiken göder och föder polarisering, hat och motsättningar.

Vi ser människor som har växt upp i Sverige men inte hör till – människor som fysiskt befinner sig här i Sverige men på ett mentalt plan är i en helt annan del av världen. Det är människor som aldrig har fått en chans att höra till. De har inte förväntats höra till den svenska gemenskapen, utan de har lämnats och förväntats bygga sin identitet utifrån sin egen eller sina föräldrars bakgrund.

Det är ett oerhört svek, herr talman. Det är ett oerhört svek som kommer att kosta och redan har kostat i form av ekonomiska resurser och sociala problem. Jag vill påstå att det är sju partier i den här församlingen som tillsammans ska skämmas över detta – skämmas över sitt svek. (Applåder)

Det vi måste fokusera på nu är att hålla ihop landet. Hur mycket det än lockar att säga ”Vad var det vi sa?” gäller det att blicka framåt och försöka hitta ett sätt att återuppbygga sammanhållning och samhörighet. Vi behöver vara tydligare med att slå ned på dem som missköter sig och som är här för att förstöra och utnyttja.

Samtidigt måste vi stärka vägen till samhörigheten för dem som har en uppriktig vilja och ambition att bli

en del av det svenska samhället, leva här permanent och anpassa sig till vårt samhälle. Vi måste stärka vägen till samhörigheten genom både krav och incitament.

Det ska bygga på idén att man alltid gör sin plikt innan man kräver sin rätt. Det ska bygga på respekt för den svenska kulturen och för de människor som levde här före oss och har byggt det här landet. Vi måste skapa ett uppvärderat medborgarskap, ökad respekt för vårt gemensamma arv och en stärkt medborgaranda.

Vi ska ha ett tydligt försvar för de normer och värderingar som bygger och har byggt vårt land, och vi ska ha en starkare koppling mellan det svenska medborgarskapet och den välfärd och offentliga service som erbjuds. Vi ska få bort etnisk särbehandling och särlösningar. I stället ska vi ha fokus på riktiga jobb – riktiga jobb inom industrin och välfärden och på landsbygden.

Herr talman! Det talas mycket om samhällsbygge och integration i debatten. Det kommer att talas om det även i dag, gissar jag, och med all rätt. Men det räcker inte att bara prata. Det duger inte att bara hitta på nya namn på gammal politik som aldrig har fungerat. Sverige behöver i stället en riktig sammanhållningspolitik, fri från skönmålning och skygglappar. (Applåder)

I detta anförande instämde Paula Bieler, Runar Filper och Per Klarberg (alla SD).

Anf. 4 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP): (Applåder)

Herr talman! ”76 miljoner turkar håller på att gå med i EU.” Med de orden tryckta i svart jämte smutsiga fotavtryck på väg in genom en vidöppen dörr kampanjar nu brexitförespråkarna för att Storbritannien ska lämna EU.

Jag tänker tala om den farliga populismen. Den politiska paradoxen för vår tid är slående. Aldrig tidigare har befolkningen varit så välutbildad, haft tillgång till så mycket information och kunnat veta så mycket om sin omvärld. Ändå tycks det aldrig ha varit lättare att omsätta enkel populism i röster. Det är som om vi vet alltmer men orkar förstå allt mindre.

Sociologen Zygmunt Bauman var nyligen i Sverige, och han beskrev då det offentliga samtalet som en spegelsal och en ekokammare. Inte minst i de digitala rummen tror vi oss möta andra människor men presenteras för kopior av oss själva. Vi ropar ut åsikter bara för att höra samma åsikter ropas lite högre tillbaka.

De digitala rum där vi i dag formar så mycket av vår bild av världen är själva formade för att vi ska möta en så friktionsfri omvärld som möjligt. Dina likes avgör vilka nya åsikter du möter. Dina vänner sorteras utifrån vem som redan tycker som du. I en miljö av likasinnade kan vi sedan kasta ut åsikter och mötas av hav av gillande utan att ens behöva argumentera eller

underbygga med fakta. På så vis bygger vi vår identitet på alltmer tvärsäkerhet.

Vi bekräftas, möter minsta möjliga motstånd, slösurfar lite till – och plattformen kan sälja mer reklam. Sådan är marknadslogiken, och det är ju inget fel i det så länge det finns andra arenor som bryter den kommersiella logiken med det liberala idealet. I dessa växer vi genom att möta olika perspektiv, och vi formar våra uppfattningar i öppen och kritisk debatt. Där innebär rätt åsikter att man har bäst argument, oavsett vem som för fram dem, och inte att man är den med flest likes.

Grunden för detta läggs i en skola där vi inte servas som kunder utan utmanas som lärande individer. Bildning är det enda motgift vi känner mot myter. Därför får skolan aldrig bli en spegelsal fylld av reflektioner av oss själva. Skolan ska vara en mötesplats av elever med olika bakgrund, erfarenheter och åsikter. I den bästa skolan möts villabarn och hyreshusbarn på samma skolgård. Där läser nyanlända och gammalanlända matte tillsammans. Skolsegregationen ska brytas.

Detta är regeringens skolpolitik i reformer som Samverkan för bästa skola, möjlighet för friskolor att ta emot nyanlända och riktade investeringar till skolor som har det tuffast.

Skolan ska ge oss de verktyg vi behöver för att förstå världen och inte bara upprepa vår egen bild av den. Alla ska kunna se skillnad på sant och falskt, fakta och propaganda och nyhetssajt och hatsajt.

Vi investerar i utbildning i källkritik och medieoch informationskunnighet. En it-strategi för skolan tas fram. Insatser görs för att stärka kritiskt tänkande som förebygger rasism, sexism och våldsbejakande extremism. Det är en del av arbetet för att förebygga hat och extremism. Under hela denna debatt går våra tankar till hbtq-personer över hela världen, i USA och till offren för det fruktansvärda attentatet i Orlando.

Skolbiblioteken ska bemannas. I dag är det inte antalet böcker i hyllan som utgör ett bibliotek utan kompetensen att ge kunskap om hur man navigerar genom en oändlig mängd information och åsikter. Herr talman! Populismen är alltid granne med det auktoritära. Den vill få oss att sluta tänka och att skylla våra problem på någon annan. Den har aldrig tid för det svåra och ger aldrig utrymme för det komplexa. I Europa skärps nu medielagar, och landvunna rättigheter hotas. Klimatförändringarna förnekas. I populismens värld är det varmare klimatet inte ett resultat av koldioxidutsläpp utan någon konspiration, någon annans fel och någon annans ansvar.

Det är detta som gör populismen så farlig. Ni vet hur det sägs: Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna. Då har vi inte tid att kasta bort

vårt förtroende på dem som saluför enkla lösningar. Det är därför jag försvarar den grå kompromissen. Ibland är den det mest färgstarka som finns. Den är inte enkel. Den kräver tålamod, verklighetsförankring och att man klarar att behålla visionerna i det realpolitiska hantverket. Men det är bara så här ett samhällsbygge blir verklighet: steg för steg och genom hårt politiskt arbete med ögonen på målet om det fossilfria välfärdssamhället, 100 procent förnybar energiproduktion och en skola där varje barn får växa till att bli den vuxen hen vill vara. Det är detta vi kallar att vara visionära realister. (Applåder)

Anf. 5 ANNIE LÖÖF (C): (Applåder)

Herr talman! På ett ögonblick kan världen på olika sätt förändras. Det blev extra tydligt i helgen, då Orlando drabbades av ett fruktansvärt hat- och terrordåd – ett dåd som drabbade familjer skoningslöst, ett terrordåd som ger eko världen över.

Så var det också i november förra året i Paris och så var det i mars i år i Bryssel när terrorn återigen visade Europa sitt ansikte. På några sekunder hade familjer slitits isär. Sorg och smärta följde i spåren av terroristernas fruktansvärda handlingar.

Så är det för de unga kvinnor som utsätts för övergrepp på asylboenden, för dem som vaknar med hjärtklappning och rädsla varje morgon. Så är det för alla dem som utsätts för ett brott, för dem vars villa genomsökts eller vandaliserats.

Det finns ett före och ett efter Orlando, Paris och Bryssel. Det finns även ett före och ett efter att ha blivit utsatt för övergrepp och brott. Det finns också en tydlig slutsats: Med tryggheten och om alla människors lika rätt och värde kan vi aldrig kompromissa.

Mot dem som begår brott måste samhällets svar vara tydligt och resolut. Straffen måste vara kännbara. Polisen måste prioriteras. Ett tydligare fokus måste läggas på att brottsoffer ska få upprättelse.

Centerpartiet har därför föreslagit att polisen ska få mer resurser, så att de kan få fler kollegor och högre lön, så att de kan klara upp fler brott och genomföra sitt förebyggande arbete, finnas till hands och synas. Samhället måste också ta ett större ansvar. Vi måste se till att unga kvinnor inte utsätts för övergrepp medan de väntar på besked om de får stanna i Sverige. Myndigheter ska inte få ducka i ansvarsfrågan.

Brott på landsbygden ska inte få läggas på hög och ligor inte få härja fritt utan rättslig påföljd. Rättsstaten måste finnas i hela landet. Det är en av statens absoluta kärnuppgifter. Tryggheten måste säkras, och den måste vara till för alla.

Herr talman! På ett ögonblick kan också världen förändras till det bättre, i det stora såväl som i det lilla, genom ett positivt besked. Det kan vara en order för småföretaget så att månadens räkningar kan betalas, ett handslag om klimatavtal som får betydelse för hela

planeten, ett telefonsamtal som innebär erbjudande om sommarjobb.

Just jobben är fortfarande en av de största utmaningar som Sverige har. Enligt regeringens egen prognos går vi mot 1 miljon i utanförskap på bara några år. Vi går mot allt fler som är arbetslösa och befinner sig allt längre från arbetsmarknaden. Detta är människor som inte har hört från en arbetsgivare på flera år, människor som har kommit nya till Sverige och som saknar såväl språkkunskaper som utbildning. Mot denna bakgrund är risken uppenbar att Sverige klyvs mellan dem som har jobb och dem inte har det. Klyftan riskerar att bli både djupare och bredare än vad vi någonsin tidigare sett.

Herr talman! Centerpartiet står för en riktning framåt, för nya jobb i hela landet, för trygghet, för miljöresultat, för en bra skola och minskade klyftor. Vi vägrar att stå vid sidan om och se på när en ny social underklass växer fram. Vi vägrar att neka de mest utsatta grupperna att få jobb.

I svåra tider måste vi politiker ta ansvar, visa handlingskraft, rulla upp ärmarna och visa att vi inte bara ser problemen, utan att vi också presenterar konkreta lösningar för en väg ut ur utanförskap, en väg bort från passivitet.

För att nå dit krävs konkreta reformer för fler företag och fler jobb. Centerpartiet har därför föreslagit ett sommarjobbsavdrag. Vi hjälper unga som saknar erfarenhet till första jobbet genom att ta bort arbetsgivaravgiften helt för arbetsgivaren när hen erbjuder någon under 18 år ett extra jobb. Så kan den första viktiga raden i cv:et skrivas. Så river vi hinder på riktigt.

Därför har vi lagt fram förslag om ingångsjobb. Nyanlända ska kunna anställas till en lägre ingångslön och gå från låga bidrag till en högre inkomst. Man får mer pengar i plånboken, får in en fot och kan börja klättra uppåt på lönestegen.

Vi har lagt fram förslag om ingångsföretag där allt som behövs för att starta ett företag är en idé och en app i mobilen. Delningsekonomin är här för att stanna. Vi behöver satsa på startups, techföretag och fler små företag i hela landet.

Herr talman! Nyckeln till utanförskapets lösning stavas jobb, och att satsa på företagen är att satsa på jobben. Svårare än så är inte matematiken. (Applåder)

Anf. 6 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr talman och ledamöter! Denna debatt markerar slutet på ett ovanligt händelserikt riksdagsår. Vi har sett framgångar och tunga bakslag. Vi har sett vidriga terrordåd som det som drabbade hbtq-personer i Orlando bara häromdagen. Vi ser miljoner människor på flykt. En del av dem har försökt att ta sig till Europa

under denna tid. Nu möts de av stängda gränser. De möts av ett Turkiet som är betalt för att vara vår gränspolis. Vi hör nästan dagligen om nya dödliga olyckor i Medelhavet.

Med flyktingkrisen kom också en värderingskris. Vi ser hur retoriken har förskjutits mot det rasistiska och hur politiken har förskjutits åt samma håll. Snart ska kammaren fatta beslut om att förhindra familjer att få leva ihop och ersätta permanenta uppehållstillstånd med tillfälliga. Det gör livet ännu svårare för många människor på flykt.

Samtidigt som detta sker är jag glad över Vänsterpartiets inflytande i svensk politik. Vi har kunnat genomföra viktiga välfärdsreformer via statsbudgeten i samarbete med regeringen. Det är fina reformer: avgiftsfri medicin för alla barn, avgiftsfri tandvård för unga, avgiftsfri mammografi, avgiftsfria besök i öppenvården för de allra äldsta och avgiftsfria preventivmedel för unga. Vi fogar nya stenar till välfärdsbygget.

Jag är också glad över att vi tillsammans med regeringen äntligen börjar göra något åt bostadsbristen. De närmaste åren storsatsar vi på både renovering och nybyggnation av lägenheter som man faktiskt har råd med. Det är en bra början, men mer kommer att behövas. Allra mest nöjd är jag med de 10 vänstermiljarderna som kommer att skapa både bättre välfärd och fler arbetstillfällen.

Faktum är att Vänsterpartiet knappast har haft så här mycket inflytande över svensk politik tidigare som vi har i dag.

Ändå finns det väldigt mycket kvar att göra. När det gäller att få regeringen att ändra den grundläggande politiken, skattepolitiken och fördelningen har vi ännu inte lyckats. Socialdemokraterna talade en hel valrörelse om hur högerns skattesänkningar har drabbat välfärden och slitit isär Sverige. Men nu när de har chansen gör de inte mycket för att ändra på det.

Vi har ett skattesystem i Sverige som i grunden är riggat för dem som har det allra bäst. På papperet har vi en progressiv inkomstbeskattning, men med de generösa ränteavdragen och RUT- och ROT-avdragen ser det annorlunda ut i praktiken. Det handlar om enorma summor. Det är de som har det bäst som kan använda avdragen.

På papperet har vi en bolagsskatt som ska vara lika för små och stora företag. Men i praktiken är det så att de riktigt stora företagen kan välja att betala bolagsskatt. Den är i praktiken frivillig – så generösa är avdragsmöjligheterna.

Det var ett slående tv-reportage på Sveriges Television nyligen om att Ullas blomsterhandel betalar mer bolagsskatt än SKF, Electrolux och Volvo gör. Det är inte sjyst skattesystem.

Det är dags att göra något åt detta om man menar allvar med att högerpolitiken ökade klyftorna. Då kan vi inte ha ett skattesystem som är riggat för dem som har det allra bäst.

Den nya bankskatten som vi har fått igenom med regeringen är ett steg i rätt riktning, men det är en lång väg kvar till ett skattesystem som gör att vi bidrar efter förmåga. Då måste man våga begränsa avdragen för de rikaste, största och mest välmående företagen.

Det är snart halvtid i denna mandatperiod. Nu är det upp till bevis för regeringen om man menade allvar med att utjämna klyftorna i Sverige, om man menade allvar med att vi ska betala skatt efter bärkraft och om man menade allvar med att den borgerliga politiken var orättvis.

Vi är beredda att göra något åt dessa orättvisor. Vi hoppas att regeringen också är det.

Anf. 7 JAN BJÖRKLUND (L): (Applåder)

Herr talman! Frihet är att få älska vem man vill. Det var denna frihet som terroristen i Orlando ville ta ifrån sina offer. Vi viker inte för terrorism. Friheten ska försvaras.

Herr talman! Sveriges största utmaning under överskådlig tid är integrationen av alla de nyanlända som har kommit och kommer till Sverige. Låt mig vara tydlig: De reformer och det omtänkande vi nu måste göra är mer omfattande än det vi har gjort förut. Integrationen börjar med första jobbet. Men LO och Socialdemokraterna stoppar de lösningar som krävs. Trösklarna är för höga, och startlönerna för lågutbildade nyanlända är för höga för att huvuddelen av dem ska få jobb. Detta säger alla experter som granskar Sverige, IMF, OECD och EU-kommissionen, men också våra egna exportorgan Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet.

Liberalerna vill se enkla startjobb för nyanlända. Startlönen för de nyanlända är lägre, men poängen är att människor går från bidrag till jobb. Statsministern talar om den svenska modellen men försvarar när det kommer till kritan bara ett högt bidragsberoende. Jobb, statsministern, är bättre än bidrag. Arbetslinjen är bättre än bidragslinjen. (Applåder)

Många nyanlända kommer från länder som har en helt annan syn på jämställdhet än vad vi i Sverige och västvärlden har. Vi har gått igenom hundra år av jämställdhetskamp, vilket många länder i Mellanöstern inte har gjort. Att många flickor och kvinnor lever i hedersförtryck i Sverige i dag är vår generations största jämställdhetsutmaning.

Integration handlar om mycket. Det handlar om jobb, bostäder, värderingar, jämställdhet och skola. Skolan är samhällets grundfundament. Skolpolitikens utmaning blir nu dubbel. Det första är att klara av att

ta emot alla nyanlända barn och lyfta in dem i Sverige. Det andra är att samtidigt klara av att lyfta skolresultaten i internationella undersökningar, där resultatet har sjunkit i 25 år.

För detta krävs en kraftfull skolpolitik med kunskapsfokus och studiedisciplin i centrum. Vi ska ha en skola där lärarna har befogenhet att upprätthålla ordning i klassrummet. Vi ska ha en skola där vi behåller de nationella proven och inte går på regeringens utredarförslag att avskaffa dem. Vi vet att prov, uppföljning och kunskapstester är viktiga för att ge eleverna hjälp och utmaningar.

De rödgrönas beröringsångest för allt vad som heter prov och betyg måste upphöra. Ordning och reda i kombination med kunskapsuppföljning är de svagaste elevernas bästa vän.

Läraryrket är Sveriges viktigaste yrke, och det måste behandlas därefter.

Herr talman! Sverige behöver mer liberala lösningar också på det ekonomiska fältet. Arbetsmarknaden är reglerad efter LO:s kravkatalog. Köerna på bostadsmarknaden påminner närmast om brödköerna i DDR. Systemen värnas framför marknaden. Bostadsmarknaden är dopad av subventioner. Arbetsmarknaden är dopad av bidrag. Planekonomin gör erövringar också på energimarknaden. Fem partier är eniga om att trycka ut massiva subventioner, minst 40 miljarder och sannolikt upp mot 100 miljarder, till att bygga nya, olönsamma vindkraftverk. Eftersom Sverige redan har ett överskott av elektricitet är det svårbegripligt varför vi ska bygga nya kraftverk. Det finns bara ett enda syfte, och det är att hårdsubventionerade vindkraftverk ska priskonkurrera ut kärnkraften.

Sverige behöver både kärnkraft och vindkraft, men Sverige behöver inga luftslott.

Ni socialdemokrater tror att subventioner, bidrag och regleringar är lösningen på alla framtida utmaningar, att människor och marknader själva inte klarar något och att det krävs politiska beslut för att människors liv ska lyftas framåt.

Vi liberaler tror i stället på människan. Sverige behöver mindre av vänsterlösningar och mer av liberalism. (Applåder)

Anf. 8 ANDREAS CARLSON (KD): (Applåder)

Herr talman! Dådet var kallsinnigt planerat. Terroristen slog till på natten på en plats där många var samlade, på en plats där många av de han hatade fanns: en nattklubb för hbtq-personer i Orlando. Terroristen ringde till polisen, förmodligen för att klargöra sina motiv, och svor sin trohet till IS.
Minst 49 människor dog den natten när friheten och öppenheten attackerades. Vi sörjer med offrens

familjer och med hela den amerikanska nationen. I detta gemensamma sorgearbete stärks våra band, och ur det som ondskans krafter tror har varit en seger kommer vi att komma ut starkare.

IS hyllar Omar Mateen och kallar honom en krigare för kalifatet, någon som följt deras uppmaning att i ensamhet slå mot väst. Det är inte klart om mördaren haft någon direktkontakt med IS – förmodligen inte – men det som står klart är att han delade deras värderingar och konsumerade deras propaganda. Kampen mot IS är inte en geografisk strid. Det är en strid om värden.

Herr talman! Denna strid förs även här i Sverige. För ett par veckor sedan vittnade Eskilstunapolitikern Abshir Osman om att det finns delar av hans stad där det är lättare att uttrycka stöd för än opposition mot IS. Om vi inte hade bevis i form av hundratals jihadister som åkt till Syrien hade detta varit svårt att tro och omöjligt att ta in.

Vi måste förstärka Sveriges arbete mot terrorismen och den radikala islamismen. Vi kristdemokrater har föreslagit ett antiterrorpaket om en kvarts miljard för att utöka vår beredskap och förebygga terror på ett bättre sätt, till exempel genom en kraftfull satsning på Forum för levande historia.

Herr talman! Den radikala islamismens spridning är dock bara ett exempel på den värderingskris som Sverige står mitt uppe i. Under generationer byggde vi upp ett gemensamt kapital av goda värderingar. Tillsammans vävde vi en tät väv av värden som har burit oss över orostider och varpå vi har byggt välstånd och välfärd för alla: frihet, jämställdhet, människovärde, eget ansvar och medmänsklighet. I dag utmanas de, och värderingskapitalet töms snabbare än vad det fylls på.

Herr talman! Vad är då Stefan Löfvens svar på värderingskrisen, hans svar på framväxten av parallellsamhällen där svenska lagar inte råder, hans svar på stenkastningen i förorterna, hans svar på de sexuella trakasserierna?

Stefan Löfven påstår, när han pressas, att han inte accepterar detta, men sanningen är att han står passiv inför utvecklingen. Hans ovilja att agera säger mer än hans flöde av fina ord. För det saknas inte fina ord. Löfven säger mycket och fint om ett samhällsbygge och om investeringar, men han har glömt den bit som möjliggör alla lyckade byggnationer, nämligen en stadig grund. Utan en stabil värdegrund kommer Stefan Löfvens projekt att falla ihop som ett fuskbygge.

Herr talman! I höstas vände sig Sveriges Radio direkt till de boende i förorten Tensta utanför Stockholm för att få deras vittnesmål om våldsspiralen. En mamma sa uppgivet att hon kan stå ut med mycket men inte med skjutningarna – att ett skott i en kriminell

uppgörelse hade gått igenom hennes oskyldiga grannes fönster. Det fick henne att tänka på Somalia och på det krig som hon hade flytt ifrån.

Vi behöver socialt och ideellt engagemang i utanförskapsområdena. Den tysta majoriteten i dessa områden måste få möjlighet att själva bygga upp sina liv. Småföretagare måste kunna erbjudas service utan att utsättas för utpressning. Kvinnor måste kunna välja själva om de vill bära slöja eller inte utan att utsättas för trakasserier. Hantverkaren måste kunna veta att hans bil står redo att ta honom till jobbet nästa dag. Detta är majoriteten i våra förorter, och för att de ska kunna verka behövs ordning och reda. De behöver fler poliser som står vid deras sida och skyddar våra gemensamma värden.

Vi kristdemokrater har föreslagit 2 600 fler poliser som är synliga, och vi har finansierat det i vår budget. Vi har föreslagit utökade befogenheter så att polisen kan göra sitt jobb. Det gör vi för att värderingskrisen inte får fördjupas och för att de värden som byggt Sverige starkt ska fortsätta att bygga Sverige – alla delar av Sverige. Men för att detta ska gå krävs nya lösningar – kristdemokratiska lösningar – inte mer av passivitetens politik. (Applåder)

Anf. 9 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr talman! Nu har oppositionen talat. Plötsligt – jag har hört det här någon gång och i andra sammanhang på senare tid – börjar de använda ord som svenska värderingar, hålla ihop Sverige och till och med jämlikhet. Men de vackra orden skorrar lite falskt i mötet med den borgerliga politiken.

Oppositionen beskriver rätt bra de problem och utmaningar som vi har i Sverige i dag. Jag håller med – Sverige har alldeles för hög arbetslöshet, och vi har problem med bristande jämlikhet, skolresultaten, bristande trygghet och bristande sammanhållning. Dessa problem har vi. Men de är resultatet och bokslutet av åtta år med borgerlig politik.

Det är bra att de borgerliga äntligen ser vart deras politik faktiskt bär, men i det ljuset ter sig förslagen framåt minst sagt märkliga. För vad blir det när vi summerar dem? Jo, ytterligare skattesänkningar på sammanlagt 64 miljarder kronor. Alla förstår vad det kommer att innebära.

För att släcka elden vill de borgerliga hälla på bensin. Det kommer att ge ökade klyftor, ökad otrygghet och sämre skolresultat. Och så lägger de till förslaget om sänkta löner och försvaret för vinster i välfärden. Då har vi en komplett plan för avveckling av den svenska modellen.

Men när något går sönder ska man ju laga det. Man ska passa på att bygga bättre och starkare inför framtiden, och det är därför regeringen har bytt inriktning för politiken för Sverige. Nu gäller inte längre nedskärningar och skattesänkningar, utan nu gäller samhällsbygge.

Anna Kinberg Batra! Vad tror du att er politik för ökade klyftor gör för sammanhållningen i vårt land Sverige? (Applåder)

Anf. 10 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Statsministern har haft snart två år på sig och två minuter nu här i kammaren att ta Sveriges utmaningar på allvar. I stället står han här och pratar om mig och mina kollegor.

Jag vill fråga statsministern, som redan har kallat svenska folket för surrealistiskt och som senast vi hade partiledardebatt frågade varför vi inte var nöjda, varför och hur han kan vara så nöjd. Det stämmer att svensk ekonomi är stark, men nu håller Stefan Löfven på att tappa greppet om den.

Jag vill fråga statsministern hur han kan vara så nöjd och ha så högt tonläge när snart 1 miljon, enligt regeringens egna prognoser, är i utanförskap och möts av stora, hätska ord och hittills sammanlagt 135 traineejobb. (Applåder)

Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Sverige har problem. Det är för hög arbetslöshet, för mycket segregation och för lite jämlikhet. Detta är problem som vi nu måste ta oss an. Frågan är bara hur man gör det.

Under era åtta år i regeringsställning, Anna Kinberg Batra, fick vi de resultat som vi lever med i dag. Ni måste rimligen inse att om man sänker skatter och skär ned välfärden griper det in i människors trygghet. Det bästa vi kan göra för människor är att åter få dem i arbete.

Det är glädjande att se att arbetslösheten sjunker och sysselsättningen ökar. Vi ökar antalet människor i arbetskraften, och ändå ökar sysselsättningsgraden. Det är ett styrkebesked.

Nu ska vi fortsätta. Vi ska inte tillbaka. Jag hör att ni pratar om en plan; det gjorde Jönssonligan också. När det gäller en stark ekonomi fick vi överta ett stort budgetunderskott levererat av er fast ni ärvde ett budgetöverskott. Det är ingen bra politik, Anna Kinberg Batra. (Applåder)

Anf. 12 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Statsministern får bestämma sig för hur han ska beskriva svensk ekonomi. De flesta bedömare är eniga om att den är stark, och

statsministern brukar ju hålla med om att jobben är fler nu efter de senaste årens reformer.

Det låter nästan i retoriken som att statsministern tar avstånd från de reformer som har gett Sverige en så stark ekonomi och fler jobb. Det låter nästan som att han är emot reformerna som har gett vanliga löntagare ungefär 2 000 kronor mer i månaden att leva på och som hans parti hittills har ställt sig bakom. Jag tycker att det är viktigt i en sådan här debatt att man är tydlig och ärlig med sin politik, och nu har statsministern chans att ge besked. Menar han på allvar att han vill riva upp de här besluten och ta flera tusen kronor ur löntagarnas plånböcker varje månad? Säg det då rakt ut, annars står du bara här och hycklar! (Applåder)

Anf. 13 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Vi byter politik – ja. Ni sänkte skatterna med 140 miljarder. Vi har investeringar på 60 miljarder per år. Det är en väsensstor skillnad. Vi kommer att fortsätta, för vi vet att ett land inte bara byggs med att ta bort skatteintäkter och därmed skära ned på välfärden. Ett land byggs med arbete.

Ni måste väl rimligen se att arbetslösheten sjunker nu. Sysselsättningen ökar fast arbetskraften växer. Vad beror det på? Jo, det beror på tillit och framtidstro. Det beror på att alla nu ser att vi exempelvis investerar i bostäder. Nu ökar bostadsbyggandet, och när bostadsbyggandet ökar gör också byggjobben det. Och då ökar också jobben i företagen som levererar, inte minst ett av mina absoluta favoritföretag, nämligen spikfabriken i Gunnebo. För dem går det bra nu.

Låt oss fortsätta på den vägen och låt oss fortsätta investera. Vi ska inte tillbaka till den avveckling av den svenska modellen som ni höll på med. (Applåder)

Anf. 14 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Nästa vecka händer någonting stort i Europa. Det brittiska folket får möjlighet att säga sitt om den utveckling som vi har sett för det europeiska så kallade samarbetet under de senaste decennierna. Det är ett samarbete som har utvecklats till någonting helt annat. Det är mer av en statsbildning där alltmer makt successivt flyttas från de enskilda länderna till centralmakten, federalisterna i Bryssel.

Storbritannien har redan, alldeles oavsett hur det går i den här omröstningen, lyckats förhandla till sig väsentligt bättre villkor för sitt EU-medlemskap än vad till exempel vi här i Sverige har lyckats med.
Herr talman! Min fråga till statsministern är: Är Stefan Löfven beredd att också ta initiativ till att omförhandla det svenska EU-medlemskapet? (Applåder)

Anf. 15 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Sverige behöver nog ett starkt EU mer än någonsin. Titta på hur det ser ut i omvärlden.

Titta på Rysslands agerande med bland annat en illegal annektering av Krim och ett ganska aggressivt beteende. Talar det för att vi ska börja splittra EU? Titta på hur den globala ekonomin fungerar med USA som en stor spelare och med Kina, Indien och kommande stora länder som Indonesien och andra. Talar det för att EU ska börja spräckas upp? Nej, det talar inte för det. Det talar för att EU behöver stärkas. Vi behöver ha en stark kontinent med länder som samarbetar och samverkar för att länderna själva ska få så bra möjligheter som det någonsin går.

Det är direkt farligt, enligt min uppfattning, att börja prata om ett EU som ska spricka upp. Vi behöver ett starkt EU men ett EU som är mycket tydligare med att det ska leverera till ländernas medborgare och inte i första hand till marknaden. Där är jag beredd att ta fajten. (Applåder)

Anf. 16 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tolkar det som att svaret på min fråga är nej.

Det skrämmer mig lite när Stefan Löfven inte bara säger att vi behöver ett starkt EU utan till och med att EU behöver stärkas. Vad betyder det i praktiken, Stefan Löfven? Vad betyder det att stärka EU ytterligare? Betyder det att vi ska flytta ännu mer makt från oss folkvalda här till andra länders politiker och byråkrater som vi inte kan välja, som vi inte kan avsätta och som styr en stor del av de beslut som vi fattar här i den här kammaren? Är det vad Stefan Löfven menar med att EU måste stärkas ytterligare? Jag hoppas verkligen inte det.

För mig är samarbete i Europa självklart, särskilt i den oroliga tid som råder globalt i dag. Det är självklart, men det betyder inte att vi ska se en federalistisk statsbildning i Europa, och det är det som Storbritannien nu tar fajten mot. Jag hade önskat att även vår svenska statsminister hade varit beredd att ta samma fajt. (Applåder)

Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag hade önskat att Sverigedemokraterna förstod vad de egentligen säger. Tror Sverigedemokraterna att det skulle förstärka EU:s möjlighet att verka i en global ekonomi om alla 28 medlemsländer nu skulle gå in i en omförhandling om sina villkor? Det är precis tvärtom. Det är inte där vi ska lägga krutet. Vi ska lägga krutet på att EU blir starkare så att EU:s länders medborgare ser att den här organisationen bidrar till deras egen framgång och till framtidstro.

Det är därför jag lägger tyngdpunkten på ett socialt Europa som är tydligt med att det är människorna som är viktigast här. Det är därför vi ska ha en arbetsmarknad som fungerar på ett sådant sätt att vi i Sverige exempelvis kan ta vara på de

kollektivavtalsreglerade förhållandena. Det är därför jag tar fajten för ett bra utstationeringsdirektiv.

Det är på så sätt man jobbar – ser till att reglerna i EU blir sådana att vi kan det göra bästa möjliga i Sverige. Så ska vi fortsätta jobba. Vi ska inte splittra EU – nej. (Applåder)

Anf. 18 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Enkla jobb. Förr tog inte statsministern de orden i sin mun, men nu är retoriken en annan från Stefan Löfven. Men det räcker inte att uttala orden ”enkla jobb”. De måste också fyllas med ett konkret innehåll.

Besöksnäring och handel skapar redan i dag tusentals enklare jobb. Man står redo att skapa än fler jobb men hämmas av regeringens skattehöjariver. Utmaningen är på riktigt. Vi behöver skapa fler enkla jobb, och vi behöver dem nu. Regeringens svar är att erbjuda ó procent av dem i utanförskap att kopiera papper eller märka ut vandringsleder – statliga beredskapsjobb.

Jag vill fråga Stefan Löfven: Vad ska resterande 99 procent göra?

Anf. 19 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Ja, det är viktigt att vi gör det enklare för människor att få arbete. Några har så låga kvalifikationer att vi också måste titta på vilka arbetsuppgifter de ska ha. Jag tycker att det är en bra start att staten går före och säger: För vår del kan vi se till att skapa 5 000 moderna beredskapsarbeten. Det är den delen. Men det förutsätter också en diskussion med Svenskt Näringsliv och andra aktörer som kommuner och landsting om vad de kan göra.

Skiljelinjen går inte mellan huruvida människor som har låga kvalifikationer ska arbeta eller inte, utan skiljelinjen går mellan att ni är så ideologiskt fastlåsta vid att människor dessutom ska ha dåliga löner och att jag inte accepterar det. Vi ska inte ha en arbetsmarknad där lönerna blir sämre, utan vi ska ha en arbetsmarknad där människor är i arbete. Ja, det är din plikt, men du ska också ha ett arbete där du kan leva på din lön. Det är den viktiga principen, och den kommer jag att stå upp för. (Applåder)

Anf. 20 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Låt mig påminna Stefan Löfven om att han är den enda som har sänkt löner. Han gjorde det som en del av den svenska modellen för att rädda jobb. På det sättet utvecklade Stefan Löfven den svenska modellen som fackföreningsordförande.

Centerpartiet har inget förslag om lägre lön. Däremot uppmanar vi arbetsmarknadens parter att ta ansvar för att fler nyanlända faktiskt ska få ett arbete och gå från låga bidrag till en högre inkomst.

För att den svenska modellen inte ska avvecklas måste den fortsätta att utvecklas. Jag vill att fler människor ska få en lön och arbetskollegor och kunna lämna beroende av låga bidrag och i stället få en högre inkomst. Varför är det viktigt för dig, Stefan Löfven, att se en social underklass växa fram? Man är bidragsberoende och portas från den svenska arbetsmarknaden.

För Stefan Löfven är låga bidrag och bidragsberoende viktigare än riktiga jobb. (Applåder)

Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag sa just att alla människor, också de som har låga kvalifikationer, ska in i arbete. Skillnaden mellan oss, Annie Lööf, är att ni är ideologiskt övertygade om att det måste innebära låga löner. Jag säger att det inte måste göra det. Jag säger att vi kan stötta arbetsgivare när det gäller att anställa också människor som har låga kvalifikationer. Då kommer de i arbete, för det ska de göra. Men de ska ha sjysta löner. Man ska ha ett arbete, och man ska kunna leva på sin lön.

Ja, jag gjorde något ovanligt som IF Metalls förbundsordförande. Det gjorde jag av den enkla anledningen att den borgerliga regeringen satt med armarna i kors och såg på när 70 000–80 000 industrijobb försvann från Sverige. Vi var tvungna att agera. Det gjorde vi enligt den svenska modellen.

Om parterna kommer på ett sätt för att få in fler i arbetskraften är det bra. Men gå inte fram med något lagstiftningsförslag och försök sätta löner här i Sveriges riksdag. Jag avråder från det. (Applåder)

Anf. 22 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! När Vänsterpartiet och regeringen gör upp om budgeten gynnar det kvinnor och lågavlönade. Vi har med våra initiativ gjort livet enklare för ensamstående föräldrar genom flera reformer. Vi har sänkt skatten, höjt bostadstillägget och tagit bort avgifter för de allra äldsta. Det har gjort livet lättare för pensionärer med låga pensioner. Så blir det när man samarbetar med oss.

Det blir dock lite annorlunda när regeringen samarbetar med de borgerliga, vilket ni gör när det gäller pensionerna, Stefan Löfven. Vi är helt utestängda från de förhandlingarna.

Pensionssystemet missgynnar konsekvent kvinnor och lågavlönade i dag. Fler än hälften av alla kvinnliga pensionärer är beroende av garantipension. Sju av tio kvinnor som är tidigare kommunalare är beroende av garantipensionen.

När ska det orättvisa pensionssystemet göras om? När ska kvinnor och lågavlönade få de pensioner som de förtjänar?

Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag tycker också att vi har ett bra samarbete vad gäller budgeten. Vi har påbörjat ett samhällsbygge som ger mer pengar till välfärden. Det är endast så det kan fortsätta. Vi måste titta både på inkomstsidan och på utgiftssidan. Nu har vi investeringsprogram på 60 miljarder kronor årligen. Det är en rejäl skillnad jämfört med förut. Och det ska vi fortsätta med.

När det gäller kvinnors pensioner ser Pensionsgruppen just nu över bristen på jämställdhet vad gäller pensioner. Den översynen ska avslutas ganska snart. Det är inte konstigt att översynen sköts av de partier som kom överens om pensionerna. Det är ganska naturligt. Och Vänstern var dessvärre inte med i den överenskommelsen.

Jag hörde nyss ett inlägg om skatter. Vänstern var inte med i den överenskommelsen heller. Det är klart att det blir svårt att vara med senare, i steg två, om man aldrig är med i någon överenskommelse.

Det är ingen tvekan om att kvinnors pensioner är ett stort problem. Jag vill påstå att det kanske allra viktigaste att göra är att se till att fler kvinnor kan gå från att arbeta deltid till att arbeta heltid. Det arbetet är nu påbörjat. (Applåder)

Anf. 24 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Stefan Löfven och jag är helt överens när det gäller heltid och deltid. Gör det gärna över hela arbetsmarknaden också!

Varför var vi inte med i överenskommelsen om pensionssystemet? Jo, därför att vi såg att kvinnor och lågavlönade skulle få betala priset för det här pensionssystemet. Det är precis så det är. Och nu ger ni Moderaterna vetorätt över de lågavlönade kvinnornas pensioner. Det är inte rättvist. Många har arbetat hela sina liv, och sedan öppnar de det orange kuvertet med en klump i magen. Och de kommer på att de kommer att få svårt att köpa presenter till sina barnbarn.

Vi behöver inte utvärdera det här. Vi ser hur det här är. Vi vet att de är värda en bättre pension.
Frågan kvarstår: När ska pensionssystemet göras om, så att de här arbetarna och kvinnorna får de pensioner som de är värda?

Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jonas Sjöstedt och jag ser exakt samma problem när det gäller bristen på jämställdhet, också vad gäller pensioner. Det är precis därför Pensionsgruppen ser över vad det är som brister och hur det möjligtvis ska kunna åtgärdas.

Det går dock inte att komma ifrån att bottenplattan i det är arbete. Det kan bara åtgärdas genom att fler människor är i arbete, genom att man kommer ut tidigare i arbetslivet, genom att vi har högre förvärvsgrad bland kvinnor, genom högre förvärvsgrad bland de som har kommit till oss, genom att man kan arbeta hela sitt arbetsliv och inte behöver gå i pension vid 60–62 års ålder. Det är det som är grundplattan för högre pensioner. Därför ska vi fokusera på det.

Jag gjorde ett mycket tydligt uttalande i valrörelsen om att vi ska se till att kvinnor i den offentliga sektorn ska kunna gå från att arbeta deltid till att arbeta heltid. Nu har det slutits ett sådant avtal mellan SKL och Kommunal. Det är en bra början. Det kommer att ge fler kvinnor mycket bättre pension. Vi ska se över jämställdheten på alla områden, icke minst på pensionsområdet. (Applåder)

Anf. 26 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Jag träffade Ing-Britt senast jag var i Växjö. Hon berättade om sin son Henrik. Han är 32 år. Men utvecklingsmässigt är Henrik som en fyraåring. Han har diagnoserna adhd, autism och utvecklingsstörning. För att klara av livet måste han ha personlig assistans dygnet runt. Mamma Ing-Britt berättade att om ingen ser till Henrik kan han till exempel plötsligt få för sig att ställa sig mitt i gatan, eftersom han inte förstår att det är farligt.

Nu hotas den personliga assistansen – som är en följd av LSS-reformen – av massiva neddragningar som regeringen har beordrat Försäkringskassan att göra. Hjälpen till Henrik hotas till exempel. Mamman är förtvivlad.

Min fråga till Stefan Löfven är: Om det nu går så bra för svensk ekonomi som du säger, varför drar ni då ned på LSS? Varför sparar ni på samhällets allra mest utsatta människor? (Applåder)

Anf. 27 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)replik:

Herr talman! Inom ramen för LSS är det kostnaderna för assistansersättningen som ökar dramatiskt nu. De ökar inte för att fler personer får assistans. Det beror på någonting annat. Och det vill vi se över.

Det är solklart att människor med funktionsnedsättning som behöver assistans ska ha det – för att få ett värdigt liv, ett liv i frihet. Där kommer vi inte att vika oss.

Vi måste dock se över om det är på det sättet som vi befarar, att vi har omotiverade kostnadsökningar i systemet. Då vet vi åtminstone om det är brukarna, som får stödet, som får pengarna eller om pengarna går till något annat. Det har vi en skyldighet att se över. Ja, vi står upp för assistansen. Den ska de människor ha som behöver den. Men om kostnaderna

drar iväg har vi också en skyldighet att se över vad det beror på. (Applåder)

Anf. 28 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Statsministern svarade inte på frågan. Jag är medveten om att regeringen har tillsatt en LSSutredning, för att titta på vad kostnadsökningarna beror på. Utredningen ska komma med ett betänkande om ett par år. Det är fine. Titta gärna på det! Men ni har samtidigt gett Försäkringskassan order att omedelbart skära ned på kostnadsersättningarna. Det är där problemet ligger. Det är därför hjälpen hotas att dras in för många personer med funktionshinder i Sverige. Se gärna över det, men kom fram till ett resultat av översynen innan ni beordrar nedskärningar, som ni har gjort nu.

Henriks mamma Ing-Britt grät vid vårt möte i Växjö, när hon skulle beskriva sin sons situation och vad hon nu är rädd för.

Ni talar om den svenska modellen. Men när det kommer till kritan beskär ni friheten för dem som behöver den sociala välfärden allra mest. Nedskärningarna i LSS gör att ni borde skämmas, statsministern. (Applåder)

Anf. 29 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Vi står upp för assistansersättningen. Den ska gälla, så att folk kan få den hjälp de behöver. Men vi har också sett, för inte särskilt länge sedan, att det finns en del misstänkt brottslig verksamhet i den här viktiga verksamheten. Det finns en risk för att pengarna, skattebetalarnas pengar, inte går till brukarna utan till något annat.

Jag menar att vi har en skyldighet att se till att människor får assistansersättning och att den går till brukarna och inte till något annat. Det borde vara en naturlig reflex också för en liberal. Där tycker jag att vi kan vara överens, Jan Björklund.

Det är dessutom på det sättet att med vår politik tillförs det mer. Vi investerar nu 60 miljarder kronor i det samhällsbygge som vi har framför oss. Ni ska, med er politik, dra bort 64 miljarder. Det kommer aldrig att gå ihop med att också kunna ge bra assistansersättning eller annan social trygghet. (Applåder)

Anf. 30 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Kristdemokraterna har föreslagit en äldreboendegaranti. Den är enkel och rak. Den innebär att alla över 85 år själva ska få bestämma när det dags att flytta till ett anpassat boende. För oss är detta en fråga om värdighet och om tillit.

I förra veckan kunde man läsa en artikel i Expressen där Amelia Adamo berättar om sin mamma. Hon lyfter fram den problematik som vi kristdemokrater länge har sett och som är lätt att

beröras av. Jag är glad över att hon gjorde fler uppmärksamma på att äldre förlorat egenmakt och trygghet. Jag vill påstå att äldre förminskas i vårt land och att respekten för deras egen förmåga att formulera sina behov nonchaleras. Det leder till att tilliten till samhället skadas, Stefan Löfven, och jag vill fråga: Är du beredd att ge alla över 85 år rätt att flytta in på äldreboende när de själva känner att det är dags och ge dem egenmakten tillbaka? (Applåder)

Anf. 31 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag förstår att Kristdemokraterna ställer frågan till en socialdemokratisk statsminister, för den frågan kommer aldrig upp på dagordningen med en moderat statsminister.

Ni har stött en politik som innebär neddragningar i välfärden också för de äldre. Vi har sett till att sänka skatten för pensionärerna. Vi har sett till att höja bostadstillägget. Vi avsätter mer pengar till äldreomsorgen därför att man ska kunna ha fler omkring sig – en varm hand som betyder så mycket för de äldre.

Ja, jag kan mycket väl tänka mig att se över en sådan möjlighet för dem som är över 85 år, det kan jag mycket väl göra. Men det måste naturligtvis också föregås av de utredningar som alltid ska göras i den här typen av ärenden. Det är klart att vi ska erbjuda de äldre den trygghet som de behöver. Men då behöver vi inte skattesänkningar med 64 miljarder som ni vill genomföra tillsammans med de tre andra borgerliga partierna. Då behövs det investeringar i vårt samhälle, och det är därför som regeringen investerar så mycket som den gör. (Applåder)

Anf. 32 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Jag hör att statsministern säger att han vill satsa på de äldre. Det har vi kristdemokrater också gjort, även med en moderat statsminister. Vi har infört värdighetsgaranti, lagen om valfrihet och parboendegaranti. Man behöver satsa mer, men det handlar inte bara om kronor och ören, Stefan Löfven. Det handlar om ett perspektiv och om hur vi ser på de äldres egenmakt. Jag är glad över att Stefan Löfven nu öppnar för att gå på Kristdemokraternas linje. Ni kan titta i vår budget. Vi har ett finansierat förslag till hur vi skulle kunna införa en äldreboendegaranti som handlar om att ge makt till dem över 85 år att själva bestämma när de ska flytta in på ett anpassat boende.

Jag tolkar det som ett ja från statsministern, herr talman! Då förväntar jag mig att regeringen återkommer. När kan vi få en äldreboendegaranti på plats? När kan de som är över 85 år få välja själva? När kan vi säga till Amelia Adamo och andra som är oroliga att det nu är dags att ge de äldre egenmakten tillbaka? (Applåder)

Anf. 33 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag tror inte att Andreas Carlson är riktigt allvarlig när han säger att han förväntar sig ett datum. Jag säger att vi måste utreda kostnaden tillsammans med alla andra utgifter som vi har. Men jag ser ett behov av att de äldre behöver mer trygghet, ja, det är helt uppenbart. Många får inte möjlighet att komma in på ett äldreboende när de behöver det, men de ska ha den rätten.

Jag ser också att framgången för en sådan politik förutsätter att vi investerar mer i Sverige. Vi måste investera också i välfärden. Då kan man inte dra bort ytterligare 64 miljarder kronor i intäkter för då blir det mycket svårare. Det är därför som Kristdemokraternas politik inte går ihop. Den går inte heller ihop när ni i ena stunden i regeringsställning ser till att pensionärerna får en relativt högre skatt än andra. Hur hjälper ni pensionärer på det sättet?

Vi ser till att sänka skatten för pensionärer. Vi ser till att det finns utrymme för en bra äldreomsorg. Vi har redan tillfört medel till äldreomsorgen. De äldre ska känna sig trygga. (Applåder)

Anf. 34 ANNA KINBERG BATRA (M):

Herr talman! Vi är nu ungefär halvvägs in i den här debatten, om jag förstår det rätt. Vi är ungefär halvvägs också i denna mandatperiod. Det börjar tydligt synas hur skillnaden mellan regeringsalternativen ser ut. Det är några – närmare bestämt fyra partier – som kommer med konkreta förslag som bryter utanförskapet för att få fler i arbete. Sedan är det en som står här efter snart två år som statsminister och är uppseendeväckande nöjd, för det är ju Stefan Löfven. Stefan Löfven är nöjd trots att flyktingkrisen inte är över. Man är nativ om man tror det. Han är nöjd trots att utanförskapet närmar sig 1 miljon. Han är nöjd trots att det finns skolor i Sverige där inte ens hälften av niorna får tillräckliga kunskaper. Han är nöjd när det finns områden där man inte törs ringa efter ambulans eller polis. Han verkar väldigt nöjd, men han kan ju inte vara stolt med sådana resultat efter sina första två år som statsminister.

Visst är svensk ekonomi stark – konstigt vore det väl annars efter nio alliansbudgetar. Men nu börjar det synas om man har en plan för att röra sig framåt. Det saknar Stefan Löfven. Nu har han stått här och talat i högt tonläge, men utan att ta Sveriges utmaningar på allvar. I stället förs det en ekonomisk politik där man kallar det för investeringar när man hittills för varje krona som har satsats på jobbskapande förslag har tagit 50 kronor från skapandet av jobb i det här landet. Stefan Löfven för en politik som fördjupar problemen och som tappar greppet om Sveriges hittills starka offentliga finanser.

Därför vill jag fråga Stefan Löfven varför han är så nöjd, varför han blundar för Sveriges utmaningar och

framför allt: Hur blir Sverige starkare av att man tappar greppet om vår starka ekonomi? (Applåder)

Anf. 35 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Låt oss först konstatera att ni övertog ett stort budgetöverskott, ni lämnade efter er ett budgetunderskott som vi började med att halvera. Ni lämnade efter er en högre arbetslöshet än när ni tillträdde. Det är bokslutet i en kort sammanfattning. I övrigt har det inte hänt så mycket. Ska man sammanfatta Moderaternas politik kan man väl säga så. I slutänden ska exempelvis företag på skolmarknaden fortsätta att kunna plocka ut vinster ur skolorna. Om det inte fungerar tänker sig Moderaterna att det allmänna, skattebetalarna, ska gå in och ta ansvar när företagen har misslyckats och plockat ut vinster.

Alla förstår att det där inte fungerar. Vi kan inte ha det på det sättet. Vi måste se till att ta tag i vinstjakten i det svenska utbildningsväsendet. Därutöver behöver Sverige fler investeringar, inte mer gammeldags borgerliga nedskärningar. Den svenska modellen ska utvecklas, inte avvecklas. Vad tänker ni göra åt vinstjakten?

Anf. 36 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Svensk arbetsmarknad är stark. Svensk ekonomi är stark, men vi har framför oss år där utgifterna för migration och sjukförsäkring ökar med 77 miljarder. Det är sådant som gör att svensk ekonomi riskerar att försvagas.

Jag är glad över att statsministern tar upp skolan. Vi moderater vill nämligen att Sverige inför nolltolerans mot dåliga skolor. Det finns skolor med olika huvudmän som utsätter elever för otillräckliga kunskaper, och det måste stoppas.

Det som prövas här i denna debatt och så småningom i valrörelsen är då vad man konkret gör åt problemet. Jag kan passa på att fråga statsministern: Står han här och bara ordar, eller är han beredd att stödja mitt förslag om att Sverige ska införa nolltolerans mot dåliga skolor med ett kunskapskontrakt och med åtgärder där staten är beredd att ta över tills resultaten vänder? Svara ja eller nej, Stefan Löfven, och gör det konkret, inte bara i retorik utan i handling! (Applåder)

Anf. 37 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Till att börja med konstaterar jag att det blev inget svar om budgetunderskott och arbetslöshet. Det talar sitt tydliga språk. Det är ert bokslut.

Frågan om hur vi ska få en mer likvärdig skola löses inte med en fin rubrik. Det verkar som att ert förslag går ut på är att företag ska få ta ut vinster ur

skolorna. Sedan när det går så dåligt att skolan inte klarar sig, ja, då ska det allmänna rycka in. Sedan är det väl tänkt att skolan ska gå tillbaka till ägaren som ska ta ut vinster när det hela har rett upp sig. Är det planen?

Nej, jag kan säga direkt att jag inte tänker gå med på ett sådant förslag. Det är klart att vi ska ha en skola som drivs av ambitionen att barnen ska ha den bästa kunskapen. Det måste vara bottenplattan, inte i första hand vinster.

Därför avvaktar vi den utredning som kommer i höst och se vilka förslag som då kommer fram. Sedan ska vi behandla dem och lägga fram våra förslag. Vi måste få bort den ordning som vi har i dag i den svenska skolan. Det är bara vi och Chile som nu är kvar och som inte har åtgärdat detta. Det ska vi göra. (Applåder)

Anf. 38 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Sverige var kanske det land som klarade de senaste årens kris bäst i Europa. Vi hade ett av de allra starkaste förloppen och har nu efteråt en av de starkaste ekonomierna. Skillnaden mellan mig och statsministern gäller synen på kris och högkonjunktur. Nu är Sverige snart i högkonjunktur. Då lånar Stefan Löfven 85 miljoner om dagen, ökar underskotten och pressar ut folk från en arbetsmarknad som hittills varit stark. Det är det som är så farligt. Hur ska vi då klara krisen när den kommer igen?

Jag är tacksam för att statsministern är så ärlig om skolan. Han står här och säger nej till nolltolerans mot dåliga skolor. Han står här och låter valrörelseretoriken ta över när jag har ett konkret förslag för att hjälpa till exempel de 14 000 barn som förra året så här års lämnade nian utan tillräckliga kunskaper. Han står här och pratar om Chile och om andra partier. Själv är jag mer fokuserad på elever och kunskap. Det är de som behöver vår hjälp och konkret handling. (Applåder)

Anf. 39 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Anna Kinberg Batra konstaterade i sitt andra anförande att halva mandatperioden nu har gått, och det är alldeles riktigt. Hon sa också att det börjar bli tydligt hur de olika regeringsalternativen ser ut. Jaså? Vilka är de då?

Jag lyssnade för inte så länge sedan på Ekots lördagsintervju, där Anna Kinberg Batra sa så här: ”Min utgångspunkt är att Moderaterna kommer att rösta nej till Stefan Löfven som statsminister efter valet.”

”Min utgångspunkt är” – ett typiskt politikersvar, skulle jag vilja säga. För mig låter det här som att Anna Kinberg Batra kan tänka sig att fälla Stefan Löfven som statsminister efter valet, men samtidigt inte utesluter att hon kan ge Stefan Löfven fyra år till. För att citera Anna Kinberg Batra själv: ”Säg det då rakt ut, annars står du bara här och hycklar!” Ja eller

nej – kommer Moderaterna att fälla Stefan Löfven som statsminister efter valet?

Anf. 40 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Det är mycket riktigt mitt i mandatperioden. Det betyder också att det är två år kvar till valet. Då har väljarna möjlighet att ta ställning till om man ska låta Stefan Löfven vara statsminister vad som än händer, vad som än händer med ekonomin och hur än hans regeringsunderlag ser ut, eller om Sverige behöver en bättre regering, som jag vill leda och som bygger på Alliansens fyra olika partiers gemensamma reformer med gemensamma värderingar som bygger Sverige starkare. Den debatten är jag glad att vi börjar föra här och nu.

Skälen till att Jimmie Åkesson inte platsar i ett sådant regeringsunderlag har vi hört i denna kammare många gånger förut. Vi har hört här i budgetdebatterna hur Sverigedemokraterna emellanåt ligger längst till vänster, till exempel vad gäller bidrag till dem som inte jobbar. Deras ekonomiska politik hänger inte ihop. De tar avstånd från Nato i en osäker värld. Och när Europasamarbetet nu ställs på sin absoluta spets här i denna kammare tar Jimmie Åkesson avstånd från det. Det är några skäl till att Sverigedemokraterna bör hållas utanför regeringen. (Applåder)

Anf. 41 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Nu handlar det ju inte om huruvida jag ska sitta i regeringen eller inte utan om huruvida Moderaterna har för avsikt att fälla en socialdemokratisk statsminister efter valet. Det tror jag att inte minst de moderata väljarna vill ha ett svar på. Och det är inte så svårt, tror jag, att svara ja eller nej på den frågan. Men på Anna Kinberg Batra låter det som att det möjligen kan vara så att man tycker att Stefan Löfven ändå har gjort ett bra jobb under fyra år och låter honom sitta kvar. Svaret var mycket märkligt, måste jag säga, men samtidigt på ett sätt lite klargörande.

Anna Kinberg Batra är väldigt tydlig med att hon vill regera tillsammans med övriga allianspartier. Men om man lyssnar på hur de olika allianspartierna har låtit i debatten det senaste året kan man konstatera att det finns väldigt stora skillnader, inte minst när det gäller invandringspolitiken. Anna Kinberg Batra har tagit stora steg i rätt riktning. Samtidigt tror hon att hon ska kunna få igenom sina förslag tillsammans med övriga allianspartier. Hur tänker sig Anna Kinberg Batra att få igenom sin invandringspolitik i regeringsställning med Centerpartiet? (Applåder)

Anf. 42 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Det vidtas nu viktiga åtgärder för att få ordning och reda i det svenska flyktingmottagandet

efter överenskommelser mellan alla fyra allianspartier och regeringspartierna. Det är viktigt. Det handlar om att ta ledarskap och ansvar för Sverige, och det är jag beredd att göra i regeringsställning. Då har väljarna också möjlighet och skyldighet att ta ställning till de olika alternativen.

Det är alldeles riktigt att jag vill byta statsminister. Jag vill ta Stefan Löfvens jobb, för jag har en bättre plan för hur Sverige ska kunna bli starkare och kollegor som jag delar värderingar med. Det är så jag vill lägga grunden för nästa regering, naturligtvis så starkt som möjligt och starkare än sist.

Man måste tala om det politiska innehållet. Det är väldigt mycket spel och spekulation, men väljarna förtjänar en seriös debatt om Sveriges framtid och seriösa svar på hur Sverige skulle ledas av en bättre regering. Den regeringen vill jag leda. (Applåder)

Anf. 43 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Sedan jag blev språkrör tror jag att jag har hört snart sagt alla andra partiledare, möjligen dock inte Björklund, någon gång uttrycka att de ska företräda ett nytt miljöparti. Det är bra. Miljöfrågan är den absolut största frågan för framtiden. Inget oroar medborgarna mer. Näringslivet kräver att vi har hårda och tuffa miljöregler och utvecklar framtidens lösningar, som också omvärlden vill ha.

Det fanns faktiskt en tid då till och med Moderaterna sa att man ville bli det nya miljöpartiet. Fredrik Reinfeldt åkte världen runt för att berätta hur viktig koldioxidskatten är.

Vart tog det där vägen, Anna Kinberg Batra? Jag har lyssnat till dig. Jag lyssnade till ditt linjetal vid de moderata partidagarna. Jag lyssnade på ditt sommartal på nationaldagen. Och jag har lyssnat på dig här i dag. Inte med ett ord nämnde du den största framtidsfrågan av alla, den som oroar medborgarna mest: miljön och klimatet. Vad hände med att Moderaterna skulle bli ett miljöparti?

Anf. 44 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Tillväxt är bra för miljön, och fossilfri energi är väldigt bra för miljön. Jag vet inte riktigt var Gustav Fridolin befann sig i fredags, men då kom vi brett överens om att stoppa förtidspensioneringen av kärnkraften och fortsätta vara det land i Europa som satsar allra mest på förnybar energi och har högst andel sådan. Det är sådant som gör att vi till exempel kan få fram mer fossilfria transporter och producera el för jobbens skull utan att orsaka fossila utsläpp. Jag vill gärna passa på att välkomna att det också betyder att Miljöpartiet nu ansluter sig till den lagstiftning som gör att vi verkligen kan bejaka möjligheten att förnya kärnkraftverken – om operatörerna så vill förstås – så att de använder tekniken ännu effektivare samt fossilfritt.

Anf. 45 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag är stolt över den energiuppgörelse som innebär att marknaden får styra mot 100 procent förnybar elproduktion till 2040. Jag är stolt över att vi har kommit överens om detta.

Det är uppenbarligen lättare för Anna Kinberg Batra att säga vad Moderaterna inte vill göra för klimatet än vad man faktiskt vill göra för klimatet. Det blir tydligt när man läser Moderaternas budgetförslag. Det är en ren slakt av miljöpolitiken. Ni skär bort pengar till solceller och energilagring. Ni skär bort pengar till lokalt klimatarbete och insatser i kommuner och regioner. Ni skär bort pengar till globalt klimatarbete och insatser i världens fattigaste länder. Var och hur vill Moderaterna lösa klimatproblemen? Det finns faktiskt problem här i världen som inte löses med en ny skattesänkning.

Anf. 46 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Jag tror inte att jag nämnde skattesänkningar i min förra replik, men jag passar gärna på att välkomna den sänkning av effektskatten som nu genomförs. Den är viktig, inte minst för att minska vårt beroende av fossil energi. Kärnkraften är naturligtvis inte svaret på alla frågor, men en viktig del i att fortsätta klara våra ambitiösa klimatmål. Ekonomisk tillväxt och en stark ekonomi är den andra viktiga delen. Där skiljer vi oss åt, Gustav Fridolin och jag. På de moderata konferenserna brukar vi inte fatta beslut om ett ekonomiskt system utan tillväxt. Det hör mer Miljöpartiet till. Men skadar man jobb och tillväxt på det sätt som Miljöpartiet gör med sina förslag och med den ekonomiska politik man driver blir det svårt att investera i ny teknik och att få fram till exempel fossilfria transporter, som vårt land så otroligt väl behöver om det ska fortsätta vara miljövänligt och dessutom kunna gå före. Och det ska vi göra. (Applåder)

Anf. 47 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! I ditt anförande talade du om vikten av att göra rätt för sig. I det ingår också rimligen att man inte smiter från att betala skatt. Till nyligen hade Moderaterna två riksdagsledamöter som gömde tillgångar utomlands och på så sätt undvek att betala skatt i Sverige. De satt i riksdagens skatteutskott.

De kände väl som många andra att det blivit svårare att smita från skatten, och att kontrollen ökar tycker jag är bra. Men det finns en märklig sak i Sverige. Den som självmant erkänner att den gömt pengar utomlands och lämnat felaktiga uppgifter i sin deklaration kan få ett slags straffrihet. Det kallas självrättelse och gör att skattefuskaren kan slippa skattetillägg och åtal för skattebrott. Ett exempel är de två moderata riksdagsledamöterna i skatteutskottet som gjorde en sådan självrättelse.

Det vill vi ändra på. Vi tycker att man ska betala skatt längre för den retroaktiva tiden, och vi vill ha ett skattetillägg, alltså en sorts straffavgift. Är det inte rimligt, Anna Kinberg Batra, att införa ett skattetillägg för skattesmitare? (Applåder)

Anf. 48 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Jonas Sjöstedt var så nära att anklaga moderata före detta riksdagsledamöter för felaktigheter. Låt mig konstatera att självrättelse är en möjlighet som finns helt lagligt för att få tillfälle att göra rätt för sig. Det tycker jag självklart att alla ska göra. Den som inte gör det sviker samhället. Därför är det bra att den möjligheten finns.

Om Jonas Sjöstedt menar allvar med att göra rätt för sig vill jag apropå det passa på att ställa ett par frågor. Det blir mycket retorik om skatterna. Men vi moderater har föreslagit att den som tar sig rätten att leva på andras bekostnad fast den skulle kunna jobba blir föremål för fler kontroller.

Vi måste skärpa kontrollerna i bidragssystemen så att vi är säkra på att bidragen går till dem som verkligen behöver vår gemensamma hjälp. Är Jonas Sjöstedt beredd att ansluta sig till våra förslag om bättre kontroller så att vi vet att människor inte tar sig rätten att leva på andras bekostnad? (Applåder)

Anf. 49 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Det är viktigt att kontrollera att välfärdssystem inte missbrukas. De bygger på förtroende, och det förtroendet måste man ha för dem. Men du smiter från frågan.
Detta handlar om att bryta mot lagen, att undanhålla skattepengar och göra sådant som inte är legalt. Du viftar undan det med: Det är bara att göra en självrättelse, och sedan är det okej. Vilka andra brott är det som man ska ge en sorts straffeftergift åt? Varför är det just de som smiter från skatten som du inte tycker ska behöva betala ett ordentligt tillägg och inte ska få en straffavgift?

Det gäller till exempel dina egna två ledamöter i skatteutskottet som satt och bestämde om skattereglerna. Varför ska de få förmånen att behandlas på det sättet? Är ni ett parti för skattesmitare? Det är ju det man undrar i och med att ni inte vill att människor ska få göra rätt för sig, som du talade om i ditt inledningsanförande.

Min andra fråga är: Är det lämpligt att ha ledamöter i skatteutskottet som själva undanhåller medel från beskattning? (Applåder)

Anf. 50 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Detta var väntade inlägg från Jonas Sjöstedt, men hederliga har de inte blivit. Låt mig först

konstatera att frågan avser före detta ledamöter som sist jag kollade inte har gjort sig skyldiga till någonting brottsligt. Stå då inte här och anklaga någon annan för det, Jonas Sjöstedt. Ljug inte i Sveriges riksdag.
Det är viktigt att göra rätt för sig. Det är viktigt att betala skatt. Den som smiter från sitt ansvar sviker samhället. Därför är jag stolt över att det under moderatledd regering tecknades över 60 avtal med andra länder för att förbättra kontrollerna, och att vi började täppa till några av de möjligheter att smita från skatt som öppnades tidigare under vänsterregeringar. Jag är beredd att noga följa att det ger tillräckliga resultat. Självklart måste vi ställa krav på att alla gör rätt för sig. Vi måste ha ordentliga åtgärder om så inte är fallet. Det vet Jonas Sjöstedt. Du kan nå en betydligt bättre retorisk nivå än den här, som är snudd på ohederlig. (Applåder)

Anf. 51 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Som väntat, får man väl ändå säga, präglas stora delar av den här debatten av käbbel mellan det blåa laget och det röda laget. Ni gjorde fel. Nej, det var ni som gjorde fel. Nej, det var ni som gjorde fel. Nej, det var ni som gjorde fel. Vi är mycket bättre är er, och vi är mycket bättre än er. Så låter den politiska debatten.

Herr talman! Jag tror, ärligt talat, att väljarna är otroligt trötta på den typen av politisk debatt. Det är bara en massa prat. Stefan Löfven säger en massa floskler. Vi ska knäcka brottsligheten. Vem tycker inte det? Det intressanta är hur man gör det. Där kan jag konstatera att Stefan Löfven gör oerhört lite för att komma till rätta med brottsligheten och knäcka brottsligheten.

Vi ser en nästan obehaglig skönmålning av hur situationen ser ut i vårt land. Arbetslösheten sjunker, tillväxten ökar, och vi satsar i välfärden. Samtidigt ser vi en verklighet där vårt land splittras och segregeras i allt högre grad. Vi ser ansträngda offentliga finanser. Titta på kommunerna i dag.

Herr talman! Vi konstaterar att Sverige inte behöver mer av gammal politik som inte har fungerat. Sverige behöver inte mer av skönmålning. Sverige behöver inte mer av prat. Det Sverige behöver är en riktig sammanhållningspolitik.

Det är en sammanhållningspolitik som bejakar och belönar det konstruktiva och som bekämpar och bestraffar det destruktiva. Det är så vi håller ihop Sverige, herr talman. (Applåder)

Anf. 52 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Medan regeringen nu arbetar för högtryck för att se till att vända de alltför dåliga skolresultaten och för till 8 miljarder kronor årligen till den svenska skolan för att få mindre klasser, fler lärare och höjda lärarlöner sitter Sverigedemokraterna och

funderar på: Hur mycket kan vi skära ned i välfärden? Summan blev 90 miljarder kronor.

Jag tror inte att Jimmie Åkesson riktigt förstår vad det betyder. Det betyder tusentals färre lärare. Jag måste ställa en fråga. Förklara för mig och alla föräldrar som har barn i skolan: Hur blir den svenska skolan bättre och hur höjer vi elevernas kunskaper med mindre resurser och färre lärare?

Anf. 53 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Detta är ännu ett exempel på en väldigt märklig ohederlig retorik i debatten. Vem som helst som läser vårt förslag till statsbudget kan se att vi satsar väsentligt mer i välfärden än vad Stefan Löfven och hans regering gör.

Det beror på att vi har andra prioriteringar än vad Stefan Löfven och hans regering har. När Stefan Löfven och hans regering prioriterar massinvandring, bidrag och bostäder till människor som flyttar in till vårt land prioriterar vi satsningar i omsorgen, i vården och inte minst i skolan. Det kan vem som helst se. Vem som helst kan se vad den ansträngda ekonomin i kommun, efter kommun, efter kommun, efter kommun och efter kommun beror på. Det beror inte på vårt budgetförslag, Stefan Löfven. Det beror på att ni för en ansvarslös politik som dränerar kommunernas ekonomiska möjligheter att utveckla och ens upprätthålla välfärden. Det är inte mitt ansvar. Det är ditt ansvar, Stefan Löfven. (Applåder)

Anf. 54 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)replik:

Herr talman! Först och främst är SD:s budget så gott som omöjlig att läsa. Det finns ingen seriös oberoende bedömare som riktigt kan tolka vad den innebär med alla era skattesänkningar och nedskärningar. Men det står minus 90 miljarder för kommunerna. Vi tillförde alldeles nyligen plus 10 miljarder. Ni tar bort 90 miljarder.

Men det är inte nog med det. Ni tänker dessutom låta vinstjakten fortsätta, bara för att du nu lagt dig som en dörrmatta framför Anna Kinberg Batra. Det är inget oberoende block som står någonstans i mitten och kan titta på de två. Ni är ett högerpopulistiskt parti. Det är precis det ni är.

Nu tänker ni fortsätta att låta vinstjakten i skolan att pågå när vi ser de problem vi har. Varför är det så viktigt för dig, Jimmie Åkesson, att låta skattebetalarnas pengar gå till Caymanöarna i stället för till barnens skola, fler lärare, bättre böcker och bättre undervisning? Varför? (Applåder)

Anf. 55 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Detta blir en lite märklig diskussion. Stefan Löfven säger att det är omöjligt att läsa vårt budgetförslag. Det kan ingen göra, säger han. Ingen begriper vad som står där; allting är bara konstigt. Samtidigt är ni snabba med att kritisera det när vi väl

presenterar det. Vad betyder då den kritiken? Hittar ni på den, om ni nu inte förstår vad som står i vårt budgetdokument? Det är märkligt, måste jag säga. Varje gång statsministern och jag har de här replikskiftena tycker jag att statsministern sänker sig till en låg nivå. Jag tycker att retoriken är ohederlig och ovärdig en svensk statsminister. Höj dig, Stefan Löfven, i debatten! Lyft de stora frågorna i stället för det käbbel som du ägnar dig åt i varenda debatt med tramsargument, överdrifter och annat!

Vi satsar i välfärden. Jag bejakar inte, och jag vill inte se, någon vinstjakt inom skolan – tvärtom. Det tycker jag blir väldigt tydligt med vår politik. (Applåder)

Anf. 56 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna brukar tala i stora ord om svenska värderingar och svenska traditioner. Nu står midsommarfirandet för dörren. Man måste få fira midsommar, och jag ser själv mycket fram emot det. Det tror jag att många gör. Runt om i landet pågår nu planeringen och inköpen av sillen och färskpotatisen och kanske också jakten på de första svenska jordgubbarna.

Jag vill fråga Jimmie Åkesson varför han vill straffbeskatta detta. Jag har tagit del av Sverigedemokraternas budgetförslag och ser att de vill höja momsen. Varför blir Sverige starkare av att en vanlig barnfamilj får ungefär 10 000 kronor högre matkostnader per år? Hur blir Sverige starkare av att matkassarna blir dyrare?

Anf. 57 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har inga förslag om att straffbeskatta midsommarfirandet. Däremot har jag ett förslag om att utreda hur vi kan rensa upp i skatteträsket, hur vi kan göra det mer lönsamt att arbeta och hur vi kan omvandla Moderaternas och de övriga borgerliga partiernas så kallade jobbskatteavdrag till ett riktigt jobbskatteavdrag för arbetsinkomster.

Vi har lagt fram ett förslag i viss ödmjuk anda. Vi säger där att vi inte har alla svar, men vi tror att till exempel ett system där inkomster upp till 100 000–150 000 kronor är skattefria skapar incitament för jobb, i motsats till de förslag som vi hör från borgerligheten om att sänka löner och att det skulle lösa situationen. Jag tror inte på sänkta löner, herr talman. Jag tror i så fall hellre på sänkta skatter på arbete. Det är det som är skillnaden här. (Applåder)

Anf. 58 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Det där skulle vara intressant om det hade varit sant. Men om man tittar lite närmare på Sverigedemokraternas ekonomiska politik hittar man inte bara förslagen till högre moms som drabbar vanliga familjer hårt; man hittar också högre bidrag till dem som inte jobbar med befarade

sysselsättningseffekter på minus 27 000, enligt seriösa bedömare. Det är en sak att stå och ropa i retoriken, Jimmie Åkesson, och en annan sak att föra fram en ekonomisk politik som håller ihop och som inte så hårt drabbar familjer och vanligt folk som jobbar som Sverigedemokraternas politik skulle göra.

Högre bidrag till dem som inte jobbar, högre moms på maten och avtrappade ränteavdrag utan andra motförslag skulle drabba stora grupper av löntagare och barnfamiljer hårt. Ni hamnar till vänster om Vänsterpartiet med stora delar av er ekonomiska politik. Så byggs inte Sverige starkare. (Applåder)

Anf. 59 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Huruvida Sverige byggs starkare eller inte kan man gissa när det gäller min politik. Men när det gäller Anna Kinberg Batras politik har vi facit. I åtta år hade hennes parti den dominerande ställningen i Sveriges regering. Det gick så där, är min bedömning. Väljarna får avgöra.

Debatten är intressant. Det har låtit så här ett tag nu. Nyss hörde vi Stefan Löfven med emfas hävda att Sverigedemokraterna är ett högerparti. Nu står Anna Kinberg Batra här och säger att vi står till vänster om Vänsterpartiet. Understryker inte det exakt det som jag säger? Sverigedemokraterna tillhör inget av dessa både käbblande block som bara skyller på varandra och inte gör någonting konstruktivt. Vi står mitt emellan. Ja, det finns inslag från vänster i vår politik. Jag tycker att det är rimligt och självklart att man ska få en trygg omställningsförsäkring om man förlorar sitt arbete. Men samtidigt finns också inslag från ditt håll, Anna Kinberg Batra: Man måste göra vad man kan för att arbeta om man har arbetsförmåga. Det är detta som är det grundläggande här. (Applåder)

Anf. 60 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Pridefestivalen är ett ”perverst homosexevenemang”. ”Vad är det som säger att den så kallade normaliseringen slutar med att homo-, bi- och transpersoner skall ’normaliseras’? Varför inte personer som begår tidelag eller pedofili? Dessa sexuella avarter är inte normala.”

Jag vet inte vad Jimmie Åkesson tycker om denna världsbild, men jag tycker att den är extrem, hatfull och homofobisk. Den som uttalade det var er talman Björn Söder. Han kan knappast skylla på ungdomligt oförstånd. Detta var 2007, ni förberedde er för att komma in i riksdagen och han var din partisekreterare. Sverige har de senaste åren genom hårt arbete blivit ett av världens bästa länder att leva i. Vi tillåter hbtq-personer att gifta sig och prövas för adoption på samma villkor som alla andra. Polisen har särskilda resurser för att bekämpa hatbrott. För mig är detta svenska värderingar. Vad tycker Sverigedemokraterna om dessa reformer? (Applåder)

Anf. 61 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag håller inte med om det som sas allra först. Jag tycker inte att man behöver uttrycka sig så. Samtidigt tycker jag att man har all rätt att rikta kritik mot vilket evenemang man nu vill rikta kritik mot, även Pridefestivalen. Det har jag själv gjort, men kanske på ett annat sätt, i olika sammanhang. Jag tycker att man ska kunna göra det.

Man måste också kunna diskutera de här frågorna samtidigt som man måste kunna ställa dem i relation till vad som just nu sker i vårt land med den värdeförflyttning som vi återigen ser. I vissa fall är det snarare en återgång till värderingar som vi hade här förut men som vi har kommit ifrån. De kommer nu tillbaka till vårt land, inte minst genom invandring från delar av världen där man fortfarande lever i medeltiden i vissa avseenden.

Jag tycker att det är viktigt att lyfta frågorna. Vi såg till exempel vad som nu skedde i Orlando. Jag tycker att vi har all anledning att fundera över hur vi förhåller oss i de här frågorna när det gäller värderingsdiskussionen.(Applåder)

Anf. 62 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag förstår inte. Kommer Björn Söder från något annat land? Jag trodde att han var från Skåne, som var en del av den svenska kartan sist jag kollade. Detta är inga värderingar som ni kan skylla på någon annan. Det är värderingar som finns i ditt parti, Jimmie Åkesson. Det är värderingar hos en person som du har gjort till talman. Du säger att det är ”kritik” mot Pridefestivalen att kalla den för ett perverst homosexevenemang och att du kanske inte skulle uttrycka dig på just detta sätt. För mig är inte det här kritik; för mig är det hatretorik och homofobi.
Jag vet vad du kommer att säga i ditt anförande. Du kommer att kritisera miljöpartister som tycker olika saker. Men alla miljöpartister ska stå för gröna värderingar. Vi accepterar aldrig homofobi eller någon form av extremism. Om någon i mitt parti skulle visa den typen av verksamheter visar vi på dörren. Ni gör dem till talmän. Det är inte att stå upp för det du kallar för svenska värderingar. (Applåder)

Anf. 63 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Att kasta sten i glashus, eller vad man nu brukar säga … Den debatt vi har hört de senaste månaderna om antalet extremister i Gustav Fridolins eget parti har varit ganska omfattande. Det är ett otal fall som har uppdagats i den debatt som har följt av Mehmet Kaplans avgång och de kopplingar som han har haft till extremism.

Herr talman! Skillnaden mellan mig och Gustav Fridolin är att jag inte accepterar extremism i mitt parti. Gustav Fridolin gör för det första sin extremist till minister i Sveriges regering. För det andra tar han

inte avstånd från sin minister när denne sedan uppdagas ha extremistiska värderingar, herr talman. Som sagt: Att kasta sten i glashus är inte att rekommendera. (Applåder)

Anf. 64 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Centerpartiet har länge talat om riskerna med Vladimir Putins agerande och den utveckling vi har sett i Ryssland under de senaste åren. Vi har också lyft fram Rysslands påverkan på vårt närområde som en del av vår argumentation för ett svenskt Natomedlemskap.

För oss är det en självklarhet att sluta ett värdlandsavtal med andra demokratiska länder i Nato. Sverigedemokraterna har valt en helt annan riktning. De ger sitt stöd till Vladimir Putin i Europaparlamentet och har under de senaste veckorna motsatt sig ett värdlandsavtal med Nato, ett samarbete som skulle stärka Sveriges säkerhet.

Varför, Jimmie Åkesson och Sverigedemokraterna, har ni lättare att samarbeta med Putin och Ryssland än med demokratier och grannländer i Nato? (Applåder)

Anf. 65 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Det börjar nästan bli komiskt med den Putinfetischism som vi ser från Centerpartiets sida. Jag tror att det är den fjärde debatten i rad här i kammaren där man lyfter det här. Varje gång har jag sagt: Ni har fel. Ni har fullständigt fel.

Kan vi inte bara släppa detta nu? Vi tycker inte om Putin. Vi tycker inte om Rysslands agerande – tvärtom. Vi är det parti i den här kammaren som allra längst har varnat för just Putins aggressioner och för just den situation som vi nu ser. Övriga partier har ägnat 25 år av sin verksamhet i kammaren till att montera ned det svenska försvaret för att det inte längre finns något hot. Men när det nu flyger några flygplan från Ryssland över Östersjön blir det plötsligt jätteviktigt med ett försvar.

Tyvärr är det lite sent att tänka på det nu. Då tycker man att vi måste gå med i Nato. Jag håller inte med. Jag håller verkligen inte med. Ni tog inte ansvar. Vi tog ansvar. Nu är vi beredda att stärka den svenska försvarsförmågan. Vi samarbetar gärna med Nato, men vi vill inte ha Natotrupp på svensk mark. (Applåder)

Anf. 66 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Att Sverigedemokraterna stöder Ryssland och Vladimir Putin är ingenting som jag bara står här och säger. Det går att titta på voteringslistor i Europaparlamentet. Ta lite ansvar, Jimmie Åkesson! Ta lite ansvar för vad dina Europaparlamentariker gör i Bryssel! Där sitter ni och trycker på knappar för att stödja Ryssland i dess olika ageranden.

Det finns ingen motsättning i att satsa på det svenska försvaret och att samtidigt vilja ha ett värdlandsavtal med Nato.

Jag ställer frågan en gång till, Jimmie Åkesson: Hur kommer det sig att Rysslandsvännerna Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna nu står på samma sida och säger nej till ett värdlandsavtal med Nato samtidigt som ni sitter i Bryssel och trycker på ja-knappar för att stödja Vladimir Putins agerande?

Anf. 67 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Hur kommer det sig att det Turkietvänliga partiet Centerpartiet ständigt lyfter denna fråga när den bygger på någonting som inte är sant? Voteringslistor i Europaparlamentet, Annie Lööf, är inte speciellt intressanta att titta på. Annie Lööf vet mycket väl vad de voteringslistorna innehåller och vad det innebär att trycka på en knapp i Europaparlamentet. Ibland kan vi tycka att voteringar här är oerhört komplicerade och svåra att i detalj förstå sig på, men det är väsentligt värre i Europaparlamentet.

Vi fördömer, som jag sa, Rysslands agerande. Vi fördömer Putins agerande. Jag tycker att ni borde ta till er det, för nu har jag sagt det så många gånger. Sedan gäller det frågan om värdlandsavtalet. Jag kan förstå att man från borgerligt håll och även från socialdemokratiskt håll vill sluta ett sådant avtal och närma sig ett Natomedlemskap. Jag förstår det, för man har ägnat 25 år åt att montera ned det svenska försvaret. Vi vill stärka den svenska försvarsförmågan, till skillnad från övriga partier. Det tycker jag att vi ska fokusera på. (Applåder)

Anf. 68 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna vinglar hit och dit i frågan om militär alliansfrihet. För säkerhets skull väckte ni två motioner om värdlandsavtalet, en som var för värdlandsavtalet och en som var emot värdlandsavtalet. Veckan före omröstningen sa ni att det var viktigt att pröva det här och se om det var förenligt med grundlagen. På tisdagen ändrade ni er. Nu kommer testballongerna när det gäller själva Natomedlemskapet. Nu börjar ledande sverigedemokrater säga: Ja, men vi ska nog gå med i Nato. Andra sverigedemokrater säger: Vi ska nog inte gå med i Nato. Det påminner om när ni har varit på en riktigt blöt lunch med era kompisar i riskkapitalbolagen och vinglar tillbaka till riksdagen. Det är hit och dit, och det är väldigt svårt att veta hur det är.

Men vad är dagsnoteringen, Jimmie Åkesson? Var står Sverigedemokraterna i dag? Är ni för eller emot Nato i dag? Är du för eller emot Natomedlemskap i dag? (Applåder)

Anf. 69 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag är inte motståndare till Nato. Jag är motståndare till svenskt medlemskap i Nato. Jag tycker att det är viktigt att framhålla den distinktionen när vi diskuterar de här frågorna. Sverige är ett land som alldeles uppenbart redan har ett väldigt djupgående samarbete med Nato. Det är på gott och ont. För det mesta är det bra, för det stärker vår kompetens och vår förmåga på olika sätt – jag tänker på den bristande försvarsförmåga som vi tyvärr har i dag.

Men nej, Jonas Sjöstedt, jag är inte för en svensk Natoanslutning. Och ja, jag röstade nej till värdlandsavtalet. Däremot var jag inte beredd att stödja det smått långsökta, milt uttryckt, försök till vilandeförklaring som Vänsterpartiet gjorde, av den enkla anledningen att det inte höll konstitutionellt. Det höll inte, Jonas Sjöstedt. Det var bara att obstruera. Man kan som opposition välja. Antingen är man seriös eller så obstruerar man. Vi vill arbeta seriöst och ta ansvar för Sverige. (Applåder)

Anf. 70 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Så här talar en opportunist. Så här talar en företrädare för ett parti som motionerar för och emot värdlandsavtalet och som har företrädare som uttalar sig för och emot Natomedlemskap. Det är ett parti som ägnade valrörelsen åt att åka land och rike runt och prata mot vinstplundring i den svenska skolan för att sedan bli kompis med riskkapitalbolagen och vara för det. Så talar ett parti som på valmöten pratade om att ha en bra a-kassa. Sedan röstade man ned en budget som fixade just en bra a-kassa.

Det här är ett opportunistiskt parti. Det finns bara en konstant. Det är hatet mot människor som kommer från andra länder. I övrigt är allt förhandlingsbart. Allt kan ges upp eller läggas till. Och nu ser vi hur Sverigedemokraterna stegvis anpassar sig för att kunna bli dörrmatta åt Alliansen och gå in i ett högersamarbete framöver. Det är inte vackert, Jimmie Åkesson. (Applåder)

Anf. 71 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att Jonas Sjöstedts hetsretorik är särskilt vacker. Han pratar om dörrmattor, och det är en massa påhittade historier om hur vi springer runt berusade och vinglar från luncher. Det är inte vackert, Jonas Sjöstedt. Det är ganska illa att man uppför sig så i kammaren. Jag tycker att våra väljare som har satt oss i den här kammaren förtjänar en högre nivå på debatten.

Jag konstaterar att Jonas Sjöstedt inte har röstat för våra förslag om att höja a-kassan. Jonas Sjöstedt har inte röstat för våra förslag om att sänka skatten för pensionärer. Jonas Sjöstedt har inte röstat för våra förslag om att förbättra för småföretagare. Jonas Sjöstedt har inte röstat för alla våra bra förslag. Vi är

olika partier. Man röstar inte på varandras förslag i kammaren. Det är så det fungerar. Precis den replik du tog på mig kan jag alltså ta på dig. Men man gör inte så om man är hederlig. Och det är inte Jonas Sjöstedt. (Applåder)

Anf. 72 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Jimmie Åkesson får nog finna sig i att vi ställer många frågor om Sverigedemokraternas syn på säkerhetspolitik och europeiskt samarbete. Det är nämligen väldigt märkliga svar ni ger. Det är därför frågorna återkommer. Det går inte att flabba bort dem, som Åkesson försökte göra med Annie Lööf. Frågorna är på riktigt.

Jag noterar dock en ny ton i Åkessons inlägg. Han talar den här gången om mer internationellt militärt samarbete – det handlar om hotet av terrorism och IS i Mellanöstern och allt vad det är. Det samarbetet sker för vår del under FN-mandat och inom ramen för Nato och inom ramen för Europeiska unionen. Åkesson och Sjöstedt hör till de partier som är emot både EU och Nato. Sverige ska gå ur EU, och vi ska inte vara med i Nato. Innebörden i ett Natomedlemskap är att vi själva skulle få hjälp om vi blir angripna. Varför, Jimmie Åkesson, är det en klok politik att Sverige ska hjälpa Nato i Mellanöstern men att vi ska säga nej till att Nato ska hjälpa oss om vi själva blir hotade?

Anf. 73 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag har vad jag vet aldrig sagt nej till hjälp från någon om det är en välkommen hjälp och om det en hjälp som behövs. Om Sverige till exempel skulle bli angripet av en annan makt på något sätt – låt oss hoppas att det inte blir så – är det klart att vi är beredda att ta emot hjälp från Nato, från EU, från FN eller vad det nu må vara för organisation som vill hjälpa oss. Det tycker jag är ganska givet.
Men att utifrån den önskan och insikten dra slutsatsen att vi måste gå med i Nato – där håller jag helt enkelt inte med. Jag noterar samtidigt, herr talman, att vi har sett hur Alliansen och de borgerliga partierna den senaste tiden har gått allt längre.

Hur lång tid har jag på mig, herr talman?

(FÖRSTE VICE TALMANNEN: Det har blivit lite fel med klockan här. Tiden är ute, för vi har precis passerat en minut.)

Du har fel, Jan Björklund! Det var det jag ville säga.

Anf. 74 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Ja, säger Jimmie Åkesson, vi i Sverige vill gärna ha hjälp, men vi vill inte vara med i Nato. Vem är det som ska hjälpa oss då? Vem är det annars som har militär kapacitet i vårt närområde om vi utsätts för ett hot från Putin och Ryssland? Det är det som är den stora frågan.

Det finns ingen annan än Nato som skulle kunna hjälpa oss. Själva innebörden i ett medlemskap är att man är försäkrad om hjälp. Det är ju inte så att någon kommer hit och hjälper oss om vi inte själva vill det. Hela Nato är uppbyggt så att varje land självt måste påkalla hjälp, och då är innebörden i ett medlemskap att man har rätt till hjälp.

Varför är det klokt att avsäga sig den rätten? Det handlar ju till sist om de gemensamma hoten. För svensk del kan det vara terrorism och IS, och det kan vara Ryssland. Det är de hot som finns. Varför skulle det vara klokt att inte påräkna hjälp från Nato i en sådan situation? Varför är det klokt att utlova, garantera och medverka med hjälp till Nato i Mellanöstern, och samtidigt oklokt att Sverige skulle kunna påräkna hjälp från Nato?

Anf. 75 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Nu befinner vi oss lyckligtvis inte i den situationen att vi är angripna. Det är klart att man kan göra olika analyser, och min analys är den att ett ytterligare närmande till Nato, till exempel genom att vi tillåter Nato att etablera baser på svensk mark, Gotland eller var det nu kan vara, i sin tur kan öka risken för ett angrepp. Det i sin tur kan öka intresset, därför att då måste ju den potentiella fienden svara mot detta på något sätt.
Det är klart att Jan Björklund kan stå här och låta ansvarstagande. Men ärligt talat, herr talman, är det så ansvarstagande att försätta Sverige i den situationen? Jag tycker inte att det är det, herr talman. Jag tycker snarare att det är ansvarslöst att spela med vår säkerhetspolitiska situation på det sätt som Jan Björklund och de borgerliga partierna vill göra. Detta betyder inte att vi inte vill ha hjälp från Nato. Vi samarbetar redan med Nato, men att försätta Sverige i den situation som Jan Björklund vill är jag inte beredd att medverka till. (Applåder)

Anf. 76 ANDREAS CARLSON (KD) replik

Herr talman! Sverigedemokraterna påstår sig vara ett parti som värnar om familjen. Därför blir jag förvånad när Jimmie Åkesson i Sverigedemokraternas vårbudget presenterade ett förslag på skattereform som vi har hört om tidigare i debatten, en reform som Åkesson påstod bygger på ett rättviseperspektiv. Men politiken innebär att en typisk barnfamilj som bor i en villa i en medelstor svensk stad får en ökad beskattning med över 1 500 kronor i månaden. Sverigedemokraterna utsätter svenska barnfamiljer för en skattechock. Anser Jimmie Åkesson att svenska barnfamiljer har det för bra ställt? Är det därför han tycker att det är rättvist att plocka av dem en summa som motsvarar en månadslön på årsbasis för en av föräldrarna?

Varför ska svenska barnfamiljer som Sverigedemokraterna säger sig värna om få denna skattechock av Sverigedemokraterna?

Anf. 77 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Nu är vi där igen. Den ena sidan anklagar oss för att sänka skatterna för mycket, och nu vill vi plötsligt ha en skattechock – för barnfamiljer dessutom.

Andreas Carlson har liksom sina kollegor inom borgerligheten missförstått. Vi har inte lagt fram något skarpt förslag om någonting, så jag förstår inte hur Andreas Carlson har kunnat räkna på det här.
Det vi har gjort är att presentera en idé om hur vi kan göra skattesystemet mer rättvist och skapa fler incitament för arbete genom ett högre jobbskatteavdrag, ett riktigt jobbskatteavdrag till skillnad från den typ av skattereduktion som den borgerliga regeringen införde.

Det är det vi pratar om: Inkomster upp till 150 000 kronor om året ska vara helt befriade från inkomstskatt. Hur kan det vara en skattechock för någon? Det övergår mitt förstånd fullständigt, herr talman, men Andreas Carlson får väldigt gärna förklara för mig hur han tänker. (Applåder)

Anf. 78 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Det ska jag väldigt gärna göra. Sverigedemokraterna har lagt ett budgetförslag på riksdagens bord. Det är ingen idéskrift. Det är inget förslag på er kongress. Det är ingenting som ungdomsförbundet diskuterar någon helg någonstans, utan detta har ni lagt på riksdagens bord, och därför kan vi läsa ert förslag.

Vi kan ta del av vad det här får för effekter. Åkesson har öppet bjudit in andra partier för att diskutera denna skattereform, och då utgick jag helt enkelt från att Sverigedemokraterna har koll på effekterna av sin politik.

Vi har låtit riksdagens utredningstjänst beräkna kostnaderna för en typisk svensk barnfamilj som bor i villa i en medelstor svensk stad. Då säger riksdagens utredningstjänst att det här leder till att det blir en skattehöjning motsvarande över 1 500 kronor i månaden. Jag tycker att det är oansvarigt av Sverigedemokraterna att lägga ett budgetförslag på riksdagens bord om man inte känner till effekterna av sin egen politik.

Jag ger Jimmie Åkesson en chans till. Han har bjudit in till diskussion. Låt oss då diskutera detta här och nu i partiledardebatten: Varför ska barnfamiljer få en skattechock av Sverigedemokraterna?

Anf. 79 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Vi har lagt ett förslag om att utreda ett nytt system med ett höjt avdrag för arbetsinkomster. Det är inte en skattechock.
Däremot är det såklart en fördelningspolitiskt

intressant sak, därför att när vi lät riksdagens utredningstjänst räkna – utifrån våra riktiga funderingar och siffror som Kristdemokraterna inte har tillgång till, så jag förstår fortfarande inte vad det är ni har beräknat för någonting – så konstateras det att det här är någonting som i väldigt hög grad gynnar dem med de lägsta inkomsterna.

Därför är detta vårt svar på borgerlighetens förslag om sänkta löner och enkla jobb. Vi vill nämligen inte ha sänkta löner i Sverige. Vi väljer att sänka skatten i stället för att sänka lönerna. Det här är vårt svar på den debatten, och det förvånar mig att man inte tar den diskussionen mer seriöst än vad Andreas Carlson här gör när han beräknar någonting utifrån siffror som han själv har hittat på.

Jag tycker att det är jättekonstigt, herr talman, men det står naturligtvis var och en fritt att göra det. (Applåder)

Anf. 80 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Politik är att vilja, och ofta är det också att välja. Miljön och skolan var Miljöpartiets viktigaste prioriteringar i valet. Det handlar om prioriteringen att barnens framtid för oss alltid går före skattesänkningar.

När vi tillträdde hade under den förra regeringen nästan 10 000 medarbetare skurits bort från skolan. Eleverna fick mindre tid med sina lärare. Nu vänder vi trenden. Under Miljöpartiets och Socialdemokraternas första tid i regering har 13 000 nya medarbetare anställts i skolan. Trots att antalet barn blir fler kan barngrupperna i förskolan bli mindre, och vi bryter två decennier av växande elevgrupper på fritids.

Vi har från statens sida gått in och investerat för höjda lärarlöner. Vi minskar den administrativa arbetsbördan. Allt fler söker nu till lärar- och speciallärarutbildningar. Genom samarbetsavtal tar staten ansvar för att vända utvecklingen i skolor som har det särskilt tufft. Vi bygger ut läxhjälp och lovskola. Målet är tydligt: Varje elev ska få den tid hen behöver med en kunnig, engagerad lärare.

På samma sätt arbetar vi med miljön. Vi stärker arbetet med miljömålen, vi har nått en bred partiöverenskommelse om klimatlag och vi skatteväxlar så att det som är bra för miljön blir billigare och det som är dåligt blir dyrare.
Det görs klimatkliv med nya laddstolpar, energieffektivisering och biogasproduktion över hela landet – häng med nu! Vi ökar järnvägsunderhållet, och genom stadsmiljöavtalet stimuleras kollektivtrafik. Vi bygger nya gröna stadsdelar, vi arbetar för 100 procent förnybar elproduktion och vi genomför en historisk satsning på solceller. Vi har skyddat Ojnareskogen och 100 andra viktiga naturområden. Med skatter och lagar rensar vi bort farliga kemikalier i barns vardag.
Det här är en prioritering som står fast i en svår

omvärld och i ett svårt parlamentariskt läge. Det är inte alltid lätt, och vi har mycket kvar. Men den som sätter sin tillit till Miljöpartiet ska veta att det är detta vi jobbar för varje dag, på varje politiskt uppdrag. Miljöpartiet är i politiken för att göra skillnad, och jag är stolt över gröna förändringar som vi kan visa i regering och i de många kommuner och regioner där vi är med och styr. (Applåder)

Anf. 81 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Nu har Gustav Fridolin varit utbildningsminister i 621 dagar, 521 fler än han skulle behöva för att fixa skolan. Men låt oss inte stå här och käbbla om det utan titta på vad det konkret har lett till och kan leda till.

Om vi är överens om att skolan behöver ett lyft och om att duktiga lärare behöver tid att vara just det vill jag ha svar på fyra konkreta frågor från landets skolminister.

Är Gustav Fridolin beredd att stödja vårt förslag om att Sveriges lågstadieelever ska få en timme mer i undervisningstid? Är han beredd att stödja våra förslag om mer matte i högstadiet? Är han beredd att stödja våra förslag om fler förstelärare? Och är han beredd att stödja vårt förslag om att Sverige inför nolltolerans mot dåliga skolor?

Anf. 82 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! När jag i mitt huvudanförande talade om att Sveriges elever behöver kunskap i källkritik visste jag inte att det också skulle gälla oppositionsledaren. Jag trodde att den som har arbetat i politiken ett tag faktiskt vet vem det är som sätter rubriker i kvällstidningar och inte tycker att kvällstidningsrubriker är den bästa formen av källa för att angripa sina motståndare.

Det är ett hårt arbete att vända utvecklingen i svensk skola. Men det utgår från att man gör skolan till en av de viktigaste prioriteringarna i samhällsbygget. När vi tillträdde som regering jobbade nästan 10 000 färre i svensk skola än när Moderaterna bildade regering 2006, och eleverna fick mindre tid med sina lärare.

Nu, efter snart två år, jobbar 13 000 fler i svensk skola. Eleverna får mer tid med sina lärare. Vi har vänt trenderna, och vi har återanställt dem som Alliansen skar bort.

Det är bra att Moderaterna prioriterar skolan i opposition. Men det hade varit bättre om ni hade gjort det när ni var i regeringsställning också.

Anf. 83 ANNA KINBERG BATRA (M) replik:

Herr talman! Man har bara en minut på sig i dessa replikskiften. Gustav Fridolin använde just en halv till

att tala om kvällstidningars uttryck om honom själv. Sedan hade han kunnat använda den andra halvan till att svara konkret på mina frågor.

Vi lämnade över en skola där viktiga reformer hade genomförts och med oförändrad lärartäthet.
Det som jag nu undrade var om skolministern är beredd att stödja vårt förslag om en timme mer i undervisningstid i lågstadiet, vårt förslag om en timme mer i matte i högstadiet, våra förslag om fler förstelärare och vårt konkreta förslag om att Sverige inför nolltolerans mot skolor som inte ger tillräckliga resultat, annars sviker man nämligen eleverna; det har Sverige inte råd med.

Jag ger skolministern en chans till att svara konkret på dessa frågor – inte bara stora ord utan faktiskt handling.

Anf. 84 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är bra att Moderaterna prioriterar skolan i opposition. Jag tycker att det hade varit bättre om ni hade gjort det också när ni hade möjlighet att styra och prioritera. Då prioriterade ni skattesänkningar i stället och skar bort medarbetare i skolan.

Vi ökar nu undervisningstiden i matematik i den svenska grundskolan. Vi ökar möjligheterna till lovskola och läxhjälp. Vi ser till att fler elever än någonsin tidigare som inte har haft möjlighet att nå kunskapskraven under terminen nu får gå till sommarskola. Vi har infört ett statligt ansvar för att gå in och samverka med huvudmän om just de skolor som Moderaterna när de var i regeringsställning inte brydde sig speciellt mycket om men som Anna Kinberg Batra nu identifierar som de som har det tuffast. Staten går alltså in och jobbar tillsammans med kommunerna för att vända utvecklingen i just dessa skolor. Det är nolltolerans i praktiken och inte bara i retoriken mot skolor som inte ger eleverna rätt kunskaper.

Anf. 85 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag tänkte att jag skulle fortsätta lite grann där jag och Gustav Fridolin tidigare slutade.
Vi har under den senaste tiden sett en kris, får man väl kalla det, i Miljöpartiet. Det har resultaterat i att man har haft byte på olika positioner och så vidare. Vi har sett bostadsministerns avgång. I kölvattnet av det har vi sett ett stort antal liknande fall med människor med kopplingar till extremism, med miljöpartister som vägrar ta kvinnor i hand, med miljöpartister som gör extremisthälsningar, IS-hälsningar, och en lång rad sådana saker. Dessa personer tillåts i hög grad vara kvar i Miljöpartiet som medlemmar och till och med på uppdrag i vissa fall.

Herr talman! Då är min fråga om det inte är dags att Gustav Fridolin följer mitt exempel och inför en nolltolerans mot extremism i sitt parti.

Anf. 86 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Vi har haft en tid då vi har utsatts för en nödvändig och bra granskning. Så ska det vara för alla partier. Men Jimmie Åkesson står här och hittar på en del. Vi är mycket tydliga med att alla miljöpartister på alla förtroendeuppdrag ska stå för Miljöpartiets värderingar och ingenting annat. Vi accepterar aldrig homofobi eller någon annan form av extremism. När den typen av uppgifter finns om någon då visar vi på dörren.

Jimmie Åkesson gör i stället en av de främsta offentliga homofoberna i Sverige till talman. När vi andra här stod och applåderade både statsministerns och Anna Kinberg Batras uppmuntran om att ställa upp för HBTQ-samhället i världen efter den fruktansvärda attacken i Orlando, då satt Sveriges andre vice talman Björn Söder stilla, han som kallat Pridefestivaler för ett perverst homosexevenemang. Är det er nolltolerans? Är det att göra homofober till talmän? (Applåder)

Anf. 87 JIMMIE ÅKESSON (SD) replik:

Herr talman! Jag konstaterar att Gustav Fridolin inte svarade på min fråga. Frågan var om det är dags att Gustav Fridolin följer mitt exempel och inför en nolltolerans mot extremism i sitt parti. Att jag ställer den frågan beror på det som vi har sett, bland annat det agerande som vi har sett från Gustav Fridolins sida där han försvarar sin bostadsminister trots de extremismkopplingar som har funnits. Det är möjligt att Gustav Fridolin har ändrat sig men han kan i alla fall svara på denna fråga: Anser Gustav Fridolin i dag att Mehmet Kaplan har miljöpartistiska värderingar? I så fall: Är det också en miljöpartistisk värdering att inte vilja ta kvinnor i hand? Är det en miljöpartistisk värdering att göra IS-tecken? Är det en miljöpartistisk värdering att över huvud taget vara islamist? Jag tycker att det är mycket intressant.

Jag har ett annat exempel. Per Gahrton hävdade till exempel att drevet mot Mehmet Kaplan var en israelisk konspiration. Är det en miljöpartistisk värdering?

Anf. 88 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Både Per Gahrton och Mehmet Kaplan är miljöpartister, och ingen av dem är islamister. Man kan inte vara islamist eller någon annan form av extremist, och inte heller homofob, och miljöpartist samtidigt. Alla våra förtroendevalda ska stå för Miljöpartiets värderingar och ingenting annat. Det är vi extremt tydliga med.

Men jag tycker att det är lite märkligt att Jimmie Åkesson, bara ett par dagar efter det fruktansvärda hatbrottet och terrorattacken mot en klubb i Orlando dit människor hade gått för att dansa, leva och älska, inte vill ta frågan om sin talmans och sin tidigare partisekreterares homofobi i sin mun.

Vad betyder egentligen er nolltolerans om homofober får bli talmän och om människor som säger att Pride är ett perverst homosexevenemang avfärdas som några som varit lite slarviga med hur de uttrycker kritiken – jag tror att det var så du sa? Det där är hatretorik, och sådant hör inte hemma i något svenskt riksdagsparti. (Applåder)

Anf. 89 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Varje dag följer tusentals föräldrar sina barn till skolor eller förskolor som de själva valt. Ibland är verksamheten privat, ibland är den kommunal och ibland är den kooperativ. Ett av de företag som gör det möjligt för föräldrar att välja är Academedia. Företaget börsintroduceras i dag. Många är med på detta, inte minst familjeföretag och pensionsfonder, för att skapa just långsiktighet. Detta beslut fick statsminister Stefan Löfven att hävda att barn är till salu på börsen. Det är ett uttalande som inte bara är direkt felaktigt utan också ovärdigt en statsminister. Det är inte så att sjuka människor är till salu för att läkemedelsföretag finns på börsen. I sitt inledningsanförande sa Gustav Fridolin att bildning är det enda botemedlet mot myter. Man ska kunna se skillnad på sant och falskt, fakta och propaganda.

Jag vill därför fråga utbildningsminister Gustav Fridolin: Ställer Miljöpartiet sig bakom Stefan Löfvens olämpliga uttalande om att barn är till salu på börsen?

Anf. 90 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker att det var bra att statsministern i den debatten visade på den oro som finns runt det svenska skolsystemet. Vi har haft tillfällen då elever har kommit till skolan på morgonen och i princip mötts av en lapp på dörren där det står: Ledsen, jag har tömt skolan på pengar och konkat bolaget. Lycka till!

Det tycker inte jag är ordning och reda i svensk skola. Det tycker inte jag är att stå upp för en fungerande valfrihet.

Det tycker jag är att låta svensk skola i sina delar styras av personer som inte har skolans eller barnens bästa för ögonen.

Därför tror jag att det är viktigt att de som får förtroendet att driva vårt viktigaste välfärdsuppdrag ska driva det för att de vill ge en bra utbildning, inte för att de vill tjäna snabba pengar på det. Jag är orolig om kortsiktig spekulation, vare sig genom riskkapitalister eller på börsen, påverkar de pedagogiska vägvalen för en skola. De ska styras av vad som ger eleverna bäst skola.

Anf. 91 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! För mig är det viktiga kvaliteten. För mig är det viktiga att det är samma tillsynskrav, samma

kvalitetskrav och samma peng oavsett om det är en privat eller en kommunal utförare av vården eller skolan.

Den friskoleöverenskommelse som sex partier slöt för ett antal år sedan innehöll behovet av långsiktigt ägande, transparens och öppenhet och att vi skulle stå upp för alternativ och valfrihet.

På punkt efter punkt säger nu både Stefan Löfven och Gustav Fridolin nej till detta. Det är beklämmande. Varför sviker ni de långsiktiga spelregler som vi sex partier hade kommit överens om och som var en tydlig signal till branschen?

Skolan behöver arbetsro, Gustav Fridolin. Skolan behöver inte bli ett politiskt slagträ i den svulstiga retorik som man använder från regeringens sida.

Anf. 92 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tror att Annie Lööf just illustrerade problematiken i den här debatten. Vi behöver tydliga spelregler för branschen, sa Annie Lööf. Så uttrycker även jag mig gärna när det handlar om svensk industri, tillverkning och sådant som är det är rimligt styrs av en marknad.

Men skolan är inte en marknad vilken som helst. Elever och föräldrar ska inte alltid behandlas som kunder som får precis det de vill ha. Skolan finns till därför att vi är medborgare, och i vårt möte med skolan måste skolan kunna säga också det som vi inte vill höra, vare sig vi är elever eller föräldrar.

Just därför tror jag att det är viktigt att titta på hur det svenska friskolesystemet fungerar och säkerställa att alla som är inne i det garanterar god valfrihet – den tror jag på – och gör det för att de vill ge den bästa skolan till alla, inte vara en del av en marknadsbransch där man får ut mesta möjliga pengar. (Applåder)

Anf. 93 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Regeringen överväger att sälja Vattenfalls tyska koltillgångar till det tjeckiska företaget EPH.

EPH tror på en renässans för kolet – det som vi vet att den här planeten inte tål. Man är öppen för att använda de gruvor som Vattenfall i dag inte får öppna på grund av regeringsbeslut. De innehåller 1,2 miljarder ton koldioxid – 24 gånger Sveriges årliga utsläpp.

EPH har ingen miljöpolicy. Man avsätter för lite pengar för återställande i de tyska kolgruvor man redan har. Företaget ägs via skatteparadis. En av ägarna är kopplad till Panama Leaks. Företaget är dömt av EUkommissionen för att ha försvårat en utredning om korruption.

Gustav Fridolin! Är EPH en rimlig köpare av Vattenfalls kolgruveverksamhet?

Anf. 94 Utbildningsminister GUSTAVFRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag noterar att det är första gången i en två och en halv timme lång debatt som Jonas Sjöstedt lyfter fram en miljöfråga. Jag noterar också att det nu höga tonläget kan kontrasteras mot att Vänsterpartiet och Jonas Sjöstedt i valrörelsen sa att det kunde vara en rimlig idé att låta Vattenfall sälja sin brunkolsverksamhet i Tyskland. Det som var rimligt då är ett stort svek nu. Populism, Jonas Sjöstedt, kan uppenbarligen komma också från vänster.

Det här är en stor och viktig fråga. Miljöpartiet arbetar i varje beslut för att så mycket kol som möjligt ska stanna i marken. Det är vår stora överlevnadsfråga. Vi välkomnar att den tyska regeringen sedan valet har fattat viktiga beslut om att börja fasa ut sin kolkraft och bygga ett förnybart energisystem, precis som det vi nu har en uppgörelse om i Sverige.

Nu ska vi pröva det förslag som kommer från Vattenfalls styrelse och se hur det förslaget fungerar med de ägardirektiv som riksdagen har satt och de regler som finns för den här typen av affärer.

Anf. 95 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Det brukar sägas att anfall är bästa försvar, och inlägget här var väl ett exempel på det. Det var ju inget svar på frågan om EPH är en lämplig ägare eller inte.

Möjlighet att öppna nya gruvor, ingen miljöpolicy, koppling till brevlådeföretag eller direkt ägande av dem, dömt av EU-kommissionen för att ha försvårat en utredning om korruption – det är det företaget ni tänker sälja de här gruvorna till.

Det här är inte vilket beslut som helst. Det är det viktigaste klimatbeslutet ni fattar under mandatperioden. Det är kanske det viktigaste klimatbeslutet du fattar under ditt liv, Gustav Fridolin. Ja, vi har ändrat oss och blivit grönare ju mer vi har studerat den här frågan. Vi har insett hur förödande det skulle kunna vara att sälja de här gruvorna. Tyvärr befarar jag att ni har gått åt andra hållet, och det kommer att få konsekvenser. Det kommer att bidra till att förstöra klimatet – precis det som vi inte har råd att göra.

Därför hoppas jag att ni fattar rätt beslut och säger: Nej, EPH ska inte äga. Vi ska avveckla kolet.

Anf. 96 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag verkar i alla de beslut som jag har tillgång till för att så mycket kol som möjligt ska stanna i marken.

Jag noterar återigen att Jonas Sjöstedt nu talar om något som det viktigaste klimatbeslutet av alla. Men

för två år sedan tyckte Jonas Sjöstedt att det viktigaste klimatbeslutet av alla i förhållande till Vattenfall var att sälja de här gruvorna.

Anledningen till det är förstås att den här frågan inte är alldeles enkel. Det är inte så att Sverige ensamt styr över vilka kraftverk som ska vara igång i Tyskland eller vilka kolgruvor som ska öppnas eller inte. Det är ett beslut som den tyska regeringen har stort inflytande över, oavsett vem som äger gruvorna och tillgångarna. Jag är därför glad över att den tyska regeringen sedan valrörelsen i Sverige har fattat en del kloka beslut om att bygga ett helt förnybart energisystem och fasa ut kolkraften.

Som svar på Jonas Sjöstedts fråga: När vi prövar den här affären prövar vi givetvis hela affären, inklusive dess lämplighet i förhållande till prövning av den tilltänkta köparen.

Anf. 97 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! När OECD granskade de svenska Pisaresultaten slog man fast att en viktig del för Sverige att förbättra handlar om den disciplinära situationen i klassrummen och i våra skolor.
I mars kom en utvärdering från Skolverket som visade att ett av de större problemen – det visste vi kanske innan, men Skolverket har nu slagit fast det – är att elever sitter och surfar på mobiler och Ipadar och tar del av det sociala livet utanför klassrummet i stället för att lyssna på sina lärare.

Detta konstaterades även av en utredning som jag tillsatte. Lärarfackets dåvarande ordförande Metta Fjelkner sa att vi måste öka befogenheterna för lärarna att stoppa mobiler i klassrummen när de stör. Den utredningen är färdig, och det finns ett lagförslag. Jag noterar att Gustav Fridolin inte på de första 100 dagarna eller ens på 600 dagar har haft tid att lägga fram det lagförslaget.

Är det inte så, Gustav Fridolin, att vi behöver öka lärarnas befogenheter att upprätthålla lugn och ro i klassrummet?

Anf. 98 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Apropå populism: Smäll inte i Sveriges lärare och rektorer att de inte har auktoritet, Jan Björklund! De har statens och både ditt och mitt förtroende att fatta beslut om vilka tekniska hjälpmedel man ska och inte ska använda i klassrummet. Det finns till och med en skyldighet för varje svensk skola att upprätta ordningsregler. Självklart bör ordningsregler på en skola år 2016 innefatta regler om när man ska och inte ska använda mobiltelefoner.

Jag tror att en av anledningarna till att vi har problem med detta – för det har vi – är att det är en fråga som blivit mer politisk än professionell. Jag litar på den svenska lärarprofessionen. Jag litar på Sveriges rektorer. Jag vill ge dem de bästa verktygen att göra

sitt jobb med. Därför har de verktyget att upprätta ordningsregler och i dem också reglera när eleverna ska och inte ska använda mobiltelefoner.

Det kan väl inte ha gått Jan Björklund förbi att vi har skolor i Sverige som använder sig av så kallade mobilförbud. Det är uppenbarligen inte förbjudet.

Anf. 99 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Allt är tillåtet så länge det inte prövas. Det är bara det att om någon anmäler det här kommer man att åka dit. Det vet många rektorer och lärare, och de vill inte bli anmälda och åka dit. Det är därför de struntar i det. En del tar risken ändå.

Det var därför Lärarnas Riksförbunds förra förbundsordförande Metta Fjelkner lade fram det här lagförslaget. Tror du att hon fabulerar fritt ur luften, Gustav Fridolin, eller att hon inte vet vad som bekymrar och oroar lärare ute i klassrummen?
Ni är livrädda för att tala om disciplinära frågor! Ni pratar om vinst i välfärden och allt möjligt allt annat, men vad som pågår i klassrummet är ju det allra viktigaste.

Det är de svagaste eleverna, Gustav Fridolin, som lider mest när det blir stökigt i klassrummet, och det är de elever som behöver koncentrera sig allra mest som inte får lugn och ro när de frestas att i stället sitta och surfa på sin Ipad eller smartphone.

Ge lärarna befogenheten! Lita på lärarna, Gustav Fridolin!

Anf. 100 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tror att den som lyssnade på mig hörde att jag gärna talar om studiero och varför lärare och rektorer ska ha möjligheten att fatta beslut om vad som sker på en skola och i ett klassrum. Problemet är att det inte räcker att prata. Jan Björklund pratade mycket under sina åtta år i regering, men man måste också prioritera.

Vi prioriterar att lärarna har rätt verktyg. De har verktyget att tillsammans på skolan ta fram ordningsregler som också inkluderar regler om mobiltelefoner. Vi prioriterar också att investera i skolan.

Med en elev i klassen som stör de andra är man tacksam om det finns fler som jobbar på skolan så att någon kan jobba med just den eleven en stund. Då kan man med trygghet säga att de får jobba med detta och gruppen kan delas.

Om man skär ned i skolan blir det färre som gör jobbet. Då får lärarna sämre verktyg att jobba med. Under Jan Björklunds tid som utbildningsminister skars nästan 10 000 medarbetare bort i svensk skola. Jag är stolt över att under vår tid har 13 000 återanställts.

Anf. 101 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Det framgick med all önskvärd tydlighet i SVT:s partiledardebatt nyligen att regeringspartierna inte är intresserade av att diskutera skärpta straff för sexualbrott så att fler asylsökande som begår sexuella övergrepp eller ägnar sig åt sexuella trakasserier ska kunna utvisas. Däremot signalerade statsrådet Regnér för en tid sedan en tuffare ton gentemot sexköpare. Det är en ambition som vi kristdemokrater delar.

Vad jag inte kan förstå är varför den feministiska regeringen är så passiv gentemot en viss typ av sexualbrott och så aktiv gentemot en annan. Kan Gustav Fridolin förklara skillnaden?

Anf. 102 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Om du döms för ett brott kan du också dömas till utvisning. Den typen av regler finns och ska finnas. Men det viktigaste arbetet, såklart, är att säkerställa att den typ av brott som Andreas Carlson pratar om, vedervärdiga brott, sexuella ofredanden och sexuella övergrepp, aldrig någonsin inträffar. Det handlar om det förebyggande arbetet, att säkerställa i det fall som Andreas Carlson tar upp planeringen av asylboenden på ett gott sätt, att ingen kränks för vare sig sitt kön, sin religion eller något annat på ett asylboende eller ett arbete.

Vi måste göra båda delarna. Det måste finnas bra och fungerande lagstiftning, och brott måste förebyggas.

Anf. 103 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Gustav Fridolin och jag är överens om att det är viktigt med det förebyggande arbete. Vi kristdemokrater tycker också att det är viktigt att skärpa straffen för sexualbrott så att fler kan utvisas. Varför vill då inte Gustav Fridolin diskutera frågan? Har Fridolin eller Miljöpartiet ändrat sig sedan partiledardebatten i Agenda ? Om man kommer hit och begär vår hjälp men har så lite respekt för våra mest grundläggande värderingar tycker vi att det ska vara hårda straff. Varför ska man då få stanna, Gustav Fridolin?

Anf. 104 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Givetvis ska det vara hårda straff mot grova brott. Givetvis ska straff också kunna innehålla utvisning när det är aktuellt.

Det är möjligen en bister sanning att det finns en hel del individer som begår brott som aldrig någonsin har levt i något annat land och som inte kan utvisas. Det blir lite fel om man beskriver svensk ojämställdhet och svenska problem med den typen av brottslighet eller annan brottslighet som något som helt och hållet har att göra med individer som kan dömas till utvisning

därför att de inte är födda och uppvuxna här av föräldrar som är födda och uppvuxna här.

Givetvis ska utvisning finnas i straffskalan. Det finns för en hel del brott i dag. Den här regeringen har genomfört ett stort antal straffskärpningar, men det står inte mot att prioritera det förebyggande arbetet. För den här typen av brott är det viktigt att de aldrig någonsin från början begås.

Anf. 105 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! För att lösa den stora jobbutmaning vi står inför behöver Sverige politiker som har en tydlig idé om vad de vill och vart de är på väg. De ska inte blunda för utmaningar eller måla upp en bild av verkligheten som passar ens egna behov.

I valrörelsen talade Socialdemokraterna om att något har gått sönder. Ladorna var inte för så länge sedan helt tomma. Sverige har dessutom stått inför en systemkollaps.

Men nu är det annat ljud i skällan. Nu talar statsministern mer om att det går bra för Sverige. Arbetslösheten sjunker. Svensk ekonomi är stark. Det är märkligt hur fort saker och ting svänger när Stefan Löfven står för verklighetsbeskrivningen.
Om man ska tro Stefan Löfven har han lyckats laga Sverige på några månader. Men den sagan är lika sann som science fiction. Det är snarare trots än tack vare Stefan Löfven som den ekonomiska utvecklingen är god. Läser man regeringens egen budgetproposition visar den dessutom att arbetslösheten ökar och sysselsättningen sjunker när regeringens politik får effekt.

Nu måste vi rusta för framtiden och se till att sjösätta reformer som skapar fler jobb, som bygger Sverige starkt. Det ska vara reformer som kan överbrygga klyftorna mellan dem som har jobb och dem som inte har ett jobb, inte acceptera regeringens snack om att låsa fast människor i låga bidrag utan se till att människor får ett jobb och en lön att leva på. Människorna som i dag lever på riktigt låga bidrag ska få en chans till jobb med en högre inkomst. Det är på riktigt.

Sverige behöver ansvarsfulla reformer för fler jobb. När regeringen står tomhänt eller kör en valrörelseretorik är det Centerpartiet och Alliansen som står för lösningarna. Vi kan ta ut riktningen och möta de utmaningar som finns med konkret politik som gör skillnad i människors vardag. Det innebär ögonblick av förändring till det bättre.

Anf. 106 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Under er tid vid makten riggade ni ett skattesystem där det är de som tjänar bäst som vinner mest på skattesystemet. Vi kan till exempel se att den genomsnittlige invånaren i Danderyd får nästan 15 000

kronor per år i ROT, RUT och avdrag för underskott av kapital på ränteavdrag. I Annie Lööfs egen hemkommun Värnamo är motsvarande siffra 5 400 kronor. I andra kommuner är det betydligt lägre. Ni har alltså skapat ett skattesystem som konsekvent gynnar dem som har de högsta inkomsterna och förmögenheterna samt äger sina egna bostäder. Tycker Annie Lööf att det är rättvist?

Anf. 107 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Det brukar vara vänsterregeringens paradgren att hitta luckor för rika höginkomsttagare att slippa undan skatten. Det var snarare alliansregeringen som såg till att sänka inkomstskatterna för dem med riktigt låga inkomster. Bland annat fick en sjuksköterska en hel månadslön extra per år att behålla i plånboken. Det är något jag är stolt över. RUT-reformen har skapat tusentals jobb som har gjort att tusentals människor har gått från låga bidrag till en lön att leva på och ett riktigt jobb. Det är också viktigt för att se till att Sverige håller ihop.

Den stora klyftan i Sverige i dag och även under alliansregeringens tid stod mellan dem som har ett jobb och dem som inte har ett jobb. Därför är det viktigt att sänka skatten, mest för dem med låga inkomster, och se till att fler människor får ett jobb och en lön att leva på.

Anf. 108 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Det var mycket innehåll på en minut men inget som handlade om själva frågan. Frågan handlade om det avdragssystem som ni har skapat, som i praktiken innebär att man för över pengar från lågavlönade, ofta i Landsbygdssverige, till de mest högavlönade i storstäderna. Jag noterar Centerpartiets fullständiga ointresse för att man har riggat ett skattesystem som fördelar åt fel håll.

Men låt oss ta ett annat exempel – bolagsskatten. SVT rapporterade nyligen om Ullas blomsterhandel, som betalar bolagsskatt eftersom de gör lite vinst. Ullas blomsterhandel betalar mer bolagsskatt än SKF, Electrolux och Volvo. Det är framgångsrika stora företag som tjänar mycket pengar. Det är för att de kan göra så stora avdrag. Är det rättvist, Annie Lööf? Är det inte dags att begränsa avdragsrätten för storföretag så att Volvo åtminstone betalar lite mer än Ullas blomsterhandel i bolagsskatt?

Anf. 109 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Jag svarade på Jonas Sjöstedts fråga i andra omgången genom att säga att de som tidigare har varit arbetslösa har fått ett arbete och på det sättet en lön att leva på.

Jag hoppas nu att Jonas Sjöstedt med sitt budgetsamarbete med regeringen fullföljer det

alliansregeringen påbörjade, nämligen att täppa till hålen vad gäller avdragsmöjligheter för större bolag. Det ska vara rimligt att små företag inte behöver skatta mer än större företag i Sverige. Jag utgår från att Jonas Sjöstedt och regeringen fullföljer den linje som alliansregeringen påbörjade.

Den största och viktigaste förändringen är den röda skatteväxling som nu pågår. Man tar miljarder från vanliga snickare och byggarbetare genom att kapa i ROT-avdraget och lägger detta i fickorna på rika byggherrar i Stockholm där man subventionerar hyresrätter.

Det är fråga om en stor skatteväxling från vanliga arbetare i Norrlands inland till rika byggföretag i Stockholms innerstad. (Applåder)

Anf. 110 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Först och främst är det viktigt att kunna ha två perspektiv i huvudet samtidigt. Å ena sidan går det bra för Sverige. Vi har bra makrosiffror när det gäller arbetslösheten, sysselsättningen, tillväxten och investeringarna. Det är bra. Å andra sidan har vi fortfarande mycket stora utmaningar framför oss. Vi har för hög arbetslöshet, för mycket segregation, för dåliga skolresultat och så vidare. De utmaningarna står fast, och frågan är hur man tar sig an dem.

Vår modell är investeringar. Vi vill fortsätta samhällsbygget och utveckla den svenska modellen. Därför har vi bland annat föreslagit 10 välfärdmiljarder till Sveriges kommuner och landsting. Jag var hemma i Västernorrland förra helgen och kunde bland annat ta del av att kommuner och landsting där kommer att få ungefär 300 miljoner kronor. I Annie Lööfs Jönköping blir det ungefär 400 miljoner kronor. Min fråga är om Centern kommer att ställa sig bakom regeringens välfärdsmiljarder.

Anf. 111 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Anledningen till att Stefan Löfven kan tala om välfärdsmiljarder är ju att Centerpartiet i migrationsöverenskommelsen i höstas drev ett krav om att stärka kommunernas ekonomi med 10 miljarder. Vi fick igenom det, och nu fortsätter regeringen den satsningen.

Det går bra för Sverige; arbetslösheten har minskat, och sysselsättningen har ökat. Men när vi läser regeringens egen budgetproposition står det ju svart på vitt att arbetslösheten kommer att öka när Socialdemokraternas lovvärda politik, som Stefan Löfven nu säger, träder i kraft. Finansdepartementet är tydligt med detta: Då minskar sysselsättningen. Det är fel ju recept för Sverige som Stefan Löfven står för. Vi behöver reformer för fler enkla jobb och fler småföretag för att se till att tillväxten ökar och arbetslösheten pressas nedåt.
Din politik är fel politik för Sverige, Stefan Löfven.

Anf. 112 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Jag förstår varför de borgerliga regeringarna har misslyckats. Man lägger en politik ett år, och sedan tittar man på prognoser. Om det går åt fel håll gör man inget mer. Var det så ni gjorde, Annie Lööf? Ni fick en högre arbetslöshet under er period. Vi har nu påbörjat ett samhällsbygge med investeringar i den svenska modellen, vilket ger fler jobb och lägre arbetslöshet. Det tänker vi fortsätta med. Det innebär att vi i varenda budget kommer att arbeta för att fortsätta den resan. Då kan man inte titta tre år framåt och säga ”Oj, där gick det uppåt – men vi gör ingenting.” Vi ska fortsätta se till att arbetslösheten knäcks på riktigt. Det kräver ett samhällsbygge. Det kräver en utveckling av den svenska modellen. Då går det inte med nya skattesänkningar på 64 miljarder kronor, Annie Lööf.

Anf. 113 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Om regeringens samhällsbygge går ut på fler jobb och fler i sysselsättning är ert recept helt fel, Stefan Löfven. Ni skriver ju svart på vitt att arbetslösheten kommer att öka med er politik under de kommande åren. Det går att läsa i Finansdepartementets egna prognoser och bedömningar. Stå upp för det! Ni har fel politik. Om det nu är så hemskt med skattesänkningar för vanliga arbetare, som sjuksköterskor och IF Metallanställda – ta bort dem! Ni köper ju 90 procent av de skattesänkningar Alliansen gjorde. Var lite ärlig! Om ni tycker att det var fel med skattesänkningar för vanligt folk så att de får behålla mer pengar i plånboken – höj skatten! Höj skatten för dina kollegor i IF Metall, och höj skatten för undersköterskor och sjuksköterskor!

Min modell handlar om att sänka skatten för att fler människor ska få behålla mer pengar i plånboken och för att se till att välfärden förstärks och valfriheten består. Framför allt handlar den om att fler människor ska få ett jobb att gå till. (Applåder)

Anf. 114 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman! Centern och Miljöpartiet har en värdegemenskap i en hel del frågor. En av dem är decentralismen; vi är båda övertygade om att Sverige kan klara mycket när man jobbar lokalt. Detta är väldigt tydligt i det stora ansvar Sverige nu tar för flyktingmottagandet och för att hjälpa människor som kommer hit från krig och förtryck och behöver en fristad. Det stora jobbet görs lokalt – i skolor, kommuner, föreningsliv, kyrkor och moskéer. Man gör väldigt mycket när Sverige växer.

Det är en stor utmaning vi har tagit på oss. Det är en väldigt stor uppgift. Men när befolkningen växer får det också byar att leva upp, affärer att öppna och nedläggningshotade skolor att vara kvar. Det kräver att den kommunala servicen är bra och stark. När skolor

växer behöver skolorna mer resurser, vilket kan vara bra för alla barn. Det gäller såväl nyanlända som sedan generationer gammalanlända. Det är därför vi nu gör den stora satsning statsministern nämnde, det vill säga ger 10 stadiga miljarder till kommunerna framöver. Det är det största tillskottet någonsin i det generella statsbidraget till kommunerna.

Anf. 115 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Under alliansregeringens tid fick kommunsektorn ett nettotillskott på 100 miljarder varje år. Det fick den eftersom fler människor jobbade och betalade in skatt till kommunsektorn. Därför är det så viktigt att ha en tydlig jobbpolitik för att se till att fler människor går till jobbet. På det sättet blir det fler skattekronor att investera i en bra skola, en bra förskola och en bra omsorg för de äldre. Det är så det fungerar när det gäller att bygga ett starkare Sverige.

Vi står bakom de 10 miljarder vi fick igenom i migrationsöverenskommelsen i höstas. Vi tycker att det är viktigt att kommunerna får full kompensation för det arbete de gör i den tuffa situation de nu befinner sig i vad gäller flyktingmottagande. Det är någonting Centerpartiet står upp för. Hur vi svarar på de miljarder regeringen nu har föreslagit kommer vi att återkomma till i höstens budgetmotion, men jag ser det som en fortsättning på det vi sa i migrationsöverenskommelsen i höstas.

Anf. 116 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Det måste vara lite jobbigt för den centerpartistiska bevisföringen att facit hittills inte stämmer överens med Annie Lööfs varningar. När vi använde de pengar som gått till en ineffektiv generell sänkning av arbetsgivaravgiften för unga till att i stället investera i skolan, välfärden och sådant som ger jobb varnade Annie Lööf för att det skulle öka ungdomsarbetslösheten gigantiskt. Men ungdomsarbetslösheten sjunker nu. Den sjunker snabbt och är lägre än på mycket länge. Uppenbarligen ska man alltså ta Annie Lööfs varningar med en liten nypa salt.

Annie Lööf säger att hon ska återkomma med besked om huruvida Centerpartiet står bakom de pengar vi vill ge kommunerna. Men budgetfullmäktige i kommunerna äger ju rum nu . Det är nu kommunerna bestämmer hur de ska använda kommande pengar. Det var därför beskedet var så viktigt. Statens samverkan med kommunerna kan inte vara lite häpp, häpp och hopp, hopp – lite då och då. Man måste vara tydlig och ge långsiktiga spelregler. Av den anledningen var vi, i tid, tydliga med 10 nya miljarder.

Anf. 117 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Nu är det ju inte jag som varnar om framtiden för svensk tillväxt och svenska jobb, utan det är regeringen som i sin egen budgetproposition

tydligt säger att arbetslösheten ökar med regeringens egen politik de kommande åren. Utanförskapet kommer att gå uppemot 1 miljon till år 2020, och de som är arbetslösa kommer att stå allt längre från arbetsmarknaden och bli än mer komplexa i sin mix. Det ställer krav på politiker att agera och presentera handlingskraftiga reformer.

Jag är högst medveten om att kommunerna sätter sina budgetar nu. Det är också därför det var viktigt att de 10 miljarder vi kom överens om i höstas kom in i kommunernas budgetar tidigt efter årsskiftet. Det är också viktigt att regeringen är tydlig i sin vårproposition. Det är ändå ni som styr riket, Gustav Fridolin. För mig är det viktigt att markera att det handlar om att fler måste gå till jobbet på måndagar för att vi långsiktigt få ska mer tillskott till kommunernas ekonomier – till välfärdens verksamhet. Fler människor måste få en lön att leva på, för det är så vi i förlängningen ser till att ha en välfärd som är trygg och stark.

Anf. 118 JONAS SJÖSTEDT (V):

Herr talman! Om åtta dagar röstar Storbritannien om EU-medlemskapet. Sannolikheten för att britterna faktiskt väljer att lämna EU har ökat.

Jag ska säga att jag inte har mycket till övers för den brittiska nej-sidan; den rymmer reaktionär nationalism och en inte liten mängd rasism. Samtidigt är grunden till att missnöjet med EU växer unionens eget misslyckande. Det är bristen på demokrati och ett centralstyre som ingen har frågat efter. Vi har en valutaunion som har förstärkt en ekonomisk och social kris. EU har varit oförmöget att samla sig inför flyktingutmaningen.

Det är faktiskt hög tid att fundera på vad vi vill ska ske om britterna lämnar EU.

Storbritannien är och förblir viktigt för Sverige. Vi vill ha goda villkor för handel – fortsatt frihandel – rörlighet på arbetsmarknaden och möjlighet att studera i varandras länder. Ett omförhandlat EES-avtal är en möjlig lösning om britterna lämnar EU. Här saknar jag konkreta förslag och idéer såväl från regeringen som från de borgerliga partierna.

Vänsterpartiet vill omförhandla villkoren för det svenska EU-medlemskapet. Vi vill minska EU:s makt över oss. Vi vill ha ett socialt protokoll som garanterar att svenska kollektivavtal gäller alla som arbetar här. EU ska inte som nu kunna sätta företagens rättigheter före löntagarnas. Även lastbilschauffören från Bulgarien eller restaurangbiträdet från Polen ska ha sjysta villkor i Sverige.

Vi vill ha möjligheten att ha bättre lagar för att skydda miljö och konsumenters rättigheter. EU ska inte kunna hindra länder från att gå före. Vi vill även

minska medlemsavgiften och åter låta jordbrukspolitiken bli nationellt skött. Den behöver inte detaljstyras från Bryssel. (Applåder)

Anf. 119 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Samarbete byggs på gemensamma mål, tillit och kompromissvilja. Ingen får allt, men alla är beredda att göra sitt. Miljöpartiet är ett utpräglat samarbetsparti. Vi är beredda att göra kompromisser även när det är svårt. Vänsterpartiet är ett annat parti. Ni gör era vägval, ni står för dem och jag har respekt för det.

Men eftersom vi samarbetar i många kommuner vill jag ändå fråga hur diskussionerna går inom Vänstern. Inför valet sa du, Jonas Sjöstedt: Det är viktigt att visa att Vänsterpartiet kan styra. En sådan vänster vill jag se, som har idéerna men också är duktig på att styra. Vi ska bevisa att vi kan regera genom att lyfta fram kommuner och landsting där vi sitter vid makten.

Därefter gav du ett exempel: I Malmö visar vi att Vänsterpartiet kan styra.

Sedan dess har ni dock lämnat styret i Malmö, Lund och Uppsala läns landsting. När det blev svårare än ni trodde lämnade ni. Det är era beslut, och jag respekterar dem som sagt. Men jag vill fråga: Gäller fortfarande strategin som ni beskrev för väljarna före valet om att gå in i styren för att försöka förändra och ta ansvar?

Anf. 120 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Vi lämnade inte styret i Malmö. Ni slängde ut oss för att vi ville satsa på välfärden, men ni ville inte göra det. Historieskrivningen ska vara rätt. Vi styr i ungefär 100 kommuner, inklusive Stockholm och Göteborg. Vi genomför sex timmars arbetsdag, avgiftsfri kollektivtrafik och rätt till heltid, och det gör vi bra. Men vi är inte beredda att bokstavligen sälja ut vilka saker som helst. Vi är exempelvis inte beredda att sälja ut Vattenfalls kolgruvor till EPH. Vi är heller inte beredda att sälja ut den svenska alliansfriheten eller att göra en helomvändning i migrationspolitiken. Vi tänker rösta emot ett TTIP-avtal som innebär att man ger makt till storföretag utöver den nationella demokratin.
Vet du vad, Gustav Fridolin? Jag tror att skillnaden finns där.

Anf. 121 Utbildningsminister GUSTAVFRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jonas Sjöstedt glömde ett ”längre”. Ni är inte beredda att sälja Vattenfalls kolgruvor längre . För ni ville ju sälja dem i valrörelsen och har sedan dess ändrat er när ni insåg att det var en attackfråga mot Miljöpartiet. Var så god! Den typen av politiska strategier och taktik hör väl också hemma i politiken, förstår jag.

Jonas Sjöstedt beskriver en lång kravlista. Miljöpartiet har också hållit sig med sådana. Vi

förhandlade med den socialdemokratiska regeringen 1990, tror jag det var, och kom i princip med hela partiprogrammet och sa att vi ska ha igenom allt det i en förhandling.

Det blev ingen uppgörelse den gången. Vi fick inget inflytande. Det var säkert jättelätt efteråt att förklara för väljarna att vi stått för allt som vi hade sagt. Men ibland behövs det också grå kompromisser för att faktiskt vara med och göra skillnad, ta ansvar för de väljare som satt sin tillit till oss, gå in i förhandlingar och försöka komma så långt vi kan. Jag är stolt över att vi nu jobbar för 100 procent förnybar elproduktion och för att bli världens första fossilfria välfärdsland. Jag är stolt över skolpolitiken. Och det bygger på samarbete, Jonas Sjöstedt.

Anf. 122 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Nej, det blev inget då och blir heller inget nu, Gustav Fridolin, med de stora frågorna. Det är det som är den trista sanningen för er. Av det gröna blir det någonting grått; det kan jag hålla med dig om. Men vi levererar. Vi gick till val på att ta bort vinsterna i välfärden. Förslagen kommer att läggas på riksdagens bord. Vi gick till val på att satsa på välfärden och laga de revor som revs upp under de borgerliga åren, och det gör vi. Det gäller också akassa och sjukförsäkring. Vi gör helt nya reformer som gynnar ensamstående föräldrar och dem med lägst pension. Inget av detta hade blivit utan Vänsterpartiet.

Jag tycker att det är viktigt att kunna samarbeta och kompromissa. Det gör vi med regeringen. Men det är också viktigt att inte överge sina grundläggande värderingar och det man faktiskt gick till val på. Jag tror att det är där skillnaden finns, Gustav Fridolin.

Anf. 123 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Man saknar inte kon förrän båset är tomt. Det är ett ordspråk som kanske även Jonas Sjöstedt känner till. Det sammanfattar också väl den svenska vänsterns agerande kring Findus fabrik i Bjuv. Jag har stor sympati för alla de människor som måste lämna landet och för alla de bönder som levererat till Findus i åratal. Men det är den skattehöjarpolitik och de planekonomiska önskedrömmar som Sjöstedt står bakom som tvingar företag ut ur landet.

Sanningen är att Jonas Sjöstedt bara bryr sig om företag när de lägger ned. Då kommer krokodiltårarna. Att Jonas Sjöstedt åker till Bjuv som en riddare på sin vita springare är inget annat än hyckleri.

Min fråga är därför: Är Vänsterpartiet berett att ompröva sin företagarpolitik, sänka kostnaderna och förbättra villkoren för Sveriges företag, så att fler företag slipper lämna landet?

Anf. 124 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är viktigt att ha en konkurrenskraftig industri och att få mer livsmedelsindustri i Sverige. Men jag har nog en annan väg dit när det gäller att öka efterfrågan, öka innovationen och ge stöd till mindre företag.
Jag tycker att Annie Lööf ibland visar en häpnadsväckande naivitet inför hur den moderna kapitalismen fungerar. Findusindustrin går med vinst, inte med förlust. Det är ett fientligt uppköp då ett stort multinationellt bolag vill lägga ned det här för att slippa konkurrens, slippa den marknad som du brukar tala dig varm för. Och du har ingen synpunkt på det. Du åkte aldrig till Bjuv. Du stod inte där och pratade med de odlare och arbetare som var oroliga. Du verkar tycka att det här inte är något problem.
Vi vill göra någonting åt detta. Vi vill till exempel att AP-fonderna inte ska satsa i den sortens bolag. De ska vara med och bygga upp i Sverige, inte vara med och riva ned. Där finns den stora skillnaden mellan oss.

Anf. 125 ANNIE LÖÖF (C) replik:

Herr talman! Det var många fina ord men väldigt lite information om hur Jonas Sjöstedt vill stärka svenska företag, och det är ofta så det brukar se ut i Vänsterpartiet: mycket snack och lite verkstad.
Det gör ju ingen skillnad att åka ned till Bjuv och hålla en demonstration. Då har man krokodiltårar som man torkar bort. Man åker ned på sin vita springare och försöker vara hederlig och ärlig. Men faktum är att det är en politik med högre skatter och ökade regelbördor som gör att företag drivs ut ur landet.

Till skillnad från Jonas Sjöstedt gör jag mitt yttersta för att förhindra att fler företag lämnar Sverige. Kostnaderna för jobb och företag är bland de högsta i Europa. Särskatter och avgifter påverkar konkurrenskraften. I grunden handlar detta om konkurrenskraft, inte minst inom livsmedelsbranschen.

Därför ger jag Jonas Sjöstedt chansen igen att tala om vad ni har för företagarpolitik som ser till att företag får en stärkt konkurrenskraft, som sänker kostnaderna och som skapar bättre regler för att företag faktiskt ska stanna här och inte lämna landet.

Anf. 126 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Själva grundpremissen för Annie Lööfs fråga, att man skulle ha höjt skatterna på Findus i Bjuv, är knappast sann. Det andra är att de skulle gå dåligt på grund av det. Det är absolut inte sant, för de gick med vinst. Dessutom är Findus ägarbolag tryggt placerat på en karibisk ö där man slipper all skatt. Det är den typen av företag vi har att göra med.

Frågan är inte varför jag var i Bjuv. Frågan är: Varför var du inte där? Varför hade du ingenting att

säga till de människor som drabbas av den här typen av rövarkapitalism, där man lägger ned lönsamma arbeten och flyttar ut dem ur landet? Varför hade du ingenting att säga om att Bjuvarbetarnas egna pengar användes för att flytta ut deras jobb? Då är ni i Centerpartiet alldeles tysta. Varför hade du ingenting att säga till de 500 odlare runt omkring i Skåne som har haft en bra försörjning från kontrakten med Bjuv? När storkapitalet flyttar ut jobben, när det drabbar vanliga människors vardag, då är Centerpartiet svarslöst. (Applåder)

Anf. 127 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Jonas Sjöstedt är den ihärdigaste personen i svensk politik att argumentera för ökade planekonomiska inslag på område efter område, i och för sig tätt följd av regeringen.
Nu ska vi bygga fler bostäder, och då är Vänsterpartiets linje att hålla kvar regleringar och att ha mer subventioner. Det ska pumpas in ett antal miljarder i byggsubventioner. Det underliga är att branschen själv säger att det inte är det som behövs. De kommer säkert att ta emot pengarna när de får dem, men de menar att detta inte är svaret.

En stor erfarenhet är att denna typ av subventioner ofta blir ökade vinster åt byggherrarna för de byggnader som ändå skulle ha byggts.
Varför, Jonas Sjöstedt, vill du göda byggföretagen?

Anf. 128 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Vi vill göra det för att investeringsstöd fungerar. Det var så man byggde 1 miljon bostäder i Sverige förut för att bygga bort bostadsbristen.

Vi gör det genom att sätta ett hyrestak som villkor för subventioner, det vill säga att pengarna hamnar i rimliga hyror och fler bostäder, inte i byggherrarnas fickor. Det är klart att de vill ha marknadshyror och inte bygga så mycket. Då tjänar de mer pengar. Men det är de bostadslösa som förlorar på det.

I senaste partiledardebatten gjorde Jan Björklund en stor sak av att det går fortare för Nasa att skicka en sond till Pluto än det går att få en lägenhet i Stockholms bostadskö.

Har du funderat på att Stockholms bostadsmarknad är en privatiserad marknad medan Nasa är ett statligt företag, Jan Björklund?

Anf. 129 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Om man bygger ett antal kåkar med häftiga subventioner kan man givetvis sänka hyran. Jag medger det; du har rätt på den punkten. Det är bara det att när folk ska flytta in i dessa kåkar måste man gå efter bostadskön. Det är de som har stått 14 år i kö som får förtur till de billiga lägenheterna.

Tror Jonas Sjöstedt på fullt allvar att det är nyanlända, bostadslösa, ungdomar eller studenter som har stått 14 år i kö? Nej, det är i huvudsak ganska välbärgade familjer som har stått i 14 år för att kunna byta upp sig och så. Subventionerna hamnar i fel fickor.

Vill man hjälpa människor med låga inkomster är det mycket effektivare att ge dem höjt bostadstillägg och bostadsbidrag än att subventionera dessa byggen, för pengarna hamnar antingen i välbärgade medelklassfamiljer som har stått länge i kö eller i byggbolagens fickor. Det är sanningen om och erfarenheten av dessa subventioner, Jonas Sjöstedt.

Anf. 130 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Jan Björklund verkar vara mest oroad över att någon ska få en låg hyra och att man inte ska få betala en riktigt hög hyra. Jag har en helt annan oro, och det är att människor i dag måste flytta från sina hem på grund av höga hyror, inte minst efter renoveringar.

Detta visar skillnaden mellan höger och vänster. Ni bekymrar er över att människor ska få för låg hyra. Vi bekymrar oss över att människor inte har någonstans att bo. Ni vill höja människors hyra och sänka deras lön. Vi tror att en helt annan politik är lösningen. Det är en tydlig politisk skillnad.

När du har kommit på svaret om detta med Nasa, Pluto och bostadsmarknaden kan du väl höra av dig, Jan Björklund. (Applåder)

Anf. 131 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Jonas Sjöstedt brukar gå till storms mot Bryssel. Det hörde vi i anförandet också. Han talar i termer av att EU är odemokratiskt och att makten flyttas bort från medlemsstaterna.

Jag undrar varför er egen Europaparlamentariker agerar helt annorlunda. Hon vill att Bryssel ska bestämma mer över jämställdheten, föräldraförsäkringen, välfärden och arbetsrätten, för att ta några exempel.

När det kommer till kritan, Jonas Sjöstedt, verkar ni inte ha något emot EU så länge EU är vänster. Vi kristdemokrater vill ha rätt agenda i Bryssel med ett smalare fokus och ett fokus på kärnuppgifterna. Vänsterpartiets linje är snarare en dold agenda i Bryssel.

Jonas Sjöstedt! Kan du förklara ert agerande i EUparlamentet för de väljare som röstade på Vänsterpartiet just för er principiella kritik mot mer överstatlighet?

Anf. 132 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Det ska jag gärna göra. Vi står överallt upp för feminism, för löntagarnas rättigheter,

för social rättvisa och för hbtq-rättigheter. Vi gör det i kommuner, vi gör det i riksdagen och vi gör det när vi röstar i EU-parlamentet. Ni gör ofta tvärtom oavsett var det är någonstans. Det är en värderingsskillnad mellan oss.

När avgör man vad EU har för makt? Jo, det gör man framför allt när man ändrar EU:s fördrag. Då utökar man EU:s beslutsbefogenheter. Ni har varit för varje fördragsändring som ökar EU:s makt. Ert tal om ett smalare EU är helt enkelt fel.

Ni var till och med för att avskaffa den svenska valutan och gå in i en valutaunion som fungerar väldigt dåligt – något som hade drabbat Sverige hårt.
Det är helt enkelt hyckleri.
Ni röstar emot rättigheter för kvinnor och löntagarnas rättigheter för att ni står till höger och är emot dem i Sverige också. Vi röstar för dem var vi än är.

Anf. 133 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Vi röstade emot de exempel som Sjöstedt lyfte upp eftersom vi tycker att det frågor som inte hör hemma på EU-nivå.

Sjöstedt försöker sitta på två stolar samtidigt. Ni påstår att EU är odemokratiskt och principiellt fel. Samtidigt använder ni EU för att driva vänsterpolitik. Blir det som ni själva beskriver som odemokratiska beslut tagna på odemokratiska sätt mer legitima bara för att ni gillar dem?

Anf. 134 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Vi har en mycket enkel princip. Den innebär att vi röstar emot att utöka EU:s makt, till exempel vid fördragsändringar, medan ni röstar för. Vi röstade emot euron medan ni röstade för. Men när EU redan har makt röstar vi för att göra lagstiftningen så bra som möjligt eftersom EU redan utövar makt.
Ni röstar för att göra den så dålig som möjligt. Det har ni gått till val på, och det respekterar jag att ni gör. Men vi röstar för att göra det så bra som möjligt där EU redan utövar makt.

Det är precis det vi har sagt till väljarna, det är precis det vi gör och det är precis därför vi är så nödvändiga i EU-parlamentet. (Applåder)

Anf. 135 JAN BJÖRKLUND (L):

Herr talman! Jag tänkte instämma med statsministern på en punkt: Det går bra för svensk ekonomi.

Det är särskilt anmärkningsvärt med tanke på att Sverige nyligen har gått igenom den djupaste finanskrisen på 80 år. Man måste vara mycket gammal för att själv komma ihåg den förra finanskrisen av denna dimension.

Det går bra för att vi under finanskrisen förde en mycket ansvarsfull ekonomisk politik.
Vi har nio år av Alliansens ekonomiska politik bakom oss och fem månader med rödgrön ekonomisk politik. Först hade vi åtta år med alliansregering, och sedan fick Alliansen igenom sin budget förra året. Den var så hopplös, tyckte Löfven, att han utlyste nyval. Men det var tur att denna budget fick genomföras, för nu är vi så framgångsrika. Vi kan hålla med varandra om att det går bra för Sverige.

Det kan ju inte vara så att det har gått så bra för Sverige bara de senaste fem månaderna. Det kan inte ens Löfven inbilla någon. Det är klart att det beror på att vi har fört en ansvarsfull ekonomisk politik.
Under dessa år attackerade Löfven hela tiden kärnan i vår ekonomiska politik, nämligen arbetslinjen. Stup i ett sa han att det var en attack mot den svenska modellen.

Vi sänkte inkomstskatten för vanliga människor. Medlemmarna i IF Metall och Kommunal fick kraftigt sänkt inkomstskatt på arbete. Detta angrep Löfven hårt. Ni röstade nej till alla dessa skattesänkningar. Vi sänkte bolagsskatten och tog bort förmögenhetsskatten. Ni röstade nej till det också. Ni röstade nej och åter nej.

Inget av detta återställer ni dock, och det beror på att ni tycker att det var rätt bra. Kan ni inte erkänna det? Jag erkänner att det går bra för Sverige. Kan inte du, Stefan Löfven, erkänna att Alliansens politik var framgångsrik? Sverige gick ur finanskrisen som en av västvärldens starkaste ekonomier. Kan du inte erkänna det, Stefan Löfven? (Applåder)

Anf. 136 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Vi kanske ska börja med några klarlägganden. Jag brukar anklagas för att ha för lite rutin i riksdagen och inte veta vad som gäller. Men Björklund som har tillbringat en hel del tid i detta hus borde veta att det finns något som heter vårändringsbudget. Vi har inte kört med er budget hela denna tid. I fjol lade vi fram en vårändringsbudget, och då började omriktningen.
Det är också sant, Jan Björklund, att ni övertog ett budgetöverskott och lämnade ett gigantiskt budgetunderskott. Det är ett faktum; det går inte att komma ifrån.

Krisen hade vi 2008–2009. Jag känner väl till den, för ni satt med armarna i kors och gjorde ingenting. Med vårt samhällsbygge ska vi försvara den svenska modellen. I det ingår att vi har mer skatteintäkter.

Jan Björklund väljer skattesänkningar igen, och han väljer skattesänkningar för dem som tjänar mest. Vad ser Jan Björklund för stora samhällsekonomiska problem för de 20 procent som tjänar mest som får 80 procent av Björklunds plånbokssatsningar? (Applåder)

Anf. 137 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Några förändringar gjordes från den 1 juli 2015; jag medger det. Men menar Löfven verkligen på allvar att högkonjunkturen började då, den 1 juli 2015, med de små förändringar som då gjordes? Allvarligt talat, Stefan Löfven, är det under din intellektuella nivå att stå och påstå det.

Sverige gick ur finanskrisen som en av västvärldens starkaste ekonomier. Människor reste från hela västvärlden till Sverige för att fundera på vad vi hade gjort. Du kan väl erkänna att det var bra? Och om det inte var bra, varför lägger du inte fram förslag om att höja dessa skatter igen – de jobbskatteavdrag som du står och skäller på och som gjorde att dina medlemmar i IF Metall – alla busschaufförer, sjuksköterskor och undersköterskor – fick sänkt skatt för att de jobbade. Ni höjer ju inte. Varför gör ni inte det om det var så fel?

Det är en bra medicin för Sverige att det lönar sig att arbeta, Stefan Löfven. Det är sanningen. Det är därför du inte rör dessa skatter. (Applåder)

Anf. 138 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S) replik:

Herr talman! Vi sa redan i valrörelsen att vi inte kommer att förändra förutsättningarna för hushållen. Det som ligger på hushållen ligger där, och det ändrar vi inte. Det håller vi fast vid.

Den stora skiljelinjen är huruvida vi ska ha större skatteintäkter för att kunna klara av samhällsbygget eller om vi ska ha mindre skatteintäkter. Vi ökar och investerar nu 60 miljarder kronor årligen. Det är en mycket bra politik. Om den politiken hade varit skadlig hade den tilltro, den tillväxt och de investeringar som vi nu ser inte funnits.

Nu ser samhället, företagarna och människorna att vi investerar i Sverige igen. Detta skapar framtidstro och optimism. Det samhällsbygget tänker vi fortsätta med. Vi ska utveckla den svenska modellen, inte avveckla den. (Applåder)

Anf. 139 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! För att blicka framåt något är det ingen konst att vara optimister när det är 4 procents tillväxt. Konsten är vad som händer när konjunkturen går ned nästa gång. Det ni nu gör är väldigt farligt, Stefan Löfven. Att vi har 4 procent tillväxt beror på den ansvarsfulla ekonomiska politik som har förts. Men nu ökar ni budgetunderskottet, både i år och nästa år, trots att det är högkonjunktur.

Jag tror på Keynes, och Socialdemokraterna har alltid trott på Keynes. Enligt Keynes bör budgetunderskottet minska när det är högkonjunktur. Dessutom har vi en dopad ränta. Tänk när den börjar återgå till normala nivåer igen – det är då utmaningarna kommer. Det är ingen konst nu med nollränta då folk lånar och spenderar och det blir fart i ekonomin.

Konsten kommer om några år, Stefan Löfven. Ni är inne på en farlig väg.

Ni ärvde lador som var välvårdade under åtta år. Nu håller ni på att tömma ladorna, Stefan Löfven. Problemet är inte i dag, utan det kommer när det blir lågkonjunktur. Det är då det behöver vara krut i ladorna, men det kommer inte att finnas. (Applåder)

Anf. 140 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Politik kokar ofta ned till prioriteringar. Vi har aldrig obegränsat med resurser, men vi måste göra det bästa och viktigaste med de vi har. Jag tror att det viktigaste som finns i ett samhälle är skolan. Där läggs grunden för all annan utveckling, och där avgörs möjligheten att möta andra utmaningar. I alliansregeringens senaste budget lades 62 procent av satsningarna på skattesänkningar. Endast 2 procent lades på skolan. När vi tillträdde som regering jobbade nästan 10 000 färre pedagogiska medarbetare i skolan. Det gäller inte bara lärare. Lärartätheten är ett svårt mått när vi har en så stor lärarbrist. När man skär ned på personal som gör att lärarna har tid med sitt jobb får eleverna mindre tid med lärarna.

Vi har satsat, och i dag jobbar 13 000 fler i skolan än när vi tillträdde. Så ser vår prioritering ut. Liberalerna har en annan. I sitt budgetförslag lade Jan Björklund 14 gånger mer på skattesänkningar än på skolan. Det är lite förvånande. Tycker verkligen Liberalerna att skattesänkningar är 14 gånger viktigare än skolan?

Anf. 141 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Visst är det besvärande, Gustav Fridolin, att lärartätheten ökade under alliansregeringen men sjunker med dig som utbildningsminister.
Lärartätheten för utbildade lärare i grundskolan var ungefär 84 procent när jag tillträdde 2006. När jag lämnade hade den ökat med ett par procentenheter. Trots att det var svårt att få ungdomar att söka till lärarutbildningarna ökade lärartätheten för utbildade lärare i grundskolan under allianstiden.

Nu sjunker den, och den har sjunkit snabbt. Det tog lite mer än 100 dagar att sänka lärartätheten, men du har lyckats på ett och ett halvt år, Gustav Fridolin. Nu sjunker den kraftigt. Det är sant att ni anställer en del nya lärare, men det är obehöriga lärare. Jag vill att vi ska ha behöriga, utbildade lärare i svensk skola. Lärartätheten för utbildade lärare steg med alliansregeringen. Med Gustav Fridolin sjunker den. (Applåder)

Anf. 142 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Nej, Jan Björklund, just det är inte besvärande, för ni fick färre elever, vilket ökar siffrorna automatiskt. Nu blir det fler barn, fler elever i den svenska skolan. Det är rimligt.

Samtidigt har vi en stor lärarbrist som byggts upp under många år, också under dina åtta år, Jan Björklund. Jag tror att var fjärde lärare lämnade yrket av andra skäl än pension under din tid som utbildningsminister. Då måste vi anställa. Vi måste utbilda fler lärare.

Det är jättebra att söktrycket ökar till lärar- och speciallärarutbildningarna nu, men vi måste också anställa andra som gör att lärarna har tid för sitt jobb. Lärarna måste skapa ordning i klassrummen, och då är det jättebra att kunna jobba med någon mer – en elevassistent eller fritidspedagog. Om en elev behöver extra hjälp är det bra att man har möjlighet att få en speciallärare. Om en elev mår dåligt är det oerhört viktigt med elevhälsa. Om en elev inte kan svenska är det väldigt bra med en studiehandledare. Därför anställer vi fler i svensk skola.

Ni skar bort 10 000 medarbetare. Vi har återanställt 13 000 medarbetare i svensk skola.

Anf. 143 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Jag tror att de flesta tycker att denna debatt är rätt tjafsig. Vi tycker båda att det är viktigt med lärare i skolan, och vi tycker båda att det är viktigt med personal. Lärartätheten varierar och går upp och ned. Sanningen är att den sjunker nu, och det kommer du att få jobba med, Gustav Fridolin.

Problematiken ligger egentligen i att skolan under 25 år har varit kommunal. För varje grej som ska förbättras nu måste staten ingripa. Varför är det så? Det kom en utredning nyligen från Skolkommissionen, som du själv har tillsatt. Den analyserade kommunaliseringen. I princip allt var fel med den. Det finns ingenting som staten inte vill gå in och styra mer. Men då uppstår till sist frågan om staten ska styra allt och varför kommunerna ska ha hand om skolan.

Gustav Fridolin! Kan du inte använda din sista minut till att berätta varför du tycker att kommunaliseringen av skolan var bra?

(**FÖRSTE VICE TALMANNEN**: Gustav Fridolin har inga fler repliker. Replikskiftet är avslutat.)

Anf. 144 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Sverige är en av världens stora vapenexportörer per capita. En av de stora importörerna från Sverige är Saudiarabien. Saudiarabien är sedan några år indraget i ett mycket brutalt krig i Jemen. FN beräknar att bara de saudiska bombningarna har lett till att 785 barn har dödats och över 1 000 lemlästats. Saudiarabien är alltså ett land i krig, förutom att det är en diktatur och bryter mot mänskliga rättigheter.

EU-parlamentet uppmanar länder att inleda ett vapenembargo mot Saudiarabien. Jag tycker att det är rimligt. Nederländerna har precis genomfört ett sådant embargo, men det förvånar mig att Liberalerna inte

ansluter sig till oss och säger att vi faktiskt inte kan exportera vapen till ett land som bombar civilbefolkningen med sina attackflygplan och som dessutom är en diktatur och bryter mot mänskliga rättigheter.

Anf. 145 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Vi har just gjort en mycket bred uppgörelse i den parlamentariska vapenexportutredningen, där reglerna skärps.
Hela syftet med skärpningen är att vapenexport inte längre kommer att medges till bland andra länder som Saudiarabien. Lagen har ännu inte trätt i kraft; det är jag fullt medveten om. Men det är precis detta som är skärpningen av lagstiftningen, och det finns nog några länder till – möjliga köpare av svenska vapen – som kommer att råka ut för denna lista.

Jag försvarar att Sverige har en försvarsmaterielindustri och att den behöver kunna få exportera vapen. Men svenska vapen ska användas till att försvara frihet och demokrati, inte hota frihet och demokrati.

Anf. 146 JONAS SJÖSTEDT (V) replik:

Herr talman! Kan jag tolka ditt svar, Jan Björklund, som att du tycker att det är fel att Sverige exporterar vapen till Saudiarabien samtidigt som landet är inbegripet i ett krig som dödar, lemlästar och driver människor på flykt?

Låt oss göra frågan väldigt enkel: Tycker du att det är fel att Sverige fortsätter att exportera vapen till Saudiarabien?

Anf. 147 JAN BJÖRKLUND (L) replik:

Herr talman! Ja, det är därför jag har ställt mig bakom Vapenexportutredningens majoritetsyttrande, där Alliansen och regeringen är överens om att vi ska skärpa reglerna avsevärt. Innebörden är att länder som Saudiarabien inte kommer att komma i fråga för fortsatt svensk vapenexport.

Anf. 148 ANDREAS CARLSON (KD):

Herr talman! Dagens debatt har spänt över flera olika områden. En viktig del har varit utmaningarna att kunna integrera nyanlända bättre i vårt samhälle.
Till min besvikelse saknas konkreta svar från de rödgröna partierna om hur den bredd av utmaningar som är kopplade till integration ska kunna hanteras och vändas till möjligheter.

Har statsministern missat att det inte är arbetslöshet eller segregation som driver jihadism utan att det är värderingar? Omar Mateen hade ett arbete, var född i USA och talade god engelska. Han levde inte i utanförskap; han levde i radikalisering.

Herr talman! Jag har under den här debatten lyft upp den värderingskris som Sverige står mitt i och som

ingen ansvarskännande politiker i Sverige kan blunda för. Vi får inte låta hopplösheten gro eller otryggheten bita sig fast. Vi måste föra en politik som uppmuntrar goda värden och som bottnar i det som gör Sverige starkt: frihet, människovärde, jämställdhet, eget ansvar och medmänsklighet.

Herr talman! Sådant byggs inte med mer av passivitetens politik utan, precis som alla byggnationer, med en stadig och stabil värdegrund. (Applåder)
I detta anförande instämde Annika Eclund (KD).

Anf. 149 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Rädda Barnen redovisar att en kvarts miljon barn växer upp i fattigdom i Sverige. Det handlar om barn som inte har råd med en bussbiljett eller glasögon och inte kan följa med sina vänner på bio. Ett samhälle prövas i hur det behandlar sina svagaste, sägs det, och det är de här barnen som politiken också måste handla om. Därför har vi gett oss den på att bryta barnfattigdomen.

Vi höjer lägstanivån i föräldraförsäkringen, vi säkerställer att barn som behöver medicin ska få det oavsett föräldrarnas ekonomi, vi garanterar att barn som behöver glasögon för att kunna läsa vad som står på tavlan i skolan ska få det och vi höjer underhållsstödet, som legat still i tio år, för barn som växer upp med en ensamstående förälder.

Det finns frågor där Kristdemokraterna och Miljöpartiet har olika åsikter. I en debatt som denna kan vi peka på hbtq-frågorna till exempel. Men det finns också frågor där jag tror att vi delar en värdegemenskap, och detta är en av dem. Jag tror att också KD vill att vi ska göra vad som krävs för att inget barn ska behöva växa upp i fattigdom i Sverige. Ändå går ni emot de flesta av de här kraven som kan göra livet lite tryggare för de barn som behöver det mest. Varför?

Anf. 150 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Gustav Fridolin! Det är viktigt att vi ser till att vända utvecklingen för de allra mest utsatta. Det finns barn som ser att föräldern inte kan gå till ett jobb och inte har en arbetsplats där någon väntar. Det behövs en politik för att fler ska komma i arbete. Det är det som är Kristdemokraternas ekonomiska politik – alla ska kunna jobba 100 procent av sin förmåga. Det är också ett sätt att vända utvecklingen med barn som inte ser sin förälder – en av dem eller båda – gå till jobbet.

De satsningar som Gustav Fridolin lyfter fram är också till stor del av karaktären allt till alla. Vi kristdemokrater var mycket bekymrade när regeringen bland annat plockade bort fritidspengen som ju var en satsning som var fördelningspolitiskt rätt och riktad mot de allra mest utsatta som kanske inte har råd att köpa en innebandyklubba eller åka på den

fritidsaktivitet som de vill. För dem fanns fritidspengen, men den tog Gustav Fridolin bort.Varför?

Anf. 151 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Allt till alla. Är det vad du säger, Andreas Carlson, till ett barn som inte har möjlighet att få glasögon och som har ont i huvudet i skolan för att det inte går att läsa vad som står på tavlan? Är det var du säger till ett barn vars föräldrar tvingas prioritera mellan medicin eller någonting annat? Avgiftsfri medicin till barn och möjlighet till glasögon för den som behöver det liksom att höja underhållsstödet som legat still under hela er tid i regering är väl ändå inte allt till alla? Det är en fungerande välfärd och insatser mot barnfattigdom.

Vi kompenserar fullt ut för förändringen av fritidspengen på ett bättre sätt för att verkligen nå föräldrar utan att de ska behöva ansöka om stöd på samma sätt som tidigare. Visst, jobb är oerhört viktigt och helt avgörande för att bryta barnfattigdomen på sikt. Men de barn som är fattiga här och nu och har föräldrar som är arbetslösa och inte hittar ett jobb måste man faktiskt också göra insatser för. Det är det vi gör, och tyvärr säger ni nej till det.

Anf. 152 ANDREAS CARLSON (KD) replik:

Herr talman! Vi kan ha lite olika lösningar på problemet som Gustav Fridolin tar upp i den här debatten. Men han svarar inte på frågan varför regeringen tar bort fritidspengen som ju var en satsning som vi kristdemokrater och Alliansen genomförde och som var riktad, fördelningspolitiskt rätt och som kunde hjälpa dem som kanske inte hade råd med de fritidsaktiviteter som man önskade ta del av.

Regeringen tar bort det förslaget.
Jobb är det absolut viktigaste för att kunna vända utvecklingen. Att som barn inte kunna se sin förälder gå till jobbet handlar inte bara om kronor och ören, utan det handlar också, tycker vi, om värdighet, och för föräldern att känna sig behövd och vara en del av en gemenskap på en arbetsplats. Därför behövs det mer av en politik som låter människor jobba 100 procent av sin förmåga. (Applåder)

Partiledardebatten var härmed avslutad.